Lesia Stavyts'ka

A Short Dictionary of Ukrainian Slang

Over 3200 words and
650 phraseological units

Krytyka
Kyiv 2003

Леся Ставицька

Короткий словник жаргонної лексики української мови

Містить понад 3200 слів
і 650 стійких словосполучень

Критика
Київ 2003

ББК 81.2УКР-4
С76

У словнику, якого уклала доктор філологічних наук, завідувачка відділу соціолінгвістики Інституту української мови НАН України Леся Ставицька, зібрано сучасну жарґонну лексику різнотипного соціяльного походження, а також лексику розширеного вживання, що поповнила (жарґонізовану) розмовну мову. Словник розкриває значення слова, подає його соціяльну та стилістичну характеристику, а також короткий етимологічний коментар. Загалом словник містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень.

За джерельну базу словника правили тексти художньої літератури, засобів масової інформації, наукових видань, зразки розмовної мови, що віддзеркалюють особливості українського жарґоновживання кінця XX – початку XXI ст.

Словника адресовано найширшій читацькій авдиторії; його можуть використати філологи, письменники, працівники видавництв, перекладачі, соціологи.

Рецензенти:

член-кореспондент НАН України *Іван Вихованець*,
кандидат філологічних наук *Віра Білоноженко*

Видання побачило світ завдяки фінансовій підтримці
Українського наукового інституту Гарвардського університету

© Леся Ставицька, 2003
© Видавництво «Критика»

ISBN 966-7679-31-4

Світлій пам'яті
мого батька
Олекси Ставицького,
однією з наукових студій якої
був коментар до «Енеїди»
І. П. Котляревського,
присвячує цю працю автор

Зміст

Українська мова без прикрас
9

Інструктивні матеріяли
19

Список скорочень
25

Короткий словник жарґонної лексики української мови
27

Покажчик синонімів
311

Бібліографія
323

Українська мова без прикрас

Чи шукаючи слів непочатих,
Чи збиваючись на жаргон,–
Летимо на нічний Хрещатик,
Як метелики на вогонь...
(Оксана Забужко)

У сучасній україністиці гостро відчувається брак словників ненормативної, зокрема жарґонної, лексики. Кожна цивілізована нація має до свого користування словники такого типу, а відповідна лексика з необхідною соціостилістичною стратифікацією представлена у словниках національних мов. Відставання української жарґонології та лексикографії виявляється хоча б на тлі російських мовознавчих досліджень цього ґатунку, адже тільки від 1991 року в Росії видано понад 30 тлумачних словників соціяльно (кримінальний, молодіжний, військовий та ін.) та реґіонально (лексикографічне опрацювання Владіміром Єлістратовим московського арґо; зібрання південного арґотичного ареалу тощо) різнотипних підсистем субстандартної лексики, а також живої розмовної мови. Усебічна лексикографічна фіксація та серйозне науково-теоретичне вивчення семантичної природи жарґонного лексикону дали змогу російським науковцям видати два фундаментальні словники: О. П. Ермакова, Е. А. Земская, Р. И. Розина. *Слова, с которыми мы встречались: Толковый словарь русского общего жаргона.* Ок. 450 слов. Под общим руководством Р. И. Розиной.– Москва: Азбуковник, 1999, 320 с.; В. М. Мокиенко, Т. Г. Никитина. *Большой словарь русского жаргона.*– СПб.: Норинт, 2000, 720 с.

В активі російської культури перебувають також численні перекладні (російсько-іншомовні й навпаки) словники ненормативної лексики, що їх видавали й далі видають у Німеччині, США, Великій Британії, Чехії та інших країнах. Слов'янська жарґонологія представлена фундаментальними словниками, як-от: K. Stępniak. *Słownik tajemnych gwar przesętpczych.*– Londyn: Puls, 1993, 735 s.; Leon Kaczmarek, Tereza Skubalanka, Stanisław Grabias. *Słownik*

gwary studenckiej.– Lublin, 1994; Patrik Ouředník. *Šmírbuch jazyka českého. Slovník nekonvenční češtiny.*– Praha, 1988 та ін.

В Україні натепер існує всього два майже аматорські лексикографічні видання, видані мізерним тиражем, недоступні широкому загалові: *Перший словник українського молодіжного сленгу.* Укладач Світлана Пиркало. За редакцією Юрія Мосенкіса.– Київ, 1999; *Словник жаргону злочинців.* Упорядкування, передмова О. І. Поповченка.– Київ: ТОВ «Оберіг», 1996.

Недостатня репрезентація України в світовому культурному просторі виявляється зокрема й у відсутності лексикографічних зібрань ненормативної лексики.

Занедбаність української жарґонології можна пояснити багатьма причинами. Крім об'єктивного існування української філології в умовах тоталітарного режиму, який унеможливив мовну інакшість усного та писемного самовияву (прикметно, що видатним українським жарґонологом став Олекса Горбач, який провадив наукові студії в німецькій еміґрації), треба взяти до уваги, що в українській культурі мова сприймається не прагматично, як засіб комунікації, а як національний скарб,– надзвичайно цінний складник національного надбання. Природно, що за такого сприйняття культивування літературних стандартів набуває особливої ваги. Вивчення української мови такою, *якою вона мусить бути*, а не такою, *якою вона є*,– визначило живущість неонародницького міту про жарґон як матерію грубу, словесне хуліганство, чужий словесний бруд.

Безприкладна нормалізація, якої зазнала українська мова у 20 столітті (Шевельов), пустила досить глибоке соціопсихологічне коріння в душі українського люду, яке опосередковано можна спроєктувати на орієнтацію в мовному просторі саме в аспекті соціокультурного статусу мовної норми. В цьому аспекті можна говорити про виплекану десятиліттями орієнтацію на звичне (й відкидання незвичного) як усталений у радянському і пострадянському суспільстві спосіб соціяльної орієнтації індивіда, що породжує в нього примітивізацію поведінки, ухиляння від позитивної соціяльної взаємодії. Така асоціяльна, атомізована людина може відзначати лише відхилення від норми, переживати соціяльне як винятково чуже й вороже, а тому стає ідеальним об'єктом маніпулювання з боку влади. Звичка як механізм соціяльної реґуляції якраз і є проєкцією розрахунку влади на нормативне поле щоденного існування індивіда – засвоєння норми, що задається ззовні й подається через загрозу порушення звичайного перебігу подій. Така звичка зумовлює спро-

щення мовної поведінки індивіда і породжує страх перед відхиленням від норми взагалі, в тому числі в аспекті мовної інакшости. Людина, яка засвоїла таку поведінку, загалом не здатна адекватно сприймати альтернативний мовний самовияв.

У контексті відчуження української людини від української мови, про що докладніше скажемо далі, цей страх набуває особливої сили.

Брак теоретичного й лексикографічного опрацювання жарґонної лексики згубно позначається не тільки на духовній, а й на загальній філологічній культурі українського соціюму. Метамовна свідомість сучасного українця (і професійного філолога, на жаль, теж) переважно не розрізняє специфіки жарґонної лексики серед інших лексичних шарів, як-от лайка, вульґаризм, еротична лексика тощо; не має уявлення про соціяльну диференціяцію української мови (кримінальний, молодіжний, професійний жарґон із його різновидами) та соціостилістичні параметри жарґонної лексики. Ось яскраве свідчення того: один зі столичних часописів дав назву «Лаймося українською!» рубриці, у якій він передруковував згаданий «Словник молодіжного сленґу» Світлани Пиркало.

Соціяльна стратифікація жарґонного вокабуляру переконливо засвідчує корпоративно-групову форму його породження та існування. Але для мовної екзистенції жарґону не менш важливим є також інший полюс – *розширеного вживання, суголосний за своєю суттю сміховій культурі карнавалу*

Функціонально-стилістичний параметр жарґонної лексики насамперед пов'язаний із потужною сміховою першоосновою, що є складником культури як такої та національної сміхової культури зокрема. Під цим кутом зору ідея сміхового потенціялу жарґонного лексикону легко може бути екстрапольована на екзистенцію української мови. Метафора, що її вжила Стефанія Андрусів: *українська мова – важкохвора людина*,– опосередковує ідею тієї лінґвальної неповноцінности, яка пов'язана з браком метафізичної радости, гри та задоволення від мови у мовному існуванні українського етносу: «Історія української мови у XX (і не тільки) столітті – то безнастанна боротьба національної еліти за те, щоб не дати умерти мові – так борються у реанімації за життя важкохворого. <...> Не всі здатні на жертовне спілкування із важкохворими – тікають на свіже повітря, до сонця, сміху і... чужої мови. <...> *Страх за мову* (курсив мій.– *Л.С.*), відповідальність за неї породили особливий жертовно-месіянський комплекс у „правильних" мовців і надмірну серйозність, особливу цнотливість нашої мови – цнотливість підстаркуватої пан-

ни, до якої „ніхто не залицявся, не жартував“ <...> Говорити по-українськи замість радости мовлення, задоволення від мови часто зводиться до обов'язку перед мовою, психологічного дискомфорту і невдоволення собою і... мовою»[1]. Можна згадати ще думку Тараса Кознарського про мову творів Богдана Жолдака як «ілюзорне паломництво на периферію, в заборонену зону наших заповідних страхів – утратити індивідуальну ідентичність, розчинитися в масі, а головне – втратити мову та контроль над мовою з її солов'їністю»[2].

Можна з упевненістю стверджувати, що виживання та зміцнення комунікативної потужности української мови великою мірою залежить від присутности в свідомості мовців національного сміхового вербального простору.

Пострадянський час злеґалізував «заборонений плід» жарґону, і це свято вербальної свободи вповні виявилося у словесній творчості українських письменників та журналістів. Щойно жарґонна лексика потрапила до цієї сфери, вона вмить була залучена в систему естетичного словоперетворення. Тому такий рясний у цьому словнику ілюстративний корпус метафор, порівнянь та інших образних структур: вкотре дала про себе знати естетична домінанта української психокультури.

Жарґонний лексикон в усьому своєму соціосемантичному розмаїтті – це не просто «холодини» словникових значень, а своєрідна картина світу, потужна семіосфера певного часового зрізу культури, що відкриває у слові смислову перспективу як концентрат соціокультурного, духовного, психологічного клімату епохи. У лінґвокультурному просторі жарґонної лексики екзистує окрема людина, покоління, етнос. Ностальгійні спогади про минуле, молодість вербалізуються не в абстрактно-поняттєвому ряді, а в тій лексичній нестрогості, необов'язковості (симптоматичною видається назва словничка сленґізмів, опублікованого львівським часописом «Четвер»: «Синопсис станіславський необов'язковий»), яка органічна в комунікації товариських «збіговиськ», невимушених діялогів, реплік. Варто згадати хоча б деякі твори української художньої літератури останнього десятиліття, в яких особисті спогади виливаються в інтимну метамовну рефлексію (до речі, неабиякий помічник для лексикографічної практики!). Персонаж «Бурдика» Володими-

---

[1] Стефанія Андрусів. «Страх перед мовою як психокомплекс сучасного українця». *Сучасність*, 1995, № 7–8, с. 150–151.

[2] Тарас Кознарський. «Із суржикіади». У виданні: Богдан Жолдак. *Бог буває. Drive Stories*.– Київ: Факт, 1999, с. 93.

ра Діброви, провалившись за підкладку власної одежини, «стовпчиком подає список імен та речей», які він там бачить, і серед іншого:

– Карл Юнґ та Фрідріх Ніцше (зразок політичного жарту),
– «кілька в салаці» (консерва, дешева закуска),
– «*більшовик*» (пляшка міцного вина місткістю 0,8 літра. Вона ж «*бомба*», «*фауст-патрон*» або просто «*фауст*»...

Ось інший приклад:

> Ми вирішили стати оригінальним в тому, що ніякої забігайлівки не обирали на неформальну посаду штабу. Наша територія і штаб були скрізь, де ступала наша нога – у кого в імпортному черевику, привезеному з близької Польщі (галичани), в кого – у звичайних гадах вітчизняного виробництва («*гадами*», як ви здогадуєтеся, у нашому жарґоні іменувалися черевики).
>
> (Олександр Яровий, «Квартали ностальгій»)

Що вже казати про лексичний ряд *совок*, *бомж*, *лох*, *човник*, *кравчучка*, що концентрує історичний час, епоху, нову психологію та ціннісну орієнтацію у світі!

Ілюстративний матеріял словника, сподіваємось, не лише допоможе розтлумачити значення чи відтінок слова,– він становить самодостатню цінність. Це своєрідний текстовий калейдоскоп строкатої реальности з її соціяльними недугами й екзистенційними проблемами, соціокультурними типажами, знайомими ситуаціями, кумедністю, абсурдністю й жорстокістю буття, у якому живе українська людина. Ця лексична нестрогість із присмаком розхристаности минулого десятиліття у його соціопсихологічному вимірі структурує кінематографічно-метонімічну місткість жарґонного слова, окреслює предметний і духовний світ як згусток епохи і частку внутрішього «я» індивіда, модель міжособистісних стосунків тощо.

Варто наголосити на тому, що це динамічний калейдоскоп, і пропонований словник фіксує жарґонну мову «тут і зараз», а недалеке майбутнє висуне нові реалії, поняття і відповідно – новий жарґонний ряд.

Тексти-ілюстрації, та й сам вокабуляр, звісно, можуть викликати пуристичні нарікання. Так, тут чимало цитат, особливо з газетно-журнальних видань, «патогенних» за своєю суттю, бо вони походять зі світу злодіїв, наркоманів, повій, алкоголіків; так, у жарґоні є чимало антиестетичного, непристойного; але, як справедливо сказано у передмові до «Большого словаря

русского жаргона», «з часом скаламучені води заспокоюються, каламуть осідає на дно або її відносить у безкрайній мовний океан, а живильна свобода залишається очисною течією в мовній системі».

Кілька слів про мовнокультурний аспект жарґонної лексики. Гіпертрофія жарґонного субкоду в сучасній комунікації – це не хвороба, а насамперед симптом значно глибшої культурної кризи, яку супроводжує звуження індивідуального словника мовної особистости, коли не актуалізованою лишається семантично еквівалентна розмовна, фамільярна, діялектна лексика, фразеологія (української та російської мов). Та й навіть цей гіпертрофований субкод належно не адаптований, бо на рівні метамовної свідомости немає чіткого уявлення про семантичну структуру того чи іншого жарґонізму, його правопис, походження тощо.

Певно, ревнителі чистоти мови протиставлять жарґонні стилі комунікації дискурсові красивого слова, солов'їної гармоніки літературного стандарту – проте саме їхній дискурс нерідко приховує банальну брехню, ненависть, лукавство, нахабно-витончене маніпулювання людською свідомістю та поведінкою. Така мовна інтенція – чи не найвищий вияв безкультур'я, духовного виродження, натомість жарґонний дискурс, попри ґвалтування мовних смаків, є все-таки адекватом дійсности, іноді страхітливішої за найекстремальніший жарґонний ряд.

Наведені тексти-ілюстрації переважно смішні, вони показують реальні потенції національної мови у царині сміхового олюднення світу. Цей сміх за своєю природою демократичний, ворожий будь-якій ієрархічності, висококомунікабельний, бо ж скорочує дистанцію між комунікантами і є знаком інтимно-довірливих, фамільярних стосунків. Це й не дивно, адже семантико-емоційний спектр цього лексикону у дивовижний спосіб акумулює сміхову культуру як таку. У різнотипних дискурсах жарґонне слово перетворюється на своєрідний концентрат опозиційної до соціяльно схвалених норм поведінки, альтернативної, необов'язкової парадигми буття. Мовець, який артикулює цю парадигму, свідомо чи несвідомо перекидає догори ногами ієрархію офіційного світу і його мову. Цей акт вимагає неабияких лінґвокреативних здібностей, і та спільнота, яка проговорює свій досвід, не є геть нездарною у своєму мовному самовияві і, звісна річ, у творенні тієї ж самої національної мови, яка в літературній обробці письменника перетворюється на одну з підвалин культури соціюму. Юрій Андрухович тонко зауважив це в одному зі своїх есеїв:

...Мова – саме мова, а не письмо, саме усне мовлення – дуже багато для мене важить. Не менш важливим для мене є слухати інших: як хто говорить на цьому світі. <...>. У своїх багатогодинних вечірньо-нічних одісеях по *стєкляшках* і кнайпах я ладен вислухати всіх – зіжмаканих життям пиячків, потертих спортсменів і бізнесменів, митців і мисткинь, веселих бандитів, сентиментальних повій, скурвих синів, сучих дочок...[3]

У професійного філолога і пересічного мовця почасти складається уявлення про суто російський характер жарґонного слововживання, неконкурентоспроможність української мови у розмовних, стилістично знижених сферах комунікації, нездатність продукувати сучасні іронічні стилі спілкування. Дається тут взнаки поросійщення й тотальна або спорадична втеча до сміху – чужої мови. А тому кальок, суржику, російських вкраплень у сучасному українському жарґоновживанні аж занадто. Ці елементи мають право на лексикографічну репрезентацію. І не тільки ці, але й сама «українська російська мова» може претендувати на лексикографічне осмислення. Бо, як справедливо зауважив Орест Ткаченко, «ці риси, особливо у великих містах, зумовлені значною мірою їхнім зросійщенням. Але все одно це специфічно *українські* риси»[4]. Потужний український етно- та лінґвоментальний код аж світиться у російськомовних дискурсах, жарґонних і поготів, адже така комунікація проходить зазвичай у соціяльно малоконтрольованих ситуаціях. Варто вчитатись у зібрані тут репліки, діялоги, тексти, щоби пересвідчитись в українськості того жарґоновживання, яке, на перший погляд, може здатися прероґативою російських розмовних моделей. Крім того, суржикове слово у суто комунікативному аспекті не завжди свідчить про брак мовної культури чи незнання українського лексичного відповідника: нерідко, особливо в інтеліґентських дискурсах, чужомовність підсилює іронічне, сміхове начало, закладене у цій лексиці.

Щодо лексикографічної репрезентації російської мовної стихії в українському жарґонному вокабулярі, то треба вказати на прямі запозичення типу *облом*, *комок*, *лажа*, *шалава*, *совдеп*, *бомж*, *чмо* тощо; слова-кальки типу *засікти*, російські слова, передані українською графікою: *убойний*, *стрьомний*, *безпрєдєл*, *сверчок*. Для жарґонної міжкультурної комунікації це нормальне явище. Скажімо, у російський жарґон на правах запозичень потрапили з

---

[3] Юрій Андрухович. «Мала інтимна урбаністика» *Критика*, 2000, № 1–2, с 10

[4] О. Б. Ткаченко. «Проблема типології мовно-літературного розвитку неповних націй (і насамперед української)». *Мовні і концептуальні картини світу*.– Київ, 2002, кн 2, № 6, с. 258.

української мови *халява*, *забивати баки*; у російському жарґоновживанні й відповідно в лексикографічній продукції фігурують українізми *гиршый*, *цикавый*, *ковтать*, *вабить*, *файний*, *файка* тощо; український синтаксис легко прочитується в жарґонізмах *до лампочки* – «все равно», *до хауза* – «домой» та інших.

Наявність анормативів у словнику леґітимізується усним характером жарґонної комунікації. Цей фактор зумовлює також наявність фонетичних варіянтів того самого слова в одній статті. Засвідчені в реальному слововжитку та віддзеркалені у словнику фонетичні варіянти жарґонізму показують високу варіябельність цього лексичного шару у спонтанному розмовному мовленні, писемних дискурсах, орієнтованих на стилізацію усно-розмовної стихії. Російський жарґонолог Лєонід Скворцов слушно зазначив необхідність враховувати варіянтність «усних» за своєю природою слів: «*Правопис жарґонних і просторічних слів*, які традиційно не кодифікуються ортографічно, *повинен спиратися на вивчення* їхнього походження та *умов реального вживання в сучасній мові*. При цьому фактори історичного (етимологічного) характеру у низці випадків виявляються підпорядкованими факторам уживаности в мові, коли закріплена за словом вимова вимагає написання, що відрізняється від початкової форми слова»[5]. Тільки не треба плутати варіябельність зі звичайнісіньким незнанням того, як слід писати жарґонізм і яка його семантика, що часто бачимо на сторінках періодики й у художніх текстах.

Помиляється той, хто думає, нібито українська мова здатна тільки копіювати російське жарґонне багатство. Якщо говорити про генетичні першовитоки українськости жарґону, слід насамперед згадати про арґо, які побутували в Україні у 19 столітті: арґо українських лірників, ремісників, лаборів, жебраків, бурсацько-семінарське арґо та ін. Відсилка в етимологічних коментарях пропонованого словника «слово вживалось в укр. арґо 19 ст.» стосується насамперед арґо лірників і ремісників[6]. Для бурсацько-семінарського

---

[5] Л. Скворцов. «Орфография просторечных и жаргонных слов». *Нерешенные вопросы русского правописания*.– Москва: Наука, 1974, с. 151.

[6] За такими джерелами: В. Боржковский. «Лирники». *Киевская старина*, 1889, т. XXVI, № 9, с. 653–708; *Лірники. Студия Кирила Студинського*.– Львів, 1894; Й. Дзендзелівський. «Арго волинських лірників». *Українське і слов'янське мовознавство*.– Ужгород, 1996, с. 311–348; Й. Дзендзелівський. «Арго нововижвівських кожухарів на Волині».– Там само, с. 245–285; В. В. Иванов. «Нéвли». *Статистический листок*.– Харьков, 1883, № 10, с. 153–156 та ін.

соціолекту[7] застосовується інший маркер: *бурс.-сем.* А як можна не згадати, бодай принагідно, справжньої скарбниці бурсацьких арґотизмів – «Енеїди» Котляревського, яка відбила соціолект полтавської духовної семінарії 1780–1789 років, де тоді навчався письменник? Школярські арґотичні системи 17–18 століть, куди той соціолект органічно входить, іще чекають свого лексикографічного опрацювання й теоретичного осмислення.

Хай український жарґон і відповідний сленґовий вокабуляр сьогодні не такий потужний, як російський, але він існує, і лінґвістична оптика дає змогу добре його розгледіти. Підвищення комунікативної потужности української мови природно «реанімує» лексикон, здатний задовольнити потреби жарґонних стилів спілкування. Нині спостерігаємо формування українського сленґу за рахунок загальновживаної, в тому числі з національно-культурним компонентом, застарілої, питомої розмовної або рідковживаної лексики, діялектизмів тощо. Щоб пересвідчитись у цьому, варто поглянути на словникові статті *драб*, *гевал*, *здиміти*, *коняка*, *патик*, *плящина*, *шабля* та ін.

Сучасний український сленґ народжується в україномовних різнотипних мікросоціюмах і в цьому аспекті є, до речі, жарґоном двічі: 1) на тлі російської мовної стихії українська мова вирізняється інакшістю, а отже апріорі може бути смішною; 2) природна людська дотепність і почуття гумору не можуть не продукувати сленґу у невимушеній розмовній комунікації, байдуже, про який етнос ідеться. За умов функціонування українського сленґу в україномовному середовищі «навіть дотепні українські сленґізми <...> стають набутком обмеженого числа осіб, і потім, як бульбашки, гинуть»[8]. Якщо врахувати, що сленґ за своєю природою швидкозмінний, підвладний примхливій моді й індивідуальній мовній творчості, тобто, власне, і є такою бульбашкою, то без лексикографічної фіксації він приречений на небуття. Дещиця українського сленґу, розвіяного по українських мовних острівцях, мусить колись перетворитися з міріядів бульбашок на кристалики слів. Наявні елементи українського сленґу, без огляду на їх кількість, повинні фіксуватися, інтерпретуватися, аби потім найбільш вартісний лексичний матеріял міг увійти до культурного континууму українського мовного існування. Тільки в тако-

---

[7] Джерела: Й. Дзендзелівський. «Український бурсацько-семінарський жаргон середини XIX ст. на матеріалах повісті „Люборацькі А. Свидницького“».– Там само, с. 353-359; К. Широцький. «Словарець бурсацького говору». *Збірник Харківського історико-філологічного товариства.* Нова серія, т. 6.– Харків, 1998, с. 181–206.

[8] О. Б. Ткаченко, цитована праця, с. 261.

му разі можна сподіватися, що відбудеться зворотний процес: соціюм побачить себе у дзеркалі своєї ж мови (часто вже літературно обробленої, естетизованої) і заговорить цією мовою впевненіше, голосніше. Власне, цей аспект функціонування субстандартного лексикону мав на увазі Юрій Шевельов, пишучи у праці «Так нас навчали правильних проізношеній», що «міський сленґ націлений у майбуття мови», а «брак цього шару в сучасній мові ставить під сумнів майбутнє цієї мови».

* * *

Хочу висловити вдячність людям, які знайомилися з рукописними матеріялами й надавали мені консультативну допомогу під час роботи над словником. Це доктори філологічних наук Іван Вихованець, Катерина Городенська, Ніна Клименко, Євгенія Карпіловська; російський жарґонолог, доктор філологічних наук Валерій Мокієнко, кандидати філологічних наук Віра Білоноженко, Людмила Даниленко, Катерина Ленець, працівник Інституту літератури НАН України Роксана Горбовець, а також спеціяліст із юдаїки, науковий співробітник Інституту сходознавства ім. А. Кримського АН України Ігор Семиволос.

На моє щастя, не лишилися байдужими до ідеї створення словника сучасні письменники. Дякую Богданові Жолдаку, який прочитав увесь рукопис і вніс до нього суттєві доповнення. Усне та електронне спілкування з Юрієм Андруховичем, Анатолієм Дністровим, Оксаною Забужко, Євгенією Кононенко, Лесем Подерв'янським, Євгеном Пашковським, Володимиром Цибульком, Сергієм Бортніковим допомогло уточнити структуру окремих словникових статей, значення слова, етимології тощо.

Автор вдячно прийме критичні зауваження, доповнення, уточнення, які можна надсилати на адресу:

lesstav@hotmail. com

або:

Київ-1, вул. Грушевського, 4, Інститут української мови НАН України.

Леся Ставицька

Інструктивні матеріяли

1. Заголовні слова розташовані в алфавітному порядку і подані жирним шрифтом:

АБЗА́Ц, БАНЯ́ЧИТИ

Якщо заголовне слово має фонетичні варіянти, то вони розглядаються в одній статті:

А́ЗЕР; А́ЙЗЕР

БАТЛ; БОТЛ

Різні граматичні форми того самого слова теж подаються в одній статті:

БАНДА́Н, -а, *ч.*; **БАНДА́НА,** -и, *ж.*

Варіянти наголосу показані як на самому заголовному слові, так і на відмінкових або особових закінченнях:

А́СКА́ТИ, -аю, -аєш; -а́ю, -а́єш.

2. Заголовне слово – відмінювана частина мови – подається у вихідній формі. Словозмінні маркери, що йдуть за словом, указують на частиномовну належність слова, особливості його відмінювання або дієвідмінювання. Рід іменників та вид дієслів набрано курсивом:

МОЧА́ЛКА, -и, *ж.*

ВТИКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*

Невідмінювані іменники, прикметники, дієслівні форми супроводжуються позначкою *невідм.*

ГРІНГО, *невідм.,* *ч.*

ГОТО́ВЧЕНКО, *невідм.*, *у знач. прикм.*

ХОВА́ЙСЯ, *невідм., у знач. вигуку.*

ПА́УЗА, *невідм., у знач. вигуку.*

Жарґонізми, що належать до невідмінюваних частин мови, супроводжуються відповідними характеристиками:

ПА́ФОСНО, *присл.*

ТІП-ТО́П, *у знач. присл.*

БЛІН, *вигук.*

В окремих випадках для іменників у заголовку словникової статті поряд із вихідною формою наводиться форма множини, якщо ця форма є частовживаною:

БАКС, -а, *ч., перев. у мн.* ба́кси, -ів.

При вживанні слова у множині тлумачиться саме ця форма:

БУМЕРА́НГИ, -ів, *мн.* <...> Дуже брудні шкарпетки.

Особливості граматичного керування жарґонізму показані за допомогою набраних курсивом питальних слів; круглі дужки означають факультативність даного варіянта керування.

В'ЇХАТИ, в'їду, в'їдеш, *док., (у що)*; *мол., крим.* Зрозуміти, осмислити щось. *Риженко, здається, як каже його син, «в'їхав», про кого йдеться* (Є. Кононенко, Імітація); *Але я мушу в'їхати в те, що вони роблять, в їхній код, і довести цей код до професійного звучання* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Поясни мені одну штуку. Поясни, бо я щось ніяк не в'їду* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 113; ПСУМС, 15; ЯБМ, 1, 202.

3. Одразу після граматичних маркерів, після крапки з комою, йдуть позначки, які вказують на соціяльну стратифікацію жарґонізму (*крим., мол., жрм, авто* та ін.). Якщо за словом закріплено кілька маркерів, вони подаються через кому:

БАБЛО́, -а́, *с.*; *мол.*

АМБА́Л, -а, *ч.*; *крим., жрм.*

БОДУ́Н, -а́, *ч.*; *мол., жрм, крим.*

Наступна група маркерів (після крапки з комою) стосується емоційно-експресивного значення лексеми:

ВАЛИ́ТИ, -лю́, -лиш, *недок., кого*; *студ.*; *несхвальн.*

ПЕ́ДЕЛЬ, -деля, *ч.*; *студ.*; *жарт.*

ПОЦ, -а, *ч.*; *мол., жрм*; *зневажл., лайл.*

Якщо слово поширене в західних реґіонах України, ставиться маркер *зах.*:

БАНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.*; *зах.*

4. Після граматичних, соціолінґвальних, стилістичних, територіяльних маркерів подається семантика жарґонізму.

При тлумаченні слів максимально використовувалися дані наявних лексикографічних джерел (найповніші російськомовні словники, україномовна лексикографічна база, міні-словники у газетно-журнальній періодиці), посилання на які в алфавітному порядку прийнятих умовних скорочень подані вкінці тлумачення окремого значення, фразеологізму чи словникової статті в цілому.

За знаком // наводяться відтінки значень:

ВІДТЯ́ЖНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Який викликає приємні відчуття, позитивні емоції. *Відтяжний фільм.* // Наповнений приємними емоціями. *Відтяжний день.* БСРЖ, 411.

Заголовні слова-омоніми позначені традиційними цифровими індексами:

ВІЗ[1], во́за, *ч.*; *мол.* Машина. ПСУМС, 14.

ВІЗ[2], во́за, *ч.*; *крим.* Пляшка з алкоголем. СЖЗ, 27.

У словниковій статті відсилання на синонім подається за допомогою формули «Те саме, що...»

БЛОХА́, -и́, *ж.*; *комп.* Те саме, що БАҐ.

Укінці тлумачення значення вводяться маркери * Образно та * У порівн., що відповідно фіксують випадки образного вживання слова та його використання у функції об'єкта образного порівняння. Напр.:

ЛАБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *муз.*, *крим.* Грати на музичному інструменті; виконувати музичний твір. *А й славно лабаєте, хлопці, були б-сте здорові!* (О. Забужко, Новий закон Архімеда); <...> *він законнослонорождєнний / фольк лабає для діяспори* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). * Образно. *Ох, хіба ж не так само – / як в танці, в повільному трансі / ти «лабала» колись непотрібні нікому слова?..* (О. Забужко, Диригент останньої свічки); *Звичайно, сумнів – оптимальний янгол, / Коли перед очима мертвий сад, / Де з падолистом Бог лабає танго* (А. Дністровий: На смерть Кліо). БСРЖ, 305, ПСУМС, 40; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492

АЛКА́Ш, -а́, *ч.*; *жрм* Алкоголік.– *Грузчиком? Дурний я чи що? Чи алкаш якийсь?* (В. Врублевський, Тріщини); <...> *у тісному гуртку алкаші гомоніли* (Є. Пашковський, Вовча зоря). * У порівн. <...> *холодюка* <...> *вигонить мишу*

з-під ковдри, завмирає, <...> вискакує, як босий алкаш на похмілля, і далі нишпорить по кімнатах <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 34; ПСУМС, 3, СЖЗ, 10; ТСРОЖ, 4; ТСРЯ, 46; ЯБМ, 1, 26.

5. Безпосередньо за тлумаченням ідуть контексти-ілюстрації, посилання на які подаються у дужках тим шрифтом, що й тлумачення:

ДОЇТИ <...> *Незабаром мене почали «доїти». Обсяг данини зріс настільки, що я віддавав бандюгам весь виторг* (ПіК, 2001, № 12).

ПРИКИ́НУТИ <...> *Прикиньте, я тут цілими днями сиджу один, з котом <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита);

Лексичною базою для укладання словника послужили такі джерела: суцільна вибірка з текстів художньої літератури, газетно-журнальної періодики поч. 90-х–до ц. ч., матеріяли наукових статей, авторефератів, монографій; теле- та радіомовлення; тексти української естради, записи усного мовлення.

Посилання на художні, газетно-публіцистичні, наукові тексти включають автора та назву твору (іноді скорочену), умовне скорочення назви газети чи журналу. Точна паспортизація джерела уміщена в бібліографії в рубриках «Художня література, публіцистика», «Газети, журнали та їх умовні скорочення», «Наукова література».

Якщо текст узято з інтерв'ю письменника, культурного діяча або з опублікованого в періодиці його художнього тексту, то у посиланні вказано прізвище автора, а після двокрапки – джерело цитування: *Як митцеві, мені якось по барабану, відтворює ця річ історичну правду чи ні, якщо вона стильна* (Лесь Подерв'янський: УМ. 17.01.2001); *А я, Гальмо, флегматик, отупілий сплюх, Фільозоф-недоріка, / неспроможний / Сказати врешті / Ані слова досі / Про батька, що життя йому й корону / Так ницо вкрали* (Ю. Андрухович: Книжник, 2001, № 18).

У деяких випадках наявне посилання тільки на автора, без вказівки на джерело, оскільки ці приклади були взяті з усних текстів (радіо, телебачення, літературні імпрези та ін.).

Якщо ілюстрацію взято з лексикографічного джерела, посилання на останнє подається за тим же принципом, що й інший ілюстративний матеріял (у дужках, без сторінки):

СКЕС <...> Скупа людина. *То такий скес, що й води батькові не дасть* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 541; ЯБМ, 2, 343. Чабаненко 1992, 4, 71.

У словник як ілюстративний матеріял включено лексику, що була зібрана у записах живого усно-розмовного мовлення, а також матеріяли анкету-

вання студентів київських та львівських вузів протягом 1998–2002 р. Записи живого мовлення здійснювалися переважно в Києві, Львові та Луцьку; лексичний матеріял інших реґіонів фіксується окремо інколи ілюстративним матеріялом словникових статтей служать змодельовані конструкції.

6. Стійкі словосполучення в структурі словникових статтей набрані жирним шрифтом і відмічені знаком ◆; вони описуються за першим компонентом-іменником, а в разі його відсутности – за іншою частиною мови:

ЛІЧИ́ЛЬНИК, -а, *ч.* ◆ **Увімкнути (вмикати) лічильник** *кому*; *крим.*, *маф.*, *мол.* Призначити комусь строк виплати певної суми з попередженням, що в разі несплати боргу вчасно сума буде збільшуватися у призначеній позичальником прогресії.

ПОПОЛА́М, *безос.-предик.*, *кому що*; *мол.* <...>

◆ **Бути (прийти) в пополамі,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Про стан сильного алкогольного сп'яніння.

Фразеологізми, пов'язані з одним із значень заголовного слова, поміщені безпосередньо після відповідним чином проілюстрованого тлумачення. Ті фразеологізми, що не стосуються жодного з наведених значень, наводяться окремим блоком укінці статті.

БУЗИ́ТИ <...> **1.** *крим.* Влаштовувати конфлікт, скандал, бійку. ◆ **Бузу бузити,** *жрм* Те саме. *Робітники на заводському ґанку / лаштують косяки, бузять бузу, / розводять спирт* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

2. *мол.* Брехати, обманювати.

БАМБУ́К, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Ненормальна людина. ПСУМС, 5.

◆ **Кури бамбук.** Неввічлива відмова дати цигарку. ПСУМС, 5. **Мелений бамбук.** Кава грубого помолу. ПСУМС, 5.

Компоненти, які варіюються у структурі фразеологізму, подаються у круглих дужках, а факультативні – у квадратних.

◆ **Білочка б'є (накриває)** *кого*; *жрм*, *мол.* Хтось допився до білої гарячки. **Білочку спіймати (уловити).** Допитися до білої гарячки.

◆ **З [великого] бодуна.** У стані похмілля, алкогольно-абстинентного синдрому.

Знак / у структурі фразеологізму фіксує доконаний і недоконаний вид дієслова, якщо воно утворює видову опозицію. На першому місці стоїть більш частотний вид дієслова: **поставити / ставити на вуха** *кого*; *жрм* Улаштувати комусь прочуханку.

Стійкі словосполучення, подібно до заголовних слів, супроводжуються соціяльними та стилістичними характеристиками:

◆ **Баланду запускати (розводити, травити),** *крим.* Брехати, вигадувати щось. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57.

◆ **Головка бо-бо,** *мол.*, *жарт.-ірон.* Хтось страждає на психічне захворювання.

7. Укінці деяких словникових статтей подається вказівка на походження описуваної лексеми або історико-етимологічний коментар. У роботі використані готові коментарі з робіт В. Єлістратова, М. Грачова, В. Мокієнка, О. Горбача, Й. Дзендзелівського та ін. з точним посиланням на джерело.

БАМБЕ́ТЕЛЬ <...>

■ Від нім. *Bankbettel* – меблі, які розсуваються для спання і складаються для сидіння. Горбач О., Арго українських..., 41.

Якщо існує альтернативне тлумачення походження жарґонізму, то воно теж наводиться:

ЛОХ <...>

■ Від польськ. арґ. *łoch*, *włoch* – селянин; наївна, довірлива людина; жертва злочину. Грачев, Мокиенко, 111–112. ■ Від рос. діял. *лоха* – дура. ТСРОЖ, 100.

Відсутність посилання означає, що коментар належить автору словника.

В окремих випадах подається довідка-відсилка до іншого слова, яка покликана полегшити встановлення словотвірно-мотиваційної основи жарґонізму:

ЛАЖА́ВИЙ <...>

■ Див. ЛАЖАТИ1.

8. Пропонований словник містить ПОКАЖЧИК СИНОНІМІВ, де в алфавітному порядку подаються синоніми та синонімічні ряди на позначення певних реалій і понять. Семантичні відтінки, соціяльні та стилістичні характеристики елемента синонімічного ряду можна з'ясувати у відповідній словниковій статті.

Список скорочень

абрев.– абревіятура
авто – з мови автомобілістів
амер.– американський
англ.– англійський, з англійської мови
арм.– з армійського жарґону
безос.-пред.– безособово-предикативний
бізн.– з мови бізнесменів
бурс.-сем.– бурсацько-семінарське (арґо)
викл.– з мови викладачів
військ.– з мови військових
(курс.) – з мови курсантів військових училищ
вульґ.– вульґарне
гірн.– з мови гірників
гом.– з мови гомосексуалістів
гопн.– з мови гопників
давньоєвр.– давньоєврейський; з давньоєврейської мови
деабрев.– деабревіяція
діял.– діялектне слово
дієпр. пас. мин.– пасивний дієприкметник минулого часу
док.– доконаний вид
евфем.– евфемізм
ж. – жіночий рід
жарґ.– жарґонне слово; фразеологізм
жрм – жарґонізована розмовна мова
жарт.– жартівливе
жарт.-ірон.– жартівливо-іронічне
журн.– з мови журналістів
займ.– займенник
заст.– застаріле
зах.– поширене в західних реґіонах України
згруб.– згрубіле слово або вислів
згруб.-презирл.– згрубіло-презирливе
зменш.– зменшене
зменш.-пестл.– зменшено-пестливе
зневажл.– зневажливе
ім. – іменник
інд.-торг.– з мови торгівців-індивідуалів
інтел.– з мови інтеліґенції
ірон.– іронічне
ірон.-зневажл.– іронічно-зневажливе
ісп.– іспанський, з іспанської мови
італ.– італійський, з італійської мови
карт.– з мови картярів
ком.– з мови представників комерційних структур
комп.– з мови програмістів та користувачів персональних комп'ютерів
крим.– із жарґону кримінальних злочинців
лайл.– лайливе
літер.– літературний
метафор.– метафоричний
міл.– з мови працівників міліції
мн.– множина

мол.– із загальномолодіжного жарґону
морськ.– з мови моряків
муз.– з мови музикантів
нарк.– з мови наркоманів
наук.– з мови наукових працівників
невідм.– невідмінюване
недок.– недоконаний вид
несхвальн.– несхвальне
нім.– німецький, з німецької мови
новогрецьк.– новогрецька мова, з новогрецької мови
пестл.– пестливе
письм.– з мови письменників, літераторів
пласт.– з мови пластунів (скаутів)
пов.– з мови повій
пол.– політичний жарґон
португ.– португальський, з португальської мови
польськ.– польський, з польської мови
презирл.– презирливий
прикм.– прикметник
присл.– прислівник
присудк.–присудкове слово
розм.– розмовний
рос.– російський, з російської мови
рум.– румунський, з румунської мови
с. – середній рід
син.– синонім
сист.– з мови хіпі
спорт.– з мови спортсменів та спортивних фанів
(футб.) – футбол
студ.– з мови студентів
схвальн.– схвальне
тат.– татарський
токс.– з мови токсикоманів
торг.– з мови працівників торгівлі
тюр.– тюремна лексика
тюрк.– тюркські мови, з тюркських мов
у порівн.– у порівнянні
угор.– угорський, з угорської мови
укр.– український
франц.– французький, з французької мови
ч. – чоловічий рід
циган.– циганський, з циганської мови
шк.– з мови школярів

Умовні позначення:

// відтінок значення
■ етимологічна довідка
◆ стійкі словосполучення (фразеологізми)

Короткий словник жарґонної лексики української мови

А

АБАЖУ́Р, -а, *ч.*; *крим.* Презерватив. СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 16.

АБЗА́Ц, -у, *ч.*; *мол.* **1.** *схвальн.* Про щось гарне, високої якости, те, що викликає схвалення. [Руслан:] *Я знаю одного фотографа, який займається виключно слайдами. Він за це отсидів три роки. І якщо до них підібрати музику, щось таке зовсім убойне, то я вам кажу, що це буде залізний абзац!* (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 29.

2. Щось незвичайне, екстраординарне. *Абзац* (назва рубрики у журналі «Політика і культура»).

3. *у знач. вигуку*; *мол.* Вираження досади, роздратування. <...> *вилазячи на свободу, похитуючись на підборах (лівий босоніжок таки розповзався, не тримаючись купи), вона відчула мокротний пробульк у трусиках: почалося місячне. Абзац* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 29.

4. *безос.-пред.*, *кому, чому.* Крах, кінець, дуже невдале завершення справи для когось, чогось. <...> *а нам усім давно апостроф / останні кілька днів апостроф / а потім вже й абзац* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 29; ПСУМС, 31; ТСРОЖ, 3.

◆ **Повний абзац!** Вираження захвату від когось, чогось або розчарування від невдачі, краху. *Плаття купила – повний абзац! З дисертацією – повний абзац!*

АБІТУ́РА, -и, *ж.*, *збірн.*; *студ.* Абітурієнти. *Перелякана абітура* БСРЖ, 29.

АБІТУ́РНИК, -а, *ч.*; *студ.* Абітурієнт. *Під час вступних іспитів між однією абітурієнткою та прискіпливою викладачкою відбувся досить цікавий діалог, слухаючи який, я, такий самий переляканий «абітурник», зробив певні висновки стосовно того, як треба відповідати на питання екзаменаційного білета* (УС, 2001, ч. 7).

АБОРТ, -у, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Аварійне завершення програми (**A**B**n**O**R**mal **T**ermination). Синишин, 23.

АБОРТМА́ХЕРША, -і, *ж.*; *крим.* Жінка, яка робить аборти вдома. СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 18.

АБРА́ША, -і, *ч.*; *крим., жрм*; *ірон.* Єврей. БСРЖ, 29; ЯБМ, 1, 18.

АВ-А́В, *невідм.*; *крим.*; *жарт.-ірон.* Ороґенітальні статеві контакти. БСРЖ, 30; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 18.

А́ВІК, -а, *ч.*; *комп.* Файл із розширенням AVI (відео-файл для Windows). БСРЖ, 30; Синишин, 23

АВТОГА́Д, -а, *ч.*; *комп.* Система проєктування AutoCad. БСРЖ, 30; Синишин, 23.

АВТО́ГРАФ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Синяк, забите місце. Балабін; БСРЖ, 30.

АВТОМА́Т, -а, *ч.*; *студ.* Залік, що виставляється автоматично за результатами поточної успішности. Балабін; БСРЖ, 30.

АВТОМА́ТОМ, *присл.*; *студ.* Автоматично, без складання заліку або екзамену. Балабін; БСРЖ, 30.

АВТОМА́ТЧИК, -а, *ч.*; *студ.* Людина, яка отримує залік або іспит автоматом. Балабін.

АВТОПІЛО́Т, -у, *ч.*; *мол.*, *жрм*; *жарт.* Здатність контролювати себе у стані сильного алкогольного сп'яніння. ◆ **Іти / прийти, їхати / приїхати і т. п. на автопілоті** *куди.* Рухатися інтуїтивно, добираючись у стані сильного алкогольного сп'яніння до потрібного місця. *В цей час повз кафе проходив молодий чоловік, який «на автопілоті» повертався з гостини* (СМ, 12.02.1999). БСРЖ, 30; ФССГД, 21. ◆ **Увімкнути автопілот.** Удати із себе тверезого, рухатись автоматично, намагаючись дотримуватись потрібного напрямку. *Увімкнувши автопілот, він приплентався пізно ввечері на вулицю Кульпсерківську* (ВЗ, 4.08.2000). БСРЖ, 30; ПСУМС, 3

АВТОРИТЕ́Т[1], -а, *ч.*; *крим.* Досвідчений злодій, який користується авторитетом у своєму середовищі, може впливати на інших і здатний очолити злочинну групу. *Убивця дозволив зайти в квартиру дружині «авторитета», сам швидко спустився з верхнього сходового майданчика і розстріляв «Китайця» пострілами в руку, голову та груди* (День, 26.10.1999). БСРЖ, 30; СЖЗ, 9; ТСРОЖ, 3.

АВТОРИТЕ́Т[2], -а, *ч.*; *мол.*; *жрм*; *жарт.* Великий живіт.

АВТОРИТЕ́ТКА, -и, *ж.* до АВТОРИТЕТ[1]. *Хлопцям не пощастило: вони поцупили 600-ий «Мерседес», який належав кримінальній мільйонерші Мадлен Квантадзе, і їх знищила охорона «авторитетки» в помешканні, яке вони винаймали* (ПіК, 1999, № 12).

АГРЕГА́Т, -а, *ч.*; *крим.* **1.** Автомобіль. БСРЖ, 31; СЖЗ, 9.

2. і *нарк.* Шприц для ін'єкцій наркотиків. БСРЖ, 31; СЖЗ, 9.

АГРЕ́СОР, -а, *ч.* **1.** *крим.* Ґвалтівник неповнолітніх. БСРЖ, 31; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 21.

2. *крим.*; *ірон.* Теща. БСРЖ, 314; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 21.

3. *мол.*, *мн.* аґре́сори, -ів. Важкі армійські ботинки. ПСУМС, 3.

АДІДА́С, -а, *ч.*; *студ.*; *жарт.* Курсант III курсу військового училища. Балабін; БСРЖ, 31.

■ За трьома стрічками на рукаві, що схожі на товарний знак фірми «Адідас». БСРЖ, 31.

А́ДІКИ, -ів, *мн.*; *мол.* Кросівки фірми «Адідас». БСРЖ, 31; ПСУМС, 3.

АДМІ́Н, -у, *ч.*; *комп.* Системний адміністратор. Синишин, 23.

АЕРОДРО́М, -а, *ч.*; *мол.* Широка пласка кепка. БСРЖ, 41; ПСУМС, 3.

А́ЗЕР; А́ЙЗЕР, -а, *ч.*; *мол., жрм*; *зневажл.* Азербайджанець; кавказець. <...> *і тепер у нас пропорція: / щось від чорта щось від горця / від азефа і від азера / і від змащеного мавзера* (І. Бондар-Терещенко, Postебня); *З Васі здерла, за його словами, 300 грн. Та ще й натравила на нього азера* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 32; ТСРОЖ, 4; СЖЗ, 9.

АЗЕРБО́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Азербайджанець. *А з «мерса» дзвонить «азербон» – / До Бога, мабуть* (П. Вольвач, Бруки і стерні).

АЇ́Д, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Єврей.

АЙБОЛИ́Т, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Лікар. *Якби мешканці інших планет послухали homo sapiens збоку, то дійшли б висновку, що громадяни планети земля хворі на «манєчку» та їм в натурі бракує айболитів у білих халатах* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ПСУМС, 3.

АЙДІ́, *невідм.*, *ж.*; *комп.* Ідентифікація. Синишин, 23.

■ Від англ. *ID, identification.*

АКА́, -и́, *ж.*; *арм.* Автомат Калашникова. Балабін; БСРЖ, 32.

■ Від офіційної абревіятури АК. БСРЖ, 32.

АКАДЕ́МІК, -а, *ч.*; *крим.* Те саме, що АВТОРИТЕТ1. БСРЖ, 32; СЖЗ, 9.

АКАДЕ́МІЯ, -ії, *ж.*; *крим., тюр.* В'язниця, колонія. <...> *він також, як казали в табірному товаристві, пройшов курс «мордовської академії», про що свідчили кілька грубезних саморобних записників, що їх він начинив виписками та нотатками* (А. Шевчук, Чорний човен неволі). БСРЖ, 32; СЖЗ, 9; ЯБМ, 1, 22.

АКВА́РІУМ, -а, *ч.* **1.** *крим.* Ізолятор тимчасового утримання. // Камера попереднього утримання, яка проглядається ззовні. БСРЖ, 32; СЖЗ, 10; ЯБМ, 2, 22.

2. *мол.* Міліцейська машина з будкою. ПСУМС, 3.

3. *арм.* Чергове приміщення у військовій частині з великим склом. Балабін.

АКО́РД, -у, *ч.*; *арм.* Аврал, спішна робота. Балабін; БСРЖ, 32.

◆ **Взяти акорд,** *комп.* Перезавантажити комп'ютер за допомогою трьох клавіш.

АКУ́ЛА, -и, *ж.*; *крим.* Особа, засуджена на тривалий строк позбавлення волі з конфіскацією майна. БСРЖ, 33; СЖЗ, 10.

АКУ́МА, -и, *ж.*; *мол.* Акумулятор. ПСУМС, 3.

АКУ́СТИКА, -и, *ж.*; *муз.* Акустична ґітара. ПСУМС, 3.

АКЦЕ́НТ, -у, *ч.*; *крим.* Злодійська мова. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 24.

АКЧА́, -і́, *ж.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 33; СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 24.

АЛГЕБРО́ЇД, -у, *ч.*; *шк.*; *жарт.-ірон.* Учитель алґебри та геометрії.

АЛКАЛО́ЇД, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що АЛКАШ. *В останньому вагоні тяги повно бомжів, алкалоїдів* (ПіК, 2002, № 4).

АЛКА́Н, -а́, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Те саме, що АЛКАШ. *У мене сусід – кінчений алкан* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 33.

АЛКАНА́ВТ; АЛКОНА́ВТ, -а, *ч.*; *мол., жрм*; *жарт.-ірон.* Те саме, що АЛКАШ. [Серьога:] *Я думав, ти все життя був тихим алконавтом, аж ні! Ти ще й дітей наплодив позашлюбних...* (Н. Ворожбит, Житіє простих); *Не люблю пити сам. Сам на сам п'ють лише алканавти* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Он іде уже твій алканавт додому.* ПСУМС, 3; ТСРОЖ, 4; Чабаненко 1992, 1, 49; ЯБМ, 1, 26.

■ Утворено каламбурною контамінацією слів ***алка***ш, ***алко***голік і космо***навт***. БСРЖ, 34.

АЛКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *крим.* Пиячити. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 26.

АЛКА́Ш, -а́, *ч.*; *жрм.* Алкоголік, п'яниця.– *Грузчиком? Дурний я чи що? Чи алкаш якийсь?* (В. Врублевський, Тріщини); <...> *у тісному гуртку алкаші гомоніли* <...> (Є. Пашковський, Вовча зоря). * У порівн. <...> *холодюка* <...> *вигонить мишу з-під ковдри, завмирає,* <...> *вискакує, як босий алкаш на похмілля, і далі нишпорить по кімнатах* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 34; ПСУМС, 3; СЖЗ, 10; ТСРОЖ, 4; ТСРЯ, 46; ЯБМ, 1, 26.

АЛКАШИ́СТ, -а, *ч.*; *жрм.* Те саме, що АЛКАШ.

АЛКАШИСТЮ́ГА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол., жрм.* Те саме, що АЛКАШ.

АЛКА́ШНИЦЯ, -і, *ж.*; *жрм.* Алкоголічка.

АЛКАШНЯ́, -і, *збірн.*; *жрм.* Алкоголіки.

АЛКАШУ́ГА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол., жрм.* Те саме, що АЛКАШ.

АЛКОГО́ЛІК, -а, *ч.*; *комп.* Програміст на мові Алґол. БСРЖ, 34; Синишин, 23.

АЛКОГОЛІ́ЧКА, -и, *ж.*; *військ. (курс.)*; *жарт.* Будь-яка цивільна сумка, яку курсанти використовують замість визначеної польової сумки. Балабін.

АЛЛО́, *вигук.* ◆ **Алло, ми шукаємо таланти (талантів),** *мол.*; *жарт.-ірон.* Машина медвитверезника. *Але не на таксі* [вивозили з ресторану], *а на тій автомашині, яку в народі прозвали «Алло, ми шукаємо талантів». І ось цей талант у тебе на квартирі...* (О. Чорногуз, «Аристократ» із Вапнярки). ПСУМС, 3.

АЛМА́ЗНО, *присл.*; *крим.* Добре, чудово. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 27.

АЛЬБІ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Жінка, яка торгує самогонкою. ПСУМС, 3.

АЛЬО́ША, -і, *ч.* **1.** *мол.* Ненадійна людина. ПСУМС, 3.

2. *жрм*; *ірон., зневажл.* Дурень. *Та наш Сашко такий альоша, що його й дитина обдуре* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 35; ЯБМ, 1, 30. ◆ **Альоша приморожений.** Недоумкуватий, дурень. ФССГД, 22. **Альоша прицюцькуватий**. Те саме. ФССГД, 22.

АЛЬФО́НС, -а, *ч.*; *пов.* Сутенер. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 28.

АМАЗО́НКА, -и, *ж.*; *крим.* Жінка легкої поведінки. СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 28.

А́МБА, -и, *ж.*; *крим.* Крах, безвихідь; провал. БСРЖ, 35; СЖЗ, 10; ЯБМ, 1, 30.

АМБА́Л, -а, *ч.*; *крим., жрм.* Фізично сильний, високого зросту чоловік. СЖЗ, 10; ФССГД, 23; ЯБМ, 1 30.

АМБЕ́ЦЬ, -ю́, *ч.*; *мол.* Те саме, що АМБА. <...> *почали пити, курити, висловлюватись матом, підозрюючи амбець* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 35; ПСУМС, 32.

АМБРАЗУ́РА, -и, *ж.*; *крим., мол.* **1.** Вікно. БСРЖ, 35; ПСУМС, 3; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 30.
2. Рот. БСРЖ, 35; СЖЗ, 11.

АМЕРИКА́НКА, -и, *ж.*; *крим.* Гра в карти, при якій той, хто програв, виконує всі забаганки того, хто виграв. БСРЖ, 35; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 31.

АМЕРИКО́С, -а, *ч.*; *мол.* Американець. *«Америкоси», зазвичай, добре годують на презентаціях* (ПіК, 2001, № 48). БСРЖ, 35.

АМІ́ГО, *невідм.*, *ч.*; *мол.* Друг, товариш (при звертанні). *Йдем, аміго, по пивку ковтнемо,– показує на нічний бар* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).
■ Від ісп. *amigo* – друг, приятель.

АМНУ́ХА, -и, *ж.*; *крим.* Амністія. БСРЖ, 35; СЖЗ, 11.

А́МПУЛА, -и, *ж.*; *крим.* Пляшка зі спиртним. БСРЖ, 35; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 31.

АМУ́РИК, -а, *ч.*; *крим.* Особа, засуджена за зґвалтування неповнолітньої. БСРЖ, 36; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 31.

АНАША́, -і́, *ж.*; *нарк., крим., жрм.* Гашиш, наркотик, що виготовляється з конопель. *Десь тюрма позіхала здаля / На мій вечір, що пах анашею* (П. Вольвач, Марґінес); <...> *спасу нема і запах анаші / дражнить чекістський нюх / товариш жучок читає вірші / та іншу мою / херню* <...> (І. Бондар-Терещенко, Postебня). БСРЖ, 36; СЖЗ, 11.

А́НДЕРСЕН, -а, *ч.*; *мол.* Брехлива особа. ПСУМС, 3.

АНЕСТЕЗІ́Я, -ії, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Спиртний напій. *Я не можу знаходить поезію / Там, де в присмерку бродять менти, / Заважають прийнять анестезію* (Ю. Позаяк, Шедеври).

АНТА́БУС, -у, *ч.*; *жрм.* Будь-який медичний препарат, призначений для лікування алкоголізму. *Між іншим, так пити горілку, як ви п'єте, рекомендується тільки в закритих приміщеннях і при невеличкому скупченні народу. Ви генерала просто шокували. В нього очі полізли на лоба. Він, я вам точно кажу, переконаний, що ви двічі лікувалися антабусом, стільки ж були в Глевасі і збираєтесь туди втретє* (О. Чорногуз, «Аристократ» із Вапнярки). Югановы, 24.

АНТЕ́НА, -и, *ж.*; *жарт.* **1.** *крим.* Вухо. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11.
2. *крим.* Чоловічий статевий орган у стані ерекції. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.
3. *військ. (курс.).* Шнурки, що виступають над шапкою. Балабін

АНТИЛО́ПА, -и, *ж.*; *крим.* Людина, яка завжди шукає собі вигоду. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.

АНТО́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.* Двірник. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 37.
2. *крим., мол.* Сторож. БСРЖ, 37; ПСУМС, 3; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.

АНТРАМЕ́НТ, -у, *ч.*; *крим.* Кріплене плодово-ягідне вино. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 32.
■ Від літер. *антра́ме́нт* – чорнило.

АНТРАЦИ́Т, -у, *ч.*; *крим.* **1.** *у знач. збірн.*; і *нарк.* Наркотики. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 33.
2. Махорка. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 33.

АПАРА́Т, -а, *ч.*; *крим.* **1.** Будь-яка машина або двигун, автомобіль, таксі. СЖЗ, 11.
2. Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 11.
3. Шприц для ін'єкцій наркотиків. СЖЗ, 11.

АПҐРЕ́ЙД, -у, *ч.*; *комп.* Модернізація, оновлення апаратного забезпечення. *Апґрейд обійшовся в 300 умовних.* Синишин, 23.
■ Від англ. *upgrade.*

АПҐРЕ́ЙДИТИ, -джу, -диш, *док.*; *комп.* Модернізувати апаратне забезпечення. БСРЖ, 37; Синишин, 23.

АПДЕЙТ, -у, *ч.*; *комп.* **1.** Оновлення програмного забезпечення. Синишин, 23
2. Нова версія програми, що розповсюджується тільки для користувачів попередніх версій. Синишин, 23.
■ Від англ. *update.*

АПЕЛЬСИ́Н, -а, *ч.*; *крим.* Ручна граната. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 33.
◆ **Апельсин свинячий.** Картопля. СЖЗ, 11.

АПЕНДИЦИ́Т, -у, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Додаток. *Документ із апендицитами.* БСРЖ, 37; Синишин, 23.

А́РА́, -и, *ч.*; *крим.*, *жрм.* Вірменин. БСРЖ, 37; СЖЗ, 11.
■ Від часто вживаного вірменами вигуку *Ара!* – Агов! Іди сюди! БСРЖ, 37.

АРАП, -а, *ч.*; *крим.* **1.** Гравець – аферист, шахрай. БСРЖ, 38; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 35.
2. Нахабна людина. БСРЖ, 38; СЖЗ, 11; ЯБМ, 1, 35.
◆ **Арапа гнати.** Брехати. СЖЗ, 11. **Арапа заправляти (запускати).** 1) Обдурювати. 2) Не сплачувати картярського боргу. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 35.

АРБА́ЙТ, -у, *ч.*; *арм.*; *жарт.-ірон.* Робота. Балабін; БСРЖ, 38.
■ Від нім. *Arbeit.* БСРЖ, 38.

АРЖА́Н, -у, *ч.*, *частіше мн.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12.
■ Від франц. *argent.* БСРЖ, 38.

АРЖО́ВАНИЙ, -а, -е; *комп.* Заархівований, як правило, архіватором ARJ (про файл). БСРЖ, 38; Синишин, 23.
■ Від назви архіватора *ARJ.* БСРЖ, 38.

АРИСТОКРА́Т, -а, *ч.*; *крим.* **1.** Кишеньковий злодій вищої кваліфікації. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12.
2. Злодій-рецидивіст. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 39.

АРІ, *вигук.*; *мол.* Те саме, що АРІВІДЕРЧІ. ПСУМС, 3.

АРІВІДЕ́РЧІ, *вигук.*; *мол.* До побачення, прощай. ПСУМС, 3.
■ Від італ. *arrivederci!* – до побачення!

АРКА́НИТИ, -ню, -ниш, *недок.*, *кого*; *крим.* Спокушати чоловіка з метою наживи. БСРЖ, 38; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 39.

АРМАГЕДДО́Н, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння. ПСУМС, 4.

АРМА́ДА, -и, *ж.*; *мол.* Армія. БСРЖ, 38; ПСУМС, 4.

А́РМІЯ, -ії, *ж.* ◆ **Червона армія,** *мол.*, *жрм.* Менструація. *А на полиці між книжками й конспектами лежать сім гандонів, як сім вередливих курвів з вічними бюлетенями, червоними арміями*

(Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 39.

АРХА́РОВЕЦЬ, -вця, *ч.*; *жрм, мол.* Хуліган; людина, схильна до хуліганських вчинків. *Скрізь позалазили компартійні архарівці. Бо дармоїдам всюди в нас дорога і пошана всюди дуракам* (Є. Дудар, Хунта діє). БСРЖ, 39; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 42.

АСК, -у, *ч.*; *сист.*, *мол.* Жебракування, збір милостині. *На жаль, мистецтво справжнього «аску» поступово відмирає* <...> (ПіК 2002, № 38). БСРЖ, 39.

А́СКА́ТИ, -аю, -аєш; -а́ю, -а́єш, *недок.*, *що.* **1.** *сист.*; *мол.* Випрошувати щось у сторонніх (гроші, цигарки і т. ін.). БСРЖ, 39; ПСУМС, 4.

2. *крим.* Жебрачити. СЖЗ, 12.

■ Від англ. *to ask* – просити.

А́СКА́Ч, -а, *ч.*; *мол.* Жебрак, прохач. *Більшість «аскачів» є або професійними неробами, або переконаними, з міцним філософським підґрунтям, асоціальними особами* <...> (ПіК 2002, № 38).

АСМОДЕ́Й, -я, *ч.*; *крим.*; *несхвальн.*

1. Скупа людина; скнара. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 42.

2. Непрофесійний злочинець; хуліган. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12.

А́СТМА, -и, *ж.*; *комп.*; *жарт.* Мова програмування Ассемблер (Assambler). *Програми на астмі важать найменше.* БСРЖ, 40; Синишин, 23.

АСТМА́ТИК, -а, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Програміст на мові Ассемблер. Синишин, 23.

АСФА́ЛЬТ, -у, *ч.* ◆ **Асфальт підіймається / піднявся,** *мол.*; *жрм.* Впала п'яна людина. ПСУМС, 4; ФССГД, 23. **Асфальт обіймати,** *жрм.* Лежати п'яним на дорозі. ФССГД, 23. Див. також ХВОРОБА. **На рівні асфальту,** *жрм.* Абсолютно нічого (не знати). ФССГД, 202.

А́СЬКА, -и, *ж.*; *комп.*; *жарт.* Програма ICQ. *І був у мене, звісно, комп'ютер і стояла на ньому «аська»* (ПіК, 2002, № 25–26). Синишин, 23.

А́СЯ, -і, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Біле сухе вино «Аромат степу».

АТА́НДА, *вигук.*; *крим.* Сигнал небезпеки: «утікай», «ховайся». БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43. ■ Від франц. *attendant* – чекаючи. БСРЖ, 40. ◆ **Атанду метати,** *крим.*; *несхвальн.* Відмовлятися від своїх слів, обіцянок. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43.

АТА́С. 1. *вигук*; *крим.*, *мол.* Попередження про небезпеку. <...> *адже потім вони справді вислизнули з півдороги, точніше,* спригнули, *покидавши зв'язані картини і деякі клунки, отже, був* атас (Ю. Андрухович, Мальброк і хрестоносці). * Образно. *В усі епохи і часи шляхи відкрито. / Червоним в назві світиться «АТАС»* (В. Неборак, Літаюча голова). БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ТСРОЖ, 5; ЯБМ, 1, 43.

◆ **Атас цинкує.** Спостерігач повідомляє про наближення стороннього. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 2, 43. **Бути (стояти) на атасі,** *крим.* Бути на варті в момент скоєння злочину. *Так, обов'язково мусив бути цей* хтось на атасі <...> (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці). СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 387.

2. -у, *ч.*; *мол.* Хтось або щось, що вражає своєю неординарністю. *В цьому, 2000-му році мені разом із дружиною та сином виповниться 120. Хіба це не*

атас? Атас чи не атас, але такі ми, слов'яни, сентиментальні, коли йдеться про свята і круглі цифри (УМ, 3.02.2000). Югановы, 26.

3. -у, *ч.*; *мол.* Про те, що володіє негативні риси і викликає незадоволення, осуд. *Це взагалі феномен і атас – усенародне святкування 40-річних «ювілеїв». Скоро дійде черга до 30-річних* (Квітка Цимис, Лист...). БСРЖ, 40.

4. -у, *ч.* Про те, що викликає схвалення, захоплення. *Стільки гармидеру в місті наробили – це атас! – голос Черепа звучав радісно* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 40.

■ Від жарґ. *атанда* – сиґнал тривоги. Грачев, Мокиенко, 23–24.

АТА́СНИК, -а, *ч.*; *крим.* Спостерігач, який стоїть на сторожі і попереджує про небезпеку. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43.

АТА́ЧИТИ, -чу, -чиш; *комп.* Робити додаток до повідомлення електронною поштою. *Приатач мені доки.* Синишин, 24.

АУСВА́ЙС, -а, *ч.* **1.** *мол.* Посвідчення особи. <...> *вселяється чоловік, показавши на рецепції студентський аусвайс, і зачиняється в кімнаті* <...> (С. Жадан, Історія культури початку століття). * Образно. *Це просто день, весь твій, мов «аусвайс»* (С. Жадан, Молоде вино). ПСУМС, 4.

2. *жрм.* Будь-який документ. *Прокурор Полтавської області Олександр Гардецький минулої п'ятниці особисто зацікавився першоджерелами появи дозвільного «аусвайсу», який, по суті, запалив зелене світло перед брудним у всіх значеннях цього слова торгашем* (УМ, 24.06.2000).

■ Від нім. *Ausweis* – посвідчення особи.

А́УТ, -у, *ч.* **1.** *мол.*, *крим.* Крах, провал. БСРЖ, 40; СЖЗ, 12.

2. *комп.* Збій у роботі операційної системи. БСРЖ, 40; Синишин, 24.

АУТГЛЮ́К, -а, *ч.*; *комп.* **1.** Програма Microsoft Outlook. Синишин, 24.

2. Зависання програми Microsoft Outlook. Синишин, 24.

АФГА́Н, -у, *ч.*; *арм.*, *мол.* Афганістан як місце, проводення радянської воєнної кампанії у 1979–1989 рр. *Жора таки справді, різатиме барана, бо в руках у нього ніж, як багнет, привезений, видно, з Афгану* (В. Шкляр, Ключ); *Один дядьків син на війні у Афгані* <...> (Ю. Позаяк, Шедеври) БСРЖ, 41.

АФГА́НКА, -и, *ж.* **1.** Куртка з тканини захисного кольору часів афганської війни. БСРЖ, 41; ПСУМС, 4.

2. *нарк.* Афганські коноплі. *Грали повністю вбитими – дьорнули афганки і похапали киї, один із них уявив себе Бубкою із шестом на чемпіонаті світу* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 41; СЖЗ, 12.

АФЕ́Н, -а, *ч.*; *мол.* Міліціонер. ПСУМС, 4.

АФІ́ША, -і, *ж.*; *крим.* Повне одутле обличчя. СЖЗ, 12.

АХМИ́РКА, -и, *ч.*; *крим.* Алкогольне похмілля. СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 44.

АЦЕТО́НКА, -и, *ж.* **1.** *нарк.* Очищений за допомогою ацетону наркотик. БСРЖ, 41; СЖЗ, 12.

2. *крим.* Токсикоманка. БСРЖ, 41; СЖЗ, 12.

АШАР, -у, *ч.*; *крим.* Базар. БСРЖ, 41; СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 45.

Б

БА́БА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.*; *ірон.* або *зневажл.* Дівчина або жінка. ПСУМС, 4; ЯБМ, 1, 46.

◆ **Баба яга,** *гірн.* Підвісна дорога. Дзендзелівський, 350. **Залізна баба,** *жрм.* Монумент Батьківщині-матері на схилах Дніпра у Києві. *А тепер пригадаймо, який вигляд мав пагорб, що несе на собі залізну бабу. Скульптура стала своєрідним ретранслятором негативної енергії* (ПіК, 2001, № 7).

БА́БКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Каблучка, перстень. БСРЖ, 42; СЖЗ, 13.

2. *мн.* ба́бки, -бок; *крим.*, *жрм.* Гроші. *Часу тобі – година! Якщо о восьмій не з'явишся з бабками, іду в мінтовку* <...> (В. Врублевський, Замах на генсека); *Розумієш, я роблю бабки на машинах* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Ось справжні мужики сидять у крутих тачках з власним водієм, у розкішних костюмах, при бабках їдуть у нічний клуб. А я сиджу тут, як дурень* (УМ, 21.06.2000); *Їм «світили» шалені бабки* (УМ, 22.04.1999). БСРЖ. 42; ПСУМС, 4; СЖЗ, 13; ТСРОЖ, 5; ТСРЯ, 68; ЯБМ, 1, 50.

◆ **Бабки відбити,** *крим.* Повернути борг. СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки гарячі,** *крим.* Гроші, зароблені проституцією. БСРЖ, 42; СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки ламати,** *крим.* Шахраювати під час розміну та обміну грошей. БСРЖ, 42; СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки ліпити.** Збагачуватися. СЖЗ, 61. **Бабки общакові,** *крим.* Гроші, зібрані злодіями для власних потреб, надання допомоги спільникам та їхнім сім'ям. **Бабки стоять на переломі,** *крим.* Гроші, витягнуті з кишені наполовину. СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки стоять стовпом,** *крим.* Гроші (у банківській упаковці) лежать пачками (у сумці, портфелі, дипломаті, валізі). СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50. **Бабки чисті,** *крим.* Гроші, що містяться в банку. СЖЗ, 13; ЯБМ, 1, 50.

■ Слово походить від зображення Катерини II на асигнаціях XVIII–XIX ст. (саме вона – «бабка»). Грачев, Мокиенко, 27. Пор. КАТЯ. ■ Номінація пов'язана з російським варіянтом гри у *бабки*, суть якої у збиванні *бабок* – надкопитних кісток домашніх тварин або замінників цих кісток, відлитих з чавуну чи свинцю; звідси бере початок популярний російський фразеологізм *сшибать (зашибать, заколачивать) бабки.* Грачев, Мокиенко, 28–29. ■ У російському селянському побуті «бабкою» (і «бабою») називали кілька поставлених один до одного снопів, один з яких клали зверху цієї «піраміди». Здалеку така «споруда» скадалася російську бабу у сарафані. «Бабками» часто рахували урожай: «скільки ти бабок зняв?» Розраховувались нерідко також «бабками». Пізніше, під впливом російської гри в «бабки» (див. вище), слово почало вживатися у множині.

БАБКО́М, -у, *ч.*; *жрм*; *ірон.* Жінки, що мають звичку сидіти біля під'їзду і обговорювати побут, звички і тощо мешканців будинку. *Відставлена дружина*

абсолютно не звертає уваги на новосімейного чоловіка, майстерно вміє прикинутися, що їй все байдуже, але діти – ті іноді біжать татові назустріч саме тоді, коли вона гордо веде його під руку перед усім двірським «бабкомом», що саме збирається на своє вечірнє засідання тоді, коли на дитячому майданчику ігри в розпалі (Є. Кононенко, «Великомученице кумо...»).

БАБЛО́, -а́, *с.*; *мол.* Гроші. *Бабла в них справді мусить бути до хріна* (А. Кокотюха, Останній раз); *Насправді ж причина проста й банальна — нестача «бабла», проте хлопці майже щодня збираються разом у своїй студії і грають, пишуть, словом – творять* (УМ, 31.08.1999).

БАҐ, -у, *ч.*; **БА́ҐА,** -и, *ж.*; *комп.* Помилка, збій у програмі. *Треба відловити всі баґи.* БСРЖ, 43; Синишин, 24.

■ Від англ. *bug*.

БАДИ́ЛЛЯ, -я, *с.*; *нарк.* Паростки маку. ПСУМС, 4.

БАДЛО́, -а́, *с.*; *мол.* Обличчя. ПСУМС, 4.

БАЗА́Р, -у, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм*, *крим.* Бесіда, розмова. *Я знав, що це не пустий базар* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 44; ЯБМ, 1, 53.

◆ **Базару (базарів) немає**, *мол.*, *крим.* Уживається на знак згоди з кимсь. *І, звісно, смуток золотим пушком / Діткнеться серця – тут нема «базару»* (П. Вольвач, Кров зухвала). **Відповідати за базар**, *мол.* Говорити серйозно, з усвідомленням стану справ. ПСУМС, 4. **Гнилий базар**, *крим.*; *мол.*; *жрм.* Порожні балачки. ПСУМС, 31; СЖЗ, 31; ФССГД, 25. *Неприємно лише вкотре перечитувати «гнилий базар» про невистояність молодого вина* (Книжник, 2001, № 6). **З'їхати з базару**, *мол.* Сказати щось недоречне. ПСУМС, 4. **Попасти в базар**, *мол.* Бути зв'язаним словом. ПСУМС, 4 **Розвести на базари**. Див. РОЗВЕСТИ. **Фільтрувати базар**, *крим.*, *мол.* Бути обережним у виборі висловів (у розмові, під час суперечки). *Народний депутат Олександр Волков в інтерв'ю газеті «Сьогодні», відповідаючи на запитання, чи вважає він, Волков, що депутати змінюють фракції не за фінансовими переконаннями, а за якими-небудь іншими, щиро так відповів: «Чисто за ідеологічними». Загалом, як не фільтруй «базар», а рідна мова ллється чисто-чисто, конкретно-конкретно (ВЗ, 2001, № 199–200).* БСРЖ, 44; ЯБМ, 2, 467.

2. *крим.* Суперечка, з'ясування стосунків. БСРЖ, 44. // *мол.* Галас, безлад. *Альо, дітвора! Кінчай базар! Од вас дуже багато галасу (*А Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). Югановы, 27.

◆ **Плюшкінський базар,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Місце, де продають старі речі, товари тощо. ПСУМС, 54.

БАЗА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.* **1.** *мол.* Говорити щось, про когось. *Вам нема про що базарити? – неохоче подав Гога із Кущів* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

2. *крим.* Кричати, галасувати, сваритися. СЖЗ, 13; БСРЖ, 44.

БАЗЛА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *мол.* Розмовляти; невимушено бесідувати. *Ото й лежи там у тряпочку, щоб тебе й не*

чули. Бо ми голосували й голосувати будемо доти таким, як ти, доки таких умніків, які навіть в морзі много базлають – щоб їх взагалі не було! (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 44.

2. *крим.* Кричати, кликати на допомогу.– *Ти чого базлаєш,– сердитим шепотом спитав він,– по соплях захотіла?* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 44; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 54.

БАЙДА́, -и, *ж.* **1.** *мол.* Голова. ПСУМС, 4.
2. *мол.* Будь-яка річ. Балабін; БСРЖ, 44.

БАЙК, -а, *ч.*; *мол.* Мотоцикл. *Він класно їздить на байку! / А ти класно танцюєш! Або ганяєш в баскетбол, / Або розбираєшся в класній музиці чи комп'ютерах!* (Реклама в метрополітені).

■ Від англ. розм. *bike* – мотоцикл.

БАК, -а, *ч.*, *мн.* ба́ки; *крим.*, *мол.*, *жрм.* Долар США. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14.

■ Від амер. розм. *buck*.

БАКЕНБА́РДИ, -ів, *мн.* ◆ **Трахнути по самі бакенбарди,** *мол.* Сильно обдурити. ПСУМС, 4.

БА́КИ, -ів, *мн.* ◆ **Баки забивати,** *крим.* 1) Відволікати увагу розмовою. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55. 2) Брехати, уводити в оману. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55.
Баки повні, *мол.* Є потреба відвідати туалет за малою нуждою. ПСУМС, 4.
Баки злити, *мол.* Справити малу нужду. ПСУМС, 4.

БАКЛАЖА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Алкоголік. ПСУМС, 4.

БАКЛА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Молодий, недосвідчений злодій. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55.
2. *крим.* Хуліган. [Кецик:] *Ну, нарвались баклани <...>?* (Б. Жолдак, Голодна кров). СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 55
3. *мол.* Непорядна людина. *Баклан – непорядна у всіх відношеннях людина.* (КСМС).
4. *мол.* Ведучий рок-концерту. ПСУМС, 5.
5. *мол.* Балакуча людина. ПСУМС, 5. // Людина, що наговорює на інших. КСМС.
6. *військ.* Солдат осіннього призову. Балабін.
7. *частіше мн.* бакла́ни, -ів; *військ.*; *жарт.* Льотчики морської авіації. Балабін; БСРЖ, 45.

■ З рос. діял. *баклан* – «обрубок колоди», «людина з великою головою». Грачев, Мокиенко, 32.

БАКЛА́НИТИ, -ню, -ниш, *недок.*; *мол.* Те саме, що БАЗАРИТИ1. ПСУМС, 5.

БАКЛА́НКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Стаття Кримінального кодексу, яка передбачає покарання за хуліганство. БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 56.
2. *мол.* Те саме, що БАЗАР. ◆ **Загнати по бакланці.** Мимоволі вибовкати якусь таємницю. ПСУМС, 5.

БАКС, -а, *ч.*, *перев. у мн.* ба́кси, -ів; *жрм.* Долар США. *Було, було, але нема часу шукати ті 20 баксів. Ідіотське слово «бакси»* (Є. Кононенко, Найбільша божа благодать); *Капітан міліції носив бакси не в гаманці, а в шкарпетці* (УМ, 2.03.1999). БСРЖ, 45; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 56.

БА́КСЕР, -а, *ч.*; *мол.* Той, хто займається незаконною купівлею-продажем валюти; валютник. ПСУМС, 5.

БА́КСИК, -а, *ч.*; *жрм.* Пестл. до БАКС.– <...> *Візьми декілька баксиків, так сказати, на витрати виробництва...* (С. Бортніков, Чистильник).

БА́КСІ, *невідм. ж.*; *мол.* Жінка, чоловік якої має багато грошей. ПСУМС, 5.

БАКСО́ТА, -и, *ж.*; *збірн.* Долари.

БАКСЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що БАКС. *Поганенького баксюка ніхто не дасть, мудаки!* (А. Кокотюха, Останній раз).

БАКШТЕ́ЙН, -у, *ч.*; *мол.* Сморід. ПСУМС, 5.

БАЛАБА́С, -а, *ч.*; *мол.* Голова. ПСУМС, 5.

БАЛАЛА́ЙКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Ґітара. БСРЖ, 46; ПСУМС, 5.

БАЛА́НДА, -и, *ж.* **1.** *крим.* В'язнична юшка, рідка їжа в колонії. *«Тут всі навчилися чекати»,– висловився якось в одному зі своїх віршів мій товариш Федір. «Чекають миски баланди,– іронізує він далі,– листа із дому виглядають...»* (А. Шевченко, Чорний човен неволі). БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57.

◆ **Баланду їсти,** *жрм.* Перебувати у в'язниці, бути засудженим. *А де Микола? – Та, баланду їсть.* ФССГД, 26.

2. *жрм*; *зневажл.* Будь-яка несмачна, невисокої якості страва. БСРЖ, 46; ПСУМС, 5. // Дуже рідка пісна юшка. ФССГД, 24.

3. *крим.*, *жрм.* Неправдива інформація, плітки. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57.

◆ **Баланду запускати (розводити, травити),** *крим.* Брехати; вигадувати щось. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 57. **Ганяти баланду,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 26.

БАЛДА́, -и́, *ж.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Голова. *Це коли пишеш про яких бариг, то тоді опасно. Як узнають, то можуть і пльонку спалить, і балду одбить, як доберуться* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

2. *крим.* Будь-який наркотик. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

3. *крим.* Нічний сторож. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

4. *крим.* Долото. БСРЖ, 46; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 59.

5. *гірн.* Важкий молот, яким забивають стояки кріплення, розбивають великі брили породи. Дзендзелівський, 350.

6. *крим.*, *жрм*; *жарт.-ірон.* Чоловічий статевий орган. ЯБМ, 1, 59; СЖЗ, 14; БСРЖ, 466.

7. *мол.*, *муз.* Головка магнітофона. ПСУМС, 5.

8. *мол.* Брехня. ◆ **Без балди.** Серйозно, не шуткуючи; без обману. БСРЖ, 47; ПСУМС, 5.

БАЛДІ́ТИ, -ію, -ієш, *недок.*; *жрм.* Радіти, насолоджуватися, перебувати у розслабленому стані. *Я обрав басейн з найвищою температурою води. Стою в «сірководні», балдію...* (С. Бортніков, Чистильник). ТСРОЖ, 7.

БАЛКО́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* **1.** Великі жіночі груди. ПСУМС, 5. ■ З нім. школярського арго (*Balkon*) через посередництво польськ. школярського арго (*balkony*). Горбач 1966, 53.

2. Зад; сідниці. *Як ти носиш цей балкон ззаду?* (Запис 2001 р.).

БАЛО́Н[1], -а, *ч.* **1.** *мол.* Пластмасова пляшка з-під коли. ПСУМС, 5.

2. *гірн.* Трилітрова банка. ФССГД, 27.
◆ **Ходити на балон,** *гірн.* Випивати, відзначати якусь подію. ФССГД, 27.

3. *мол.*; *мн.* бало́ни. Великі жіночі груди.

БАЛО́Н², -а, *ч.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Міліціонер. СЖЗ, 14.

2. *військ.* Воїн-автомобіліст. Балабін.

БАЛСА́НКА, -и, *ж.*; *мол.* **1.** Те саме, що БАЛОН1. ПСУМС, 4.

2. Металева саморобна пляшка; сулія.

БАЛУ́Н, -а́, *ч.*, *(у кого, де, з ким)*; *мол.* Про повну відсутність чого-небудь. ПСУМС, 5.

БАМБЕ́ТЕЛЬ, -тля, *ч.*; *мол*; *зах.* **1.** Ліжко. *З однією зустрілися на вечірці, познайомилися, сп'яніли двоє, велике товариство, всі співають, дим коромислом, ми впали з нею, уже не пам'ятаю імені, нізащо не впізнав би її на вулиці, на якийсь старожитній «бамбетель», полизалися, як собаки* <...> (С. Процюк, Love story). ПСУМС, 5.

2. Заднє сидіння на автобусі. ПСУМС, 5.

■ Від нім. *Bankbettel* – меблі, які розсуваються для спання і складаються для сидіння. Горбач 1966, 41

БАМБУ́К, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Психічно ненормальна людина. ПСУМС, 5.

◆ **Кури бамбук.** Неввічлива відмова дати цигарку. ПСУМС, 5. **Мелений бамбук.** Кава грубого помелу. ПСУМС, 5.

БАНАБА́К, -а, *ч.*; *крим.*, *жрм.* Кавказець, який торгує на базарі фруктами та квітами. <...> *про Султана колись був згадав Містер Пепс Кобиляче Око,– мовляв заявився один приблуда, банабак,– чи то азербайджанець, чи вірменин, діла крутить, правда, місцеві шкіряться, але той відкупного цілий ящик поставив,– купилися* (О. Ульяненко, Сталінка); *Базарь. Цигани. Банабаки. / Поклали тіні старі акації* (П. Вольвач, Бруки і стерні). ЯБМ, 1, 61.

БАНА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.* Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 15.

2. *мн.* бана́ни, -ів; *мол.* Вид брюк (широкі, звужені до низу). *Моя сусідка в голубих бананах / сказала, ніби видихнула в шум* <...> (П. Коробчук, Загальний вагон). БСРЖ, 48.

БАНА́НЧИКИ, -ів; *крим.*, *військ.* Патрони. Балабін; БСРЖ, 48.

БАНДА́Н, -а, *ч.*; **БАНДА́НА,** -и, *ж.*; *мол.* **1.** Чоловічий головний убір металістів чи неформалів – хусточка, що зав'язується особливим чином круг голови. БСРЖ, 49; ПСУМС, 5. // Хустка, що зав'язується круг голови. *Волосся прибрала назад чорною хусткою «бандана»* (Є. Кононенко, Зрада).

2. Хустка, що використовується для маскування обличчя на акціях громадської непокори. ПСУМС, 5.

■ Від нім. *Band* – бант, тасьма, зав'язка.

БАНДЕ́РА, -и, *ч.* і *ж.*; *частіше мн.* бандéри; *жрм*; *ірон.* Мешканець Західної України. // *крим.* Українець (як правило, про ув'язненого). БСРЖ, 49

БАНДЕРО́ЛЬ, -і, *ж.* ◆ **Бандероль відправити,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Справити велику нужду. ПСУМС, 5.

БА́НДЕРША, -і, *ж.*; *крим.* Жінка, яка утримує притон розпусти. *Проживши в місті скільки вже років, він навчився розбиратися в жінках – така через півроку потрапляє на панель, за рік, вже дивись,– бандерша* (О. Ульяненко,

Вогненне око). БСРЖ, 49; СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 61.

БАНДЕРШТА́Д, -у, *ч.*; *мол.*; *ірон.* **1.** Західна Україна. *То ми – хлопці з Бандерштаду* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»).

2. *збірн.* Мешканці Західної України. *Прочунялий, вирує бандерштад, / Горять свічки на ганку держбудинку* (П. Вольвач, Кров зухвала).

БАНДИ́Т, -а, *ч.*; *мол.* Добрий знайомий. ПСУМС, 5.

БАНДИ́ТКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Ігровий автомат. ПСУМС, 5.

БАНДУ́РА, -и, *ж.*; *крим.* Ґітара. БСРЖ, 49; ЯБМ, 1, 62.

2. *жрм*; *несхвальн.* Будь-який великий громіздкий, незручний у користуванні предмет. БСРЖ, 49; ПСУМС, 5; СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 62.

3. *крим.* Зад. СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 62.

БА́НКА, -и, *ж.* **1.** *жрм*, *мол.*, *крим.* Пляшка вина, горілки. БСРЖ, 49; СЖЗ, 15; ЯБМ, 1, 62.

◆ **Іти на банку,** *гірн.* Іти випивати. **Роздавити банку,** *гірн.* Відзначити випивкою якусь подію (відпустку, день народження, премію тощо). **Ставити банку,** *гірн.* Пригощати спиртним. ФССГД, 27.

2. *муз.* Колонка, через яку виводяться усі інструменти і з якої можна прослухати загальне звучання. ПСУМС, 3.

БА́НОЧКА, -и, *ж.*; *морськ.* Табуретка. Балабін; БСРЖ, 50.

БА́НЬКА, -и, *ж.*; *нарк.* Випарювання рідини. ПСУМС, 5.

◆ **На баньці,** *жрм.*; *зах.* У стані алкогольного сп'яніння. *У руках дивак тримав великий та трохи прим'ятий букет троянд. Він хотів вибачитися за те, що сталося вчора. Він був трошки «на баньці»* (СМ, 25.05.200). ■ Від польськ. розм. *być na bańce* – бути напідпитку.

БАНЯ́К, *ч.*; *мол.* **1.** -у́; і *жрм.* Випивка. *«Баняк» – випивка (фуршет) і похідне від нього «банячити»* (Т. Даниленко Алкоголь і кава...).

2. -а́. Дурень. ПСУМС, 5.

3. -а́. Людина з діяспори. ПСУМС, 5.

БАНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.*; *зах.* Пити спиртні напої, пиячити. *А потім ділимося на компанії і йдемо кудись банячити. Напиваємось, читаємо одне одному нові вірші, маримо Нобелівськими преміями* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Лишалось повернутись в бар, де вже сиділо зо два десятки зневірених, так само як і ми, меломанів і печально банячили* (С. Жадан, Біг Мак); *Ну, не вміють вони пити так, як ми, не мають, видно, історичних і кліматичних причин, аби так банячити* (Поступ, 1.04.2000). ПСУМС, 5.

■ Від польськ. жарґ. *baniować* – пити алкоголь.

БАР, -у, *ч.*; *студ.*; *жарт.* Читальний зал у вищому навчальному закладі.

■ Див. ЧИТАТИ.

БАРАБА́Н, -а, *ч. крим.* Шкіряна сумка, саквояж. БСРЖ, 50; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 64.

◆ **По барабану** *кому що.*; *мол.* Про відсутність інтересу, байдужість до чогонебудь. *Як митцеві, мені якось по барабану, відтворює ця річ історичну*

правду чи ні, якщо вона стильна (Лесь Подерв'янський: УМ. 17.01.2001). БСРЖ, 50.

БАРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *кого*; *крим., мол.*; *вульг.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 51; ПСУМС, 6; ЯБМ, 1, 66. ■ Від польськ. жарг. *bara-bara* – статевий зв'язок. Nawacka, 208.

2. *муз.* Серйозно, посилено репетирувати. ПСУМС, 6.

БАРБІТУ́РА, -и, *ж.*, *збірн.*; *нарк.* Барбітурати, психотропні препарати. *Мені б тільки барбітури і випірнути з цього мороку в той яскравий світ, звідки вона прийшла, принесена дивними ельфами запахів* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 51.

БАРДАЧО́К, -чка́, *ч.*; *авто*, *жрм.* Відділення для всіляких дрібниць на передній панелі в кабіні автомобіля. *Я кладу «Хай пауер» в бардачок... і вирушаю на пошуки потрібного мені місця* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 51.

БАРИ́ГА, -и, *ч.* **1.** *крим.* Перекупник краденого. БСРЖ, 52; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 7.

2. *жрм*; *несхвальн.* Продавець, торговець, бізнес якого оцінюється як недостойний. *Спорадив Марек автоколону «Караван сіті-автодор» і відправив злюмпенізованих вчителів, лікарів, інженерів («бариг» – по теперішньому) у сусіднє панство* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис); <...> *в нашу вовчу добу немає гіршої катастрофи, як звалитися з якогось щабля суспільної ієрархії поміж волоцюг і повій, одморозків і рекетирів, колгоспників і отих нещасних бариг, які торгують на ринках, де панує цілковите беззаконня...* (Л. Кононович, Феміністка). *Непроспаний барига крутив «одеських блатних»* (В. Тарнавський, Міські мотиви); *Приватний сектор, курні вузенькі вулички, оплот самогонників, бариг, спекулянтів* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); БСРЖ, 52.

3. *мол.* Бізнесмен, який робить не дуже великі гроші. ПСУМС, 6.

БАРИ́ЛО, -а, *с.*; *мол.*; *жарт.* Великий живіт. ПСУМС, 6.

БАРСЕ́ТКА, -и, *ж.*; *мол.* Невеличка чоловіча сумочка для грошей, документів. *Забравши барсетку, набиту грішми, дівчата вийшли з номера і зникли в невідомому напрямі* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 52.

БАРУ́ХА, -и, *ж.*; *крим.* Жінка, доступна для статевих зносин. СЖЗ, 16.

БАРЦА́БИ, -ів, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Кінцівки. ПСУМС, 6.

БАС[1], -у, *ч.*; *мол.*, *муз.* **1.** Бас-ґітара. БСРЖ, 53.

2. Бас-ґітарист. БСРЖ, 53; ПСУМС, 6.

БАС[2], -а, *ч.*; *мол.*, *крим.* Автобус. *Бичкуй сигарету, уже бас іде* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 53; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

■ Від англ. *bus*.

БАСИ́ЛО, -а, *ч.* і *с.*; *мол.*, *муз.* Те саме, що БАС[1]2. ПСУМС, 6.

БАСКЕТБОЛІ́СТ, -а, *ч.*; *мол.*; *ірон.* Чоловік, хлопець дуже малого зросту.

БАСЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, що БАС[1]2. ПСУМС, 6.

БАТАРЕ́ЙКА, -и, *ж.*; *мол.* Трамвай з одним вагоном. ПСУМС, 6.

◆ **Набір кісток на батарейках,** *жрм.* Дуже худа людина. ФССГД, 130.

БАТАРЕ́Я, -ї, *ж.*; *крим.* **1.** Тюрма. БСРЖ, 53; СЖЗ, 16.

2. *частіше мн.* батаре́ї, -ей. Ребра. БСРЖ, 53; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

◆ **Батареї гарячі**, *мол.* Батьки вдома. ПСУМС, 6. **Бити по батареях,** *крим.* Бити по ребрах. СЖЗ, 17. **Подзвони в батарею,** *мол.* Вислів, який означає, що мовець не має телефону. ПСУМС, 6.

БАТЛ; БОТЛ, -а, *ч.*; *мол.* Пляшка зі спиртним. БСРЖ, 53; ПСУМС, 6.

■ Від англ. *bottle* – пляшка.

БА́ТНИК, -а, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Файл комп'ютерних команд (bat-файл). БСРЖ, 54; Синишин, 24.

БАТО́Н[1], -а, *ч.*; *крим.* **1.** *жарт.-ірон.* або *зневажл.* Пасивний гомосексуаліст. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

2. Молода повія. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16.

3. Молода дівчина. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 72.

◆ **Кришити (накришити) батон (булку)** *на кого*; *мол.* Поводити (повести) себе агресивно щодо когось. БСРЖ, 54; ПСУМС, 6. **Кришити батон на вуха** *кому.* Обманювати, дурити когось. ФССГД, 29.

БАТО́Н[2], -а, *ч.*; *комп.* **1.** Кнопка миші; клавіша на клавіятурі. *Топтати батони.* БСРЖ, 54; Синишин, 24.

■ Від англ. *button.*

БАТРА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Людина, яка тяжко працює. ПСУМС, 6.

БАТРА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.* Тяжко працювати. ПСУМС, 6.

БА́ТЬКО, -а, *ч.*; *військ.* Командир частини. Балабін.

БА́ТЮШКА, -ки, *мол.*; *ірон.* Дільничний міліціонер. *Щоправда, метикував, лежачи під крапельницею,– у мене в загашнику лишився наш дільничний, нашого приходу «батюшка»* (О. Ульяненко, Ізгої).

БА́ТЯ, -і, *ч.*; *крим.* Пляшка зі спиртним. БСРЖ, 54; СЖЗ, 16.

БАЦИ́ЛА, -и, *ж.* **1.** *крим., мол.*; *жарт.-ірон.* Сало, м'ясо, ковбаса. *Великий стіл. На столі стоять миски з бацилою* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 54; ПСУМС, 6; СЖЗ, 16; ЯБМ, 1, 73.

2. *мол.*; *жарт.* Цигарка. *Він минав мене, смердячи потом. Майже пройшовши, повернув казан голови: – Дай, бацилу, брат* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *Бацили – цигарки* (Сленг-лікбез 6). БСРЖ, 54; ПСУМС, 6.

3. *мол.*; *зневажл.* Людина, дії якої викликають осуд. *Ти показав себе бацилою і в гості з нами не підеш.* ПСУМС, 6.

4. *крим.* Хвора жінка. ЯБМ, 1, 73.

5. *комп.* Комп'ютерний вірус. БСРЖ, 54; Синишин, 24.

БА́ЧИК, -а, *ч.*; *мол.* Відеомагнітофон. ПСУМС, 6.

БА́ШЛІ, -ів, *мн.*; *мол., крим., жрм.* Гроші. [Ш у р а:] *Коли башлі накочуються, то всьо може буть, пацани* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 55; ПСУМС, 6; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

БАШЛЬО́ВИЙ, -а, -е; *мол.* Про те, що дорого коштує. *Башльовий готель. Башльове плаття.* БСРЖ, 55; ПСУМС, 6.

БАШЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.* **1.** (*кому*), *мол., жрм.* Платити комусь за щось

гроші (звичайно великі); розплачуватися з кимсь. [Р і ч м о н д:] *Розвів романтику! Признайся, що нам треба бабло – башлять за навчання* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 55; ПСУМС, 6; ТСРЯ, 77.

2. *жрм.* Заробляти гроші. *Башляти – заробляти гроші.* (Сленг-лікбез 2) БСРЖ, 55.

БАЯ́Н, -а *ч.* **1.** *нарк., крим., мол.* Медичний шприц. БСРЖ, 55; ПСУМС, 6; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

2. *крим.* Батарея опалення. БСРЖ, 55: СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

3. *крим.* Господарська сумка. БСРЖ, 55; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

4. *крим.* Літр спиртного напою. БСРЖ, 55; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74. ◆ **Баян саморобний.** Літр домашнього вина. СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 74.

БДЖО́ЛИ, *мн.*; *у знач. вигуку*; *мол.* Безвихідь; крах, кінець. ◆ **Мертві бджоли.** Те саме.– *Мертві бджоли!..– понуро глянув він на мене.– Цей тип відмовився балакати з вами, еге?* (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ Усічення розм. прислів'я *мертві бджоли не гудуть.*

БЕ́БЕХИ, -ів, *мн.* **1.** *крим.* Внутрішні органи, нутрощі. СЖЗ, 17.

2. *мол.* Ребра. ПСУМС, 17.

БЕ́ВКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що БАЛАНДА, 2. ПСУМС, 6.

БЕҐ, -а, *ч.*; *мол.* Сумка. ПСУМС, 6.

■ Від англ. *bag.*

БЕД, -у, *ч.*; *комп.* Пошкоджена ділянка поверхні твердого диску. Синишин, 24.

■ Від англ. *bad.*

БЕДЕ́, *невідм., с.*; *мол.* Еротично забарвлена гулянка. *Пішла на беде.* ПСУМС, 7.

БЕ́ДКА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Повія. БСРЖ, 56; ЯБМ, 1, 76.

2. Співмешканка злодія. БСРЖ, 56; ЯБМ, 1, 76.

БЕ́ДОВИЙ, -ого; *комп.* Твердий диск із пошкодженою поверхнею. Синишин, 24.

БЕЕМВЕ́ШКА, -и, *ж.*; *жрм.* Автомобіль БМВ (BMW). *Хлопці знову підчепили його «беемвешку»* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

БЕЕМВУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що БЕЕМВЕШКА. *Впхався у «беемвуху» з двома шмарами та рванув у путь за чотириста кілометрів* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).

БЕЕ́МКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що БЕЕМВЕШКА. *Він дивився на чорну беемку, дивуючись, що хтось поставив машину під брамою* (А. Стасюк, Дев'ять).

БЕЕМПЕ́ШКА[1], -и, *ж.*; *комп.* Графічний файл bmp. Синишин, 24.

БЕЕМПЕ́ШКА[2], -и, *ж.*; *військ.* Бойова машина піхоти (БМП). Балабін.

БЕЕСДЯ́, -і, *ж.*; *комп.* Операційна система типу BSD (Berkeley System Distribution: OpenBSD, FreeBSD). Синишин, 24

БЕЗБАШЛЬО́ВИЙ, -а, -е; *мол.* Безкоштовний. ПСУМС, 6.

БЕЗДОРІ́ЖЖЯ, -я, *с.* ◆ **Операція «бездоріжжя»,** *мол.* Випивання більшої кількости спиртного, ніж можна засвоїти ПСУМС, 7.

БЕ́ЗКА, -и, *ж.*; *морськ.* Безкозирка. Балабін.

БЕЗПОНТО́ВИЙ, -а, -е. **1.** *нарк.* Який не містить наркотичних речовин. *Безпонтова трава.*

2. *мол.* Поганий, невдалий (про невиправдані надії). *Безпонтове літо.*

3. *мол.* Неякісний. *На «Петрівці» можна придбати дуже багато книжечок у стилі «дурного малювання», але які коштують «по рублю». Воно все одноразове і безпонтове* (Книжник, 2001, № 8).

4. *мол.*; *несхвальн.* Нікчемний, незначний (про людину). *Безпонтовий чувак.* БСРЖ, 60.

5. Безнадійний, невигідний, безперспективний. *Безпонтова справа.* БСРЖ, 60.

БЕЗПОНТО́ВО, *присл., мол.* Дивно, абсурдно. *Безпонтово влаштований фестиваль.* БСРЖ, 59.

«БЕЗПРЕДЄ́Л»; «БЕЗПРЄДЄ́Л»; «БЄСПРЄДЄ́Л», -у, *ч.* **1.** *жрм.* Злочин із застосуванням жорстокого фізичного насильства. *Летюченко стиха хмикнув: «завалили когось, безпрєдєл. Вішать треба. Просто на майдані»* (О. Ульяненко, Вогненне око). ТСРОЖ, 9.

2. *мол., жрм, мол.*; *несхвальн.* Непристойна поведінка, розгул. *Чому дійшло до такого «безпрєдєлу» між двома начальниками – рятувальниками?* (УМ, 17.02.2001). БСРЖ, 60; ПСУМС, 7.

3. *жрм, мол.*; *несхвальн.* Відсутність будь-яких норм, правил, законів у суспільному, політичному, економічному і т. ін. житті, у стосунках між людьми. *На Верхньому валу побачив, як загорілося три світлофорні ока. «Це напоминає сьогоднішній день,– весело подумав Мальчик,– без-прє-дєл»* (В. Даниленко, Кієвскій мальчик); *А потім починається розповідь про «бєспрєдєл» місцевої влади, про відсутність подальших перспектив, про те, що «все давно продано», і від цього – страшно* (УС, 2001, ч. 22). ТСРЯ, 83.

БЕ́ЙСИК, -а, *ч.*; *комп.*, *мол.* Людина, яка професійно розуміється на обчислювальній техніці. КСМС.

БЕКА́ПИТИ, -плю, -пиш, *недок.* Створювати резервні копії (робити backup). Синишин, 24.

БЕКА́С, -а, *ч.*; *крим.* Недопалок. БСРЖ, 57; СЖЗ, 17.

БЕ́ЛДИК, -а, *ч.*; *мол.* Молодий хлопець. ПСУМС, 7.

БЕ́ЛЦМАН, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що БІОМІЦИН.

БЕ́МБИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Хлопець, молодий чоловік. *Спека, численні казкові бабусі торгують насінням, спітнілі молодики гасають у пошуках пива, простолюдини забивають кілочки на пагорбі (щоб отой бембик місця не зайняв)* <...> (ПіК, 2002, № 25–26).

БЕМЛО́, -а́, *с.* і *ч.*; *мол.* Автомобіль БМВ (BMW).

БЕН, -а, *ч.*; *нарк.* Бензедрин. ПСУМС, 7.

БЕ́НИК, -а, *ч.*; *мол.* **1.** Недопалок. [Джентельмен:] *Щасливчик! На, докури. Тільки нікому беника не давай* (В. Лігостов, Як я не став...).

■ Від новогрецьк. σβηνω («тушити, гасити»), яке трансформувалось в укр. арґо XIX ст. в бенити – «курити». На думку О. Горбача, б – замість очікуваного в – виникло спершу в слові беник – «папіроска» під впливом зах.-

укр. бо́мок – «недокурок», що з польського bąk – «жук». Горбач 1993, 27.

2. мн. бе́ники; -ів. Очі. <...> *вони* [черепахи] *лежать собі на вмонтованих в акваріум скляних терасах, випучуючи в наш бік свої допотопні беники і загалом викликають непереборну огиду* <...> (С. Жадан, Біг Мак).

БЕРДА́НКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Передача у в'язниці. СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 79.

2. *крим.* Рюкзак, речовий мішок; окреме місце багажу. *У нас одна «берданка» на всіх,– відповідає йому Стьопа Гітлер* (Ю. Гудзь, Ісихія). БСРЖ, 59; СЖЗ, 17; ЯБМ, 1, 79.

БЕ́РЕГ, -а, *ч.* ◆ **Не бачити берега,** *мол.* Не розуміти чогось. ПСУМС, 7. **Свинячий берег,** *мол.* Коньяк «Слинчев бряг». ПСУМС, 7.

БЕРІМО́Р-КЕ́МЕЛ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Папіроси «Біломор-канал». ПСУМС, 7.

БЕ́РКО, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Боєць загону спеціяльного призначення «Беркут». <...> *свої нам ще довго вибивали ребра й зуби, поки я одного разу також не витримав, перевірив себе на вгодованому беркові, що мав якраз таке підборіддя, як обчас мого черевика* (В. Шкляр, Елементал).

БЕРЛО́, -а́, *с.*; *мол.* Їжа. БСРЖ, 59; ПСУМС, 7.

БЕРЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*; *крим.*, *мол.* Їсти; споживати їжу. БСРЖ, 59; ПСУМС, 7; ЯБМ, 1, 85.

БЕ́РЦІ, -ів, *мн.*; *військ.* Військові чоботи з високими халявами. Балабін.

БЕСКИ́ДА, -и, *ж.*; *мол.* Молода жінка, дівчина. *У вас в інституті, мабуть, на одного хлопця десяток бескид? – Кого? – не зрозумів Сергій.– Ну, чувих, тобто* (В. Врублевський, Замах на генсека).

БЕТАСТА́ЗИ, -ів, *мн.*; *комп.* Збій у роботі beta-версій. Синишин.

БЕТО́НКА, -и, *ж.*; *жрм*; *зневажл.* Панельний будинок.– *Ой, до твоєї бетонки, та ще й після роботи (знову БЕТОНКА, гірко подумав він). Давай зустрінемось у центрі, посидимо десь у барі з коньячком* <...> (Є. Кононенко, Зрада).

БЕТОНОМІША́ЛКА, -и, *ж.*; *арм.*; *жарт.* Вертоліт. Балабін; БСРЖ, 60.

БЕ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що БЕЕМВЕШКА. *Це його беха* (Запис 1999 р.).

БЕ́ЦАЛКА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Мала за віком дівчина легкої поведінки; молода повія. *Аскарид – син номенклатурної шльондри, яка торгує тринадцятилітніми бецалками* (О. Ульяненко, Ізгої).

БЕ́ЦМАН, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що БІОМІЦИН.

БЖДОНЦ, -а, *ч.*; *мол.* Чоловік низького зросту. ПСУМС, 7.

■ Від польськ. *brzdąc* – малюк.

БЖУХ, -а, *ч.*; *мол.* Великий живіт. ПСУМС, 7.

БЗДЕ́НЕК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.*; *вульґ.* Поляк.

БЗІКУВА́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Про дивакувату людину. *Я трохи стосовно хлопців «бзікувата» була. Якщо мені не подобається – і мови з ним не вестиму* (УМ, 8.03.2001). ■ Ймовірно, з польськ.

розм *bzikowaty* – чудний, дивний, *bzik* (від *bzikać* – дзижчати, видаючи звуконаслідувальне бзз) 1) химера, дивина 2) людина, яка страждає на мономанію, дивак Слово *бзік* у значенні «придурок» вживалося у бурс -сем арґо

БИ́ВЕНЬ, -вня, *ч* , *крим* , *мол* , *несхвальн* Людина з обмеженими розумовими здібностями, некмітлива БСРЖ 61 ПСУМС 7, ЯБМ, 1 83

БИК, -а́, *ч* **1.** *крим* Фізично сильний чоловік *У мене завжди було не менше двох «биків», яким я непогано платив за кожну проведену операцію* (ПіК, 2001, № 12) БСРЖ, 85, ЯБМ, 1, 143

2. *мол* , *зневажл* Хлопець із села *Кожен опікувався собою, а до якогось там райкомівського заворга, учорашнього сільського «бика», «зімбабве», їм діла не було* (М Красуцький, Крик) ПСУМС, 7

3 *військ* Бойовий комплект (БК) Балабін

БИНТ, -а́, *ч* , *нарк* Тканина, просочена опіятами ПСУМС, 7

БИ́ТИЙ, -а, -е, *комп* Пошкоджений, неробочий *Бита дискета Битий архів* Синишин, 24

БИЧ, -а́, *ч* **1.** *крим* , *жрм* Волоцюга БСРЖ, 63, СЖЗ, 18, ЯБМ, 1, 89

■ Від англ. *beach mariner* – біч, моряк, списаний із судна

2. *жрм*, *ірон* Колишній інтеліґент БСРЖ, 63, СЖЗ, 18, ПСУМС, 8, ЯБМ, 1, 89

■ Калька з рос *бич* – «Бывший Интелигентный Человек» БСРЖ, 63

3. *крим* Особа без постійного місця проживання БСРЖ, 63, СЖЗ, 18, ЯБМ, 1, 89

БИЧА́РА, -и, *ч* , *мол* , *зневажл* Те саме, що БИК2

БИЧА́РНЯ, -і, *ж* , *мол* **1.** Попільничка ПСУМС, 7 ■ Див БИЧОК2

2. *зневажл* Дискотека, яку відвідують вихідці із села *БИЧАРНЯ – лохівська дискотека* (Синопсис станіславський необов'язковий) ■ Див БИЧАРА

БИ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок* , *крим* **1.** *що* Розуміти щось БСРЖ, 85, ЯБМ, 1, 146

2. *і мол*, *в чому* Розумітися на чомусь *Бичити в техніці* БСРЖ, 85, ПСУМС, 7 ЯБМ, 1, 146

БИ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *недок* , *арм* Протистояти (звичайно про поведінку молодого солдата) Балабін, БСРЖ, 85

БИ́ЧКА, -и, *ж* , *мол* , *зневажл* **1.** Огрядна дівчина з обмеженими розумовими здібностями, переважно з села БСРЖ, 85, ПСУМС, 7

2. Село ПСУМС, 7

3. Дискотека *ЯЙЦЕТРЯСКА – дискотека, бичка* (Синопсис станіславський необов'язковий)

БИЧКА́РНЯ, -і, *ж* , *мол* Те саме, що БИЧАРНЯ1 ПСУМС, 7

БИЧКОМЕ́Р, -а, *ч* , *крим* Те саме, що БИЧ1 *І як ще з розгону не додав що Одеса ніяка не «перлина при морі», а занехаяний притулок повій-банабачок та здеградованих бомжів-бичкомерів* (ВК, 14 09 1995) ЯБМ, 1, 89

БИЧКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок* , *крим* *мол* Зберігати недопалок, потушивши його *Ото халепа,– бідкається Сашко бичкує «біломорину» і повертається до приймальні* (Книжник, 2001, № 3) БСРЖ, 85, ПСУМС, 7

БИЧКУВА́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Про людину міцної статури. *Двоє бичкуватих чоловіків у шкірянках міцно тримали його за руки* (В. Даниленко, Кієвскій мальчик).

БИЧО́К, -чка́, *ч.* **1.** *крим.* Угодований в'язень, учасник втечі, призначений для канібалізму. БСРЖ, 85; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 146.

2. *жрм, мол.* Недопалок.– *Не сміти в салоні. Підніми бичок і викинь його за вікно* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *З переповненої попільнички смерділо, але Мартофляк знайшов у ній досить тлустого «бичка» і закурив* (Ю. Андрухович, Рекреації); – *Збігай краще принеси віника – «бички» з-під ніг вимету* (П. Щегельський, Хата-читальня). БСРЖ, 85; ПСУМС, 7; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 146.

БИЧУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *крим., жрм.* Бродяжити. <...> *слідом за недосяжним запахом духів Микола вивівсь на безлюддя, зиму й весну бичував* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 63.

БІ-БІ-СІ́, *невідм., деабрев.*; *мол.*; *жарт.* Баба бабі сказала (ненадійне джерело інформації). ПСУМС, 7.

БІ́БЛІЯ, -ії, *ж.*; *військ.*; *жарт.* Військовий статут. Балабін.

БІ́ГАТИ, -аю, -аєш, *недок.* Працювати (про комп'ютер, програмне забезпечення). *В тебе комп не гальмує в фільмах? – Та ні, нормально бігає.* Синишин 24.

БІЗНЕСО́ВЕЦЬ, -вця, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Бізнесмен. <...> *вдома, в твоїй* <...> *країні* <...> *бистрооких, жучкуватих біснесовців із навичками колишніх комсомольських секретарів* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

БІЗНЕСЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що БІЗНЕСОВЕЦЬ. <...> *то доводиться фільтрувати хтивість знавіснілої домогосподарки – дружини бізнесюка, що цілодобово спить з чековою книжкою та чекушкою, а треба щоби з людиною* <...> (ПіК, 2001, № 41).

БІЗНЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що БІЗНЕСОВЕЦЬ. <...> *коли я буду гарною дівчинкою і перестану бути розумнішою за чоловіків, на мені жениться який-небудь бізнюк, купить «Вольво» і мене на ньому кататиме* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

БІ́КСА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Повія. БСРЖ, 61; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 83.

◆ **Банова (майданна) бікса,** *крим.* Вокзальна повія. СЖЗ, 15. **Малювати біксу,** *крим.* Знайомитися з дівчиною. СЖЗ, 64 **Оформити біксу,** *крим.* Здійснити статевий акт з молодою вродливою дівчиною. СЖЗ, 76. **Шоферська бікса,** *крим.* Повія, з якою знайомить таксист. СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 570.

2. *крим., жрм, мол.*; *зневажл.* Дівчина легкої поведінки. <...> *ну, тримай краба, ех, забульбенили б, зняли бікс* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 61, ЯБМ, 1, 83. // *мол.*; *жарт.* Вродлива дівчина.

■ Можливо, від *шикса.*

БІ́ЛА, -ої, *ж.*; *мол., жрм.* Горілка. БСРЖ, 57; ПСУМС, 8; Чабаненко 1992, 185.

БІ́ЛЕ, -ого; *нарк.* Продукти переробки ефедрину. БСРЖ, 58; ПСУМС, 8.

БІЛЕ́НЬКА, -ої, *ж.*; *жрм*, *мол.* Те саме, що БІЛА. <...> *«немає дівчаток і біленької нема, і пива нема, а з мене порохно сипеться»* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Час у спілкуванні спливає швидко, тим паче у шинку за гарною «біленькою»* (УМ, 1.12.1999). ПСУМС, 8.

БІ́ЛИЙ, -а, -е. ◆ **Біла гвардія. Біле братство. Білі справи,** *мол.* Люди, що вживають «білі» наркотики (кокаїн, героїн). ПСУМС, 8. **Біла ширка,** *нарк.* Барбітурати, психотропні препарати. *В деяких випадках мені допомагає барбітура. Звичайнісіньке снодійне. Різних типів. Ніяких опіатів. Шантрапа в трубі, далеко не бідна, називає її «білою ширкою»* (О. Ульяненко, Ізгої). ◆ **Біле сонце пустелі,** *нарк.* Опіум, героїн. *«Біле сонце пустелі» (читай, опіум і героїн) вже не є основною наркотичною речовиною, що транспортується територією Східної Європи* (ПіК, 2001, № 5).

БІ́ЛКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм*; *жарт.* Біла гарячка. БСРЖ, 58; ПСУМС, 8. ◆ **Білка в гості завітала** *до кого*, *жрм.* Хтось допився до білої гарячки. ФССГД, 29.

БІ́ЛОЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що БІЛКА. *Навіть ультиматум висунув – якщо я не їду, він смертельно напивається у тому Чортополі, до всирачки, до білочки* (Ю. Андрухович, Рекреації). БСРЖ, 58; ПСУМС, 8.

◆ **Білочка б'є (накриває)** *кого*; *жрм.* Хтось допився до білої гарячки. ФССГД, 33. **Білочку спіймати (уловити).** Допитися до білої гарячки. БСРЖ, 58; ФССГД, 33.

БІ́ЛОЧНИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Людина, яка через надмірне вживання алкоголю страждає нападами білої гарячки. *Але існує ще один різновид людей – так звані «білочники». Зустріти їх можна як серед інтелігенції, так і в робітничих колах. Різниця полягає лише в ступені проявів марення* (ПіК, 2002, № 38).

БІЛУ́ГА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що БІЛКА. ПСУМС, 8.

БІЛУ́ХА, -и, *ж.*; *арм.*; *військ.* Натільна солдатська білизна. Балабін.

БІЛЬЧА́ТНИК, -а, *ч.*; *мол.* Компанія, яка разом випиває. ПСУМС, 8.

БІЛЬШОВИ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Пляшка вина місткістю 0,7 або 0,8 л. <...> *«більшовик» (пляшка міцного вина місткістю 0,8 літра. Вона ж «бомба», «фауст-патрон» або просто «фауст»)* <...> (В. Діброва, Бурдик).

БІЛЯ́НКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що БІЛКА. ПСУМС, 8.

БІ́МБЕР, -у, *ч.* **1.** *мол.*, *крим.* Самогон. *В тяжкі часи воєн чи «сухих» законів розквітав польський бімбер* (УМ, 6.09.1999); *Колгоспні дядьки* <...> *пристосовувались підпільно гнати «бімбер-первак» з цукрових буряків, варення, яблук, сливок, вишень, пшениці і так далі* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). ПСУМС, 8; ЯБМ, 1, 84. ■ Від польськ. *bimber* – самогон.

2. *жрм.* Горілка. *Знає, я йому минулого тижня ящик бімберу залишив, коли розвозили київським «нужникам» на святого Миколая* (В. Яворівський, Вовча ферма).

БІ́МЕР, -а, *ч.*; *мол.* Автомобіль БМВ (BMW). *20 серпня 1996 р. Двоє «кидал»*

вкрали у С. Кретова «бімер» (авто БМВ) (КО, 2001, № 6); *Бімер – БМВ.* Сленг-лікбез 4. БСРЖ, 62; ПСУМС, 8.

БІНО́КЛЬ, -я, *ч.*; *крим., мол.* Окуляри. ПСУМС, 8; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 85.

БІОМІЦИ́Н, -у, *ч.*; *крим., мол.* Вино «Біле міцне» і йому подібне. [Руслан:] *Чого б це ми раптом забули «біоміцин»! Уся молодість...* (В. Діброва, Поетика застілля); *Бо стояла епоха «біоміцину». «Плодоягідне» лише починалося* (Б. Жолдак, Антиклімакс). БСРЖ, 62; ПСУМС, 6; ЯБМ, 1, 85.

БІРЦЕ́, -я́, *с.*; *мол.*; *жарт.* Пиво. ПСУМС, 8.

■ Від нім. *Bier* за моделлю *пивце.*

БІС, -а, *ч.* ◆ **Гнати біса.** 1) *крим., тюр.* Симулювати психічне захворювання. БСРЖ, 59; ЯБМ, 2, 244. 2) *крим., мол.* Брехати, обманювати. БСРЖ, 59; ПСУМС, 8; ЯБМ, 2, 244. 3) *крим.* Удавати з себе дурня. БСРЖ, 59; ЯБМ, 2, 244. 3) *мол.* Говорити дурниці. ПСУМС, 8.

БІЦИКЛІ́СТ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Людина, яка живе в селі, а їздить на роботу у місто. ПСУМС, 8.

■ Від англ. *bicyclist* – велосипедист.

БЛАКИ́ТНИЙ, -а, -е; *мол.* Належний, властивий гомосексуалістам. *Елтон Джон співав пісню «Love and Marrige», після чого начепив на скромнягу Стінга вінчальну фату. Жіночній Тіні ці «блакитні» приколи зовсім не сподобались* (УМ, 26.05.1999); *Відкрийте будь-яку газету, ввімкніть «ящик», і ви дізнаєтесь про колір нижньої білизни співачки «X» або відверто «блакитні» пристрасті актора «Z»* (Україна і світ сьогодні, 2000, № 4).

БЛАНЖ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Синяк; забите місце. *Слідом за Нєзнайкою іде Сінєглазка. Під очима у неї бланжі* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 64.

БЛА́СТЕР, -а, *ч.*; *комп.* Звукова плата. CreativeLabs Sound Blaster. БСРЖ, 64; Синишин, 24.

БЛАТ, -у, *ч.*; *крим.* **1.** Загальна назва всього злодійського. БСРЖ, 64; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 91.

2. і *жрм.* Знайомство, протекція, підтримка. *Спочатку хочеться плакати. Але стримуєш – плакати тут не пасує. Тут пасує мати блат з маслорізом – напихатися маслоцукром і «свіжим» хлібом* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). СЖЗ, 18; ТСРОЖ, 11; ЯБМ, 1, 91.

■ З їдиш, де слово буквально означало «долоня». Грачев, Мокиенко, 43.

БЛАТНИ́Й. **1.** -о́го; *жрм.* Той, хто належить до злочинного світу. *Блатний, на прізвисько Кукла,– буркнув я.– І ви з ним на пару* (Л. Кононович, Я, зомбі). СЖЗ, 18; ТСРОЖ, 12.

2. -а́, -е́; *крим., жрм.* Який стосується злочинного світу <...> *труну, обтягнуту, як того велить блатний закон, зеленим оксамитом, відносили на Байковий цвинтар* (О. Ульяненко, Сталінка). * Образно. <...> *джміль джмелить на трьох блатних акордах* <...> (В. Цибулько, Піраміда). БСРЖ, 64, ЯБМ, 1, 93

◆ **Блатна музика,** *крим.* Злодійський жарґон. БСРЖ, 64; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 93.

3. -а́, -е́; *мол.*; *жрм.* Який стосується протекції, підтримки. *Поліцейський, не зважаючи на більш ніж «блатні» зв'язки Дженні* [дочки Джорджа Буша]

маніжитися з нею не стали (УМ, 23.05.2001). ПСУМС, 8.

БЛАТНЯ́К, -у́, *ч.*; *мол.*, *муз.* Пісенний репертуар, який користується успіхом у злочинному середовищі. <...> *в самій Україні панує низьковартісна кримінальна російська «попса» і «блатняк», а також західний «непотріб» – жуйка для всіх на кшталт Майкла Джека* (Смолоскипи, 1997, № 2).

■ Коденсація словосполучень *блатна музика, блатний репертуар.*

БЛАТОКРА́Т, -а, *ч.*; *мол.* Представник привілейованої верхівки суспільства, яка живе за законами протекціонізму. *Ось у них робота... і зарплата також... Але туди влаштуватись... такі зв'язки треба мати... Навіть вашим, на всі хроновектори відомим блатократам, не снилось* (К. Гай, Звичайна буденна фантастична історія).

БЛАТУВА́ТИ, -ту́ю, -ту́єш, *недок.* **1.** *крим.* Вести злочинний спосіб життя. БСРЖ, 64; ЯБМ, 1, 95.

2. *мол.* Жити безбідно. ПСУМС, 8.

БЛАТХА́ТА, -и, *ж.*; *крим.* Конспіративна квартира, місце зустрічі та проживання злочинців. *Оскільки наші «ресторани» тяжіють навіть не до «готелю», а до брудної «блатхати», напрошується логічний висновок: як говоримо, так і живемо* (УС, 2001, ч. 11). БСРЖ, 65; ЯБМ, 1, 95.

БЛЕЙЗ, -а, *ч.*; *мол.* Головний убір з козирком від сонця. ПСУМС, 8.

■ Від англ. *blaze* – яскраве світло.

БЛЕК, -а, *ч.*; *мол.* **1.** Негр, представник негроїдної раси. БСРЖ, 66. ■ З англ. *black* – чорношкірий.

2. Уродженець Кавказу. *Ці блеки всі мають досвід бойових дій, так що зброєю їх не залякати!* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 66.

БЛІН, *вигук*; *жрм, евфем.* Слово, яке замінює непристойну лайку при вираженні досади, роздратування, здивування та ін. *Так де ж, блін, наш штопор? – допитувався за інерцією Михайло* (В. Діброва, Збіговиська); *Натомість беремо українську belle letre і тупо дивимося на ню. Блін! Прикметно, що дедалі частіш подибуємо на письмі скорочення на кшталт «сучукрліт»* (Книжник, 2001, № 19, 15); *Ну що, блін, попили пивка?* (УМ, 25.03.2000); <...> *після проколу з Андруховичем – від усіх кандидатів на премію беруться письмові розписки, що вони, блін, не заперечують, щоб їх влада трохи попользовала – за відповідну, звісно, винагороду* (М. Рябчук: ЛП, 2001, № 3). БСРЖ, 65; ПСУМС, 8; ТСРОЖ, 13; ТСРЯ, 100.

БЛОХА́, -и́, *ж.*; *комп.* Те саме, що БАҐ. БСРЖ, 66.

◆ **Блоха в скафандрі,** *жрм.* Дуже суха, низька на зріст людина. ФССГД, 34.

БЛЮВЕ́ЙФ, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Блювання. ПСУМС, 8.

БЛЮВО́ТЕР, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що БЛЮВЕЙФ. ПСУМС, 8.

БЛЯ́МБА, -и, *ж.*; *комп.* Значок (символ) @. Синишин, 24.

БЛЯ́ХА-МУ́ХА! *вигук., евфем.*; *жрм.* Вираження досади, роздратування, обурення. *Марго запнулася, бо не знайшла підходящого слова.– Бляха-муха! – тихенько вилаялася вона* (М. Гримич,

Чи чуєш, Марго?); *Завше, коли подибуєш гендерну проблематику в текстах здорового мужика, то задумуєшся на певний час: why? Pourquoi? Чому, бляха-муха?* (Книжник, 2001, № 9). БСРЖ, 66.

БО́БИК, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Рядовий міліціонер. БСРЖ, 67; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 104

2. *крим.*, *жрм.* Міліцейська машина. *Додому привезли Бугайка на «бобикові» – увесь двір позбігався дивитися* (Б. Жолдак, Спокуси). БСРЖ, 67; СЖЗ, 18; ЯБМ, 1, 104.

3. *мол.*; *презирл.* Те саме, що ШІСТКА. ПСУМС, 8.

◆ **Бобик здох,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Про стан втоми, виснаження. *Бобик здох – «Я втомився, більше не можу»* (КСМС).

4. *комп.* Значок (символ) @.

БОДУ́Н, -а́, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм*, *крим.* Погане самопочуття після пиятики; алкогольно-абстинентний синдром, похмілля. *Що це за панібратство – о пів на шосту ранку позичати руб п'ятдесят на пиво, бо сп'яніння уже плавно перейшло в бодун?* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *А я уже невиліковно хворий, я ще не знав такого бодуна... Мені так радісно й кайфово, як після пляшки доброго вина* (О. Соловей, Осінній Хадж); <...> *чоловік – істота примітивна, майже одноклітинна, тому «бодун» в нього більш яскравий та швидкоплинний* (ПіК, 2001, № 4); БСРЖ, 68; ПСУМС, 8; ТСРОЖ, 14; ЯБМ, 1, 105.

◆ **День святого бодуна,** *мол.* День, коли нічого не робиш через похмілля. ПСУМС, 8.

З [великого] бодуна, *мол.*, *жрм.* У стані похмілля, алкогольно-абстинентного синдрому. *А сама ж ти, потіпахо, не далі як учора ходила нечесана, «з бодуна»...* (О. Яровий: Тексти); *Деякі фрази неможливо розшифрувати. Здається, що автори писали її з великого бодуна, під тиском нестачі грошей «для опохмелу»* (Книжник, 2001, № 19, 8). БСРЖ, 68; ПСУМС, 8; ТСРОЖ, 14; ЯБМ, 1, 105.

2. *мол.* Пиятика. *Ще тиждень – на картоплю і бодун* (УМ, 4.05.2001).

БОДУ́ННИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм.* Про людину у стані алкольного похмілля. *До речі, похмільна амнезія теж рівною мірою притаманна обом «бодунним» статям* (ПіК, 2001, № 4).

БОДУ́ШНИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм.* Який стосується похмілля, пов'язаний з ним. *Бодушне обличчя.*

БОДЯ́ГА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Пістолет. БСРЖ, 68, СЖЗ, 19.

2. *крим.*; *несхвальн.* Базіка. БСРЖ, 68, СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 105

3. *крим.* Політура. СЖЗ, 19; БСРЖ, 68. // Лак меблевий, сурогат спиртного. БСРЖ, 68; ЯБМ, 1, 105.

4. *мол.* Горілка. <...> *Патріярх Бу-Ба-Бу, тицьнувши пальцем, мовив: Ти, малий, побіжиш сьогодні за водкою». Чимало бодяги було випито з тієї пори* (Книжник, 2001, № 1). СЖЗ, 13.

БОДЯ́ЖИТИ, -я́жу, -я́жиш, *недок.* **1.** *нарк.* Розводити рідкі наркотичні речовини. БСРЖ, 68; ПСУМС, 8.

2. *мол.* Пиячити. ПСУМС, 8.

БОДЯ́ЖНИЙ, -а, -е; *мол.* Несправжній, підроблений. *Перевернувши скляну*

банку, слід подивитись на цілість нижніх гранул. Якщо вони розсипались в порошок – кава «бодяжна» (СМ, 10.06.1998).

БОЄ́ЦЬ, бійця́, *ч.*; *мол.* Те саме, що БАНДИТ. ПСУМС, 8.

БОЙОВИ́К, -а́, *ч.* **1.** *маф.* Член мафістської «сім'ї», який посідає у ній рядове становище і добре володіє вогнепальною зброєю. *Запитувати про щось було безглуздям. Що серйозне може знати звичайний бойовик?* (А. Кокотюха, Останній раз). *Міцний мускулястий бойовик.* ЯБМ, 1, 105.

2. *мол., гопн.* Шанобливе звертання до незнайомої людини одного з мовцем віку. ПСУМС, 8.

БОЙФРЕ́НД, -а, *ч.*; *мол.*; *жрм.* Коханець, приятель жінки. *На Заході байдуже, одружена жінка чи ні, має вона чоловіка чи бойфренда – це її приватна справа* (Є. Кононенко: Березіль, 2002, № 7–8).

■ Від англ. розм. *boy-friend* – коханий; парубок; юнак.

БОКА́Л, -а, *ч.* ◆ **Дати бокал пива,** *мол.* Ударити по нирках. ПСУМС, 8.

БО́МБА, -и, *ж.* **1.** *крим., жрм.* Пляшка дешевого спиртного напою місткістю 0,7 л. *Заходив у перший ліпший генделик найнижчого ієрархічного ступеня. Дешева горілчана бомба спершу не тішила. Канапка із допотопної свіжості ковбасою, сто, двісті... Рятівна волога почала додавати охоти до мислення* (С. Процюк, Червона троянда...). БСРЖ, 70; СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 111.

2. *мол.* Суміш шампанського з спиртом. *<...> я на випускний вечір взяв шампусік. І долив туди спиртяги. Грам сто п'ятдесят влазить. <...> А це ж бомба зо спиртом* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

3. *студ., шк* Шпаргалка на великому аркуші паперу з повною відповіддю на питання. БСРЖ, 70; ПСУМС, 9.

4. *мол.* Неприємна й брехлива інформація про когось, поширена з метою скомпрометувати. *Такої бомби не сподівалась, та ще й від нібито доброго знайомого.* ПСУМС, 9.

БОМБЕ́Й, -ю, *ч.*; *мол.* Студентська їдальня. ПСУМС, 9.

■ Див. БОМБИТИ2.

БОМБИ́ТИ, -блю́, -би́ш, *недок.* **1.** *що*; *крим.* Обкрадати (помешкання, офіс тощо). *Заробляли вони на інших справах. Торгівля викраденими автомобілями, запчастинами. «Бомбила» команда також помешкання* (СМ, 6.03.1998). СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 111 ◆ **Бомбити Київ,** *крим.* Приїхати до Києва для скоєння злочину. СЖЗ, 19.

2. *крим.* Просити добавки у їдальні. БСРЖ, 71; СЖЗ, 19; ЯБМ, 1, 112.

БОМБОНУ́ТИ; БОМБАНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док., що, кого*; *крим.* Пограбувати щось.– *Якщо хочеш бомбонути ощадкасу – не раджу, з готівкою в держави хріновенько* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Обидва кажуть, ніби вони з бригади. Ніби першу квартиру бомбанули з рік тому. Ніби ця в них ювілейна – десята, двадцять п'ята, п'ятдесята, сота* (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці).

■ Див. БОМБИТИ1.

БОМЖ, -а́, ч.; *жрм.* Людина без житла; волоцюга. *Іван Новаковський, на прізвисько Новокаїн, інша версія Ваня Каїн, гнаний і упосліджений (себто у послід перемінений) літератор, видавець і культуролог, бомж, останніх років п'ятнадцять намагається нелегально спати у гуртожитку, з якою метою навіть узяв церковний шлюб у Мар'їній Рощі з прописаною у гуртожитку епілептичкою Василісою* <...> (Ю. Андрухович, Московіада); *П'яні бомжі танцюють під музику* (В. Щербань: Тексти); *Тема нашого іронічного дослідження – бомжі як маргінали та невротично яскраві особистості* (ПіК, 2001, № 18). * У порівн. *Цей марний день як бомж / липкими пальцями дощу / за комір ліз / аби тіло знайти* <...> (Ю. Ковалів: Смолоскипи, 1998, № 4); *І голуби сполохані й лякливі – Блакитні душі вмерлих тут «бомжів»* (С. Жадан: Молоде вино). БСРЖ, 71; ПСУМС, 9; ЯБМ, 1, 112. ◆ **Як воша на бомжі**. Про бідне, злиденне життя. *А ще як подивишся каталог «Отто», взагалі відчуваєш себе вошею! Вошею на бомжі!* (Є. Кононенко, Різними мовами).

■ Калька з рос. абревіятури – міл. жарґ.: ***Без Определенного Места Жительства***. БСРЖ, 71; ТСРОЖ, 16.

БОМЖА́К, -а́, ч.; *мол., жрм.* Те саме, що БОМЖ. *Бомжаки й алкаші усюди лазять* (Запис 2001 р.).

БОМЖА́РА, -и, ч.; *мол.* Те саме, що БОМЖ. *І коли під широкими вікнами «В дорозі» проходив сивобородий, як біблійний мудрець, бомжара, Стасик Шнапс проводив його тужним, навіть убивчим поглядом* (О. Ульяненко, Рецидив); *Наче останній бомжара, він затягується недопалком...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

БОМЖА́РІЙ, -ію, ч.; *жрм.* Те саме, що БОМЖАТНИК1. *У нас не бомжарій і не витверезник,– кажуть працівники відділення* (Поступ, 22.03.2000).

БОМЖА́РСЬКИЙ, -а, -е; *жрм.* Те саме, що БОМЖАЦЬКИЙ. *«Так: зміни, опозиція – то все добре і я „за", але чому це все обов'язково повинно мати бомжарське обличчя!»* (УС, 2001, ч. 27).

БОМЖА́ТНИК, -а, ч. **1.** *жрм.* Приймальник-розподільник для бомжів. <...> [жваве босяцьке госрослів'я] *дещо естетизоване грамотіями в слідчих ізоляторах, «допрах», таборах, пересильних тюрмах, лагпункатах, бомжатниках* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *У простолюдді його називають «бомжатник». Офіційно – спецприймальник для утримання заарештованих осіб* (УМ, 17.03.2001). БСРЖ, 71.

2. *мол.* Місце, де збираються й ночують бомжі.– *Бомжатник! – вигукнув заїка.– У підвалі!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ПСУМС, 9

БОМЖА́ТНЯ, -і, ж.; *жрм.* Те саме, що БОМЖАТНИК2. <...> *впізнавав холод* <...> *витверезників, «капезе», бомжатень і моргів* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

БОМЖА́ЦЬКИЙ, -а, -е; *жрм.* Такий, що має стосунок до бомжів, належить їм. [Ненависть], *що змушує підслуховувати бомжацькі дискурси у занюханих наливайках, де пульсує оптимістична*

комуністичність цін <...> (Книжник, 2000, № 8). БСРЖ, 71.

БОМЖЕНЯ́, -я́ти, *ч.* і *ж.*, *мн.* бомженя́та; *жрм.* Пестл. до БОМЖ. *Весняні канікули настануть і для бомженят* (Хрещатик, 14.03.2002).

БОМЖИ́ХА, -и, *ж.*; *жрм.* Ж. до БОМЖ. *Стара пиячка, що опустилася, бомжиха, вона так і не зрозуміла за все своє багатостраждальне життя, які ж такі страшні злочини скоїла, за котрі судді нарекли її рецидивісткою* (М. Омельченко, Свято біди); *Це ШУРА-бомжиха, вона несе на собі неймовірних розмірів лантуха* (Б. Жолдак, Голодна кров). * Образно. *Зима-бомжиха вступила в свої права* (День, 26.02.1999).

БОМЖИ́ХОВИЙ, -а, -е; *жрм.* Приналежний або властивий бомжисі. *Й нарешті побачив секрет швидкого бомжихового зникання: та спритно по діагоналі перекотилася ослонами й провалилася у отвір сектору* (Б. Жолдак, Бог буває).

БОМЖИ́ЦЯ, -і, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що БОМЖИХА. *Бомжиця вдала, що не почула, і Вадя відчув себе випитим пивом* (Б. Жолдак, Бог буває).

БОМЖІ́ВСЬКИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм.* Те саме, що БОМЖАЦЬКИЙ. <...> *налапавши в кишені одноразове голільне лезо, яке носив за бомжівським звичаєм голитися у вбиральнях* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

БОМЖУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *жрм.* Не мати домівки; бродяжити. *І не кажіть, що я бомжую – купив квартиру на даху я* (заголовок статті, УМ, 26.01.1998). БСРЖ, 71.

БОМЖУВА́ТИЙ, -а, -е.; *жрм.* Який зовнішнім виглядом, манерами, поведінкою нагадує бомжа. *Х. відчуває – до Святошино не доїде, помре тут, серед цих столичних відламків, лубкової розкоші мегаполісу, бомжуватих касандр і рожевощоких оптимістів* (С. Процюк, Там, де поплутано кольори); *Бомжуватий чоловік у лахмітті.*

БОМЖУВА́ТО, *присл.* до БОМЖУВАТИЙ. [Шура:] <...> *я можу многоє цікаве розказать...* [Настя:] *Що?* [Шура:] *(бомжувато). Свою жизнь* (Б. Жолдак, Голодна кров).

БО́НЗА, -и, *ч.*; *крим.*, *жрм*; *ірон.*; *заст.* Представник номенклатури КПРС. <...> *оце кілька днів тому побувала в одного обкомівського бонзи, то – віриш? Після того, що там побачила, моя оселя порівняно з його здається конурою* <...> (В. Врублевський, Замах на генсека); *Комуністичні бонзи, як-то М. Бухарін, розчищали собі місце академіків знищенням старих наукових кадрів, що сповідували принцип – «Платон мені друг, та істина дорожча»* (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 71; ЯБМ, 1, 112.

БО́РДА, -и, *ж.*; *комп.* Материнська плата комп'ютера. Синишин, 24.

■ З англ.: *board* – (монтажна) плата.

БОРДЕЛЬЄ́РО, *невідм.*, *с.*; *мол.*; *жарт.* Місце, де можна весело провести час. ПСУМС, 9.

■ Перекруч. літер. *бордель* – будинок розпусти.

БО́РЗИЙ, -а, -е; *жрм.* Нахабна, нав'язлива людина – *Що за молодь пішла!!! Нахабні, борзі!!! Самі сидячи їдуть, місцем поступитися не можуть!* (УМ, 19.04.2000). СЖЗ, 19; Югановы, 37. // Задерикуватий. Чабаненко 1992, 98.

БОРМОТА́, -и́, *ж.*; *жрм.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що БОРМОТУХА1. <...> *бормота по червінцю, біленька по четвертаку* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

БОРМОТО́ЛОГ, -а, *ч.*; *крим.*, *жрм*; *жарт.* П'яниця. *З тобою, бормотологом, хіба звариш кашу, як у тебе тільки водка й на умі?* (Чабаненко 1992). СЖЗ, 19.

БОРМОТУ́ХА, -и, *ж.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* **1.** Дешеве вино низької якости. <...> *і від благодатної тиші серце подорожньо сохне маківкою і шелестить насінинами самотніх видінь, де хазяйка надвечір торгувала бормотухою і відсварювалась від грузинів* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Для цього найняв робітників, які змивали етикетки з пляшок з дешевою бормотухою «Альмінська долина», до того ж непридатною до вживання* (УМ, 30.01.2001). СЖЗ, 19; Чабаненко 1992, 66; ЯБМ, 1, 113.

2. *жрм.* Алкогольний напій сумнівної якости. *Дослідження алкоголю в лабораторії показує, що він не відповідає нормативам якості, бо більшість пляшок замість заводського напою наповнена підозрілою «бормотухою»* (УМ, 2.11.1999).

БОРОДА́, -и́, *ч.* ◆ **Дати в бороду,** *мол.* Ударити в щелепу. ПСУМС, 9.

БОРО́ТИСЯ, -рю́ся, -решся, *недок.*; *мол.* Здійснювати статевий акт. ПСУМС, 9.

БОРТ, -у, *ч.*; *арм.* Те саме, що БЕТОНОМІШАЛКА. Балабін.

◆ **Бути на борту,** *комп.* Бути у складі програмно-технічного забезпечення комп'ютера. *Мама зі звуком на борту.* Синишин, 24.

БОРТОНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *крим.*, *жрм.* Відштовхнути когось; позбавити товариства. <...> *молодий з каштановою борідкою лікар гавкнув кінську долю люміналу, бортонув ангела* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 73; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 113.

БОС, -а, *ч.* **1.** *мол.* Батько ПСУМС, 9.

2. *крим.* Великий начальник. ЯБМ, 1, 114. // *мол.*, *жрм.* Начальник на роботі. ПСУМС, 9.

БОСЯ́К, -а́, *ч.*; *комп.*; *жарт.* **1.** Те саме, що ВАСІК. Синишин, 24.

2. Програміст на мові Basic. *Босяків поменшало.* Синишин, 24.

БОТА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Розумна людина.

■ Див. БОТАНІК1.

БОТА́НІК, -а, *ч.* **1.** *шк.*; *жарт.-ірон.* Відмінник, старанний учень. БСРЖ, 73.

2. *нарк.* Наркоман-початківець, який заборгував торгівцям наркотиками і відпрацьовує борг на зборі маку, конопель. БСРЖ, 74. // *жрм.* Наркоман. *Наркоманів у Нововолинську називають мирним прізвиськом «ботаніки». «Ботаніки» – народ спокійний. Нікого не чіпають, битися не лізуть, політикою, економікою не цікавляться. Живуть одним днем, думають лише про дозу* (ВЗ, 23.07.2002).

БО́ТАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим.* Говорити, промовляти; розповідати щось.– *Степанида викликає мене в кабінет і*

ботає: «Я тебе викликала, щоб поговорити з тобою, як із дочкою» (Б. Жолдак, Спокуси); *Підростаюче покоління замість української або російської мови вибрало свою, точніше – нашу мову, «блатну феньку», на якій «ботають» і простий обиватель, і депутати, і журналісти* (М. Марк, Хохлацький апокаліпсис). БСРЖ, 74; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 114.

БО́ТИ, -ів, *мн.* ◆ **Боти двинути (здвинути),** *жрм.* Померти. ФССГД, 36.

БОТИ́НОК, -нка, *ч.*; *шк.* Директор школи. ПСУМС, 9.

БО́ЧКА, -и, *ж.* **1.** *крим., тюр.* Сторожова будка, вартова вишка на КПП. БСРЖ, 74; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 115.

2. *муз.* Великий (басовий) барабан. БСРЖ, 74; ПСУМС, 9.

3. *мол.* Модель автомобіля марки Opel або BMW з круглими боками. ПСУМС, 9.

◆ **Бочку котити (покотити)** *на кого*; *крим., мол., жрм.* Сварити (насварити) когось, звинувачуючи у чомусь; виявляти агресію по щодо когось. *Щодня олігархи котитимуть бочку на олігархів – за те, що ті є олігархами* (ПіК, 2002, № 5); *– Поясни тепер,– вимогливо казав він,– чому це ти на полковника Урилова бочку покотив?* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 74; ФССГД, 36; ЯБМ, 2, 415.

БРА́МА, -и, *ж.* ◆ **Ставити браму,** *мол.* Наливати чарку кожному, хто приїжджає на весілля і проходить через ворота. ПСУМС, 9.

БРАСЛЕ́ТИ, -ів, *мн.*; *крим.* Наручники. *Однак, бійці спецпідрозділу «Беркут» швиденько їх заспокоїли, одягли на них «браслети».* (КО, 1999, № 12); *Тількино правоохоронці отримали «зелені», на їхніх руках замкнулися «браслети»* (УМ, 22.04.1999); <...> *він навіть із «браслетами» на руках кидався на міліцію із диким гарчанням* (УМ, 15.03.2001). БСРЖ, 75; ЯБМ, 1, 116.

БРАТА́Н, -а́, *ч.* **1.** *мол.* Дружнє звертання до чоловіка. *Добре, братани,– сказав Шевель.– Я на одній нозі далеко не застрибну. Давайте мою частку* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *– Слухай, Колян, дай сьогоднішню газету.– Тобі яку, братан? – Та будь-яку – яка сьогодні дата подивлюся* (МЧ, 26.04.2001). БСРЖ, 75; ПСУМС, 9.

2. *крим.* Молодший в ієрархії мафіозної структури, який виконує завдання, що потребують жорстокости та фізичної сили. *У зад «Мерседесу» врізається «Таврія», з «мерса», звісно, вилазить крутий братан, підходить до «Таврії»* <...> (УМ, 4.09.2001). БСРЖ, 75.

БРАТВА́, -и́, *ж.*, *збірн.* **1.** *крим.* Товариші, приятелі; спільники одного злочину.– *Гайда, поговоримо з героєм. Зуб вийшов на алею, за ним ще п'ятеро, руки в кишенях, незалежний вигляд,– гуляй, братва* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Ще з братви можуть статись брати, / А найбільше й хотілося братства* (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 75; СЖЗ, 20.

2. *тюр.* Тюремна, табірна спільнота.– *Я ось недавно із зони вийшов. Тепер гуляю. Зачекай хвилинку. Коли він з'явився знову, Басилашвілі побачив у його руці величезну троянду.– Це тобі, артисте. Братва тебе любить! – вимо-*

вив він (День, 1.10.1999). БСРЖ, 75; СЖЗ, 20; ЯБМ, 1, 116.

3. *крим.* Члени угруповань рекетирів, кримінальних структур в економіці, мафіозних угруповань. *Братва не в'яжеться з архітектурою Львова, з отим уявленням про нього як про П'ємонт України, як про останню твердиню національного духу* (День, 1999, № 20); *Як сказав якось Сергій Куніцин, братва в основному з Криму вже виїхала, але хтось іще міг залишитися* (УМ, 29.04.1999). БСРЖ, 75.

БРАТЕ́ЛЛО, *невідм., ч.; мол.; жарт.* Те саме, що БРАТАН1.– *Слухай, брателло, а вони знову однакові! Що ж тепер робити? – Так дістали ці тачки. Давай запам'ятаємо: твоя буде біла, а моя чорна!* (УМ, 12.12.2000). БСРЖ, 75; КСМС; ПСУМС, 9.

БРАТЕ́ЛЬНИК, -а, *ч.; жрм.* Брат. *Того ж таки вечора брательник з порога, наче постамент генералу Панфілову: «Шуруй на роботу!..» – і знов за якісь креслення* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 75.

БРА́ТКА, -и, *ч.; мол.* Те саме, що БРАТАН. ПСУМС, 9.

БРАТО́К, -тка́, *ч.* **1.** *крим.* Член угруповання рекетирів чи інших кримінальних структур. *Так само я потрактував би ймовірну наближеність митця до кримінальних кіл. Чого гріха таїти, люблять братки часом бухнути в екзотичній компанії бородатих геніїв...* (ЛП, 2001, ч. 2); *Саме в квартиру житлового будинку, що поруч, постраждалий повинен був принести 4 тисячі доларів місцевому «братку»* (УМ, 24.05.2000); *Але понад усе приголомшив один чоловік, класичний «мордоворот», типажний наш «браток», з супермаркетським візком, наповненим вазончиками із квітами* (Україна і світ сьогодні, 999, № 33). *Бритоголові братки. Круті братки.* БСРЖ, 75.

2. *тюр.* Член тюремної, табірної спільноти. *Психологічною корекцією займаються не психологи, а «братки». Саме вони адаптують людину в «зоні», саме вони на свій смак готують її до чесного життя на волі після звільнення* (УМ, 24.05.2000).

3. *мол.* Те саме, що БРАТАН. ПСУМС, 9.

БРАТУ́ХА, -и, *ч.; мол.* Те саме, що БРАТАН. <...> *нема ані шеляга, братухо, вибач, не ображайся...* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). *Зрештою, я зовсім забув про це чудо техніки після того, як перед сном відключив трубку – набридли «братухи», які нескінченно дзвонили Іллі* (С. Бортніков, Чистильник).

БРАТУ́ШКА, -и, *ч.; мол.* Те саме, що БРАТАН. ПСУМС, 9.

БРА́УЗЕР, -а, *ч.; комп.* Програма для роботи в інтернеті (для перегляду вебсторінок типу Internet Explorer, Opera, Netscape Navigator). Синишин, 24.

■ Від англ. *browser.*

БРЕ́ЙКАТИ, -аю, -аєш, *недок.; комп.* Переривати роботу програми за допомогою Ctrl-C або Ctrl-Break. Синишин, 24.

БРЕНД, -а, *ч.; мол., жрм.* Щось нове. *Практично всі імпортні ліки ввозили в Україну та реєстрували як оригінальні препарати, хоча певну частину цих*

«брендів» становили так звані генеричні копії (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 78.

■ Від англ. *brand – new* – абсолютно новий.

БРЕХУНЕ́ЦЬ[1], -нця́, *ч.*; *крим.*, *мол.*; *жарт.* Радіо. *Зранку й увечері «брехунець» грав новий гімн, створений відомим гімнотворцем сучасності* <...> (І. Павлюк Біографія дерева). ПСУМС, 9; СЖЗ, 20.

БРЕХУНЕ́ЦЬ[2], -нця́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган.– *Не обманюй, будь ласка. Бо я тобі зараз його відкушу.*
– Кого? – запитую я.– Брехунця,– каже Рита (В. Шкляр, Елементал).

БРИГА́ДА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Злочинне угруповання; банда, кримінальна структура. БСРЖ, 76.
2. *тюр.* Злочинна група у виправно-трудовій колонії. БСРЖ, 76; ЯБМ, 1, 76.
3. *маф.* Група рекетирів. ЯБМ, 1, 76.
4. *мол.* Напівмілітаризоване угруповання (гопників, фашистів, скінхедів та ін.). ПСУМС, 9.

БРИ́ТВА, -и, *ж.*; *жрм.* Гарна машина. *Бритва – гарна машина* (Сленг-лікбез 4).

БРИТОГОЛО́ВИЙ, *крим.*, *міл.*, *жрм.* **1.** -ого. Молодий рядовий член злочинного угруповання, характерною ознакою зовнішности якого є стрижена голова, кремезна статура.
2. -а, -е. З остриженою головою, як у молодого члена злочинного угруповання. *Перед входом тусувалися справжнісінькі бритоголові «сфінкси» – «батьки, блін, жаху»* (ПіК, 2002, № 31).

БРОДВЕ́Й, -ю, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Центральна вулиця міста. БСРЖ, 77; ПСУМС, 10; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 129. // Озеленена частина Хрещатика.

БРОДИ́ЛКА, -и, *ж.*; *комп.* Комп'ютерна гра, в якій треба ходити, шукати вихід і виконувати різні дії. БСРЖ, 77; Синишин, 24.

БРО́ЙЛЕР, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Товста людина. БСРЖ, 77.

БРОНЬОВИ́К, -а́, *ч.* **1.** *мол.* Людина з повільною реакцією; дурень. ПСУМС, 10.
2. *арм.* Труна. ПСУМС, 10.

БРУСО́К, -ска́, *ч.*; *мол.* Чоловічий статевий орган. *Я в тебе вганяю червоний брусок, / Але головне це духовний зв'язок* (Ю. Позаяк, Шедеври).

БРЮ́ЛИК, -а, *ч.*, *частіше мн.* брюлики, -ів; *мол.*, *жрм.* Діяманти. <...> *як ще можна ставитися до використання «понтифічками» (від слова понти) хрестів із брюликами* <...> (УМ, 5.06. 2002). БСРЖ, 37.

БУ́БЛИК[1], -а, *ч.* **1.** *авто*, *жрм.* Кермо.– *Бублики з тачок знімати, чортів на золотішко і шмотки пробивати – це нормально* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 51.
2. *спорт.* Оцінка «0» балів. <...> *в ривку посів 9-е місце, а в поштовху отримав «бублика»* (СГ, 17.11.2001). БСРЖ, 51.

БУ́БЛИК[2], -а, *ч.*; *крим.* Повія. СЖЗ, 21.

БУ-БУ́, *невідм. с.*; *мол.* Те саме, що БОДУН.

БУГО́Р, бугра́, *ч.*; *крим.* **1.** Бригадир у колонії. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21.
2. Особа, яка верховодить серед в'язнів. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 125.

◆ **За бугор**, *жрм.* За кордон. *Загалом же, брати з собою «за бугор» дозволяється не більше 11 тис. гривень* (УМ, 13.09.2000). БСРЖ, 79; ТСРЯ, 113. **Із-за бугра,** *жрм.* Із-за кордону. *Міністерство аграрної політики спільно з Державним митним комітетом підписали листа, яким до 1 вересня дозволили завозити «з-за бугра» сільгоспмашини* (УМ, 21.06.2001). БСРЖ, 79; ТСРЯ, 113.

БУ́ДКА, -и, *ж.*; *крим.*, *жрм*; *згруб.* Обличчя. БСРЖ, 79; ПСУМС, 10; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 126.

БУЗА́, -и́, *ж.*; *крим.* **1.** Скандал, бійка. БСРЖ, 79; ЯБМ, 1, 127.

2. Бійка, конфлікт у колонії. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21; ЯБМ, 1, 127.

3. Брехня, нісенітниця. ЯБМ, 1, 1127. ■ З тюрк.: *buza*, *boza* – пиво, напій із просу. Горбач 1996, 23; Грачєв, Мокиенко 53.

БУЗИ́ТИ, -зи́ш, *недок.* **1.** *крим.* Влаштовувати конфлікт, скандал, бійку. БСРЖ, 79; СЖЗ, 21. ◆ **Бузу бузити,** *жрм.* Те саме. <...> *робітники на заводському ґанку / лаштують косяки, бузять бузу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

2. *мол.* Брехати, обманювати.– *Я так і подумав, що бузиш,– сказав Донька й поворушив лопатками, щоб звідти випав ножака жінчиного погляду* (В. Шевчук, Розлучення по-українському). БСРЖ, 79.

БУЙО́К, буйка́, *ж.*; *крим.* Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 21.

БУ́КА, -и, *ж.*; *комп.* Портативний комп'ютер (ноутбук). Синишин, 24.

■ Від англ. *notebook*.

БУ́ЛКА, -и, *ж.*; *частіше мн.* бу́лки, -лок.

1. *крим.*; *жарт.* Сідниці. БСРЖ, 80; СЖЗ, 21.

2. *мол.*; *жарт.* М'язи. ПСУМС, 10

БУЛЬБА́Ш, -а́, *ч.*; *крим.* Білорус. ЯБМ, 1, 131.

БУЛЬБА́ШКА, -и, *ж.*; *крим.*, *жрм.* Ж. до БУЛЬБАШ.– *Вперше спробувала* [кнедлі] *у Мінську, у мене товаришка бульбашка* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

БУЛЬБОЇ́Д, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Рот. ПСУМС, 10.

БУЛЬБОФА́Н, -у, *ч.*; *нарк.* Те саме, що БУЛЬБУЛЯТОР.

БУЛЬБУЛЯ́ТОР, -у, *ч.*; *нарк.* Пристрій для куріння драпу.

БУЛЬО́-МУЛЬО́, *невідм.*, *ч.* і *ж.*; *мол.*, *жрм*; *ірон.-зневажл.* Недоумкувата людина, переважно з села.

БУМ-БУ́М, *невідм.*, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Статевий акт. *Може, згадала наш ексклюзивний бум-бум і їй хочеться ще?* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

БУМЕРА́НГИ, -ів, *мн.*; *мол.*, *арм.*; *жарт.-ірон.* Дуже брудні шкарпетки. БСРЖ, 81; ПСУМС, 10.

БУ́НДЕС, -а, *ч.*; *мол.* **1.** ФРН. БСРЖ, 81; ПСУМС, 10.

2. Товари німецького виробництва. ПСУМС, 10.

БУ́НКЕР, -а, *ч.* **1.** *мол.* Дискотека з музикою в стилі техно. ПСУМС, 10.

2. *крим.*; *жарт.-ірон.* Живіт. БСРЖ, 81, ЯБМ, 1, 131.

БУРАТІ́НО, *невідм.*, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* **1.** Людина із загальмованою реакцією; тупа. БСРЖ, 82; ПСУМС, 10.

2. Блювання. ПСУМС, 10.

БУРМИ́ЛО, -а, *ч.*; *мол.* Масивна, мускулиста людина. ПСУМС, 10.

БУ́РСА, -и, *ж.*; *мол.*; *ірон.* Будь-який навчальний заклад (школа, ПТУ, університет тощо) *Я встигла на третю пару до своєї бурси* (Є. Кононенко, Зрада).– *Вчуся. Сорок п'ята бурса. ПТУ, в смислі ...* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 82; ПСУМС, 10; СЖЗ, 22.

БУРСА́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *ірон.* Студент, учень (найчастіше про учнів ПТУ). *Знаєте, «бурсаки» як щось ляпнуть, то вже так і буде, хоч смійся, хоч плач* (ВЗ, 27.03.1998); *Який автомобіль – допитувався «бурсак» – великий чи малий?* (СМ, 9.04.1999). БСРЖ, 82.

БУРСИТЕ́Т, -у, *ч.*; *мол.*; *ірон.* Університет.

БУРЯКІ́ВКА, -и, *ж.*; *жрм.* Самогон з цукрових буряків. *І щоб насамкінець головний герой у перервах між поїданням сала та випиванням буряківки викрив і різко повбивав усіх олігархів* <...> (Книжник, 2002, № 1).

БУРЯЧИ́ХА, -и, *ж.*; *жрм.* Те саме, що БУРЯКІВКА. <...> *пішов бурячиху тягнути* <...> (Є. Пашковський, Вовча зоря).

БУС, -а, *ч.*; *жрм*; Те саме, що БАС. *Споряджений у Київ за товаром бус обходиться як мінімум у 550–600 гривень* (Книжник, 2002, № 20).

■ Від нім. *Bus.*

БУ́СИК, -а, *ч.*; *жрм.* Мікроавтобус для пасажирських перевезень у місті.

БУТЕРБРО́Д, -а, *ч.*; *жрм, крим.* Зляганння жінки одночасно з двома чоловіками. *Не гребує шістдесятилітній автор і зоофільними мотивчиками й так званими «бутербродами»* (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 83; ЯБМ, 1, 134

◆ **Шведський бутерброд.** Те саме. СЖЗ, 114.

БУТИЛЬО́К, -лька́, *ч.*; *гірн.* **1.** Шахтар напередодні відпустки. ■ Він у шахту не опускається; норму виконує бригада, якій він підносить частування (бутель горілки). Дзенеделівський, 350.

2. Частування, яке готує бригаді шахтар напередодні відпустки. Дзенеделівський, 350

◆ **Сидіти на бутильку.** Пиячити. ФССГД, 34.

БУ́ТИТИ, -у́чу, -у́чиш, *недок.*; *комп.* Запускати комп'ютер. Синишин, 24.

■ Від англ. *boot.*

БУ́ТОВИЙ, -а, -е; *комп.* Той, з якого можна завантажитись. *Бутовий сектор. Бутова дискета.* Синишин, 24.

БУХ, -у, *ч.*; *мол.* **1.** Розпивання спиртних напоїв, пиятика. *Покинутий і зраджений майже всіма, крім кількох малоцікавих побратимів по буху, я вибрав нарешті втечу до Москви* (Ю. Андрухович, Московіада). БСРЖ, 83.

2. *у знач. збірн.* Спиртні напої. *Й погнав, аби з буха не вивітрився дух* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 83

◆ **Під бухом.** У стані алкогольного сп'яніння. <...> *питається, чим завинив Василь, під бухом поліз глянути на кордон* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 83. **По буху.** Те саме. [А р к а н :] <...> *Вона* [травка] *навіть корисна, не*

те, що водяра. *Це ж не те, щоб набухатися й ригать. Чи кого по буху зарізать. Травка, вона мирна й хороша* (Б. Жолдак, Голодна кров).

БУХА́ЛІВКА, -и, *ж.*; *мол.* Пиятика. ПСУМС, 10.

БУХА́ЛО, -а, *с.*, *збірн.*; *крим.* Алкогольні напої; випивка. СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 136.

БУХА́ЛОВО, -а, *с.*; *мол.* Розпивання спиртних напоїв, пиятика. *А тут грандіозний січень – суцільний привід для «бухалова»* (ПіК, 2002, № 47–48). БСРЖ, 84. ПСУМС, 10.

БУ́ХАР, -я, *ч.*; *мол.* Алкоголік, п'яниця. БСРЖ, 84; ПСУМС, 10.

БУХАРА́, -и́, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Рибальський базар біля станції метро «Дніпро» в Києві. *Але життя героїні дотичне до великої кількости людей, які розповідають найрізноманітніші байки:* <...> [про] *алкогольну «бухару» на станції метро «Дніпро», «бухенвальд» у студмістечку* <...> (Час, 2001, № 10).

БУХА́РИК, -а, *ч.*; *крим.*, *мол.* Те саме, що БУХАР.– *А! До речі... Твої, як ти кажеш, бухарики не зможуть приїхати завтра... В запої третій день* (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 84; ПСУМС, 1; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 136.

БУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, *(що)*; *мол.*, *крим.*, *жрм.* Пити алкогольні напої; пиячити. [Семко:] *Я не бухаю. І не палю. Не п'ю каву відрами. Де ж мені вихлюпнути наболіле?!* (В. Діброва, Поетика застілля); *За що він, козел старий, її б'є? Бухати треба менше* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 84; ПСУМС, 10; ЯБМ, 1, 136.

БУХЕНВА́ЛЬД, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Студентська їдальня. ПСУМС, 10.

■ Від крим. фразеологізму *бухенвальдський пайок* – бідний, злиденний обід. ЯБМ, 1, 136.

БУХИ́Й, -а́, -е́.; *мол.*, *крим.*, *жрм.* У стані алкогольного сп'яніння; п'яний. *Але довести їм це неможливо, як п'яному, що він бухий* (Б. Жолдак, Бог буває); – *Світланко, він просто бухий, як чопок...* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *Мене таксі несло, бухого в дим, / а вслід мені гарчали херувими* (В. Неборак, Розмова зі слугою). БСРЖ, 84; ПСУМС, 10; ЯБМ, 1, 136.

БУХЛО́, -а́, *с.*, *збірн.*; *мол.* Алкогольні напої; випивка. *Сирітська, наче осінній листок, остання сотня баксів таки дочекалася нас, і нам захотілося її осквернити, себто накупити бухла на неї всю* <...> (Ю. Андрухович, Мальброк і хрестоносці); [Серьога:] *Баба – просто ягідка. Все при собі. Здорова, на лиці нічогенька. Жерти тобі дає й проти бухла не виступає* (Н. Ворожбит, Житіє простих). БСРЖ, 84; ПСУМС, 10. ◆ **Наллятися бухлом,** *мол.* Напитися спиртних напоїв; сп'яніти. *Так от, Вася Мочалкін, основоположник якутської радянської літератури, студент четвертого курсу і почесний оленяр, якось наллявся бухлом по саму зав'язку і на першому поверсі ступив у ліфт* (Ю. Андрухович, Московіада).

БУ́ХЛЯ, -і, *ч. і ж.*; *мол.* П'яниця. ПСУМС, 120.

БУХЛЯ́НКА, -и, *ж.*; *мол.* Пиятика. ПСУМС, 84.

БУХНУ́ТИ, -ну́, -не́ш; *мол.*, *жрм.* Випити спиртного. *Старий, ну, ти вибач, ну, бухнув я трохи забагато* <...> (Ю. Покальчук, Те, що на споді); <...> *Сергій міг збрехати дружині, що йде на роботу, щоб бухнути з Семом* (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 84.

БУХТІ́ТИ, -чу́, -ти́ш, *недок.*; *несхвальн.* **1.** *крим.* Говорити, теревенити. БСРЖ, 84; ЯБМ, 1, 136.

2. *мол.*, *крим.*, *жрм.* Бурчати, виявляти незадоволення. [Малява:] *Не бухти. Тут справа така, що краще сумешнік неприкольний, щоби не засвітитися, ясно?* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 84; ЯБМ, 1, 136.

БУ́ЦИ, -ів, *мн.*; *військ.* Військові чоботи з високими халявами. Балабін.

БУ́ЧА, -і, *ж.*; *гом.* Активна лесбіянка. *Відвертих «буч» (лесбіянка-чоловік) небагато, але справляють вони враження скоріш чогось екзотичного, ніж відразливого* (ПіК, 2002, № 37).

БУШЛА́Т, -а, *ч.* **1.** *крим.* Арештантська тепла куртка. ЯБМ, 1, 138.

2. *крим.*; *ірон.* Труна. БСРЖ, 84; СЖЗ, 22, ЯБМ, 1, 138. ◆ **Бушлат дерев'яний**. Те саме. **Дерев'яний бушлат одягти**. Померти. БСРЖ, 84; ФССГД, 34; ЯБМ, 1, 138. <...> *він у мене сьогодні ж дерев'яний бушлат зодіне, знатиме, курва, як лебедів мочити!* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). ◆ **Зіграти в дерев'яний бушлат.** Те саме. ФССГД, 34.

3. *мол.* Довге драпове зимове пальто чорного кольору. ПСУМС, 11.

БУШПРИ́Т, -а, *ч.*; *крим.*; *ірон.* Ніс. БСРЖ, 84; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 138.

В

ВАГА́, -и́, *ж.*; *комп.* Розмір файла (в метрах). *Авік вагою сімсот метрів.* Синишин, 24.

ВАГО́Н[1], -а, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм*, *крим.* Велика кількість чогось. БСРЖ, 87; ПСУМС, 11; ЯБМ, 1, 147. ◆ **Вагон і возик**, *мол.* Те саме. ПСУМС, 11.

2. *крим.* Пляшка з алкоголем. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22.

3. *крим.* Пачка чаю. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 147.

4. *нарк.* Сірникова коробка марихуани. ПСУМС, 11.

◆ **Вагон дуру,** *нарк.* Велика кількість наркотиків. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 147.

ВАГО́Н[2], -а, *ч.*; *комп.* **1.** Стандарт VGA (Video Graphic Array, відеографічна матриця). Синишин, 25.

2. Відеоадаптер VGA. БСРЖ, 87; Синишин, 25.

ВАІ́ШКА, -и, *ж.*; *арм.*, *військ.* Автомобіль ВАІ (військової автоінспекції). Балабін.

ВАЙН, -у, *ч.*; *мол.* Вино. БСРЖ, 87; ПСУМС, 13.

■ Від англ. *wine*.

ВА́КСА, -и, *ж.*; *крим.* Горілка. СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 147.

ВА́КУУМ, -у, *ч.* **1.** *крим.* Камера-одиночка. БСРЖ, 87; СЖЗ, 22.

2. *мол.* Голодна людина. ПСУМС, 11.

ВАЛЕ́Т, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *ірон.*, *зневажл.* Недорозвинена людина, дурень. БСРЖ, 87; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 148. ◆ **Валет за даму зайшов** *у кого*, *жрм.* Хтось збожеволів, з'їхав з глузду. ФССГД, 40. **Вальти в голові (бігають, гуляють)** *у кого*; *жрм.* Хтось дурнуватий, недоумкуватий; розумово неповноцінний ФССГД, 40, 66. **Вальти включати,** *жрм.* Робити щось не так, як треба. ФССГД, 40. **Вальти врозбіг** *у кого*; *жрм.* Хтось діє нерозумно, нерозважливо. ФССГД, 41. **Вальти залишили колоду** *в кого*; **Вальти крейду косять** *у кого.*; *жрм.* Те саме, що **вальти в голові.** ФССГД, 41. **Вальти стьобають** *у кого, мол., жрм.* Хтось нічого не розуміє (не вміє) або прикидається дурником. БСРЖ, 87; ФССГД, 41. **Вальтів ганяти,** *жрм.* Прикидатися дурним, нетямущим. ФССГД, 41. **Два вальти в командировці,** *жрм.* Хто-небудь придуркуватий. ФССГД, 41. **З вальтами [в голові],** *жрм.* Придуркуватий. ФССГД, 41. **З вальтами спав,** *жрм.* Те саме. **Король чотирьох вальтів,** *жрм.* Недоумкуватий. ФССГД, 134. **П'ять валетів у колоді** *в кого*; *жрм.* Хтось пришелепуватий. ФССГД, 41. **Розгубити вальти,** *крим.* Збожеволіти. СЖЗ, 89. **Шість вальтів і всі козирні** *в кого, жрм.* Те саме, що **вальти в голові.** ФССГД, 41. ■ Фразеологізми зі словом *вальти (валет)*, можливо, прийшли із жарґону картярів; пейоративне забарвлення виразів можна пов'язати з одним із значень слова *валет* – «дурисвіт, спритний, шахрай» (Словник А. Кримського). ФССГД, 41.

2. *мол.* Ненадійна людина. ПСУМС, 11.

ВАЛИ́ТИ, -лю́, -лиш, *недок.* **1.** *кого*; *студ.*; *несхвальн.* Необ'єктивно оцінювати знання студентів на екзамені, виставляючи незадовільну оцінку. БСРЖ, 88; ПСУМС, 11.

2. *кого*; *крим.*; *несхвальн.* Доносити на когось, видавати когось. *Валити колишніх друзяк поки що побоювався, не ризикнув* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 88; ЯБМ, 1, 148.

3. (*звідки*); *крим.*, *мол.* Іти, тікати звідкись.– *Так валимо в більярдну? А? – запитує Тюля* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); – *Тобі чого? Вали звідсіля* <...> (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 88, ЯБМ, 1, 148.

4. *муз.* Голосно грати важку музику. ПСУМС, 10.

ВА́ЛЬКМАН, -а, *ч.*; *мол.* Авдіоплеєр. ПСУМС, 11.

ВАЛЬНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*, *кого*; *крим.*, *мол.* Зарізати, вбити когось. БСРЖ, 88; ПСУМС, 11; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 148.

ВАЛЬТАНУ́ТИСЯ, -ну́сь, -не́шся, *док.*; *мол.*, *крим.* З'їхати з глузду. <...> *мати вальтанулась по весні* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 88; СЖЗ, 22; ЯБМ, 1, 149.

ВАЛЬТОНУ́ТИЙ, -а, -е; *крим.* Про психічно хвору людину.– *Ну нє могу я з тою вальтонутою бабкою!* <...> (Т. Литовченко, Дульцінея). ЯБМ, 1, 149

ВАЛЬЦЕ́Р, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Вальс. *Й ми знов у вальцері шаленім / Підем ногою до ноги!* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ВА́ЛЯНОК, -нка, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Людина з повільною реакцією, дурень. ПСУМС, 11.

ВАНТА́ЖИТИ, -жу, жиш, *кого*; *мол.*; *несхвальн.* Нав'язливо повідомляти комусь велику кількість інформації. *Я поважаю свого читача і якщо вже його чимось «вантажу», то намагаюся максимально полегшити йому процес сприйняття* (В. Кожелянко: Потяг 76).

ВА́НЬКА, -и, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Дурень. ПСУМС, 11.

ВА́РЕЗ, -а, *ч.*; *комп.* Піратське програмне забезпечення, переважно свіже. *Мені тут диски з варезом принесли.* Синишин, 25.

■ Від англ. *warez.*

ВАРЕ́НИК, -а, *ч.*; *арм.*, *військ.* Пілотка. Балабін.

ВАРЕ́НКА, *мн.* варе́нки, -нок. Одяг із джинсової тканини, вивареної у спеціяльній суміші. <...> *у них* [негрів і арабів] *можна було придбати за помірковану платню дефіцитні на той час джинси та куртки-варенки* <...> (П. Щегельський, Хата-читальня). БСРЖ, 89.

ВАР'Я́Т, -а, *ч.*; *мол.* Психічно ненормальна, божевільна людина. *Кругом одні вар'яти – Я вар'ятом чуть не став* (з пісні гурту «Скрябін»). ПСУМС, 11.

■ Від польськ. *wariat* – божевільний.

ВАСИЛЬО́К, -лька́, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Незайманий хлопець. ПСУМС, 11.

ВА́СІК, -а, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Мова програмування Basic (**B**eginner's **A**ll-purpose **S**ymbolic **I**nstruction **C**ode). БСРЖ, 89; Синишин, 25.

ВА́СЬКА, -и, *ч.*; *мол.* Невезуча людина. ПСУМС, 11.

ВА́СЯ, -і, *ч.*; *мол.* **1.** Хлопець. *Вася – будь-який хлопчик, хлопець.* КСМС.

2. *зневажл.* Людина, яка не користується авторитетом у своєму оточенні. ПСУМС, 11.

◆ **Вася з парашутом,** *крим.* Роззява. БСРЖ, 90; СЖЗ, 23. **Вася приїхав,** *мол.* Вимога віддати позичені гроші. ПСУМС, 11. **Вася пітерський. Вася приморожений. Вася сватівський.** *жрм.* Дивакувата людина; недоумкуватий, дурень. ФССГД, 37. **Голий Вася,** *жрм.* Крах, кінець. ФССГД, 43.

3. Сиґнал «зайнято» на лінії. *Вася на лінії.* ■ Від англ. *busy.* Синишин, 25.

ВА́ТА, -и, *ж.*; *комп.* Компілятор фірми «Вейтком» (Watcom). БСРЖ, 90; Синишин, 25.

ВАТРУА́, *невідм.*, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Цигарки «Ватра». ПСУМС, 11.

ВАТРУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ВАТРУА.

ВАТРЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ВАТРУА.

ВА́ФЛЯ, -і, *ж.*; *мол.* **1.** Сперма. [Чорт:] <...> *Ми її вафлями нагодуємо, а потім голову відріжем і закинем до студентів* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 90; ПСУМС, 12; ЯБМ, 1, 153.

2. Слина. ПСУМС, 12.

3. *мн.* Ва́флі, *невідм.*, Стан сильного алкогольного сп'яніння. ПСУМС, 12.

ВА́ХМУРКИ, -ок, *мн.*; *мол.* **1.** Зірочки перед очима, що виникають від запаморочення. ПСУМС, 12.
2. Кінець, крах. ПСУМС, 12.

ВБИ́ТИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Старий. *Тепер «фірмових», хоч й трохи запилюжених та застарілих, а іноді геть зовсім «вбитих» речей – повні розкладки* (ПіК, 2001, № 9).
2. -ого. Про людину у стані потьмарення свідомости. *Я був уже досить вбитий.* (Запис 1998 р.). БСРЖ, 608.
3. Занедбаний, давно не ремонтований (про помешкання, будинок і под.). *Після півгодинного переходу через темні квартали вбитих хрущовських п'ятиповерхівок <...> нарешті добираємося до закинутого складу рембази* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ◆ **Вбита квартира,** *ріелт.* Занедбана, давно неремонтована квартира, яка виставлена на продаж. *Ріелтери без жодних вагань назвуть вам десятки нерозв'язуваних поки що, в межах чинного законодавства, типових питань у сфері купівлі-продажу. Із цих ситуацій ріелтери самі знаходять вихід. Візьміть, скажімо, ситуацію навколо продажу помешкань із боргами або «вбитих» квартир* (УМ, 6.09.2001). БСРЖ, 249.

ВГАСИ́ТИСЯ, -шу́ся, -сишся, *док.*; *мол.* Напитися спиртних напоїв; сп'яніти. ПСУМС, 12.

ВГА́ШЕНИЙ, -а, -е.; *мол.* У стані алкогольного сп'яніння; п'яний. ПСУМС, 12.

ВДУ́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док.*, *кому*; *крим.*, *мол.* Здійснити статевий акт (про чоловіка). БСРЖ, 91; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 156.

ВЕ-ВСЕ, *невідм.*, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Модем US Robotics V. Everything. Синишин, 25.

ВЕДЕЕНХА́, *невідм*, *деабрев.*; *жарт.-ірон.* Місце, де продають старі речі, товари тощо. ПСУМС, 12.

ВЕДМЕЖА́ТНИК, -а, *ч.*; *крим.* Зламник сейфів. *А бували й такі деньки, коли він нагадував елегантного «ведмежатника» з 30-х, або платонівського винахідника пристроїв, які прискорять хід світової революції в 20-х <...>* (В. Неборак, Повернення в Леополіс). БСРЖ, 344, СЖЗ, 23; ЯБМ, 2, 26.

ВЕДМІ́ДЬ, -ме́дя, *ч.*; *крим.* Сейф. БСРЖ, 344; ЯБМ, 2, 25.
◆ **Ведмідь білий.** Суміш спирту і шампанського. СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 79. **Ведмідь бурий.** Суміш горілки з коньяком. СЖЗ, 21.

ВЕЛОСИПЕ́Д, -а, *ч.* **1.** *крим.* Вид знущання над співкамерниками, що полягає у підпалюванні папірців, розміщених між пальцями ніг в'язня, який спить. БСРЖ, 92; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 157.
2. *мн.* велосипе́ди; *мол.* Круглі окуляри від сонця. ПСУМС, 12.

ВЕНЕ́РА, -и, *ж.*; *крим.*; *ірон.* Сифіліс.– *Але Ваня Сланін казав, що у неї венера* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 92; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 157. ■ Конденсація словосполучення *венеричне захворювання.* Слово уживалось у бурс.-сем. арґо.

ВЕРБЛЮ́Д, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Цигарки Camel. ПСУМС, 12.
◆ **Добиратися дві доби верблюдом,** *жрм, мол.* Далеко їхати. ПСУМС, 12. **Довести, що ти не верблюд,** *жрм, мол.*

Довести свою невинуватість у приписуваних гріхах чи злочинах. ПСУМС, 12.

ВЕРТОЛІ́Т, -льо́та, *ч.* **1.** *крим.* Перекидання речей через огорожу виправно-трудової колонії. БСРЖ, 94; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 162.

2. *крим.* Дерев'яний щит для спання, прикріплений до стіни. БСРЖ, 94; СЖЗ, 23; ЯБМ, 1, 162.

3. *мол., жрм.* Статеве злягання жінки з трьома та більше чоловіками одночасно. *Не гребує шістдесятилітній автор* [Ю. Покальчук] *і зоофільними мотивчиками й так званими «бутербродами» та «вертольотами»* (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 94.

4. *мол.*; *жарт.-ірон.* Запаморочення голови при алкогольному сп'янінні. *Найгірше в спиртному – це вертоліт* (ПСУМС). БСРЖ, 94; ПСУМС, 12.

ВЕРТУ́ШКА, -и, *ч.* **1.** Програвач компакт-дисків або вінілових дисків. БСРЖ, 94; ПСУМС, 12.

2. *арм.* Вертоліт. <...> *тут прилетіли вертушки, роздовбали тих бусурманів... вернулися ми на базу!* (Л. Кононович, Феміністка). Балабін; БСРЖ, 94.

3. *жрм.* Урядовий телефон. *Часом вони заходять до Спілки письменників, просять подзвонити по вертушці,– цей чорний ворон, символ минулої епохи* <...> (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 94; ЯБМ, 1, 163.

ВЕСЛО́, -а́, *с.* **1.** *мол., крим.* Ложка. *Чому ложку назвали веслом, ще можна збагнути. Ну, нехай рівномірні порухи ложки в захололому гороховому супі трохи скидаються на рухи веслувальника* <...> (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 95; ПСУМС, 12; СЖЗ, 24; ЯБМ, 1, 164. // *нарк.* Чайна ложка, якою беруть сипку наркотичну речовину. *«ВЕСЛО» – чайна ложка, якою беруть наркоту* (Синопсис станіславський необов'язковий).

2. *муз.* Гітара. *Були такі, котрі гордилися тим, що вони пацани, були такі, що пишалися своєю класною керівничкою або власним вмінням грати на «веслі»* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 95; ПСУМС, 12.

ВЕТЕРА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *ірон.* Неодноразово судима людина. БСРЖ, 95; ЯБМ, 1, 165.

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Дід-пенсіонер. ПСУМС, 12.

ВЖИ́КАЛКА, -и, *ж.*; *комп.*; *жарт.-ірон.* Матричний принтер. БСРЖ, 96; Синишин, 25.

ВЗУ́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док.* **1.** *кого (на що)*; *крим., мол.* Відібрати, відняти у когось щось; пограбувати когось. БСРЖ, 393; СЖЗ, 24.

2. *кого*; *крим., мол.* Обдурити, продати комусь щось по високій ціні.– *Здається, нас взули, наче останніх лохів!* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 393, ПСУМС, 12.

3. *авто.* Поставити на автомобіль нові колеса. *Взути машину.* ПСУМС, 12.

4. *кого*; *мол.* Здійснити статевий акт з комсь.– *І взули її? – поцікавився Юрко. – Прошу? – Він питає, чи відбувся коїтус,– пояснив Гриць* (Ю. Андрухович, Рекреації).

ВИ́БІРКА, -и, *ж.*; *нарк.* Витягування за допомогою шприца чистої речовини з сурогату. ПСУМС, 12.

ВИБУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *жрм.* Відчувати оргазм. <...> *і тепер я вибухав просто в її рот, просто в неї, вже не просто стогнучи, а мало не горлаючи від задоволення, і ще, і ще, і ще...* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ВИ́ВАЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *док.*; *комп.* **1.** Скористатися аварійним виходом з мережі. БСРЖ, 113; Синишин, 25.
2. Про припинення з'єднання. *Вивалився з Інету.* Синишин, 25.

ВИ́ВІСКА, -и, *ж.*; *мол., крим.* Обличчя. [Джентельмен:] *Скажи їм спасибі, що хоч силою не обділили, та й вивіску маєш нормальну, симпатичну навіть* (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 113; ПСУМС, 13; СЖЗ, 24; ЯБМ, 1, 203.

ВИГРІБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *муз.* Грати швидкий пасаж, не збиваючись із ритму. ПСУМС, 13.

ВИКИДА́ЙЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол., жрм.* Швейцар у ресторані, барі; охоронець на дискотеці. *Хоч за інструкцією, вочевидь, уже давно мала б покликати викидайла* (Л. Кононович, Я, зомбі); *У бар входить здоровань і запитує бармена: – Вам викидайли потрібні?* (ВЗ, 8.08.2000). БСРЖ, 117; ПСУМС, 13.

ВИ́КУПИТИ, -плю, -виш, *док.* **1.** *крим., мол.* Здогадатися, дізнатися про щось. *Ми викупили, з ким вона зустрічається* (ПСУМС). БСРЖ, 114; ПСУМС, 13.
2. *кого*; *мол.* Впізнати когось. ПСУМС, 12.

ВИ́ЛА, вил, *мн.*; *мол.* Кінець, крах. БСРЖ, 98; СЖЗ, 24; ПСУМС, 13.

ВИ́ЛЕТІТИ, -чу, -тиш, *док.*; *комп.* Те саме, що ВИВАЛИТИСЯ1. Синишин, 25.

ВИЛИ́ЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*; *комп.* Шукати та виправляти дрібні помилки в програмі. БСРЖ, 114; Синишин, 25

ВИНИ́ЩЕ, -а, *с.*; *мол.* Вино. ПСУМС, 13.

ВИНТ, -а́, *ч.*; *нарк.* Первитин – саморобний наркотик; психостимулятор, що використовується як наркотичний препарат для ін'єкцій. *Основні компоненти «винта» – це йод, що продається вільно. Червоний фосфор, який видобувають, стираючи смужки на сірниках* (ПіК, 2003, № 3). БСРЖ, 99; ПСУМС, 13.

ВИНТИ́ЛОВО, -а, *с.*; *мол.* Арешт, затримання міліцією. *На трьох точках побували, і скрізь винтилово.* БСРЖ, 99; ПСУМС, 13.

ВИНТИ́ТИ, -чу́, -ти́ш, *недок., кого.*; *мол.* Арештовувати, затримувати. БСРЖ, 99; ПСУМС, 13.

ВИНТИ́ТИСЯ, -чу́ся, -ти́шся, *недок.*; *нарк.* Уводити в організм первитин. ПСУМС, 13.

ВИНТОВИ́Й, -о́го, *ч.*; *нарк.* Той, хто вживає первитин як основний психотропний засіб *Він довго був винтовим* (Запис 2001 р.). Югановы, 45.

ВИ́НЧИК, -а, *ч.*; *мол.* Вино. ПСУМС, 13.

ВИНЬ, -і, *ж.*; *комп.* Те саме, що ВІНДА. Синишин, 25.

ВИПАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол., жрм.* Сміятися. ПСУМС, 13.

ВИ́ПАСТИ, -су, -сеш, *док., кого, що*; *крим.* Вислідити когось, дізнатися про щось.– *Що трапилося? – Нас випасли, вшиваємось,– відповідаю я* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 115; СЖЗ, 24; ЯБМ, 1, 207.

ВИПЕНДРА́С, -у, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Манірна або дивна поведінка з метою привернути до себе увагу; снобізм, піжонство. *Тепер я вже не романтик, тепер мені вже байдужі, незрозумілі і цілком чужі всілякі там сентиментальні випендраси* <...> (В. Врублевський, Тріщини).

ВИПЕНДРА́СНИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм*; *зневажл.* Про когось або про щось, що виділяється своєю претензійністю, намаганням виділитися. *Люблю прозу справжню, (а не «ніби прозу») з живим соковитим художнім словом, а не випендрасну, вибачте за слово, темну й нудну, з поруйнованими конструкціями, якої розвелось чимало* (В. Шевчук: Книжник, 2001, № 16).

ВИПЕНДРО́Н, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що ВИПЕНДРАС.

ВИПЕ́НДРЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, *недок.*; *мол.*, *жрм*; *несхвальн.* Поводитися таким чином, щоб привернути до себе увагу. *Ти не на побаченні з дівкою, щоб випендрюватися* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 115; ПСУМС, 13.

ВИПИВО́Н, -у, *ч.*; *жрм.* **1.** Спиртні напої. БСРЖ, 115.

2. Пиятика. БСРЖ, 115.

◆ **Розколоти на випивон** *кого*; *крим.* Змусити когось почастувати спиртним. СЖЗ, 89.

ВИ́РАХУВАТИ, -ую, -уєш, *кого, що*; *мол.*, *жрм.* Здогадатися про когось, щось, знайти когось. *Злодіїв «вирахували» буквально за пару годин* (УМ, 16.03.1999); *Правоохоронці швидко «вирахували» особу злочинця – ним виявився ... 55-річний гінеколог тієї самої лікарні* (УМ, 1.06.2001). ПСУМС, 13.

ВИРУБА́ТИ, -а́ю, -а́єш; *недок.*, *мол.* **1.** Вимикати щось.– *Зроби тихіше або вирубай нафіг! – роздратовано кинув Сірий* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *Програма висить...– То вирубай комп!* (Синишин, 25.).

2. Уводити когось у стан шоку сильним ударом; збивати з ніг. БСРЖ, 116; ЯБМ, 2, 208.

ВИРУБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*; *мол.*, *крим.* Міцно засипати. *Ти ж дав таблетки, отож він роздягається, випиває романтичний келих шампусику і вирубається до ранку* (А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 116; ЯБМ, 1, 208

ВИ́РУБИТИ, -блю, -биш, *док.* **1.** *що*; *мол.*; *жрм*, Вимкнути щось. БСРЖ, 116; ЯБМ, 2, 208.

2. *кого*; *крим.*, *мол.*, *жрм.* Увести когось у стан шоку, непритомности ударом, спиртним, наркотиками, сильною емоцією. <...> *редактора вирубили й покинули на по грабунок* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *Був випадок, коли мене вистежили до мого будинку й у під'їзді «вирубили», забравши весь виторг* (ПіК, 2001, № 12); *Зосю «спалили» пігулки. Це якраз те зіллячко, яке нерідко підсипають довірливим громадянам у склянку горілки в поїздах, барах чи ресторанах, аби «вирубити» співрозмовника, а потім ретельно почистити його кишені* (УМ, 2.08.2001). БСРЖ, 116; ПСУМС, 13; Югановы, 54; ЯБМ, 1, 208.

ВИ́РУБИТИСЯ, -блюся, -бишся, *док.*; *мол.* Заснути від утоми, сп'яніння тощо – <...> *В собі був упевнений, поки не вирубився* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 13, ПСУМС, 13.

ВИРУБО́Н, -у, *ч.*; *мол.* Стан непритомності, запаморочення. БСРЖ, 116; ПСУМС, 13.

ВИСІКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол.* Дуже добре грати на ґітарі. ПСУМС, 13.

ВИСІ́ТИ, вишу́, виси́ш, *недок.* **1.** *крим.* Бути під підозрою. БСРЖ, 99; СЖЗ, 25.
2. *крим.* Перебувати під вартою. БСРЖ, 99; СЖЗ, 25; ЯБМ, 1, 173.
3. *тюр.* Відбувати строк покарання у виправно-трудовій колонії. БСРЖ, 99; ЯБМ, 1, 173.
4. *комп.* Не реагувати на запити зовні (про комп'ютер). * Образно. *Але твої слова на нього зовсім не діють, він і далі «висить», як двотисячний Windows* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 99; Синишин, 25.
5. *мол.* Перебувати у певному місці протягом невизначеного часу. *Блукаємо між будинками, проходимо квартал і опиняємось на проспекті Шевченка, від якого можна проїхати три зупинки тролейбусом до бару «Меридіан», де, мабуть, зараз висять мої друзі* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 13.
6. *нарк.* Постійно вживати наркотики. ПСУМС, 13.

ВИ́СТАВИТИ, -влю, -виш, *док.*; *мол.*, *жрм.* Пригостити компанію спиртним. ПСУМС, 14.

ВИ́ТРАХАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *кого*; *мол.* Здійснити статевий акт з кимсь інтенсивно і / або грубо, насильно. *А ця стерва все гзилася: – Витрахай мене! Витрахай мене...* (О. Ульяненко, Ізгої). * Образно. <...> *найбільш сексуальна машина панове то армія / вона за день тебе витрахає так що й за рік не / захочеш* <...> (В. Цибулько, Майн кайф).

ВИТРІЩА́ТИК, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Хрещатик.

ВИ́ХІД, -ходу, *ч.*; *нарк.* Процес витягування чистої речовини з сировини за допомогою розчинника. ПСУМС, 14.

ВИ́ЧЕПИТИ, -плю, -пиш, *док.*, *кого*; *мол.* Знайти, спіймати когось. ПСУМС, 14.

ВИША́К, -а́, *ч.*; *крим.* **1.** Те саме, що ВИШКА. *Їм замінили «вишака» на 25 років і розвезли по різних концтаборах* (В. Захарченко, У темпі вальсу).
2. *тюр.* Засуджений до розстрілу. БСРЖ, 117; СЖЗ, 25; ЯБМ, 1, 211.

ВИШИБА́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *жрм.* Те саме, що ВИКИДАЙЛО. *Або влаштуйся десь вишибалою. Може, заробиш щось* <...> (В. Діброва, Збіговиська).

ВИШИВА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *мол.*, *жрм*; *жарт.-ірон.* Прогулюватися, привертаючи до себе увагу. БСРЖ, 117, ПСУМС, 14; ЯБМ, 1, 212.
2. *крим.* Ходити назад-вперед у закритому приміщенні. <...> *одна голь нещадима вишиває в трусах* <...> (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 212.
3. *муз.* Грати швидкий пасаж, не збиваючись із ритму. ПСУМС, 14.

ВИ́ШКА, -и, *ж.* **1.** *крим., жрм.* Найвища міра покарання, розстріл.– *Тобто, я нічим не можу допомогти слідству. Все вже вирішила доля. Йому дадуть «вишку»* (І. Павлюк, Мова молекул); *Засуджені до «вишки» повинні йти на страту здоровими* (УМ, 1.12.1999). БСРЖ, 117; СЖЗ, 25; ТСРЯ, 166; ЯБМ, 1, 211.

2. *студ.* Вища математика. *Вишку здав?* БСРЖ, 117.

ВІВЦЯ́, -і, *ж.* **1.** *мол.*; *зневажл.* Дівчина, молода жінка. БСРЖ, 394; ПСУМС, 14; ЯБМ, 2, 101.

2. *крим., міл.*; *зневажл., ірон.* Жінка-свідок. БСРЖ, 394; ПСУМС, 14; СЖЗ, 25; ЯБМ, 2, 101.

3. *крим., зневажл.* Жертва злочину. БСРЖ, 394; СЖЗ, 25; ЯБМ, 2, 101.

ВІДА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Відеомагнітофон. *Власне, через що вона сюди приїхала? Через нього, відака для Толіка* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 97.

ВІДВ'Я́ЗАНИЙ, -а, -е; *мол.* Який не дотримується загальноприйнятих норм і правил поведінки. *Задля вже зовсім «відв'язаних», але не надто грошовитих хлопців можна запропонувати поїздку на Новий рік до Карпат або до Ялти* (ПіК, 2002, № 47–48). БСРЖ, 402.

ВІ́ДЕК; ВІ́ДИК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ВІДАК. <...> *страшенно рознервувався, що їх обікрали, бо йому шкода двох «відеків», хорошого фотоапарата, вбрань* (СМ, 12.06.1998); *Забуті газети, зневажені відики* (П. Коробчук, Загальний вагон); *Старі електрички оснастили відиками і барами* (ВК, 15.05.2001). БСРЖ, 97

ВІДЖА́РИТИ, -рю, -риш, *док., кого*; *крим.* Здійснити статевий акт з кимсь. СЖЗ, 26.

ВІДІДРА́ТИ, віддеру́, віддере́ш, *кого, док.*; *мол.*; *згруб.* Здійснити статевий акт з кимсь. *І ще хоче, аби я її відідрав, як слід* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ВІДІ́РВАНИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Людина, що не має певної компанії і ні з ким не спілкується. ПСУМС, 14

2. Який не дотримується загальноприйнятих норм поведінки; незалежний, розкутий. *Відірваний хлопець.* * Образно. *Мовчу вже про історію старовинних замків Чехії, про сучасну архітектуру, про «відірвані» мистецькі акції* (Книжник, 2001, № 6). БСРЖ, 407.

ВІДІРВА́ТИСЯ, -ву́ся, -ве́шся, *док.*; *мол.*; *схвальн.* Отримати задоволення від чогось, приємно провести час, активно відпочиваючи. *Відірватися – значить отримати насолоду від проведеного часу, використавши всі доступні стимулятори і втіливши максимум перверзій* (Синопсис станіславський необов'язковий); *Молодь планети відірвалася на Всесвітньому дні поцілунків* (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 407; ПСУМС, 14.

ВІДКИ́НУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*

1. *тюр.* Звільнитися з місця ув'язнення. *Уколовся хтось – не прокинувся, / Хтось надовго сів – не «відкинувся»* (П. Вольвач, Бруки і стерні); *Він сміється до когось: «Відкинувсь...» / Хліба білого ще не їв* (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 404; ПСУМС, 14; СЖЗ, 26; ЯБМ, 2, 119.

2. *нарк.* Знепритомніти від передозування наркотику. БСРЖ, 404; СЖЗ, 26.

ВІДКЛЮЧИ́ТИ, -чу́, -чиш, *док., кого; мол.* Те саме, що ВИРУБИТИ2. *Зловмисники стверджують, що напередодні їхній друг «спілкувався» з повією, яка «відключила» клієнтів якимсь медпрепаратом* (ВК, 15.05.2001).

ВІДКЛЮЧИ́ТИСЯ, -чу́ся, -чишся, *док.; мол.* **1.** Знепритомніти (від удару, великої дози наркотику і т. ін.). БСРЖ, 404; ПСУМС, 14.

2. Міцно заснути. БСРЖ, 404.

ВІДКЛЮ́ЧКА, -и, *ж.; мол.* Важкий фізичний стан, часто непритомність (від великої дози наркотику або алкоголю, після побиття та ін.). БСРЖ, 404; ПСУМС, 14.

ВІДКОСИ́ТИ, -шу́, -сиш, *док., від чого; мол.* Ухилитися від чогось. <...> *для певної частини арабських студентів навчання в Україні – легальний засіб «відкосити» від армії, тому у ВНЗ вони перебувають суто фіктивно* (ПіК, 2001, № 16). БСРЖ, 405.

ВІДЛИ́ТИ, віділлю́, віділле́ш, *док.; мол., жрм.* Справити малу нужду. *Нестерпно хочу відлити* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 405.

ВІДЛІ́Т, -льо́ту, *ч.; мол.; схвальн.* Те, що викликає захоплення, схвалення. *Рок-н-рол – це відліт, кайф, травичка, секс, бухло* <...> (В. Неборак, Повернення в Леополіс). БСРЖ, 405.

ВІДМА́ЗАТИ, -жу, -жеш, *док., кого.; крим., мол.* Виправдати когось, зняти звинувачення з когось; підтримати когось, виручити, часто за допомогою грошей. *Правда, там є пронози-адвокати, вони могли б при бажанні відмазати тебе* <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Відмазати від ментів.* БСРЖ., 406; СЖЗ, 26; ТСРОЖ, 133; ЯБМ, 1, 121.

ВІДМА́ЗАТИСЯ, -жуся, -жешся, *док.* **1.** *крим., мол.* Виправдатися; зняти з себе звинувачення (як правило, заплативши). БСРЖ, 406; ПСУМС, 14, ТСРОЖ, 134

2. *мол.* Ухилитися від якоїсь роботи. ПСУМС, 14.

ВІДМА́ЗКА, -и, *ж, мол.* Відмовка, можливість ухилитися від чогось. *Відмазки – причини, аби щось не робити* (Сленг-лікбез 1). БСРЖ, 406; ТСРОЖ, 135.

◆ **Відмазки будувати,** *несхвальн.* Виправдовуватися, брехати.– *Відмазки будує, меле різну хріновину...* (А. Кокотюха, Тупик для втікача).

ВІДМОРО́ЖЕНИЙ, -а, -е; *презирл.*

1. *жрм.* Неемоційна, байдужа людина.– *Мужики пішли відморожені і, зазвичай, без копійки за душею* (ВЗ, 28.03. 2002). ТСРОЖ, 135.

2. *крим., жрм.* Дивний; ненормальний (про людину). *Ну, не будь жмотом, як Вася Булавка, придурок відморожений* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ТСРОЖ, 135; ЯБМ, 1, 122.

ВІДМОРО́ЖЕНО, *присл.* Про дивну, із загальмованою емоційно-психічною реакцією, поведінку людини. *За свідченням слідчих, усі затримані ще не усвідомили, що вони скоїли, і тримаються так само «відморожено»* [йдеться про вбивство сім'ї учнями ПТУ] (УМ, 14.03.2001, 11).

ВІДМОРО́ЗОК, -зка, *ч.* **1.** *мол., презирл.* Емоційно та інтелектуально недалека людина, часто агресивна. *Клієнтів у*

глибині душі ненавидять, адже практично всі вони брутальні, постійно тебе принижують та інколи не платять, «справжні відморозки», як висловилися дівчата (Столиця, 5 12 2000), < > *виглядає на те, що його було жорстоко побито якимись відморозками вкраїнський народ вкотре забив українського письменника* (Книжник, 2002, № 5) БСРЖ 406

2. *жрм, ірон, несхвальн* Людина, позбавлена моральних принципів *Однак найбільше на ухвалення ствердного рішення вплинула, напевно, моя вроджена ненависть до всяких відморозків, які цинічно й нахабно прагнуть поліпшити за рахунок ближніх власний добробут* (С Бортніков, Чистильник), < > *осмислити той непростий час брежнєвських заморозків, що наплодив «відморозків», був розсадником стукачів, провокаторів* (ЛУ, 29 03 2001) ТСРОЖ, 136

3. *мол, презирл* Член угруповання рекетирів, який бере участь у бойових операціях *Почали активно множитися ряди «відморозків» – тих хто йде на злочин не заради збагачення а тільки з нудьги та цікавості* (ПіК, 1999, № 1) БСРЖ, 406

ВІДПА́Д, *мол* **1.** -у, *ч, схвальн* Про те, що викликає схвалення, захоплення *Молода, ноги від вух ростуть, а красуня – просто відпад* (УМ, 24 03 2000) БСРЖ, 404

2. *у знач вигуку, схвальн, несхвальн* Вираження захоплення, радости, а також досади, роздратування БСРЖ, 404 ПСУМС, 14

ВІДПЕРДО́ЛИТИ, -лю, -лиш, *док, кого, мол* Обдурити когось ПСУМС, 14

ВІДРИВА́ТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок, мол, схвальн* Приємно проводити час, отримувати задоволення, відпочивати – *Там гуляли якісь хорвати – Це наші друзі-дальнобійники Вони тут часто відриваються* (С Бортніков, Чистильник), *Всі люди такого складу люблять мандрувати «відриватися» Це стиль життя* (Експрес, 1998, № 4), *Адже відриватися під рідну музику в своїй незалежній державі вдвічі приємніше* (Ровесник, 20 07 2000) БСРЖ, 409, ПСУМС, 14, ТСРОЖ, 140

ВІДРО́, -а́, *с, частіше мн* відра, *мол, жарт -ірон* Жіночі груди (відвислі) ПСУМС, 14

ВІДСІ́К, -у, *ч* ◆ **Дати в роговий відсік,** *жрм* Ударити, побити ФССГД, 40

ВІДСТЕБНУ́ТИ, -ну, -неш, *док, кому що, крим* Дати, віддати комусь певну суму грошей (як правило, без повернення) *Але бакси відстебнув без зайвих розмов* (С Бортніков, Чистильник-2), *Краще вимагайте від нього* [олігарха] *прозорої політики а саме хто з олігархів і скільки «відстебнув» на передвиборчу компанію скільки він уже встиг покласти до власної кишені а скільки роздав поіменно стражденним, хворим, старим та сиротам* (УС, 2001, ч 22)

ВІДСТІ́БУВАТИ, -ую, -уєш, *недок, кому що, крим* Віддавати комусь певну суму грошей, платити за щось *Наприклад середня ціна за годину заняття в тренажерному залі – 10 гривень і «відстібувати» їх від свого сімейного бюдже-*

ту багатьом видається нереальним (День, 8.09.2001). БСРЖ, 409.

ВІДТРА́ХАТИ, -аю, -аєш, *док., кого*; *мол.*; *згруб.* Здійснити статевий акт з кимсь. <...> *і він по дорозі на студію тричі відтрахав мене вже на задньому сидінні авто* (А. Мухарський, Попса для еліти); *А я скажу, що* <...> *ти мене завела додому і сама відтрахала!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 410.

ВІДТЯ́Г, -у, *ч.*; *мол.* Отримання приємних емоцій шляхом активного відпочинку. БСРЖ, 410; ПСУМС, 14.

ВІДТЯГНУ́ТИСЯ, -ну́ся, -нешся, *док.*; *мол.* Приємно провести час, відпочити. *Ідеальне місце для «пікапу» – дискотека, бар, День пива та інші тусівки, куди народ приходить, щоб «відтягнутися» досхочу* (ПіК, 2001, № 16); *Та й сама індустрія розваг у нас орієнтована на чоловіків, котрі хочуть «відтягнутися»* (УМ, 12.02.2000). ПСУМС, 14; ТСРОЖ, 142.

ВІДТЯ́ГУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся, *недок.*; *мол.* Насолоджуватися; отримувати задоволення від активного відпочинку. <...> *у той час, як попередній клієнт «відтягувався», «хворів», «сачкував» тощо, Ф. з перших хвилин робочого дня усе робила «як книжка пише»* (СМ, 31.08.2001). БСРЖ, 411; ПСУМС, 14.

ВІДТЯ́ЖНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Який викликає приємні відчуття, позитивні емоції. *Відтяжний фільм.* // Наповнений приємними емоціями. *Відтяжний день.*

ВІДФЕЙСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док., кого*; *мол.* Побити когось (звичайно по обличчю). БСРЖ, 411; СЖЗ, 27.

■ Див. ФЕЙС.

ВІДХА́РИТИ, -рю, -риш, *док., кого*; *крим.* Здійснити статевий акт; зґвалтувати когось. БСРЖ, 411, СЖЗ, 24; ЯБМ, 2, 127.

ВІДШАМПУ́РИТИ, -рю, -риш, *док., кого.*; *мол.* Обдурити когось. ПСУМС, 14.

ВІДШИ́ТИ, -ши́ю, -ши́єш, *док., кого*; *мол., жрм.* Позбавити когось свого товариства. БСРЖ, 412; ПСУМС, 14; ЯБМ, 1, 128.

ВІДЮ́ХА, -и, *ж.*; *комп.* Відеокарта, відеоадаптер. Синишин, 25.

ВІДЯ́ХА, -и, *ж.*; *комп.* Те саме, що ВІДЮХА. *Розігнав відяху, тепер глюкавить.* Синишин, 25.

ВІЗ[1], во́за, *ч.*; *мол.* Машина. ПСУМС, 14.

ВІЗ[2], во́за, *ч.*; *крим.* Пляшка з алкоголем. СЖЗ, 27.

ВІ́ЗА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Обличчя. *Візу помить перед виходом треба* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 9.

ВІЙНА́, -и́, *ж.* ◆ **Термоядерна війна,** *мол.*; *ірон.-зневажл.* Негарна дівчина ПСУМС, 68.

ВІК, -у, *ч.* ◆ **Вік волі не бачити; Вік на волі не бувать,** *крим.* Злодійські клятви.– *Живуть же люди, п'ють таке, вік на волі не бувать...* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 92; СЖЗ, 27, ЯБМ, 1, 157.

ВІ́КА, -и, *ж.*; *комп.* Відеокарта. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІКНО́, -а́, *с.* **1.** *студ.*, *шк.*, *викл.* Велика перерва в заняттях, коли відміняється

або не передбачена розкладом певна лекція, урок. <...> *під час «вікон» він практично не вилазив із комп'ютера* <...> (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 396.

2. *мн.* вікна. Те саме, що ВІНДА. Синишин, 25.

ВІЛОЧЛЕ́Н, -а, *ч.*; *муз.*; *жарт.* Віолончель. ПСУМС, 15.

ВІНДА́, -й, *ж.*; *комп.* Операційна система WINDOWS. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІНДЕ́ЦЬ, -ця, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Аварійне завершення роботи програми, що призводить до зависання операційної системи WINDOWS. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІНДОВО́З, -а, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Те саме, що ВІНДА. БСРЖ, 98; Синишин, 25.

ВІ́НИК, -а, *ч.*; *комп.* Те саме, що ВІНТ. БСРЖ, 92; Синишин, 25

ВІНІ́Л, -а, *ч.*; *мол.* Платівка. БСРЖ, 98; ПСУМС, 15.

ВІНТ, -а́, *ч.*; *комп.* Вінчестер, жорсткий диск. *У мене вчора вінт посипався.* Синишин, 25.

ВІНТУКЕ́Й, -я, *ч.*; *комп.* Операційна система Microsoft Windows 2000. Синишин.

■ Від англ. *Win2k.*

ВІНЧ, -а́, *ч.*; *комп.* Вінчестер. БСРЖ, 99; Синишин, 25.

ВІР, -у, *ч.*; *комп.* Комп'ютерний вірус. Синишин, 25.

ВІРМЕ́ЙКЕР, -а, *ч.*; *комп.* Той, хто займається створенням комп'ютерних вірусів. Синишин, 25

■ Від англ. *virmaker.*

ВІСЬМЕРИ́ТИ, -рю, -ри́ш, *недок.*; *крим.*

1. Прикидатися кимсь; симулювати щось. *Такий жиган завжди подобається романтично настроєним людям. Він не запирається, не «вісьмерить» – досвідчений* (Б. Жолдак, Спокуси).

2. Брехати. БСРЖ, 108; ЯБМ, 1, 193.

ВІ́ЦИН, -а, *ч.*; *пол.* Віце-прем'єр. <...> *без прем'єра, «віцинів» (віце-прем'єрів тобто) чи без котрогось із міністрів Кабмін ще може обійтися якийсь час, а от без клерків і дня не перебуде* (В. Врублевський, Нардепка).

ВІ́ШАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим.*

1. Грабувати. БСРЖ, 96; СЖЗ, 27; ЯБМ, 1, 165.

2. Безпідставно інкримінувати комусь злочин. *А ця гра триває і сьогодні, коли вбивство Гонгадзе «вішають» на банду «гопників»* (УС, 2000, ч. 49). СЖЗ, 27; ЯБМ, 1, 165

◆ **Вішати локшину на вуха** Див. ЛОКШИНА.

В'ЇЖДЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* (*у що*); *мол.* Розуміти щось. *Коли трохи попустило, а трапилося це горе наступного дня, годині о сьомій ранку, я змушений був в'їжджати в нове життя, в нову реальність, яка заскочила мене ще раптовіше, ніж більшовики – травестійника Керенського* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 112; ПСУМС, 15.

В'ЇХАТИ, в'їду, в'їдеш, *док.*, *(у що)*; *мол.*, *крим.* Зрозуміти, осмислити щось. *Риженко, здається, як каже його син, «в'їхав», про кого йдеться* (Є. Кононенко, Імітація); *Але я мушу в'їхати в те, що вони роблять, в їхній код, і довести цей код до професійного звучання* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Поясни мені одну штуку. Поясни, бо я щось ніяк не в'їду* (О. Забужко,

Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 113; ПСУМС, 15; ЯБМ, 1, 202.

ВКИ́РЯНИЙ, -а, -е; *мол.* У стані алкогольного сп'яніння. *Він чалапав. Наче проти вітру. Чи то на «голці», чи добре вкиряний* (О. Ульяненко, Ірка).

ВКІНЧИ́ТИ, -чу́, -чи́ш, *док.*; *мол.* Досягти оргазму.

ВКУРИ́ТИ, -рю́, -риш, *док., що*; *мол.* Зрозуміти, усвідомити щось. *Я вкурив, так сильно вкурив, що глядачі повірили, що я – справжній американський турист* (М. Мишкало, Майже європеєць). *Вкурити зміст.* БСРЖ, 101; ПСУМС, 15.

ВКУ́РЮВАТИ, -рюю, -рюєш, *недок., що*; *мол.* Розуміти, усвідомлювати щось. *Наразі я не про зміст Процюкової збірки, а таки про її візуальну монографічну форму (якщо це, звісно, не концептуальність, якої я не «вкурюю»)* (Книжник, 2001, № 4). БСРЖ, 101; ПСУМС, 15.

ВЛУПИ́ТИ, -плю́, -пиш, *док.*; *мол.* **1.** *кого* Обдурити. ПСУМС, 15. ◆ **Влупити на вірочку,** *мол.* Обдурити надто довірливу людину. ПСУМС, 15.

2. Випити алкогольного напою. ПСУМС, 15.

ВМА́ЗАНИЙ, -а, -е; *мол., крим.* У стані алкогольного сп'яніння; п'яний. «*Чи він вмазаний? Такі слова котить*» <...> (Б. Жолдак, Топінамбур, сину); *З четвірки, усі окрім ШТИРЯ, добряче «вмазані» і збуджені* (О. Ірванець, П'ять п'єс). ЯБМ, 1, 170.

ВМА́ЗАТИ, -жу, -жеш, *док.* **1.** *(чого), мол.* Випити спиртний напій. *Ми домовились зустрітись за годину до потяга в кав'ярні на вокзалі і вмазати за її від'їзд.* (С. Жадан, Біг Мак). *Вмазати коньяку.* БСРЖ, 102.

2. *кого, чим*; *нарк., мол.* Уколоти наркотик. *Перед абортом її вмазали сибазоном* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 102; ПСУМС, 15.

ВОВЧИ́ЦЯ, -і, *ж.*; *крим.* Жінка. БСРЖ, 195; СЖЗ, 28

ВОГНЕГА́СНИК, -а, *ч.*; *мол.* Портвейн. ПСУМС, 15.

ВОДА́, -и́, *ж.* **1.** *жрм, крим.* Горілка. ◆ **Вогняна вода.** Те саме. *Буйна молодиця та її співмешканець невдовзі перетягли тіло сусіда до іншої кімнати і, роздобувши «вогняної води», продовжили пиятику...* (СМ, 6.01.2000). БСРЖ, 102. ◆ **Вода божевільна**, *крим.* Самогон. БСРЖ, 102; СЖЗ, 28; ЯБМ, 180. **Мертва вода,** *жрм.* Горілка. *Коли ти вже тієї мертвої води нап'єшся?* Чабаненко 1992, 76. **Ортодоксальна вода,** *мол.* Погана горілка. Запис 1999 р. **Свиняча вода,** *жрм.* Горілка. ФССГД, 55.

2. *крим.* Беззмістовна розмова. СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 180.

3. *крим.* Сигнал небезпеки. БСРЖ, 102, СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 180.

4. *нарк.* Розчинник. ПСУМС, 15.

ВОДИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *крим., мол.* Водій, шофер (автобуса, таксі). *Водило вже четвертий раз перечитує стару газету «Бульвар» з еротичними одкровеннями поп-зірки* (В. Яворівський, Вовча ферма); *Антон викинув із кабіни джипу труп водія, як мішок з картоплею. На нього жбурнув труп бойовика, що сидів якраз за водилою...* (А. Кокотюха, Останній раз); *Він був раніше засудженим, тому «авторитети» тримали йо-*

го на відстані, не рахуючи за можливе запросити за один з ними столик – хай «водило» знає своє місце (КО, 1999, № 12). БСРЖ, 103; СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 180.

ВОДИ́ЧКА, -и, *ж.* ◆ **Божевільна водичка,** *крим.* Міцний самогон. БСРЖ, 103; СЖЗ, 18. **Водичка, де не плаває рибка,** *крим.* Горілка. СЖЗ, 28. **Поросяча водичка,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 55. **Пташина водичка,** *крим.* Те саме. БСРЖ, 103; СЖЗ, 86; ЯБМ, 2, 257.

ВОДЯ́РА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм*, *крим.* Горілка. *Я й тобі можу водяри принести. Заодно* (Ю. Андрухович, Московіада); *Замовили трохи шампанського, а водяру принесли в портфелях. Гірше, ніж жлоби* (В. Діброва, Бурдик); *Земля – пух його. Велич – прах його. Єрофєєва немає. Немає більше водяри. Пийте на здоров'я* (Книжник, 2001, № 10). БСРЖ, 103; ПСУМС, 15; СЖЗ, 28; ЯБМ, 1, 181.

ВОДЯ́СИК, -а, *ч.*; *мол.* Горілка. ПСУМС, 18.

ВО́ЗИК, -а, *ж.*; *мол.* Автомобіль, таксі. *Бурмило піймав «возика» і вони поїхали на Богунію* (В. Врублевський, Замах на генсека).

ВОЛИ́НА, -и, *ж.* **1.** *жрм.* Зброя. *Волина – легка зброя* (Сленг-лікбез 5) БСРЖ, 105; ЯБМ, 1, 185.

2. *крим., міл.* Пістолет. *Машина записана на іншу людину, доручення – на Христю, моїх пальчиків на «волині» немає...* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 105; СЖЗ, 28; ЯБМ. 1, 185.

ВОЛОДИ́МИР, -а, *ч.*; *жрм.* Купюра вартістю «1 гривня». *Стежте за рекламою, готуючи без малого «штуку» (тисячу) володимирів, хто має можливість стежити за новинками науки* (ВК, 14.09.1999).

■ Від імені Володимира Великого, чий портрет зображено на відповідній купюрі.

ВОЛОСА́ТИЙ, -ого; *мол.* **1.** Неформал з довгим волоссям. БСРЖ, 105; ПСУМС, 15.

2. Надійний (про людину). *Волосатий чувак.* ПСУМС, 15.

ВОЛЬНЯ́ШКА, -и, *ч. і ж.*; *крим.*, *тюр.* Вільнонайманий у місцях позбавлення волі. *Об'єктом його пристрасті стала «вольняшка» – зубна лікарка із санчастини* (А. Шевчук, Чорний човен неволі). БСРЖ, 106; ЯБМ, 1, 186.

ВООБШЕ́; ВОПШЕ́, *вигук*; *мол.*, *жрм.* Вираження будь-якої сильної емоції. *<...> так жалко дівчаток, які заробляють п'ять доларів на тиждень, а потім так когось покохають, що ВОПШЕ* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *<...> а нарід український зовсім не ясночолий і чорнобривий, як ми ото бачимо на вулицях,– він заздрісний і дурний, як пробка. І мова наша, з'ясовано, не солов'їна. Ну, то вже знаєте, вообще* (Книжник, 2001, № 5).

ВОРО́ТА, -рі́т, *мн.*; *крим.* Жіночі ґеніталії. БСРЖ, 107; СЖЗ, 28; ЯБМ, 192.

ВПА́СТИ, впаду́, впаде́ш, *док.*, *де*; *жрм.* Зупинитися, присісти десь. *Нарешті ми «впали» в якійсь кав'ярні й почали розбавляти каву балачками про велике* (УМ, 18.08.1999). БСРЖ, 613.

ВПАЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *док.*, *що, кому*, *крим.* Засудити на певний строк позбавлення волі. *Вернули рік, що не досидів, і ще три впаяли за злісне хуліганство* (Ю. Покальчук, Те, що на споді);

О. Авраменку «впаяли» рік позбавлення волі (УМ, 27.06.2001). ЯБМ, 1, 194.

ВПИСА́ТИ, впишу́, впи́шеш, *док., кого*; *мол.* Надати можливість комусь переночувати або поселити когось у себе на деякий час. БСРЖ, 109; ПСУМС, 15.

ВПИСА́ТИСЯ, -шу́ся, -шешся, *док., у що, куди*; *мол.* **1.** Влаштуватися на ночівлю. *Завтра їду у Львів: не знаєш, де там можна вписатися?* (ПСУМС). БСРЖ, 109; ПСУМС, 15.

2. Проникнути, потрапити кудись. *Дівчисько довго не могло «вписатися» у двері, а хлопець нарешті «по бистрячку» оглянув машину* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 109.

ВПИ́СКА, -и, *ж.*; *мол., сист.* Квартира, місце, де можна переночувати, пожити певний час. БСРЖ, 109; ПСУМС, 109.

ВРУБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., що*; *мол., жрм.* Умикати щось. *Вона машину водить – перший клас. Музику врубали і вперед* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ВРУБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок., у що.* **1.** *мол., жрм.* Розуміти щось.– *Якщо чесно, я й ще досі не врубаюсь, що відбувається* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу); – *Стій, подруго, а чого це ти питимеш моє пиво, я не врубався?* (Б. Жолдак, Бог буває); *Відтоді я довго не врубався у японське мистецтво й літературу зокрема* (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 110; ПСУМС, 16.

2. *муз.* Підключати інструменти. *Якщо всі нарешті врубилися, починаємо.* ПСУМС, 16.

ВРУБИ́ТИ, -блю́, -биш, *док., що*; *мол.* Увімкнути щось. *Вруби маг.* БСРЖ, 110.

* Образно. <...> *спробувала врубити почуття гумору, нічого, помоглося* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

ВРУБИ́ТИСЯ, -блю́ся, -бишся, *док.*; *у що*; *мол., крим.* Зрозуміти, з'ясувати щось; розібратися у чомусь. БСРЖ, 110; ЯБМ, 2, 197.

ВСТА́ВИТИ, -влю, -виш, *док., кому.* **1.** *жрм*; *згруб.* Здійснити статевий акт з кимсь. *Блядун повинен уміти зірвати тьолку, завести її, загрузити по повній програмі, вставити, виграти, коротше – класно провести час* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 111.

2. *жрм, мол.* Вилаяти, покартати когось. БСРЖ, 111. ◆ **Вставити диню** *кому, жрм.* Те саме. ФССГД, 83. **Вставити пейджер** *кому, мол.* Те саме. *Як людина творча, емоційна* [ректор Університету культури М. Поплавський], *він може розпекти (як кажуть студенти університету, «вставити пейджер»* (МТ, 1999, № 17). ■ Витворено на основі моделі фразеологізму **вставити клізму (пістон)** *кому* і т. ін.

3. *безос.*; *мол.* Про настання стану алкогольного сп'яніння. <...> *уф, кайф, здається, вставило, дайте хто цигарку* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

4. *також кого*; *мол.*; *схвальн.* Про стан захоплення, захвату. БСРЖ, 111.

ВСТАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*; *мол.* **1.** Спричиняти стан ейфорії. *Цей останній* [японський зелений чай] *так вставляє, що з ним треба обережно*

(С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Коли всередині – порожнеча, пиво добре вставляє* (М. Мишкало, Майже європеєць); *– План. Силенний, як сто чортів... аж Київ видко, так вставляє* (Л. Кононович, Феміністка).

2. Викликати стан захоплення, захвату. *Навіть повідомлення про те, що Юрко взявся за переклад «Гамлета» для київського Молодого театру якось «не вставляло», ну переклад, то й переклад* <...> (УМ, 11.03.2000).

ВТЕ́РТИСЯ, втру́ся, втре́шся, *док.*, *чим.*; *нарк.* Увести собі наркотик внутрішньовенно. БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

ВТИК, -у, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Догана за невиконану роботу. ПСУМС, 16

ВТИКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док. мол.* **1.** *у що*; Розуміти щось, розбиратися в чомусь. *Якщо ти втикаєш, про що мова, то поясни* (ПСУМС). *Втикати в політику.* // Вчити щось, намагаючись зрозуміти. <...> *тут цілими днями сиджу один, з котом, втикаю в цю філософію, буття-в-собі, суще й несуще* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 112; ПСУМС, 16.

2. *у що.* Слухати з задоволенням, насолоджуватися. *Подивіться, як втикає справжній фанат в останній альбом свого улюбленого гурту!* ПСУМС, 16.

3. *кому що.* Пояснювати щось комусь. *В непродвинутих школах учителі з катушок з'їдуть, як доведеться їм «Сталінку» тінейджерам втикать* (Книжник, 2000, № 4).

4. *кому.* Лаяти когось. *У деканаті стоїть декан і щось втикає тим, хто гуляв пари.* ПСУМС, 16.

5. також *токс.* Нюхати ацетон. БСРЖ, 112 // Нюхати токсичні речовини. *Коли серед уроку від нудьги поглянеш у вікно, то обов'язково за сміттєвим бачком побачиш п'ятикласника, що «втикає» клей «Момент»* (УМ, 24.04.1999).

ВТИКА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, *у що*; *мол.* Розуміти щось, розбиратися в чомусь. *Втикатися у новий предмет.* БСРЖ, 112.

ВТИРА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, *кому що*; *мол.* Пояснювати, доводити комусь щось. *Не менш важливим для мене є слухати інших: як хто говорить на цьому світі і що він* втирає (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика); <...> *сідаєш за компутер і починаєш втирати читачам, яким боком цю книжку краще в руках тримать* (Книжник, 2000, № 4); *«І оці бомжі будуть мені щось втирати про любов до України та повчати, як я маю розмовляти?!» – приблизно так міркує пересічний перехожий і ніц, крім огиди, в т. ч. і до мови, в нього такі «борці» не викликають* (УС, 2001, ч. 27). БСРЖ, 111.

◆ **Втирати окуляри** *кому*; *крим.* Обдурювати когось. *Четвертому покупцеві посередник сам «втирав» окуляри* (СМ, 5.02.1999). ЯБМ, 1, 198.

ВТИРА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, *чим.*; *нарк.* Робити собі ін'єкцію наркотику. БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

ВТОРЯ́К, -у́, *ч.*, *частіше мн.* вторяки́, -і́в; *крим.* Повторно заварений чай. БСРЖ, 111, СЖЗ, 28, ЯБМ, 1, 200. // *нарк.* Повторно заварена макова соломка. БСРЖ, 111; ПСУМС, 16.

ВТОРЯЧО́К, -чку́, *ч.*; *крим., жрм.* Пестл. до ВТОРЯК.– *Давонуть би зараз хоч вторячків,– сказав Гринь* <...> (А. Шевчук, Чорний човен неволі).

ВТУЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, *кому*; *мол.* Розповідати складні для розуміння речі. ПСУМС, 16.

ВТУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*; *мол.* Голосно сміятися. ПСУМС, 16.

ВТЯГНУ́ТИ, -ну́, -неш, *док.*; *мол.* Зрозуміти щось. ПСУМС, 16.

ВУЗЬКОЛО́БИЙ, -а, -е. *мол.*; *зневажл.*; Про розумово обмежену людину. *Що таке смерть? Подумки запитую себе, минаючи відкриту кав'ярню, де сидять вузьколобі грінго і голосно сміються, з великих бокалів п'ють світле пиво* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); // -ого. *Зі мною навчається багато вузьколобих, вони ходять по університету купками по п'ять – шість чоловік, голосно регочуть, кричать в коридорах і матюкаються* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ВУ́НДИК, -а, *ч.*; *мол.* Розумний.

ВУ́РКА; У́РКА, -и, *ч.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Професійний злочинець; крадій. *Восени помер старий вурка, колишній зек, рецидивіст Нікандрич* <...> (О. Ульяненко, Сталінка). БСРЖ, 614; ЯБМ, 2, 452. // Загальна назва злодіїв.– *Це твій мужик? – питає урка* (Б. Жолдак, Спокуси); * Образно. *І горить на душі в мене вурка, / Хоч давно уже б мав відгоріть* (П. Вольвач, Бруки і стерні). СЖЗ, 104; ЯБМ, 2, 452.

2. *жрм.* Агресивний підліток; хуліган. *Всі дворові, включаючи і вурок, особливо погожими днями полюбляли слухати патяканину Жигана* (О. Ульяненко, Жиган); *Не ходи до урок гулять, сиди дома* (Чабаненко 1992, 4, 171). БСРЖ, 614; Чабаненко 1992, 4, 171.

ВУРКАГА́Н; УРКАГА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.* Літній, досвідчений злодій, який має авторитет у злочинному світі. БСРЖ, 614; СЖЗ, 104. // Зухвалий злодій, професіонал. *Як в парламенті: чи ти там вуркаган, чи нобеліанець – різниці немає ніякої, як почнуть голосувати* (Б. Жолдак, Бог буває); [Філін:] *Це храм святий, він вийшов із болота!* <...> *До нас, мерзенних, він прийшов, як совість / Приходить уночі до уркагана* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 614; ЯБМ, 2, 453.

3. *жрм.* Бешкетник, хуліган. *Твій вуркаган одірвав моїй Наталі рукав від новісінького пальта* (В. Яворівський, Вовча ферма); [Єгорка Іванцов *(виймає геологічєскій молоток)*:] *Тока попробуйтє подойті, уркагани, всєх повбиваю!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 614.

■ З рос.: від *урок* – робота, завдання, яке давалося щодня ув'язненим. ■ З поволзько-тататрської (казанської) мови: *urlagan* – крадений. Грачев, Мокиенко, 171

ВУРУПЛЯ́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Літак. ПСУМС, 16.

ВУ́ХО, -а, *с*, *частіше мн.* ву́ха, вух. **1.** *крим.* Чужорідне тіло, вшите у шкіру чоловічого статевого органа, для збільшення його розміру. СЖЗ, 29; ЯБМ, 2, 458.

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Жіночі обвислі груди. БСРЖ, 617. ◆ **Вуха спанієля.** Те саме. <...> *без бюстгальтерів засмагали не лише молоденькі стрункі дівчатка, яким є що показати, але й старші жі-*

ночки, майже бабусі, що могли продемонструвати лише, перепрошую, «вуха спанієля» ... (ВЗ, 31.08.2001).

◆ **Висіти на вухах** *у кого, мол.*; *несхвальн.* Набридати комусь розмовами, проханнями. ПСУМС, 16 **Вуха нагострити,** *крим.* Відчути небезпеку. СЖЗ, 29. **Вуха попухли** *у кого, крим., жрм.* Про сильне бажання палити, коли немає цигарок. *Дай Вітькові закурить, бо в нього вже уха попухли* (Чабаненко 2001) БСРЖ, 617; СЖЗ, 29; Чабаненко 2001, 145; ЯБМ, 2, 458. **Вухо давити,** *крим.* Спати. СЖЗ, 29. **Дати по вухах** *кому*; *крим.* Позбавити когось злодійського звання, вигнати із злодійського угруповання. *Після цього на злодійському збіговиську Ушитого було визнано винним і йому «дали по вухах», як на злодійському сленгу називається позбавлення всіх злодійських привілеїв* (ВЗ, 28.03.2002). БСРЖ, 617. **Перемкнуло між вухами** *в кого*; *жрм.* Хтось говорить дурниці. ФССГД, 49. **Поставити / ставити / на вуха** *кого*; *жрм.* Побити, бити когось; висловити сувору догану, дорікання. [Руслан:] *Мені б тільки туди потрапити. А там я всіх їх на вуха поставлю.* (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 617.

3. *мол.* Навушники. *Поклич адміна, нехай вуха поміняє.* БСРЖ, 617; Синишин, 25.

4. ву́хо. *комп.* Знак @. БСРЖ, 617; Синишин, 25.

ВУ́ШКО, -а, *с.* ◆ **У вушка бу-бу,** *жрм.* Розповідати якісь вигадки. Сленг-лікбез 2.

ВЧИ́ХА, -и, *ж.*; *мол.*; *шк.* Вчителька. *Я завтра нашій вчисі принесу отакенний букет!* (Запис 2000 р.).

В'ЮВЕР, -а, *ч.*; *комп.* Програма перегляду графічних файлів без можливости їх редагування. Синишин, 25.

В'ЯЗА́ТИСЯ, в'яжу́ся, в'я́жешся, *недок.*; *комп.* З'єднуватися по модему. *Мій модем не в'яжеться більше, ніж на 14400.* БСРЖ, 118; Синишин, 25.

Г

ГА, *невідм., ч.*; *крим.* Літр горілки. БСРЖ, 118; СЖЗ, 29.

■ Від англ. *galoon* – літр вина. БСРЖ, 118.

ГАГА́РА, -и, *ж.*; *крим.* Самотня заможна жінка. СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 214.

ГАД, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Працівник міліції. БСРЖ, 119; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 214.

2. *мн.* га́ди, -ів; *мол.*; *жарт.-ірон.* Радянське неякісне взуття. <...> *у звичайних гадах вітчизняного виробництва («гадами», як ви здогадуєтеся, у нашому жаргоні іменувалися черевики)* (О. Яровий, Квартали ностальгій). БСРЖ, 119; ПСУМС, 16.

ГАДЮ́ЧНИК, -а, *ч.* **1.** *мол.*, *крим.*; *зневажл.* Кафе, ресторан невисокої категорії. *Затягли до «гадючника», так напоїли, що він ледве тримався на ногах* (А. Дімаров, Прожити й розповісти). БСРЖ, 119; ПСУМС, 16; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 214.

2. *крим.* Злодійське кубло. БСРЖ, 119; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 215.

3. *мол.* Неприємна компанія; трудовий колектив, де люди ставляться один до одного недоброзичливо і намагаються зробити капость ближньому. БСРЖ, 119; ПСУМС, 16.

ГАЗ[1], -у, *ч. мол.* Таксі. ПСУМС, 16.

ГАЗ[2], -у, *ч.*; *крим.* Горілка. БСРЖ, 120; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 215.

ГАЗОЛІ́Н, -у, *ч.*; *крим.* Самогон. БСРЖ, 120; СЖЗ, 29; ЯБМ, 1, 216.

ГАЗО́Н, -а, *ч.*; *авто, мол.* Автомобіль ГАЗ-66.– *Кидай його в «газон»! Потім, ми й так час тратимо!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Після третього ривка «газон» вихопився з кювету* (В. Івченко, Три оповідання). БСРЖ, 120; ПСУМС, 16.

ГА́ЙКА. 1. -и, *ж.*; *крим., мол.* Масивний золотий перстень-печатка. *На руках у Незнайки золоті гайки* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 120; ЯБМ, 1, 216; ПСУМС, 16.

2. *безос.-пред., кому і без прийм., мн.* га́йки; *мол.* Кінець, безвихідна ситуація.– *Йому гайка,– сказав Болек.– І тобі теж* (А. Стасюк, Дев'ять); *Все, гайка. Вперед не можна – і дороги назад немає* (С. Бортніков, Чистильник); *Дівчині, певно, гайки* (А. Дністровий, Невідомий за вікном).

ГАЛІ́МИЙ, -а, -е. **1.** *крим.* Повний, абсолютний; який виявляється вищою мірою. СЖЗ, 29.

2. *мол.*; *зневажл.* Дурний.– *Та шо я, галімий?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 131; ПСУМС, 17.

◆ **Галімий як тисяча бубнів**, *мол.* Про дурну і несолідну людину. ПСУМС, 10.

3. *мол.* Поганий, низькопробний (про предмети, явища, людей); низькосортний. *ГАЛІМИЙ – поганий, нефірмовий, підробка* (Синопсис станіславський необов'язковий); <...> *життя лише починається воїне світ / не такий вже галімий* <...> (С. Жадан, Балади провійну і відбудову); <...> *тоді брехня і правда – ці галімі понти теперішніх занудінтелектуалів і борців за справедливість – нічого не значили* <...> (А. Дністровий, Невідомий за вікном); [Річмонд:] *Не знаю. Боюся, що сюжетом може стати сам галімий творець безсюжетних поем* (Б. Жолдак, Голодна кров); *Панове, та кому потрібна ваша галіма революція, ваше зачароване обкладання гівном, ваш пафос викриття підарасів, який насправді – лише боязке відлуння тоталітарної «дулі в кишені»* (Книжник, 2001, № 24); *Галіма попса. Галімий настрій. Галімий поет.*. ПСУМС, 17.

■ Можливо, від давньоєвр. *Galmani* – ідіот, телепень, йолоп.

ГАЛІ́МО. 1. Присл. до ГАЛІМИЙ3. *Галімо грає*

2. *у знач. присудк. слова.* Недобре кому-небудь (про важкий фізичний або моральний стан).– *Зрозумій тільки одне, секти стають популярними тільки тоді, коли людям стає галімо і вони радо йдуть, бо тільки там нібито є порятунок* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ГА́ЛЬКА, -и, *ж.*; *крим.* Гашиш. БСРЖ, 131; СЖЗ, 29.

ГАЛЬМО́, -а́, *с.* **1** *мол.*; *ірон.* або *презирл.* Людина з повільною реакцією, дурень. * Образно. *А я, Гальмо, флегматик, отупілий сплюх, Фільозоф-недоріка, / неспроможний / Сказати врешті! / Ані слова досі / Про батька, що життя йому й корону / Так ницо вкрали* (Ю. Андрухович: Книжник, 2001, № 18). ■ Гра слів *гальмо*, *Гамлет*. БСРЖ, 592; ПСУМС, 17.

2. *крим.* Презерватив. СЖЗ, 30.

ГАЛЬМОНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док., кого.*

1. *крим.* Затримати, арештувати когось. БСРЖ, 592; ЯБМ, 2, 423.

2. *крим., мол.* Зупинити когось (напр. на вулиці). <...> *якщо мужик, з яким він буде базарити за столиком, за ним побіжить, то його треба гальмонути... і все* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ГАЛЬМУВА́ТИ, -му́ю, -му́єш, *недок.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Повільно думати, бути неуважним. *У світі багато хорошої музики, але кожний вибирає що йому підходить. Тому «не гальмуйте»* (МЗ, 8.07.2000). БСРЖ, 592; ПСУМС, 17.

ГАЛЬО́НИК, -а, *ч.*; *жрм.* Те саме, що ГАЛЮН. ◆ **Гальоники (гальоньки) б'ють (пробивають)** *у кого.* 1) Хтось бачить те, чого насправді немає. 2) Хтось пришелепуватий, чмелений. ФССГД, 61.

ГАЛЬЮ́Н, -а, *ч. мол.* Туалет. БСРЖ, 121; ПСУМС, 17

ГАЛЮ́Н, -а, *ч.*, *частіше мн.* галю́ни, -ів; *нарк.*, *мол.* Галюцинація. *Ну, кажу собі, Льоша, допився ти до галюнів! Треба з цим зав'язувати!* (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 121; ПСУМС, 17.

◆ **Галюни (глюки) пішли,** *жрм.* Бачити, чого насправді не було. <...> *ну да лікуйте, раз галюни пішли, всього страшно* <...> (Є. Пашковський, Безодня). ФССГД, 50.

ГАЛЮ́НИК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ГАЛЮН. *Хлопці сміються, що, галюники у тебе почалися, начебто не п'єш багато, що, здурів, до кого ти говориш?* (С. Процюк, Love story).

ГА́ЛЯ, -і, *ж. мол.* Те саме, що ГАЛЮН. ПСУМС, 17.

ГАМНІТОХВО́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Магнітофон. ПСУМС, 17.

ГАНДО́НКА, -и, *ж. мол.*; *жарт.* Маленька в'язана шапочка, яка щільно облягає голову. *Він почав ритися в кишенях з млявістю, властивою безнадійній справі. Куртка, одна* [кишеня] *нагрудна, дві внутрішні і дві нижні* <...> *гандонка, знову куртка* <...> (А. Стасюк, Дев'ять). ПСУМС, 17.

ГАНМЕ́Н, -а, *ч. мол.* Охоронець. ПСУМС, 17.

■ Від англ. *gunman* – озброєний револьвером.

ГАНЧІ́РКИ́, -ро́к, *мн.*; *мол.*; *зневажл.* Одяг. ПСУМС, 17.

ГАПКЕНШТРА́ССЕ, *невідм., ж.*; *жрм*; *жарт.* Озеленена частина Хрещатика від Бессарабки до майдану Незалежности.

ГАПЛИ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Кінець, невдале завершення справи. ПСУМС, 17.

ГАПО́Н, -а, *ч.*; *крим.* Місіонер. БСРЖ, 122, СЖЗ, 30.

ГА́РБІДЖМЕН, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Двірник. ПСУМС, 17.

■ Від англ. *garbageman* – сміттяр.

ГАРБУ́З, -а́, *ч.*; *жрм, крим.* Голова. СЖЗ, 30.

ГА́РО, -а, *с.*; *крим.* Самогон. БСРЖ, 122; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 220.

ГА́РОЧКА, -и, *ж.*; *крим.* Цигарка. БСРЖ, 122; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 220.

ГАСИ́ТИ, гашу́, га́сиш, *недок.*, *кого*; *мол.*, *крим.* Бити когось. <...> *їй треба закохатися в одного з тих переляканих топляків, яких ми з Тюлею гасили вечорами у підворіттях* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 123.

ГАСТРОЛЕ́Р, -а, *ч.*; *крим.*, *міл.* Злочинець, який здійснює пограбування в різних містах. *Триває розшук «гастролерів», в злочинному житті яких буде виявлено ще один епізод* (КО, 2001, № 6). БСРЖ, 123; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 221.

ГАШ, -у, *ч.*; *нарк.* Смола індійських конопель, яку використовують для куріння; гашиш.

ГВИНТ, -а́, *ч.*; *крим.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 98; СЖЗ, 30.

ГВОЗДИ́КА, -и, *ж.* ◆ **Червона гвоздика,** *крим.* Менструація. БСРЖ, 124; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 470.

ГЕВА́Л, -а, *ч.*; *мол.* Чоловік високого зросту та міцної статури. *Може, вона пожартувала зі мною і замість неї чекатимуть на мене два дебелих гевали із беземоційними «обличчями», які потягнуть мене у якісь похмурі, невідомі міщанам печери для тортур* <...> (С. Процюк, Love story); *З темряви навперейми жінці вийшов гевал у спортивній куртці* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); [З чорного авта] *вискочив круглоголовий гевал у чорному костюмі (як вони не подушаться в таких унікостюмах за такої тепліні)* <...> (В. Шкляр, Елементал).

■ Від укр. *гевал* – велика неповоротка, незграбна людина.

ГЕВАЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.* Те саме, шо ГЕВАЛ. *Суламітку забрав якийсь гевало, Кармен мого столика проігнорувала, повії в білих шортиках відважив НОУ* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

ГЕЙ, -я, *ч.*; *гом.*, *жрм.* Гомосексуаліст. *Бійка почалась після того, як Льюїс звинуватив Рахмана у тому, що той «переступив» межу, заявивши по радіо, що Льюїс – «гей». Хасім відповів, що не називав його «геєм», а лише сказав, що він повівся, як «гей», коли подав на нього в суд* (ВЗ, 3.09.2001); *Як правило, стриптизер має бути мужнім, як для виступу перед жінками, так і перед геями* (ПіК, 1999, № 34). БСРЖ, 124.

■ Від англ *gay*.

ГЕКТОПАСКА́ЛЬ, -ю, *ч*; *крим.*; *жарт.-ірон.* Дешеве вино. БСРЖ, 124; СЖЗ, 30.

ГЕМОРО́Й, -о́ю, *ч.* **1.** *мол.*; *несхвальн.* або *жарт.-ірон.* Непроста проблема; складна, копітка робота. БСРЖ, 124; ПСУМС, 17.

2. *крим.* Невдача, безрезультатність. СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 223.

◆ **Геморой лиця,** *мол.* Вугрі на обличчі. ПСУМС, 17.

ГЕНДЕ́ЛИК; ГАНДЕ́ЛИК, -а, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм.* Невелике кафе, де продають спиртне і закуски. *Бо з дружиною було не так. Не так було з кільканадцятьма натурницями та псевдопроститутка-*

ми із генделиків до одруження (Б. Жолдак, Спокуси); *В районі та в селах почали відкриватися маленькі приватні генделики, корчми, шашличні, загуляв довкола них справжній рекет* <...> (В. Яворівський, Вовча ферма); *Павло несподівано пропонує зайти в найближчий генделик і перехилити по чарці* (А. Дністровий, Невідомий за вікном); *– Де ми збиралися?... вокзал, автовокзал, безіменні «грибки», «генделики» та кіоски на проспекті Перемоги, на Контрактовій площі, на майдані Незалежності* (О. Яровий, Квартали ностальгій); *Вони домовились зустрітися на Подолі в ганделику «У тьоті Соні»* (В. Даниленко, Кієвскій мальчик); *До ганделика побіг, бо відчув: як не прийме на грудь ста грамів – здохне* (В. Врублевський, Тріщини); *Охоронці порядку, котрі проводили тієї ночі облаву в міських «генделиках», засікли першокурсницю Техаського університету за, здавалось би, невинним кухлем пива* (УМ, 23.05.2001). ЯБМ, 1, 223.

2. *мол.* Річ або особа чоловічої статі. *Ви поговорили відносно цього генделика – твого проекту?* ПСУМС, 17.

ГЕ́ОС, -у, *ч.*; *шк.* Географія.

ГЕ́ПНУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*; *мол.* Потрапити в неприємну ситуацію.

ГЕ́РА, -и, *ж.*; *нарк.* Героїн. *«Гурман» колеться героїном. А доза «гери» коштує у кілька разів дорожче* (УМ, 17.01.2001). БСРЖ, 125; ПСУМС, 17.

ГЕРЛА́, и, *ж.*, *мн.* герлѝ, -ів; *мол.*, *сист.* Молода дівчина, дівчинка. БСРЖ, 125; ПСУМС, 17.

ГЕ́ТЕР, -а, *ч.* *мол.* Гетеросексуальний чоловік.

ГИГОТА́ЛЬНИК, -а, *ч.* *мол.*; *жарт.* Рот. ПСУМС, 17.

ГИ́ЦЕЛЬ, -целя і -цля, *ч.*; *мол*, *жрм*; *зневажл.* Хлопець, чоловік. *Троє кремезних гицлів помалу спустилися по східцях і підійшли до джипа* (Л. Кононович, Феміністка).

■ Від укр. лайл. *гицель.*

ГИ́ЧКА, -и, *ж.* ◆ **Коньяк «Три гички»,** *жрм.* Самогон гарної якості. *Коньяк «Три гички» – якісно зроблений самогон із буряків* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). **Три гички,** *крим.* Самогон з цукрови буряків. ЯБМ, 2, 429.

ГІВНОДА́ВИ, -ів, *мн.*; *мол.*; *вульґ.* Взуття. ПСУМС, 17.

ГІДРОЦЕФА́Л, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дуже розумний. ПСУМС, 17.

ГІРЧИ́ЧНИК, -а, *ч.*; *спорт.* *(футб.)*. Жовта картка, яка фіксує попередження судді гравцеві. *Невеличка суперечка біля воріт – і ось суддя показує «гірчичник» ... хоча я не бачу ніякого порушення правил* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 136.

ГІСТЬ, *мн.* го́сті, -е́й; *жрм*, *мол.*, *крим.* Менструація, менструальний період. БСРЖ, 137; Чабаненко 1992, 1, 247.

ГІТА́РА, -и, *ж.*; *крим.* Жіночі ґеніталії. БСРЖ, 126; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 226. ◆ **Гра́ти на гітарі.** Здійснювати статевий акт. БСРЖ, 229; СЖЗ, 32.

ГЛЕВА́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Кінець, невдале завершення справи. ПСУМС, 17.

ГЛИ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ГЛЕВАХА. ПСУМС, 17.

ГЛИСТ, -а́, *ч.* ◆ **Глист у корсеті,** *жрм; жарт.-ірон.* або *зневажл.* Дуже худий чоловік.– <...> *Сьогодні чергує Єжі. «Глист у корсеті». Ти легко впораєшся з ним* (С. Бортніков, Чистильник); **Глист у скафандрі,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 64.

ГЛІСАНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док., що; мол.* Украсти, взяти потай щось. БСРЖ, 127; ПСУМС, 17.

■ Від франц. жарґ. *glisser* – красти. БСРЖ, 127.

ГЛУХА́Р, -я́, *ч.* **1.** *крим.* Грабіжник п'яних. БСРЖ, 128; СЖЗ, 30.

2. *тюр.* Особа, яка відбуває покарання на в'язничному режимі. БСРЖ, 128; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 229.

3. *крим.* Працівник міліції. СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 229.

4. *міл.* Нерозкритий злочин. *Міліція безсила розкрити цей безнадійний і, на перший погляд, цілком невмотивований «глухар»* (УМ, 18.08.2001). БСРЖ, 128; СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 229.

ГЛЮК, -у; *ч.* **1.** *нарк., крим.* Галюцинації. *Десь опівночі, коли публіка вкінець розійшлася від нескінченного потоку шампанського, стався колективний глюк* (МТ, 1999, № 16); *Переходить натужний ваш «глюк» / В круглі вірші із мила, та ви пишете знову* (П. Вольвач, Марґінеси). БСРЖ, 128; ПСУМС, 17; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 230. ◆ **Глюки пішли.** Те саме, що **галюни пішли.** ФССГД, 50.

2. *нарк.* Таблетка. *Глюки – таблетки.* (Сленг-лікбез 4).

3. *комп.* Збій у роботі програми. БСРЖ, 128.

ГЛЮКО́ЗА[1], -и, *ж.; шк.* Вчителька біології.

ГЛЮКО́ЗА[2], -и, *ж.; крим.* Цукор, цукерки. СЖЗ, 31.

ГЛЮ́ЧИТИ, -чить, *недок.* **1.** *безос., кого; мол.* Про появу легких галюцинацій під дією наркотику, хвороби чи втоми. *Здалося, що побачила подружку, а то глючить* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 129; ПСУМС, 17.

2. *комп.* Працювати з перебоями (про програму). *Взяти хоча б цю антологію, вражену бацилою постмодерності: для поданих у ній текстів створено цілу ОС (операційну систему), яка глючить набагато помітніше, ніж Windows 2000* (Книжник, 2001, № 8). * Образно. *Чи можна загадати бажання, якщо сидиш між двома програмістами? – Можна! Тільки глючити буде* (СМ, 23.03.2001). БСРЖ, 129.

■ Від англ. *glitch* – збій; давати збої.

ГНА́ТИ, жену́, жене́ш, *недок.* **1.** *крим.* Здійснювати пограбування. БСРЖ, 129; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 230.

2. *крим., мол.* Повідомляти інформацію сумнівної істинности.– *Ти ж, козел, гнав, що нікого не буде! – люто засичав Лисий і замахнувся на Півня кулаком* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 129; ПСУМС, 17. // *що; мол.* Розповідати вигадані історії. *Потім ми підібрали якусь «бєцалку» і Федька гнав всіляку дурницю...* (О. Ульяненко, Ірка). БСРЖ, 129.

◆ **Арапа гнати.** Див. АРАП. **Гнати біса.** Див. БІС. **Гнати гаму,** *крим.* Фантазувати. БСРЖ, 122; СЖЗ, 223; ЯБМ, 1, 230 **Гнати платівку,** *крим.* Брехати. СЖЗ, 81. **Гнати бодягу,** *мол., жрм.* Те саме. **Гнати фуфло.** Див. ФУФЛО.

3. *на кого.* Дорікати комусь; висловлювати різке незадоволення.– *Ще рік тому я дотримувався чіткої думки – не можна нічого «гнати» на Кучму, бо він Президент держави, а Президента треба поважати* (День, 26.05.1999). БСРЖ, 129; ПСУМС, 17.

◆ **Гнати гусей,** *крим.*; *жарт. -ірон.* Удавати з себе дурня, який не розуміє чогось. СЖЗ, 33. **Гнати дуру,** *крим., міл.* Те саме.– *Е...е! – сказав Холоденко своїм тонким голосом.– Ти що дуру гониш...про що мова, е?* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 172; ЯБМ, 1, 231.

ГНИ́ДИТИ, *безос., кого*; *мол.* Комусь дуже не хочеться щось робити. ПСУМС, 18.

ГНИЛИ́Й, -а, -е. **1.** *крим.* Лякливий. СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 232.

2. *крим., мол.* Непорядний. БСРЖ, 130; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 232.

ГНИЛУВА́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Про людину, якій притаманна непорядність.– *В борг любив брати. А віддати – зась. Гнилуватий чувачок був* (А. Кокотюха, Тупик для втікача).

ГНІЗДО́, -а́, *с.*; *мол.*; *жарт.* Унітаз. ПСУМС, 18.

ГО́БЛІН, -а, *ч.* **1.** *мол.*; *несхвальн.* Агресивно налаштований підліток. БСРЖ, 130; ПСУМС, 18.

2. *маф., крим.* Озброєний рекетир, член мафістської сім'ї. *Не було жодного кооперативу, підприємця, приватного торгівця, якого б не знайшли бойовики – їх називали «ґобліни» – та не примусили давати «абіссінський» податок* (ВіП, 2000, № 5).

■ Персонаж скандинавської мітології. Югановы, 59.

ГОДО́К, -дка́, *ч.*; *арм.* Солдат, що прослужив рік. ПСУМ, 18.

ГОЛИ́ТИСЯ, -лю́ся, -лишся, *недок.*; *мол.* Пити спиртні напої. ПСУМС, 18.

ГО́ЛКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Ніж, шило. БСРЖ, 229; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 385.

2. *крим., нарк.* Шприц. БСРЖ, 229; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 385.

3. *нарк.* Внутрішньовенне вживання наркотиків. БСРЖ, 229.

◆ **Злізти (злазити) з голки,** *нарк.* Перестати (переставати) уводити собі наркотики внутрішньовенно. *Але «злізти» з голки хлопцеві не так просто...* (ВК, 29.01.1999). БСРЖ, 229.

На голці, *нарк.* Про людину, яка постійно вживає наркотики внутрішньовенно або перебуває у стані наркотичного сп'яніння. *В одному з кварталів найбільшого міста Австралії – Сіднея – буде відкрито перший легальний пункт продажу героїну. <...> страждання людей «на голці» були почуті тільки на п'ятому континенті* (Поступ, 29.07.1999); *Завжди так ходить. Ніколи не добереш, коли вкиряний чи на голці* (О. Ульяненко, Ірка). **Посадити (саджати) на голку** *кого*; *нарк.* Залучити (залучати) до наркоманії когось. *<...> чим більше людей наркоман «посадить на голку», тим легше йому пізніше знайти наркотики і для себе* (ВЗ, 6.08.2002); *Серед неспеціалістів побутує думка, що песиків, які розшукують наркотики, садять «на голку». Це нісенітниця. Адже, знайшовши зілля, собака його не їсть...* (Хрещатик, 26.10.1999). БСРЖ, 229. **Сидіти на голці,** *нарк.* Реґулярно вживати наркотики

(внутрішньовенно). БСРЖ, 229. **Сісти (сідати) на голку,** *нарк.* Почати (починати) регулярно вводити собі наркотики внутрішньовенно. *Здасть він свої позиції, зіп'ється чи сяде на голку – нам усім буде погано* (Поступ, 14.08.1999); *Є серед них і такі, котрі невдовзі спиваються, «сідають» на голку, поступово опускаються на найнижче соціальне «дно»* (ДУ, 2.09.1999). БСРЖ, 229; ТСРЖ, 258; ЯБМ, 1, 334.

ГОЛО́ВКА, -и, *ж.* ◆ **Головка бо-бо,** *мол., жарт.-ірон.* Хтось страждає на психічне захворювання. *А якщо зважити на те, що українська психіатрія є психіатрією радянською, жоден наш співгромадянин добровільно до психіатра не піде, то що робити хворому, у якого «головка бо-бо»?* (ПіК, 2001, № 17).

ГО́ЛУБ, -а, *ч.*; *мн.* голуби́, -ів; *крим.* Гроші. СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 235.

ГОЛУБЕ́ЦЬ, -бця́, *ч.*; *мол., крим.*; *жарт.-ірон.* Гомосексуаліст. БСРЖ, 132; ПСУМС, 18; СЖЗ, 31.

ГОЛУБИЗНА́, -и́, *ж.*; *мол., жрм*; *жарт.* Гомосексуалізм. <...> *ні в його* [Прокоповича] *творах, ні в спогадах і висловлюваннях сучасників – нема натяку на «голубизну»* (Поступ, 12.08.1999). БСРЖ, 132.

ГОЛУБИ́Й. 1. -о́го, *ч.*; *жрм, мол., крим.* Гомосексуаліст. *Чому його жінка завжди поза кадром? Живе він з нею чи не живе? Може, він – голубий?* (В. Діброва, Збіговиська); <...> *інспектор виявився «голубим», і вибір його також упав на Зорьку* (М. Омельченко, Свято біди); *Черкаські «голубі» скоро атакуватимуть Київ* (МЧ, 8.01.1995). БСРЖ, 132; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 235.

2. -а, -е. Той, що має стосунок до гомосексуалістів або притаманний їм. *Ці стосунки ускладнилися після того, як Джейсон публічно заявив про свою приналежність до сексуальних меншин* <...> *ні Барбара, ні батько Джейсона Еліот Гулд не з'явиться на «голубому» весіллі сина.* (УМ, 6.05.1999). БСРЖ, 132.

■ Від амер. розм. *blue* – непристойний, скабрезний, еротичний. ТСРОЖ, 37.

ГОЛЯ́К, -а́, *ч.* *(у кого, з чим)*; *мол.* Про повну відсутність чогось. *Думають, що Славко до свого старого приятеля Юрка приїхав просити допомоги, гроші ж потрібні, документи, а в Юрка самого грошей голяк* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 132; ПСУМС, 18.

ГОМ, -а, *ч.*; *гом.* Гомосексуаліст. *Хоча комплекс переваги – це найперша ознака тих, кому чогось не вистачає: у гомів, наприклад* (Б. Жолдак, Антиклікмакс). БСРЖ, 133.

ГО́МИК, -а, *ч.*; *жрм, мол., крим.* Те саме, що ГОЛУБИЙ1. *Я вертаюсь додому повз Золоті ворота, повз манірну постать не то балеруна, не то гомика, на якій чомусь написано «Ярослав Мудрий»* (І. Жиленко, Homo feriens). БСРЖ, 133; ПСУМС, 18.

ГОМИ́РА, -и, *ж.*; *крим.* Самогон. БСРЖ, 133; СЖЗ, 31.

ГОМОСЕ́К, -а, *ч.*; *гом.*; *зневажл.* Гомосексуаліст. <...> *полюби ближнього свого!..– буркнув я.– Дівчино, цього драба я не зміг би полюбити, навіть ставши гомосеком!* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 133; ПСУМС, 18.

ГОНДО́Н; ГАНДО́Н, -а, *ч.* **1.** *крим., мол.* Презерватив. <...> *ці, мов ями помийні, парки культури, / де зустрінеш усе – від пляшок до гандонів* <...> (Б. Щавурський: Західний вітер). * У порівн. <...> *він забув про тебе, як гандон в унітазі забуває, хто його власник* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 133; ЯБМ, 1, 236.

2. *крим., мол.*; *презирл.* Нікчемна, пуста, безтолкова людина. *А це шо за гондон?* (Л. Подерв'янський, Король Літр). ◆ **Гондон дірявий (штопаний),** *мол., крим.*; *презирл.* Те саме. *Ти гандон дірявий чи журналіст?* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 133; ЯБМ, 1, 236.

■ Від англ. *condom.*

ГОНДО́ШНИЙ, -а, -е; *мол.*; *зневажл.* Поганий; нікчемний. *Гондошний чувак. Гондошний фільм. Гондошна ручка.*

ГО́НИВО, -а, *с.*; *мол.* Нісенітниця, дурниця. БСРЖ, 133. ◆ **Штовхати гониво,** *мол.* Говорити нісенітницю, дурниці. *Увесь вечір конкретно «штовхав гониво» (як і годиться лекторам)* (МТ, 1999, № 16).

ГОП, -а, *ч.* **1.** *крим.* Нічліжка; місце, де можна переночувати за невелику плату. БСРЖ, 134; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 239.

2. *мол.* Член агресивного молодіжного угруповання. *У суботу гопи повеселились на славу* (Л. Дереш, Культ); *Потенційний читач (орієнтовно – рекетир, кидала, гоп, лох, зек), якщо він навіть існує, потребує саме таких героїв* (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 134.

■ З рос.: абрев. *ГОП* – Городское общество презрения. ЯБМ, 1, 239.

ГОП-КОМПА́НІЯ, -ії, *ж.*; *мол.* Весела компанія. *Така вже з їхньої студентської гоп-компанії традиція: останньої суботи серпня збираються на дачі в Андрія Юрченка* (С. Антонишин, Дубль із майбутнього).

ГО́ПНИК, -а, *ч.* **1.** *крим.* Злодій, грабіжник. БСРЖ, 134; СЖЗ, 31; ЯБМ, 1, 239.

2. *мол.*; *несхвальн.* Агресивно налаштований підліток (молодик). <...> *і жахнувся: червоне дівчисько, невинна тоненька пелюстка, мліло, а над нею бився від тваринного задоволення долілиць на великому камені, а над нею бився в хмільних конвульсіях бичого вигляду самозадоволений гопник* (І. Андрусяк, Шарга). БСРЖ, 134; ПСУМС, 18.

ГОПОТА́, -и́, *ж., збірн.*; *мол.*; *несхвальн.* Агресивно налаштовані підлітки. БСРЖ, 134; ПСУМС, 18.

ГОПОТНЯ́, -і́, *ж., збірн.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ГОПОТА. *Головою він кивнув у бік гопотні, яка агресивно* <...> *позирала у їхній бік* (Л. Дереш, Культ).

ГОП-СТОП, -у, *ч. крим., мол.* Озброєний наліт, пограбування. <...> *робили «гоп-стоп» запізнілим та розговілим тільки-но, після любовних походеньок, неграм американського походження* <...> (О. Ульяненко, Сталінка); *Вуличні пограбування, т. з. «гоп-стоп». Виривають сумки на вулицях, сережки з вух у ліфтах* (ПіК, 1999, № 33). БСРЖ, 134; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 239.

ГОП-СТО́ПНИК, -а, *ч.*; *крим.* Грабіжник; той, хто займається розбійними нападами. *Маючи від роду років п'ять, нащадок «гоп-стопника» і вальцівниці, Валько вправно сплюнувши мені на сандалик*

і пхнувши в груди, безапеляційно заявив: «Це ти з моєї ницки пістолетик забрав» (О. Червинський, Ничка); <...> *тюремний люд не менше від пересічного обивателя ненавидить мокрушників, рекетирів і гоп-стопників* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 134; ЯБМ, 1, 239.

ГОРБАТИЙ[1], -ого, *ч.*; *авто*, *жрм*, *крим.*; *жарт.-ірон.* Автомобіль «Запорожець-965». БСРЖ, 135; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 240.

◆ **Ліпити (ставити, клеїти, тулити) горбатого.** 1) *мол.*; *жарт.* Розповідати щось смішне, веселити публіку. БСРЖ, 135. 2) *крим.*, *мол.* Брехати; уводити в оману. БСРЖ, 135; СЖЗ, 61; ФССГД, 59; ЯБМ, 1, 505.– *Не ліпи горбатого, операцією керуєш ти!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *Він тобі ліпить горбатого, а ти віриш* (Запис 1999 р.). 3) *крим.* Брехати слідчому на допиті. БСРЖ, 135; СЖЗ, 61; ЯБМ, 1, 505. 4) *крим.* Видавати себе за іншу особу. БСРЖ, 135; СЖЗ, 61; ЯБМ, 1, 505.

ГОРБАТИЙ[2], -ого, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Президент СРСР М. С. Ґорбачов. БСРЖ, 135.

ГОРБИ́ЛЬ, -я́, *ч.*; *мол.* Смішна історія, жарт, анекдот. ПСУМС, 18.

■ Ймовірно, від фразеологізму *ліпити горбатого* – розповідати щось смішне.

ГО́РЕ[1], -я, *с.*; *мол.* Автомобільна аварія. ПСУМС, 18.

ГО́РЕ[2], -я, *с.*; *крим.* Самогон. БСРЖ, 135; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 240.

ГОРНІ́СТ, -а, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм*; *жарт.* Той, хто п'є спиртне з шийки пляшки. *Навколо басейну (групками й поодинці), поміж кіосками, при вході до універсаму – стояли такі самі «горністи»* <...> *так само спрагло трубили у свої безгучні скляні горни* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

2. *мол.* Дурна, наївна людина. *Горніст – дурний, наївний.* КСМС.

ГОРО́Х, -у, *ч.*, *збірн.*; *крим.*, *військ.* Патрони. Балабін, БСРЖ, 136.

ГОРЮ́ЧЕ, -ого; *жрм.* Те саме, що ПАЛЬНЕ. *Неси, Надько, горючого, будемо діда поминать.* Чабаненко 1992, 245

ГОРЮ́ЧКА, -и, *ж.*; *нарк.* Розчинник, який використовується для приготування внутрішньовенних наркотиків. БСРЖ, 136; ПСУМС, 18.

ГОТОВА́ЛЬНЯ, *невідм. ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння.– *Забирай його. Бачиш, набрався в зюзьку. Все, готовальня* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ПСУМС, 18.

ГОТО́ВИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм.* Про дуже п'яну людину. БСРЖ, 137; ПСУМС, 18

ГОТО́ВЧЕНКО, *невідм.*, *у знач. прикм.*; *мол.*, *жрм*; *жарт.* Те саме, що ГОТОВИЙ. <...> *двічі на тиждень прилазить «готовченко»* <...> (Є. Пашковський, Вовча зоря).

ГО́ЦАТИ, -аю, -аєш, *недок.* **1.** *крим.* Танцювати. БСРЖ, 137; ЯБМ, 1, 243.

2. *муз.* Бити в барабан. ПСУМС, 18.

ГРА́БИ, -ів, *мн.*; *мол.* Руки. <...> *просто тис невідомо чиї простягнуті граби* (Л. Дереш, Культ).

ГРА́БКА, -и, *ж.*, *частіше мн.* гра́бки, -бок; *крим.*, *жрм.* Рука. БСРЖ, 137, ПСУМС, 18; СЖЗ, 32, ЯБМ, 1, 243.

■ Від польск. арґ. *graby* – руки, що з *grabki* – грабки. Горбач 1966, 33

2. *крим.* Палець. БСРЖ, 137; СЖЗ, 32

ГРАБЛІ́, -блів, бе́ль, *мн. мол., крим.* Руки. БСРЖ, 137; ПСУМС, 18; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 243.

ГРАК, -а́, *ч.* **1.** *авто, жрм.* Приватний таксист. *«Грак» на водійському жаргоні – приватний таксист* (Україна і світ сьогодні, 1999, № 30).

2. *авто.* Клієнт приватного таксиста. *Між іншим, самі вони «граками» називають клієнтів. Себе ж іменують «граковозами»* (День, 8.02.2002).

ГРАМОФО́Н, -у, *ч.*; *крим.* Гашиш. БСРЖ, 138; СЖЗ, 32.

ГРАТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., кого*; *мол.* Здійснювати статевий акт. *Дивишся на неї і подумки граєш її у всі діри* (Синопсис станіславський необов'язковий).

◆ **Грати на гітарі.** Див. ГІТАРА.

ГРАЧУВА́ННЯ, -я, *с.*; *жрм.* Візництво пасажирів на транспорті автовласника. *Гаряче візництво, або Національні особливості українського «грачування»* (Україна і світ сьогодні, 1999, № 30).

ГРАЧУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *авто, мол.* Заробляти гроші, підвозячи пасажирів на власному автотранспорті. *Якщо хочеш «грачувати» на українських дорогах – умій боротися з рекетом* (Україна і світ сьогодні, 1999, № 30). ПСУМС, 18.

ГРЕ́БІНЬ[1], -беня, *ч.* **1.** *крим.* Пасивний гомосексуаліст. БСРЖ, 138; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 244.

2. *мол.* Те саме, що БИК2.

2. *мол., муз.* Борис Ґребєнщиков, лідер російської рок-групи «Акваріум». *Його любовно називають у народі «Гребінь», або навіть просто за ініціалами – Б. Г.* (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ, 138.

ГРЕ́БІНЬ[2], -беня, *ч.*; *мол.* Гривня.

ГРЕБТИ́[1], -бу, -беш, *недок., звичайно у наказовому способі*; *мол., крим.* Іти (часто з неприємним відчуттям або не за своєю волею). *– Куди гребеш? – підвівся, першим простягнув правицю* (А. Морговський, Тінь птеродактиля);*– Васю, ти дійшов до крапки! Випий пива і греби до хати* (ПіК 2002, № 6). БСРЖ, 139; ПСУМС, 18; ЯБМ, 1, 245.

ГРЕБТИ́[2], -бу́, -бе́ш, *недок., кого*; *мол.* **1.** Хвилювати. *Є книжка. Вас гребе її тираж* (Книжник, 2001, № 6); *Кононович як Кононович – приємний, доброзичливий, лагідний чоловік, що його ніби жодним чином і не «гребе» нинішнє заняття* (Книжник, 2001, № 1). ПСУМС, 18.

2. Примушувати сміятися. *Мене гребе цей фільм* (Запис 2000 р.). ПСУМС, 18.

ГРИБ, -а́, *ч.*; *крим.* Дерев'яна ложка. БСРЖ, 139; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 246.

◆ **Збирати гриби,** *мол.* Ходити в туалет. ПСУМС, 18.

ГРИВА́ШКА, -и, *ж. мол.* Те саме, що ГРЕБІНЬ[2].

ГРИВНЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Гривня. *До автомобіля відразу підбігає якийсь дрібний клерк. Зараз буде вимагати кілька «гривнюків» за стоянку* (С. Бортніков, Чистильник).

ГРИВНЯ́К, -а́, *ч.*; *мол., жрм.* Те саме, що ГРИВНЮК.

ГРИ́ЖА, -і, *ж. крим.* Пів склянки самогону. СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 248.

ГРИ́ЗЛО, -а, *с.* **1.** *крим., жрм, згруб.* Рот. *Возбуждьоннний Саломон Самсонович кида палочку з гавном крокодилу в гризло і захлопує його кошмарну щелепу* (Л. Подерв'янський, Герой нашого

часу). БСРЖ, 142; ПСУМС, 19; СЖЗ, 32; ЯБМ, 1, 248. ◆ **Закрити гризло,** *жрм, згруб.* Замовкнути. ФССГД, 76.

2. *жрм; згруб.* Обличчя. *Лев Силенко, мабуть, у таких випадках радив знайти кілька дужих ржісів (для невтаємничених – рішителів життя і смерті) і порішити з пациками, себто натовкти їм гризла* (Л. Дереш, Культ); *– Ти, обревку! – гаркнув я на нього.– У гризло дати, еге?* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 142; Чабаненко 1992, 1, 250.

3. *крим., згруб.* Горло. БСРЖ, 142; СЖЗ, 33.

4. *мн.* гри́зла, гризл; *мол.* Зуби. ПСУМС, 19.

ГРИ́НЯ, -і, *ж.; мол.* Гривня.

ГРИЦЬ, -я, *ч.; мол.; жарт.-ірон.* Дурень.

ГРИ́ШИК, -а, *ч.; частіше мн.* гри́шики, -ів. Те саме, що ГРИНЯ.

ГРИ́ШКА, -и, *ж.; мол.* Те саме, що ГРИНЯ.

ГРІ́ЛКА, -и, *ж. крим.* Пляшка горілка. СЖЗ, 33.

ГРІН, -а́, *ч., мн.* гріни́, -і́в; *мол.* Долар США. *Господар оселі дивується ще більше, коли несподівана гостя виймає з сумочки п'ятсот «грінів» та віддає їх йому* (СМ, 26.01.2001). БСРЖ, 139; ПСУМС, 19; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 246.

ГРІ́НГО, *невідм., ч.; мол.* Хлопець, молодий чоловік. *І поки вони вовтузяться з тілом отого дебелого грінго з центру, <...> розумію, що в мені захиталася невідома, а проте колись надійна опора* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

■ Від ісп. *gringo* – іноземець.

ГРОБ, гро́бу, *ч.; шк., студ.* Парта з кришкою, яка відкривається. *Університетські лави з парточками, що їх ми називали «гроби», були замінені на невеличкі дерев'яні столи* (О. Муратов, Із сходинок життя).

ГРОМИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.; крим.* **1.** Бандит. *Та що це?! Позаду громил зненацька виростає силует «десятки». Христина!* (С. Бортніков, Чистильник). ЯБМ, 1, 247

2. Великий, дужий чоловік. СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 247.

ГРУЗ, -у, *ч. мол.* Беззмістовні розмова. *Бо як так: політика і без «грузу»?* (Книжник, 2001, № 6).

ГРУЗИ́ЛО, -а, *с.* і *ч. мол.; зневажл.* або *ірон.* Людина, яка веде беззмістовні розмови. ПСУМС, 19.

ГРУЗИ́ТИ, гружу́, гру́зиш, *недок.* **1.** *кого; мол.; несхвальн.* Те саме, що ВАНТАЖИТИ. *Прохасько не «грузить» людей, він дає їм матеріал для роздумів <...>.* (Книжник, 2002, № 1).

2. *мол.; несхвальн.* Вести порожні, беззмістовні розмови. БСРЖ, 141.

3. *кому що; мол.* Брехати, обдурювати когось. *Грузив йому, грузив, бабки великі пообіцяв, горілку, коньяк, м'ясця собакам <...>* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 141.

ГРУ́ПЕН-СЕКС, -у, *ч.; крим.* Груповий статевий акт. [Євген Володимирович:] *<...> Якщо ми усі разом не почнемо, то й не кінчимо.* [Малява:] *Це ви про групен-секс?* (Б. Жолдак, Голодна кров); *Один лох взяв участь у групен-сексі, «намотав» собі якихось одноклітинних вірусів, відчув себе кепсько* (ПіК, 1998, № 23). БСРЖ, 141; ЯБМ, 1, 248.

ГРУПОВИЧО́К, -чка́, ч.; *мол.* Груповий секс; вечірка з груповим сексом. *«Мальчики,– казала вона, виходячи на гарячий піщаний берег із пінистих хвиль океану,– влаштуємо сьогодні увечері груповичок?»* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 142.

ГРУПОВУ́ХА, -и, *ж.* **1.** *мол.* Те саме, що ГРУПЕН-СЕКС. [Віка:] *У кожного свої зальоти. Може, їх груповуха заводить* <...> (Н. Неждана. Той, що відчиняє двері); *Сергій приходить о 8-й ранку додому після груповухи, падає на ліжко й засинає* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 142; ПСУМС, 19.

2. *крим., жрм.* Груповий злочин (як правило, зґвалтування). *Наявність зброї плюс «груповуха» не дають шансів на звільнення по амністії* (СМ, 19.11.1999). БСРЖ, 142; ТСРЯ, 184.

ГРУПОВУ́ШКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ГРУПОВИЧОК.– *Вечір завершиться груповушкою, чує моє серце* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ГРУШЕ́ВСЬКИЙ, -ого, *ч.*; *жрм.* Купюра вартістю п'ятдесят гривень. *Ганьдістав гаманця, знайшов «грушевського» і попрямував до даішника, який саме прикурював, приперши спиною до дерева* (В. Яворівський, Вовча ферма).

■ Від прізвища М. С. Грушевського, чий портрет зображено на відповідній купюрі.

ГРЯ́ДКА, -и, *ж. мол.* Велика кількість чогось. ПСУМС, 19.

ГУБА́[1], -й, *ж.* ◆ **Губу підкотити,** *жрм.* Не мріяти про нездійсненне, неможливе. ФССГД, 78. **Губу (губи) розкатати,** *жрм.* 1) Багато хотіти, та нічого не мати. 2) Сварити, лаяти.– *Ну й губу розкатала! Аж заходиться.* ФССГД, 78.

ГУБА́[2], -и́, *ж.* **1.** *арм.* Гауптвахта. <...> *порівняно з нашою конотопською «губою», де колись прищакуватий лейтенант-суворовець примушував мене переганяти воду з калюжі в калюжу, прізон – це просто розкішний курорт на березі Середземного моря* (В. Шкляр, Елементал). БСРЖ, 142.

2. *тюр.* Карцер, штрафний ізолятор. БСРЖ, 142; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 249.

ГУДІ́ТИ, гуду́, гуде́ш, *недок.* **1.** *крим., мол.* Пиячити, весело проводити час. *Випили по сто грамів, а «гуділи» на відро* (УМ, 13.01.2001). БСРЖ, 143; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 250.

2. *тюр.* Відбувати строк покарання. *Майже добу «гули» троє бомжів у приміщенні Артемівського райсуду м. Луганська* (УМ, 7.06.2000). БСРЖ, 143; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 250.

ГУДО́К, -дка́, *ч.* **1.** *мол.*; *жарт.-ірон.* Зад, сідниці. БСРЖ, 143; ПСУМС, 19; ЯБМ, 1, 250

2. *мол.* Жіночий статевий орган. *ГУДОК – пизда* (Синопсис станіславський необов'язковий).

2. *мол., муз.* Саксофон. ПСУМС, 19.

3. *мол.* Обличчя. ПСУМС, 19.

4. *жрм.* Даремна розмова. *Гудок – даремна розмова.* Сленг-лікбез 5.

ГУ́ЛЬДЕНИ, -ів, *мн.*; *крим.* Гроші; валюта. БСРЖ, 144; СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 253

ГУ́МА, -и, *ж.*; *мол.* Гуманітарна допомога. *ГУМА – гуманітарна допомога, second hand.* (Синопсис станіславський необов'язковий.).

ГУМАНІЗА́ТОР, -а, *ч. мол.*; *жарт.-ірон.* Міліцейська дубинка. БСРЖ, 144; ПСУМС, 19.

ГУРТ, -у, *ч. крим.* Гуртожиток. СЖЗ, 33; ЯБМ, 1, 254.

ГУРТА́К, -у́, *ч. мол.*, *студ.* Те саме, що ГУРТ. ПСУМС, 19.

ГУРТНЯ́, -і, *ж.*; *мол.*, *студ.*; *жарт.* Те саме, що ГУРТ.

ГУРТЯ́ГА, -и, *ж.*; *мол.*, *студ.* Те саме, що ГУРТ.

ГУСА́К, -а́, *ч.* **1.** *жрм.* Трилітрова банка горілки. *У магазині їстівного нема, а є горілка у трилітрових бутлях – «гусаки»* (Людина і світ, 1990, № 12); •// Чверть відра горілки. Чабаненко 1992, 1, 258.

2. *гірн.* Пригощання, могорич, яким шахтар частує з приводу якоїсь події. <...> *цей на зарплату п'є, на аванс закладає, жодного преміального гусака не обмине* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

◆ **Давати гусака,** *кому*, *гірн.* Вручати шахтарям гроші за те, що за домовленістю з адміністрацією вони перевиконали денну норму видобутку вугілля. ФССГД, 79.

ГУ́СИ, -е́й, *мн.* ◆ **З гусима,** *мол.*; *жарт.*, *несхвальн.* Про психічно ненормальну людину. БСРЖ, 145; ПСУМС, 19.

Ґ

ҐАНДЖА́, -і, *ж.*; *нарк.*, *муз.* Гашиш. БСРЖ, 122; ПСУМС, 19; ЯБМ, 1, 220.

ҐАНДЖЮБА́С, -у, *ч.*; *мол.*; *нарк.* Те саме, що ҐАНДЖА. *Ґанджюбас – те саме, що й драп* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 122.

ҐО́РБІ, *невідм.*, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Президент СРСР М. С. Ґорбачов.– *Твій час уже скінчився... і твоєї партії теж, сволото! Горбі вам добру операцію зробив,– і зуби повиривав, і кігті...* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 135.

■ Від фамільярного скорочення імені Ґорбачова в американських засобах масової інформації.

ҐРАНЖ, -у, *ч.*; *нарк.* Те саме, що ҐАНДЖА. *Ґранж – різновид наркотиків.* Сленг-лікбез 6.

ҐУ́МА, -и, *ж. мол.* Презерватив. *Понабивавши кишені «гумою», закохані пішли на дискотеки* (УМ, 16.02.2001).

ҐУ́МОВЕЦЬ, -вця, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* або *ірон.* Тупа людина, дурень. ПСУМС, 20.

ҐЬО́РЛИЦЯ, -і, *ж.*; *мол.* Дівчина; подруга.

ҐЬО́РЛФРЕНДКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Дівчина; подруга.

■ За аналогією до *бойфренд*.

Д

ДАБЛ, -а, *ч.*; *мол.* Туалет. БСРЖ, 146; ПСУМС, 20.

■ Імітація англ. при перекладі вислову *два нулі – double zero*. Югановы, 64.

ДА́БЛИТИ, -блю, -блиш, *недок.*; *мол.* Ходити в туалет. ПСУМС, 20.

ДАВА́ТИ, даю́, даєш, *недок.*, *(кому)*; *жрм, крим.* Погоджуватися на статевий акт (про жінку). <...> *мужики, не в'їхавши, до чого воно, розуміється, шаліють («Ох як ти класно даєш!»), а потім ти їх кидаєш* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); [Йонатан:] *Так шо вона, сука, зробила, каже, що поки всього Голсуорсі не прочитаю, вона мені давати не буде* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 146; ЯБМ, 1, 256.

ДА́ЛЛАСИ, -ів; *мол.* Штани. ДАЛЛАСИ – штани. Сленг-лікбез 1.

ДАЛЬНОБІ́ЙНИК, -а, *ч.*; *авто, жрм.* Шофер дальніх рейсів на вантажівці. <...> *влаштувався «дальнобійником» – водієм на далекі відстані, й одні казали – загинув десь у дорозі, інші – знайшов на тих далеких дорогах собі дружину* (Ю. Мушкетик, На кавуни). БСРЖ, 146; ЯБМ, 1, 258.

ДАЛЬНОБІ́ЙНИЦЯ, -і, *ж.*; *мол.*, *пов.* Повія, яка обслуговує шоферів дальніх рейсів на певній ділянці траси. БСРЖ, 147.

ДА́ТИ, дам, даси́, *док.* **1.** *кому що*; *крим.* Засудити когось, визначити комусь строк покарання. БСРЖ, 147; ЯБМ, 1, 259.

◆ **Дати строк.** Винести вирок, засудити. СЖЗ, 34; ЯБМ, 1, 261.

2. *(кому)*; *жрм.* Вступити у статевий зв'язок (про жінку). <...> *попри те, дала чи не дала, / у щастя людського два рівних є крила* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

◆ **Дати в лапу,** *крим.* Дати хабара. СЖЗ, 34. **Дати димок на зуби**, *крим.* Дати закурити. СЖЗ, 34. **Дати по кумполу.** Див. КУМПОЛ. **Дати по рогах.** Див. РІГ.

ДАТУ́РА, -и, *ж.*; *нарк.* Наркотики для жування. ПСУМС, 20.

ДА́УН[1], -а, *ч. мол.*; *несхвальн.*, *ірон.* Дурна, некмітлива людина. *ДАВН (ДАУН) – у студентських колах цим поняттям позначають людей, які конкретно гальмують* <...>. (Синопсис станіславський необов'язковий); [Самітник:] *А мене мати завжди називала дауном* (А. Дністровий, Учитель). БСРЖ, 147; ПСУМС, 20.

■ Від медичного терміна *хвороба Дауна.*

ДА́УН[2], -у, *ч.*; *мол.*, *інтел.* Депресія. *Я вже два тижні в дауні* (Запис 1998 р.). БСРЖ, 147; ПСУМС, 20; СЖЗ, 34.

ДАХ, -у, *ч.* **1.** *мол.*; *жарт.* Голова, мізки, здоровий глузд. БСРЖ, 296; ПСУМС, 20.

◆ **Дах (криша, стріха) відлітає, їде / поїхала** *у кого (кому)*, *жарт.-ірон.* 1) Хтось божеволіє, втрачає здоровий глузд та самоконтроль *Та коли наодинці з собою коротко черкнеш губами «чому» і відчуєш, як їде дах: такого відчуття абсурду, обманутості, жа-*

лю, зненависті до зверхників, огиди до плебеїв – твій мозок не може винести (Книжник, 2001, № 10); *Дах їде* (рубрика у газеті «Україна молода»); [Віка:] *У тебе часом стріха не поїхала?* [Віра:] *Поїхала, звичайно. Робота нервова, перевтома, стреси. Тут ніяка стріха не втримається. Ще добре, недалеко від'їхала* (Н. Неждана, Той, що відчиняє двері); *Перечитавши ту фразу, друкарка, мабуть, подумала, що в автора «поїхала криша»* (А. Дімаров, Прожити й розповісти); *Чи «криша поїхала»? Чи мізки зсунулися набакир?* (Л. Різник, Карма); – *От слухав Дімка про всяку хєрню, і поїхала йому криша...* (Л. Дереш, Культ). 2) Хтось переживає сильні емоції, почуття екзальтації. *Просто, як кажуть, «дах» відлітає з півдня на північ* (МТ, 1999, № 13). БСРЖ, 296; ПСУМС, 20; ФССГД, 227; ЯБМ, 1, 480. **Дах зірвало** *кому.* Те саме. *Багатьом зірве дах, як вони таке побачать* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 296.

2. *бізн., крим.* **Прикриття** від рекету, мафії. *Чоловік* [кримінальний лідер] *тримав «дах» у багатьох бізнесових структурах* (Поступ, 8.07.1999).

3. *крим.* **Зв'язки у владних** та правоохоронних **структурах**. *Банда орудує під таким «дахом», що й не повірити* (КО, 1998, № 38); [Середньої руки підприємці] *не витримують конкуренції великих капіталів, поєднаних із силою державного механізму, банкрутують або «йдуть під дах» тих же олігархічних структур* (День, 23.09.1999); *Усі сфери туристичного бізнесу мають свої «дахи», часом могутні, які намагаються встановлювати свої порядки* (День, 26.05.2001); *Офіс може стати фортецею. Якщо «дахом» служить депутат* (УМ, 30.03.1999).

◆ **Все вище даху,** *жрм.* Все гаразд, чудово. Сленг-лікбез 5.

ДВИ́НУТИЙ, -а, -е; *мол., крим., жрм.* Дивний, ненормальний (про людину). БСРЖ, 148; ПСУМС, 20; ЯБМ, 1 263. // *на кому, на чому.* Захоплений кимсь, чимось до фанатизму. БСРЖ, 148; ПСУМС, 20.

ДВІ́ЙКА, -и, *ж.*; *нарк.* Шприц об'ємом два кубічні сантиметри. ПСУМС, 20.

ДВІР, двора́, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Дівчина для задоволення сексуальних потреб. ПСУМС, 20.

ДВОРИ́НА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ДВІР. ПСУМС, 20.

ДВОРТЕР'Є́Р, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Дворняжка; безпородна собака. *Живе Ольга Наливайко у самісінькому ботанічному саду разом з сином Северином, рудим котом Кетчупом, «дворте-р'єром» Бровком та козою Дримбою* (ВЗ, 7.09.2001). БСРЖ, 149.

ДЕБІЛІЗА́ТОР, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Комплекс тренажерів для бодибилдинґу. ПСУМС, 20.

ДЕБІ́ЛЬНИК, -а, *ч. мол.*; *жарт.-ірон.*
1. Авдіоплеєр. ПСУМС, 20; Югановы, 67.
2. Мобільний телефон.

ДЕЗ, -а, *ч.* Те саме, що ДЕЗИК. *Я спитав щиро, бо справді не знав, чим довершити такий ритуал – чи своїм чоловічим дезом, чи її французькими «Climat»* (В. Шкляр, Ключ).

ДЕ́ЗА́, -и, -й, *ж.*; *мол.*; *несхвальн.* Дезінформація; неправдивий слух. *То не сон,*

а просто деза (М. Фішбейн, ... і щастя – це хвилини півтори). БСРЖ, 151; ТСРОЖ, 42.

ДЕ́ЗИК, -а, *ч.* **1.** *мол.* Дезодорант. БСРЖ, 151; ПСУМС, 20.

2. Те саме, що ДЕЗОВИК. ПСУМС, 20.

ДЕЗОВИ́К, -а́, *ч.*; *муз.* Фанат дез-металу (дуже важкої музики). ПСУМС, 20.

ДЕ́ЗОВО, *у знач. вигуку*; *мол.* Добре, чудово. Сленг-лікбез 1.

ДЕ́ЙЗЕР, -а, *ч.*; *муз.* Те саме, що ДЕЗОВИК. ПСУМС, 20.

ДЕМБЕЛЯ́КА, -и, *ч.* Те саме, що ДЕМБЕЛЬ3. *Дембеляки сидять, кайфують, аж розповзаються по табуретках* [дивлячись передачу «Утренняя почта» в армії] (Запис 1998 р.).

ДЕ́МБЕЛЬ, -беля *ч.* **1.** *арм.* Демобілізація після проходження строкової служби. *Відсвяткував свій дембель* (В. Гужва, Плато над прірвою); – *Йому одірвало ноги ... перед самісіньким дембелем* (Л. Кононович, Мертва грамота); *Це не жартівник викинув коника – стався «дембель» у прикордонника* (Україна і світ сьогодні, 2000, № 4); *20-річний коломиянин Олександр М. служив в одній з військових частин у Хмельницькому, навесні мав йти на «дембель»* (СМ, 13.02.1998). * Образно. *Поспішай – не поспішай, а все одно відтарабаниш до самого «дембеля». Те саме і у житті. Хочеш чи не хочеш, а пройдеш сходинками до «дембеля», скільки би їх тобі Бог не подарував* (УМ, 3.02.2000). БСРЖ, 153; СЖЗ, 35; ТСРЯ, 195.

2. *тюр.* Звільнення в'язнів з колонії. БСРЖ, 153; СЖЗ, 35; ЯБМ, 1, 271.

3. *арм.* Демобілізований солдат. *Та бляха вигнулася ще дужче, як у справжнього «дембеля», пускаючи веселі «зайчики» на сонці* (В. Верховень, Квадрат, вписаний в коло). БСРЖ, 153; СЖЗ, 35; ТСРЯ, 195; ЯБМ, 1, 271.

ДЕ́МО, *невідм.*, *с.* **1.** *мол.* Демонстрація. ПСУМС, 21.

2. *муз.* Демонстраційний запис. *До заявки на участь у фестивалі треба додати яке-небудь поганеньке демо.* ПСУМС, 21.

ДЕМОКРАТИЗА́ТОР, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дубинка з жорсткого пластику (резини), яку використовує міліція і загони спеціяльного призначення для розгону демонстрацій і мітингів. БСРЖ, 153; ПСУМС, 21.

ДЕ́МОН, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *несхвальн.* Людина, яка не пов'язана зі злочинним світом, але видає себе за таку. БСРЖ, 153; СЖЗ, 35.

2. *крим.*, *жрм.* Дурень. *Демон – дурень* (Сленг-лікбез 5). БСРЖ, 153.

◆ **Демон відливу**, *мол.*; *жарт.* Туалет. ПСУМС, 21. **Демон жорстокий,** *крим.* Безжалісна людина. СЖЗ, 35.

ДЕНЬ, дня́, *ч.* ◆ **День фантиків,** *гірн.*, *ірон.* День, коли шахтарі нарешті отримують зарплату. ФССГД, 81. ■ Становлення вислову припадає, очевидно, на час, коли гроші були дуже знецінені. ФССГД, 81. **День шахтаря,** *гірн.* Зарплата. Дзендзелівський, 350.

ДЕПА́Д, -а, *ч.*; *мол.* Ненормальна людина, дії і вчинки якої можуть становити небезпеку для оточуючих. ПСУМС, 21

ДЕПРЕСНЯ́К, -у́, *ч.*; *мол.*, *нарк.*, *інтел.* Депресія; стан депресії. *Коли про це ду-*

маєш, стає спершу прикро, потім нудно, а потім взагалі навалює густий, шаблезубий депресняк (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 154; ПСУМС, 21.

ДЕПРЕСУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.*, *нарк.*, *інтел.* Те саме, що ДЕПРЕСНЯК. <...> *дух «Протизначення»* <...> *витончено індивідуальний, сольний, ліричний – не вельми підвладний узагальненням про «молодіжну субкультуру». Хоча негативізму і депресухи авторам не позичати* (Книжник, 2001, № 12). БСРЖ, 154

ДЕРБА́Н, -у, *ч.*; *нарк.* Збір урожаю маку. БСРЖ, 154, ПСУМС, 21

ДЕРБА́НИТИ, -ню, -ниш, *недок.*, *що.* **1.** *крим.* Ділити награбоване. БСРЖ, 273; ЯБМ, 1, 273

2. *крим.* Грабувати. СЖЗ, 35; ЯБМ, 1, 273.

3. *нарк.* Збирати урожай маку в певний сезон. БСРЖ, 273; ПСУМС, 21.

ДЕ́РЕВО, -а, *с.*; *мол.* Погана ґітара. ПСУМС, 21.

ДЕРЕВ'Я́НИЙ, -а, -е.; *жрм*; *жарт.-ірон.*, *зневажл.* Про радянські рублі (карбованці). <...> *щедрі співгромадяни сипали туди дріб'язок, хоча інколи спускався й легкокрилий голуб у вигляді дерев'яного карбованця або троячки* (А. Мухарський, Попса для еліти) // *мн.* дерев'я́ні, -их. Радянські рублі. *Франзоля не прогадала: поверх купи дерев'яних за номер я поклав їй ще двадцять баксів зверху* <...> (В. Шкляр, Елементал).

◆ **Дерев'яний по пояс**, *мол.* Дурний. ПСУМС, 21.

ДЕСТРО́Й, -ю, *ч.*; *мол.*; *жарт.* **1.** Розруха, руїна. *Коли мої батьки купували хату, в усій садибі був страшний дестрой.* ПСУМС, 21.

2. Гуляння, пиятика з неґативними наслідками. *У куми на весіллі був такий дестрой, що тричі міліцію викликали.* ПСУМС, 21

■ Від англ. *destroy* – руйнувати, знищувати.

ДЕ́ЦИЛ, -а, *ч.*, *у знач. присл.*; *мол.* Мало, трішки.– *Щас би розкумариться, чисто децил* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 156

ДЕШЕ́ВИЙ, -а, -е.; *крим.* **1.** Про продажну, ненадійну людину *Тупа ця бабська натура, дешева, курвотна, недорозвинута* (Синопсис станіславський необов'язковий).

2. Про людину, яка не становлять інтересу для злочинного світу.– *До речі, що він за один? – Шістка,– її губи зневажливо скривилися.– Дешевий фраєр* (Л. Кононович, Мертва грамота). ЯБМ, 1, 277

ДЖА, -і, *ж.*; *нарк.* Гашиш. БСРЖ, 156, ПСУМС, 21.

ДЖАЗ, *присудк.*; *мол.* Добре, чудово. <...> *людям для мирного життя й тісної дружби часто бракує спільного ворога Якщо він є – все джаз, якщо ні – недобрі думки з'являються, відтак починається активний пошук недоліків одне в одному* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ДЖЕФ, -у, *ч.*; *нарк.* **1.** Ефедрин (краплі від нежитю). БСРЖ, 157; ПСУМС, 21

2. Ефедрон, саморобний наркотик на основі ефедрину, солутану. *Особисто я після всього, що далі зі мною відбувалося, зарікся на все життя торкатися*

навіть до джефа (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 157.

ДЖИН, -а, ч. ◆ **Викликати джина,** *мол.*; *жарт.* Блювати. ПСУМС, 21. **Пустити джина.** *мол.*; *жарт.* Сходити в туалет. ПСУМС, 21.

ДЖИ́НИ, -ів, *мн.*; *мол.* Брюки із джинсової тканини. БСРЖ, 157.

ДЖИНСУ́РА, -и, *ж.*; *мол.* Одяг з джинсової тканини. БСРЖ, 157; ПСУМС, 21.

ДЖМІЛЬ, джмеля́, *ч.*; *арм.* Вертоліт. Балабін.

ДЖО́ЙСИ, -ів, *мн. мол.* Джинси. ПСУМС, 21.

ДЖО́ПСИ, -ів, *мн.*; *мол.* Джинси.

ДЖУД, -а, *ч.*; *мол.* Куртка. ПСУМС, 21.

ДЖУЗЕ́ППЕ, *невідм, ч.* **1.** *мол.* Ненормальна людина. ПСУМС, 22.

2. *у знач. вигуку.* Крах, невдача. ПСУМС, 22.

ДЗВОНИ́ЛКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Туалет. *Вони в дзвонилку побігли* (Запис 2001 р.).

ДИК, *вигук*; *мол.* Вираження самовихваляння, гордої самовпевнености, згоди зі співрозмовником. *Непогано зроблено, молодець! – дик!* БСРЖ, 176; ПСУМС, 22.

ДИМ, -у, *ч.*; *крим.*, *тюр.* **1.** Тютюн. БСРЖ, 175; ЯБМ, 1, 299. // Цигарки, папіроси. БСРЖ, 175; ЯБМ, 1, 299. // Гашиш. СЖЗ, 36.

2. Спирт. БСРЖ, 175; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 299.

3. Невизначеність, невідомість. БСРЖ, 175; ЯБМ, 1, 299.

◆ **Бути в диму,** *крим.* Зайти в безвихідь, не знати, що робити. БСРЖ, 175; СЖЗ, 22.

ДИНА́МІК, -а, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Нечесна людина, ошуканець. БСРЖ, 159; КСМС.

ДИНА́МО, *невідм.*; *с.* **1.** *мол.*; *несхвальн.* Людина, яка не виконує своїх обіцянок. *Якби не це динамо, якого я прочекала півтори години, можна було б встигнути на виставу* (ПСУМС). БСРЖ, 159; ПСУМС, 22.

2. *мол.*; *несхвальн.* Схильність іґнорувати домовленості. БСРЖ, 159; ПСУМС, 22.

◆ **Крутити динамо** *кому.* 1) *крим.*, *мол.* Брехати, переконувати в неправдоподібному. *Але власникові машини «крутив динамо», що йдеться про електроніку, якою машина буцімто нашпигована та яку відремонтувати у місцевих умовах майже неможливо...* (СМ, 21.05.1999). БСРЖ, 159; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 280. 2) *мол.* Не виконувати своїх обіцянок; не виправдовувати надій на інтимну близькість. *До того ж пригадав, як вона крутила мені динамо, і тепер хотів помститися їй* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 159. 3) *крим.* Не виплачувати програну суму. БСРЖ, 159; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 280.

ДИ́НЯ, -і, *ж. мол.*; *жарт.* Голова. *До цього придурка не відчуваю жалю, йому давно треба було дати в диню* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 175; ПСУМС, 22.

ДИРЕ́КТОР, -а, *ч.*; *нарк.* Те саме, що ДРАП. ПСУМС, 22.

ДИ́РЯ, -і, *ч.*; *шк.*; *жарт.-ірон.* Директор школи. *Тебе диря просив зайти* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 159.

ДИ́СЕРА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Дисертація (звичайно кандидатська). *Дописати дисеру.*

ДИСИДА́, -и́, *ч. і ж., також у знач. збірн.*; *мол.*; *зневажл., жарт.* Дисидент, дисиденти. <...> *де сіда дисида*

вже не сидіти / підростають як на гріх наші дисидіти / григоренко в очах солженіцин в небі / тягне строк рік-за-два на свободі небіж (І. Бондар-Терещенко, Поетебня). БСРЖ, 160.

ДИСКА́РА, -и, *ж. мол.* Дискотека. *В це поняття* [БД – блядки] *входять: вечірка, груповуха, дискара, відпочинок на лоні природи* <...> (Синопсис станіславський необов'язковий).

ДИСКОГО́ПАНЦІ, -ів, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що ДИСКАРА.

ДИСТРИБУ́ТОР, -а, *ч.*; *мол.* Організатор пиятики. ПСУМС, 22.

ДИТИ́НКА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Молодший за ранґом, недосвідчений. ПСУМС, 22.

ДІА́ЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *недок.*; *комп.* Спілкуватися за допомогою інтернету. КСМС.

ДІ́ВЧИНА, -и, *ж.* ◆ **Дівчина 96 проби,** *крим.* Досвідчена молода повія. СЖЗ, 36.

ДІД, -а, *ч.*; *арм.* **1.** Солдат строкової служби після наказу про звільнення до відправки додому. БСРЖ, 150.

2. Солдат строкової служби, який прослужив від 1,5 до 2 років.– *Діди собі п'ють, а молодим – нада служить, як положено* (О. Яровий, Чекання несподіванки). * Образно. *Це секс у гуртожитку, / де за шафкою ще півкімнати / забігали до тебе забромлених пару жовнірів / ти торчала моя батьківщино / тебе передаровував дєд салабонові* (В. Цибулько, Ангели і тексти). БСРЖ, 150; ТСРЯ, 193.

◆ **Йосипів дід,** *вигук*; *мол.*; *евфем.* Вираження різкого незадоволення. ПСУМС, 30.

ДІДИЗНА́, -и́, *ж.*; *мол.* Те саме, що ДІДІВЩИНА.

ДІДІВЩИ́НА, -и, *ж.*; *мол.*, *арм.* Нестатутні стосунки в армії, спрямовані на приниження солдат і підпорядкування «дідам». ТСРОЖ, 42.

ДІ́РКА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Жінка, дівчина. <...> *прив'яжешся до однієї дірки – чекай неприємностей!* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 175.

ДІСТАВА́ТИ, -аю́, -аєш, *недок., кого*; *мол.*, *крим.*; *несхвальн.* Нав'язливо чіплятися до когось, набридати комусь, втомлювати когось *І тут Славко Маленький почав їх діставати* (В. Канюс, Сентиментальний блюз). БСРЖ, 165; ПСУМС, 22.

ДІСТА́ТИ, -ну, -неш, *док., кого.*; *мол.*, *крим.*; *несхвальн.* Позбавити спокою когось, набриднути комусь. *Дістала мене, вже сил нема! Переслідує мене скрізь своїм телефоном* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); <...> *голос Чеканчука тремтить, але він навмисне розповідає про ті натуралістичні деталі, щоб «дістати» Біста* <...> (Є. Кононенко, Імітація); *Пенсіонерів «дістала», як вони писали, система, що склалася на головному ринку області з обманами та обважуванням покупців і бурхливою діяльністю перекупників* (День, 26.10.1999). БСРЖ, 165; ПСУМС, 22; ТСРОЖ, 46.

ДІСТА́ЧА, -і, *ж.*; *мол.*; *несхвальн.* Щось нудне, набридливе. БСРЖ, 165; ПСУМС, 22.

ДІ́ТИ, -е́й, *мн.* ◆ **Пішли, як діти в школу,** *мол., жрм.* 1) Про речі, які пропали, щезли. 2) Про вдале просунення справи (продаж товару та ін.). Сленг-лікбез 3.

ДНІПРО́, -а́, *с.*; *жрм.* Місто Дніпропетровськ. *Ще заробляючи журналістикою в Дніпрі, він* [П. Вольвач] *вимилував «нетутешній» образ київських письменників* (Книжник, 2001, № 4).

ДНО, -а́, *с.* ◆ **Лягти / лягати (залягти) на дно,** *крим.* Припинити злочинну діяльність. *Поламаюсь пару днів і заваляться мене, це вже гарантія <...> Треба на дно лягати* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Зловмисник зник і скидалося, що він десь «ліг на дно»* (СМ, 21.05.1999); *А «Руслан» нюхом почувши небезпеку, «заліг на дно»* (КО, 1999, № 12). ЯБМ, 1, 354.

ДОБАЗА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *док., про що*; *мол.* Домовитися про щось. *<...> вона тутешня, сам подумай, хавка, квартира, музон – добазарилися про зустріч <...>* (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 4.

ДОВБАК, -а́, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Некмітлива, тупа людина. *Дятел – дурень, тупиця. Синон.: довбак, дода, лось, тундра* (КСМС).

ДОВБАНА́Т, -а, *ч. мол.*; *зневажл.* Людина, яка набридає кому-небудь.– *А тепер,– глянув Романові у вічі,– чого хотів від тебе цей довбанат?* (В. Врублевський, Замах на генсека).

ДО́ВБАНИЙ, -а, -е., *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Поганий, неприємний (неґативна характеристика будь-якого предмета, явища, людини). *<...> можна зціпити зуби і дати собі відрізати пальця чи довбаний апендикс без наркозу* (А. Дністровий, Невідомий за вікном); *Я його довбаний голос завжди впізнаю* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *<...> і побратимство ж наше довбане – все'одно що з одного табору <...>* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *<...> а колишні регбісти за пивом і картами курили кемел і говорили про своє довбане регбі <...>* (С. Жадан, Історія культури початку століття); *Коли видавець нарешті дозріває – з'ясовується, що роман уже перечитаний. Метафізика довбана. Рецидиви самвидаву* (Книжник, 2000, № 4). БСРЖ, 62.

ДО́ВБЕНЬ, -бня, *ч.*; *мол.*; *жрм*; *зневажл.* Те саме, що ДОВБАК.

ДОВБЛО́, -а́, *с.* і *ч.*; *мол.*; *жрм*; *зневажл.* Те саме, що ДОВБАК.

ДОВБОНУ́ТИЙ, -ого, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Ненормальна людина. ПСУМС, 22.

ДОВЕ́РШИТИ, -шу, -шиш, *док.*; *мол.* Досягти оргазму.

ДОГАНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок., (що). крим., мол.* Розуміти щось на рівні вимог, що висуваються до інтелекту. *Христя щось торохтить мені на вухо, але я нічого не «доганяю»* (С. Бортніков, Чистильник); *Я не доганяю тупу манеру показувати пальцем на бультер'єра* (із пісні гурту «Скрябін»). Югановы, 70; ЯБМ, 1, 282.

ДОГАНЯ́ТИСЯ, -я́юся, я́єшся, *недок.*; *мол.* Повторно вживати наркотик або алкогольний напій з метою продовження стану ейфорії. *П'яні ватерполісти збірних України та Молдови, «доганя-*

ючись горілочкою», зчинили дебош <...> (УМ, 13.09.2000).

ДОГНА́ТИ, -жену́, жене́ш, *док.* *(що)*; *крим., мол.* Зрозуміти. *Леся Герасимчук зізналася, що усі можливі книжки вона прочитала ще в дитинстві, причому, за її ж власними словами, «мало» що в тому догнала»* <...> (Книжник, 2001, № 12). БСРЖ, 160; ПСУМС, 22; СЖЗ, 36; ЯБМ, 1, 282.

ДОГНА́ТИСЯ, -жену́ся, -не́шся, *док.*; *мол.* Повторно вжити наркотичний засіб або алкогольний напій з метою продовження, підсилення стану ейфорії. *Ми догнались пивом, а потім довго їздили містом, поки Фомич роз'яснював шоферу, що хоче зробити «фак» в «паблік хаус»* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Наркомани «заряджаються дозою» вдома і вже в гарному настрої їдуть на Хрещатик, де і з'являється бажання «догнатись»* (Крок, 2001, № 13). БСРЖ, 160; ПСУМС, 22.

ДО́ДА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ДОВБАК. КСМС.

ДО́ДІК, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Самовдоволена людина; франт, фертик. *Я взагалі на таких додіків завжди плювати хотіла! Що з нього за чоловік – того й тільки, що штани носить* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ПСУМС, 22.

ДО́ЗА, -и, *ж.*; *шк.* Домашнє завдання. *Нам таку не підйомну дозу дали, що можна одразу здохнути!* КСМС.

ДОЗНЯ́К, -у́, *ч.*; *крим., нарк.* Доза наркотику. БСРЖ, 161; ПСУМС, 22; СЖЗ, 36.

ДОЇ́ТИ, дою́, до́їш, *недок., кого.*; *крим., жрм.* Вимагати у когось щось; вимагати і брати хабарі. *Незабаром мене почали «доїти». Обсяг данини зріс настільки, що я віддавав бандюгам весь виторг* (ПіК, 2001, № 12). БСРЖ, 161, ПСУМС, 23; ЯБМ, 1, 283.

ДОЇ́ХАТИ, -їду, -їдеш, *док.*; *мол.* **1.** *до кого.* Створити конфліктну ситуацію. ПСУМС, 23.

2. Досягти оргазму.

ДОК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДОКА. * Образно. <...> *коли українець прийде до бога я знаю / що саме він скаже йому / він скаже богові знаєш док / мене не кличе твоя труба* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

ДО́КА, -и, *ч. і ж.*; *мол.* Людина, обізнана в чомусь. ПСУМС, 23.

ДО́ЛАР, -а, *ч.* ◆ **Рідкий долар,** *крим.* Пів літра горілки. СЖЗ, 88.

ДОЛИ́НА, -и, *ж.* ◆ **Чуйська долина,** *нарк.* Ейфорія від куріння наркотиків. ПСУМС, 23.

ДОМУ́ШНИК, -а, *ч.*; *крим., жрм.* Квартирний злодій. *Три групи «домушників» затримали за тиждень* (КО, 1999, № 30); *«Домушники» перекрили тогорічний графік* (СМ, 19.02.1999); *Короткий проміжок – близько двох годин – не було вдома господарів квартири по вулиці Сухомлинського, але цього часу вистачило «домушникам», аби підібрати відмичку* (СМ, 30.07.1999). БСРЖ, 166; СЖЗ, 37; ТСРОЖ, 45; ЯБМ, 1, 285.

ДО́НОР, -а, *ч.*; *гірн.* Шахтар, якому приписують зайві гроші, частину яких він повинен віддати начальникові дільниці. Дзендзелівський, 350.

ДОРО́ГА, -и, *ж.* **1.** *нарк.* Шрам на венах від постійного введення наркотиків. БСРЖ, 164, ПСУМС, 23.

2. *мн.* доро́ги; *крим.* Вени. СЖЗ, 37.

ДОСТОЄ́ВСЬКИЙ, -ого, *ч.* **1.** *мол.*; *ірон., несхвальн.* Людина, яка набридає комусь. БСРЖ, 165. // *муз.* Людина, яка набридає музикантам похвалами або доганами. ПСУМС, 23.

ДОТИ́РКАТИ, -аю, -аєш, *кого*; *мол.* Те саме, що ДІСТАТИ. ПСУМС, 23.

ДОХО́ДИТИ, -джу, -диш, *недок.*; *крим.* Помирати. *Згадався напівзнайомий наркоман. Він, схоже, вже «доходив»* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ЯБМ, 1, 288.

ДОХОДЯ́ГА, -и, *ч.* **1.** *тюр.* Ув'язнений, доведений до крайнього ступеня виснаження. ТСРЯ, 219; ЯБМ, 1, 288.

2. *крим., жрм.* Виснажена людина. *Хто він за національністю – невідомо. Доходяга був просто людиною, доведеною до крайнього ступеня фізичного та духовного виснаження* (А. Дімаров, Містечкові історії); *Сильна армія «доходягами»?* (УМ, 14.09.1999); *Дідок-доходяга.* СЖЗ, 37; Чабаненко 1992, 1, 292; ЯБМ, 1, 288.

ДО́ШКА, -и, *ч.* **1.** *муз.* Ґітара зі шматка дерева. БСРЖ, 164. // Погана ґітара. ПСУМС, 23.

2. *мол.*; *жарт., зневажл.* або *презирл.* Дуже худа дівчина. БСРЖ, 164.

3. *мол.* Фригідна жінка. ПСУМС, 23.

ДРАБ, -а, *ч.*; *міл.* Охоронець. *Натренованим оком я вихопив з натовпу охорону – п'ятьох драбів з явно кримінальними фізіями* <...> (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ Від укр. заст. *драбант* – охоронець можновладної особи.

ДРАБАДА́Н, -у, *ч.*; *нарк.* Задоволення від куріння наркотичної речовини. *ДРАБАДАН – найвищий ступінь кайфу після куріння драпу* (Синопсис станіславський необов'язковий).

◆ **П'яний в драбадан,** *мол., жрм.* Про великий ступінь сп'яніння. *П'яний в драбадан, без шкарпеток, але в кедах, в запраних до дірок вилинялих джинсах і в червоній сорочці, на якій висіли широченні підтяжки кольору сажі, він* <...> *врешті-решт вирулив на сцену* (М. Мишкало, Майже європеєць). ПСУМС, 23; ЯБМ, 1, 156.

ДРАБУ́ГА, -и, *ч.*; *жрм.* Те саме, що ДРАБ. <...> *драбуга, якого я пожбурив першим, сидів на дорозі й тряс головою... ну а решта драбів спинилася й не знала, нападати їм чи ні* (Л. Кононович, Мертва грамота). *Кремезний драбуга.*

ДРАЙВ, -у, *ч.* **1.** *муз.* Особливе звучання, емоційна насиченість, внутрішня напруга музичної композиції. [У мові металістів] *драйв (англ. «енергія») вживається на позначення музичної енергетики* (Н. Шовгун, Формування українського...). БСРЖ, 166; ПСУМС, 23

2. *жрм.* Почуття пристрасного запалу, піднесеності, натхнення; велика емоційна напруга. *Напевно, це великий драйв – звести храм за свої гроші* (Книжник, 2001, № 18); *От часи ж були! Стільки оптимізму, стільки надій на драйв і декласований відчай, на автентику першоспіву, на аморальність першотворення...* (Книжник,

2001, № 16). * Образно. <...> *писання в порожнечу / країна з аграрним драйвом* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

◆ **Важкий драйв,** *комп.* Жорсткий диск. БСРЖ, 166; Синишин, 25.

ДРА́ЙВЕР, -а, *ч.*, *мн.* дра́йвери, -ів; *мол.* Водій, шофер. *Якщо ви не ловите машину на вулиці і не домовляєтесь заздалегідь про суму, а цивільно викликаєте «драйвера» по телефону, відлік йде суворо за лічильником* (ПіК, 2002, № 47–48).

ДРА́ЙКА, -и, *ж.*; *шк.* Трійка (оцінка).

ДРАМС, -а́, *ч.*, *мн.* дра́мси, -ів; *муз.* Ударні інструменти. БСРЖ, 166; ПСУМС, 23.

■ Від англ. *drum* – барабан.

ДРАП, -у, *ч.*; *нарк.*, *крим.* Гашиш. <...> *пахне драпом в учительській, дощ заливає двори* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Є кілька футів допомоги з безробіття, і він, козел, цілими днями курить драп і бухає* (М. Мишкало, Майже європеєць). БСРЖ, 166; ПСУМС, 23. СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 289.

ДРА́ТИ, дерý, дерéш, *недок.*, *кого*; *крим.*, *жрм.* Здійснювати статевий акт з дуже високою інтенсивністю (тільки про чоловіків). *А тут, ну, як тобі сказати, драв Ліду мало не щодня* <...> (Ю. Покальчук, Те, що на споді). Югановы, 73; ЯБМ, 1, 290.

ДРА́ХМИ, -ів, *мн.*; *крим.*; *жарт.* Гроші. БСРЖ, 166; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1. 290.

ДРА́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Сексуальна партнерка чоловіка.

■ Див. ДРАТИ.

ДРЕ́ЙФИТИ, -флю, -фиш, *недок.*; *крим.*, *жрм.* Боятися. *Доки хтось незнайомий не ляснув мене по спині: – Толя, не дрейф* (Б. Жолдак, Спокуси). СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 290.

ДРЕЙФЛÓ; ДРЕФЛÓ, -á, *с.* і *ч.*; *крим.*; *зневажл.* Боягуз. БСРЖ, 167; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 290.

ДРЕК, -у, *ч.*; *мол.*; *жрм*; *несхвальн.*; *зах.* Щось поганої якості, нічого не варте. *Плаття – дрек* (Запис 2002 р. м. Чернівці.). БСРЖ, 166.

■ З їдиш: *drek* – лайно, людський кал; нім. *Dreck* – взагалі щось погане. Дзендзелівський, 258.

ДРЕ́КОВИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм*; *несхвальн.* Поганий, неякісний. *Дрековий торт купила* (Запис 2002 р., м. Чернівці).

ДРЕФУ́Н, -á, *ч.*; *мол.* Боягуз. *Чи я ж дрефун? / Чи кумпол мені, може, / розвалили?* (Книжник, 2001, № 18).

ДРИНКАНУ́ТИЙ, -а, -е; *мол.* У стані алкогольного сп'яніння.

ДРИ́НЬКНУТИ; ДРІ́НЬКНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.* Випити спиртного.

ДРИ́НЬКНУТИЙ; ДРІ́НЬКНУТИЙ, -а, -е; *мол.* Те саме, що ДРИНКАНУТИЙ.

ДРІ́ЖДЖІ, -ів, *мн.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 168; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 291.

ДРІНК, -у, *ч.*; *мол.* Алкогольний напій. * Образно. <...> *там сподіваний дрінк і негаданий бульк / витягають із серця пісний пролеткульт* <...> (І. Бондар-Терещенко, Postебня). БСРЖ, 16; ПСУМС, 23.

■ Від англ. *drink*.

ДРІ́НКАТИ; ДРІ́НЬКАТИ, -аю, -аєш, *недок., що; мол., крим.* Пити (частіше спиртні напої). <...> *українські хлопці «дрінкають» суворіші напої – замість кальвадосу і мартіні – горілку, віскі, пиво, і каву, каву, каву* (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ, 167; ПСУМС, 23; ЯБМ, 1, 290.

ДРО́ВА, 1. дро́в, *мн.*; *крим., мол.* Сірники. ПСУМС, 23; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 291.

2. *у знач. вигуку, мол.* Кінець, крах. ПСУМС, 23.

ДРОЧИ́ТИ, -чу́, -чиш, *недок.*; *мол., жрм, крим.* Займатися онанізмом. *Виродок, який ненавидить всіх і все, дрочить в кулак, розглядаючи розвішані в себе в кімнаті еротичні картинки з фільму «Без чувства»* (Синопсис станіславський необов'язковий); *Взагалі, стежити за людиною, коли вона їсть,– це просто свинство, це те саме, що підглядати, коли дрочать* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 168; СЖЗ, 37; ЯБМ, 1, 291.

ДРОЧИ́ТЕЛЬ, -теля, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРОЧУН.

ДРОЧКО́, -чка́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРОЧУН.

ДРОЧУГА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРОЧУН.

ДРОЧУ́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Онаніст. ПСУМС, 22.

ДРУГ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. *Я переконаний, що варто несподівано з'явитися до неї, і тоді ... мій маленький друг до її послуг* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 168.* Образно. *Немає більшої удачі, / Коли без комплексу й напруг / Поряд з тобою різво скаче / Красивий сексуальний друг!* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ДРУГА́Н, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Друг, який має однакові права з іншими в груповій ієрархії. СЖЗ, 37.

2. *мол.* Друг, приятель. *О пів на першу ночі, щоправда, не більш тверезий від Васі білоруський новеліст Єрмолайчик зробив було спробу витягнути другана з ліфта* <...> (Ю. Андрухович, Московіада); *У його кращого другана Кєші сьогодні не було занять, тому він зав'язав розмову з Корієм* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 168.

ДРУЖБА́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ДРУГАН.

ДРУЖО́К, -жка́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 168.
◆ **Милий дружок.** Те саме. *Її обличчя занурилося в його поміжніжжя, губи торкнулися врази – і «милий дружок» виструнчився піонером: «Завжди готовий!»* (В. Врублевський, Замах на генсека).

ДРУШЛЯ́К, -а́, *ч.*; *муз.* Домра. ПСУМС, 23.
◆ **Друшляки пускати,** *мол.* Говорити дурниці. ПСУМС, 23.

ДРУШЛЯ́ТИ, -я́ю, я́єш, *крим., мол.* Спати. * Образно. *Мовчання подібне до рабства. / Йому за щастя друшляти між дахом і страхом. / Так спить після цуйки немитий румун* <...> (С. Пантюк: Іменник.). ПСУМС, 23; СЖЗ, 38.

ДРЮ́ЧБА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дружба. ◆ **Дрючба народів**, *жрм*; *жарт.-ірон.* 1) Монумент Возз'єднання України з Росією у м. Києві. 2) Бульвар Дружби Народів у м. Києві.

■ Контамінація *дружба* і *дрючити.*

ДРЮ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок., кого*; *крим., жрм*; *вульг.* Використовувати

жінку під час статевого акту. *Уяви-но собі: курдуплик курву / Дрючить <...>* (Т. Лучук, Кутулл у версіях...). БСРЖ, 169.

ДУБ, -а. *ч.* ◆ **Упасти з дуба на кактус,** *жрм.* Стати дурнуватим. ФССГД, 90. **Ясельний дуб,** *мол.* Ствердження чого-небудь; ясна річ. Сленг-лікбез 4.

ДУБА́К, -а́, *ч. крим., мол.*; *жарт.* Холод. *У хаті страшний дубак* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 169; ПСУМС, 23.

ДУБЛО́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *інд.-торг.* Дублянка. БСРЖ, 170.

ДУДКИ́, -до́к, *мн.*; *муз.* Духові інструменти. ПСУМС, 23.

ДУКА́ТИ, -ів, *мн.*; *крим.* Гроші. СЖЗ, 38.

ДУ́ЛЯ, -і, *ж.* **1.** *комп.*; *жарт.* Вихід з програми трьома пальцями – Ctrl – Alt – Del. * Образно. *Комбінація з трьох пальців. Так фахівці називають операцію перезавантаження комп'ютера. Саме її й скрутили Ющенкові* (йдеться про зміну уряду В. Ющенка навесні 2001 р.) (ПіК, 2001, № 15). БСРЖ, 171.

2. *муз.* Партія з трьох нот, яку грають однією рукою. ПСУМС, 24.

◆ **Дуля з рота,** *мол.* Висунутий язик. ПСУМС, 24.

ДУ́НЬКА, -и, *ж.*; *мол.*; *ірон.* Дівчина, жінка для задоволення сексуальних потреб.

◆ **Дунька Кулакова,** *крим.* Онанізм. БСРЖ, 171; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296. **Дуньку ганяти,** *мол.* Займатися онанізмом. **Наукова дунька,** *інтел.*; *жарт.* Книгарня та видавництво «Наукова думка» у м. Києві.

ДУ́ПА, -и, *ж. мол.* **1.** Зад. *Мене розважив задушливий декор серпасто-молоткастих кумачів <...>, а особливо офіціянтка з діркою на джинсовій дупі* (Смолоскипи, 1997, № 2). ■ Від польськ. згруб. *dupa* – задниця.

◆ **В дупу п'яний.** Про великий ступінь сп'яніння. *Учора я надравсь, / Сьогодні в дупу п'яний – / А може це любов?* (Ю. Позаяк, Шедеври). **До дупи.** 1) Нічого не варте. [Руслан:] *Фух! Аж упрів... Але то все – до дупи. Працюй для них, страждай – ніхто тобі й слова доброго не скаже.* (В. Діброва, Поетика застілля). 2) До дідька. ■ Від польськ. *do dupy*. **Дупу порвати.** Зробити все можливе й неможливе задля досягнення певної мети. ПСУМС, 56. ■ Трансформація крим. фразеологізму *очко рвати* у тому ж значенні. Див. ОЧКО. **Мати в дупі** *когось, щось.* Ігнорувати когось, щось. *Панна, котра роздягається сама, робить це з двох причин: а) має тебе в дупі, і їй глибоко начхати, що ти про неї думаєш; б) не має тебе в дупі, а тому не бажає грати вар'ят*а (Ю. Винничук, Груші в тісті). ■ Від польськ. *mieć (coś) w dupie*. **У дупі.** У скрутному або безвихідному становищі. «*У дупі ти тепера <...>. А як звідти виберешся, доведеться партійний білет на стіл покласти...*» (В. Дрозд, Життя як життя).

2. *жарт.-ірон.* Обличчя. ПСУМС, 24.

ДУ́ПЕЛЬ, -пля, *ч.*; **1.** *жрм*; *презирл.* Розумово відстала людина. БСРЖ, 171, СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.

2. *крим.*; *презирл.* Психічно ненормальна людина. СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.

3. *жрм.* Стан сильного алкогольного сп'яніння. БСРЖ, 171; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.

◆ **Дати дупля,** *крим.* Зрозуміти щось. *Замість слова «зрозуміти» використовують вислів «дати дупля»* <...> (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ДУ́ПКА, -и, *ж.* ◆ **Куряча дупка,** *мол.* Мовчазний, нерішучий хлопець. ПСУМС, 24.

ДУПКУВА́ТИ, -ку́ю, -ку́єш, *недок.*; *мол.* Гасити недопалену цигарку. ПСУМС, 24.

ДУПЛИ́ТИСЯ, -лю́ся, -ли́шся, *недок.*; *мол.* Не розуміти чогось. ПСУМС. 24.

ДУ́ПЦЯ, -і, *ж.*; *мол.* Пестл. до ДУПА1. <...> *він* [ліжник] *пам'ятає всі зізнання* <...> *він цілу ніч мені шепоче про твої губи дупцю очі* <...> (Р. Малко, Шкіци).

ДУРБЕЦИ́Л, -а, *ч. мол.* Те саме, що ДЕПАД. ПСУМС, 24.

ДУРДО́М, -у, *ч.*; *жрм*; *мол.*, *крим.*

1. Психіятрична лікарня. БСРЖ, 172; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 296.

2. *жрм*; *мол.*; *несхвальн.* Нервозна, ненормальна ситуація; плутанина, безлад. *У кожній державі є свої святі імена і якщо запитати, скажімо, в поляка, як він ставиться до премії імені Адама Міцкевича, то це не означає, що він мусить «наїжджати» на Міцкевича. Це вже повний дурдом* (Є. Пашковський: ЛП, 2001, № 3). БСРЖ, 172; ФССГД, 93. **Дурдом на колесах,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 93. **Як у дурдомі,** *жрм.* Те саме. [Вєнік:] *Живу, як у дурдомі. Вчора жаба, сьогодні – ці привиди гестапівські!..* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ДУ́РЕНЬ-ДУ́РЕНЬ, ду́рень-ду́рня, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Група «Дюран-дюран».

ДУ́РКА, -и, *ж.* **1.** *мол.*; *жрм.* Психіятрична лікарня. [Клава:] *Та його ж у дурку треба!* (Н. Ворожбит, Житіє простих); *У дурці шизофреники їдять вареники* (В. Недоступ: Пропала грамота); *Тут за «три акорди» гинули та сиділи по «дурках» вже по-справжньому* (ПіК, 1999, № 35). ПСУМС, 24.

2. *мол.* Божевілля. *Так, коли твір уже ледь не волає про свою детективність, метафізику чи й просто «дурку», головний герой спокійнісінько жиріє собі* (Книжник, 2001, № 18). ПСУМС, 24.

3. *крим.* Жіноча сумка. БСРЖ, 172; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 297.

ДУРМА́Н, -у, *ч.*; *крим.* Вино. СЖЗ, 38.

2. *жрм.* Самогон.

ДУРЯ́ЩИК, -а, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Телевізор.

ДУСТ, -у, *ч.*; *крим.* Самогон. СЖЗ, 38.

ДУХ, -а, *ч.* **1.** *арм.*; *зневажл.* Молодий солдат (у перші шість місяців строкової служби). БСРЖ, 173; СЖЗ, 38. ◆ **Бурий дух.** Непокірний солдат, який дає відсіч проявам дідівщини. Балабін.

2. *арм.*; *зневажл.* Боєць армії афганської опозиції в період радянської воєнної кампанії 1979–1989 рр.; душман. *Хто ви – «афганці» чи «духи»? / Которої з воєн / Жертви, научені клацати в пітьмі затвором?..* (О. Забужко, Диригент останньої свічки); *Застосовувати автомати-кулемети, а тим більше – ручні гранати – ризиковано. Замість «духів» можна завалити товаришів* <...>

(С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 173; ТСРЯ, 221.

3. *крим.*; *жарт.* П'яна людина. БСРЖ, 174; СЖЗ, 38.

ДУХО́ВКА, -и, *ж.*; *інтел.*; *жарт.* Духовне життя.

ДУША́РА, -и, *ч.*; *арм.* Те саме, що ДУХ1. Балабін.

ДЮ́НДЕЛЬ, -деля, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Ніс. ПСУМС, 24.

ДЮ́ПЕЛЬ, -пеля, *ч.* ◆ **П'яний в дюпель,** *жрм.* Про великий ступінь сп'яніння. <...> *п'яного в дюпель чоловіка* <...> *жінка не просто лупить межі очі, а ще й таким чином принижує за допомогою зміни рольових характеристик* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ДЯПА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Дядько.

ДЯ́ТЕЛ, -тла, *ч.* **1.** *крим.* Жертва злочину. БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

2. *крим.*; *презирл.* Людина, яка не має авторитету в злочинному середовищі (тяжка образа у злочинному світі). БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

3. *мол.*, *крим.* Дурень. *Дятел – дурень, тупиця* (КСМС). ПСУМС, 24; СЖЗ, 38

4. *крим.*; *несхвальн.* Донощик, інформатор. БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

5. *крим.* Активний гомосексуаліст. БСРЖ, 176; СЖЗ, 38; ЯБМ, 1, 301.

Е

ЕКВА́ТОР, -а, *ч.*; *студ.* Час після зимової сесії на третьому курсі, середина навчання у вузі. *На третьому курсі, відразу після «екватора», він ледь не вчинив найдурнішої речі у своєму житті* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 710.

ЕКЛЕ́Р, -а, *ч. крим.* Чоловічий статевий орган. СЖЗ, 39.

ЕКСТЕЗІ́, *невідм.*; *нарк.*, *мол.* Наркотик, сильний психостимулятор. <...> *кількість молодих людей, які вперше випробували «екстезі» та інші хімічні наркотики* [збільшилась] <...> (А. Мухарський, Попса для еліти). ПСУМС, 24.

ЕЛЕКТОМАТЮКА́ЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.*; *згруб.* Рупор, гучномовець. ПСУМС, 24

ЕМЕМЕ́М, *невідм.*, *деабр.*; *мол.* Погано. ПСУМС, 24.

■ Від назви фінансової піраміди «МММ», від діяльности якої постраждало багато вкладників.

ЕММАНУЕ́ЛЬ, -і, *ж.*; *крим.* Висококласна повія. СЖЗ, 39.

ЕНКА, -и, *ж.*; *студ.* Позначка в журналі про відсутність студента на занятті. *Зайшовши до аудиторії, він дізнається, що переклички не робили, і, значить, йому не поставлять енки* (Синопсис станіславський необов'язковий).

Є

ЄЛА́ХА, -и, *ж.*; *крим.* Пиво. СЖЗ, 39.

ЄРАЛА́Ш, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Порнографічний фільм. ПСУМС, 24.

Ж

ЖА́БА[1], -и, *ж.* **1.** *мол.*; *зневажл.* Дівчина. БСРЖ, 179; ПСУМС, 24.
2. *крим.* Жінка легкої поведінки. СЖЗ, 40.

ЖА́БА[2], -и, *ж. крим.*; *несхвальн.* Жадібна людина. БСРЖ, 179; СЖЗ, 4.

◆ **Жаба душить / задушить, давить / задавить** *кого*; *мол.* 1) Про стан заздрості. *Нас же, «піпеткових» українських книголюбів, мусить «давити жорстока жаба»* [з приводу того, що роман Харуку Муракамі «Полювання на вівцю» у російському перекладі здобув всесвітній розголос]. *Адже, попри несхожість української і японської культур, попри, на позір, відмінність суспільно-політичної ситуації, цей роман – про нас* (Книжник, 2001, № 18); *Ті, хто знають, скільки коштує видати те кольорове безглуздя, добре зрозуміють, що то не просто літературний зворот. Жаба душить, перепрошую на слові!* (ЛП, 2001, ч. 2). БСРЖ, 179; ПСУМС, 24. 2) Про стан суму, туги. БСРЖ, 179. 3) Про скривджений стан. БСРЖ, 179.

ЖА́БКА, -и, *ж.*; *комп.* Значок (символ) @.

ЖАЛІ́ТИ, -ію, ієш, *недок.*, *кого*; *крим.* Здійснювати статевий акт; злягатися. БСРЖ, 170; СЖЗ, 40; ЯБМ, 1, 309.

ЖА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.*, *кого*; *мол.*; *вульг.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 24; ПСУМС, 24; СЖЗ, 40; ЯБМ, 1, 311.

ЖА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *недок.*, *кого*; *мол.*; *вульг.* Вступати у статевий контакт, здійснювати статевий акт з кимсь. <...> *ті сцикухи, хоч і малі, а жараться, як вугриці на пательні* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ЖЕРЕБЕ́ЦЬ, -бця́, *ч.*; *крим.*, *жрм.* Сексуально стурбований чоловік. // Сексуальний партнер (як правило, випадковий). ЯБМ, 1, 315.

ЖЕРЕ́БЧИК, -а, *ч.*; *жрм.* Пестл. до ЖЕРЕБЕЦЬ.– *Довго тебе, жеребчику, на луг не пускали* (В. Гужва, Рай).

ЖИГА́Н, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Досвідчений злодій. БСРЖ, 183; СЖЗ, 40; ЯБМ, 1, 316.
2. *мол.* Людина, яка постійно жартує, в т. ч. над ближніми. ПСУМС, 25.

■ З рос. діял.: *жиган* – пройдисвіт, досвідчений шахрай. Грачев, Мокиенко, 70

ЖИГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., кого; мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь (з великою інтенсивністю).

ЖИГУ́ЛЬ, -я́, *ч.; жрм.* Автомобіль «Жигулі».– *Є одна точка,– сказав Пальцюк і побіг переймати зальотного «жигуля»* (В. Діброва, Вибгане). БСРЖ, 183.

ЖИГУ́Н, -а́, *ч.; мол.* Чоловік із великою статевою потенцією.

ЖИТТЯ́, -я, *с.* ◆ **По життю.** 1) *крим.* Уживається в питальному реченні «Хто ти по життю?» у значенні «яка в тебе спеціяльність у злочинному світі?». *Саме провокатори найчастіше запитують хто ти «по життю» – мужик чи пацан, підтримуєш чи ні злодійське життя й таке інше* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ЯБМ, 2, 196. 2) *мол., жрм.* У реальному житті. *Вона по життю краща, ніж вийшла на цьому фото* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 184. 3) *мол., жрм.* Завжди, постійно, увесь час. *Приколіст – людина, що по життю приколюється* (КСМС). БСРЖ, 184.

ЖЛОБ, -а́, *ч.* **1.** *крим., мол., жрм.* Скупа, жадібна людина. БСРЖ, 184; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 319

2. *крим.; зневажл.* Селянин. БСРЖ, 184; ЯБМ, 1, 319.

3. *мол.; несхвальн., зневажл.* Обмежена людина, часто великого зросту. *Просто виховання таке – отой ідіот, жлоб і п'яниця, тільки й знає, що свої нутрії* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Жлоб категорично хоче розмовляти і писати на «удобнопонятном языке»* (І. Жиленко, Homo feriens); *Входить два жлоби. Вони несуть картину «Три богатиря». Картина страшна й велика, нести її жлобам важко* (Л. Подерв'янський, Король Літр). * Образно. <...> *І каже: / Придурку! Ти лише гіпертрофований жлоб-огірок!* (Ю. Позаяк, Шедеври).

■ З польськ. *żłób* – жолоб, колода, ясла, годівниця для худоби (Б. Ларін). Грачев, Мокиенко, 71.

ЖЛОБИ́НА, -и, *ч.* і *ж.; мол., жрм.* Те саме, що ЖЛОБ1.– *І по чому він хоче? – По три. – От жлобина! – Так. Поц* (В. Діброва, Збіговиська); *Уявляєте, кличе мене до себе, ще й пляшку вимагає. От жлобина!* (М. Омельченко, Свято біди).

ЖЛОБИ́ТИСЯ, -блю́ся, -би́шся, *недок.; мол., крим.* Виявляти жадібність, скупість. *Тепер можна спокійно розглянутися по публіці і закурити (Юрку, не жлобся!) «голуазів»* (Ю. Андрухович, Рекреації). БСРЖ, 185; ПСУМС, 25.

ЖЛОБИ́ХА, -и, *ж.; мол., жрм.* Ж. до ЖЛОБ. *Просто я жлобиха, тому такі думки* [купити вівсянки замість ковбаси], *та ще й перед приходом друзів,– це нормально* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Той телефон, який він позичив у останньої розкішної подруги, давно відключено. І говорив він по ньому не більше двох днів. Потім та ж-ж-жлобиха заблокувала номер, відкрила собі новий, а йому на пам'ять лишилася тільки гарна іграшка у вигляді апарата* (Є. Кононенко, Зрада).

ЖЛОБКУВА́ТИЙ, -а, -е; *жрм.* Про людину якій притаманні риси жлоба. *Фонд очолює жлобкуватий американець Біст, що теж кохається на мистецтві, як і вони, а тому допомагає*

бідним дітям п'яниць «тлетього швіту» вибитися в люди (Книжник, 2001, № 19).

ЖЛОБНЯ́, -і́, *ж., збірн.*; *мол.*; *зневажл.* Жадібні, скупі, некультурні люди. *Нехай ми для них – дурні скіфи. Зате вони для нас – жлобня* (В. Діброва, Збіговиська).

ЖЛОБОДРО́М, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* **1.** -а. Те саме, що ЖЛОБ.– *Ану валі атсюда, жлободром, а то тєбє ще момєнтом рога атшибут* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

2. -у, *збірн.*; Те саме, що ЖЛОБНЯ.

ЖЛО́БСТВО, -а, *с.*; *мол.*; *несхвальн.* Відсталість; примітивність. *У загальносвітовому масштабі випити вважається жлобством; тому що суспільство розвивається, наркотики розвиваються, й алкоголь – це вже ознака культурної відсталості* (Олег Скрипка: День, 17.08.1998); *Степ. Село. Потім жлобство райцентру / За годину стає обласним* (П. Вольвач, Бруки і стерні).

ЖЛО́БСЬКИЙ, -а, -е; *мол.*, *жрм*; *несхвальн* Примітивний, позбавлений смаку. *Чеканчук уже був тут позавчора, по дорозі він подумав, де можна буде сісти втрьох коло пляшки в суперєвропомешканні, що в ньому Мар'яна рішуче ліквідувала кухню як елемент радянської жлобської субкультури* (Є. Кононенко, Імітація). * Образно. *Наше життя постає / звіздами яфетичними / у лабіринті весни – / жлобської, нецікавої* (С. Процюк: Цех поетів). БСРЖ, 185.

ЖЛУ́КТИТИ, -кчу, -ктиш, *недок.*; *мол.* Пити спиртні напої. *«Вибухове пиво» – велика річ, а він жлуктить і жлуктить...* (ПіК, 2002, № 6). ПСУМС, 25

ЖМОТ, -а́, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Скупа, жадібна людина. *Якби ти не був жмотом, ти б поділився морозивом* (ПСУМС). ПСУМС, 25; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 319.

ЖМОТИ́ТИСЯ, -чу́ся, -ти́шся; *мол.*, *жрм.* Виявляти скупість; бути скнарою. <...> *старі музиканти ті які вижили / нию́ть тепер / жмотяться / з першоголіпшого приводу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

ЖМУР, -а́, *ч. мол.*; *жрм, крим.*, *мол.* Покійник, труп. [Філін:] <...> *А прівідєнія – безстидні проститутки, / Які за руб залізуть в склєп сімейний. / Їм поїбать, шо там жмури лежать* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); <...> *всі «історії» подаються «постфактум», допомагати вже нікому, всі жмури ожили самі* (ПіК, 2001, № 21). БСРЖ, 185; ПСУМС, 254; СЖЗ, 41

◆ **Жмура тягнути,** *муз.* Те саме, що **жмурика лабати.** *Уявляєш, був народним артистом СРСР, а для підробітку жмурів тягнув* (Запис 2001 р.).

ЖМУ́РИК, -а, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що ЖМУР. *В місті що – вкинули п'яненькі реб'ятушки енного за зміну жмурика в футляр автобуса, підперезаного чорним,– і паняй* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ◆ **Жмурика зіграти,** *жрм.* Померти. ФССГД, 99. **Жмурика лабати,** *крим.*, *муз.* Грати в оркестрі на похороні. БСРЖ, 185, СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 320 **Ходити до жмурика в гості,** *жрм.* Погоджуватися грати на похороні (про музик). ФССГД, 99.

■ З рос. діял. *жмурик* у значенні «покійник». Грачев, Мокиенко, 73.

ЖМУРКО́, -а́, *с.* ◆ **Зіграти в жмурка,** *жрм.* Те саме, що **жмурика зіграти.** ФССГД, 78.

ЖМУТ, -а́, *ч.*; *жрм.* Те саме, що ЖМОТ. Чабаненко 1992, 1, 321.

ЖО́РА, -и, *ч.* ◆ **Жора (жор) напав** *на кого, мол., жрм.* Хтось дуже хоче їсти. БСРЖ, 185; ФССГД, 99.

ЖУВА́ЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Рот. ПСУМС, 25.

ЖУ́ЖИК, -а, *ч. мол.* Те саме, що ГОПНИК. ПСУМС, 25.

ЖУ́ЖКА, -и, *ж.*; *мол.* Вино поганої якості. ПСУМС, 25.

ЖУ́ЖМАН, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЖУЖИК. ПСУМС, 25.

ЖУРИ́ТИ, -рю́, -риш, *недок.*, *кого.*; *мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь ПСУМС, 25.

З

ЗАБАНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док.*; *жрм.* Випити спиртного. <...> *минулого вечора я чув дурнуваті постріли заїжджих п'яндиг, що, нічого не вполювавши, забанячивши десь під скирдою, потім гасять по всьому, що бігає* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

■ Див. БАНЯЧИТИ.

ЗАБА́ЦАНИЙ, -а, -е; *мол.*; *несхвальн.* **1.** Затурканий, забитий. <...> *та хто ти ваще така, слиш, ти, забацана Ukrainian, дитя відрадненської комунальної «хрущовки»* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); – *Ти якась забацана,– сказала мені Нінка* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

2. Занехаяний, убогий. *Общій вагон забацаного поїзда* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ЗАБА́ЦАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *що.* **1.** *муз.*, *мол.* Зіграти, виконати щось на музичному інструменті. *Забацав «Ще не вмерла...» та десь собі пропав* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). *Забацати рок-концерт.* БСРЖ, 188.

2. *мол.* Інтенсивно виконати якусь дію. *Забацати чаю.* БСРЖ, 188.

3. *кого.* Утомити когось, вимучити.

ЗАБАШЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *док.* **1.** *(кому)*; *мол.* Заплатити комусь за щось. // *на що.* Дати грошей на щось. *Джезус забашляв на морозиво* (А. Коваленко: Молоде вино). БСРЖ, 188.

2. *крим.* Заробити багато грошей. БСРЖ, 188; ЯБМ, 1, 323.

ЗАБЕ́МБАНИЙ; ЗАБІ́МБАНИЙ, -а, -е. **1.** Обридлий; неприємний, відразливий. <...> *в твоїй бідній забембаній країні* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *У будь-якому ра-*

зі по вулиці він пересувається забімбаною постапоплексичною ходою (Ю. Андрухович, Московіада).

2. Дієпр. пас. мин. до ЗАБЕМБАТИ. *Це* [ходити до легальних психоаналітиків] *робити люблять забембані життям бізнесмени, різного роду митці та інші інтелігенти* (ПіК, 2001, № 25).

ЗАБЕ́МБАТИ, -аю, аєш, *док., (кого)*; *мол.* Набриднути комусь, втомити когось. *Блін, дістали! Вкрай забембали! Аж тонке тіло чухається від обурення* (ПіК, 2002, № 25–26).

ЗАБЕ́МБАТИСЯ, -аюся, -аєшся; *док.*; *мол.* Утомитися.– *Я вже забембався тут із охоронцем про газову зброю перетирати* <...> (ПіК, 2002, № 31).

ЗАБИ́ТИ, -б'ю, -б'єш, *док.* **1.** *крим.* Зайняти чергу або місце де-небудь. БСРЖ, 188; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 324.

2. *на що, на кого*; *мол.* Порвати з кимсь, відмовитись від чогось; збайдужіти до чогось, когось. *Абсолютно не цікавиться літературою за університетською програмою. Корочє, забив на науку конкретно* (Синопсис станіславський необов'язковий); <...> *лукаві діти в цю лиху годину* <...> *забили на духовність і борню* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Про гірників знову забули і вони «забили» на свої забої* (УМ, 16.02. 1999); *Я не знаю, шо маю туги від всіх від вас, Бо ті, шо мають всьо, то вже забили на нас* (із пісні гурту «Скрябін»). БСРЖ, 188; ПСУМС, 25. ◆ **Болт забити (покласти)** *на кого, на що.* 1) Поставитись до чогось байдуже. <...> *і робіть собі ЩО ХОЧЕТЕ, бо я болт забив на сновидіння* ... (Л. Дереш, Культ). 2) Рішуче покінчити з чимсь, перестати займатись чимось. *Друзі запевняли Славка, що це – вірняк і підбивали «забити болт на ІТР» та державну службу. Щоб, нарешті, працювати на себе. Руками, біля землі, на повітрі* (В. Діброва, Збіговиська).

ЗАБИ́ЧЕНИЙ, -а, -е; *мол.*; *презирл.* У якому мешкають, перебувають і т. ін. сільські жителі. *Це пояснюється його нігілістичним вихованням: його мама була психіатром в районній лікарні одного рогульського забиченого міста, яке швидше нагадує село з 9 поверховими будинками* (Синопсис станіславський необов'язковий).

■ Див. БИК2.

ЗАБИЧКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док., що*; *мол.* Затушити і зберегти недокурену цигарку. *Семен, який саме допалив рідкісно смердючу цигарку* <...>, *забичкував її і спокійно, як завжди, сказав* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита); <...> *забичкувавши послиненим пальцем сигарету, художник подумав, що найлютішим ворогом є перша дружина* <...> (Є. Пашковський, Безодня). * Образно. *Цокіт ложечок гармонує із шелестінням паперів, / із балаканиною всіх і неувагою кожного. У такому вавілоні – / розмову про щастя розтопчуть / Забичкують.* (П. Коробчук, Загальний вагон). БСРЖ, 190.

■ Див. БИЧОК.

ЗАБІГА́ЙЛІВКА, -и, *ж.*; *жрм, мол., крим.*; *зневажл.* Невелике кафе, бар, буфет, пивна без особливих зручностей. *На площі, де туляться одне біля одного дрібні забігайлівки, кіоски, ма-*

газинчики й бари, від рекламних вогнів рябить в очах (А. Дністровий, Невідомий за вікном); *Років чотири тому у львівських газетах з'явилися перші шкіцики Юрка Винничука з історії тамтих забігайлівок, тобто кнайп* (Книжник, 2001, № 8). БСРЖ, 188; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 323.

ЗАБУ́ЖКА, -и, *ж.*; *інтел.*; *письм.* Письменниця Оксана Забужко. *В Забужці щораз менше постмодернізму, а життєвого снобізму чимраз більше, а з ним – реалізм з екзистенціалізмом* (Книжник, 2001, № 13).

ЗАБУ́НЯ, -і, *ж.*; *письм.* Те саме, що ЗАБУЖКА.

ЗАБУ́ХАНИЙ, -а, е; *мол.* П'яний. ПСУМС, 10

ЗАБУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*; *жрм, крим.* Почати пити спиртне у великих кількостях; піти в запій. *«Забухати» – піти в запій* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 190; СЖЗ, 41; ЯБМ, 1, 326.

ЗАВАЛИ́ТИ, -валю́, -ва́лиш, *док., кого.* **1.** *крим., мол.* Убити когось. *Сьогодні мені треба завалити кількох* (К. Гай, Жахи майбутнього). БСРЖ, 190; СЖЗ, 42; ЯБМ, 1, 326.

2. *(куди, до кого)*; *мол.* Зайти, прийти кудись (як правило, без запрошення).– *Гаразд, пророк Нострадамус, завалюй!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

ЗАВИСА́ЛОВО, -а, *с.*; *мол.* Вечірка з великою кількістю людей, яка може продовжуватися невизначений час. *Влаштувати зависалово.* ПСУМС, 13.

ЗАВИСА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *де*; *мол.* Залишатися де-небудь протягом певного часу. *Якщо однієї пори можна проводити* [дозвілля] *в барах і кафе на свіжому повітрі, прогрітому сонцем, то з приходом іншого сезону доводиться перебиратися в закриті, накурені приміщення, зависати в когось на хаті* (Синопсис станіславський необов'язковий); *З'явився навіть специфічний тип богеми, яка постійно «зависає» на каві* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 191; ПСУМС, 25.

2. *несхвальн.* Байдикувати, нічого не робити. * Образно. <...> *вона виїжджає з міста її телефон зависа* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 191.

ЗАВИ́СНУТИ, -ну, -неш, *док.* **1.** *мол.* Залишитися десь протягом певного часу. <...> *покійник більш як на півтора місяця «завис» у чужому селі в компанії собі подібних* (УМ, 4.04.2000); *«Зависнути на каві» те саме, що й «заскочити на каву», але з багатогодинним продовженням* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 191; ПСУМС, 13. // Затриматися десь. *Зависнути – затриматися* (Сленг-лікбез 6).

2. *мол.* Заборгувати комусь гроші. *Зависнути – мати борги* (Сленг-лікбез 6). ПСУМС, 26.

3. *на кому, на чому*; *мол.* Дуже захопитися кимсь, чимось. *Зависнути на однокурсниці. Зависнути на навчанні.*

4. *комп.* Дати збій (про комп'ютер, програму). БСРЖ, 191.

ЗАВ'ЯЗА́ТИ, -в'яжу́, в'я́жеш, *док.*

1. *крим.* Покінчити назавжди із злочинним життям. БСРЖ, 192; СЖЗ, 42; ЯБМ, 1,

328. ◆ **Зав'язати вузлик.** Те саме. СЖЗ, 42; ЯБМ, 1, 328.

2. *мол.* Припинити робити щось, займатися чимось. *Марадона «зав'язав» із футболом* (УМ, 13.11.2001). *Зав'язав ходити на тренування.* БСРЖ, 192; ПСУМС, 25.

3. *з чим*; *мол.*, *жрм.* Припинити осудну діяльність (вживання алкоголю, наркотиків і под.). ПСУМС, 25.

ЗАВ'Я́ЗКА, -и, *ж.*; *мол.* Припинення якоїсь осудної діяльності (пияцтва тощо). ◆ **Бути у зав'язці.** Припинивши якусь діяльність, не займатися нею (звичайно про пияцтво, проституцію). *Я гречно виніс до загального столу пляшку перцівки, і, оскільки Опанас Хомич Грак був у «зав'язці», то на кожного припало десь по сто п'ятдесят грамів* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 192.

ЗАВ'ЯЗУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, *з чим.*; *мол.*; *крим.*; *жрм.* Припиняти щось робити. [Незнайка:] *Гайки ці йобані, блядь, не знімаються!.. Плачущий Незнайка зав'язує з гайками, зато йому вдається знять часи «Ролікс» і запиздячить ними в Сінєглазку* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 192.

ЗАГРЕБТИ́, -ребу́, -ребе́ш, *док.*, *кого*; *крим.* Затримати, арештувати когось. *Гальмуй, там же нас загребуть!* (М. Омельченко, Свято біди); *А міліція приїхала та й загребла його разом із тим прапором, голубчика!* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 194; ЯБМ, 1, 341.

ЗАГРИЗО́Н, -у, *ч.*; *мол.* Закуска. ПСУМС, 26.

ЗАГРИ́ЗТИ, -зу́, -зе́ш, *док.*; *мол.* Закусити алкоголь.– *Слухай, а загризти в тебе чим є? – питає він* (В. Врублевський, Тріщини). ПСУМС, 26.

ЗАГРИМІ́ТИ, -млю́, -ми́ш, *док.*; *крим.* **1.** Бути заарештованим. БСРЖ, 194; СЖЗ, 42; ЯБМ, 1, 341.

2. Бути засудженим, отримати строк покарання. *Як у 17-річному віці «загримів» за крадіжки, так пішло й поїхало* (СМ, 16.01.1998). БСРЖ, 194; ЯБМ, 1, 341.

ЗАГРІБА́ТИ, *безос.*, *кого*; *нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії. *Її почало загрібати від одного лише диму* (Л. Дереш, Культ).

ЗАДО́ВБАНИЙ, -а, -е; дієпр. пас. мин. ч. до ЗАДОВБАТИ. *мол.*; *несхвальн.* <...> *задовбаний вічною морокою, як заробити гроші* <...>, *віддаю перевагу документалістиці, жовтій пресі, а все більше – кіно та театру* (О. Ульяненко: УМ. 12.02.2003).

ЗАДОВБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*, *кого*; *мол.*; *несхвальн.* Набриднути комусь, утомити когось. *А ще задовбав прибалтійський клімат* (В. Косенко, Карма); *А то вже задовбали, що скоро з кухні викинуть* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 196.

ЗАДОВБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*

1. *мол.*, *крим.*; *несхвальн.* Утомитися; змучитися. <...> *у дверях поламані замки, жалюгідні допотопні меблі (столяр Микола вже задовбався їх ремонтувати)* <...> (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 196.

2. *нарк.* Накуритися марихуани.

ЗАДО́ВБУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, *кого*; *мол.*; *несхвальн.* Набридати комусь, утомлювати когось.– *Добре, не задовбуй мене, Бога ради, такими думками!* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 195.

ЗАДРА́ТИ, задеру́, задере́ш, *док.*, *кого*; *мол.*, *жрм.* Дуже набриднути комусь, утомити когось.– *Про що ти знову? Задрав ти, Клоц* (О. Ульяненко, Божественна рапсодія); – *Ага... Вдома Ригорович вже всіх задрав. Просто сили немає...* (С. Бортніков, Чистильник-2).

ЗАДРА́ТИСЯ, задеру́ся, задере́шся, *док.* Утомитися (від когось, чогось). *Я вчив сьогодні Канта, так задрався* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ЗАДУ́ПИТИ, -плю, -пиш, *док.*, *що*; *мол.* Пожалкувати, не дати чогось. ПСУМС, 26.

ЗАДУРА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док.*, *що*; *мол.*; *жарт.* Інтенсивно виконати якусь дію. *Задурачити каву.* ПСУМС, 24.

ЗА́ЄЦЬ, -за́йця, *ч.* **1.** *крим.* П'яна людина. СЖЗ, 42.

2. *мн.* зайці; *мол.* Дівчата. *Тоді малюєш собі ілюзорне майбутнє – з гарними довгоногими зайцями* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ЗАЖИ́ГА, -и, *ж*; *мол.* Запальничка. ПСУМС, 26.

ЗАІРЖА́ТИ, -жу́, -же́ш, *док.* Голосно засміятися. *Тепер заіржали обоє – і Сміт, і Вессон* (В. Шкляр, Елементал).

ЗАЙВА́НИТИ, -ню, -ниш, *док.*, *що*; *мол.* Украсти щось; присвоїти чуже.

ЗАКАДРИ́ТИ, -рю, -ри́ш, *док.*, *кого*; *жрм, мол.* Привернути чиюсь увагу, познайомитись з кимсь з метою зав'язування близьких стосунків. [Штірліц II:] *Група бойового забезпечення уміє все: і машину осідлати, і закадрити бабенцію!* (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 198.

ЗАКА́ДРЮВАТИ, -рюю, -рюєш, *недок.*; *жрм, мол.* Привертати чиюсь увагу, знайомитися з кимсь з метою зав'язування близьких стосунків. [Штірліц II:] *У тебе, женишок, заки справді здвиг по фазі. Женщин треба закадрювати тут, на землі, а не чекати з космосу* (В. Лігостов, Як я не став...).

ЗАКАЗУ́ХА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *міл.* Убивство на замовлення. *Усе це тхнуло заказухою конкурентів* (ПіК, 2002, № 9). БСРЖ, 192.

2. *інтел.* Стаття чи фільм на чиєсь замовлення.

ЗАКАЙФО́ВАНИЙ, -а, -е; *мол.*; *жрм.* **1.** Про людину, яка відчуває приємні емоції, задоволення. <...> *насправді я буваю й не такий закайфований, як був під час побачення: і нехтувати моїми «зоряними часами» також не годиться* <...> (І. Світличний, Голос доби).

2. Дієпр. пас. мин. до ЗАКАЙФУВАТИ. <...> *Кошарний, закайфований громом своєї колісниці, ще ширше посміхався, ще дужче зіпав роззявленим ротом* (В. Захарченко, У темпі вальсу).

ЗАКАЙФУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док.*; *мол.* Отримати задоволення, приємні емоції. <...> *я цілковито і щиро, даруйте на слові, закайфував разом з першими тактами увертюри* (Ю. Андрухович, Дезорієнтація на місцевості).

ЗАКАЛДИ́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *мол.* Випити спиртний напій. ПСУМС, 31.

ЗАКАНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.* **1.** *кого чим.*; *мол.*; *несхвальн.* Набриднути комусь, втомити когось своєю надокучливістю. *А як вам сцена дефлорації Аделі на вісім сторінок? Заканало? Отож бо й воно* (Книжник, 2001, № 18); *Ти заканав мене своїми розпитуваннями* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 198.

2. *мол.* Зайти, завітати до когось.

ЗАКІ́С, -ко́су, *ч., під кого, під що та без прийм.*; *мол.* Імітація, уподібнення до когось, чогось. *Ремісникові під силу стилізований фальшок, чорнущина, закоси під «страшну правду жизні»* (Є. Пашковський: ЛУ, 8.02.2001); *«Косив» мент під короля рок-н-ролу... Керівники поліцейського департаменту вирішили, що з такими «закосами» констеблю в поліції робити нічого* (УС, 15.01.2002). БСРЖ, 200; ПСУМС, 26.

ЗАКЛАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** (*що*); *мол.*, *жрм.* Пити спиртні напої. БСРЖ, 199; ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 350.

2. *кого*; *крим.*, *мол.* Видавати когось. *Задля перемоги світової революції замолоду знімав з церков хрести і дзвони, закладав сіячів опіуму...* (А. Морговський, Фіфті-фіфті). БСРЖ, 199; ЯБМ, 1, 350.

ЗАКЛА́СТИ, -ду́, де́ш, *док. кого. крим.*, *мол.*; *несхвальн.* Видати спільника, донести на когось. *Москвичка тоді «заклала» мінтам когось із «східняків»* (В. Врублевський, Замах на генсека); – *Хлопці не закладуть тебе? Певен?* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 203; ПСУМС, 26; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 350.

ЗАКОВБА́СИТИ, -шу, -сиш, *док.*, *кого*; *мол.* Убити когось.– <...> *То не заковбасили дідугана?* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 199.

ЗАКОЗЛИ́ТИ, -лю́, ли́ш, *недок.*, *кого.*; *мол.* Насміятися з когось; принизити когось. *Як ми його вчора закозлили!* (Запис 2001 р.).

ЗАКОЛУПА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*, *кого. мол.* Набриднути комусь.– *Заколупав зовсім! Бубонить і бубонить!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ЗАКОСИ́ТИ, -кошу́, -ко́сиш, *док.* **1.** *що*, *крим.*, *мол.* Ухилитися від чогось (роботи, служби в армії). *Закосити армію.* БСРЖ, 200; ЯБМ, 1, 350.

2. *під що*, *під кого, на що, на кого*; *крим.*, *мол.* Симулювати хворобу. *Колишній студент-економіст вирішив закосити під душевнохворого, розміркувавши, що провести кілька років на дурці краще, ніж відтарабанити півником п'ятірку в зоні* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці); *Сєрий чомусь нагадав, як закосив від армії на мочуна ...* (Є. Пашковський, Безодня); БСРЖ, 200; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 350. ◆ **Закосити на дурочку,** *мол.* Симулювати психічне захворювання.

3. *під кого*; *мол.* Почати наслідувати когось. *Закосити під інтелектуала.*

ЗАКУМА́РЕНИЙ, -а, -е; *нарк.* Дієпр. пас. мин. ч. до ЗАКУМАРИТИ1. *У заяві для преси невдаха облаяв аргентинських журналістів, які одразу ж написали, що за кермом Марадона був або п'яний*

або «закумарений» кокаїном (УМ, 19.09.2000).

ЗАКУМА́РИТИ, -рю, -риш., *док.* **1.** *нарк., крим.* Ужити наркотик. БСРЖ, 201; ЯБМ, 1, 353.

2. *кого*; *мол.* Набриднути комусь.– *Задрали. З а к у м а р и л и ,– підсумувала вона* (Л.. Дереш, Культ).

ЗАКУМА́РЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок., кого*; *мол.* Набридати комусь, повідомляючи велику кількість непотрібної інформації. ПСУМС, 26.

ЗАКУСО́Н, -у, *ч.*; *крим., мол., жрм.* Закуска до спиртного. <...> *назавтра із останніх своїх лімітів здобуваю казьонки, закусона й до пана Леся миритися. Може ж простить?* (Б. Жолдак, Бог буває); *«<...> у мене редька добра на городі виросла, як на даний літній момент – найкращий закусон...»* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 201; ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 353.

ЗА́КУСЬ, -і, *ж.*; *мол., жрм.* Те саме, що ЗАКУСОН. БСРЖ, 201; ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 353.

ЗАЛАЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*; *несхвальн.* **1.** *муз.* Зіграти неточно, сфальшивити. БСРЖ, 202. ■ Див. ЛАЖА4.

2. *мол.* Припуститись помилки в чомусь, зробити щось неточно. * Образно. <...> *родіна залажала надовго і по-дорослому* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 202.

ЗАЛЕТІ́ТИ, -лечу́, -лети́ш, *док.* **1.** *крим.* Бути спійманим на гарячому. БСРЖ, 202; ЯБМ, 1, 353.

2. *мол.* Завагітніти (про небажану вагітність). *Вже заяву віднесли. А виявилося – дівча залетіло від якогось дяді, в котрого самого молодший син у одному з нею класі вчився, ну і вирішила рятуватися* (А. Кокотюха, Вистава починається о сьомій вечора). БСРЖ, 202.

ЗАЛИВА́ТИ, -а́ю, а́єш, *недок.* **1.** *жрм, мол.*; *несхвальн.* або *ірон.* Брехати, говорити неправду.– *Заливаєш ти, Ріба. Давай справді вип'ємо краще* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 202; ПСУМС, 26; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 354.

2. *що*; *мол.* Пити спиртне. ◆ **Заливати сливу**. Див. СЛИВА. БСРЖ, 202.

ЗАЛІ́ЗНО, *присл.*; *жрм*; *схвальн.* Точно, дуже надійно. *Але на місце приїдемо – одразу віддам, залізно!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 181.

ЗАЛІ́ЗО, -а, *с.* **1.** *муз.* Тарілки на барабанній установці. БСРЖ, 181; ПСУМС, 26.

2. *комп.* Апаратна частина комп'ютера. БСРЖ, 181.

ЗАЛІЗЯ́КА, *невідм., у знач. присл.*; *мол.* Те саме, що ЗАЛІЗНО.

ЗАЛІПУ́ХА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Брехня, вигадка. [Б е м ц :] <...> *Ти додумався заліпуху пустить про ширку?* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 202; ЯБМ, 1, 353

2. *мол.* Щось незвичайне, екстраординарне. БСРЖ, 202. // Подія. *От така заліпуха трапилася.* ПСУМС, 26.

ЗАЛІТА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол.* Вагітніти (про небажану вагітність). *Також чомусь лізли думки про тих, які залітали завчасу і не мали грошей на абортики* (Л. Дереш, Культ).

ЗАЛУ́ПА, -и, *ж.* **1.** *мол.*; *крим.*; *згруб.* Крайня плоть чоловічого статевого органа. [М и к о л а Г н а т о в и ч (мрійливо):] *От у Панаса Іванового залупа була, як макагон, їй-бо, не брешу!*

(Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 203; ЯБМ, 1, 355.

2. *жрм, крим.*; *лайл.* Звернення до людини. БСРЖ, 203.

3. *крим.*; *презирл.* Ненадійна людина. ЯБМ, 1, 355.

ЗАЛУПИ́ТИ, -плю́, -пиш, *док., кого*; *мол.* Здивувати. ПСУМС, 26.

ЗАМАЛА́НЮВАТИСЯ, -ююся, -юєшся, *недок., до кого*; *мол.*; *жарт.* Намагатися познайомитися з кимсь з метою зав'язування близьких стосунків.– *В універі мав одного знайомого. З Дамаску. Гомік, розумієш? До мене замаланювався* (Л. Дереш, Культ).

ЗАМАНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., кого*; *мол.*; *несхвальн.* Набриднути комусь, утомити когось. *Життя студентське ще не заманало?* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 204; ЯБМ, 1, 356.

ЗАМАХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., кого*; *мол.*; *несхвальн.* Набриднути комусь, вимучити когось. *З-замахали,– говорила крізь зуби в хвилини розчарування, трусячи головою й сама себе гамуючи їдкою посмішкою* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 204.

ЗАМАХА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док., від кого, чого.* Утомитися від когось або чогось. *Я вже замахалась од власної всесвітньої спочутливости* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

ЗАМЕСТИ́, -мету́, мете́ш. **1.** *що*; *крим.* Забрати речі. БСРЖ, 205; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 357.

2. *кого*; *крим.* Арештувати, затримати когось. *Колись мене нарешті заметуть і посадять, і в зоні я буду жити спогадами про проведені весело часи* <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 205; СЖЗ, 43; ЯБМ, 1, 357.

ЗАМЕ́ТАНО, *невідм у знач. частки.*; *крим., мол.* Згода, домовились.– *Заметано! Що за слово ідіотське. Не інакше – з блатного жаргону. Пізніше довідався: був буровиком у нафторозвідці, там словечок отих і набрався* (А. Дімаров, Містечкові історії); – *А «Хондочку» я, мабуть, візьму собі... – Бери – не прогадаєш! – Заметано!* (С. Бортніков, Чистильник). ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 357.

ЗАМО́ВИТИ, -влю, -виш, *док., кого*; *крим., мол.* Організувати вбивство когось на замовлення; найняти кілера для вбивства когось. *Бабуся «замовила» бабусю, бо дуже вже ревнувала* (УМ, 14.03.2001). БСРЖ, 198.

ЗАМОГОРИ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *що*; *жрм.* Випити спиртного, відзначивши якусь подію. <...> *пішов замогоричити полагоджену плиту* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ЗАМОКРУ́ШИТИ, -шу, -шиш, *док.*; *крим., мол.* Убити когось. ПСУМС, 26; ЯБМ, 1, 357.

ЗАМОЛО́ДЖУВАТИ, -ую, -уєш, *мол.*

1. *кого.* Переконувати, вмовляти когось. ПСУМС, 27.

2. *кого.* Говорити з метою справити на себе враження розумної й дотепної людини. *Замолоджує подругу.* ПСУМС, 27.

3. Жартувати. ПСУМС, 27.

ЗАМОРО́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.* **1.** *ірон.* Нав'язлива ідея. *Всі ці інтелігентські заморочки з 70-х, якісь розповіді про біт і ліву професуру* <...> (С. Жадан, Історія культури початку століття). БСРЖ, 205; ПСУМС, 27.

2. *несхвальн.* Чиєсь дивацтво. <...> *він – із купою старечих заморочок / з нетлями у кишенях піжами* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 205.

ЗАМОРЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док.*, *кого, на що*; *мол.* Змусити когось до певних дій. ПСУМС, 27.

ЗАМОЧИ́ТИ, -чу́, -чиш, *док.*, *кого.*

1. *крим., мол.* Убити когось. *Якось він, дивлячись мені віддано в очі, сказав: «Анатолій Андрійович, ви тільки скажіть, хто ваш ворог? Ми його завтра замочимо (тобто – заріжемо...)»* (А. Дімаров, Прожити й розповісти). БСРЖ, 205; ПСУМС, 27; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 357.

2. *мол.* Побити когось. БСРЖ, 205; ПСУМС, 205.

ЗАМУДО́ХАНИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Стомлений, виснажений.

2. *несхвальн.* Нікчемний, пустий. *Я взагалі проти інституту президентства. Це скоріше ваша така замудохана штатівська традиція* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

ЗАМУ́ЛЯТИ, -яю, -яєш, *кого*; *мол.* Набриднути комусь, втомити когось. *Мене це вже замуляло* (Запис 2001 р.).

ЗАМУТИ́ТИ, -чу́, -му́тиш, *док.* **1.** *крим.* Зчинити сварку. БСРЖ, 206; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 358

2. *що*; *крим.*, *нарк.*, *мол.* Заварити міцний чай, чифір. БСРЖ, 206; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 358.

3. *мол.* Зробити щось цікаве, екстраординарне. *ЗАМУТИТИ – зробити щось цікаве* (Синопсис станіславський необов'язковий). ◆ **Замутити джазу.** Те саме. *Замутити джазу – зробити щось надзвичайне* (Сленг-лікбез 4).

ЗАМУ́ТКА, -и, *ж.*; *мол.* Цікава ідея. *Сиджу на дивані, ти там – на екрані. Втикатися тупо у твої замутки мнє «нравітся» жутко* (з пісні гурту «Скрябін»). ПСУМС, 27

ЗАНА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *крим., мол.* Надійно сховати щось. // Приховати щось про запас. БСРЖ, 206; СЖЗ, 44.

■ Від циган. *тэ занашавэс* – загубити. Горбач 1966, 26.

ЗАНА́ЧКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Приховані від когось гроші чи дорогоцінності. *«Як ти хочеш, а давай заначку, хоч на півлітру, інакше хлопці, сказали, не вийдуть на берег...»* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 206; ЯБМ, 1, 358.

2. *мол.* Щось приховане про запас. [Таня:] *Кожна нормальна родина має маленьку заначку* (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 206.

ЗАНИ́КАТИ, -аю, -аєш; *крим.*, *мол.* Заховати від когось у потаємне місце. БСРЖ, 207; ПСУМС, 27; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 359.

ЗАНИ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ЗАНАЧКА1. *Йду, знімаю з занички чимало грошей і купую собі те, що не можу дозволити* <...> (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

ЗАНЮ́ХАТИ, -аю, -аєш, *док., (що, чим)*; *жрм*; *жарт.* Закусити алкоголь. *Взяти хоча б такі оригінальні фрази, як «занюхати» (у народному виразі – «сообразили на трьох і занюхали хвостом з оселедця») – погана закусь* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...).

ЗАПАДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *на кого, на що*; *мол.* Дуже цікавитися, захоплюватися чимсь, кимсь. <...> *тож і не варто* <...> */ ламати устами крихкі фонеми / западаючи на незнайомі слова* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Дехто «западає» на підвісні моделі унітазів – є й такі* (ПіК, 2002, № 1). БСРЖ, 207.

ЗАПАДЛІ́СТ, -а, *ч.*; *мол.* Людина, яка робить іншим неприємності. *Скажений Мальстрім у піхві землі / З оскалом останнього западліста* (А. Коваленко: Молоде вино). ПСУМС, 27.

ЗАПАДЛО́, 1. *у знач. присл. і безос.-пред., кому*; *крим.*, *тюр.*; *несхвальн.* Непорядно, нижче злодійського кодексу честі.– *Тобі що* <...> *западло із ворами в карти зіграти?* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); <...> *на їхньому* [братків] *тлі найкрутіший художник виглядає як «святий п'яниця», якого й зачепити западло* (ЛП, 2001, ч. 2). БСРЖ, 206; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 359.

2. *безос.-пред., (кому)*; *мол.* Погано, не варто; неприємно, не подобається. *Бач, йому западло обслуговувати мене: замовив мало* <...> (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках); [Кецик:]. *Тю, блін, я йому про одно, а він мені про шо? Я кажу, блін, шо мені западло всю чорнуху на собі тягнуть, а ти мені шо втираєш?* (Б. Жолдак, Голодна кров); <...> *умови біологічного виживання автоматично диктують рабську мораль: що нам Гекуба, що – побиті того самого урочистого – Шевченкового дня тою самою державною дланню студенти, коли їсточки «хоцца», а на базарі з турецькими куртками стояти западло, та не в кожного й вийде* (О. Забужко: ЛП, 2001, ч. 3). БСРЖ, 206.

3. -а́, *с.*; *мол.*; *несхвальн.* Підлість, поганий вчинок. *Циркуль серед нас за останній тиждень єдиний святоша, бо нічого поганого не зробив, ніякого западла* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). *Один бульдозерист зробив «западло» всьому місту* (МЧ, 28.01.1995). БСРЖ, 207; ПСУМС, 27.

4. -а́, *с.*; *мол.*; *несхвальн.* Неприємність. *Якщо тебе ненароком / Гепнуло шлакоблоком, / Вважай, що тобі повезло – / Останнє в житті западло* (Ю. Позаяк, Шедеври). ◆ **Чорне западло,** *мол.* Велика неприємність. ПСУМС, 27.

ЗАПАДЛЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме що ЗАПАДЛІСТ. ПСУМС, 27.

ЗАПА́СТИ, -паду́, -паде́ш., *док., (на кого, на що)*; *мол.* Захопитися чимсь; покласти око на когось. *Запав на китайську кухню. Запала на іноземця.* Югановы, 89.

ЗА́ПАХ, -у, *ч.*; *мол.*; *ірон.* Солдат до складання присяги. БСРЖ, 208; ПСУМС, 27

ЗАПЕРВА́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док*, *що.* Випити спиртний напій, відзначивши якусь подію. *Це треба запервачити!* (Запис 2001 р.).

■ Від назви горілки «Перваю».

ЗАПЕ́ЦКАТИ, -аю, -аєш, *док., кого*; *мол.* Набриднути комусь Сленг-лікбез 6.

ЗАПИВО́Н, -у, ч.; *мол., жрм.* Те, чим запивають алкоголь. ПСУМС, 27.

ЗАПОРО́ТИ, -рю́, -реш, *док.* **1.** *крим., кого.* Зарізати людину ножем. БСРЖ, 209; СЖЗ, 14; ЯБМ, 1, 361.

2. *що*; *мол.* Зіпсувати щось. ПСУМС, 27.

ЗАРЖАВІ́ТИ, *док.* ◆ **Не заржавіє** *за ким що*; *жрм.* Хтось не забуде своєї обіцянки, віддячить комусь.– *Старий, ти, найголовніше, не сумнівайся! <...> Усе... – я ще раз ковтнув, смакуючи бренді,– ...усе буде оплачено. За мною – не заржавіє, правда ж?* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 210.

ЗАРЯ́ДКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Пиття пива з самого ранку. ПСУМС, 27.

ЗАСАДИ́ТИ, -саджу́, -са́диш, *док.*; *крим.* **1.** і *жрм, що.* Випити спиртного. *Я засадив у себе віскі й, приклавшись до «гіннесу», вижлуктав півсклянки* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 211.

2. *кому*; *згруб.* Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 211; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 366.

3. *що.* Програти в карти. БСРЖ, 211; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 366. ◆ **Засадити коні.** Програти чоботи. СЖЗ, 45.

4. *що.* Сховати щось. БСРЖ, 211; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 366.

5. (*кому, куди*). Сильно вдарити когось. БСРЖ, 211; ЯБМ, 1, 366. ◆ **Засадити по рогах.** Див. РІГ.

ЗАСВІТИ́ТИСЯ, засвічу́ся, засві́тишся, *док.*; *крим., міл.* Виявити, видати себе. *Дратує, коли «наркоту» просять продати незнайомі люди. Страшенно боюся засвітитися у ментів* (ПіК, 2001, № 12). БСРЖ, 212; СЖЗ, 44; ЯБМ, 1, 366.

ЗАСІКТИ́, -січу́, -січе́ш, *док., кого, що*; *мол., жрм.* Помітити, виявити когось, щось. *Як вони нас засікли, чорт його знає!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); – *Тебе засік Інтерпол,– сказав він зненацька <...>* (Л. Кононович, Мертва грамота); *<...> в чергову частину Ворошиловського РВВС міста надійшло повідомлення, що в будинку по вулиці Зайцева «засікли» небезпечного злочинця, якого вже давно розшукує місцева міліція* (УМ, 23.01.1999). БСРЖ, 212

ЗАСО́ХНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол., крим.* Замовкнути. [Ш т и р:] *Толян! Уймись. Засохни!* (О. Ірванець, П'ять п'єс). БСРЖ, 212; ЯБМ, 1, 367.

ЗАСУХА́РЕНИЙ, -а, е; *мол.* Пригнічений, сумний. [Ш у р а:] *Шось ви якісь засухарені. Не було фарту?* (Б. Жолдак, Голодна кров).

ЗАТА́РИТИ, -рю, -риш, *док., що чим*; *крим.* Наповнити якусь посудину рідиною (як правило, спиртним напоєм). *Про якісь правила руху вважалося святотатним говорити, а без номерних знаків можна було доїхати до самої Вязьми, затарити кілька каністр бочковим пивом і повернутись* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ЯБМ, 1, 368

ЗАТА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *док., чим*; *мол., крим.* Купити щось (частіше спиртне) у достатній кількості. *<...> двоє режисерів на розі Саксаганського затарюються горілкою і поспішають до Будинку кіно* (Є. Пашковський, Безодня); *<...> де ще, як не на вокзалі, можна, скажімо, на вихідні затаритись*

алкоголем? Більше ніде. Хіба на автозаправці (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 214.

ЗАТИХА́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *мол.* Приховати щось. *Затихарити весілля.* БСРЖ, 214; ПСУМС, 27.

ЗАТОРЧА́ТИ, -чу́, -чи́ш, *док.* **1.** *нарк.* Відчути стан наркотичної ейфорії. БСРЖ, 214.

2. *мол.* Отримати задоволення від чогось. *Заторчати, піти в аут, в нірвану. Кайф. Задоволення* (УМ, 3.02.2000).

ЗАТО́ЧКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *тюр.*, *мол.* Заточений металевий предмет, що використовується як холодна зброя у бійках. *За брехню в нашому районі – перо в бік, заточку, найліпше – проламають голову* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 215; ПСУМС, 25; ЯБМ, 1, 369.

2. *мол.* Вираз обличчя. ПСУМС, 27.

3. *шк.* Дівчина, яка зубрить уроки і вислужується перед викладачами. ПСУМС, 27.

ЗАТРА́ХАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *кого чим*; *мол.*; *несхвальн.* Утомити, вимучити когось чимсь.– *Ти вже мене затрахав* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 215.

ЗАУ́ЧКА, -и, *ж.*; *шк.*, *студ.* Людина, зациклена на навчанні, обмежена й примітивна. *Заучка – <...> як правило, целка (целочник), яка (який) панічно боїться протилежної статі. З. майже не контактує з ровесниками, а тільки з престарілими преподами* (Синопсис станіславський необов'язковий).

ЗАФІҐА́РИТИ, -рю, -риш, *док.*, *що*; *мол.* Інтенсивно виконати якусь дію, зробити щось. *Зафіґарити вечерю.*

ЗАФІНТИ́ЛИТИ, -лю, -лиш, *док.*; *крим.* Ударити когось в обличчя. БСРЖ, 216; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 370.

ЗА́ХА, -и, *ч.*; *мол.* Заєць. ПСУМС, 28.

ЗАХА́ВАТИ, -аю, -аєш, *док, що*; *мол.* З'їсти що-небудь, поїсти чогось. <...> *і бігло як не на презентацію, то на прийом у посольстві; воно з бобінними вухами і ротом, мов перископ, роздертим жадібно: де б що почути чи захавати?* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 216.

ЗАЦО́КАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *що*; *крим.* Побачити, помітити щось. БСРЖ, 218; ЯБМ, 1, 372.

ЗАЧМО́ШЕНИЙ, -а, -е; *мол.* Про брудну, неприємну людину. <...> *стояв, мов юний, зачмошений графоманчик перед шановним класиком* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

■ Див. ЧМО1.

ЗАШИБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*; *жрм.* Заробляти багато грошей. БСРЖ, 219; ПСУМС, 28; ЯБМ, 1, 373.

ЗАШИФРУВА́ТИСЯ, -у́юся, -у́єшся, *док. мол.*; *жарт.* Приховати якусь інформацію про себе. *А вони обвели мене, як останню курву, забрали мої бабки і допомогли грекові зашифруватися* (А. Кокотюха., Останній раз). БСРЖ, 219

ЗАШУ́ГАНИЙ, -а, -е; *мол.* Наляканий, закомплексований. <...> *painful intercourse* [болісне злягання], *ось як це називається в медичній літературі, котру вона, зашугана совкова дурепа, щойно в Америці взялася студіювати* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). * Образно. <...>

загальна припорошеність [товару] *радіоактивним пилом, немов аж рятівна, немов є спробою звільнити від ядерної полохливості зашугану планету* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 219; ПСУМС, 28.

ЗАШУГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., кого; мол.* Залякати. *Засвистів, застукотів – це так спеціально, щоб нагнати на нас ляку, старався зашугати, затуркати, поставити на коліна й підпорядкувати своїй волі* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).

ЗАШУХЕРИ́ТИ, -рю́, -ри́ш, *док., кого; крим.* **1.** Виявити когось, щось <...> *за довгі літа по психушках наловчився здалеку помічати наближення синьокрилого хижака і, набичивши шию, гиркати на ватагу: по норах, зашухерить, падло* (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 1, 374.

2. *несхвальн.* Зрадити спільника, в т. ч. видати когось на допиті. БСРЖ, 219; СЖЗ, 45; ЯБМ, 1, 374.

ЗБА́ГРИТИ, -рю, -риш, *док., що; крим.*

1. Збути. СЖЗ, 45; ЯБМ, 2, 316.

2. Продати. *У нього зависла велика партія якогось підакцизного товару, чи то горілки, чи то сигарет – вже не пам'ятаю, і підприємець, щоб не прогоріти, вирішив швиденько збагрити його в сусідній країні, де завдяки «мудрій» економічній політиці бацьки-Лукашенка, все раптом стало дефіцитом* (С. Бортніков, Чистильник). ЯБМ, 2, 316.

ЗБУЙ, -я, *ч.; мол.* Те саме, що ЖЛОБ. ПСУМС, 28.

■ Від укр. діял. *збуй* – розбійник, грабіжник.

ЗВАЛИ́ТИ, -лю́, -лиш., *док.* **1.** *(звідки); крим., тюр.* Здійснити втечу з колонії. БСРЖ, 526; СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 318

2. *(звідки, куди); крим., мол.* Піти, поїхати звідкись, кудись. *І ми звалимо за бугор. Звалимо, розумієш?* (А. Кокотюха, Шлюбні ігорища жаб); <...> *адже ми разом росли / намагаючись таки виросли / щоб одного разу після їжі / звалити з усіх майстерень і спортзалів / совка* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 526

ЗВА́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок., мол.* Іти, їхати звідкись, кудись.– *З тобою нікуди не йду. Беру свої бабки і звалюю* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Коли вони нарешті вирішують звалювати, я відчиняю вікна – аби провітрити помешкання* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 526.

ЗВАРГА́НИТИ, -ню, -ниш. **1.** *що; крим.* Зорганізувати. ЯБМ, 2, 318. // *мол.* Приготувати щось їстівне. *Може, чайку зварганити? Дуже зручно мати в хаті яйця, масло, сир і каву. З цього можна швидко зварганити сніданок, і причому ситний* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). ПСУМС, 28.

2. *що; мол.* Украсти. *Зварганили наш фотоапарат.* ПСУМС, 28.

3. *мол.* Зрозуміти щось.– *Стояв я ось тут,– тицьнув пальцем за спину,– у шкіфику. А між тими один, ти його знаєш, і в ту ж мить зварганив я, тільки зацикав морду протокольну – його робота. Натурально!* (Г. Цимбалюк, Останні проводи).

ЗВАР'ЯТУВА́ТИ, -ту́ю, -ту́єш, *док.; мол* Збожеволіти. ПСУМС, 28.

■ Див. ВАР'ЯТ.

ЗВІЗДА́, -й, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Побої. ПСУМС, 28.

◆ **Дати звізди.** Побити когось. **Отримати звізди.** Бути побитим або покараним. ПСУМС, 61.

ЗВІР, -а, *ч.*; *мол.*; *схвальн.* Молодий, але авторитетний чоловік. ПСУМС, 28.

ЗГОРІ́ТИ, -рю́, -ри́ш, *док.*; *крим.* Бути затриманим на місці злочину. *Спеціалізуючись на курортах, крадій свого часу «згорів» у Сочі* (УМ, 14.06.2001). БСРЖ, 530; СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 325.

ЗҐНА́РА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Теща. ПСУМС, 28.

■ Від укр. діял. *зґнара* – скнара.

ЗДА́ТИ, здам, здаси́, *док.* **1.** *кого*; *жрм.* Зрадити, видати когось. *Міністр глухо застогнав від спомину, як чекав кари Божої тоді, коли вдруге, вже свідомо повторив подвиг Павлика Морозова – «здав» батька офіційно, у письмовій формі відрікшись від нього як від ворога народу, колишнього бандерівця, що боровся проти встановлення в рідних Карпатах рідної радянської влади* (Г. Тарасюк, Стежкою вгору...); *Підлітки, у свою чергу, «здали» «наставника» – у минулому особливо небезпечного рецидивіста* (УМ, 15.03.2001). БСРЖ, 530.

◆ **Здати на гурт** *кого*, *мол.*; *ірон.-зневажл.* Примусити жінку до групового сексу з кількома чоловіками. *Бурмило хоче її заманити на хазу й «здати на гурт»* <...> (В. Врублевський, Замах на генсека).

ЗДЕ́НЕК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Поляк.

ЗДИ́МІТИ, -млю, -миш, *док.*; *мол.*, *жрм.* Піти, поїхати кудись; зникнути. *А зовсім недавно вивітрився і Жадан, здимів наш невгамовний речник і поводир* (Книжник, 2001, № 24); *Фуршет. Еліта, ледь пригубивши, здиміла* (УС, 2001, ч. 14); *Фольксваген уже здимів* (Л. Кононович, Феміністка).

■ З укр. діял.

ЗДРИ́СНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.* Піти кудись; зникнути.

ЗЕК, -а, *ч.*; *крим.*, *жрм.* Ув'язнений. <...> *прийшов «зек» з колонії – хтозна, що скажуть, що ми з ним водимось, тут і так на нас око міліції* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). * У порівн. *Щирого злота зливок – талант! / (Мила природа, як зек, в поколіннях, в проточних водах...)* (О. Забужко, Диригент останньої свічки). БСРЖ, 222; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 384.

■ З рос.: *зек (зэка)*, що становить скорочення слова *заключенный – зэка́* з наступною втратою *а*. ТСРОЖ, 65.

ЗЕЛЕНЕ́НЬКИЙ, -ого, *ч.*, *частіше мн.* зелене́нькі, -их; *мол.*, *крим.*; *жарт.-ірон.* Долари США. *Як і кожному митцеві, хто працює не задля «зелененьких» та попиту модних салонів, Віктору Крижанівському, звичайно нелегко* (РІО, 1999, № 18). БСРЖ, 223; СЖЗ, 46, ЯБМ, 1, 377.

ЗЕЛЕ́НИЙ. 1. -ого, *ч.*, *частіше мн.* зеле́ні, -их; *жрм*, *крим.* Долари США. *Якби це було десь в Штатах, я б відсудила в тебе на покриття моральних збитків кілька тисяч зелених* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); [Гробар:] *Ото б докинув добродій до*

авансу кілька зелених і взяли б ще одну (А. Дністровий, Учитель); *Курс і справді був нижчим – по 4 гривні 20 копійок за один «зелений»* (СМ, 13.08.1999). БСРЖ, 223; ПСУМС, 28 ■ За кольором доларових банкнот США різної вартості.

2. -ого, *ч.*; *крим.*; *зневажл.* Новачок, людина, не обізнана із злодійськими правилами. БСРЖ, 223; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377.

3. -ого, *ч.*; *жрм, крим.* Молода недосвідчена людина. ПСУМС, 28; ЯБМ, 1, 377.

4. -ого, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Солдат у перші пів року строкової служби. БСРЖ, 223; ЯБМ, 1, 377.

◆ **Зелена конференція,** *крим.* Пікнік на лоні природи. СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377; **Зелений корпус,** *студ.* Парк ім. Т. Г. Шевченка біля Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка, де люблять проводити вільний час студенти. ■ Утворене за аналогією до Червоний і Жовтий корпус Університету, біля яких розташований парк. **Зелений ресторан,** *жрм.* Те саме, що **зелена конференція**. Сленг-лікбез 4.; **Зелений прокурор,** *тюр., жарт.* Втеча з колонії з приходом весни. БСРЖ, 484; СЖЗ, 46; ЯБМ, 1, 377.

ЗЕЛЕ́НКА, -и, *ж.* **1.** *арм.* Маскувальна форма з зеленими розводами. *Командування сорокової армії то кидало війська на штурм Чирикарської «зеленки», то шукало нагоди порозумітися з цим загадковим невловимим командиром* (Л. Кононович, Мертва грамота). БСРЖ, 223.

2. *збірн.*; *мол.* Долари США. <...> *а самі тільки й зирять, поки вийдеш у туалет, чи не лежить де забута мною «зеленка» чи хоч карбованцевий крупняк* (О. Яровий: Тексти). БСРЖ, 223

3. *мол.*; *зневажл.* Наймолодша вікова група в певному молодіжному середовищі. ПСУМС, 28.

4. *мол.*; *жарт.* Медвитверезник. ПСУМС, 28.

ЗЕЛЕНУ́ХА, -и, *ж.*, *збірн.*; *мол.* Те саме, що ЗЕЛЕНКА2.

ЗЕ́ЛЕНЬ, -і, *ж.*; *мол.*, *крим.* Валюта; долари США. *Залишилося дві, від сили три штуки «зелені»* ... (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 222.

ЗЕМЛЯ́К, -а́, *ч. мол.* Шанобливе звертання до незнайомої людини одного з мовцем віку. КСМС; ПСУМС, 28.

ЗЕЦЮ́РА, -и, *ч.*; *жрм.* Згруб. до ЗЕК. *До мене з повагою ставились биті «зецюри» в СІЗО* (С. Бортніков, Чистильник).

ЗІМБА́БВЕ, *невідм.*, *ч. і ж.*; *мол.*; *зневажл.* Людина з провінції. // *у знач. збірн.* [Люда:] *Хто ми дня них? Черви!* [Таня:] *–Дикуни!* [Руслан:] *Папуаси!* [Семко:] *Зімбабве!* (В. Діброва, Поетика застілля).

ЗІ́ПА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол.*; *жарт.* Галаслива людина.

ЗІ́ППО, *невідм.*, *с.* ◆ **Закинути зіппо,** *мол.* Дати прикурити. ПСУМС, 28.

ЗІРВА́ТИ, зірву́, зі́рвеш, *док.* **1.** *крим.* Узяти більше, ніж належить. СЖЗ, 46, ЯБМ, 2, 366.

2. *(кого)*, *крим.* Здійснити статевий акт за згодою. БСРЖ, 555; ЯБМ, 1, 366. // Позбавити цнотливости. БСРЖ, 555; СЖЗ, 46, ЯБМ, 1, 366.

3. *кого*; *мол.* Схилити до статевого контакту. *Блядун повинен вміти зірвати тьолку, завести її, загрузити по повній програмі* <...> (Синопсис станіславський необов'язковий). ПСУМС, 28.

ЗІСТРИБНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *мол.* 1. *нарк.* Перестати вживати наркотики. БСРЖ, 557; ПСУМС, 28.
2. *мол.*; *жарт.* Померти. ПСУМС, 28.

ЗЛАЙНУВА́ТИ, -ну́ю, -ну́єш, *док.*, *що*; *мол.* Те саме, що ЗАПОРОТИ, ПСУМС, 29.

ЗЛИНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *док.*; *крим.*, *мол.* Піти, поїхати кудись, зникнути; утекти. *Тому я телефоную своїй подрузі й колезі, яка з неприхованим задоволенням, властивим кожній тяжко робочій людині, допомагає мені знайти фактичний матеріал, щоб злиняти з роботи* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); – *Він мертвий був. Я злиняв... Теж люди бачили, як я тікав...* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Та й богема сьогодні не та: як не скисла, то злиняла за бугор* (ЛП, 2001, ч. 2). БСРЖ, 547; СЖЗ, 46; ЯБМ, 2, 351.

ЗЛО́ДІЙ, -я, *ч.* ◆ **Багдадський злодій,** *військ. (курс.)*; *жарт.-ірон.* Начальник їдальні. Балабін; БСРЖ, 108. **Злодій у законі,** *крим.* 1) Злочинець, який живе за законами кримінального (злодійського) світу. *Найшикарнішу на зоні ничку я бачив у злодія в законі Сови* (О. Червінський, Ничка). БСРЖ, 107; СЖЗ, 47; ЯБМ, 1, 187; 2) Злочинець, який має заслуги в злодійському середовищі. * Образно. *Світ стрункий. І я тут ще «в законі»* (П. Вольвач, Кров зухвала). СЖЗ, 47; ЯБМ, 1, 187.

ЗМИ́ТРИТИ, -рю, -риш, *док.*, *що*; *мол.* Украсти щось.

ЗНІМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* 1. *кого*; *мол.*, *жрм.* Схиляти когось до статевого контакту. *Влітку вони познайомилися на півдні, де разом засмагали на пляжі та «знімали» дівчат* (СМ, 23.02.2001). БСРЖ, 550; ПСУМС, 29.
2. *муз.* Розшифровувати на слух партії окремих інструментів. ПСУМС, 29.

ЗНЯ́ТИ, зніму́, зні́меш, *док.*, *кого.*; *мол.*, *жрм.* Схилити когось до статевого контакту. *Пішли, двох мадам знімемо* (Запис 1999 р.). ◆ **Зняти вола (телицю),** *жрм, жарт.-ірон.* Познайомитися з дівчиною з метою здійснення статевого акту. БСРЖ, 104; СЖЗ, 47.

ЗОЗУ́ЛЯ, -і, *ж.*; *мол.* Дівчина. *Зозуля – дівчина чувака* (Сленг-лікбез 5). БСРЖ, 300.

ЗО́НА, -и, *ж.*; *крим.*, *тюр.*, *міл.* Виправно-трудова установа; територія, на якій розташована ВТУ. БСРЖ, 228; СЖЗ, 48; ЯБМ, 1, 382.
◆ **Зону топтати,** *жрм.* Бути у в'язниці, сидіти в тюрмі. ФССГД, 107.

ЗО́СЯ, -і, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Низькосортне кріплене вино «Золота осінь». *Приблизно семеро людей родом із Мідних Бук у ніч Дня всіх святих сиділи за коледжем, пили вино чорнильного типу «Золота осінь» (більш відоме в народі як «Зося»)* <...> (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 226.

ЗРОБИ́ТИ, -блю́, -биш, *док.*; *крим.*
1. *що.* Вчинити злочин (як правило, крадіжку). БСРЖ, 531; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 326.
2. *кого.* Побити когось. БСРЖ, 531; ЯБМ, 2, 326.

3. *кого.* Убити когось. *Ментів він зробив як кошенят і заспокоївся* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 531

ЗРОСТИ́СЯ, -сте́ться, *док.*; *мол.* Вдало завершитися; вдатися, відбутися. *Зрослося – вийшло.* Сленг-лікбез 5.

ЗСУ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *док.*; *крим.*; *несхвальн.* **1.** Почати співробітничати з міліцією. // Виказати співучасників злочину. БСРЖ, 562; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 377.

2. Недодержати злодійського закону. БСРЖ, 562; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 377.

3. Припинити злочинну діяльність. *До Спілки письменників прийняли якось і злодія – рецидивіста, що «зсучився»* (А. Дімаров, Прожити й розповісти); *Хто не зсучився в концтаборі, не написав покаянної заяви та не вийшов достроково з малої зони у велику – той, виявляється, даремно сидів...* (Час, 1999, № 12). БСРЖ, 562; СЖЗ, 48; ЯБМ, 2, 377

ЗУ́ЗА, -и, *ж.*; *мол.* Гроші. ПСУМС, 29.

ЗУ́СТРІЧ, -і, *ж.* ◆ **До зустрічі на футбольних полях,** *крим.* До чергової пиятики. СЖЗ, 36.

ЗШИБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., що.* **1.** *мол., жрм.* Добувати, випрошувати у когось щось. БСРЖ, 578; ПСУМС, 29

2. *крим.* Жебрачити на вулиці. БСРЖ, 578, ЯБМ, 2, 403.

ЗШИЗІ́ТИ, -і́ю, -і́єш, *док.*; *мол.* Почати поводити себе як божевільний.– *Ваш Мацапура, здається, остаточно зшизів,– підсумувала Мартофлякова Марта* (Ю. Андрухович, Рекреації).

ЗЮ́ЗІК, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Алкоголік, п'яниця. ПСУМС, 29.

ЗЮЗЮ́К, -а́, *ч.*; *мол., жрм.* Білорус.

■ Від характерної особливості фонетики білоруської мови.

ЗЮЗЮ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол., жрм.* Білоруска.

ЗЮЗЬМА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, зо ЗЮЗІК. ПСУМС, 29

І

ІДІО́Т, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Фотоапарат невеликого розміру з авторегуляцією. *Я не вмію фотографувати, навіть «мильницею», навіть «ідіотом» – у мене переважно виходять безформні уламки стін, дерев, інтер'єрів та людей, якщо взагалі що-небудь виходить* (Ю. Андрухович: День, 17.08.1999).

■ Від нім. жарґ. *Blitzenidiot* – ідіот зі спалахом; метонімічне перенесення з особи-користувача на фотоапарат.

ІКРА́, -й, *ж.* ◆ **Метнути ікру,** *мол.*; *жарт.* 1) Еякулювати, вивершити статевий акт; 2) Сходити в туалет. ПСУМС, 29

ІЛЮМІНА́ТОРИ, -ів, *мн.*; *мол.* Окуляри. БСРЖ, 231; ПСУМС 29.

ІМБЕЦИ́Л, -а, *ч.*; *мол.*; *презирл.* Розумово обмежена людина; дурень. ПСУМС, 29.

ІМПЕ́РІЯ, -ії, *ж.*; *крим.* Жіночі ґеніталії. БСРЖ, 232; СЖЗ, 49; ЯБМ, 1, 393.

ІНДЮ́ХА, -и, *ж.*; *жрм.* Індійські коноплі, з яких виготовляють гашиш. *Читати таке неможливо навіть не те що з бромом, а й обкурившись вусмерть найкращою індюхою* <...> (Книжник, 2002, № 1).

ІНЕТ, -у, *ч.*; *комп.* інтернет.

ІНСУЛІ́НКА, -и, *ж.*; *нарк.* Маленька голка для шприца. ПСУМС, 31.

ІРЖА́ТИ, -жу́, -же́ш, *недок.*; *мол.* Голосно сміятися. *Славко іржав, як ненормальний, спостерігаючи за безкінечним поєдинком між Томом та Джеррі* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). ПСУМС, 29.

ІРОКЕ́З, -а, *ч.*; *мол.* Панківська зачіска у вигляді гребеня та виголених скронь. *Це була знатна самогонка, під неї я навіть почула освідчення в коханні – найдивніше в моєму житті, від панка зі справжнім ірокезом* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Звісно, мене відразу впізнали хлопчаки з ірокезами, страшні, дикі звірята* <...> (Книжник, 2000, № 4). БСРЖ, 233; ПСУМС, 29.

ІХТІА́НДР, -а, *ч.* ◆ **Іхтіандра викликати (годувати, лякати),** *мол.*; *жарт.* Блювати біля унітаза. *Десь о пів на другу ночі Мар'яна Л.* <...> *нарешті спромоглася на те, щоб перестати «лякати Іхтіандра» та вийти з туалетного приміщення, яке окупувала вже досить давно* (СМ, 1.01.2001). БСРЖ, 234; ПСУМС, 30.

ІША́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *крим.*, *жрм.* Тяжко працювати. <...> *від п'ятдесят третього по таборах, крав і крастиму, чим вдавити себе, коли оцей шашлик по п'ятірці, день на нього ішач, питається?* (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 30; СЖЗ, 49; ЯБМ, 1, 398.

ІША́ЧКА, -и, *ч.*; *мол.* Садово-городня ділянка. ПСУМС, 30.

Ї

ЇЖА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Мотоцикл марки «ІЖ». *Заводжу, поняв, свого «їжака», по дорозі підзаправився й за півтори години був ув області* (Б. Жолдак, Спокуси). * Образно. *Чим завинив «їжак»?* (Віче, 29.06.2000).

ЇЖАЧО́К, -чка́, *ч.*; *мол.* Пестл. до ЇЖАК. <...> *досі професійні оперативники не вийшли на сліди цього раптового неоднозначного зникнення М. Капуляка дорогою додому 19 травня з того сумнозвісного «їжачка»* (СМ, 2.06.2000.).

Й

ЙО, *мол.* **1.** *вигук.*; *евфем.* Вираження досади або здивування.

2. *невідм.*; *несхвальн.* Дурна, вперта людина. КСМС.

ЙОК, *невідм., в знач. безос.-предик.*; *мол.*; *жарт.* Нема. *І думали гуртом про воду – / Води у їхніх флягах йок* (В. Слапчук.: Самоцвіти). БСРЖ, 236; ПСУМС, 30.

ЙО́КЕЛЕМЕНЕ, *вигук*; *мол.*, *евфем.* Вираження незадоволення, досади. *«Йокелемене» – тільки й думав я, а вона забігала то зліворуч, то справобіч, змушуючи мене до маневру* (Б. Жолдак, Спокуси).

ЙО́ПЕРЕСЕТЕ, *вигук*; *мол.*, *евфем.* Те саме, що ЙОКЕЛЕМЕНЕ.– *Йопересете! Та скоро вже буде ранок! Давай, допивай, пора додому* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ЙОРЖ, -а́, *ч.*; *крим.* **1.** Той, хто видає себе за «злодія в законі», але є вигнаним із злодійського середовища за порушення його законів. СЖЗ, 50.

2. і *мол.*, *жрм.* Суміш пива та горілки. СЖЗ, 50.

ЙО́РЖИК, -а, *ч.* **1.** *крим.* Дуже хитра, вивертка, спритна людина. СЖЗ, 50.

2. *мол.* Пестл. до ЙОРЖ2. *Я мовчки посилаю всіх до всіх чортів і продовжую наливатись їхнім пивом. Чоловіки приносять горілку. Ми продовжуємо у композиції, яка називається «йоржик»* (Н. Римська: Тексти).

ЙО́ХАНИЙ, -а, -е. ◆ **Йоханий бабай,** *вигук.*; *мол.*; *евфем.* Вираження досади, незадоволення. *Йоханий бабай! Я зовсім забув про Катерину!* (А. Мухарський, Попса для еліти). ПСУМС, 30.

К

КАБА́К, -у́, *ч.*; *мол.*, *крим.* Ресторан, кафе. БСРЖ, 235; ПСУМС, 30; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 399.

КАБЗДЕ́ЦЬ, *вигук*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 30.

КАБІ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Голова.

КАБУ́ЧА, -і, *ж.*; *мол.* Тілиста дівчина, жінка. ПСУМС, 30.

КАВЕЕ́Н, -а, *ч.*, *деабр.*; *мол.* Спиртний напій «Крепкий виноградный напиток». *Понад горілкою, ближче до горлянки, залягає кавеен – «крєпкій віноградний напіток»* (Ю. Андрухович, Московіада).

КАВУ́Н, -а́, *ч. крим.* Голова. ◆ **Кавун розколоти.** Розбити голову. СЖЗ 50

КАДР, -а, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм.* Особа чоловічої статі. БСРЖ, 236.

2. *мол.*, *крим.* Приятель, товариш.– *Занюда ти, Сашко. Все має бути ОК. Трохи*

потусуємось в Братиславі. Ярек – нормальний кадр (Смолоскипи, 1997, № 7). БСРЖ, 236; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 400.

КА́ДРА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Повія. БСРЖ, 236; ЯБМ, 1, 400. // Дівчина. СЖЗ, 50.

2. *мол.* Подруга, коханка.

КАДРИ́ТИ, -рю́, -ри́ш, *недок., кого*; *мол.* Знайомитися з кимсь, фліртувати; намагатися схилити до статевого контакту. *Таким непоміченим він обійшов останніх своїх дружин, що, підпивши, напропаще кадрили обсипаного крихтами останнього в історії українського кіно кінокритика із ледь животіючого журналу «Сінема»* (Г. Тарасюк, Новели). БСРЖ, 236.

КАДРИ́ТИСЯ, -рю́ся, -ри́шся, *недок., до кого, з ким.*; *мол., крим.* Залицятися до когось, схиляти когось до статевого контакту. *А потім знайома батька, до речі, його коханка, з якою він кадрився, <...> була там і почула, що колишні мешканці б'ють вікна у цьому кафе <...>* (Є. Кононенко, Зрада). БСРЖ, 236; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 400.

КАЖА́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Шкіряна куртка. ПСУМС, 30.

КАЗА́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Голова. ПСУМС, 30.

КАЗЕ́НКА, -и, *ж.*; *жрм.* Горілка державного розливу. *Живі сідали за стіл разом з мертвими, пили казенку і самогон, їли гарячу картоплю з салом, передавали одне одному миски з огірками й капустою, голубцями й пиріжками* (Є. Кононенко, Зрада); *<...> а уже у Трипіллі так його казенкою у буфеті на причалі накантував, що, як підійшов катер, довелося матроса просить, аби допоміг партійного секретаря у катер занести* (В. Дрозд, Життя як життя). ЯБМ, 1, 402.

КА́ЇН, -а, *ч.*; *крим., мол.* Особа, яка скуповує крадені речі. БСРЖ, 237; ПСУМС, 30; ЯБМ, 1, 402.

КАЙФ, *рідко* **КЕЙФ,** -у, *ч.* **1.** *мол., крим.* Задоволення, насолода, будь-які приємні емоції від чогось. *<...> не забудь придбати квиток на вечір поезії, інакше не отримаєш свого кайфу від мого чоловіка <...>* (Ю. Андрухович, Рекреації); *Бігав на пари, писав книжки, хотів слави, хотів кайфу, дружби і море всього. А життя проминало* (Р. Кухарук, Любити хлопчика); *Я все роблю тільки для того, аби отримувати кайф* (Л. Подерв'янський: УМ, 8.05.2001); *Кайф – на землі, а в раю – блаженство* (ЛУ, 8.06.2000). БСРЖ, 237; ЯБМ, 1, 403.

■ З араб. або тур. «бездіяльність, відпочинок» (за турецьким звичаєм при палінні тютюну) (Фасмер). Елистратов, 211.

◆ **Жити в кайф,** *мол.* Жити, отримуючи насолоду, задоволення. *Марина просто живе і живе в кайф. Аж слинка тече* (Книжник, 2001, № 13); *Хтось зупиняється в мене за спиною і шепоче мені на вухо: – Живи в кайф. Це просто, Даниле. Не кремпуйся* (В. Канюс, Сентиментальний блюз). **Ламати / поламати (зламати, зірвати) кайф** *кому*; *крим., мол.* Псувати / зіпсувати комусь гарний настрій, завадити отримати задоволення від чогось. *Обмежимось у переказуванні сюжету, аби не «ламати кайфу» потенційним читачам* (УМ, 18.08.2001); *Тільки не купуйте піратські диски – весь кайф собі поламаєте* (УМ, 30.01.2001). БСРЖ, 237; СЖЗ, 50. **Ловити /**

зловити (піймати) кайф *від чого*; *мол.* Отримувати / отримати задоволення від чогось, насолоджуватися чимсь. *Я провів її до гуртожитку, і до півночі ми сиділи на лавочці під столітнім дубом і цілувалися, ловили кайф* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Та ми тобі приведемо чи ту, чи іншу, яку захочеш, зловиш кайф і забудеш! ... Приводили, ловив кайф, але забути не міг!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *– Мене дратує,– провадив Марат,– оця йолопська вдача українців... аби не мене! Аби лиш самому жерти й ловити кайф...У нас на Кавказі одного зачеплять – усі підхопляться! <...> А вам хоч би що... посміхаєтесь, їздите на своїх дурнуватих автах, набиваєте пельки...* (Л. Кононович, Я, зомбі); *Та читач піймає кайф від оформлення: Бройгелеві людинки й будинки, жовтуватий, у гарному розумінні, папір, наче в манускриптах* (Книжник, 2001, № 10). БСРЖ, 237. **У (в) кайф** *кому що*; *схвальн.* Приємно, приносить задоволення комусь. *Секс у кайф лише тоді, коли його прагнуть дві (або три – як у нашому випадку) сторони* (С. Бортніков, Чистильник-2); *Хоча б в думках, хлопчиськомлелем, / Приємно кочувати в твоїх снах Це навіть тішить неймовірно, / Мені у кайф – тобі все рівно* (Р. Малко, Шкіци); *<...> а їм в кайф сотати нить ниття <...>* (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 237.

2. *мол.* Про явище, яке заслуговує високої оцінки. *Який усе-таки кайф бути спаленим за те, що жив, як сам того хотів* (В. Стах: Тексти). БСРЖ, 237

3. *нарк.* Стан наркотичної ейфорії. БСРЖ, 237; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 402.

4. *у знач. збірн.*; *нарк.* Наркотики, наркотичні речовини. *До третього курсу половина «сідає» на більш серйозний «кайф». Там я продавав не менше 20 склянок щодня, а клієнти прямо на місці той «план» і споживали* (ПіК, 2001, № 12); *Суд тоді продемонстрував завидну гуманність, покаравши постачальницю кайфу незначним позбавленням волі умовно* (УМ, 3.02.2000); *Благословенний зеківський «кейф» розкрив перед Степаном теплі лабіринти, і він неспішно ходив там <...>* (А. Шевчук, Чорний човен неволі). БСРЖ, 237, ЯБМ, 1, 402.

5. *мол.* Алкогольні напої. ◆ **Бичий кайф,** *мол.* Горілка. *Взагалі, алкоголь, як говорить один мій знайомий, бичий кайф. Горілка занадто фізіологічна, тому варто уникати її вживання* (Гігієна, 1999, № 3). БСРЖ, 237

6. *у знач. вигуку*; *мол.* Вираження будь-якої позитивної емоції.– *А я при чому? – Коваль зробив ще ковток і блаженно прижмурився.– Ка-айф!* (А. Кокотюха, Стан війни).

7. *у знач. частки.* Чудово, нехай буде так; добре. *А я кажу, що Валя білети наперед дістала, і ми їх на пляжі виучимо, кайф?* (Б. Жолдак, Спокуси).

КАЙФЕ́ЛИК, -а, *ч.*; *мол.* Річ або предмет, що викликає приємні емоції. *На столі було повно кайфеликів* (Запис 1997 р.).

КАЙФО́ВИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Прекрасний, чудовий; такий, що приносить задоволення. *<...> така знайома мені*

люлечка, давно знайома, ще од часів полону,– в таких азіяти зазвичай курять дуже чистий і винятково кайфовий опіум (Л Кононович, Мертва грамота) *Кайфова погода* Югановы, 99

КАЙФО́ЛОМ, -а, *ч*, *мол*, *несхвальн* Людина, яка псує іншим гарний настрій, заважає отримувати задоволення, насолоджуватися чимсь БСРЖ, 238, ПСУМС, 30

КАЙФУВА́ТИ; КЕЙФУВА́ТИ -у́ю, -у́єш, *недок* **1.** *мол*, *схвальн* Отримувати насолоду, радість, задоволення від чогось *Він кайфував би, Марто, як усі щирі мазохісти (*Ю Андрухович, Рекреації), < > *а Яковенко продовжував розімліло мружитись, кейфуючи на всю губу* (А Шевченко, Чорний човен неволі), < > *насолоджується моїм добровільним жахом, кайфує моїм нестерпним чеканням* (І Андрусяк, Шарга) БСРЖ, 238

2. *що* Сприймати із задоволенням, насолодою (фільм, передачу, книжку і под) *Значить, сиди й кайфуй «Титаніка»* (Б Жолдак, Бог буває), *Кайфуйте у неділю об 11–30 «Смачно з Борисом Бурдою»* (Телеанонс на каналі «Інтер», 15 06 2001)

3. *нарк* Відчувати стан наркотичної ейфорії ЯБМ, 1, 403, СЖЗ, 50, БСРЖ, 238

КАЛАМПО́ЦАТИ, -аю, -аєш, *недок*, *мол*, *жарт* Думати, метикувати

КАЛА́Ш, -а, *ч*, *арм*, *мил*, *мол* Автомат системи Калашникова *А там зберігався непоганий арсенал розібрана снайперська гвинтівка Драгунова, два «калаша»* < > (А Кокотюха, Останній раз), < > *з-за пазухи вийняв «калаш» зимний / на череп і дядька поставив крапку* (Р Малко, Шкіци) БСРЖ, 239 ПСУМС, 31

КАЛДИ́РИТИ, -рю, -риш, *недок*, *мол* Пити спиртні напої ПСУМС, 31

КА́МБАЛА, -и, *ж*, *крим* Жінка легкої поведінки СЖЗ 50

КАМЧА́ТКА, -и, *ж* **1.** *шк* Остання парта в класі, за якою звичайно сидять погані учні БСРЖ, 240 ■ Слово уживалось у бурс -сем арго

2. *жрм*, *жарт* Останні ряди в театрі, концертній залі і под < > *заможні «сім'ї» в партері, «середняк» на «камчатці» та «балконна» інтелігенція завжди і задоволенням в вдячністю слухають всіх, кого їм запропонують* (ПіК, 2001, № 21)

КАНА́Т, -у, *ч*, *мол* Вена БСРЖ, 241 ПСУМС, 31

КАНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок* **1.** *крим* Бігти БСРЖ, 241, СЖЗ, 51 ЯБМ, 1 407

2. *мол*, *крим* Іти, проходити, йти геть – *Ну давай канай звідси – підвівся Петренко* (Б Жолдак, Топінамбур, сину) БСРЖ, 241, СЖЗ, 50, ЯБМ, 1 407

3. *під кого*, *мол*, *крим* Видавати себе за когось, намагатись бути схожим на когось *Канає під інтелектуала* БСРЖ 241, СЖЗ, 50 ◆ **Канати на хвості.** Див ХВІСТ **Канати по бану,** *крим* Іти по вокзалу СЖЗ, 51 **Канати по справі,** *крим* Притягуватися до кримінальної відповідальности за новий, скоєний у колонії злочин СЖЗ, 51, ЯБМ, 2, 407 **Канають стрижі,** *крим* Ідуть старі або літні люди СЖЗ, 51 ■ Від нім арг *knasten* – волочитися Горбач 1966, 26

КАНІ́СТРА, -и, *ж*, *мол* Голова

КА́НТОР, -а, *ч.*; *мол.* Кіоск обміну валют. ПСУМС, 31.

КА́НЦЕР, -а, *ч.*; *мол.* Хвороба. ПСУМС, 31.

КАПІЛЯ́РКА, -и, *ж.*; *нарк.* Маленька голка для шприца. ПСУМС, 31.

КАПУ́СТА, -и, *ж.* **1.** *мол.*, *жрм, крим.* Гроші. *У випадку порушення правил дорожнього руху краще не обурюватися і без затримки «відстебнути капусту»* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 243; СЖЗ, 51.

2. *мол.*, *жрм.* Долари США. БСРЖ, 243; ПСУМС, 31; ЯБМ, 1, 410.

◆ **Збивати капусту,** *мол.* Стягувати з когось гроші. ПСУМС, 28. **Капуста кольорова,** *крим.* Іноземна валюта. СЖЗ, 51. **Стригти (рубати) капусту,** *крим.*, *жрм.* Інтенсивно заробляти гроші. *Для них* [навколополітичних кіл] *наступає зірковий час «рубання капусти»: кожен передвиборний місяць – рік міжвиборного годує* (Книжник, 2001, № 20). БСРЖ, 243; ФССГД, 112.

3. *нарк.* Маківки. ПСУМС, 243.

КАРАМБО́ЛЬ, -ю, *ч.* ◆ **Повний карамболь,** *мол.*, *жрм.* Щось незвичайне, екстраординарне. **Такий карамболь, що аж мерсі,** *жрм.* Вираження будь-якої сильної емоції. ■ Контамінація двох реплік С. Голохвастого з фільму «За двома зайцями»: «*Тут у меня, Проня Прокоповна, завелся к Вам такой стремительный карамболь...*», «*У меня в голове такой водевиль, аж мерси*». *Карамболь* – удар у більярдній грі, коли шар, відскочивши від іншого, потрапляє рикошетом у третій.

КАРА́СЬ, -я́, *ч.*; *морськ.*, *арм.* **1.** Солдат (матрос) строкової служби (з 6 по 12 місяць). БСРЖ, 244; ПСУМС, 31; СЖЗ, 51. ◆ **Борзий карась,** *морськ.*; *жарт.-ірон.* Моряк, який прослужив один рік. Балабін; БСРЖ, 244.

2. *мн.* карасі́. Брудні шкарпетки. Балабін.

КА́РКАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *мол.*; *зневажл.* Говорити. ПСУМС, 31.

КАРЛ, -а, *ч.* ◆ **Карл маркс,** *мол.* Бородатий чоловік. ПСУМС, 31.

КА́РТКА, -и, *ж.*; *мол.* Обличчя.

КАСА, -и, *ж.* ◆ **Не в касу,** *муз.*; *жарт.* Не у відповності з нотами, мелодією тощо. Цеацура.

КАСТРУ́ЛЯ, -і, *ж.*; *мол.* Голова.

КАТАКО́МБА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Неохайна вокзальна повія. ПСУМС, 31.

КАТА́ЛА, -и, *ч.*; *карт.*, *крим.* Картковий шулер. *Заїжджі катали обов'язково платили йому податок, незалежно від того, програли вони, чи скатали вдало* <...> (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 247; СЖЗ, 51; ЯБМ, 1, 415.

КАТАЛО́ЖНИЙ, -а, е; *мол.*; *схвальн.* Гарний, якісний. ПСУМС, 32.

КАТА́НКА, -и, *ж.*; *мол.* Підроблена, несправжня горілка. ПСУМС, 32.

КА́ТІНЬКА, и, *ж.* Пестл. до КАТЯ. *Рубинюк знає таке місце, де все підмаслено й можна як корочки, так і печатки. Але то коштує «катіньку». За терміновість – подвійна ціна* (В. Діброва, Збіговиська).

КА́ТЯ, -і, *ж.*; *крим.*, *мол.* Сто грошових одиниць. БСРЖ, 248; ПСУМС, 32; ЯБМ, 1, 417.

■ Від зображення Катерини II на дореволюційних купюрах.

КАЧА́Н[1], -а́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Голова. ПСУМС, 32

КАЧА́Н[2], -а́, *ч.*; *мол.* Сто тисяч грошових одиниць. ПСУМС, 32.

КАЧА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*; *мол.* Займатися культуризмом; нарощувати мускульну масу за допомогою фізичних вправ. *«Авторитет» завів у «бригаді» суворий порядок і дисципліну. За запізнення на тренування «братки» платили доларами. Його бійці регулярно «качались», а на «стрілках» із іншими групами загартовували свій дух* (ПіК, 1999, № 12). БСРЖ, 248, ПСУМС, 32

КАЧЕ́ЛІ, -е́ль, *мн.*; *мол.* З'ясування стосунків шляхом застосування фізичної сили. ◆ **Виписувати качелі.** Бити. ПСУМС, 32

КАЧИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.* Те саме, що КАЧОК. ПСУМС, 32.

КА́ЧКА[1], -и, *ж.* **1.** *крим.*, *жрм.* Повідомлення неправдивих відомостей; вигадка. *Банкіри не виключають, що така інформація* [нам везуть фальшиві долари] *може бути й нацбанківською «качкою», спрямованою на несвідоме населення, що, як і раніше, довіряє доларові* (День, 10.04.1999); *Деколи ж хотілося іншого. Тому в розпачі й запустили «качку» з убивством...* (УМ, 17.02.2001); *«Качку» телеканалу про те, ніби один побитий правоохоронець помер, було спростовано одразу ж* (УМ, 16.03.2001). БСРЖ, 616; ЯБМ, 2, 455

2. *крим.* Інформатор, донощик. <...> *написати правду* <...>, *хто стукач з комсомолу, хто цереушна качка* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 616, ЯБМ, 2, 455

КА́ЧКА[2], -и, *ж.*; *мол.* Тренажерна зала для занять з бодибілдінгу.

КАЧКО́, -чка́, *ч.*; *мол.* Те саме, що КАЧОК.

КАЧО́К, -чка́, *ч.* **1.** *мол.* Хлопець, чоловік, який посилено займається укріпленням та нарощуванням м'язів; культурист. БСРЖ, 248; ПСУМС, 32.

2. *крим.*, *мол.* Масивна людина з натренованими м'язами. *Напереріз кинулися півдесятка «качків» з шиями, як у бегемотів* (УМ, 14.08.2001); *Тоді комусь з оперативників спало перевірити спортивні зали, де міг тренуватися «качок»* (СМ, 4.06.1999); *Бритоголовий качок.* БСРЖ, 248, ПСУМС, 32, СЖЗ, 51

КАЧУ́М, -у, *ч.* **1.** *крим.* Безвихідне становище. ЯБМ, 1, 419

2. *крим.*, *мол.* Мовчання. ПСУМС, 32, ЯБМ, 1, 419.

3. *мол.* Сон. ПСУМС, 32.

КАЧУМА́ЙЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.*; *ірон.-зневажл.* Байдужа, апатична людина.

КАЧУМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол.*

1. Дрімати. ПСУМС, 32.

2. Мовчати. ПСУМС, 32.

3. Насолоджуватися чимось. *Качумай – розслабся.* БСРЖ, 287.

КАЧУМИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.* Те ж саме, що КАЧУМАЙЛО.

КАЧУМІ́ССІМО, *присл.*; *мол.* Дуже тихо. ПСУМС, 32.

КА́ША, -і, *ж.* **1.** *крим.* Чай. СЖЗ, 51, ЯБМ, 1, 419

2. *нарк.* Смажені коноплі. ПСУМС, 32.

КВА́КАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *жрм.*; *згруб.-презирл.* Говорити, промовляти щось. БСРЖ, 249.

КВА́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *жрм.*; *згруб.-презирл.* Сказати, промовити щось.– *Ти щось квакнув, Професор? – запитує Вася Булавка* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КВАРТИРА́НТ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Воша. ПСУМС, 32.

КВА́СИТИ, -шу, -сиш, *недок.*; *мол.*, *жрм.* Пити алкогольні напої; пиячити. *Було, коли я безпробудно квасив, замикали мене кілька разів на п'ятнадцять діб, підмітав з алкашами райцентр, мив содою, що роз'їдала руки, пам'ятник Леніну, копав город і колов кабана підполковнику* (В. Яворівський, Риба на березі); *Я так розумію, це така народна традиція на Британських островах – квасити, попрацювавши* (Майкл Мишкало, Майже європеєць). БСРЖ, 250; ПСУМС, 32; ЯБМ, 1, 420.

КВА́СИТИСЯ, -шуся, -сишся, *недок.*, *чим*; *мол.*, *жрм.* Пити алкогольні напої. *Завскладом і весь складський персонал два дні тим могоричем квасились* (В. Врублевський, Тріщини).

КВАЧ, *вигук*; *мол.* Вираження емоцій з приводу невдачі. ПСУМС, 32.

КЕ́ГЛЯ, -і, *-ж.*, *мн.* ке́глі. **1.** *крим.*, *мол.* Ноги. *Кеглі – руки або ноги.* (Сленг-лікбез 1). БСРЖ, 250; ПСУМС, 32; СЖЗ, 421, ЯБМ, 1, 421.

2. *крим.* Руки. БСРЖ, 250; СЖЗ, 421. // *жрм.* Пальці. Чабаненко 1992, 2, 163.

3. *крим.* Висока худорлява людина. СЖЗ, 421.

КЕ́ДИ, -ів, *мн.* ◆ **Постав кеди в куток,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Вираження недовіри. **Скажи дєду в кедах**. Те саме. ПСУМС, 32.

КЕКС, -а, *ч.*; *мол.* **1.** Хлопець, молодий чоловік. *Кадр – особистість, індивід. Синон.: кекс, крендель, персонаж, товариш* (КСМС). БСРЖ, 250

2. Матеріяльно забезпечений, багатий чоловік. КСМС.

КЕМА́РИТИ, -рю, -риш; *крим*, *жрм.* Спати, дрімати. *Трохи кемарив. Але Педро з Комарів трясе мене за плече* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 251; ЯБМ, 1, 421

КЕ́НДЮХ, -а, *ч.*; *жрм.* Живіт. *У твого чоловіка здоровий кендюх* (Запис 2001 р).

КЕНТ, -а́, *ч.* **1.** *мол.* Чоловік, хлопець. *І він саме мені назустріч ще з якимсь кентом, поводячи каламутними сірими очима і вочевидь жадаючи похмілля* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Не в футболі – а просто на вокзалі – один кент іншому за цигаркою щось не так відповів – той влупив йому чоботом в живіт, як з одинадцятиметрового* (Б. Жолдак, Бог буває). ПСУМС, 32.

2. *крим.*, *мол.* Друг, приятель. БСРЖ, 251, СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 421.

КЕНТЯ́РА, -и, *ч.*; *мол.* Згруб. до КЕНТ.

КЕП, -а, *ч.*; *арм.* Капітан. ПСУМС, 32

КЕ́РА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Спиртні напої. БСРЖ, 52

2. Розпивання спиртних напоїв. СЖЗ, 52

КЕ́РБЕЛ, -а, *ч.*, *частіше мн.* ке́рбели, -ів; *жрм*; *заст.* Радянські рублі (карбованці). *Алік відбивався не на жарт, волаючи, що віддав за нього* [піджак] *на*

«тучі» сто кербелів і береже на смерть (В. Тарнавський, Древо життя).

■ З їдиш: *kerbel*. Горбач 1966, 25. Слово уживалося в бурс.-сем. арґо.

КЕ́РБУЛЬ, -я, *ч.*; *жрм*; *заст.* Те саме, що КЕ́РЬЕЛ. Чабаненко 1992, 2, 164.

КЕРЕБЕ́, *невідм.*, *ч.*; *жрм*; *заст.* Те саме, що КЕРБЕЛ. <...> *десять керебе коштував синьо-голубий патрончик такої туші* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

КЕРНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *крим.* Випити алкогольний напій. СЖЗ, 52.

КЕРЯ[1], -і, *ч.*; *крим.* **1.** Людина, з якою разом пиячать. БСРЖ, 252.

2. Друг, товариш. // Уживається при звертанні. [Бемц:] *Та не бери дурного в голову, а важкого в руки, плюнь, керя* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 252; ЯБМ, 2, 422.

КЕ́РЯ[2], -і, *ч.* і *ж.*; *шк.* Класний керівник.

КЕ́ША, -і, *ч.*; *мол.* Те саме, що ВАСЯ. ПСУМС, 33.

КИДА́ЛА, -и, *ч.*; *крим.*; *мол.* Шахрай, який при продажу або покупці обманом отримує велику суму грошей. <...> *за моїми спостереженнями, детектив для особливих доручень живе не довше, ніж звичайнісінький собі кидала чи професійний мордоворот, себто п'ять років, не більше* (Л. Кононович, Мертва грамота); <...> *дах у «кидал» надійний. Простим грішним міліціонерам ці «кидали» не по зубам* (УМ, 14.08.2001.); *Валютний кидала.* БСРЖ, 253; ЯБМ, 1, 423.

КИДА́ЛОВО, -а, *с.*; *мол.* Обман; отримання великої суми грошей шляхом обману. *Ніколи не було такого «кидалова» – почуєш у ще одного політика* (УМ, 13.09.2000); *Та трапилося «класичне кидалово» – і дівка не дала, і перстень зник* (Книжник, 2001, № 23). БСРЖ, 253; ПСУМС, 33.

КИДА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *кого.* Виманювати за допомогою махінацій значні суми грошей; обдурювати когось. БСРЖ, 253.

◆ **Ки́дати ляща** *кому*; *крим.* Підлабузнюватися. БСРЖ, 315; СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 423.

КИДНЯ́К, -у́, *ч.*; *мол.*, *крим.* Те саме, що КИДАЛОВО. БСРЖ, 253; ПСУМС, 33.

КИДО́К, дка́, *ч.*; *мол.*, *крим.* Те саме, що КИДАЛОВО. *З першим варіантом все зрозуміло: груповий наїзд, фронтальний кидок* <...> (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 253; ЯБМ, 1, 424.

КИДОНУ́ТИ, -ну́, не́ш, *док.*, *кого*; *мол.*, *крим.* **1.** Обікрасти когось. // Обдурити. <...> *кидонула директора спиртозаводу, з яким збиралася одружитись* <...> (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 253; СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 423.

2. Борг не не повернути. БСРЖ, 253; СЖЗ, 52; ЯБМ, 1, 423.

КИМА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.*; *крим.*, *мол.* Те саме, що КЕМАРИТИ. *Щось кимарити захотілося,– сказав Вітько,– лікер цей снотворний, хи-кги* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 254; ЯБМ, 1, 424.

КИ́НУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.*, *крим.*

1. *кого.* Виманити за допомогою обману значну суму грошей; обдурити когось. *Тією солодкою наживкою спритниця «кинула» співробітників КРУ в Полтавській області* (УМ, 17.05.2001); [Державні сертифікати] *є запорукою того,*

що клієнт має справу з порядним ріелтером: йому продадуть «чисте» помешкання і не «кинуть» під час торгової оборудки (ВЗ, 18.06.2001). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 425.

2. *кого на що*; *мол.*, *крим.* Украсти, відібрати щось у когось. <...> *фірму «кинули» і на акції, і на інвестиційні гроші* (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 425.

КИ́НУТИЙ, -а, -е; *мол.* Про обдурену, ошукану людину. // -ого. *Старі люди розказують, що в давні часи, коли всі кидали («обдурювали» – машинально поправив його Лесь) всіх, були серед кинутих, а може і серед кидал такі, які вирішили не приймати подібної практики – обдурювати і бути обдуреним* (А. Гарасим, Одні).

КИ́НУТИСЯ, -нуся, -нешся, *недок.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Померти. БСРЖ, 255, ПСУМС, 33.

КИРИ́ЛО, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.*; *зах.* Сільський житель.

КИРЯ́ТИ; КІРЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*, *(що)*; *мол.*, *крим.* Пити спиртні напої; пиячити. *За столом сидять: хазяїн котельної Вєніамін, якого друзі лагідно звуть Вєніком, і його друзі Шурон, Йонатан, Вареник і Туз, і апетитно киряють самогонку* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); [Щукін:] *Сидиш собі в болоті із блядями / Та ящиком горілки, кіряєш, як мудак* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 256; ПСУМС, 33; ЯБМ, 1, 427

■ З новогрецьк. *χερνῶ* – лити вино, пригощати; слово уживалось в укр. арго XIX ст.

КИРЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.* Те саме, що КИРЯТИ. <...> *ми ходили* <...>, *кирячили, водили козу* <...> *і забрели до залізничного вокзалу...* (О. Ульяненко, Богемна рапсодія).

КИ́СЛИЙ, -ого, *ч.*; *нарк.* Оцтовий ангідрид, що використовується для приготування препаратів для ін'єкцій з маку. БСРЖ, 257; ПСУМС, 33.

КИСЛОТА́, -и́, *ж.* **1.** *нарк.* ЛСД, галюциноген, препарат лізергінової кислоти. БСРЖ, 257; ПСУМС, 33.

2. *мол.* Рейв, один з напрямів музики техно. *Кислота – незрозуміла музика.* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 257.

КИСЛО́ТНИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Який стосується молодіжного стилю «кислота», відповідний цьому стилю.– *Зрештою, є варіант монархії. Такий, знаєте, освічений монарх. Прогресивний такий.– Прогресивний? – Ну да, продвинутий. Кислотний такий, коричнево-зелений* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Можна самому спробувати знайти дилерів чи курців, звертаючись до барменів у клубах, студентів кислотного вигляду* <...> (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 257.

2. Який стосується препарату ЛСД. *Кислотний кайф.* БСРЖ, 257.

КИСЛО́ТНИК, -а, *ч.*; *мол.* **1.** Рейвер, прихильник музики у стилі рейву. БСРЖ, 257.

2. Людина, яка вживає ЛСД, і характерною ознакою зовнішности якої є яскравий одяг, взуття на високій платформі, пофарбоване в ядучі кольори волосся. [Бемц:] <...> *Я тобі конкретно ка-*

жу: ти не винуватий, шо кислотники такі гнилі попалися (Б. Жолдак, Голодна кров).

КИСЛЯ́К, -у́, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Сухе вино, як правило, біле. БСРЖ, 257; ПСУМС, 33.

КИ́ШКА, -и, *ч.* **1.** *крим.*; *зневажл.* або *жарт.-ірон.* Ненажерлива людина. БСРЖ, 258; СЖЗ, 53.

2. *мн.* кишки́, -о́к; *крим.* Крадені речі. БСРЖ, 258; СЖЗ, 53.

3. *мн.* кишки́, -о́к; *мол.* Одежа. БСРЖ, 258; ПСУМС, 33.

4. *мол.* Черга. ПСУМС, 33.

◆ **[Кинути] на кишку** *що.* 1) *нарк.* Прийняти наркотичну таблетку. *Особисто я після всього, що далі зі мною було, зарікся на все життя торкатися навіть до джефа. Тільки ЛСД і тільки на кишку, як справедливо вчать нас пророки* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 258. 2) *мол.* З'їсти щось. *Бідон жаліється, що зголоднів і час би вже щось кинути на кишку* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КІ́ГОТЬ, -гтя; *мн.* кі́гті, -тів. ◆ **Рвати кігті.** 1) *тюр.* Бігти з-під варти. БСРЖ, 266; СЖЗ, 88; ЯБМ, 2, 289. 2) *крим.*, *жрм.* Бігти, тікати кудись, звідкись. *Треба рвати звідси кігті,– вирішив він не лише про цю дорогу, а про весь цей край,– «та й край»* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 266. ЯБМ, 2, 289.

КІЗЯ́К, -а́, *ч.* ◆ **Метнути кізяк,** *мол.* Справити велику нужду. ПСУМС, 33.

КІ́КОС, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЛОХ. ПСУМС, 33.

КІЛЕШУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* **1.** Думати, метикувати. ПСУМС, 33.

2. Розбавляти водою спиртне, щоб не помітили. ПСУМС, 33.

КІЛОГРА́М, -а, *ч. крим.*, *мол.* **1.** Тисяча грошових одиниць. БСРЖ, 254; ЯБМ, 424.

2. *жарт.* Літрова пляшка горілки. БСРЖ, 254; ПСУМС, 33; ЯБМ, 424.

КІЛОГРА́МЧИК, -а, *ч.*; *мол.* Пестл. до КІЛОГРАМ1. *А одіж її, дак на чотири кілограмчики потягла б,– замріявся Кордупель* (Я. Лижник, Міняйлів день).

КІЛЬДИ́М, -у, *ч.* **1.** *крим.* Притон розпусти. БСРЖ, 254; ЯБМ, 1, 424.

2. *гірн.* Комора на поверхні шахти. Дзенделівський 1996, 350.

КІМАРНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *мол.* Поспати певний час. БСРЖ, 254; ПСУМС, 33

КІМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *крим.*, *мол.* Спати. *Хочеться кімати після учорашнього* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 254; ЯБМ, 1, 424.

■ Від новогрецьк. *κοιμᾶμαι* – спати; слово уживалось в укр. арго XIX ст.

КІМНА́ТА, -и, *ж.* ◆ **Однометрова кімната,** *мол.*; *жарт.* Туалет. ПСУМС, 33.

КІ́НДЕР, -а, *ч.*; *мол.* Дитина. БСРЖ, 254, ПСУМС, 51.

■ Від нім. *die Kinder* – діти.

КІ́НДЕР-СЮРПРИ́З, кі́ндер-сюрпри́зу; **КІ́НДЕРСЮРПРИ́З,** -у; *ч.*; *мол.* **1.** *жарт.* Лисий чоловік. ПСУМС, 33.

2. *жарт.-ірон.* Незапланована вагітність. БСРЖ, 254.

КІНЕ́ЦЬ, -нця́, *ч.*; *жрм.* Чоловічий статевий орган. *Він крутив і м'яв свій кінець, далі намагаючись з'ясувати, де ж це, як і чим він так притулився до ліжка, що дістав такі приємні*

відчуття (Ю. Покальчук, те, що на споді). БСРЖ, 275.

КІНОЗА́Л, -у, *ч.* ◆ **Катрусин кінозал,** *мол., жарт.* Груповий секс. ПСУМС, 33.

КІНЧА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол., жрм.* Відчувати оргазм. <...> *ти кричиш – од наруги, а вони думають – то від насолоди, а може, й не думають, може, якраз від твого болю вони й кінчають?* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 277, ЯБМ, 1, 456.

КІНЧА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*; *мол.* Голосно сміятися. ПСУМС, 33.

КІ́НЧЕНИЙ, -а, -е; *мол.*; *зневажл.* Поганий, не вартий доброго слова (про людину). *Я – кінчена літературознавка-феміністка* (Н. Зборовська, На карнавалі мертвих поцілунків); *– Я людина вже кінчена, розумієте, кінчена!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

КІНЧИ́ТИ, -чу́, -чи́ш, *док.*; *мол., жрм.* Відчути оргазм; вивершити статевий акт. *Вона скочила в ліжко. Лизались. А потім, поки я скидав все – одно за другим – і клав рівно на крісло, як перед сном, малий Качик встиг вже кінчити і випити трохи «чорнила»* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 277; ЯБМ, 1, 456.

КІНЬ, коня́ **1.** *крим.* Трамвай. БСРЖ, 277; СЖЗ, 53.

2. *крим.*; *тюр.* Вудочка із запискою, що передається в камеру. *Одному* [з колишніх «пацанів»] *він, надсилаючи «коня» (так зеки називають нелегальне пересилання листів на волю), радить* <...> (ВЗ, 5.09.2002). БСРЖ, 277; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 456.

3. *мол.* Людина, яка вміє розсмішити інших.

◆ **Двинути коні,** *мол.*; *жарт.* Померти. ПСУМС, 36. **Кінь педальний,** *мол.* Дурна, шкідлива людина. *Задля досягнення всіх можливих гараздів «кінь» має бути таки Конем, а не «конем педальним»* (ПіК, 2002, № 47–48). ПСУМС, 51. **Мочити коні,** *мол.*; *жарт.* Жартувати; сміятися. ПСУМС, 36. **Прив'язати коня,** *мол.*; *жарт.* Справити малу нужду. БСРЖ, 277, ПСУМС, 57.

КІ́ПЕШ; КІ́ПІШ, -у, *ч.* **1.** *крим.*, Бійка, сварка, галас. БСРЖ, 255, ЯБМ, 1, 255

2. *мол.* Колотнеча, клопіт, метушня через дрібницю. БСРЖ, 255, ПСУМС, 33

■ Від давньоєвр. *Khipus* – пошук. Пор. ШМОН. ■ З рос. мови: від дієслів *кипеть, кипятиться* у переносному значенні «гарячкувати», «бути схвильованим, нестриманим» (Отин1, 184).

КІПЕШУВА́ТИ; КІПІШУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *крим.*, *мол.* Галасувати; нервувати, метушитися.– *Не кіпешуй, Дволикий... Краще набери в рот лайна і плюнь мені в морду* (С. Бортніков, Чистильник); *Так що не кіпішуй, а шуруй на трипдачу і перевірся ...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 255

КІР, -у, *ч. крим.*, *мол.* **1.** Пиятика, вечірка із спиртним. *Способів кіру є стільки приблизно / скільки способів пограбування* <...> (В. Неборак, Розмова зі слугою). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 426.

2. Спиртне, алкогольні напої. <...> *за хороший кір із закуссю допомогли притарабанити це добро на Діминій старенькій «копійці» під хату* (А. Дністро-

вий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 255; ЯБМ, 1, 426.

КІРЗА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ГАЛЬМО. ПСУМС, 33.

КІРНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *мол.*, *крим.* Випити алкогольний напій. *Ну, та нічого, зараз кірнем, Ваня* <...> (Ю. Андрухович, Московіада); [Щукін:] <...> *Нічого б ти не видумав, окрім: «Сідай, давай кірнем». Мудило ти!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 256; ЯБМ, 1, 426.

КІТ, кота́, *ч.* **1.** *крим.* Коханець повії, який живе за її рахунок. БСРЖ, 285; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 465.

2. *крим.*, *мол.*, *пов.* Сутенер. <...> *в тому підвалі з танзалом навпроти, де ховались повії та їхні коти-сутенери од дебело підпилих нарядів народної дружини* <...> (О. Ульяненко, Сталінка); *Спочатку вони прозвали посередника Звідником. Такі шукають роботу дорогим повіям, котрі приймають лише вдома. Потім Антонові пригадалося, що на жаргоні повій звідники іменуються «котами»* (А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 285; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 465.

3. *крим.* Постійний відвідувач базару. БСРЖ, 285; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 465.

КІ́ЧА, -і, *ж.*; *крим.* Тюрма. [Штир:] *Чого до фраєра доколупався? Домой ти їдеш, чи знов на кічу хочеш?* (О. Ірванець, П'ять п'єс). БСРЖ, 258; ЯБМ, 1, 428.

■ Від нім. жарґ. *Kittchen* – тюрма. Горбач 1966, 26.

КІ́ШКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.*, *жрм.* Жінка легкої поведінки. ПСУМС, 33; ЯБМ, 1, 468.

2. *крим.* Крадійка м'яса на базарі. СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 468.

КЛА́ВА, -и, *ж.*; *мол.* **1.** Жінка, яка торгує самогонкою. ПСУМС, 33.

2. *жарт.-ірон.* Дівчина, молода жінка. *Він прийшов із своєю клавою* (Запис 1997 р.); // Дівчина, жінка для задоволення сексуальних потреб.

◆ **Як Клава,** *жрм.* 1) Пуста, пришелепувата, дурнувата жінка. 2) Негарно одягнена жінка. ФССГД, 123.

3. *комп.* Комп'ютерна клавіятура. ◆ **Давити клаву.** Працювати за комп'ютером. КСМС.

КЛАВЕСИ́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Ненормальна людина; дурень. ПСУМС, 34.

КЛА́ВІШ, -а, *ч.*; *мол.* Брат.

КЛАС, -у, *ч.*; *жрм*; *схвальн.* **1.** Щось відмінне, високої якості, яке викликає захоплення. *Чула таку? ... Ні.– Це – клас, найсучасніша, виконують чуваки «Наутілуса Помпіліуса»* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 259.

2. *у знач. вигуку.* Вираження будь-якої позитивної емоції. БСРЖ, 259; ПСУМС, 34.

КЛА́СНИЙ, -а, -е; *жрм*; *схвальн.* Гарний, чудовий.– *Підожди, я класний тост знаю! – зупиняє її Степан* (В. Врублевський, Тріщини).

КЛА́СНО, *присл.*, *безос.-предик.*; *мол.*, *жрм.*; *схвальн.* Дуже добре. *Загалом класно було, Вовіку, що казати!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ПСУМС, 34.

КЛЕ́ЇТИ, -е́ю, -е́їш, *недок.* **1.** *кого.*; *крим.* Незаконно приписувати комусь чужу провину. БСРЖ, 259; СЖЗ, 53.

2. *кого*; *крим.*, *мол.* Знайомитися з кимсь, фліртувати; схиляти до статево-

го контакту. *«Клеїти» дівчину, що кудись поспішає – даремна витрата енергії* (ПіК, 2001, № 16). БСРЖ, 259; ЯБМ, 1, 431.

КЛИКУ́ХА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Прізвисько; кличка.– *Дівчата, в неї ж сократівський лобок,– реготнулася Томка, й Олена сполотніла. Що це може приліпитися на кликуху* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину); <...> *а потім з'ясовується, що той кохасик-пупсик з іграшковою кликухою перемежовує передчасні полюції канапкою з салом* (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 261; ПСУМС, 34; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432.

КЛІЄ́НТ, -а, *ч.* **1.** *крим.*, *міл.* Людина, яка перебуває в розшуку. БСРЖ, 260; СЖЗ, 53.
2. *крим.*, *міл.* Спільник злодія. БСРЖ, 432; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432 // Спільник кишенькового злодія. *Автобус забитий, запресований – не продихнеш, не ворухнешся, в мене ззаду все вовтузиться «клієнт», все до мене тиснеться* (О. Яровий: Тексти). СЖЗ, 53.
3. *крим.* Потерпілий. *Удар вийшов не зовсім фіксований, та й цього було досить: «контакт» був у сфері 20-дан, нижче пояса і на хвилину «клієнт» заспокоївся* (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 432; СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432.
4. *жрм.* Відвідувач ресторану, пивної і под. <...> *вікна в ресторані тримали причиненими. Видно, щоб клієнт швидше «дозрівав»* (В. Тарнавський, Міські мотиви); <...> *міліція тільки й знає, що підбирає «клієнтів», так на що ж іще один «гадючник» заводити...* (А. Дімаров, Містечкові історії).
5. *мол.*; *жарт.-ірон.* Хлопець, молодий чоловік. ПСУМС, 34.

КЛІ́ЗМА[1], -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Порожня пляшка з-під прохолодних напоїв. ПСУМС, 34

КЛІ́ЗМА[2], -и, *ж.*; *крим.* **1.** Жінка легкої поведінки; повія. СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432
2. Людина, яка не вміє зберігати таємниць; бовкало. БСРЖ, 261: СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432.

КЛІ́НІКА, -и, *ж.*; *мол.*; *ірон.* Дивна поведінка, клінічна ненормальність. БСРЖ, 34; ПСУМС, 34. ◆ **Виконувати клініку,** *мол.*, *ірон.* Дивно себе поводити. ПСУМС, 34.

КЛІФТ, -а́, *ч.*; *крим.*, *мол.* Піджак. *Під час останнього концерту тієї шаленої випускної весни знетямлені поклонниці ледь не порвали на Алікові натуральний вогнетривкий дакроновий кліфт* (В. Тарнавський, Дерево життя) БСРЖ, 262, СЖЗ, 53; ЯБМ, 1, 432
■ Від нім. арг. *Kluft* – одяг. Горбач 1966, 25

КЛОК, -а, *ч.*; *мол.* Годинник. ПСУМС, 34.
■ Від англ. *clock.*

КЛУБНЯ́К, а́, *ч.*; *мол.* Куртка з емблемою якого-небудь спортивного клубу. ПСУМС, 34.

КЛУ́НЯ, -і, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Голова. ПСУМС, 34. ◆ **Валити в клуню.** Бити когось. ПСУМС, 34.

КЛЬО́ВИЙ, -а, -е; *крим.*, *мол.*; *схвальн.* Гарний, прекрасний. *Дякую, сніданок був кльовий* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); – *Телефон довіри, нова штука. Дуже кльова* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); <...> *а потім, у нормальних уже, та що нор-*

мальних, у, вважай, кльових, зо всіма американськими вигодами умовах, показалося – нніт, не від того,– відчуття тим більш неясне, що він же був такий клінічний чистюк... (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу). БСРЖ, 260; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 430.

■ З новогрецьк. *χαλά* – добре, гарно; слово у формі *кле́вий* було поширене в укр. арґо XIX ст.

КЛЬОВІ́ССІМО, *вигук.*; *мол.* Вираження захоплення, схвалення.

КЛЬО́ВО, *присл.*; *безос.-предик.*; *крим.*, *мол.*; *схвальн.* Добре, чудово. *Кльово вчора було.* БСРЖ, 261; СЖЗ, 54 // *у знач. вигуку.– Ух, кльово, я такої* [пісні] *ще не чував,– сказав Вітько* (М. Омельченко, Свято біди).

КЛЮЗЕ́Т, -а, *ч.*; *мол.* Туалет. ПСУМС, 34.

■ Перекручення літер. *клозет.*

КЛЮ́ШКА, -и, *ж.*; *мол.* **1.** Дівчина, дівчинка. БСРЖ, 263; ПСУМС, 34.

2. *частіше мн.* клю́шки; *жарт.* Ноги. БСРЖ, 263; ПСУМС, 34.

КЛЯ́МКА, -и, *ж.*; *мол.* Крах; кінець. <...> *без любові,– не прибуде ні дітей, ні віршів. І все, і клямка* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); <...> *коли ж в її паспорті – прізвище ваше – / тоді уже анівідчийні рецепти / не спопоможуть / тоді вже навсігди – / клямка каюк або амба й капець* (П. Коробчук, Загальний вагон).

КЛЯ́ЧА, -і, *ж. мол.* Негарна дівчина.

КНА́ЙПА, -и, *ч.*; *мол.*, *зах.* Пивна; невеликий ресторан, бар. *У своїх багатогодинних вечірньо-нічних одісеях по* стекляшках *і кнайпах я ладен вислухати всіх* <...> (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика).

■ Від нім. розм. *Kneipe* – пивна, трактир, погребок. Слово було відоме укр. арґо XIX ст.

КНИ́ГА, -и, *ж.*; *крим.* Пляшка горілки, вина. СЖЗ, 54.

КНИ́ЖКА, -и, *ж.*; *жрм* Книжковий базар біля метро «Петрівка» у Києві. *Поїхала на книжку.*

КНУР, -а́, *ч.*; *жрм*; *зневажл.*, *презирл.* Сексуально стурбований чоловік середніх років, схильний до зваблювання, адюльтеру і т. ін. ◆ **Кнур ефіопський.** Те саме. <...> *подасть твоя на аліментники і припаяють за невиплату строк; розпозіхається і мовчить, кнур ефіопський* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

■ Пор. у бурс.-сем арґо *кнур* – сутинер.

КНУРЯ́КА, -и, *ч.*; *жрм*; *згруб.* Те саме, що КНУР.

КНУРЯ́ЧИЙ, -а, -е; *жрм*; *зневажл.* Прикм. до КНУР. *Кнуряча звичка.*

КОБЗО́Н, -а, *ч.*; *мол.* Співак, який працює в естрадному жанрі. ПСУМС, 34.

◆ **Йосип кобзон,** *вигук, евфем.* Вираження досади, роздратування. *Хапаю руками його губи і починаю силоміць відкривати рота, але – от, йосип кобзон! – зуби міцно зціплені* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КОБИ́ЛА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Огрядна дівчина або жінка. *Учора в Надьки, у «кобили», / Подорожчав знову самогон* (П. Вольвач, Марґінес). ПСУМС, 34; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 437.

2. *мол.*; *зневажл.* Дівчина.– *Де ти підчепив цю рябу кобилу? – спитав він <...>* (В. Шкляр, Елементал). БСРЖ, 264.

3. *нарк.* Шприц для ін'єкції наркотиків. БСРЖ, 264; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 437.

◆ **Поцілуй кобилу в тріщину,** *мол.*; *вульг.* Неввічлива відмова щось зробити. ПСУМС, 70.

КОБИ́ЛКА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Молода жінка, дівчина. *До нас підійшла кобилка з білою гривою і, подавши меню, поцокотіла геть* (В. Шкляр, Елементал); – *І мені традиційний* [секс] *з оцією кобилкою,– Фомич тицьнув пальцем в руду дівчину з розкішним бюстом* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 265; ЯБМ, 1, 437

КОБІ́ТА, -и, *ж. мол.* **1.** Молода жінка. *З хати виходить якась дівчина чи кобіта* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). ПСУМС, 34.

■ Від польськ. *kobieta* – жінка.

2. Спеціялізований кіоск для продажу спиртних напоїв (КБТ). ПСУМС, 34.

КОВБА́СИНА, -и, *ж.*; *мол.* Чоловічий статевий орган. *Уяви собі: приїжджає сім'я – він і вона йдуть загоряти на цей пляж – навколо голі попки, жіночі груди, чоловічі ковбасини* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КОВБА́СИТИ, -шу, -сиш, *недок.* **1.** *кого*; *мол.*, *жрм.* Бити когось. *Він її немилосердно ковбасить.*

2. *мол.* Веселити публіку (про диск-жокея). *Ді-джей «ковбасив» більше трьох діб.* (УМ, 6.06.2001). БСРЖ, 269.

3. *мол.* Пити спиртні напої. БСРЖ, 269; ПСУМС, 34.

4. *кого, безос.*; *нарк.* Про погане самопочуття після передозування наркотиків. ПСУМС, 34.

5. *кого.*, *безос.*; *мол.*; Хтось нервує, переживає.

КОВБАСНЯ́, -і, *ж. мол.* **1.** Група людей, що разом випиває. ПСУМС, 34.

2. Те саме, що ТУСНЯ. *Попсова ковбасня. Вільний від ковбасні час.*

3. *несхвальн.* Дурниця, нісенітниця. БСРЖ, 269; ПСУМС, 34

КОД, -у, *ч.*; *нарк.* Кодеїн. ПСУМС, 35

КО́ДА, -и, *ж.*; *мол.* Невдале завершення чогось; кінець, крах. *А свобода слова хоч є, так і з свободою печаті<...>– повний абзац і кода* (Книжник, 2001, № 21). БСРЖ, 266.

КО́ДЛО, -а, *с.*; *крим.* Згуртована злочинна група.– *Не знаю... От вийду – розберуся! є у мене один надійний хлопець в його кодлі!* (С. Бортніков, Літературний проєкт «Спецагенти»). БСРЖ, 266, СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 439.

■ Від укр. *кодло* – плем'я; запозичене рос. жарґоном. БСРЖ, 268.

КОЖА́К, -а́, *ч.*; *мол.* Будь-який виріб з натуральної шкіри.

КОЖА́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Шкіряна куртка. *Звісно, мене відразу впізнали – хлопчаки з ірокезами, страшні, дикі звірята в «кожанах» а ля експойтед* (Книжник, 2000, № 4).

КОЗА́[1], -и́, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 267; ПСУМС, 35; ЯБМ, 1, 444. // Весела дівчина. ■ Слово було відоме бурс.-сем. арґо.

КОЗА́², -й, *ж.* **1.** *гірн.* Самоперекидна вагонетка, якою вивозять породу на терикон. Дзендзелівський, 350; ФССГД, 126.

◆ **На короткій козі,** *гірн.* Дуже швидко. ■ Коза – вагонетка на вугілля в шахті. ФССГД, 126.

2. *жрм.* Вагонетка з вирізаними лобовинами для перевезення неґабаритних матеріялів (ліс, металеве кріплення понад 2 м довжиною). Дзендзелівський, 350.

КОЗЕ́Л, -зла́, *ч.* **1.** *мол., крим.*; *презирл.* Зрадник, донощик. БСРЖ, 267; СЖЗ, 54.

2. *крим.*; *зневажл.* Гомосексуаліст пасивний. БСРЖ, 267; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 445.

3. *крим.* Найобразливіша лайка, адресована особі чоловічої статі, у злочинному середовищі. СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 445.

◆ **Гірський козел,** *крим.* Особа кавказької національности, яка спекулює на базарі квітами і фруктами. СЖЗ, 30; ЯБМ, 1, 445.

КОЗЛИ́ТИ, -лю́, -ли́ш, *недок., кого*; *мол.* Принижувати когось, насміхатися з когось.

КО́КНУТИ, -ну, -неш; *крим.* Убити. *Там же червоний хрест на нашому даху! – А йому твій хрест знаєш де? – Отам, де кокне тебе, там тобі й хрест!* (Б. Старчевський, Провінціал із країни дурнів). ЯБМ, 1, 446.

КОКО́, *невідм., ч.*; *нарк., мол.* Кокаїн. ПСУМС, 35.

КОКС, -у, *ч.*; *нарк., мол.* Кокаїн. *У пітерського мачо Строґоffa все навсправжки, і якщо нюхати, то чистий кокс, якщо злягатися, то тільки гуртом* (Книжник, 2001, № 23). БСРЖ, 268; ПСУМС, 35; ЯБМ, 1, 446.

КО́ЛБА, -и, *ж.*; *шк.* Вчителька хімії.

КОЛГО́СП, -у, *ч.* **1.** *мол., крим.* Групове зґвалтування. *З дівчатами не везе, ми зняли одну.– Будеш колгоспом? Мене ледь не вирвало* (В. Щербань: Тексти). БСРЖ, 272; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 449.

2. *мол.* Погана, нецікава компанія. ПСУМС, 35.

◆ **Колгосп на колесах,** *авто.* Спільнота приватних водіїв. *Адже у нас, на відміну від колег, все спільне. «Колгосп на колесах», в основі якого чітка організація і відносини* (Україна і світ сьогодні. 5.08.1999).

КО́ЛЕСО, -а, *с. мн.* коле́са, -іс. **1.** *мол.* Автомашина. *З «колесами» проблеми не постало. У 18-річного Віталія є швидкісний автомобіль «Ауді»* (СМ, 14.07.2000). ◆ **Стати на колеса.** Купити машину. ПСУМС, 35.

2. *крим.* Чоботи. БСРЖ, 270; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 446.

3. *мол.* Взуття. БСРЖ, 270; ПСУМС, 35.

4. *нарк.* Таблетки, що містять наркотики. *Вони похапцем згребли упаковки таблеток і зникли, не помітивши, що замість бажаних «коліс» викрали оральні протизаплідні засоби* (УМ, 17.05.2001); [Веня:] *Набивають по зав'язку «колесами», себто таблетками, хімією. А гадаєте, транквілізатори така вже безневинна штука?* (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 270; ПСУМС, 35; СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 446.

◆ **Сидіти / сідати на колесах,** *нарк.* Уживати наркотики в таблетках. *Не сідай «на колеса». Діла не буде* (ВіП, 2001, № 24–25).

5. *крим., жрм.* Ноги. *Змотайся на Прорізну, купи дві пляшки шампанського. Одно колесо тут, а друге – там*

(Ю. Мушкетик, Микуся виходить заміж). СЖЗ, 54; ЯБМ, 1, 446.

КОЛИМА́ГА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Ручний возик. ЯБМ, 1, 449.

2. *мол.*; *авто*; *жарт.-ірон.* Машина, переважно не дуже нова. *Андрій знову обійшов свою колимагу: «Жигулі» вліпились не в жарт* (А. Дімаров, Містечкові історії); *Така колимага далеко не довезе* (Запис 2001 р.). ПСУМС, 35.

КОЛІНЕА́РНО, *безос.-пред.*, *кому*; *мол.* Байдуже, все одно. *Паралельно – байдуже, все одно, неважливо. Синон.: колінеарно* (КСМС).

КОЛІЩА́ТКО, -а, *с.*; *мол.* Те саме, що КОЛЕСО4. *Навіть вчителі (потайки, звісно ж) ковтали коліщатка тарену* (Л. Дереш, Культ).

КОЛО́ДА, -и, *ж.*; *мол.* Фригідна жінка. [Генерал Власов:] *Совсєм нє в кайф їбать таку колоду / Бєзчувствєнну!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). ПСУМС, 35.

КОЛО́К, -лка́, *ч.*; *студ.* Колоквіюм. БСРЖ, 271; ПСУМС, 35.

КОЛО́ТИСЯ, -лю́ся, -лешся, *недок.*; *крим.* **1.** Давати показання (на слідстві, суді). <...> *якщо ми* [міліціонери] *натиснули на «об'єкт» і той почав «колотись», то в разі потужнішого тиску він розколеться ще більше* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ЯБМ, 1, 448.

2. і *мол.* Признаватися в чомусь.– *Коліться, в чому річ! Поки я по пляшку ходив, щось сталося?* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 271.

3. *нарк.*, *мол.* Уводити наркотики в організм за допомогою шприца. БСРЖ, 271.

КОЛОТУ́Н, -у, *ч. мол.*, *крим.* Холод, мороз. *На якусь мить мені стає краще, а потім знову починається колотун і голова починає боліти спочатку зліва направо, потім навпаки і так весь час* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 271; ЯБМ, 1, 448. ◆ **Колотун б'є** *кого*, **напав** *на кого.* Хто-небудь змерз. ФССГД, 101. **Колотун ганяти (ловити).** Мерзнути. ФССГД, 101.

КО́ЛЯ, -і, *ч.*; *мол.* Людина, яка уводить наркотики або пиячить. *І, звісно, їстипити донесхочу всю ніч аж до ранку, якщо стане сил втямити, що вже насправді ранок і «коля», який дивиться на вас каламутними очима з дзеркала,– це ваше власне відображення* (ПіК, 2002, № 47–48).

◆ **Важний коля.** Людина, яка має дорогий імпортний автомобіль. ПСУМС, 11.

КОЛЯДУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш. ◆ **Іди колядуй,** *мол.* Увічлива відмова зробити щось. ПСУМС, 35.

КОМАНДИ́Р, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Звернення до працівника сфери обслуговування – таксиста, вантажника тощо. *Новий українець кричить на інспектора ДАІ, котрий зупинив його на трасі: – Сто дев'яносто за годину?! Ні, командир... Та я ледве плівся* (МЧ, 15.02.2001). БСРЖ, 272.

КОМО́К, -мка́, *ч.*; *мол.* Комерційний кіоск, маґазин. БСРЖ, 274; ПСУМС, 35.

КОМП, -а, *ч.*; *комп.*, *мол.* Те саме, що КОМПУТЕР. <...> *гордо почесала прямо до відчинених дверей вагона, сіла й поклала комп на коліна* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Інші призи – передплата на жіночі журнали, сумки й*

аксесуари залучають не менше, ніж «комп» (ПіК, 2001, № 44).

КОМПЛЮ́ХТЕР, -а, *ч.*; *комп., жрм*; *жарт.* Те саме, що КОМПУТЕР. *Мій комплюхтер завис* (Запис 2001 р.).

КОМПО́Т, -у, *ч.* ◆ **Компот запохабити,** *мол.* Завадити просуванню якоїсь справи, виконанню дії; зіпсувати задоволення. [Р і ч м о н д :] *От лошара, блін, весь компот запохабила, шкапа довбана* (Б. Жолдак, Голодна кров).

■ Пор. у мол. жарґоні 20-х років: *цимес і компот* – щось дуже гарне: їдиш *cimes* з нім. *Zugemüse* – компот, третє дання при обіді. Горбач 1966, 22.

КО́МПРА, -и, *ж.*; *журн.* Компромат. *Цього разу під вогонь «компри» потрапила Федеральна Служба безпеки – та, яка виховала теперішнього президента Росії* <...> (ПіК, 2002, № 9).

КОМПРЕ́СОР, -а, *ч.*; *мол.* Охоронець на дискотеці. ПСУМС, 35.

КОМПУ́ТЕР, -а, *ч.*; *комп., жрм*; *жарт.* Персональний комп'ютер. <...> *сідаєш за компутер і починаєш втирати читачам, яким боком цю книжку краще в руках тримать* <...> (Книжник, 2000, № 4). БСРЖ, 274.

КОМПУ́ТЕРНИЙ, -а, -е; *комп.*; *жрм.* Прикм. до КОМПУТЕР. *Нічим не краща за всі ті «атомні віки», «компутерні доби» ... й назва книжки Еріха Гобсбаума* (Книжник, 2002, № 1).

КОМСЮ́К, -а́, *ч.*; *крим., жрм*; *зневажл.* Комсомолець. *Ми очікували на автоматів, але на виході метушилося лише кілька завзятих комсюків, демонструючи активність* (Б. Жолдак, Антиклімакс). БСРЖ, 274; ЯБМ, 1, 452.

КОМУНЯ́КА, -и, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Комуніст; прибічник комуністичної ідеї. *Кореспондентка з радіо запально пояснювала гостям з-за кордону, хто з усієї компанії нормальний українець, а хто прихований комуняка* (А. Кокотюха, Стан війни); *Виконання* <...> *сільських приписів значно важливіше для її героїнь, аніж присутність «червоної гадини». Перше* [значення цього припису] *пов'язане з «комуняками», котрі винищують кращих краян і ґвалтують землю* (Книжник, 2001, № 21). ◆ **Комуняку на гілляку,** *жрм.* Заклик до знищення комуністів. *Похапцем нап'явши козацькі вуса і вишиванки, вони найгучніше гриміли на численних мітингах і злуках: «комуняку на гілляку», про всяк поховавши партквитки в надійних загашниках* (Б. Олійник, Хто нами править?). БСРЖ, 273; ТСРЯ, 314.

КОНДО́М, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ГОНДОН2. <...> *він мій колега а в житті кондом* ... (В. Цибулько, Майн кайф).

КОНДУ́ЇТ, -у, *ч.*; *шк.* Шкільний журнал. ПСУМС, 36.

КО́НИК, -а, *ч.*; *шк.* Двійка, незадовільна оцінка.

КОНИ́НА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Коньяк. БСРЖ, 275; ПСУМС, 36.

КОНКРЕ́ТНО, *присл.*; *мол.* **1.** *схвальн.* Добре, як слід. БСРЖ, 275.

2. Точно. *Від кожного за «поняттями», кожному чисто конкретно* (ВЗ, 1.06.2001). БСРЖ, 275.

3. Сильно, вищою мірою. <...> *он серед зграйки підлітків конкретно затягується біломориною* <...> (І. Андрусяк, Шарга); *Я все наше майно в казино програв конкретно* (УМ, 13.02.2001); *Я конкретно змерзла* (Запис 2001 р., м. Тернопіль). БСРЖ, 275.

КО́НСА, -и, *ж.*; *муз.*, *студ.* Консерваторія. *Приходили* <...> *студенти конси, дехто з рокової братії, дехто з поетичної* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); – *Дайте хоч 5 гривень, дурно вам грав чи що... З конси викинули...* (С. Процюк, Викрадені монологи); *Ми заздрили нашим колегам-музикознавцям у консі, у яких вона* [О. Забужко] *деякий час викладала естетику* <...> (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 275; ПСУМС, 36.

КОНСЕ́РВА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що КОНСА. *Одний знайомий «естет», пребуваючи у стані перманентного сп'яніння, завернув справити малу нужду до столичної «консерви» (у пристойних кругах – Національна музична академія ім. П. І. Чайковського, тобто консерваторія)* (ПіК, 2002, № 25–26). БСРЖ, 275; ПСУМС, 36.

КОНТО́РА, -и, *ж.* **1.** *мол.*, *жрм*; *зневажл.* Будь-яка установа. БСРЖ, 276; ПСУМС, 36.

2. *мол.* Дитяча кімната міліції. ПСУМС, 36.

3. *мол.* Компанія. ПСУМС, 36.

КОНЧЕЛИ́ГА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол.* Дурна, нікчемна людина, яка викликає роздратування. ПСУМС, 36.

КОНЧЕМИ́Р, -а, *ч. мол.* Те саме, що КОНЧЕЛИГА. ПСУМС, 36.

КОНЧИ́ННИК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що КОНЧЕЛИГА. ПСУМС, 36.

КОНЮ́ШНЯ, -і, *ж.* **1.** *мол.* Те саме, що ГАДЮЧНИК1. ПСУМС, 36.

2. *гірн. Через недбалість гірника незаповнений породою простір у середині бутової смуги.* Дзендзелівський, 351.

КОНЬКИ́, -ів, *мн.*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 36.

КОНЯ́КА, -и, *ж.*; *жрм*; *жарт.* Те саме, що КОНИНА.

КОП, -а, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Поліцейський. *Біля Гілтона велика пробка: копи на мотоциклах перекрили всі під'їзди до готелю ...* (С. Жадан, Біг Мак).

■ Від амер. розм. *cop* – поліцейський.

КО́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *кого*; *крим.* Бити когось. *Тюля ще раз з усієї сили копає його в живіт ...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); *Ко́пати ще – малоприємно і нецікаво: поверженний не подавав ознак життя* (А. Морговський, Тінь птеродактиля). БСРЖ, 278; ЯБМ, 1, 456.

КОПИ́ТО, -а, *с.*, *мн.* копи́та, -ит; *мол.*, *крим.*; *зневажл.* Ноги. БСРЖ, 278; ПСУМС, 36.

КОПІ́ЙКА, -и, *ч.*; *авто*, *жрм.* Модель ВАЗ-2101 автомобіля марки «Жигулі» (перша); автомобіль цієї марки. *Роман чаклує над сплющеним кузовом допотопної «копійки»* (С. Бортніков, Чистильник); – *Ну, врізалася «копійка» в мерс* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 278; ТСРЯ, 333.

КО́РА, -и, *ж.*; *мол.* Щось веселе (оповідь, пригода). БСРЖ, 278; ПСУМС, 36.

◆ **Кори мочити,** *крим.*, *мол.* Веселити

публіку *Кори мочити – жартувати, смішити кого-небудь* (Сленг-лікбез 1) ЯБМ, 2, 42

КОРАБЕ́ЛЬ, -бля́, *ч*, *нарк* **1.** Сірникова коробка з наркотичною речовиною для куріння БСРЖ, 278, ПСУМС, 36, ЯБМ, 1, 458

2. Доза наркотичної речовини для куріння, що вимірюється сірниковою коробкою *КОРАБЕЛЬ – міра (сірникова коробка) кількості драпу* (Синопсис станіславський необов'язковий) БСРЖ, 278

КОРА́БЛИК, -а, *ч*, *мол* Пестл до КОРАБЕЛЬ – *Бабки маєш? – Маю – Кораблик? – Кораблик* (В Канюс, Сентиментальний блюз).

КОРЕФА́Н; КОРИФА́Н, -а, *ч*, *мол*, *крим* Друг, приятель – *У мене,– сказав Барабаш, виходячи в лівий ряд,– був корефан прапорщик, як і я!* (Л Кононович, Феміністка), *Підстрелений мною «хімік» виявився близьким корефаном місцевого авторитета М, який при свідках урочисто пообіцяв, що життя в мене тепер не буде* (С Бортніков, Чистильник), *До своїх корефанів на урочисту подію завітав на приватному таксі школяр з обласного центру* (УМ, 26 07 2001), *Дружбан-корифан* БСРЖ, 279, СЖЗ, 55 // *тільки* **корефан,** *крим* Співучасник ЯБМ, 1, 458

КО́РЕШ, -а, *ч*, *мн* ко́реші, -ів, *крим*, *мол* Давній приятель, компаньйон – <. > *Кажу тобі, Зуб / і всій компанії це ось Дим, Дмитро Гойда, мій кореш здавна* (В Гужва, Плато над прірвою), *Понесло Нікандрича десятеро корешів у твідових піджачках* < > (О Ульяненко, Сталінка) БСРЖ, 279, СЖЗ, 55, ЯБМ, 1, 458

КОРЕШО́К, -шка́, *ч* *мн* корешки́, -ів, *крим* Постійний спільник < > *коли зсутулені дибали під дощем від комендатури, корешків зголоднілих закликати пообіцяв* < > (Є Пашковський, Безодня) БСРЖ, 279, СЖЗ, 55, ЯБМ, 1, 458

КОРЕШО́ЧОК, -чка, *ч*, *мол* Пестл до КОРЕШ *Цитатою дня стало висловлювання заст Голови парламенту Криму Ю Корнілова на адресу депутата Бартенева «Це тобі не нафтобаза корешочок!»* (УМ, 21 04 2001)

КОРО́БКА, -и, *ж* **1.** *нарк* Те саме, що КОРАБЕЛЬ ПСУМС, 36

2. *мол* Негарна дівчина

3. *мол* Автомобіль Jeep ПСУМС, 36

КОРО́К, -рка́, *ч* ◆ **Наступити на корка,** *жрм* Прийти в нетверезому стані

КОРО́ЛЬ, короля́, *ч* **1.** *крим* Ватажок злочинної групи БСРЖ, 281, СЖЗ, 56 // Авторитетний у злочинному світі *Ховали Бальбузу, короля кримінального світу* < > (В Даниленко, Кієвскій мальчик) ЯБМ, 1, 461

2. *крим* Той, хто утримує притон злочинців БСРЖ, 281, ЯБМ, 1, 461

3. *мол* Лідер якогось колективу, авторитетна людина у школі, дворі, районі тощо *Досить кумедно виглядала його невидатна постать перед цими місцевими «королями»* (В Гужва, Плато над прірвою)

4. *гом* Відомий гомосексуаліст БСРЖ, 281, СЖЗ, 56

КОРО́СТА, -и, *ж*, *жрм*, *зневажл* Дівчина з фарбованим волоссям *Короста – перефарбована дівчина* (Сленг-лікбез 2)

КОРЯ́ГА, -и, *ж.*; *крим.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 282; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 462.

КОСА́Р[1], -я́, *ч.*; *мол.*, *крим.*; *жарт.-ірон.* Той, хто намагається уникнути служби в армії, роботи. БСРЖ, 282; ПСУМС, 37.

КОСА́Р[2], -я́, *ч.*; *мол.*, *крим.* Тисяча грошових одиниць. БСРЖ, 283; ПСУМС, 37; ЯБМ, 1, 462.

КОСЕ́НЬКА, -ої; *мол.* Те саме, що КОСАР[2].

КОСИ́ТИ, -шу́, -сиш, *недок.* **1.** (*від чого, що*); *мол.* Ухилятися від чого-небудь (як правило, від служби в армії). *Косити армію.*

2. *що*; *шк.* Прогулювати уроки. *Косити хімію.*

3. *під кого*; *мол.* Наслідувати когось, намагатись бути схожим на когось.– *Не нервуй, коси під дурника й поменше балакай* (В. Врублевський, Замах на генсека); *ІМІТАЦІЯ – це не просто підробка чи фальшивка. Це – коли сірість «косить» під яскравий талант* (Є. Кононенко, Імітація); *«Косити» під арійця я не збираюся* (С. Бортніков, Чистильник); <...> *кожен з нас – вродливий, розумний та унікальний. І коли ми намагаємося під когось «косити», це тільки шкодить* (ВЗ, 10.07.2001). БСРЖ, 283; ПСУМС, 37.

4. *(під кого, на що)*; *мол.*, *крим.* Удавати хворого; симулювати щось. *Косити під шизофреніка. Косити на ангіну.* БСРЖ, 283; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 462.

◆ **Косити на вольтонутого,** *крим.* Удавати з себе психічно хворого, божевільного. СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 462.

крим. Спекулювати. БСРЖ, 283; СЖЗ, 56.

КО́СМО, *у знач. вигуку.* Дуже добре, чудово. КСМС.

КОСТИЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*; *мол.*; *жарт.* Іти. ПСУМС, 37.

КОСТЮ́М, -а, *ч.*; *крим*; *ірон.* Труна. БСРЖ, 284; ЯБМ, 1, 464. ◆ **Костюм сосновий.** Те саме. ФССГД, 105. **Костюм (бушлат, макінтош) одягти.** Померти. ЯБМ, 1, 464. **Дерев'яний костюм одягти,** *жрм.* Те саме, що **костюм одягти.** ФССГД, 105. **Заробити костюм сосновий**. Те саме, що **дерев'яний костюм одягти**. ФССГД, 105.

КОСУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Шкіряна куртка з застібкою-блискавкою по діягоналі. <...> *байкери змотали прапори* <...>, *і залишилися глянцеві віконця до чудернацького та принадного світу «чоперів», косух, трициклів і хаєрів за вітром* (ПіК, 2001, № 18). БСРЖ, 284; ПСУМС, 37.

КОСЯ́К, -а́, *ч.* **1.** *крим.*, *нарк.* Цигарка або самокрутка з наркотичною речовиною. *Реальність така: 5 років тому людина попробувала «косяк» і уже три роки, як сидить в «системі» на «ширці» (витяжка з макової соломки)* (СМ, 9.06.2000). // Дим від такої цигарки. *Але шовково й ти мені тут, / Закусивши подію на серці. / І вдихати «косяк» і мазут, / А з базарю – дурман оселедців* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 284; ПСУМС, 37; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 464.

◆ **Забити (забивати), приколотити косяк (косяка).** Набити цигарку наркотичною речовиною (травою). *Він забиває косяка й чадить прямо у туалеті* (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 284; СЖЗ, 56; ПСУМС, 37.

2. *мол.* Людина, яка уникає виконання певних обов'язків, прикидаючись немічною, хворою.). *Здоров'я косяків.*

3. *мол.* Двадцять п'ять доларів. *Косяк – у наркоманів «цигарка з наркотиками», у металістів – 25 $* (Н. Шовгун, Формування українського...).

4. *крим., мол.* Косий погляд. БСРЖ, 284; Чабаненко 1992, 2, 205. ◆ **Подавати косяки,** *жрм.* Час від часу кидати косий погляд. Чабаненко 1992, 2, 205.

КОСЯЧИ́НА, -и, *ж.*; *нарк.* Те саме, що КОСЯК. *Після виступів Сашка у голові кумар, як після жирної косячини* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

КОСЯЧО́К, -чка́, *ч.*; *жрм.* Пестл. до КОСЯК. ◆ **Забити косячок.** Те саме, що **забити косяк**. *63 добровольцям, які мали звичку курити травичку, під час експерименту, вводили ін'єкції препарату на кшталт плацебо. Через дві години їм пропонували «забити косячок»* (ПіК, 2001, № 15).

КОТИ́ТИ, ко́тить, *недок.* ◆ **Не котить,** *жрм.* Не підходить, не личить.– *Ну як, гарно? – Не котить.* ФССГД, 135.

КОТЛИ́, -і́в, *мн.*; *крим., мол.* Наручний годинник. *А тепер прямо тобі таємничий Дон Педро. Тачка, «мальборо», куртяк за п'ятнадцять лимонів, котли ще за п'ятнадцять* (А. Стасюк, Дев'ять). БСРЖ, 286; ПСУМС, 37; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 466.

КО́ЦА, -и, *ж.*; *мол.* Кішка. ПСУМС, 37.

КО́ЦАЛКА, -и, *ж.*; *мол.* Бійка. ПСУМС, 37.

КО́ЦАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *що*; *нарк.* Зрізати мак (разом із стеблом, щоб зручніше було везти додому). *Запитую про них у Васі, той сміється і каже, що їздили в якийсь Богом забутий колгосп – коцати, як не як, сезон ...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 286.

КОЧЕРГА́, -и́, *ж.* ◆ **На кочерзі,** *мол.*; *жарт.* Напідпитку. ПСУМС, 37.

КОША́К, -а́, *ч.*; *мол.* Кіт. ПСУМС, 37.

КРАВЧУ́ЧКА, -и, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон* Двоколісний складаний возик для перевезення речей, продуктів і под. *Бабуся з «кравчучкою» зітхає і тихо каже ні до кого: – Зараз такі часи, всі голодують, треба триматися одне одного, щоб було що їсточки* (Л. Пономаренко, Невигадані правдиві історії); *Нині вже на пенсії, вона стояла поряд із возиком страхітливого вигляду – «кравчучкою»* (День, 26.11.1999). ЯБМ, 1, 469

■ Від прізвища президента України Л. М. Кравчука, під час правління якого набув поширення цей засіб перевезення.

КРАЙНЯ́К, -у́, *ч.* ◆ **На крайняк,** *мол.* У крайньому разі.– *На крайняк підійде.* (А. Стасюк, Дев'ять); *Зазвичай стоплять далекобійників (приватні авто – це на «крайняк» <...>)* (ПіК, 2001, № 27–28). БСРЖ, 288; ПСУМС, 37.

КРАНТИ́, *безос.-пред.*, *кому*, *чому*; *крим.*, *мол.* Про безрадісний кінець чогось, сумні перспективи для когось; крах, безвихідь. БСРЖ, 289; СЖЗ, 56; ЯБМ, 1, 4704. // *крим.*, *жрм.* Про завершення якоїсь дії; досить. *А тепер перший раз в житті покохала по-справжньому ще когось і так, поки коса на камінь не найде, або хвороби якоїсь не підчепить, або ще щось її не зупинить! Тому й ка-*

жуть: «Людоїдка! Погуляла – і кранти!» (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ЯБМ, 1, 470.

■ З рос. літер.: *кран* (у рос. просторіччі *крант*) – засувний пристрій для трубопроводу. ТСРОЖ, 82.

КРАСНЯ́К, -у́, *ч.*; *мол.* Червоне сухе вино. ПСУМС, 34. // Дешеве червоне вино. БСРЖ, 290.

КРЕ́ЗА́, -и, -и́, *ж.*; *мол.* Відхилення від норми в мисленні, поведінці; божевілля. *Той фестивальний фільм – суцільна креза* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 290; ПСУМС, 37; ТСРОЖ, 82.

КРЕЗАНУ́ТИЙ; КРЕЙЗАНУ́ТИЙ, -а, -е; *мол.* Дивна або божевільна людина.– *Тихо, тихо! Ти що крейзанутий? – позадкував від мене Чарлі* (А. Мухарський, Попса для еліти).

КРЕ́ЗО́ВИЙ, -а, е; *мол.* **1.** Про те, що викликає ненормальний стан психіки. *Крезова музика.* БСРЖ, 291.

2. Незвичайний; екстраординарний. *Крезовий план.* БСРЖ, 291; ПСУМС, 38.

КРЕЗУ́ШНИЙ, -а, -е; *мол.* Те саме, що КРЕЗОВИЙ. ПСУМС, 38.

КРЕЗЯ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *недок.*; *мол.* Дивно себе поводити. ПСУМС, 38.

КРЕ́ЙЗІ, *невідм. ч.* і *ж.*; *мол. Психічно ненормальна людина; божевільний.– Старий, ти крейзі* (Ю. Андрухович, Рекреації); *– Крейзі,– подумав я, дивлячись їй вслід, але згадав про її пророцтво і замислився* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 291.

■ Від англ. *crazy* – божевільний.

КРЕЙЗІХА́УС, -а, *ч.*; *мол.* Психіатрична лікарня; божевільня. БСРЖ, 291, ПСУМС, 38.

КРЕ́ЙЦЕРИ, -ів, *мн.*; *мол.* Гроші. ПСУМС, 38.

■ Від нім. *Kreuzer* – крейцер (старовинна монета).

КРЕ́НДЕЛЬ, -я, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Хлопець, молодий чоловік. *І от я занурилася в інший світ, де всі будинки чотириповерхові і стоять навколо великого озера, а на одному з них живе такий крендель, що нам і не снилося* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 291; ПСУМС, 38.

КРИМІНА́Л, -у, *ч.*; *мол.* Галаслива вечірка. Сленг-лікбез 4.

КРИ́СА, -и, *ж.* **1.** *тюр.*, *крим.*, *мол.* Людина, яка краде у своїх. БСРЖ, 296, ПСУМС, 38; ЯБМ, 1, 479.

2. *мол.*, *жрм.* Особа жіночої статі з неприємним характером і неприваблива зовні. *Ну й крису він закадрив!* (Запис 2000 р.). Югановы, 117

КРИСОДРО́М, -у, *ч.*; *комп.*; *жарт* Килимок для мишки.

КРИСЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *крим.*; *зневажл.* Красти у своїх. *Правила ж співжиття у тюрмі прості: «не крисяч», «поважно стався до сусіда, не лізь до нього в душу <...>»* (Книжник, 2001, № 7). БСРЖ, 296; ЯБМ, 1, 479

КРИ́ТА, -ої, *ж*; *крим.*, *тюр.*, *мол.* Тюрма. *Може, авторові слід було б побувати на «критій»?* (Книжник, 2002, 33). БСРЖ, 296; ЯБМ, 1, 479.

КРИ́ТКА, -и, *ж.*; *крим.* В'язниця. *В'язні на «критці» по колу чи по квадрату хо-*

дять (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 296; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 479.

КРИ́ША, -і, *ж.* **1.** *мол., жрм; жарт.* Голова, мізки, здоровий глузд. БСРЖ, 296; Чабаненко 1992, 2, 217.

◆ **Криша без сьомої дощечки** *в кого, жрм.* Хтось дурнуватий. ФССГД, 137. **Криша поїхала [разом з фундаментом]** *у кого, жрм.* ФССГД, 137. Те саме. **Криша потекла (підтікає, протікає)** *у кого, жрм.* Те саме. ФССГД, 137.

2. *крим.* Зв'язки у владних та правоохоронних структурах. <...> *цей курс реформ призвів до того, що усі керівники отримали величезні можливості для збагачення. А чиновники створюють для цього відповідну адміністративну «кришу»* (День, 9.06.2001); *Вийшли на одного офіцера міліції, який надто вже настирливо нав'язував своє заступництво, або, як кажуть в їхньому середовищі, пропонував їм «кришу»* (УМ, 6. 06.2001). БСРЖ, 297; ЯБМ, 1, 480.

КРИШТА́ЛЬ, -ю́, *ч., збірн.; мол.; жарт.* Склотара, порожні пляшки з-під випитих спиртних напоїв. *Останнім часом ця компанія жила у власному віртуальному вимірі, де для повної візуалізації було достатньо здати зранку «кришталь» і спокійно інсталюватися* (УМ, 10.02.2000). ◆ **Операція «кришталь».** Здавання порожніх пляшок у приймальний пункт склотари, звичайно, після пиятики. БСРЖ, 655; ПСУМС, 38.

КРІЛЬ, кроля́, *ч.; мол.* Хлопець. *Ти подивись, який гарний кріль!* (Запис 2001 р.).

КРІПИ́Ш, -у́, *ч.; мол.* Кріплене вино. ПСУМС, 38.

КРІПЛЯ́К, -у́, *ч.; мол.* Те саме, що КРІПИШ. ПСУМС, 38.

КРОКОДИ́Л, -а, *ч.; мол.; несхвальн.* Негарна дівчина, жінка.

КРО́СИ, -ів, *мн.; мол.* Кросівки.– *По цих фірмових кросах тебе швидко спалять* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КРУТЕ́ЛИК, -а, *ч. мол.* Успішний, процвітаючий бізнесмен, який відзначається зухвалою, агресивною поведінкою. *Батьки його були зовсім не крутеликами, а майже пролетарями* <...> (УМ, 19.05.2001); // Людина нахабна, зухвала, агресивно налаштована. *Один «крутелик», надивившись мордобійних бойовиків, у бійці вибив око своєму однокласнику* (УМ, 24.04.1999). ПСУМС, 38.

КРУТИЗНА́, -и́, *ж.; мол.; схвальн.*

1. Дуже висока якість, вищий рівень чогось.– *Завтра їдемо в Австрію. Я зробив тобі візу – він мало не роздушив своєю крутизною* (Смолоскипи, 1997, № 2).

2. *збірн.* Багаті, респектабельні, процвітаючі люди.–*Вся крутизна з'їхалася. Тільки ми, як жебраки, приперлися пішки* (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

КРУТИ́Й. 1. -ого, *ч.; крим.* Засуджений авторитетний рецидивіст. БСРЖ, 295, СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 479.

2. -ого, *ч.; маф.* Член мафістської «сім'ї» високого рангу – рішучий, сміливий, безжалісний. ЯБМ, 1, 479.

3. -а, -е; *мол.; схвальн.* Багатий, респектабельний, процвітаючий (часто пов'язаний з кримінальними структурами). *Я – крутий! Встаю вранці впевненим у*

собі, впевненим в удачі нового дня (К. Гай, Жахи нашого майбутнього); *Виявилося, він «крутий» міжнародник, має фірму, тата у верхах, і маму у верхах, а ще пише музику* (Смолоскипи, 1998, № 1). БСРЖ, 295; ТСРОЖ, 86; ЯБМ, 1, 479 // -ого. *Поруч, та незалежно, мовби і непричетний до оцієї компанії, твердо ступав* крутий: *елегантний костюм, золотий масивний перстень...* (А. Морговський, Тінь птеродактиля); *Був якось один молодий, зовні схожий трохи на «крутого», а трохи – на «зека»* (Хрещатик, 26.10.1999).

4. -а, -е; *мол.* Про людину, яка досягла високого професіоналізму у певній сфері діяльности. *Судячи по замашках, мужик крутий, схожий на професіонала* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). ТСРОЖ, 88.

5. -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Оригінальний, екстраординарний.– *Тоді ми всі були крутими авангардистами* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Крутий абсурд.* ТСРОЖ, 88; ТСРЯ, 344

6. -а, -е. Який переходить межі норми в чомусь. *Круті демографічні показники.*

■ Від літер. *крутий.* ■ Калька з амер. розм. *tough* – злочинний, хуліганський. Можливий також вплив англ. *cool* (у переносному значенні) – нахабний, безсоромний». ТСРОЖ, 87.

КРУ́ТИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Той, хто вдає з себе багату, респектабельну людину, але не є нею насправді. КСМС.

КРУ́ТІСТЬ, -тості, *ж.*; *жрм.* Те саме, що КРУТИЗНА1. *У дефіциті автомобілів немає немає прямої залежності від моделі чи «крутості» авто ...* (ПіК, 2002, № 47–48).

КРУ́ТО. 1. *присл.*; *мол.*; *схвальн.* Найвищою мірою, дуже сильно. *Круто почав тусуватися.* БСРЖ, 295; ТСРОЖ, 85

2. *присл.*; *мол.*, *жрм*; *несхвальн.* Зухвало, нахабно (про поведінку). *Вирвавшись із лабет соціалістичного табору, пострадянська людина в особі її найпідприємливіших екземплярів почала вибудовувати структури з таким відверто кримінальним забарвленням, поводити себе так «круто», що колишні часи видавалися ледь не райськими* (С. Грабовський, Ментальність шпани). ТСРОЖ, 85

3. *присл. мол.*; *схвальн.* Дуже добре. *Круто розслабилися.*

4. *присл.* Неординарно, оригінально. *Кандидат богослов'я – це звучить круто* (УМ, 12.10.1999). БСРЖ, 295.

5. *у знач. вигуку.*; *мол.*; Вираження захоплення, захвату чимось неординарним, незвичним, що виходить за межі норми.– *Круто! – захоплено вигукнула дівчина.– А мені такі* [документи] *зробиш?* (С. Бортніков, Чистильник); *Круто,– подумав Мальчик, заворожений процесією,– мене так ховати не будуть* (В. Даниленко, Кієвскій мальчик).

КРУТЯ́К, -у́, *ч.*, *у знач. збірн.*; *мол.* Те саме, що КРУТИЗНА2. *Найбуйніший «крутяк»* (СМ, 15.10.2001).

КСИ́ВА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Записка, лист. БСРЖ, 298; СЖЗ, 57.

■ Від давньоєвр. *kosav* – писати документ. Фридман, 135.

2. *крим.*, *мол.* Будь-який функціональний папір або документ (паспорт, пропуск, білет, довідка і т. д.). *Та вже сама*

ксива чого варта, з нею ти ногою відчинятимеш двері міністра внутрішніх справ і того дядька, яким ти назвався, коли до мене дзвонив (В. Шкляр, Ключ) // *крим.* Фальшивий документ, що посвідчує особу. СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 481. * У порівн. *Батьківщина красива, неначе підроблена ксива* (І. Павлюк: Чому бувають некольорові сни). БСРЖ, 298; ПСУМС, 38; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 481.

КСЮ́ША, -і, *ж.*; *мол.* Дівчина, жінка для задоволення сексуальних потреб. ПСУМС, 38.

КУГУ́Т, -а, *ч.*; *зневажл.* **1.** *крим.* Селянин. БСРЖ, 299; ЯБМ, 1, 483.

2. *мол.* Провінціял. *У нас в гуртожитку одні кугути живуть* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 39.

3. *жрм.* Жадібна багата людина. Чабаненко 1992, 2, 223.

■ Від польськ. *kogut* – півень; у рос. жаргон потрапило через посередництво укр. мови.

КУГУ́ТСЬКИЙ, -а, -е; *жрм.* Прикм. до КУГУТ 3. *Брось ти свої кугутські замашки та живи, як усі люди* (Чабаненко 1992).

КУ́КЕР, -а, *ч.*; *нарк.* Подрібнена макова соломка. БСРЖ, 299.

КУКЕРМА́НИТИ, -ню, ниш, *недок.*; *нарк.*, *мол.* Уживати кукнар. *Ротік вчиться курити у Шльоні, Кропа розказує, як він ловко кукерманив там, на гражданці* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

КУ́КЛА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Пакунок, що імітує повноцінний товар (консерви, тканина), пачку грошей. БСРЖ, 299; ЯБМ, 1, 484. ◆ **Кукла грошова.** Пакунок паперу, який імітує гроші в банківській упаковці та використовується для шахрайування. <...> *підкладали на його шляху на підлогу магазина поліетиленовий пакет, крізь прозорий бік якого проглядались якісь гроші (як потім з'ясувалося – «кукла», пачка папірців, замаскована під гроші двома справжніми купюрами)* (УМ, 2.06.2000). ЯБМ, 1, 484.

2. *міл.* Людина, під час побиття якої бійці загону міліції спеціяльного призначення відпрацьовують удари. *Віктор Суворов у книзі «Акваріум» пише про те, що спецназівці відпрацьовують удари по життєво важливих органах людини на смертниках, називаючи їх «куклами»* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

3. *муз.* Музичний альбом, який включає кілька відомих пісень задля того, щоб привернути увагу покупця. *На професійному жаргоні сучасні поп-альбоми називають «куклами». Тобто там дві пісні зверху й знизу,– розкручені на радіо та TV, а всередині порожньо* (О. Скрипка: День, 17.08.1999).

КУКНА́Р, -ю́, *ч.*; *нарк.* Вид наркотику: чай, заварений соком макової головки. СЖЗ, 57.

КУЛЬО́К, -лька́, *ч.*; *мол.*, *студ.*; *жарт.-зневажл.* Освітній заклад культури. *А ось Університет культури (кульок, над яким усі знущались) пішов зовсім іншим шляхом* (День, 8.06.2001); <...> *відновлено Поплавського ректором «кулька»* (ПіК, 1999, № 35).

КУМ[1], -а, *ч.*; *крим.* Оперативний працівник. // Начальник оперативної частини колонії. *Перше побачення з людиною,*

яка глумливо називалася Лаврентієм Паличем, відбулося в кабінеті Старшого Кума. Так на блатному жаргоні називають начальника оперчастини зони (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 301; СЖЗ, 57; ЯБМ, 1, 485.

КУМ², -а, *ч.* ◆ **Кум мучить** *кого.* 1) *нарк., мол.* Про стан абсинентного синдрому. БСРЖ, 301; 2) *крим.* Про поганий настрій, депресію. БСРЖ, 301. СЖЗ, 57.

КУМА́Р, -у, *ч.* **1.** *нарк.* Наркотичне сп'яніння. *Важкий кумар.*

2. *нарк.* Абсинентний синдром, наркотичне похмілля. БСРЖ, 301, ПСУМС, 39, СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 485.

3. *крим.* Тяжке похмілля після пиятики. *Через хвилин сорок, коли було допито «кокосовий лікер для мужчін», знову почався лютий алкогольний кумар* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 485.

4. *мол.* Цигарковий дим. *Як можна працювати в такому кумарі?* ПСУМС, 39.

5. *мол.*; *зневажл.* Людина, яка набридає іншим дурними розмовами. ПСУМС, 39.

КУМА́РИТИ, -рю, -рить, *недок.* **1.** *безос., кого*; *нарк.* Про абсинентний синдром (наркотичне похмілля). <...> *долбі не долбить / варя не варить / мовчки облизуєш губи / господи / чого ж так зранку кумарить? Мало хто в цьому рубить*_(І. Бондар-Терещенко, Постебня). БСРЖ, 301.

2. *безос., кого*; *мол.* Про бажання спати. БСРЖ, 301; ПСУМС, 39.

3. *кого*; *мол.* Настирно чіплятися до когось, намагаючись познайомитися, сподобатися. *Кумарити подругу.* БСРЖ, 301.

4. *кого*; *мол.* Набридати комусь. <...> *це дуже давня й набридлива звичка, яка кумарить, наче реклама, яку щодня крутять по телику* (А. Дністровий, Невідомий за вікном); – ... *Кумарить мене це життя, тут я, наче риба, викинута на берег* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

КУМА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *недок.* **1.** *нарк.* Приймати наркотики для зняття абсинентного синдрому. БСРЖ, 301

2. *крим., жрм.* Насолоджуватися, блаженствувати. * Образно. <...> *він* [ліжник] *пам'ятає всі зізнання / і спить кумариться в чеканні / він цілу ніч мені шепоче / про твої губи дупцю очі* <...> (Р. Малко, Шкіци). ЯБМ, 1, 485

КУМА́РНИЙ, -а, -е. **1.** *нарк.* Який перебуває у стані абстинентного синдрому. БСРЖ, 301; ЯБМ, 1, 485.

2. *мол.* Млявий, флегматичний. <...> *вогкість в помешканнях – / кому це може сподобатись / хіба що який-небудь кумарний працівник / міністерства шляхів сполучення навіть / не вникаючи що саме сполучають шляхи / його міністерства* <...> *виходить в сльотавий світанок на першу платформу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Ти якийсь сьогодні кумарний* (Запис 2001 р.).

КУМА́РНЯ, -і, *ж.*; *мол., жрм.* Притон наркоманів.

КУ́МПЕЛЬ, -пля, *ч.*; *мол.* Товариш. *Банзаїв кращий кумпель – Сергій Мокша, який усім представлявся як Дощ,– знайшов безтямного Юрка у квартирі на кухні* (Л. Дереш, Культ).

■ Від польськ. розм. *kumpel* – приятель.

КУ́МПОЛ, -а, *ч.* **1.** *крим., жрм.* Голова. ◆ **Дати по кумполу,** *кому.* Ударить когось по голові. *А ти, мать твою, куди ліз?! – закричав він щосили.– такими мало вас вішати! Жабовози прокляті! Андрія особливо образило оте «жабовози». Дати б монтировкою по кумполу, щоб знав, як перед собою дивитись* (А. Дімаров, Містечкові історії). БСРЖ, 301; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 486. ◆ **Погладити по кумполу,** *крим.* Те саме. СЖЗ, 81 // *мол.* Лоб. ПСУМС, 39.

■ З їдиш: *kepel*, контаміноване з *ку́пола*. Горбач 1966, 25.

2. *мол.* Лоб. ПСУМС, 39.

КУ́РВА, -и, *мн.* ку́рви, ку́рв, ку́рвів. **1.** *ж.; крим., мол., жрм.* Жінка легкої поведінки; повія. *Напомаджена без міри і смаку, однозначно – курва професійна* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках); *Одного разу ж цілком випадково довідалася, що її Макс дає «уроки музики» її колезі – жінці молодій, з однозначною репутацією курви, яка проплавила своєю непогамовною хіттю і Крим, і Рим, і мідні труби* (С. Йовенко, Хіба ти вбивця?); *<...> кілька разів навіть зупинявся біля курвів, які стояли на кожному перехресті в білих панчохах, шкіряній амуніції та високих гренадерських чоботях, тримаючи в руках великі парасольки* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 302; ЯБМ, 1, 487. * Образно. *А весна, взагалі, вже по нишпорках, курва, пішла* (О. Ільченко: Світовид, 1994, № 1).

2. *ж.; крим.* Коханка.– *Чого ти там ліжком рипиш, крутишся <...>? – Та оце ж рахую, скільки у мене за жисть курв було,– відповідаю скоренько <...>* (В. Дрозд, Життя як життя). ЯБМ, 1, 487.

3. *ч.; мол.* Образа стосовно особи чоловічої статі.– *Можливо, це і є одна з моїх найфатальніших помилок,– відповідаєш, аби він, курва, відчепився* (Ю. Андрухович, Московіада).

КУ́РВЛИЙ, -а, -е; *жрм; несхвальн.* Остогидлий, немилий. *Вона* [ніч] *надихає смерть. Вона чарує, бо знаєш, що з неї починається оте курвле життя* (О. Ульяненко, Ізгої).

КУРДУ́ПЕЛЬ, -пеля **1.** *ж.; крим.* Жінка низького зросту з великими бедрами. ЯБМ, 1, 487.

2. *ч.; мол.* Чоловік низького зросту. ПСУМС, 39.

КУРДЮ́К, -а́, *ч.; мол.* Великий живіт. ПСУМС, 7.

КУ́РКА, -и, *ж.; мол., жарт.-ірон.* або *зневажл.* Дівчина. *Кури, тобто дівчата, снували одна перед одною як на подіумі* (О. Ульяненко, Рецидив). БСРЖ, 302; ПСУМС, 39.

КУРКУЛЯ́ТОР, -а, *ч.; мол.; жарт.* Калькулятор.

КУРНУ́ТИ, -ну́, не́ш, *док.; нарк.* Вжити цигарку з наркотичною речовиною (марихуаною тощо). *Я зараз трохи курну і покину геть цю землю* (В. Канюс, Сентиментальний блюз).

КУ́РОЧКА, -и, *ж.; мол.* Зменш.– пестл. до КУРКА. *Іноді він сам виходив з курочками і пускався справжнього українського гопака* (О. Ульяненко, Рецидив).

КУРСА́К, -а́, *ч.; студ.* Курсова робота.

КУРЯ́ТНИК, -а, *ч.* **1.** *тюр.* Жіноча виправно-трудова колонія. БСРЖ, 303; ЯБМ, 1, 489.

2. *мол.*, *крим.* Жіночий гуртожиток. БСРЖ, 489 ■ Див. КУРКА.

3. *жрм*; *ірон.* Колектив.– *Про який курятник він згадував? – спитав Пилипенко.*
Щоки Терпила вкрилися рум'янцем.
– То в нього слівце таке. Курятник – тобто колектив. Не тільки наш, Андрію Платоновичу <...>.
– А хто ж півень, даруйте, він чи що? (В. Гужва, Рай).

КУСО́К, -ска́, *ч.* **1.** *мол.*, *жрм.* Тисяча грошових одиниць.– *Скільки «кусків»? За те, що пропишеш? – Три тисячі,– сказав я* ... (А. Дімаров, Містечкові історії); – *По п'ятдесят кусків,– випалив Петруня* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 303; ПСУМС, 39; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 489.

2. *арм.* Прапорщик. *Посеред плацу стоїть капітан якогось там рангу. Кого нього кусок з мегафоном – кричить прізвища й імена* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 303; ПСУМС, 39. // *тюр.* Контролер-прапорщик у виправно-трудовій колонії. БСРЖ, 303; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 489.

КУТ, -а́, *ч.* ◆ **П'ятий кут,** *крим.* 1) Жорстоке побиття на допиті. БСРЖ, 609; ЯБМ, 1, 266 2) Безпечне місце під час бійки. БСРЖ, 609; СЖЗ, 87 ◆ **Шукати п'ятий кут,** *жрм.* Шукати безпечне й затишне місце під час колотнечі, сварки тощо. *Ігор не втримається від спокуси і шукатиме «п'ятий кут», де йому ніхто не перешкодить слухати приймач* (С. Бортніков, Чистильник-2).

КУЧМА́К, -а́, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Президент України Л. Д. Кучма.

КУЧМОВО́З, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Двоколісний возик середнього розміру для перевезення пакунків з одягом, речами. *Дратує кожен рух п'ятдесятирічної тітки навпроти, ще й із гігантським кучмовозом* (С. Процюк, Там, де поплутано кольори); *Катя непомалу здивувалася, коли до «Абзацу» було закочено «кучмовоза» з двома коробками од телевізора <...>* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

■ Від прізвища Президента України Л. Д. Кучми.

КУЧМУ́ЧКА, -и, *ж.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Те саме, що КУЧМОВОЗ.

КУЧУМИ́ЛО, -а, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Те саме, що КУЧМАК.

Л

ЛА́БА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Музика. *У цього нового гурту непогана лаба, але слабі тексти* (ПСУМС). БСРЖ, 305; ПСУМС, 39; СЖЗ, 58, ЯБМ, 1, 492.

2. *студ.*, *шк.* Лабораторна робота. БСРЖ, 305.

ЛАБАНДЖО́С, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЛАБА1. ПСУМС, 40.

ЛАБА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *муз.*, *крим.* Грати на музичному інструменті; виконувати музичний твір. *А й славно*

лабаєте, хлопці, були б-сте здорові! (О. Забужко, Новий закон Архімеда); <...> *він законнослонорождєнний / фольк лабає для діяспори* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). * Образно. *Ох, хіба ж не так само – / як в танці, в повільному трансі / Ти «лабала» колись непотрібні нікому слова?..* (О. Забужко, Диригент останньої свічки); *Звичайно, сумнів – оптимальний янгол, / Коли перед очима мертвий сад, / Де з падолистом Бог лабає танго* (А. Дністровий, На смерть Кліо). БСРЖ, 305; ПСУМС, 40; СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492.

2. *що*. Грати музику на якомусь заході (весілля, шоу, похорон та ін.). <...> *з півроку тому він і клавішник з їхньої контори їхали з цією жінкою із Троянова, де вони два дні «лабали» весілля* (В. Врублевський, Замах на генсека); *Однак Стінг був не першим, хто влаштовував концерти між пірамід. Приміром, на тому ж майданчику «лабав» своє феєричне шоу Жан-Мішель Жар у ніч настання 2000 року* (УМ, 15.05. 2001).

◆ **Жмурика лабати.** Див. ЖМУРИК. **Лабати Шопена,** *крим.* Хоронити когось. – *Хана! – пробігся нервово по кімнаті. – Я йому злабаю Шопена!* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492.

■ Слово *лабати* у значенні «грати» побутувало в мові харківських сліпих музикантів («не́влів»).

3. *мол.* Працювати (про техніку, робота якої супроводжується шумовим ефектом). *Старий холодильник ще лабає, але дуже скоро заглухне.* ПСУМС, 40.

ЛАБУДА́, -й, *ж.*; *мол.*, *крим.*; *зневажл.* **1.** Щось недостойне уваги, несерйозне. *Отож я ще дописала трошки лабуди, потім віднесла цю статтю літредактору* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Інна Ф., дивлячись чергову «лабуду»* [серіал], *коментувала події на екрані уголос* (СМ, 31.08.2001). БСРЖ, 305; ТСРЯ, 349.

2. Нетямуща людина. БСРЖ, 305; СЖЗ, 58, ПСУМС, 40.

ЛА́БУХ, -а, *ч.*; *муз.*, *крим.*; *зневажл.* Музикант. *Ти зненацька збагнеш: / дискжокей, цей розкошланий лабух,– / То насправді твій кревний, / во людях і музиці, брат* (О. Забужко, Диригент останньої свічки); *Оксанка не ображається, коли її улюблених лабухів я називаю... Погано називаю* (УС, 2001, ч. 25); *Є досить мудре прислів'я в ресторанних лабухів «Поспішай повільно»* (УМ, 3.02.2000). СЖЗ, 58; ЯБМ, 1, 492.

ЛА́БУШНИЙ, -а, -е.; *муз.*; *зневажл.* Пов'язаний з музичною діяльністю як заробітчанством. *Який може бути контракт з сільським вчителем, котрий, окрім своєї лабушної практики, світа білого не бачив?* (МТ, 1999, № 4); *Лабушний досвід.*

ЛАВЕ́; ЛОВЕ́, *невідм.*, *с.*, *збірн.*; *крим.*, *мол.* Гроші. <...> *великодушно виділяє нещасній дитині дещицю «лаве» на новий одяг* <...> (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ, 306; ПСУМС, 40. // *крим.* Прибуток. ЯБМ, 1, 493.

■ З циган. мови. Слово у формі *ла́вий* побутувало в укр. арго XIX ст.

ЛА́ВКА, -и, *ж.* ◆ **Гріти лавку**, *спорт.* Перебувати на лавці штрафників.

ЛАВУ́ХА, -и, *ж.*, *збірн.*; *жрм.* Те саме, що ЛАВЕ. *У злодіїв вилучили гаманець з лавухою* (Телеканал «Інтер», 1999 р.).

ЛА́ЖА, -і, *ж.*; *несхвальн.* **1.** *крим.* Брехня, вигадка. БСРЖ, 306; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 496.

■ Від рос. *лажий* – «спритний, виверткий». БСРЖ, 307. ■ Фонетичне викривлення слова *ложь*. ТСРОЖ, 94.

2. *мол.* Те, що низько оцінюється; щось низької якости. *Зависла незручна пауза. Здається, я бовкнув лажу, зміст якої сам не дуже зрозумів* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Вражень – нуль, емоцій – так само. Насолоди нема. Лажа* (Книжник, 2001, № 19). БСРЖ, 307.

3. *мол.* Прикрість.– *Знімай. Здається, у тебе з коліном повна лажа* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Чомусь така лажа, що, як читачі хочуть,– то видавці не можуть. І навпаки* (Радіо, 2001 р.).

4. *муз.* Фальш, неточність у виконанні музичного твору. *Єдина, так би мовити, «лажа» полягала у якості звуку філармонії, звукорежисери не врахували специфіку акустики зали...* (МТ, 1999, № 18). БСРЖ, 307; ПСУМС, 40.

ЛАЖА́ВИЙ, -а, -е; *жрм.* Про людину, схильну до обману, ненадійну. *Валентина з докором глипнула на свою лажаву подругу* (Б. Жолдак, Спокуси). СЖЗ, 58.

■ Див. ЛАЖАТИ1.

ЛАЖА́ЙЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Ненадійна людина.

ЛАЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *кого*; *крим.* Обдурювати когось. БСРЖ, 307; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 496.

2. *муз.*, *крим.*; *несхвальн.* Грати неточно, фальшивити. <...> *чуєте, як лажають ці придурки в кирзових чоботах? Ці йобані австрійські панки, які вважають, що схопили свого довбаного господа бога за бороду, чуєте, як хриплять їхні колонки?* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 307; ПСУМС, 40; ЯБМ, 1, 496.

3. *мол.*; *несхвальн.* Робити щось неправильно, помилятися. *Комп'ютер почав лажати.* БСРЖ, 307; ПСУМС, 40.

4. *кому*; *мол.* Задавати комусь клопоту, сричиняти неприємності.

ЛАЖА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.* **1.** Виявляти себе не кращим чином. *Лажатися на екзамені.* БСРЖ, 307.

2. *муз.*; *несхвальн.* Помилятися при виконанні музики; фальшивити. БСРЖ, 307

ЛАЖЛО́, -а́, *с.* і *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Те саме, що ЛАЖАЙЛО.

ЛАЖО́ВИЙ, -а, -е; *мол.*, *крим.*; *несхвальн.* Поганий, кепський; невдалий. <...> *мова взагалі не про всі ці лажові літературні розклади* <...> (С. Жадан: Маскульт); *Лажовий концерт. Лажовий настрій. Лажова поїздка.* БСРЖ, 307, ПСУМС, 40; ЯБМ, 1, 496.

ЛАЖО́ВО, *присл.*, *безос.-пред.*; *мол.*; *несхвальн.* Погано, кепсько. *Лажово він грає на гітарі. Лажово на душі.* БСРЖ, 307; ПСУМС, 40.

ЛАЖОНУ́ТИСЯ, -ну́ся, -не́шся., *док.*; *мол.*, *крим.* Помилитися, зробити дурницю; ускочити в халепу. БСРЖ, 307, ПСУМС, 40; ЯБМ, 1, 496

ЛАЖУ́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Людина, яка завдає прикростей, неприємностей.

ЛАМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *безос., кого.*; *мол.* Комусь дуже не хочеться щось робити. *Та заробляти їх* [гроші] *у поті чола свого заброду, як у них висловлювались, дуже «ламало»* (М. Тарнавський, Міські мотиви); *Їх «ламає» «тусовка», їм світитись – «облом»* (Г. Безкоровайний: Західний вітер). ПСУМС, 40.

ЛА́МПОЧКА, -и, *ж.* ◆ **До лампочки,** *крим., жрм.* Байдуже, все одно.– *Де вони* [двері] *взялися, мені до лампочки,– сказав Шурка, ще раз проміряючи двері і вікно, щоб зайве не різати* (В. Шевчук, Місяцева зозулька із ластів'ячого гнізда). СЖЗ, 36; ЯБМ. 1, 283.

ЛА́ПА, -и, *ж.*; *крим.* Хабар. БСРЖ, 309; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 458.

◆ **Давати / дати на лапу** *кому*; *крим., жрм.* Давати хабара комусь. БСРЖ, 309; ФССГД, 143; ЯБМ, 1, 256.

ЛАПША́, -і, *ж.* **1.** *крим.* Ланцюжок від медальйона. БСРЖ, 310; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

2. *крим.*; *жарт.-ірон.* Кримінальна справа. СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

3. *крим., мол.*; *несхвальн.* Брехня, обман. БСРЖ, 310; ПСУМС, 40; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

4. *крим., мол.*; *несхвальн.* Балакуча людина; ошуканець. БСРЖ, 310; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

ЛАПША́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., (кому). мол.* Обманювати когось; брехати комусь. *Не слухай його, він лапшає* (Запис 1999 р.). ПСУМС, 40.

ЛАПШИ́ТИ, -шу́, -ши́ш, *недок., кого*; *крим.*; *несхвальн.* Обманювати когось. БСРЖ, 310; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 500.

ЛАРИ́СА, -и, *ж.*; *гірн.* Їжа, яку беруть шахтарі беруть із собою з дому. ◆ **Іти до Лариси.** Їсти їжу, взяту з дому. ФССГД, 144.

ЛА́СТИ, ла́стів, *мн.* **1.** *крим., мол.*; *жарт.* Ноги. БСРЖ, 310; ПСУМС, 40; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 500.

2. *крим.*; *жарт.* Руки. БСРЖ, 310; ЯБМ, 1, 500.

3. *мол.* Крах; невдале завершення справи. ПСУМС, 40.

◆ **Ластами ворушити,** *жрм.* Виявляти активність у чомусь; енергійно діяти. *Хочете вижити – ворушіть ластами, створюйте сайти, вибудовуйте портали, скачуйте і запускайте інформацію або ж дезінформацію* (УМ, 2001, ч. 22). **Ласти склеїти (завернути, звернути, здвинути, скласти, сплести),** *мол., жрм*; *жарт.-ірон.* Померти, загинути. БСРЖ, 310; ПСУМС, 40; ФССГД, 112; **Ласти (ластоньки) відкинути (клацнути, ляснути).** Те саме. ФССГД, 112

ЛАТИ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Латиноамериканська мелодія. ПСУМС, 40.

ЛАФА́, -и́, *ж.*; *крим., мол.*; *схвальн.* Блаженство, удача, везіння, безтурботне життя. <...> *відпочинеш від стройової, від нервових недомагань, повір, не кожному подібна лафа світить* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Минулася лафа.* * Образно. <...> *шляк трафив у шахту, а тут – лафа / вугілля, кайдани і аква віта* (А. Коваленко: Молоде вино). БСРЖ, 311; ПСУМС, 40; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 501.

■ Від тат. *алафа* – пайок, фураж для коня; платня (В. Даль). Потім почало вимовлятися як *лафа* переважно у зна-

ченні «удача в картах, щастя, талан, несподівана радість». Елистратов, 261.

ЛАХ, -а. ◆ **Дерти лаха,** *мол., жрм.; зах.* Сміятися. *Минув час героїв. Навіть таке нещастя, той Долганов, муж пані Станікової, дере лаха з опозиції* (Поступ, 2001, № 66). ПСУМС, 40.

ЛА́ХАТИ, -аю, -аєш, *недок., (з кого); мол.; зах.* Сміятися. *СЕМІНАР – зводиться до трьох моментів. <...> Другий* [момент] *– прикалування з якогось Васі, який виходить відповідати за власним бажанням і не може двох слів докупи зліпити. Лахаєш по повній програмі.* (Синопсис станіславський необов'язковий).

■ Від їдиш-нім. *lachen* – сміятися. Горбач 1966, 36. Слово було відоме укр. арго XIX ст.

ЛАХВА́, -и, *ж.; жрм; схвальн.* Те саме, що ЛАФА. *Оце лахва! Ми й не думали, що тут стіки кавунів росте!* Чабаненко 1992, 2, 244.

ЛАХУ́ДРА, -и, *ж.; жрм; зневажл.* Жінка легкої поведінки. *Вибігав Гадан, <...> ліричних героїнь називав курвами й лахудрами...* (О. Яровий Чекання несподіванки). Чабаненко 1992, 2, 245.

ЛЕВЕ́, *невідм., с.; мол.* Те саме, що ЛАВЕ.

ЛЕ́ЙБА; ЛЕ́ЙБЛА, -и, *ж.; крим., мол.* Фірмова етикетка. *Гриня – непоказний підліток у засмальцьованих джинсах і в рекламній майці місцевого виробництва, що брижилася на вузьких грудях, не даючи можливості прочитати вилинялий текст, скопійований чи з пачки сигарет, чи з якоїсь з фірмової наклейки «лейбл», зусиллям народної етимології перейменованої в «лейбу»* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Тоді вашою метою буде продемонструвати фірмову лейблу, і це вже легше зробити зі сторонньою допомогою <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

■ Від англ. *label.* БСРЖ, 312; СЖЗ, 60.

ЛЕ́ЙБИК, -а, *ч.; мол., жрм.* Піджак.

ЛЕНІНГРА́ДКА, -и, *ж.; мол.* Маленька доза алкоголю. ПСУМС, 40.

■ Ймовірно, пов'язане з поняттям «хлібна пайка вагою 125 г» під час «ленінградської блокади» часів Другої світової війни.

ЛЕОНІ́Д, -а, *ч.* ◆ **Леонід Данилович,** *мол.; жарт.* Цигарки «LD». ■ Від імені та по батькові Президента України Л. Д. Кучми. **Леонід Макарович,** *мол.; жарт.* Цигарки «LM». *У мене «Леонід Макарович» є* (Запис 1992 р.). ■ Від імені та по батькові президента України Л. М. Кравчука (1991–1994).

ЛЕ́ПІНЬ, -пеня, *ч.; крим., мол.* Піджак. *Кльовий лепінь, дай поносити.* (ПСУМС). БСРЖ, 313; ПСУМС, 40; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 505.

■ Це слово прийшло у рос. мову з офенської, де означало «хустка» (жіноча, носова); пов'язане, ймовірно, з церковнослов'янським *лепота* – краса: жіночі платки розписувалися візерунками.

ЛЕ́СБІ, *невідм., ж. мол.* Те саме, що ЛЕСБОС.

ЛЕСБІ́ЙКА, -и, *ж.; мол.* Те саме, що ЛЕСБОС. *Якби вони були лесбійками, то я, не задумуючись, класифікував би їх за сексо-культурними критеріями як «активна» і «пасивна». Але ці субстанції не могли бути лесбійками* (М. Бри-

них, Голосіння з-під снігу); [Митчиня:] *Годі про це. Ти лесбійка?* [Настя:] *Ні.* [Митчиня:] *Чому?* [Настя:] *А якби я сказала «так», то ти б також запитала: «чому»?* (Б. Жолдак, Голодна кров).

ЛЕ́СБО, *невідм., ж.; мол.* Те саме, що ЛЕСБОС. *Лесбо не лесбо, гомо не гомо, кожен кохати хоче законно...* (ПіК, 2002, № 37).

ЛЕ́СБОС, -а, *ч.; мол.* Лесбіянка. <...> *чи тільки одні страждальники,– ніжні хутрові тварини, лесбоси і гомосеки,– прагнуть вашого милосердя і волають про захист?* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 314.

ЛЕСБУ́ХА, -и, *ж.; мол.* Те саме, що ЛЕСБОС. *Ця думка серед цих білих стін так мене вразила, що я готовий був трахати цю лесбуху три дні підряд, що б вона мені не запропонувала...* (О. Ульяненко, Ізгої).

ЛЕТЬО́ША, -і, *ч.; арм.* Лейтенант. ПСУМС, 40.

ЛИ́БА, -и, *ж.* ◆ **Либу гнути,** *мол.* Посміхатися. *Вона постійно либу гне* (Запис 1996 р.). **Либу тягти,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 145.

ЛИГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., що; жрм.* Пити алкогольні напої; пиячити. *Молодий вдівець запив. Лигав карбітний самогон, проклинаючи усіх і вся* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

ЛИГНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.; що; жрм.* Випити спиртного напою. *Ми лигнули коньяк, позадиравши голови, мов собаки, й мені трохи попустило* (Л. Кононович, Феміністка); *Традиційний, добре випробуваний метод – лигнути і забутися* (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

ЛИ́ЖА, -і, *ж., мн.* ли́жі, лиж; *мол.* Нога.
◆ **Стати на лижі,** *тюр., арм.* Здійснити втечу з місць ув'язнення, з військової частини. ... *Нічого, я тут довго не стирчатиму. Дочекаюся етапа – і «стану на лижі» ... Ось тоді і виверну навиворіт всю цю ментовську Контору...* (С. Бортніков, Літературний проєкт «Спецагенти»). БСРЖ, 325; ЯБМ, 2, 380.

ЛИЗЬБІЯ́НА, -и, *ж.; мол.; жарт.* Лесбіянка.

ЛИМО́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.* Коштовний камінь. БСРЖ, 509; СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 509.
2. *жрм.* Мільйон грошових одиниць. *Звісно, кожен із зірок динамівської основи коштує мільйони доларів. Андрій Шевченко – взагалі всі 30 «лимонів» «зелених»* (УМ, 23.04.1999). БСРЖ, 509; ПСУМС, 41. СЖЗ, 60; ЯБМ, 1, 509.

ЛИНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.; крим., мол.* Іти, зникати, утікати, звичайно, тихо і непомітно. СЖЗ, 60; Югановы, 124.
◆ **Линяти в нору,** *крим.* Їхати додому. СЖЗ, 60.

ЛИПУ́ХА, -и, *ж.; мол.* Фальшиве посвідчення.

ЛИС, -а, *ч.* ◆ **Білий Лис,** *пол.; жарт.* Президент Грузії Е. Шеварднадзе. *«Білий Лис» (так іноді називають Шеварнадзе) впевнений, що Тбілісі дасть собі раду в Панкісі сам – без допомоги Кремля* (ВЗ, 6.08.2002). **Хитрий Лис,** *жрм; жарт.* Президент України Л. М. Кравчук.

ЛИЧИ́НКА, -и, *ж.* ◆ **Відкласти личинку,** *мол.*; *жарт.* Сходити в туалет. ПСУМС, 41.

ЛІБРА́РНЯ, -і, *ж.*; *мол.*, *студ.* Бібліотека.– *Ти зараз додому? – Ні я лібрарню* (Запис 2001 р.).

■ Від англ. *library* – бібліотека.

ЛІВА́ЙСИ, -ів, *мн.*; *мол.* Джинси фірми «Левіс» (Levis). *Він, хоч і керує невеличкою приватною рекламною агенцією, проте вбирається в майку, «що на ній Снупі обнімається з дошкою для віндсерфінга, старенькі, набіло запрані «лівайси» й забрьохані тенісні черевики»* (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 315.

ЛІ́ЖКО, -а, *с.*; *шк.*; *жарт.* Погана оцінка.

■ Гра англ. слів *bad* – поганий і *bed* – ліжко.

ЛІЛЕ́ЙКА, -и, *ж.*; *пласт.* Герб пластунів. *ЛІЛЕЙКА – герб пластунів (лілія – символ всесвітньої організації скаутів).* Пласт. сл.

ЛІМІТА́, -и́, *ж.*, *збірн.*; *жрм*; *зневажл.* (60–80 рр. XX ст.). Люди, які отримали право на проживання у столиці чи іншому великому місті в обмін на непрестижну, низькооплачувану роботу. *Тепер уже немає поняття «лімітна прописка». А проіснувала «ліміта» понад 20 років* (ПіК, 1999, № 31). БСРЖ, 316; ТСРОЖ, 95.

ЛІНІ́ЙКА, -и, *ж.*; *студ.* Лінійна алґебра.

ЛІПИ́ЛО, -а, *ч.*; *тюр.*, *крим.*; *ірон.* Лікар. *Коридором час від часу проходить ліпило (фельдшер), у якого немає ніяких медикаментів* <...> (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 313.

ЛІ́ТРА, -и, *ж.*; *шк.* Література.

ЛІТРБО́Л; ЛІТРОБО́Л, -у, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Пияцтво, розпивання спиртних напоїв.– *Спортсмен він, чи що? – обернувсь до Портюші.– По літрболу,– буркнув той, одводячи очі.– З боксу в шию потурили... за звірство, каже* (Л. Кононович, Я, зомбі); *Купа студентів (ок), які хочуть побазарити про що завгодно, тільки не про науку – про секс, про пекс, <...>, мудаків, маргінальність, банальність, літробол* <...> (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 318. ◆ **Чемпіонат з літрболу**, *мол.*; *жарт.* Пиятика. *Приходьте в суботу в гості, буде чемпіонат з літрболу.* ПСУМС, 41.

ЛІЧИ́ЛЬНИК, -а, *ч.* ◆ **Увімкнути (вмикати) лічильник** *кому*; *крим.*, *маф.*, *мол.* Призначити комусь строк виплати певної суми з попередженням, що в разі несплати вчасно боргу сума буде збільшуватися у призначеній позичальником прогресії. *Хлопець позичив гроші, кредитори увімкнули сумнозвісного «лічильника»* (УМ, 17.08.2002); *Тепер хлопцям доведеться відшкодовувати збитки її власнику – бо «форд» «позичали» на гастролі. Добре, що хазяїн з розумінням поставився до ситуації: лічильника пообіцяв не вмикати* (УМ, 8.02.2000); *Прикриваючись приватним обміном валюти, рекетири позичали людям значні суми грошей і дуже швидко вмикали «лічильник»* (УМ, 17.08.2002). БСРЖ, 577; СЖЗ, 102; ЯБМ, 1, 403.

ЛОБ, -а, *ч. мол.*, *жрм.* Фізично сильна людина; здоровань.

◆ **Вузький лоб, широкі плечі,** *мол.; жарт.-ірон.* Те саме. ПСУМС, 41

ЛОБА́Н, -а, *ч.; спорт., жрм.* Головний тренер футбольної команди «Динамо» Валерій Лобановський. *Футбольні фани називали його Васильович або Лобан* (Запис 2002 р.).

ЛОБНЯ́К, -а́, *ч.; авто.* Зіткнення автомашин, коли розбивається лобове скло.

ЛОКА́ТОР, -а, *ч., частіше мн.* лока́тори, -ів; *мол., крим.; жарт.* Вухо. [Староста] *інформує вищі інстанції про студентський рух з детальним описом усіх матюків, скабрезностей та еротичних фантазій, які вона почула краєм локатора* <...> (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 319; СЖЗ, 61; ЯБМ, 1, 515.

ЛО́КШИНА, -и, *ж.; мол.* Те саме, що ЛАПША3. *Твоя локшина мені набридла. Неси гроші* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). ◆ **Вішати (повісити) локшину [на вуха].** Брехати / збрехати. *Байрон, Ґете, амфібрахій – цю локшину можеш вішати на вуха своїм почарківцям, а не тверезим нормальним людям* (А. Морговський, Тінь птеродактиля); *Хліб політиків – локшина, яку вони вішають на вуха народу* (Вітчизна, 2000, № 11–12); *Їй легко можна повісити інформаційну локшину й з успіхом продати заштатну методичку* (Книжник, 2001, № 3). ПСУМС, 40; СЖЗ, 59; ЯБМ, 1, 165.

ЛО́МКА, -и, *ж.; нарк.* Абсинентний синдром, наркотичне голодування. <...>*ми будемо з тобою багато мандрувати / з місця на місце від ломки до ломки* (С. Жадан, Пепсі); *Кременчужанка Марія в період «ломки», коли не було за що «вколотися», продала за тридцять гривень свою десятимісячну доньку* (Ваше здоров'я, 2002, № 4). // Алкогольно-абсинентний синдром. *Про понеділковий ранок намагався не думати. А даремно, бо якраз у понеділок зранку, а саме о четвертій годині, горілка закінчилася. Через якийсь час у мене розпочалася ломка* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). БСРЖ, 321; СЖЗ, 61, Югановы, 125, ЯБМ, 2, 517.

ЛОСЬ, -я, *ч.; крим., мол.* **1.** *несхвальн.* Дурний, агресивний, примітивний молодий чоловік. БСРЖ, 22; КСМС.

2. Масивний, фізично сильний чоловік. ПСУС, 41; ЯБМ, 1, 519.

ЛОХ, -а, *ч.* **1.** *крим.; зневажл.* Жертва злочину; потенційна жертва злочину. БСРЖ, 322, СЖЗ, 62, ЯБМ, 1, 519 // Людина, яку легко обдурити, жертва шахрайства. *Ти – професійний пройдисвіт, ти маєш гроші з того, що дуриш лохів, знаєш їхню психологію і робиш з цього гроші, хитрість – твоя зброя* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Вони жили дружно і працювали один на одного, коли в Криму було багато курортників, «лохів», як називали бандити порядних і законослухняних людей* (ВіП, 2000, № 5); *Але покупців (а отже потенційних «лохів») тут не бракує, оскільки відразу за рогом – найбільший у місті автомагазин, а поруч із ним напівстихійний авторинок* (УМ, 2.06.2000). ТСРОЖ, 99

◆ **Тримати за лоха** *кого, жрм.* Уважати когось за людину, яку легко обдурити. *«Ви ж нас зовсім вже за лохів не три-*

майте» – в голосі першого секретаря з'явилося незлостиве обурення (О. Ірванець, Рівне / Ровно...).

2. *мол., крим.; зневажл.* або *лайл.* Тюхтій, роззява; некмітлива людина. *З північноамериканського ужитку до нас завітало і міцно закріплюється у спілкуванні та в свідомості таке поняття, як* «loser» – *лузєр, тобто* невдаха. *У національній транскрибції* – «лох» (УС, 2001, № 21); *Лох дурний! Теля довбане!* (К. Гай, Жахи нашого майбутнього). БСРЖ, 322; ПСУМС, 41; СЖЗ, 62; ЯБМ, 1, 519.

3. *мол.* Некультурна, обмежена, позбавлена смаку людина. *Як можна було за такого лоха вийти заміж?* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 322.

4. *мол.* Провінціял. *Попудривши носа кокаїном, центрова братва сплутала їх з биками, лохами, тобто вухатими й зачуханими селюками* (О. Ульяненко, Рецидив).

■ Від польськ. арг. *łoch, włoch* – селянин; наївна, довірлива людина; жертва злочину. Грачєв, Мокиєнко, 111–112. ■ З рос. діял. *лоха* – дура. ТСРОЖ, 100.

ЛОХА́Н, -а́, *ч.; мол.; презирл.* Те саме, що ЛОХЗ. *Як можна зустрічатися з таким лоханом?* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 323.

ЛОХА́НСЬК, -а, *ч.; жрм.* Місто Луганськ.

ЛОХАНУ́ТИСЯ, -у́ся, -е́шся, *док.; мол.* Припуститися помилки; повести себе неправильно, пропустити нагоду. *Я лоханувся, треба було допетрати, чого ти до моєї сідниці, як реп'ях...* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *Лоханувся! Ну й лоханувся! І справді, яка то може бути російська горілка, коли її виготовлено в Україні* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 323.

ЛОХОВО́З, -а, *ч.; мол., жрм.* Автобус. *Треба лоховозом їхати* (Запис 1999 р.).

ЛОХОДРО́М, -у, *ч.; крим.* Місце, де шахраї обдурюють довірливих людей. СЖЗ, 62.

ЛОХОТА́, -и́, *збірн.; мол., жрм.* Некмітливі люди, яких легко обдурити.– *Дурік ти, Льоха! Реклама. Лохота услишит, сразу с поєзда поваліт. Для жлобов, мудак, для пріезжих!* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

ЛОХОТРО́Н, *ч.* **1.** -у; *жрм.* Безпрограшна лотерея, яку влаштовують шахраї на вулиці. *Головним правилом «лохотронів» є масовість, тому і працюють аферисти здебільшого на вулицях та ринках – 80 %* (УМ, 14.03.2001); *Вокзальний лохотрон.* БСРЖ, 323.

2. -у; *мол.* Те саме, що ЛОХОДРОМ. *Як мені там щось не сподобається, поверну свої ноги на вихід. Тобто, якщо це «лохотрон»* [установа], *то нехай він й лишається лохам* (Б. Жолдак, Бог буває).

3. -а; *мол.* Те саме, що ЛОХ. *Та він такий лохотрон був* (Запис 2001 р.).

ЛОХОТРО́НЩИК, -а, *ч.; мол., жрм.* Шахрай, який влаштовує вуличну безпрограшну лотерею. *До гри чужаків «лохотронщики» ніколи не підпустять* (КО, 1999, № 10.); *Виграти в «лохтронщиків», як кажуть знаючі люди, все-таки можна* (КО, 1999, № 10). БСРЖ, 323

ЛО́ХУС, -а, *ч*, *мол*, *презирл* Те саме, що ЛОХ

ЛОША́РА, -и, *ч* і *ж*, *мол*, *презирл*, *лайл* Примітивна, нікчемна людина [Річмонд] *От лошара, блін, весь компот запохабила, шкапа довбана* (Б Жолдак, Голодна кров)

■ Див ЛОХ

ЛОШИ́ЦЯ, -і, *ж*, *мол*, *жрм*, *жарт-ірон* Жінка середнього віку *Поруч з нами компанія з чотирьох чоловік – два пацана та дві лошиці Кожному років під сорок і під очима залягли глибокі зморшки* (А Мухарський, Попса для еліти)

ЛУЖО́К, -жка́, *ч*, *жрм* Мер Москви Юрій Лужков *Київський «Лужок»* (заголовок статті про мера Києва О Омельченка) (ПіК, 2001, № 17)

ЛУШПА́ЙКА, -и, *ж* **1.** *крим*, *несхвальн* Нечепурна, неохайна жінка < > *пристав до одної лушпайки з готелю, хата однокімнатна, годує остограмлює, чого ще тра? шалашовка, звичайно, трипером нагородила* < > (Є Пашковський, Безодня) * Образно < > *ця міжнародна лушпайка,* < > *ця преса* < > (Є Пашковський, Щоденний жезл) ЯБМ 1 523

2. *мн* лушпайки, -айок, *жрм*, *жарт-ірон* Жіночий одяг *Є панни, котрі просто люблять коли з них скидають усі ці лушпайки, готові кайфувати від цього тисяча перший раз* (Ю Винничук, Груші в тісті)

ЛУШПЕ́К, -а, *ч*, *мол* Те саме, що ЛОХ ПСУМС, 42

ЛЮ́ЇС, -у, *ч*, *мол* Сифіліс * Образно *Скоромовка махновського «люїса» / Мої видива, врешті, означить / І, негадано, ти намалюєшся, / Під одежею гола й гаряча* (П Вольвач, Бруки і стерні) БСРЖ, 326

■ Від медичного терміна *люес*

ЛЮ́СЯ, -і, *ж*, *крим* Жіночі ґеніталії БСРЖ, 326, СЖЗ, 62

ЛЯГА́ВИЙ, -ого, *ч*, *крим*, *презирл* **1.** Міліціонер, будь-який працівник правоохоронних органів *Ну, що генсеки й сексоти комсорги й парторги лягаві й кагебісти стукачі, підгавкувачі підсвистувачі де тепер ваша ідеологія?* (Л Кононович, Я, зомбі), *Завжди відчував у тому нурті піднесення завжди мав насторожене око, бо неодмінним складником базару були й лягаві, які часто на нього наскакували* (В Шевчук, П'ятий номер), *Через два тижні точнісінько до мене лягаві в хату* (Б Жолдак, Топінамбур, сину) БСРЖ, 326, СЖЗ, 62, ЯБМ, 1, 525 ◆ **Лягавий падло** Те саме, що ЛЯГАВИЙ *Мент – лягавий падло* (Л Подерв'янський, Король Літр)

2. Інформатор, зрадник *Ти – лягавий! впевнено сказав Шевель* (А Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб)

◆ **Лягавим буду,** *крим* Клятва злодіїв, злочинців СЖЗ 62 ЯБМ, 1 525

ЛЯГА́ВКА, -и, *ж*, *крим тюр мол*, *зневажл* Міліція, міліцейський відділок *Про те, що чечени полюбляють у ньому* [ліфті] *нищити своїх ворогів відомо всім, з районною лягавкою включно* (Ю Андрухович, Московіада)

ЛЯГА́ВНЯ, -і, *ж*, *мол*, *жрм*, *зневажл* Те саме, що ЛЯГАВКА

ЛЯ́РВА, -и, *ж. крим.*; *згруб.* **1.** Злодійка, яка видала спільників. БСРЖ, 327; СЖЗ, 62; ЯБМ, 1, 527.

2. і *жрм.* Повія; жінка легкої поведінки.– *Що ж це ви прицінюєтесь до моєї супутниці? Вона надто дорога.– На дідька лисого нам потрібна ця любка. В нас і своїх ляр вистачає,– сказав Бестія* (Я. Лижник, Міняйлів день); – *Скільки навколо дівчат, як маківки добрих, роботящих, нє, вперся в одне, в оту лярву задрипану і не знати, що витіваєш* (В. Шевчук, П'ятий номер); *Я живий. Живі часи оці. / І сосок, що я цілую лярві* (П. Вольвач, Кров зухвала); <...> *божих слів нерозгадані коди / хтось вписав в цей святий циркуляр / на самітниць і кінчених ляр* <...> (Г. Безкоровайний: Західний вітер). * У порівн. *Нема, нема, нема таких* [слів] */ в лексикології, / а з мішанини кривд і крихт, / як з лярви голої,– один хосен, що переспиш* (Б. Щуравський: Західний вітер). БСРЖ, 327; СЖЗ, 62; ЯБМ, 1, 527.

■ Від лат. *larva* – злий дух; скелет; маска; обличчя; пика. БСРЖ, 327.

ЛЯ́РВОЧКА, -и, *ж.*; *жрм.* Зменш. до ЛЯРВА. *Зрештою, мала лярвочка Дарця його не цікавила* (Л. Дереш, Культ).

М

МА́ВПА, -и, *ж. мол.*; *зневажл.* Дівчина; жінка. <...> *відчуваю, що ця мавпа не все говорить, наче дражнить мою цікавість* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 42.

МАВПА́РНЯ, -і, *ж.*; *мол.*, *міл.*; *ірон.* Приміщення або відгороджена лава для затриманих у відділку міліції. *Публіка* [у в'язничній камері] *мало чим відрізнялася від збіговиська бомжів, недбало утрамбованих у «мавпарні» привокзального відділку міліції після чергової облави* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 388.

МАГ, -а, *ч. мол.* Магнітофон. БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

МА́ГІК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що МАГ.

МА́ГНІК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що МАГ. *Особиста кімната. Як правило, невеличка. Зате добротно обставлена. Магнік здоровий* (Синопсис станіславський необов'язковий).

МАЖО́Р, -а, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* **1.** Матеріяльно забезпечена молода людина, яка вдає із себе представника еліти і підкреслює свою вищість над іншими. БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

2. Підліток, син заможних батьків. <...> *вони не «нові», не «мажори» – так колись говорили про дітей «номенклатури»* (СМ, 13.07.2001). БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

МАЖО́РСТВО, -а, *с.*; *мол.*; *несхвальн.* Тип поведінки, властивий мажору. БСРЖ, 328; ПСУМС, 42.

МА́ЗА, -и, *ж* **1** *крим* Заступництво авторитетного злодія СЖЗ, 62

2. *крим* Підтримка у злодійському середовищі, кругова порука БСРЖ, 328, СЖЗ, 62, ЯБМ, 2, 4 ◆ **Мазу тягнути,** *крим* Заступатися за когось *Давай, братва, і ви рухівці з соціалістами, гнилі інтелігенти та роботяги – недоумки, читаємо далі за вас я «мазу потягну»* < > (М Марк, Хохляцький апокаліпсис). БСРЖ, 328

МА́ЗАТИ, -жу, -жеш, *недок*, *кого*

1. *крим* Бити когось < > *не слід було цю дурепу мазати, бо вона до того вже підігріта, а тепер можеш викинути її в кущі, аби не здихала, собака, біля нас* (А Дністровий, Невідомий за вікном) БСРЖ, 329, СЖЗ, 63, ЯБМ, 2, 4

2. *жрм, крим* Давати хабара комусь БСРЖ, 329, СЖЗ, 63

МА́ЗАТИСЯ, ма́жуся, ма́жешся, *недок*, *нарк* Уводити наркотик внутрішньовенно – *Він же сам здохнув, йому казали більше не мазатися – нікого не послухав* (А Дністровий, Місто уповільненої дії)

МАЗЕ́ПА, -и, *ж*, *жрм*, *жарт -ірон* Те саме, що МАЗИЛО *У підлітково-рожевому віці безвусі молочні вуста наслідують старших Лайка, жаргон образливі прізвиська «Мазепа» – той, хто ніяк не влучить у ціль «бандера» – страшна кровожерна почвара, витвір кадебістських міфотворців, «український буржуазний націоналіст» – вирок, тавро, політичний ярлик з проекцією на Мордовію* (УС, 2001, ч 21)

МАЗЕ́ПКА, -и, *ж*, *жрм* Купюра вартістю десять гривень *До чогось присобачаться і вимордують пару мазепок «на пропой»* (Л Невидайло, Останній із проклятих)

■ Від прізвища гетьмана І Мазепи, чий портрет зображено на відповідній купюрі

МАЗИ́ЛО, -а, *с* 1 *ч*, *мол*, *жрм* Людина, яка промахується, не влучає в ціль ПСУМС, 42, Чабаненко 1992, 2, 267

МАЗУ́ТЧИК, -а, *ч*, *мол* Онаніст ПСУМС, 42

МАЙОНЕ́ЗКА, -и, *ж*, *жрм*, *жарт* Двістіграмова доза самогону, налита в банку з-під майонезу – *Та не нажлуктився я,– подав голос потерпілий – Усього лиш майонезку випив, одну-єдину* < > *А майонезка – це що таке? – Мірка цього п'янички Коли закортить випити, наливає цієї гидоти 200 г – баночку з-під майонезу* < > (Д Міщенко, А була ж колись любов)

МАКА́КА, -и, *ж*, *мол* Мотоцикл «Мінськ» БСРЖ, 331, ПСУМС, 42

МАКА́Р, -а, *ч*, *арм*, *мол* Пістолет системи Макарова БСРЖ, 331

МАКАРО́ННИК, а, *ч*, *жарт -ірон*

1. *жрм* Італієць *Італієць обурився з усім запалом середземноморського темпераменту «Якщо ви не сядете за наш стіл я не сяду в вашу машину!» «Трудова інтелігенція» тільки очима лупала чудить макаронник!* (О Забужко, Репортаж), *Макаронник, падлючий італьяшка Леоно П'яцці* (Л Дереш, Культ) БСРЖ, 331

2. *арм* Надстроковик в армії, прапорщик БСРЖ, 331, ПСУМС, 42, СЖЗ 63

МАКЛАБА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Голова. ПСУМС, 42.

МАКОВИ́ННЯ, -я, *с.*, *збірн.*; *нарк.* Маківки – сировина для приготування наркотику. *Другий – це Львів пролетарський, <...> з вуличною торгівлею псячими пиріжками, маковинням, денатуратом і дівчатами <...>* (Ю. Андрухович, З «Нового роману»).

МАКОДЗЬО́Б, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Наркоман. *<...> кинув Сергієві злежалу куфайку, що, мабуть, слугувала подушкою, розпитував: не макодзьоби, котрі скуповують маковиння по хуторах, не вгадав?* (Є. Пашковський, Безодня).

МАЛА́НЕЦЬ, -нця, *ч.*; *мол.*, *жрм*; *жарт.* Єврей.

■ Конденсація словосполуки *мала нація*.

МАЛА́НКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.*; *зах.* Дівчина з села.

МАЛАФ'Я́, -ї, *ж.*; *мол.*, *крим.* Сперма. *Не перли то, а малаф'я воюча <...>* (Л. Подерв'янський, Король Літр); * Образно. *<...> всю малаф'ю бенкетів і прийомів <...>* (Л. Подерв'янський, Король Літр). БСРЖ, 332. ■ Слово було відоме бурс.-сем. арґо.

МАЛИ́НА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Злодійський притон. *Прибиральниця утримує вдома «малину» та ще приторговує...* (СМ, 14.01. 2000). СЖЗ, 6. ◆ **Блатна малина**. Те саме. *<...> в цілому місті не знайти жорсткішого пахана блатної малини і, головне, витонченішого садиста, ніж цей чоловічок з подобою шкільного вчителя!* (Л. Кононович, Мертва грамота). ЯБМ, 2, 8.

■ Від давньоєвр. *melina* – притон, нічліг.

2. *мол.*; *схвальн.* Веселе життя, гарне самопочуття.– *Найму квартиру, заведу клієнтів серед іноземців – не життя буде, а малина* (В. Врублевський. Замах на генсека). ПСУМС, 42.

3. *крим.* Відсутність заборон, привілля.– *Уявіть: Київ, початок 90-х, хаотичний розвиток бізнесу, відсутність чітких законів, одне слово, не життя – малина* (День, 16.06.2001).

◆ **Пересрати малину,** *мол.*; *вульг.* Завадити якійсь справі або дії; зіпсувати задоволення. ПСУМС, 60.

МАЛЬВІ́НА, -и, *ж. мол.* Гарна дівчина. ПСУМС, 43.

МАЛЮВА́ТИ, -ю́ю, -ю́єш, *недок.*; *мол.* Палити. *Він малює в курилці* (Запис 2001 р.).

МАЛЯ́ВА, -и, *ж.*; *крим.*, *тюр.*, *мол.* Записка, послання; лист. *Як не дивно, у СІЗО товариші по нещастю поставилися до мене з належною повагою, зневажаючи на численні «маляви» з волі, що закликали розправитися з ментом* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 333, ПСУМС, 43; СЖЗ, 64.

МА́МА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Жінка – ватажок злочинної групи. БСРЖ, 333; СЖЗ, 64, ЯБМ, 2, 11.

2. *мол.* Красива молода жінка з дитиною. ПСУМС, 43.

3. *мол.* Повна жінка. ПСУМС, 43.

4. *комп.*; *жарт.* Материнська плата комп'ютера. БСРЖ, 333; КСМС.

МАМО́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Живіт. БСРЖ, 333; ПСУМС, 43

МА́МЦЯ, -і, *ж.*; *комп.*; *жарт.* Пестл. до МАМА4.

МАНА́ГЕР, -а, *ч*, *мол*, *жарт* Менеджер

МАНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*, *що*, *мол*, *евфем* Ігнорувати щось, нехтувати чимсь [Борис] *Я манав оце повзання! Я їсти хочу!* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу)

МАНДА́, -и, *ж*, *мол* Жіночі ґеніталії *Манда – те саме, що й «гудок»* (Синопсис станіславський необов'язковий)

МАНДМУАЗЕ́ЛЬ, -і, *ж*, *мол*, *жарт-ірон* Дівчина, молода жінка

■ Перекруч *мадмуазель* на основі зближення з *манда*

МА́НІ, -ів або *невідм*, *мн*, *мол*, *крим* Гроші *Шукали у кургані «мані», а можуть отримати по п'ять років позбавлення волі* (УМ, 3 10 2001) БСРЖ, 334, СЖЗ, 64

■ Від англ *money*

МА́НКА, -и, *ж*, *мол* Гроші *У тебе манка є?* (Запис 2001 р)

МАНТЕЛЕ́ПА, -и, *ж*, *жрм*, *зах* Дівчина *Господи, через цю мантелепу зовсім втрачаю голову!* (А Дністровий, Місто уповільненої дії)

МАНЬЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок*, *чим*, *мол*, *несхвальн* Надмірно захоплюватися чимось, зосереджуватися на чомусь *Маньячити навчанням* БСРЖ, 335 ПСУМС, 43 // Не знати міри у вживанні алкоголю, гулянні КСМС

МАНЬЯ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *недок*, *чим*, *мол*, *несхвальн* Те саме, що МАНЬЯЧИТИ *І не думати про гроші хоч трошки перестати маньячитися думкою, що не вистачить заплатити за квартиру і таке інше* (С Пиркало, Зелена Маргарита)

МАРАФЕ́Т, -у, *ч*, *у знач збірн*, *нарк* Наркотики БСРЖ, 336 ПСУМС 43

МАРГАНЦІ́ВКА, -и, *ж*, *крим* Дешеве вино СЖЗ, 64

МАРГАРИ́Н, -у, *ч* ◆ **В голові маргарин** *у кого, жрм* Розумово неповноцінна людина ФССГД, 66 **П'ятнадцять пачок маргарину,** *мол* Те саме, що ГАЛЬМО ПСУМС, 43

МА́РКА, -и, *ж*, *крим* **1.** Носова хустка СЖЗ 54

2. *нарк* Клаптик паперу для смоктання, просочений ЛСД

МАРМИ́ЗА, -и, *ж*, *мол*, *жарт* Обличчя ПСУМС, 43

МА́РМУРИ, -ів, *мн*, *мол* Джинси з тканини, малюнок на якій нагадує візерунок на мармурі < > *ти починаєш малювати автографи для цих симпатичних людей у вишиванках і «мармурах» це, звісно, студенти, вони марять твоїми віршами* < > (Ю Андрухович, Рекреації)

МА́РОЧКА, -и, *ж*, *крим* **1.** Те саме, що МАРКА1 *Досить часто арештанти малюють кульковою ручкою на марочці (носовій хустині) квіти колючий дріт щось на релігійну тему аби потім передати на волю близьким* (А Кудін, Як вижити у в'язниці) БСРЖ 337, СЖЗ, 64

2. *нарк* Хусточка, просочена наркотичною речовиною – *Асортимент? – План кока, гера, вінт – Марочки? – І марочки теж* (Л Кононович, Кінець світу призначається на завтра) ■ Усічення фразеологізму **накрохмалену марочку**

одержати в ящику – одержати в посилці хусточку, просочену наркотичною речовиною. БСРЖ, 337.

МАРТЕ́Н, -а, *ч.*; *нарк.* Випарювання рідини. ПСУМС, 43.

МАРУ́ХА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Дружина злодія. СЖЗ, 64.

2. *крим.*, *жрм.* Коханка. *Шурка Кукса раптово пригадав, що в тому районі, де жила його остання маруха на Подолі, розбирають старі будинки і там цілком можуть лишитися якісь поганенькі двері* (В. Шевчук, Місяцева зозулька...). СЖЗ, 64.

■ Від нім. *Mähre* – шкапа.

МА́Р'Я, -ї, *ж.* ◆ **Мар'я Іванівна,** *нарк.* Марихуана. БСРЖ, 336; ПСУМС, 43.

МА́СА, -и, *ж.* ◆ **Давити масу,** *мол.* Спати. *Невдовзі навідався черговий офіцер, спитав у мене для годиться: «Ну як?» – подався «давити масу»* (В. Верховень, Квадрат, вписаний в коло). БСРЖ, 339; ПСУМС, 43; ФССГД, 154.

МАСЛИ́, -ів, *мн.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Ноги.– *На красиві «масли» дивитися, звичайно, приємно, але якщо еротика приховує бездарність – це швидко набридає* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 338.

МАСЛЮКИ́, -ів; *крим.*, *військ.* Патрони. Балабін; БСРЖ, 338.

МАСТОДО́НТ, -а, *ч. мол.* Лисий чоловік масивної статури.

МАСТЬ, -і, *ж.* **1.** *крим.* Злочинне угруповання, яке має певний вид діяльности. БСРЖ, 340; СЖЗ, 65; ЯБМ, 2, 20.

2. *тюр.* Начальство, представники влади у виправно-трудовій установі. БСРЖ, 340; СЖЗ, 65; ЯБМ, 2, 20.

3. *крим.*; *схвальн.* Фортуна, талан, везіння.

◆ **Масть пішла.** 1) *крим.* Одержання злочинцем меншого строку, ніж він заслуговує, завдяки вмілому прихованню від суду частини злочинних діянь. СЖЗ, 65. 2) *карт.* Про везіння при грі в карти. БСРЖ, 340; СЖЗ, 65; ЯБМ, 2, 20. **Масть привалила** *кому*, *жрм.* Хтось має талан, везіння. ФССГД, 154.

4. *мол.* Татуювання. ПСУМС, 43.

МАСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* Спати. ПСУМС, 43.

МАТЕРИ́НКА, -и, *ж.*; *комп.* Материнська плата. *Мама – материнська плата комп'ютера. Синон.: материнка* (КСМС). БСРЖ, 340.

МА́ТИ, -ма́ю, -ма́єш, *недок.*, *мол.*; **1.** *кого*, *що*, *зневажл.* Іґнорувати когось, щось, байдуже ставитися до когось, чогось. *<...> наша держава зробила все <...>, аби цілковито перекрити письменникам шанси на будь-яку від неї <...> незалежність – на можливість чесно заробити собі з продажу своїх книжок оті самі марні 50 тисяч гривень річно, заплатити податок і після того цілком законослухняно мати її «десь»* (О. Забужко: ЛП, 2001, ч. 3). БСРЖ, 231.

2. *кого*, *мол.*, *крим.*, Здійснювати з кимсь статевий акт.– *Сссука... Зззате тебе вже МА-ЛИ! Ото мали – кому не лінь було... А я дурень, підібрав...* (Г. Тарасюк, Гаспид і Маргарита). БСРЖ, 231.

МА́ТРА, -и, *ж.*; *шк.* Математика.

МАТРА́С, -а, *ч.* **1.** *крим.* Великий живіт. СЖЗ, 65.

2. *мол.*; *жарт.* Людина в смугастій одежі. ПСУМС, 43 // *спорт. (футб.)* Валерій

Лобановський (як гравець футбольної команди «Динамо»). ■ За кольором спортивної форми.

3. *мол.*; *жарт.* Прапор США. ПСУМС, 43.

МАТРО́НА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм*; *ірон.* Показна жінка середнього віку, переважно тілиста. <...> *й не кину услід найпишнішій матроні – / диви, яке диво, оце б то туди*! (В. Неборак, Розмова зі слугою); *Огрядна матрона з діамантовим кольє на мармуровій шиї також фальшиво посміхнулася і сказала, що вона – Клітемнестра Гараздецька, голова Союзу жіночої долі* (Ю. Андрухович, Рекреації); <...> *видно, як щербатими хідниками простують поважні матрони зі своїми доцями, котрі аж пищать за заміжжям* <...> (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ Від лат. *matrona* – поважна заміжня жінка.

МАТЮКА́ЛЬНИК, -а, *ч.*; *згруб.* 1. *тюр.* Репродуктор, гучномовець у в'язниці. СЖЗ, 63.

2. *мол.* Мегафон, гучномовець. ПСУМС, 44.

МА́УГЛІ, *невідм. ч.*; *шк.*; *жарт.-ірон.* Учитель фізкультури.

МАФО́Н, -а, *ч. мол.* Магнітофон. *Мафон зробіть тихше* (Запис 2000 р.). Юганови, 130.

МА́ХА́Ч, -а, а́, *ч.*; *мол.* Бійка, сутичка. *Намагання місцевих з'ясовувати стосунки за допомогою кулаків, просто кажучи, влаштувати «махач», розбилися об дії білоруських правоохоронців* (СГ, 4.09.2001). БСРЖ, 342.

МАХНУ́ТИСЯ, -у́ся, -не́шся; *жрм.* Виміняти, обміняти щось на щось. *Пилипенко згадав майора Сеніна, з яким вони «махнулися» на прощання трофейними годинниками* (В. Гужва, Рай). БСРЖ, 342.

МАЧО́К, -чка́, *ч.*; *нарк.* Маківка. <...> *а багатьох моїх однокласників немає через раннє вживання «мачків»* <...> (Книжник, 2001, № 22).

МАШИ́НА, -и, *ж.*; *нарк.* Шприц медичний. БСРЖ, 343; ПСУМС, 44.

МАШИ́НКА, -и, *ж.*; *нарк.* Те саме, що МАШИНА. БСРЖ, 343; ПСУМС, 44; СЖЗ, 65; ЯБМ, 1, 24.

МЕД, -у, *ч.*; *студ.*, *жрм.* Медичний університет. *Вона закінчує мед.* БСРЖ, 344.

МЕДИЦИ́НА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Горілка. ПСУМС, 44.

МЕ́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *жрм.* Випити спиртний напій.

МЕ́КНУТИЙ, -а, -е; *жрм.* У стані алкогольного сп'яніння.

МЕ́МРИК, -а, *ч.*; *мол.* Меморіал.

МЕН, -а, *ч.*; *мол.* 1. Хлопець, молодий чоловік. *І відчув, що життя прекрасне, якщо такий модерат, як я, ним керує! Так і належить справжньому мену* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

2. Найголовніша людина в напівкримінальному середовищі, яка має контроль над грошима. ПСУМС, 44.

МЕ́НСТРА, -и, *ж.*; *мол.* Менструація. *Пацани з профілакту звернули увагу на кров, яка йшла з рота Мачо. Пацани казали, що це менстра, і довго прикалувались* (Синопсис станіславський необов'язковий).

МЕНТ, -á, *ч.* **1.** *крим., тюр., мол.* Міліціонер; будь-який працівник правоохоронних органів.– *Зрозумій одну таку штуку: ми тут без тебе спокійно жили, своїх порядків не встановиш, без ментів навчимо* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Ви* не *повірите, але поет уперше пошкодував, що він не мент* (Б. Жолдак, Бог буває); <...> *у дворику глухому / Зненацька виник сірий мент* (Ю. Позаяк, Шедеври); *От ви скажіть, нащо малоліток саджаєте з дорослими? Ви – начальство, менти, закон?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Часи були такі собі – брежнєвські, співали закордонні негри з групи «Боні М» та всі поголовно вдягали джинси. За доляри, як і гомосексуалізм, менти вісім років давали* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). БСРЖ, 346; СЖЗ, 66; ЯБМ, 28.
2. *крим.* Дружинник. СЖЗ, 66.
3. *тюр.* Контролер колонії. СЖЗ, 66.
■ Від польськ. арг. *ment, męt, menta, męta, menda* – солдат, поліцейський, поліція, поліцейський відділок, охоронник в тюрмі, донощик. Грачев, Мокиенко, 123–124. ■ Усічення слова *полісмен*: *мен* з наступним додаванням – *т*. ТСРОЖ, 103.

МЕНТІ́ВСЬКИЙ, -а, -е; *крим., мол.*; *зневажл.* Пов'язаний з міліцією; належний міліціонеру. *В його голові майнула було думка, що це чергові ментівські хитрощі, але ця людина випромінювала такий непідробний жах, що будь-яка думка про гру ставала неприпустимою* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Ментівська форма. Ментівська машина.* БСРЖ, 346.

МЕНТУ́РА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* **1.** Міліцейський відділок; будь-яка установа правоохоронних органів. БСРЖ, 346.
2. *збірн.* Міліціонери. *Вісім джипів посеред дороги, два вже горять, а бики з-за машин смалять, як дурні... І по фіг їм яка ментура чи омон!..* (Л. Кононович, Кінець світу...). БСРЖ, 346.

МЕНТЯ́РА, -и, *ч. крим.*; *зневажл.* Те саме, що МЕНТ1.– *Ти, ментяро, приліз у нашу фірму, п'єш тут наш коньяк, смалиш наші сигари – та ще й варнякати будеш, еге?* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 346.

МЕНТЯ́РНЯ, -і, *ж.*; *мол., жрм.* Те саме, що МЕНТУРА1. *Хочеш займатися розслідуваннями – йди робить у ментярню... а як ні – то ні!* (Л. Кононович, Кінець світу...).

МЕ́РІ, *невідм., ж.*,◆ **Кривава Мері,** *крим., жрм.* Суміш горілки і томатного соку. СЖЗ, 57.

МЕРС, -а, *ч.*; *мол., жрм.* Автомобіль «Мерседес». *Сільською вулицею повільно їде блискучий «мерс»* (Ю. Гудзь, Ісихія); *Гань побіг до водила, щоб перегнати мерса сюди, до готелю, де можна грітися, слухати музику, дрімати* (В. Яворівський, Вовча ферма); *А з «мерса» дзвонить «азербон» – / До Бога, мабуть* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 347; ПСУМС, 44.

МЕРСЛО́, -á, *с.* і *ч.*; *мол.* Те саме, що МЕРС.

МЕРСЮ́К, -á, *ч.*; *мол.* Те саме, що МЕРС.

МЕТАЛІ́СТ, -а, *ч.* **1.** *крим., мол.* Крадій або контрабандист кольорових металів. *Такий суровий вердикт суддя обласно-*

го суду Володимир Іващук оголосив, зваживши на всю серйозність скоєного та попередні судимості обох «металістів» (УМ, 14 04 2000), *Щоб попередити доступ у шахти та підступне розкривання ліфтових дверей, комунальники наварили спеціальні гаки Але й це не допомогло «металісти» пройшлися по під'їздах ще раз, знімаючи навіть ті самі гаки-фіксатори* (УМ, 21 06 2001)

2 *мол*, *муз* Музикант, який грає у стилі важкого металевого року *Розглядаються дві групи «металістів» – львівська та київська* < > (Н Шовгун, Формування українського)

3. *мол* Прихильник музичного стилю і (або) стилю життя «heavy metal» ПСУМС, 44, Югановы, 132

МЕТЕ́ЛИК, -а, *ч*, *крим* ◆ **Нічний метелик**, *жрм*, *жарт* Повія *Коли уся сімка прибула на двох «моторах» під потрібну браму, нічне життя вирувало і багато всіляких «нічних метеликів» та «кольорових пташок» намагалися використати гарну ніч з користю для себе* (СМ, 2 03 2001)

МЕТР, -а, *ч*, *комп*, *жарт* Мегабайт, одиниця виміру кількости інформації БСРЖ, 349, КСМС

МИ́ГАВКА, -и, *ж* 1 *авто* Сигнальна фара, яка обертається, працюючи разом із сиреною міліцейської або санітарної машини – *Жени,– заревів він, падаючи на лаву – Вмикай сирену, мигавку жени чимдуж, жени!* (Л Кононович, Я, зомбі) Югановы, 132

2. *авто*, *жрм* Міліцейська або санітарна машина < > *наручники на молодому кляц, запотиличником до мигавки* < > (Є Пашковський, Безодня), *Адже це – задоволення – пробігтися старовинною частиною міста під «мигавку» і під каштанами* (День, 29 05 2001) Югановы, 132

МИ́ЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *недок*, (*куди*), *мол.*, *крим* Збиратися, мати намір піти кудись ПСУМС, 44

МИ́ЛО, -а, *с* 1 *жрм*, *зневажл* Мильна опера (сентиментальний фільм, у якому мало спільного з реальністю) *Бразильське мило* ■ Усічення словосполучення *мильна опера* (калька з англ *soap opera*) ТСРОЖ, 109

2. *комп*, *жарт* Електронна пошта БСРЖ, 364

МИ́ЛЬНИЦЯ, -і, *ж*, *жарт -ірон*

1. *мол* Фотоапарат невеликого розміру ТСРОЖ, 109

2 *мол* Дешевий японський магнітофон *На сусідній парті стояли касетний магнітофон-мильниця, в народі – «Інтернаціонал»* (Л Дереш, Культ)

3. *авто*, *жрм* Невеликий автомобіль *Вона їм позичить невеличку суму «баксів» і Д вже зараз матимуть змогу придбати не якусь там корейську «мильницю», а справжнє «Пежо», або ж навіть «БМВ» якесь нерозмитнене* (СМ, 9 06 2000) ПСУМС, 44

МИ́ЛЬНИЧКА, -и, *ж*, *мол* Пестл до МИЛЬНИЦЯ2 *Банзай увімкнув «Інтернаціонал»* < > *і з мильнички потекли звуки «Атпєтих машенніков»* < > (Л Дереш, Культ), *Того вечора «бомонд» майже у стабільному комплекті насолоджувався локальною гостинністю, музичкою з японської «мильнички»*

та щедрістю автомеханіка Филимона К. (СМ, 30.03.2001).

МИСТЮ́К, -á, *ч.*; *інтел.* Митець. *На Бессарабці, де він народився, безсмертний сіяч – Ілліч – жестом, суворим як просо, вказав йому шлях до подвигів творчих незмірних соцреалістичного мистюка, якого годують макаронами, а по святах ще й бацилу дають* (І. Лапінський, Шо не ясно).

МИ́ША, -і, *ж.* **1.** *крим., мол.* Кишеньковий злодій. ПСУМС, 44; СЖЗ, 66.

2. *крим.* П'яна людина. СЖЗ, 66.

МІКРОФО́Н, -а, *ч.* ◆ **Облизувати мікрофон,** *муз.*; *жарт.* Про розміщення мікрофона близько до рота. Цеацура.

МІЛЬТО́Н, -а, *ч.*; *крим., тюр., мол.*; *зневажл.* Міліціонер. *А ще ж – усі нас терпіти не можуть. Мент, лягавий, мільтон* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *У мільтонів скирта заяв на тебе: від жінки, від бригадира, від школяриків, яких ти сп'яну розігнав з дискотеки* (В. Яворівський, Риба на березі). БСРЖ, 350; ЯБМ, 2, 31.

МІНЕ́ТНИЦЯ, -і, *ж.*; *гом., пов.* Про жінку, яка вступає в ороґенітальні контакти. БСРЖ, 350; ЯБМ, 2, 32.

МІ́НІ-БІКІ́НІ, *невідм. с.* ◆ **В голові мінібікіні** *в кого*; *жрм*; *ірон.* Хтось дурнуватий. ФССГД, 66.

МІНО́Р, -а, *ч.*; *мол.* Бідна людина.

МІНТО́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт., зневажл.* Те саме, що МІЛЬТОН. <...> *а поряд з дрюком походжає мінтон* <...> (В. Цибулько, Майн кайф).

МІ́СЯЧКА, -и, *ж., мн.* місячки, -чок; *мол.* Менструація. *БАБСЬКІ ВІДМАЗКИ – в деяких целочок це: «мене мама пускає гуляти лише поки не стемніє», в займаних – «в мене місячка»* (Синопсис станіславський необов'язковий); *Літературні мадами вже давно й незакомплексовано розводяться про особливості своєї фізіології, порівнюючи тривання своїх місячок з тим же процесом своїх матусь* (Книжник, 2001, № 16).

МІТЛА́, -и́, *ж.*; *крим.*; *зневажл.* Жінка легкої поведінки. БСРЖ, 348; СЖЗ, 67; ЯБМ, 2, 30.

МІШІ́ГІН, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* **1.** Людина, яку не поважає її оточення.– *Будеш ти тимчасово не єврей Фрішман, а гой мішігін Марко Головков – повторився привид* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). ПСУМС, 45.

2. Дурний; несповна розуму. *Мішігіне! – заревів Патлах. Він стояв на порозі кабінету, й лице його аж перекосилося від несмаку.– Йолопи, ви ж об нього зуби поламаєте! Придурки, це ж Кінг-Конг... із фірми кавказця!..* (Л. Кононович, Мертва грамота).

■ З їдиш: *meshugá* – несповна розуму.

МІШІ́ГІНИЙ, -ого, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що МІШІГІН2. А *ще газони як зайшли в моду, гасав вулицями як мішігіний, поки не переїхав пса Колотилові і той не зробив газонови мньоца* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

МЛИН, -á, *ч.*; *арм.* Вертоліт. Балабін

МОБІ́Л, -а, *ч.*; **МОБІ́ЛА,** -и, *ж.*; *мол.*, *бізн.* Мобільний телефон. *Кубов вихопив з-за пазухи мобіл, соковито виматюкав абонента ще до того, як той йому щось сказав, а потім запросив*

гостей до столу (Є. Кононенко, Імітація); *Поговорити по мобілі.*

МОБІ́ЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.*, *бізн.*, *жрм.* Мобільний телефон. *Залиши ще свій мобільник. Якщо хочеш – через три дні поверну посилкою* (С. Бортніков, Чистильник); *До аварії Нікі довели мобільники* (УМ, 15.05.2001). БСРЖ, 352.

МОБІ́ЛЬЧИК, -а, *ч.*; *мол.* Зменш.-пестл. до МОБІЛЬНИК. *Та й ролю чародійної палички грає тут мінімобільний телефон – мобільчик (від «Укртелекому», ясна річ)* (Книжник, 2001, № 19).

МОГИ́ЛА, -и, *ж.* **1.** *авто*; *жарт.* Автомобіль Jeep. *Ми знов їхали в антрацитовій «могилі», яка підібрала мене біля станції метро «Сокіл»* (В. Шкляр, Елементал).

2. *студ.*; *жарт.* Національний університет «Києво-Могилянська академія».

◆ **Братська могила.** 1) *наук.*, *жарт.-ірон.* Наукова праця багатьох авторів (книжка, словник тощо.). 2) *мол.*, *жарт.* Консерва «Кілька в томаті». ПСУМС, 9.

МО́ЗОК, -зку, *ч.*, *частіше мн.* мізки́, -і́в, *муз.*, *жарт.* Електронна начинка в обладнанні. ПСУМС, 44.

◆ **Гітарні мізки**, *мол.*, *муз.* Звукозйомники, радіятори та інші пристосування від електрогітари. ПСУМС, 44. **Припар мізків**, *мол.* Складна проблема; безвихідна ситуація. ПСУМС, 57. **Пудрити мізки** *кому*; *крим.*, *мол.*; *несхвальн.* Обманювати когось (як правило, про неправдиві обіцянки) – *Пудрити мізки ти, Шефе, можеш цим віслюкам,– він кивнув у бік кухні* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *<...> нещодавно одружився, а грошей на життя бракує, отож подався на слизьку стежку та «пудрив» випадковим особам мізки* (СМ, 21.01.2000). БСРЖ, 353; ЯБМ, 2, 258.

МОЗО́ЛЬ, -я, *ч.*; *крим.* Людина з села. БСРЖ, 353; СЖЗ, 67; ЯБМ, 2, 35.

МО́КРИЙ, -а, -е; *крим.*, *міл.*, *жрм.* Пов'язаний із убивством, кровопролиттям. СЖЗ, 67.

◆ **Мокра справа**, *крим.* Убивство. *Чистильник втомився від мокрих справ, він потребує заміни!* (С. Бортніков, Чистильник); – *Але він скоріше б вихоплював у неї з рук сумку і тікав подалі! Навіщо йому мокра справа?* (Є. Кононенко, Імітація). СЖЗ, 67.

МОКРИ́НКА, -и, *ж.*; *крим.* Убивство. *Мочити (синоніми до нього «мокринка», «мокруха») – означає вбивство* (УМ, 13.09.2000). БСРЖ, 353.

МОКРУ́ХА, -и, *ж.*; *крим.*, *жрм.* Убивство (як правило, з пролиттям крові). *Вміст поліетиленового пакета у затриманого дозволяє стверджувати, що він ішов на «мокруху»* (УМ, 18.02.2000); *Відмивання плюс «мокруха». Звинувачень на адресу Павла Лазоренко додалося (*УМ, 6.06.2000). ПСУМС, 45; СЖЗ, 67.

МОКРУ́ШНИК, -а, *ч.*; *крим.*, *жрм.* Убивця. *Можливо, комусь видасться несправедливим такий висновок, але тюремний люд не менше від пересічного обивателя ненавидить мокрушників, рекетирів і гоп-стопників* (С. Бортніков, Чистильник). СЖЗ, 67.

МОЛОКО́, -а́, *с.* **1.** *крим.*; *жарт.* Самогон. БСРЖ, 354; ЯБМ, 2, 36. ◆ **Молоко від**

скаженої корови. Те саме. БСРЖ, 354. // Спиртні напої. СЖЗ, 67.

2. *нарк.* Продукт, який утворюється в результаті варіння конопель в жирах.

МОЛОТО́К, -тка́, *ч.* 1. *крим.* Худорлява людина. СЖЗ, 68.

2. *жрм, крим.*; *схвальн.* Молодець.– *Я українець. В мене тато калмик, а я українець.– Молоток. Патрійот. Сало любиш, ге?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика); *Люди-и! – добродушно згодився Сашко, дивлячись на Петька, що підходив. В одній руці у нього була почата пляшка горілки, в другій – пузатий штоф лікеру... – Молоток,– похвалив Вітько,– а закусі ніякої?* (М. Омельченко, Свято біди); *Він сахнувся назад, розстібати клапан кобури, але я махнув рукою, і гранчастий стилет зі свистом увійшов йому в міжключичну ямку.*

– Молоток! – упівголоса оцінив Барабаш (Л. Кононович, Кінець світу...). БСРЖ, 354; СЖЗ, 68.

МОНА́Х, -а, *ч.*; *крим.* Одна пляшка вина. СЖЗ, 68. // Пляшка з-під вина. БСРЖ, 355; ЯБМ, 2, 37.

МОНОГРА́ФІЯ, -ії, *ж.*; *наук.*; *жарт.* Пляшка горілки.

■ Див. КНИГА, ЧИТАТИ.

МО́РДА, -и, *ж.* ◆ **Зробити козлячу морду,** *крим.* Нанести тяжкі тілесні ушкодження. *Я його відсіля живим не випущу. Він зараз на вахтовку попре,– розмірковував вголос,– там я йому і зроблю козлячу морду* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). ЯБМ, 342. **Морда протокольна,** *крим.* Неприємна людина з одутлим обличчям.– *Стояв я ось тут, тицьнув пальцем за спину,– у шкіфику, а між тими один, ти його знаєш, і в ту ж мить зварганив я, тільки зацикав морду протокольну – його робота* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). ЖУМ, 32.

МОРДО́ПИС, -а, *ч.*; *мол.*; *ірон.* Обличчя. ПСУМС, 45.

МОРЗЕ́ТКА, -и, *ж.*; *пласт.* Азбука Морзе. Пласт. сл.

МОРКВИ́НКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Руда дівчина. ПСУМС, 45.

МОРО́З, -у, *ч. мол.* Людина, яка мовчить.

◆ **Упасти на мороз,** *жрм.* Прикинутись нетямущим; не почути того, чого не хочеш чути. ФССГД, 124.

МОТО́Р[1], -а, *ч.*; *жрм.* Автомашина; таксі. *А якість така, що не встиг я взятися до банки, як знадвору профуркотів іноземний мотор* (Б. Жолдак, Бог буває); *Коли уся сімка прибула на двох «моторах» під потрібну браму, нічне життя вирувало* <...> (СМ, 2.03.2001). БСРЖ, 358 ПСУМС, 45; СЖЗ, 68; ЯБМ, 41.

МОТО́Р[2], -а, *ч.*; *жрм.* Серце. [У тюрмі] *мотор барахлить у всіх без винятку. Причини ті ж самі – умови утримання і стрес* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 358; ПСУМС, 45; ЯБМ, 41.

МОЧА́ЛКА, -и, *ж.* **1.** *мол.*, *крим.* Коханка, подруга. *Краля, до речі, нічого проти не мала. Круглий у принципі крутіший за Стрільця, вона вже встигла порівняти, зачепитися б за нього, тільки ж прожене через тиждень, у нього таких мочалок навалом, а їй куди?*

(А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 359; ПСУМС, 45; СЖЗ, 68; ЯБМ, 2, 42.

2. *крим., мол.* Дівчина легкої поведінки. БСРЖ, 359. // *мол.; зневажл.* Неохайна дівчина, яка виглядає вульґарно. <...> *таким чином, це, безумовна* мочалка *з вічно обдертими колінами й подряпаними литками, з обгризеними нігтями, неодноразово тятими венами і невблаганно жовкнучими старими синцями на вутлих стегнах* (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці).

3. *крим.* Повія. БСРЖ, 359; СЖЗ, 68; ЯБМ, 2, 42.

МОЧИ́ЛОВО, -а, *с.; мол.* Жорстока бійка з великою кількістю учасників. *Коли дитина дорослішає, то обирає Інтернет та віртуальне «мочилово» замість спілкування з живими людьми, снодійне і транквілізатори – замість довіри та любові до довкілля і мешканців планети Земля* (ПіК, 2000, № 34). БСРЖ, 359; ПСУМС, 45.

МОЧИ́ТИ, -чу́, -чиш, *недок.* 1. *кого; крим., мол.* Бити; ударяти з великою силою. СЖЗ, 68; ПСУМС, 45.

2. *кого; крим., мол.* Убивати когось. *Тоді клацнув затворною рамою. Кого мочитимемо? Я підвівся.– На кого покажу,– сказав я з притиском,– того й мочитимете!* (Л. Кононович, Кінець світу...). ПСУМС, 45; СЖЗ, 68.

◆ **Мочити в сортирі (нужнику, туалеті)** *кого; крим. тюр.; презирл.* Жорстко й безпощадно розправлятися з кимсь. <...> *Ці російські фіскали страх як полюбляють туалети. Хлібом їх не годуй, а дай когось замочити в нужнику й понюхати пари* (В. Шкляр, Елементал); <...> *радянський кінематограф творив образ українця веселий аж до пришелепуватості, відверто тупуватий. Сучасне російське кіно чесно продовжило вироблену схему, тільки тепер українців обов'язково б'ють та «мочать в сортирах» під зомбуючі гасла* (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 359.

■ Крилатий вислів в. о. президента Росії В. Путіна з інтерв'ю з приводу боротьби з чеченськими терористами («Час», 24.09.1999): «Мы будем преследовать их [террористов] повсюду. Если в туалете нам попадутся, то и там замочим». На семантику фразеологізму в українському культурному просторі вплинув епізод у російському фільмі «Брат-2» (росіянин убиває українця в сортирі).

3. *що; муз., мол.* Виконувати музику. БСРЖ, 359; ПСУМС, 45.

МОЧУ́Н, -а́, *ч.; мол.* Той, хто любить жартувати; веселити інших. *Він по життю такий мочун* (Запис 2001 р.).

МУДА́К, -а́, *ч.* **1.** *крим.; вульґ., зневажл.* Наївна людина. ЯБМ, 2, 42.

2. *крим., мол., жрм; вульґ., зневажл., лайл.* Дурна, нікчемна, шкідлива людина. *Бузок палає на вікні / Мудак малює мертве тіло* (С. Процюк: Нова дегенерація); *– Як добре, що усе це є: жінки, вино і спека! (Хоч я насправді пив «Байкал» і думав – «мудаки» <...>)* (В. Неборак, Літаюча голова); *Мата Харі була в парі із якимсь мудаком* (В. Цибулько, Майн кайф); *Я просто вийду з «Арбатської» на Новий Арбат, себто на проспект імені мудака Калініна, і йтиму ним аж до кіноконцерт-*

ного залу «Октябрь» (Ю. Андрухович, Московіада); <...> *а ще кажуть – розумна нація, батьківщина мислителів, читав я їхнього Фіхте – мудак з мудаків* (А. Дністровий, Невідомий за вікном); [Руслан:] <...> *я – нездара! Повне ніщо! Пшик! Смердючий, дрібний і пихатий! ... Шмаркля! Нікчема! Мудак*! (В. Діброва, Поетика застілля). ПСУМС, 45; ЯБМ, 2, 42.

МУДА́ЦЬКИЙ, -а, -е. *мол.*; *несхвальн.* Недосконалий, поганий. <...> *все ніби в поганих вестернах / з їхньою мудацькою системою кінопрокату / що вибиває суглоби твоїм снам* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

МУДА́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *несхвальн.* Ж. до МУДАК.

МУ́ДЕЛЬ, -для, *ч.*; *мол.*; *ірон.-зневажл.* Те саме, що МУДАК2.

МУ́ДЕНЬ, -дня, *ч.*; *мол.* Те саме, що МУДИЛО2.– *Ах ти, мудень дрімучий!* (А. Мухарський, Попса для еліти).

■ Від *мудак* за аналогією до *дурень*.

МУДИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.* **1.** *жрм*; *вульґ.*, *зневажл.* Те саме, що МУДАК 2. *Таке мудило, сівши на лавці поїзду метро, обов'язково розкине свої ножищі – мало матня не репне* <...> (О. Яровий, Чекання несподіванки); *На сцені стоїть гидко разкрашений кіоск з продавцем внутрі, біля кіоска стоїть купка мудил і жде трамвая* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

2. *крим.*, *жрм*; *зневажл.* Тупа людина. *Мудило з однією звивиною, і та до акумулятора не під'єднана!* (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 359; ЯБМ, 2, 42.

МУДИ́СТИКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що МУДНЯ.– *Слава богу! Ти щодня перевіряєш машину на наявність жучків і іншої вашої мудистики?* (С. Бортніков, Чистильник).

МУДЛО́, -а, *с.* і *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Те саме, що МУДАК2. ◆ **Мудло репане.** Те саме.

МУДНЯ́, -і́, *ж.*; *крим.* Дурниця; нісенітниця. ЯБМ, 2, 42.

МУДОДЗВІ́Н, -дзво́на, *ч.*; *крим.*, *жрм*; *несхвальн.* Людина, схильна до довгих, беззмістовних розмов; пустодзвін. *Панас* [Мирний] – *мудодзвін, Борис* [Грінченко] – *буквоїд* (Ю. Андрухович, Bad company); – *Гей, заткайтесь, мудодзвони! Усі слухають! – перекриваючи баритоном шум дощу і ревище пивбару виголошує один із присутніх священиків* (Ю. Андрухович, Московіада). ЯБМ, 2, 43.

МУДО́ХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок* **1.** *жрм.* Займатися справами, що потребують чимало зусиль; вовтузитися. [Цицькін: *(застьобує штани, сам до себе)*] *Я б тій тьолці теж засунув, щоб не мудохатись...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). Чабаненко 1992, 2, 294.

2. *крим.* Гаяти час. ЯБМ, 2, 43

МУДЬ, -я, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що МУДАК. <...> *ти Єву трахнув ще по телефону / доки мудь-Адам ліпив їй рай* <...> (В. Цибулько, Майн кайф); – *Ну шо, зашив? – Но.– У. А чо такий мудь?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

МУЖИ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Хлопець, молодий чоловік (уживається при звертанні) БСРЖ, 360, ПСУМС, 45

МУЗБУ́РСА, -и, *ж* , *мол* Музичне училище ПСУМС, 46

МУ́ЗИКА, -и, *ж* ◆ **Застигла музика Поплавського,** *інтел* , *ірон -зневажл* Майдан Незалежности у м Києві після реставрації

■ Жарт переосмислення афоризму *архітектура – це застигла музика* Натяк на несмак, «попсовість», в архітектурному оформленні реставрованого майдану Незалежности

МУЗИ́ЛИЩЕ, -а, *с* , *мол* Те саме, що МУЗБУРСА ПСУМС, 46

МУЗЛО́, -а́, *с* , *мол* Те саме, що МУЗБУРСА ПСУМС, 46

МУЗО́Н, -е, *ч* , *мол* Музика – *Музон – це щоб відірватися!* (В Неборак, Повернення в Леополіс) БСРЖ, 360

МУ́ЛЬКА, -и, *ж* **1.** *нарк* Наркотична речовина, що виготовляється на основі ефедрину, ефедрон *«Мульку» виготовляють з ефедрину, а також оцту і марганцівки* (ПіК, 2003, № 3) ПСУМС, 46

2. *мол* Густий гребінець ПСУМС, 46

3. *крим* , *мол* , *несхвальн* Брехня, вигадка ◆ **Травити (гнати) мульку,** *мол* Розповідати, розмовляти про щось своє, невідоме, нецікаве або непотрібне для оточуючих *Баби в язали чоловіки як ведеться, «травили мульку» з анекдотами* < > (І Павлюк, Мова молекул) БСРЖ, 361, ПСУМС, 46

4 *мол* , *несхвальн* Дурниця *Говорячи всю ету мульку, Васіліса Єгоровна прінімает очаровательную позу, стріля глазами в різні боки і поправля на головє волоси красівими жестами рук* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу) БСРЖ, 361

МУРА́ШНИК, -а, *ч* , *шк* , *жарт* Школа

МУ́СОР, -а, *ч* , *мн* мусори́, -ів , *крим* , *мол* , *презирл* Міліціонер, працівник правоохоронних органів *Все змінилось Тільки «мусор» / Косо дивиться як і дививсь* (П Вольвач, Кров зухвала), – *Затягає мене у свою конуру падла дільничий,– розповідала Вітьці якось Настя – Домашніми котлетами та парфумами від нього, козла тхне Морда вилискує від ситості і нічого людського в очах – мусор одне слово* < > – *Кругом мусори, мусори суки! Куди од них дінешся – обурювався Сашко* (М Омельченко, Свято біди), *А ти бігав, когось будив, викликали швидку і мусорів – усе це не мало вже ніякого значення* (Ю Андрухович, Московіада) БСРЖ, 362, СЖЗ, 69, ТСРОЖ, 108

◆ **Мусор кольоровий,** *крим* Військовослужбовець внутрішніх військ СЖЗ, 69

■ З давньоєвр *muser* – повчання, вказівка Грачев, Мокиенко, 125 ■ Від абревіятури МУС (Московський уголовный сыск) ТСРОЖ, 109

МУ́СОРСЬКИЙ, -а, -е, *жрм* *міл* , *зневажл* Який має стосунок до міліції – *Ти мент? – з жахом випалила Христина? – Колишній До теперішньої професії моє мусорське минуле не має жодного стосунку* (С Бортніков, Чистильник)

МУСОРФА́ЛОС, -а, *ч* , *мол* , *ірон -зневажл* Міліцейська дубинка

МУСОРЯ́, -я́ти, *ч* , *мн* мусоря́та, -рят, *крим* , *мол* , *зневажл* , *ірон* Те саме, що МУСОР *Дерев'яними битами страшенно зручно бити по хребту а надто по нирках, про які «мусорята», на*

превеликий жаль, ніколи не забувають (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

МУСОРЯ́КА, -и, *ч.*; *жрм.* Те саме, що МУСОР.– *Нехай-но цей мусоряка мені попадеться до рук! – буркнув я* <...> (Л. Кононович, Феміністка).

МУСТА́НГ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Воша. ПСУМС, 46, Югановы, 137

МУ́СЯ, -і, *ж.*; *шк.* Секретарка директора школи.

МУФЛО́Н, -а, *ч.*; *крим*, *жрм.* Дурна, вперта людина. БСРЖ, 363; СЖЗ, 69; ЯБМ, 2, 47.

МУ́ХА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Куля. СЖЗ, 69.

2. *крим.*; *зневажл.* Молода повія невеликого зросту. СЖЗ, 69.

3. *мол.* Дівчина, що характеризується несталістю в симпатіях. ПСУМС, 46.

4. *військ.* Ручний ґранатомет. *Коли працівники міліції зупинили їх, то були ошелешені: за пазухою одного юнака виявився ручний гранатомет, який вояки називають «мухою»* (УМ, 27.01.2000).

◆ **Шахтна муха**, *гірн.* Запальник, який отримав путівку на вибухові роботи, але цих робіт не провадив, тобто нічого не робив. ФССГД, 164.

МУХОМО́Р, -а, *ч. мол.*; *жарт.* Людина, що п'є тільки вино. ПСУМС, 46.

МУ́ШЛЯ, -і, *ж.*; *письм.* Письменник Ю. Мушкетик.

М'Я́СО, -а, *с.* **1.** *крим.* Повна жінка. ЯБМ, 2, 50.

2. *мол.*; *зневажл.* Тілиста дівчина зі слабкими розумовими здібностями. ПСУМС, 60.

3. *мол.*; *жарт.* Дівчина, жінка. *О Господи, скільки прекрасного м'яса! Такого близького й доступного!* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

■ На основі асоціятивної співвіднесеності у жарґонному слововжитку багатьох мов між м'ясом і особою жіночої статі, напр. від новогрецьк. *χρέας* – м'ясо – в укр. арґо утворилось *крису́ха* – молода, наречена, *кри́са* – жінка, господиня, старша за віком (Дзендзелівський, 264, 295) та ін. Див. також СВІЖИНА, ТЕЛЯТИНА.

Н

НАБАНЯ́ЧЕНИЙ, -а, -е; *жрм.* П'яний. *«А я колись прокидаюся,– регоче Самбур,– ну, звичайно, що набанячений. Зирк у вікно, а там, де завжди висіло гасло «Слава КПСС»,– гола стіна! Ну, кажу собі, Льоша, допився ти до галюнів! Треба з цим зав'язувати!»* (В. Діброва, Збіговиська).

■ Див. БАНЯЧИТИ.

НАБЕРЛЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *док.*; *мол.* Наїстися. *Нерідко реномени успадковують систему семантико-синтаксичних зв'язків первинної назви:* <...> *наберлятися – «наїстися» – (чого?), (де?), (коли?), (скільки?)* (Н. Шовгун, Формування українського...).

■ Див. БЕРЛЯТИ.

НАБЛАТИ́КАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.* **1.** *крим., мол.* Вивчити злодійський жаргон.– *І наблатикався ж ти! У вас що, спеціальні курси в петеу по вивченню жаргону є? Я таких слів і не чув* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 367; СЖЗ, 69; ЯБМ, 51.

2. *мол.*, Набути навичок у чомусь. *Наблатикатися клеїти обої.* Югановы, 138.

НАБЛАТУВА́ТИСЯ, -у́юся, -у́єшся, *док.*; *крим.* Те саме, що НАБЛАТИКАТИСЯ1. СЖЗ, 70.

НАБУХА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*; *мол., крим., жрм.* Напитися доп'яну. *Набухаються і пісні починають горланити* (Запис 2000 р.). ПСУМС, 10; СЖЗ, 70.

НАВЕСТИ́, наведу́, наведе́ш, *док.*; *кого на що.* **1.** *крим., міл.* Вказати на об'єкт злочину. БСРЖ, 368;

2. *мол.* Розкрити певні секрети. *Один друг навів мене на класний і не дуже башльовий кабак.* ПСУМС, 47.

НАВО́ДКА, -и, *ж.* **1.** *крим., міл.* Вказівка на об'єкт злочину. *Це не було випадкове захоплення партії наркотиків посеред океану. Тут однозначно не обійшлося без «наводки»* (УМ, 1.06.2001); *За півтори години телефонного спілкування <...> з'ясувалося, що всі 20 «наводок» ведуть на Драгоманова, 2.* (ВК, 3.04.2001). БСРЖ, 368; СЖЗ, 70. // Об'єкт, намічений для пограбування. БСРЖ, 368; ЯБМ, 54.

◆ **Дати / давати наводку** *кому.* Вказати комусь на об'єкт пограбування (злочину). БСРЖ, 368.

НАВОРО́Т, -у, *ч.*; *мол.* **1.** *несхвальн.* Щось мудроване, складне для розуміння. *Причому пісні «проспівані» французом* [Жаном Будіаяром] *соковито і без занудно-наукових «наворотів»* (Книжник, 2001, № 5); *Проголосили нас цілком стандартно, мовляв, зараз послухайте хлоп'ят з України, тобто без усяких там наворотів «зараз вийде екзотична українська група», або «подивімося на мавпу в клітці»* (МТ, 1999, № 13). БСРЖ, 368.

2. *несхвальн.* або *ірон.* Щось нелогічне, дивне, неадекватне у поведінці, думках людини. *А найбільший «наворот» – викупити окрему театральну ложу за 14 тисяч «баксів»* (УМ. 16.02.1999). БСРЖ, 368; ТСРОЖ, 114.

3. *частіше мн.* наворо́ти, ів; *ірон.* Деталі, які ускладнюють щось. *Відмовившись від суто «живого» звуку, музикант активно став використовувати комп'ютери, синтезатори, бек-вокали та інші навороти сучасного саунду* (Поступ, 5.08.1999); *Сьогодні ввечері... «Бердиш». Зі всіма наворотами – як ти просив. Глушник. Оптичний приціл, лазерний цілевказувач...* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 368; ТСРОЖ, 114.

НАВОРО́ТКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що НАВОРОТ1. *Неуспіх був запрограмований уже бодай тим, що, попри концептуальну «наворотку», автори не подбали про те, аби представити свій проект цілісним – до Львова прибула лишень частина антуражу* (Поступ, 15.07.1999).

НАВОРО́ЧЕНИЙ, -а, -е; *мол.* Перевантажений, переускладнений елементами, деталями; дорогий, престижний. *За машини сіли старі фахівці, які освоїли*

комп'ютер у межах «навороченої» друкарської машинки (УМ, 2.08.2001); *Рідше* [витрачають гроші] – *на подарунки дівчатам, або на покупку своєї «мрії», наприклад, ролики чи «навороченний» спортивний велосипед* (ВЗ, 4.09.2001); *Іграшки створюють задля того, аби їх ламали допитливі дитячі ручки. Незалежно від того, наскільки ця іграшка «навороченa» і дорога* (ПіК, 2000, № 34). БСРЖ, 369.

НАГРІ́ТИ, -ію, -ієш, *док.*, *кого (на скільки)*; *торг.*, *бізн.*, *мол.* Обдурити когось. *Продавщиця мене знову нагріла, коли ковбасу купував* (Запис 1997 р.). БСРЖ, 369; ПСУМС, 47.

НАГРУЗИ́ТИ, -нагружу́, -нагру́зиш, *док.*, *кому*; *мол.* Збрехати, обдурити когось. *Я їм нагрузив, що приїхав у довготривале відрядження, готелі всі забиті* <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

НАДОВБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*; *нарк.* Накуритися марихуани.

НАДРА́ТИСЯ, -дерýся, -дерéшся, *док.*; *жрм, крим.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. *Учора я надравсь, / Сьогодні в дупу п'яний – / А може це любов?* (Ю. Позаяк, Шедеври). БСРЖ, 370; СЖЗ, 71; ЯБМ, 57.

НАДРИ́НКАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*; *мол.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ.

НАДРИ́НЧЕНИЙ, -а, -е. *мол.* П'яний.

НАДРО́ЧЕНИЙ, 1. -ого; *крим.* Службовий пес, навчений рвати людей на м'ясо. ЯБМ, 1, 57.

2. -а, -е. Про досвідчену, вправну у виконанні певних дій, людину. <...> *мєнти надрочені будь здоров, чого та звідки, тицьнув справку про звільнення, на вдався, повіриш, тверезого за появлєніє, тверезого штрафанули* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

НАЖЕ́РТИСЯ, -жерýся, -жерéшся, *док.*; *мол.*, *жрм*; *зневажл.* Напитися доп'яну.– *Нажеруться, ще якогось коника викинуть, сказав Іван Янюк* <...> (В. Гужва, Плато над прірвою.) БСРЖ, 371; ПСУМС, 47.

НАЖЛУ́КТИТИСЯ, -кчуся, -кчешся, *док.*; *жрм.* Напитися (переважно про спиртні напої). <...> *занесе до свого записничка власні спостереження щодо свинства українських чоловіків, які в присутності дами дозволяють собі нажлуктитися до непритомності* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Нажлуктився та дав себе піймати якійсь хвойді* (СМ, 2.02.2001); *«Нажлуктитися кави» – багатогодинні розмови про політику чи мистецтво, коли безконечні теревені розбавляються багаторазовим вживанням кави, від чого починає нудити, а потім кам'яніє шлунок* (Т. Даниленко Алкоголь і кава...).

НАЖЛЬО́КТАТИСЯ, -кчуся, -кчешся, *док.*; *мол.* Те саме, що НАЖЛУКТИТИСЯ. *У кінці 90-х деякі викладачі дозволяли собі таке – зігнорувати роботу, за яку не платять, і нажльоктатися посеред білого дня* (М. Мишкало, Майже європеєць). ПСУМС, 47

НАЇВНЯ́К, *ч.*; *мол.* 1. -а́; *жарт.* Наївна людина.– *Давай не будемо про це. Звичайна історія. Нічого нового. Ще один наївняк пошився у дурні* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Шукав, наївняк, ідеалу в забутому Богом райцентрі*

(А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках). БСРЖ, 371.

2. -у́; *у знач. збірн.* Про наївних людей, вчинки. *Його поведінка останнім часом – суцільний наївняк* (Запис 1999 р.). БСРЖ, 371.

◆ **Купити на наївняк** *кого.* Удати з себе наївну людину, увівши цим в оману когось. *Чомусь наступна думка, що пронизала мою дзвінку голову, горланила, що треба спробувати прошлангувати, купити їх на наївняк і дурну щирість* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу).

НАЇЖДЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш, **НАЇЗДИ́ТИ,** їжджу, їздиш, *на кого.*; *крим.*, *мол.*, *бізн.* **1.** Поводитися агресивно щодо когось; висувати претензії; погрожувати комусь, застосовувати насильство. *Будуть наїжджати – дзвони мені, й проблем не буде!* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 370; ЯБМ, 58.

◆ **Наїжджати возом** *на кого, жрм.* Те саме. ФССГД, 49.

2. Здійснювати пограбування, військові напади. *У степовій частині Криму виділялася банда «Сулеймана», що «наїздила» не тільки на приватних підприємців, але й на колгоспи, державні підприємства* (ВіП, 200, № 5). БСРЖ, 370; ЯБМ, 58.

НАЇЗД, -у, *ч.* **1.** *крим.* Грабіж, розбійний напад з метою знищити конкурента у діловій сфері. ТСРОЖ, 114; ЯБМ, 2, 58.

2. *жрм, мол.* Критичні зауваження, претензії до когось. БСРЖ, 370; ПСУМС, 47; ТСРОЖ, 115.

НАЇХАТИ, -їду, -їдеш, *док., на кого.* **1.** *мол.* Вилаяти, розкритикувати когось; присікатися до когось. *Президент «наїхав» на парламент* (заголовок статті) (УМ, 8.03.2001); *У Мінську знову «наїхали» на незалежну пресу* (ВЗ, 5.08.2002). БСРЖ, 370; ПСУМС, 47, ТСРОЖ, 115.

2. *крим.*, *жрм.* Напасти з погрозами, бажаючи добитись чогось, часто у фінансовій сфері.– *А ви не хочете розповісти мені про тих людей, котрі наїхали на мене сьогодні вранці? – вкрадливо поспитав я* (Л. Кононович, Феміністка); *Вона повідомила, що на її родича – молодого підприємця – «наїхали» рекетири* (УМ, 17.08.2002). ТСРОЖ, 115; ЯБМ, 2, 59.

НАЙТУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* Ночувати. *Найтував у подруги.* БСРЖ, 371; ПСУМС, 371.

■ Від англ. *night* – ніч.

НАКА́ПАТИ, -аю, -аєш, *док., (кому, на кого)*; *жрм, мол.*, *крим.*; *несхвальн.* Донести на когось.– *Дивись, щоб потім на нас не плакала – сказала увечері мама (Тамара таки встигла «накапати» ...)* (С. Антонишин, Тюльпани на вісімнадцяте). БСРЖ., 371; СЖЗ, 71.

■ Від нім. жарґ. *kappen*, *caporen* – зраджувати, виказувати, доносити. Дзендзелівський, 261.

НАКАТЕ́ЛЛО, *невідм.*, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Друг, з яким разом пиячать. ПСУМС, 47.

■ Див. НАКОТИТИ.

НАКА́ЧАНИЙ, -а, -е; *мол.* Який перебуває від дією наркотику, ліків, спиртного і под. *Я вже бачив курвів, я бачив обкуреного коридорного, я навіть встиг привітатись з кількома сусіда-*

ми-турками, так само, здається, чимось накачаними, хоча, може це в них ментальне (С. Жадан, Біг Мак).

НАКАЧА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., кого*; *мол., жрм.* Напоїти когось спиртним, ліками; увести наркотики і под. *Якось підпилий дідок заявив, що сусіди в купе його навмисне «накачали», аби обікрасти* (ПіК, 1999, № 33).

НАКАЧА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док., чим.* Ужити спиртний напій, ліки тощо. *Ще на античних олімпіадах дехто з учасників не гребував «накачатись» перед змаганням зіллям, яке стимулювало фізичну витривалість та знімало напругу* (ПіК, 1999, № 34).

НАКВА́СИТИСЯ, -шуся, -сишся, *док.*; *крим.*; *жрм, мол.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. <...> *тут все так дорого, особенно баби, та й то кобили; добре їм! мають банкомата між ногами; а тут героїном паришся і одні стукачі кругом,– як тутай з горя не наквасишись?* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). СЖЗ, 70.

НАКИДА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. *Вони вже накидалися у барі* (Запис 2001 р.).

НАКИРЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *док.*; *мол.* Те саме, що НАБУХАТИСЯ. БСРЖ, 373; СЖЗ, 71.

НАКОЛО́ТИ, -лю́, -леш, *док., кого.*; *мол., жрм*; *несхвал.* Обдурити, ввести в оману когось. *Ота так звана інвестиція двом діляг... зовсім нічого не коштувала: вони просто «відстібнули» якусь там крихітку від тих солідних сум та ще й при цьому умудрилися добряче «наколоти» своїх колег по бізнесу* (З виступу по радіо, 2001 р.). БСРЖ, 373; ЯБМ, 2, 62.

НАКО́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок., кого*; *жрм.* Обдурювати когось. *Наколюють народ на базарі.* // *жрм*; *жарт.* Розігрувати когось. *Давай його наколемо.*

НАКОТИ́ТИ, -чу́, -ко́тиш, *док.*; *мол.* Випити спиртного напою. *Накотили по гранчаку.* ПСУМС, 47.

НАКРИ́ТИ, -и́ю, -и́єш, *док., кого*; *крим.* Виявити когось. *Одне з таких підпільних підприємств «накрили» співробітники відділу боротьби з економічними злочинами у Запоріжжі* (УМ, 14.09.1999). ЯБМ, 2, 63.

НАЛ, -у, *ч.*; *жрм.* Гроші готівкою. *Підливають олії у вогонь і сусіди – львів'яни. Їхні бізнесові структури скуповують волинське борошно і платять, не торгуючись, «налом»* (УМ, 3.02. 2000). * Образно. *Крим і нал / конвертується в крик і шал / шал і крик у Шалі... і жалі* (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 373, ТСРОЖ, 120.

◆ **Чорний нал**, *бізн.*, *крим.* Надприбутки, що не контролюються державою.– *Прєдлагаю нал под двадцатіпроцентну скідку* <...> – *Чорний нал?* – *єхидненько скривився Мальчик* (В. Даниленко, Кієвскій мальчик); *«Чорний нал» партійного краху. А шлейф «чорного налу» тягнеться за партією мінімум років на десять* (День, 18.02.2000); *Мені запропонували роботу бухгалтера з 8-годинним робочим днем, з усією чарівністю податкових перевірок, «чорним налом» тощо за 250 грн* (ВК, 3.04.2001); *Будівельники займають у*

переліку нелегалів почесне перше місце. Безліч приватних контор платить т. з. «чорним налом», тобто не через бухгалтерію, а з кишені – в кілька разів менше, ніж киянину (ПіК, 1999, № 26). БСРЖ, 373.

НАЛАПША́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., кому*; *мол.* Набрехати комусь. *Тобі що не налапшай, ти й повіриш.* ПСУМС, 40.

НАЛИВА́ЙКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Кафе, де продають спиртне на розлив. *У столиці зареєстровано 8000 торгових закладів, де санкціоновано продаються горілчані вироби. Насправді ж «наливайок» набагато більше* (УМ, 26.01.2002). ПСУМС, 47.

НАЛІЧМА́Н, -у, *ч.*; *крим.*, *бізн.*, *мол.*; *жарт.* Те саме, що НАЛ. БСРЖ, 373.

НАЛІЧМА́НОМ, *у знач. присл.* Готівкою. [Руслан:] *Треба сьогодні у нього щось стрельнути! Налічманом! Готівкою!* (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 374.

НАМАЛЮВА́ТИСЯ, -лю́юся, -лю́єшся, *док.*; *мол.* З'явитися десь. *Юні росіяни, що вже встигли «намалюватися» у турнірах серії Великого шлему* (СГ, 6.10.2001). БСРЖ, 376; ЯБМ, 1, 71.

НАМАХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., кого.*; *жрм.* Обдурити когось. *Подумки тішився з того, як йому вдалося «намахати» наївненьку іноземку, та ще й представницю найдавнішого фаху* (СМ, 23.01.1998).

НАМИ́ЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *док.*, *(куди)*; *жрм.* Зібратися кудись, приготуватися зробити щось.– *Не зважай! Якщо жінка намилилась їхати, її ніяка любов не затримає* (Є. Кононенко, Рожеве світло...); <...> *я вступився за чокнутого, мовляв,* <...> *зрозумійте каліку, проте чорт зна, мабуть, думав намилитись* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 374; ЯБМ, 2, 67.

НАПЕ́РСТОК, -тка, *ч.*; *маф.* Шахрайська гра на вулиці. ЯБМ, 2, 67.

НАПЕ́РСТОЧНИК, -а, *ч.*; *маф.* Шахрай, який заробляє грою в наперстки. <...> *нарвалися на наперсточників* <...> (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 67

НАПЛЕ́ЧНИК, -а, *ч.*; *пласт.* Рюкзак. Пласт. сл.

НА́РИ, нар. ◆ **Загнати під нари мокрими трусами,** *мол.*; *жарт.* Насміятися з когось; принизити когось. ПСУМС, 47

НАРКАЛИ́ГА, -и, *ч.*; *мол.* Те саме, що НАРКАШ. *Це місце люди здебільшого оминають, бо кілька років тому тут підрізали дільничого міліціонера з місцевими наркалигами...* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

НАРКА́Ш, -а́, *ч.*; *мол.* Наркоман.

■ Жарт. контамінація ***нарк***оман і ал***каш***.

НАРКО́М, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Наркоман. *Знайомий нарком.* БСРЖ, 376.

НАРКОТА́, -и́, *ж.*, *збірн.*; *мол.*, *нарк.* **1.** Наркотики. *Після здійснення слідчих дій всю затриману й конфісковану «наркоту» спалено* (ДУ, 7.09.1999); – *Він правда наркоту винюхує? – Віта з повагою провела пса поглядом* (А. Кокотюха, Останній раз). * У порівн. [Пам'ять] – *наче наркота, яка спершу окрилює, збуджує, а потім піддає диким тортурам* (А. Дністровий, Невідо-

мий за вікном). БСРЖ, 376; ПСУМС, 47, ТСРОЖ, 121; ЯБМ, 2, 71.

2. *зневажл.* Окремий представник чи соціюм, компанія наркоманів. БСРЖ, 376; ТСРОЖ, 121.

НАРКОТНЯ́, -і, *збірн.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що НАРКОТА2. <...> *ця сумна наркотня на вокзалах / ця вітчизна – валіза* <...> (В. Цибулько, Ангели і тексти).

НАРКО́ША, -і, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Наркоман. <...> *хто б міг подумати, що вона, Інка, така респектабельна, така охайна,– що так довго берегла себе для когось ліпшого, потрапить у лапи до цього наркоші* <...> (О. Ульяненко, Сталінка). БСРЖ, 376

НАСИНЯ́ЧИТИСЯ, -чуся, -чишся, *док.* Напитися доп'яна; сп'яніти. ПСМУС, 63.

НАСТРІ́ЛЮВАТИ, -юю, -юєш, *недок.*; *жрм.* Набувати щось, настирливо випрошуючи. *Де це ти таких яблук настріляв?* Чабаненко 1992, 2, 347.

НАСТРІ́ЛЯНИЙ, -а, -е; *жрм.* Добутий шляхом випрошування, жебрацтва. *Бичі на сходах рахують настріляні сигарети* (Є. Пашковський, Вовча зоря). Чабаненко 1992, 2, 347.

■ Див. СТРІЛЯТИ.

НАТИ́РКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що НАВОДКА.

НАТРА́ХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*; *мол.* Мати статевих контактів доволі, досхочу, до повного задоволення. *Він, щойно виросло в нього бажання, дістав сексу, скільки хотів, натрахався до армії по самі вуха, і секс відтоді не був для нього ні таємницею, ні свинським тупим бажанням* <...> (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

НАТУ́РА, -и, *ж.* ◆ **В натурі,** *жрм, крим.* 1) *у функції вставного слова.* Справді. *В натурі, уматово!* (МТ, 1999, № 16); *– Я можу й горілку, до іноземних лікерів не привчена, в натурі,– буркнула Настя...* (М. Омельченко, Свято біди); 2) *у знач. вигуку.* Вираження неґативних емоцій. <...> *нехай оближуться гелуни, в натурі, розбий їх паралічем* (Є. Пашковський, Безодня).

НАТУРА́Л, -а, *ч.*; *гом.*, *мол.* Гетеросексуальний чоловік.– <...> *Тобі подобаються хлопчики чи ти й досі дрімучий натурал?* (А. Мухарський, Попса для еліти); *Мужчину ж гетеросексуала називають переважно «натурал», але деякі осередки мають власні відповідники* <...> (ПіК, 1999, № 12).

НАТУРА́ЛКА[1], -и, *ж.*; *гом.*, *мол.* Гетеросексуальна жінка. БСРЖ, 378.

НАТУРА́ЛКА[2], -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Натуральне вино.

НАТЯГНУ́ТИ, -ягну́, -я́гнеш, *док.*, *кого*; *мол.* Здійснити статевий акт з кимсь. *Оглядаю ментелепу: струнка, у відверто-коротенькій спідничці; при нагоді можна було б її натягнути, але кілька гнійних прищів на лобі змушують про це забути* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 378.

НАФАРШИРО́ВАНИЙ, -а, -е; *мол.*, *бізн* Багатий, розкішний, з необхідними технічними даними (про автомобіль, комп'ютер, радіоапаратуру і под.). *І це про ті часи, коли Юрко міг собі дозволити купівлю «нафаршированого» BMW за*

кілька десятків тисяч! (МТ, 1999, № 14).

НА́ФІҐ; НА ФІҐ; НАФІҐА́; НА ФІҐА́, *у знач. займ., присл., кому що; жрм.* Для чого. [Аркан:] <...> *Нафіґ взагалі нам ця морока? Набридло все це... самоутвердження* (Б. Жолдак, Голодна кров); <...> *Сільві навіть позичила туркам анальгін, хоч на фіґ їм анальгін, не розумію* (С. Жадан, Біг Мак); *А на фіґа тепер чесні книжки? Ніхто не розуміє* (Книжник, 2000, № 4). // Ні для чого. *Зі смертю пані Рені вона відгородилася від усіх. Світ став «картонним» і нафіґ не потрібним* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 378; ПСУМС, 73.

НАФТАЛІ́Н, -у, *ч.; мол.; жарт.-ірон.* Немодний, несучасний твір мистецтва. *Протягом тижня в кінотеатрі «Україна» демонстрували найяскравіші європейські хіти останніх років. І навіть попри те, що серед них не було виразного нафталіну, зал залишався напівпрожнім* (ПіК, 2001, № 21); *Наш басист підробляє в кабаку: лабає нафталін* (ПСУМС). ПСУМС, 47.

НАХЛЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *док.; мол., жрм; зах.* Напитися спиртних напоїв; сп'яніти. *Добряче нахлявшись, зажадали ще пива. але шинкар відмовився їм наливати* (Ю. Винничук, Львівські шинки).

НАЧИ́ТАНИЙ, -а, -е; *крим.; жарт.* П'яний. БСРЖ, 379; СЖЗ, 73.

■ Див. ЧИТАТИ.

НЕБАШЛЬО́ВИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Недорогий. ПСУМС, 6.

2. Який не дає можливости заробити багато грошей. *Небашльова справа. Небашльова робота.* ПСУМС, 6.

■ Див. БАШЛІ.

НЕ́БО, -а, *с.* ◆ **Небо в клітинку,** *крим.* Решітка на вікні. <...> *скоєний злочин тягне за собою 10–15 років «неба в клітинку» з конфіскацією майна* (УМ, 21.03.2001). ЯБМ, 2, 82. ◆ **Небо в клітинку бачити,** *крим.* Перебувати у камері. *Чи побачить Савлохов «небо в клітинку» вирішить 2 червня суд* (УМ, 30.05.2000). ЯБМ, 2, 82.

НЕВИГРІБА́ТО, *невідм, с.; муз.; жарт.* Неспроможність виконання при великому бажанні грати; завищення планки виконавського рівня. Цеацура.

НЕЗАРА́Х, -у, *ч.; студ.* Не зараховано. *Ним* [телефонним терористом] *виявився відрахований за прогули і «букет незарахів» другокурсник музично-педагогічного факультету* (УМ, 4.04.2000).

НЕЛЕГА́Л, -а, *ч.; торг.; жарт.* Продавець, який торгує на ятці приватного підприємця (без відповідних документів).

НЕМІ́РЯНО, *присл., безос.-пред.; жрм.* Багато, досить чого-небудь. *Чоловік у костюмі «від кутюр», поголений, напахчений, у кишенях бабок неміряно* (УМ, 21.06.2000). БСРЖ, 381.

НЕОДУ́ПА, -и, *ч.* і *ж.; мол.* Дурна, некмітлива людина. *НЕОДУПА – придурок, давн* (Синопсис станіславський необов'язковий).

НЕПРОСУ́НУТИЙ, -а, -е; *мол., жрм.* Відсталий, консервативний, несучасний. <...> *можна і в джинсові костю-*

ми з ламінованим золотом або срібним покриттям, але цей одяг навряд чи шокуватиме «непросунутих» батьків або консервативного начальника <...> (День, 25.05.2001).

НЕПРУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.*; *несхвальн.* **1.** Невезіння, смуга невдач; неталан. *Повз гору лахміття, під якою нишкне розтерзаний життєвою «непрухою» Ваня Каїн, вислизаєш у роздягальню* <...> (Ю. Андрухович, Московіада); *А всім іншим заки поясниш, що воно таке, оте «кібер-лібер»,– не один десяток років пройде, а вибори ж, на біду, менше, аніж за рік. Непруха...* (ВіП, 2001, № 24–25); *«Непруха», здавалося, продовжує переслідувати дівчину...* (СМ, 27.07.2001). БСРЖ, 382; ПСУМС, 48.

2. Сумне, невеселе життя. <...> *попри усю непруху, попри тугу, ачей, / невже ви самі не бачили, невже не мали очей* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). * Образно. <...> *і сині ледь видимі янголи непрухи виснуть / над їхнім волоссям* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 382.

НЕРУХО́МІСТЬ, -мости, *ж.* ◆ **Російська нерухомість,** *мол.*; *жарт.-ірон.* 1) Стан повного сп'яніння. 2) Відсутність ерекції у чоловіка.

НЕТЛІ́НКА, -и, *ж.*; *інтел.*; *ірон.* Художній твір некомерційного плану, який створюється «для душі». *Відтоді* <...> *я повірив у себе як письменника: отже, якась сила берегла моє життя, аби я таки сотворив свої «нетлінки»* (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 382.

НЕФО́РИ, -ів, *мн.* Неформальна молодь (хіпі, наприклад), що відрізняється одягом, зовнішнім виглядом.

НЕХИ́ЛИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Гарний, чудовий; такий, що викликає схвалення. *Нехилий сценарій. Нехилий словничок.* БСРЖ, 382.

НЕХИ́ЛО, *присл.*, *безос.-пред.* *мол.*; *схвальн.* Добре, чудово. <...> *головний редактор цього видання Роман Коваль помістив у книжці сім сторінок власних афоризмів* <...>, *директор проекту Андрій Коваль «розписався» аж на 21 сторінку, редактор проекту Володимир Черняк – на 17. Нехило, дозволю собі сказати* (Книжник, 2001, № 13). *Нехило погуляли.*

НИЗИ́, -ів, *мн.*; *муз.* Низькі частоти у музиці. Цеацура.

НИ́ЗИТИ, ни́жу, ни́жеш, *муз.* Відтворювати звуки нижчої за бажану чистоти. Цеацура.

НИ́ТКА, -и, *ж.*; *муз.* Струна. ПСУМС, 48

НИ́ЧКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Потаємне місце для зберігання заборонених чи крадених предметів. БСРЖ, 387; СЖЗ, 74

2. *мол.* Схованка. *Ми з другом, щоб обмити атестат, купили пляшку напівзабутого нині болгарського солодкого вина «Варна». І шукали таку «ничку», щоб вчителі «не спалили»* (О. Червінський, Ничка); *Найкомфортабельніші ж «нички» в зимову пору для них – на столичному залізничному вокзалі. Можна знайти собі раба – з таких же бродяжок або «домашніх синків», що випадково трапляються на дорозі, й примусити їх жебракувати*

для себе (УМ, 24.02.2001). БСРЖ, 387; ПСУМС, 48.

3. *мол.* Гроші чи запаси на чорний день. ПСУМС, 48.

4. *мол.* Місце, де можна дістати спиртне,– маґазин, особисті запаси та ін. *Відтоді шулявські, а пізніше дарницькі реалії життя виробили у мені стійку асоціацію «ничка – спиртне»* (О. Червінський, Ничка). БСРЖ, 387.

НІҐЕР, -а, *ч.*; *мол.* Негр.

НІЖКА, -и, *ж.* ◆ **Ніжки Буша,** *жрм*; *жарт.* Курячі стегенця, імпортовані з США. *Я запхнув руку у жовтий поліетиленовий пакет і витяг звідти «ніжку Буша», як на усьому пострадянському просторі називають курячі стегенця. Вона була ще теплою, з ароматною хрусткою шкіркою, і я з великою насолодою спрямував її у шлунок* (С. Бортніков, Літературний проєкт «Спецагенти»). БСРЖ, 385

■ Перша партія стегенець була направлена в Росію з США як гуманітарна допомога за часів правління Дж. Буша-старшого. БСРЖ, 385.

НІМИ́Й, -о́го; *шк.*; *жарт.-ірон.* Двієчник.

НІМФЕ́ТКА, -и, *ж.*, *муз.*; *жарт.-ірон.* Ф. Кіркоров під час виконання пісні «Зайка моя». Цсацура.

НІШТЯ́К; НІЧТЯ́К. 1. *безос.-пред.*, *присудк.*; *крим.*, *мол.* Усе гаразд, добре. *<...> в своїй комуналці читати стіхі комуняці і мати у сраці режим і вождя / і ціну на водяру а решта ніштяк* (В. Цибулько, Майн кайф); *Я іду, не поспішаю, папіроса в зубах. Сонце нині сяє, а мені тепер ніштяк* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»); *<...> а як дома? – Дома нічтяк* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 383; ПСУМС, 78; ЯБМ, 2, 87.

2. -а, *ч.*; *мол.*; *схвальн.* Щось дуже гарне, відмінної і високої якости, те, що є джерелом приємних емоцій. *Суцільні «ніштяки» Шипота. Культова гра неформалів* (ПіК, 2000, № 33). БСРЖ, 383.

■ З циган., де *nyst* – «нема; нічого», в свою чергу, з німецького (можливо, через їдиш) походження: *nicht* – «ні» у розмовній мові вимовляється як *[nischt]*. Грачев, Мокиенко, 129.

НОГА́, -и́, *ж.* *мол.*, *муз.* Ніжки басового барабана. ПСУМС, 48.

◆ **Крутити ноги,** *мол.* Тікати. ПСУМС, 38. **Ноги щупати,** *крим.* Готуватися до втечі. СЖЗ, 74. **Робити / зробити ноги,** *крим.*, *мол.*; *жрм.* Утікати, бігти, здійснювати втечу; поспіхом залишити якесь місце. *Його не наздогнати! – закричав Стас.– Робимо ноги звідси, чуєш? Не до нього!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Харісон «робить ноги», отримуючи більш як 21 млн. «зелених» компенсації* (УМ, 18.04.2001). СЖЗ, 88; ФССГД, 171.

НО́МЕР, -а, *ч.* ◆ **Твій номер шостий,** *жрм.* Не втручайся у справи інших.– *Сиди спокійно, бо твій номер шостий.* ФССГД, 130.

НОРА́, -и́, *ж.* ◆ **Шниряти по норах,** *жрм.* Часто міняти місце роботи. ФССГД, 130.

НОСОРІ́Г, -ро́га, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Уродженець Кавказу. *Нині на базарі*

мандарини тільки в носорогів (Запис 1998 р.).

НУК, -а, *ч.*; *абрев.*; *інтел.*; *жарт.-ірон.* Скорочення: «новий» українець. *Але то* [дорогі книжки] *для нуків – нових українців/-їнок* (Книжник, 2001, № 22).

НУЛЬОВИ́Й, -а, -е. **1.** *крим., мол.*; *несхвальн.* або *жарт.-ірон.* Людина без грошей. *Я сьогодні нульовий.* БСРЖ, 386; ПСУМС, 48; ЯБМ, 2, 89.

2. *мол.* Абсолютно новий. *Нульовий відек.* БСРЖ, 386; ПСУМС, 48.

3. *студ.* Який нічого не знає. *Прийшов на іспит нульовим.* ПСУМС, 48.

НУЛЬ-СІ́МКА, -и, *ж. мол.*, *жрм.* Пляшка місткістю 0,7 л. <...> *Бурмило затарився в гастрономчику на Смолянці кількома «нуль-сімками» чорнила і пляшкою «Житомирської ароматної»* (В. Врублевський, Замах на генсека).

НУЛЬЦЕ́ВИЙ, -а, -е; *мол.* Те саме, що НУЛЬОВИЙ2. ПСУМС, 48.

НЮ́ХАЛО, -а, *с.*; *крим.*, *жрм*; *зневажл.* Ніс. <...> *«а в нюхало? Подь сюда!»* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 387; ПСУМС, 48. ■ Слово було відоме бурс.-сем. арґо.

НЮ́ХАЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що НЮХАЛО. <...> *брат собі шморгає нюхальником* <...> (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 49

О

ОБАЛДЕМУА́, *невідм.*, *с.*; *мол.*; *жарт.* Стан ейфорії.

ОБДОВБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*; *нарк.* Досягти стану ейфорії під дією марихуани. *Горілки – набухатися, травки – обдовбатися!..* (УМ, 3.02.2000). БСРЖ, 388.

ОБЕРПО́Ц, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПОЦ. ПСУМС, 49.

ОБИЗЯ́НКА, -и, *ж.*; *мол.* Жіночий статевий орган.

ОБІЗЯ́НА, -и, *ж.*; *муз.*; *ірон.* Популярний співак, користуючись авторитетом якого в одну з ним програму включають менш професійних чи популярних виконавців. Цеацура.

ОБКОВБА́ШЕНИЙ, -а, -е; *мол.* Який погано почуває себе після куріння наркотику. <...> *о, якщо він не хоче тягати з собою цілий вечір обковбашеного індуса, може він не такий безнадійний і хоча б трішки думає, що робить* <...> (С. Жадан, Біг Мак).

■ Див. КОВБАСИТИ 3.

ОБКУ́РЕНИЙ, -а, -е. *нарк.* Який перебуває під дією викуреного наркотику. *Ти не думай, що тобі це так обійдеться: я про все розпитала,– і як її зовуть, і як ви утрьох план курили, і як на джипі ганяли обкурені...* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ 389; ПСУМС, 49.

ОБКУРИ́ТИСЯ, -рю́ся, -ришся, *док.*; *нарк.* Викурити велику дозу наркотику.

Обкурившись наркотиками, не приходячи до тями, на другий день всі четверо померли. (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 389; СЖЗ, 74; ЯБМ, 2, 93.

ОБКУ́РКА, -а, *ч.*; *нарк.* Ефект після куріння наркотику. ◆ **З обкурки.** У стані абсинентного синдрому після викурювання наркотику. *В принципі перша сотня кілометрів мені знайома, минулого року я їздив тут автостопом, мене тоді підібрав якийсь божевільний панк, який весь час нервово хлебтав спрайт, його сушило, схоже він був з обкурки* <...> (С. Жадан, Біг Мак).

ОБКУ́РЮВАТИСЯ, -юю́ся, -ю́єшся, *недок.*; *нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії, викурюючи певну дозу наркотичної речовини. *Слідів Антоничевої присутності варто шукати саме там, серед них, в їхньому нелегальному нічному клубі, де Бодлер обкурюється опіумом, Георґе галюцинує прекрасними юнаками, Рембо вибльовує власну передчасність* (Ю. Андрухович, З «Нового роману»).

ОБЛАЖА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*; *крим.*, *мол.* Потрапити у незручне становище через свою помилку. <...> *хто з нас, зрештою, може сказати, що жодного разу не облажався, доля хитро і навчено розставляє свої пастки* <...> (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 389; ЯБМ, 2, 93.

ОБЛАМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док.*; *мол.*; *кого.*
1. Переконати когось у недоцільності виконання певних дій, вчинків. ПСУМС, 49.
2. Дати словесну відсіч; висміяти когось. ПСУМС, 49
3. *безос.-пред.* Комусь щось набридло робити. <...> *нарешті й мене обламало / набридло / набри* <...> (В. Стах: Молоде вино); *Мені поки що досить! Обламало! Зрозуміло?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ОБЛАМА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.* **1.** *від чого*; *мол.*; *несхвальн.* Зазнати невдачі; відчути розчарування. *Обламатися – розчаруватися у своїх сподіваннях* (КСМС); <...> *ось, мовляв, юні представники слов'янської культури, меломани, так би мовити, теж обламались і не змогли до кінця додивитися цей чортів мультик* <...> (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 390.
2. *мол.* Не зробити щось через лінощі. *Обламалася прибирати в кімнаті.* ПСУМС, 49.
3. *мол.* Перестати активно діяти, заспокоїтися. *Першим, хто обламався волати, був Здоренко Юра – гітарист* (МТ, 1999, № 16). БСРЖ, 390.

ОБЛА́МУВАТИ, -ую, -уєш, *недок.*, *кого*; *мол.* **1.** *несхвальн.* Завдавати комусь неприємних емоцій, дискомфорту; розчаровувати когось. *Він постійно обламує гостей своєю поведінкою* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 389.
2. Висміювати, давати словесну відсіч комусь. *Якби ця історія тривала якихось сторінок двадцять* <...> *та її читали чи розповідали у товаристві друзів, всі б давно знудилися і почали «обламувати» занудного промовця* (Книжник, 2001, № 19).

ОБЛО́М, -у, *ч.*; *несхвальн.* **1** *мол.*, *крим.* Невдача; руйнування планів. *Так що в мене обломи на роду написані* (А. Ко-

котюха: Іменник). ПСУМС, 49; СЖЗ, 75; ТСРОЖ, 126. ◆ **Облом Іванович.** Те саме.

2. *мол.* Важкий душевний стан; неґативні емоції, переживання. БСРЖ, 389. ◆ **В облом [пішло]** *кому що.* Щось комусь неприємно, викликає неґативні емоції. *Ідуть на пошту всі дівчата – / їм передплата «не в облом», / Бо якщо голову втрачати, / то тільки разом із «УМом»* (УМ, 8.06.2000). БСРЖ, 389.

3. *у знач. безос.-пред., кому.* Про апатію, небажання щось робити. <...> *якщо просто поговорити хочеться, то мені облом – жрать хочу* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу); *Хвилину порозмірковувала, чи не повносити доповнення до довідника* <...>, *але мені облом* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); – *Облом же мокнути!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 389.

4. *у знач. вигуку.* Вираження досади, роздратування. [Генерал:] *Що це за цивільні з вами?* [Другий хлопець у шкірянці:] *Облом, пане генерале. Діяльність Надзвичайного Комітету припинено* (О. Ірванець, Прямий ефір). БСРЖ, 389.

ОБЛОМІ́СТ, -а, *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Людина, яка завдає комусь неприємних переживань, несе неґативні емоції. *Обломісту, київському хіпі* (В. Недоступ: Пропала грамота). БСРЖ, 390.

ОБЛО́МОВ, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що ОБЛОМІСТ.

ОБНІМО́НИ, -ів, *мн. мол.* Обійми. *Не лізь до мене з обнімонами* (Запис 1999 р.).

ОБРА́ЖЕНИЙ, -ого, *ч.*; *тюр.*; *зневажл.* Пасивний гомосексуаліст, якого всі принижують і ображають. *Слово «образився» намагаються не вживати, поза як ображеними називають насильницьки «опущених», тобто зґвалтованих* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ОБРУ́ЧЕК, -чека, *ч.*; *пласт.* Кільце для стягування триколірної (жовтий, малиновий і зелений) косинки на шиї, аби її не в'язати вузлом. Пласт. сл.

ОБС, *невідм.*, *абрев.*; *мол.*; *жарт.* Одна Баба Сказала (ненадійне джерело інформації). ПСУМС, 49.

ОБСТА́ВИТИ, -влю, -виш, *кого.*; *крим.*, *мол.* Обдурити. *Вони вирішили мене обставити* (Запис 2000 р.). ПСУМС, 49; ЯБМ, 2, 97.

ОБХАЙРА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*; *мол.* Підстригтися; обрізати волосся. БСРЖ, 393; ПСУМС, 74.

■ Див. ХАЄР.

ОДИН, одного́. ◆ **Один з нас,** *гом.* Гей. *Гомосексуалізму тут ніхто не соромиться, самі себе називають геями (гей – офіційно визнаний термін і інші вважаються нетактовними або відверто образливими), а один одного – «один з нас» (запозичення зі сленгу американських геїв «one of us»)* (ПіК, 2001, № 1).

ОДИНИ́ЦЯ, -і, *ж.*; *нарк.* Шприц об'ємом один кубічний сантиметр. ПСУМС, 49.

ОДІРВА́ТИ, -ву́, -ве́ш, *док.* **1.** *крим.* Украсти. БСРЖ, 407; СЖЗ, 26; ЯБМ, 2, 124.

2. *крим.*, *жрм.* Роздобути, дістати (напр. дефіцитний товар). [Річмонд:] *(виштовхнувши з-під стільця сумку). Де ти такий галімий сумешнік одірвала?*

(Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 407; СЖЗ, 26; ЯБМ, 2, 124.

ОЗВІРИ́Н, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Міцний алкогольний напій. ПСУМС, 49.

ОКЕ́ЄЧКИ. **1.** *у знач. частки*; *мол.* Те саме, що ОКЕЙНО1.– *А свині? – Свині тебе дочекають.– Но то океєчки* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

2. *безос.-пред.* Добре, чудово. *Все в мене в житті буде океєчки.*

ОКЕ́ЙНО, *мол.* **1.** *у знач. частки.* Уживається для вираження згоди; добре. <...> [українізована лексема] окейно *має стверджувальну сему, що означає згоду, прийняття пропозиції* (Н. Шовгун, Формування українського...). ■ Від англ. **О. К.**– «добре!», «гаразд!», «згода!».

2. *присл.*; *безос.-пред.* Добре; гарно. *Працюється сьогодні окейно. Все в мене окейно.*

О́КО, -а, *с.* ◆ **Мутне око,** *мол.*; *жарт.* Косоока людина. ПСУМС, 49.

ОКРІ́П, окро́пу, *ч.* ◆ **Прискати (пісяти) окропом,** *мол.*; *ірон.* Надмірно радіти, бурхливо виявляти своє захоплення. *Ти що ж* – справді *вважаєш, що коли у тебе – стоїть, і не зразу кінчаєш, то ти вже й князь, і жінка мусить сукати ніжками й прискати окропом, іно ти зволиш до неї доторкнутися* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *Микола відшліфував свій дар словоблуда-жінколюба в таке довершене ораторське мистецтво, що жіноцтво* <...> *просто-таки окропом пісяло від захвату* (Г. Тарасюк, Гаспид і Маргарита). БСРЖ, 255.

О́ЛДОВИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Старий (про людину, річ). *Олдова сумка.* БСРЖ, 397, ПСУМС, 49. // *муз.* Про стару мелодію. Цуацура О.

2. Бувалий, досвідчений. <...> *сам Макаренко був найбільш відбитим і олдовим масоном* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). ПСУМС, 49.

■ Від англ. *old* – старий.

ОЛЕ́НЬ, -я, *ч.*; *крим.*; *зневажл.* Наївна людина. БСРЖ, 397; СЖЗ, 75. ◆ **Фарширований олень.** Наївний інтелігент. БСРЖ, 397; СЖЗ, 75.

ОЛІВЕ́ЦЬ, -вця́, *ч.*; *жрм.* Споруда телекомплексу на Сирці у Києві. *Здається, населення столичного «олівця» – як називають кияни будинок телекомплексу – вже призвичаїлося до подібних пертурбацій* <...> (День, 20.08.1999).

ОПОХМЕЛЯ́ТОР, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Випивання спиртного напою для зняття алкогольно-абсинентного синдрому. <...> *вже першосічневого ранку розпочинається друга частина дійства під кодовою назвою «народ гуляє» – святковий «опохмелятор», пошуки у шафі чи під ліжком втрачених за ніч гостей* <...> (ПіК, 2002, № 47–48).

◆ **Умикати / увімкнути опохмелятор.** Починати / почати пити спиртне для зняття алкогольно-абсинентного синдрому.

ОПУПІ́ТИ, -ію, -ієш, *док. крим.*, *жрм.* Відчути стан стресу, збентеження, занепокоєння. <...> *бригадир опупів, закликає до «есве», культура, дипломати по три слова бовкнуть і мовчать в коридорі* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Опупіти можна. Наш комбінат вихо-*

дить на світовий ринок <...>. *Це з його-то продукцією* (Є. Дудар, Хунта діє).

ОПУСКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., кого.*
1. *крим.* Позбавляти в'язня високого статусу приниженнями (напр. мужолозством).– *А таких як, ти, сморчок галімий, я опускав на зоні* (О. Яровий, Чекання несподіванки). СЖЗ, 76.
2. *мол.* Принижувати, ображати когось. БСРЖ, 399.

ОПУСТИ́ТИ, опущу́, опу́стиш, *док., кого.* **1.** *мол.* Принизити, образити когось. БСРЖ, 399.
2. *крим.* З ганьбою вигнати із злодійського угруповання. БСРЖ, 399; ЯБМ, 2, 112. // Позбавити в'язня високого статусу приниженнями. БСРЖ, 399; СЖЗ, 76.

О́САД, -у, *ч.* ◆ **Випасти в осад,** *мол.* Дуже здивуватися несподіваності того, що відбувається. *Чим збираєшся приголомшити, і то так, аби ми дружно – концентровано випали в осад?* (А. Морговський Тінь птеродактиля). БСРЖ, 400.

ОСІДЛА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *док., що; жрм.* Випити спиртний напій. *Тим часом творчий «тандем» осідлав другу пляшку коньяку і зупинився на роздоріжжі: відкорковувати третю, чи потім?* (П. Щегельський, Хата-читальня).

ОСТАП, -а, *ч.; мол.* Неврівноважена людина.

ОФІҐЕ́ЗНИЙ, -а, -е.; *мол.; схвальн.* Те саме, що ОФІҐЕННИЙ.

ОФІҐЕ́ННИЙ, -а, -е; *мол.; схвальн.* Прекрасний, чудовий; який викликає захоплення. *Офіґенна дівчина. Офіґенний телевізор.* БСРЖ, 412; ПСУМС, 73.

ОФІҐІ́ТИ, -і́ю, -і́єш, *док.; мол.* **1.** *(від чого).* Відчути здивування, приголомшення від побаченого, почутого. *Я офіґів, як побачив нові ціни* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 412; ПСУМС, 73.
2. *мол.* Знахабніти. *Офіґіти – занадто знахабніти* (Сленг-лікбез 2). ПСУМС, 73.

ОФО́РМИТИ, -млю, -миш, *недок., кого.*
1. *крим.* Обдурити, обшахрувати когось. БСРЖ, 412; ЯБМ, 2, 129.
2. *крим.* Притягти до відповідальности. ЯБМ, 2, 129.
3. *мол., крим.; жарт.* Добитися статевого зв'язку з кимсь. *Сергій так і не оформив її, бо вона, як і більшість молодих, виїхала з України* (Синопсис станіславський необов'язковий). // Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 412; ЯБМ, 2, 129. ◆ **Оформити біксу.** Див. БІКСА.

ОФОРМЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок., кого; мол., крим.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 412; ЯБМ, 2, 129.

ОХРІНЕ́ЗНИЙ, -а, е; *мол.; схвальн.* Те саме, що ОФІҐЕННИЙ. ПСУМС, 76.

ОЧКО́, -чка́, *с.* **1.** *крим., мол.* Вікно, кватирка. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76. // Вікно каси. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76.
2. *тюр.* Вічко у дверях камери. БСРЖ, 413; СЖЗ, 77.
3. *крим., гом., мол.* Анальний отвір. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 130.
◆ **Очко рвати,** *крим.* 1) Вислужуватися перед адміністрацією колонії. СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 131. 2) Погодитися на акт мужо-

лозтва за недокурок цигарки, начиненої гашишем. БСРЖ, 413; СЖЗ, 76.

4. *крим.* Задня кишеня штанів. БСРЖ, 414; СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 130.

5. *мол.* Унітаз. *Зайшов я в кабінку: на очко в смислі. Налив дікалону в мильницю. Хекнув. Заїв канфетою. Чую – куранти б'ють...* (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 414; СЖЗ, 76.

6. *карт.*, *жрм.* Гра в карти. БСРЖ, 414; СЖЗ, 76; ЯБМ, 2, 130.

ОЩАДКА́СА, -и, *ж.*; *крим.*; *жарт.* Унітаз. БСРЖ, 526; СЖЗ, 77.

П

ПА; ПА-ПА́, *вигук*; *мол.*; *жрм.* До побачення; прощай. *Вона привіталась і спитала, чи не міг би Банзайчик пояснити дещо з циклу Кальвіна, можливо, розказати глибше. Чудово! Прекрасно! Без проблем, після шостого уроку, відразу, як поїси. Па-па!* (Л. Дереш, Культ).

ПА́ДЛА, -и, *ч.* і *ж.*; *крим.*, *жрм*; *зневажл.* Непорядна, підла людина. БСРЖ, 415; СЖЗ, 77; ЯБМ, 2, 132.

■ Від польськ. *padła* – померла скотина, падаль; у рос. жарґон потрапило через посередництво укр. мови. БСРЖ, 415.

◆ **Падла буду,** *тюр.*, *крим.* Клятвенне запевнення в істинності сказаного.– *Ах ти мою твою ядь. Падла буду, коли в порошок не зітру* (В. Тарновський, Порожній п'єдестал); *Гаврош із засуненим в кишені руками підійшов би до Моні, скорчив би бандитську морду й прошипів би: «Ізожгу! Падла буду – ізожгу!..»* (Г. Шкляр, Дівчина з калєпним). БСРЖ, 415.

ПА́ДЛО, -а, *с.* ◆ **В падло (падляк)** *кому що*; *мол.* Не хочеться, лінь комусь щось робити. <...> *хтось викинув ногу на купу сміття / набридла зносилась чи в падло помити / можливо нема де купити взуття* <...> (Р. Малко, Шкіци); *Мені в падляк піднімати свою дупу після того, як я роздрочила клітор* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 415; ПСУМС, 50. **Падло батистове,** *крим.* Дуже погана людина. СЖЗ, 50; ЯБМ, 2, 132.

ПАДЛЯ́НКА, -и, *ж.*; *мол.* Завдана кимсь прикрість, неприємність. *Зробити падлянку.* * Образно. *Окрім загальновідомих чеснот, Інтернет презентував публіці низку відвертих «падлянок», що з яких найважливішими є проблема інформаційної анархії, проблема авторства, проблема віртуальної реальності* (Книжник, 2001, № 12). БСРЖ, 447.

ПА́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.* Закурити. *Будь-якої миті до вас може підійти особа з уже скрученою цигаркою і запропонувати «пакнути»* (ПіК, 2001, № 20).

ПА́КУР, -у, *ч. мол.*; *жарт.* Перерва для куріння. *Зробити пакур.* БСРЖ, 415.

ПА́ЛЕНИЙ, -а, -е. **1.** *крим.* Те, що крадене, але виявлене і потрапило під нагляд. *Скільки ти за неї хочеш? – Двадцять штук! – Палена? – Ні, звичайно... – Чому так дешево?* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 416.

2. *мол.* Саморобний, кустарного виробництва. *Палені джинси* // Фальшивий (про купюри). <...> *не дорахуюся хоча б долара або палену купюру знайду – помилку негайно виправлю* <...> (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 416. // Неліцензійний (про компакт-диски, відеокасети і под.).

3. *мол., жрм; несхвальн.* Про спиртний напій низької якости. <...> *коли ти грівсь на шкільних подвір'ях / й виригував палений польський шнапс* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Палена горілка.* БСРЖ, 416, ПСУМС, 50.

ПА́ЛЕЦЬ, -льця, *ч.* ◆ **Пальцем роблений (зроблений),** *жрм; ірон.* Тюхтій, наївна людина. *Не думайте, що Мілошевич пальцем зроблений. Він уже п'є кров із кількох відомих у Європі людей* (ПіК, 2001, № 25). БСРЖ, 416. **Не пальцем роблений,** *жрм; жарт.-ірон.* або *схвальн.* Хтось розбирається у чомусь, уміє робити щось не гірше за інших. БСРЖ, 416.

ПА́ЛИВО, -а, *с.; мол.* **1.** Підробка. *Неліцензійне паливо* [відеопродукцію] *вичищали майже скрізь* (ПіК, 2000, № 20); <...> *і тільки вона, тільки вона зможе відрізнити в усьому цьому* фірму *від* палива (Ю. Андрухович, Мальборк і хрестоносці). ПСУМС, 50.

2. *у знач. збірн.* Алкогольні напої низької якости. *Шинкарка – власниця виявляла себе щовечора гоноровою та приязною ресторaторкою, пригощаючи місцевий бомонд виключно пристойним та якісним високоактановим напоєм, приберігаючи так зване «паливо» (чит. усіляку алкогольну гидоту) тільки для незначущих клієнтів* (СМ, 30.03.2001).

ПА́ЛИЧКА, -и, *ж.* ◆ **Нікотинова паличка,** *мол., жарт.* Цигарка. ПСУМС, 50

ПАЛІ́ТРА, -и, *ж.; мол.; жарт.* Півлітрова пляшка горілки.

ПАЛЮ́ШКА, -и, *ж.; нарк.* Гашиш.

ПА́ЛЬМА, -и, *ж.; тюр.; жарт.* Горішня нара у тюремній камері. *У Лук'янівці горішню нару називають пальмою. У Дніпропетровську, для порівняння,– грушею.* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ◆ **Висіти на пальмі.** Лежати на горішній нарі. *Саме по собі слово* висіти *виявилося досить універсальним. У в'язниці його можна прикласти до будь-чого. Приміром, вислів «лежати на горішній нарі» на місцевому діалекті звучатиме, як* висіти на пальмі (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ПАЛЬНЕ́, -о́го, *с.; мол., жрм, крим.; жарт.* Спиртні напої. *Там Хому ганяли за «пальним» у селищний магазинчик, а він бігав, блаженствував, несучи повну сумку в зубах* (В. Тарнавський, Міські мотиви); *З дерев'яними шмайсерами на грудях й спраглими лицями – гінці за «пальним» від здичавілої в місцевих лісах масовки* <...> (Ю. Гудзь, Ісихія). БСРЖ, 136; ПСУМС, 50; СЖЗ, 77; ЯБМ, 240

ПА́М'ЯТНИК, -а, *ч.*; *муз.*; *жарт.* Застаріла апаратура, яку неможливо продати. Цеацура.

ПАНА́С, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПАНАСЮК.

ПАНАСЮ́К, -а́, *ч. мол.* Фірма Panasonic та її продукція. ПСУМС, 50.

ПА́НІКА, *у знач. вигуку*; *невідм.*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 50.

ПАНКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* Вести спосіб життя панка (декларувати відмову від дійсности своєю поведінкою, зовнішнім виглядом, підкресленою байдужістю до решти суспільства). БСРЖ, 417; ПСУМС, 50.

■ Від англ. *punk* – хуліган, шпана.

ПАНКУ́ШНИЦЯ, -і, *ж. мол.* Дівчина із угруповання панків. ПСУМС, 50.

ПАПІ́Р, *ч.*; *мол.* **1.** папе́ру. Гроші. ПСУМС, 50.

2. *мн.* папе́ри. Долари США.– *Не забудь майору Андрію впхати двадцять «паперів» (доларів)* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). ПСУМС, 50.

ПАПІ́РЧИК, -а, *ч.*, *мн.* папі́рчики; *мол.* Долар США. *І хоча я не панікую, коли їх немає, але люблю, коли такі особливі «папірчики» у мене таки є* (Книжник, 2002, № 1).

ПАПУА́СЬКИЙ, -ого, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* М. Поплавський – ректор Національного університету культури і мистецтв.

ПАРА́Д, -у, *ч.* ◆ **Керувати парадом,** *мол.* Розливати алкоголь. ПСУМС, 50.

ПАРАЛЕ́ЛЬНО, *безос.-пред., кому що, мол.* Байдуже; все одно.– *Мені паралельно, сон це чи нє. Я тебе хочу, чуєш?* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 419; ПСУМС, 50.

ПАРА́ША, -і, *ж.* **1.** *крим.*, *тюр.* Посуда для нечистот у камері. СЖЗ, 78; ЯБМ, 2, 139.

2. *крим.* Відхоже місце. [Пророк Микола:] <...> *Я б краще пєтухом / Ламбаду танцював би на параші!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); *Олігархове місце біля «параші»* (УМ, 20.04.2001). СЖЗ, 78; ЯБМ, 139.

■ Від давньоєвр. *Parashá* – судова справа, стаття.

3. *крим.*, *тюр.* Плітки, брехливі чутки. *Хто його знає, чи це просто материнські почуття, чи, може, хтось, наслухавшись різних параш, так подає їй, але як її розважити, я не знаю* <...> (І. Світличний, Голос доби). БСРЖ, 419. СЖЗ, 78; ЯБМ, 139. ◆ **Параша гуляє (ходить).** Ходять брехливі чутки. *Ходить «параша», що завтра рішили вивезти і нас,– сказав Гринь* (А. Шевченко, Чорний човен неволі). СЖЗ, 78; БСРЖ, 419. **Парашу гнати**. Брехати, обманювати. БСРЖ, 419; СЖЗ, 78. **Розпустити парашу.** Поширити наклеп, неправдиві чутки. СЖЗ, 90.

ПА́РЕНТ, -а, *ч.*, *частіше мн.* па́ренти, -ів; *мол.* Батьки. БСРЖ, 493; СЖЗ, 78.

■ Від англ. *parents*.

ПАРНА́С, -у, *ч.*; *муз.*; *жарт.* Грошова винагорода за виконання музики на замовлення. БСРЖ, 420; ПСУМС, 51; Цеацура.

ПАРНУ́С, -а, *ч.*; *муз.*; *жарт.* Те саме, що ПАРНАС. ПСУМС, 51; Цеацура.

ПАРОВИ́К, -а́, *ч.*; *муз.*; *жарт.* Музикант, який грає на духових інструментах. Цеацура.

ПАРОВО́З, -а, *ч*; *інтел.*; *заст.* (60–80 рр. XX ст.). Ідеологічно «витриманий» твір, завдяки якому авторові вдавалось публікувати, виставляти чи виконувати інші твори, які він справді цінував. *І коли почалася так звана «перебудова», одразу з'явилися поетичні книжки, в яких уже не було «паровозів» про Леніна, партію, комсомол, були просто вірші про природу, про кохання, ба навіть написані задля забави* <...> (Н. Білоцерківець: ЛП, 2001, № 3); *А ще «Балади про війну і відбудову» можна використовувати як посібник з кон'юктурології. Ось вони, теперішні «паровози»* (Книжник, 2001, № 24). БСРЖ, 421.

ПАРТЯ́К, -а́, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Комуніст; прибічник комуністичної ідеї.

ПАСАЖИ́Р, -а, *ч.* **1.** *карт.*, *крим.* Жертва злодія, шулера, недосвідчений гравець. БСРЖ, 422; СЖЗ, 78; ЯБМ, 2, 143. ◆ **Пасажир зіпсований**, *крим.* Жертва, яка стикалася з шулером. СЖЗ, 78; **Пасажир міцний**, *крим.* Жертва, яка ще не стикалася з шулером. СЖЗ, 78.

2. *муз.* Покупець музичної техніки чи інструменту. <...> *семантичних трансформацій зазнали* <...> *одиниці літературної мови (пасажир – «покупець на музичну техніку чи інструменти»)* <...> (Н. Шовгун, Формування українського...).

ПА́СКА, -и, *ж.* ◆ **Блювати позаторішньою паскою,** *мол.* Бути побитим.

ПА́СПОРТ, -а, *ч.*; *крим.*; *жарт.* Обличчя. БСРЖ, 422; СЖЗ, 78; ЯБМ, 2, 143.

ПА́СТИ, -су́, -се́ш, *недок.*, *кого.* **1.** *крим.*, *мол.* Стежити, спостерігати за кимсь. *Хто насмілився пасти його, Меркурія?* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 422; СЖЗ, 78, ЯБМ, 2, 143.

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Контролювати чиюсь поведінку. БСРЖ, 422; ПСУМС, 51.

ПАСТУ́Х, -а́, *ч.*; *мол.* Той, хто любить контролювати інших. ПСУМС, 51.

ПАСЮ́Т, *у знач. вигуку.* Кінець; крах. ПСУМС, 51

ПАТИ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Чоловічий статевий орган. ПСУМС, 51.

■ Від укр. літ. *патик* – палиця.

ПА́ТІ, *невідм.*, *ж.*; *мол.* Вечірка. БСРЖ, 422; Цеацура.

■ Від англ. *party* – вечірка.

ПА́УЗА, *у знач. вигуку*; *муз.* Виражає відмову ресторанного музиканта виконувати пісню, якщо він не впевнений, що за неї заплатять. Цеацура.

ПА́ФОСНО, *присл.*; *мол.* Те саме, що КРУТО 4. *Пафосно – круто* (Сленг-лікбез 5).

ПАХА́Н, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Почесний злодій похилого віку. *В момент гарячих побрехеньок про колишнього секретаря Хрущова та піонера Вовочку, Борис Іванович розпашіло сидів й розслаблено «по-батьківськи» слухав. З нього можна було писати портрет урківського «пахана»* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). БСРЖ, 423; СЖЗ, 78; ЯБМ, 145.

2. *крим.*, *тюр.* Батько, ватажок злочинної групи. *В одній страшнуватій*

антилюдяній обстановці, коли «маємо до діла... з високопосадовцями, що хизуються біографіями і нахилами „паханів", „злодіїв у законі"» <...> якби спало комусь на думку повторити давнє «з ким ви, майстри літератури?», зайвим було б запитувати про це Є. Плужника (ЛУ, 1.04.1999); БСРЖ, 423; СЖЗ, 78; ТСРОЖ, 146; ЯБМ, 145.

3. *інтел., журн.; ірон.* Можновладець; авторитетна посадова особа. *Світовий «пахан», імператор константинопольський, авторитет Олега, як Великого князя Київської Русі, признати не захотів* <...> (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис); *Ті, хто вважає себе «паханами» української політики й економіки, спіймали чергового облизня* (УМ, 10.06.2000); – *Ми взнали, наприклад, що наші пахани зі своїми патріотичними закликами – гімно* <...>. *Ми взнали, що кінцева зупинка червоного поїзди – це наші кістки* <...> (І. Бондар-Терещенко, Люна Росса); // *зневажл.* Політичний можновладець, чия діяльність оцінюється як злочинна. *Скромний працівник прокуреної редакції* <...> *міг* <...> *жбурляти стріли-інвективи в «бородку клінушком», у вусату пику Пахана й відвислу щелепу Ілліча Другого* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *Можновладці втратили відчуття реальності. Повернення до минулого. Присяги на вірність Пахану* [Л. Д. Кучмі] (УС, 2001, ч. 14).

4. *мн.* паханй, -ів. *мол.* Батьки. БСРЖ, 423; ПСУМС, 51.

5. *муз.* Великий барабан. Цеацура.

■ З офенської мови, де *па(о) хан* – хазяїн, власник будинку – етимологічно пов'язане із словом *пахарь*. Грачев, Мокиенко, 133.

ПАХА́НСЬКИЙ, -а, -е; *жрм.* Прикм. до ПАХАН. *У пост-совєтських республіках, де суспільство слабке, а держава паханська, відповідними є й премії з рук цієї держави* (М. Рябчук: ЛП, 2001, № 3) // Властивий, притаманний пахану. *Паханські звички.*

ПАХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.; мол., жрм.* Тяжко працювати. ПСУМС, 51.

ПАХІТО́СКА, -и, *ж.; жрм; жарт.* Цигарка. *Одна пила пиво і курила «Житан», інша смакувала різнокольоровий коктейль під тоненьку дамську пахітоску* (ПіК, 2002, № 37).

■ Від укр. заст. *пахітоска* – тонка цигарка з тютюну, загорнутого в лист кукурудзи.

ПАХНЮ́К, -а́, *ч.; мол.; жарт.* Рот. ПСУМС, 51.

ПАЦА́Н, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Молодий злодій – учень досвідченого злодія. *Паша зробив усе, щоб його «пацани» в кримінальному середовищі не засвічувалися* (ВЗ, 5.09.2002). БСРЖ, 424; СЖЗ, 79.

2. *крим.* Людина, яку поважають у злочинному світі. БСРЖ, 424. // Хороший хлопець. *Поки ми в Україні мляво святкуємо отой буржуйський День святого Валентина, нормальні пацани забавляються на справжніх пекельних карнавалах* (ПіК, 2002, № 5). СЖЗ, 78.

3. *мол.* Поважна авторитетна людина в молодіжному угрупованні. БСРЖ, 424; ПСУМС, 51.

ПА́ЦИК, -а, *ч. мол.* **1.** Дитина. ПСУМС, 51.

2. Хлопець, молодий чоловік. *Тоді малюєш собі ілюзорне майбутнє – <...> у гучних компаніях нормальних пациків, у пристойних закладах <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ПАЦЮ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Зрадник. *Пацюк – зрадник. Синон.: редиска, стукач* (КСМС).

ПА́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*, *крим.*; *зневажл.* Обличчя. БСРЖ, 424; ПСУМС, 51.

ПА́ША, -і, *ч.*; *муз.*; *жарт.* Співак Пол Маккартні. Цеацура.

ПАЯ́ЛО, -а, *с.*; *мол.* Те саме, що ПАЯЛЬНИК1.

ПАЯ́ЛЬНИК, -а, *ч.*; **1.** *жрм*; *мол.*; *крим.* Ніс великого розміру. БСРЖ, 424; СЖЗ, 78, ЯБМ, 2, 147.

◆ **Торгувати паяльником,** *жрм.* Багато, беззмістовно говорити; пліткувати. ФССГД, 179.

2. *мол.* Єврей.

ПЕВНЯ́К, -а́, *ч. крим.* Об'єкт, де можна здійснити злочин; ґарантована безпека. *Беремо тільки певняк – де є що взяти, а господар у місті зимує* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ЯБМ, 1, 160.

ПЕГА́СИК, -а, *ч.*; *крим.*; *жарт.* Недопалок. БСРЖ, 424; СЖЗ, 79; ЯБМ, 2, 147.

ПЕД, -у, *ч.*; *студ.*, *мол.*, *жрм.* Педагогічний інститут (університет). *Поступити в пед. Навчатися в педі.* БСРЖ, 425.

ПЕДА́ЛІ, -ей, *мн.*; *мол.* Взуття. *Педалі – взуття* (Сленг-лікбез 4). БСРЖ, 435.

◆ **Відкинути педалі,** *мол.* Здивуватися.

ПЕ́ДЕЛЬ, -для, *ч.*; *студ.*; *жарт.* Те саме, що ПЕД.

ПЕ́ДИК, -а, *ч.*; *жрм*; **1.** *жарт.* Гомосексуаліст. *Колись трахались цілий день, і то мало було? А тепер що? Раз на кілька днів? Тьху! Ви що, може, педики?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); БСРЖ, 425; СЖЗ, 79; ТСРОЖ, 148.

2. *зневажл.* Те саме, що ПЕДРИЛО2. [Самітник:] *Подумайте логічно: ви відпочиваєте у могилі, а зверху якісь субчики-педики кидають на вас недопалки, папірці, презервативи <...>* (А. Дністровий, Учитель).

ПЕ́ДРАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *кого.*; *мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. ПСУМС, 51

ПЕДРИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.* **1.** *ірон.* Гомосексуаліст. БСРЖ, 425.

2. *презирл.*, *лайл.* Нікчемна людина, дії і вчинки якої викликають роздратування, обурення. [Буратіно *(до Пєтрушки)*:] *Ти, педрило, ану катай, відкрий* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПЕ́ДРО, *невідм. ч.* ◆ **Дон Педро,** *мол.*; *жарт.* Хлопець, чоловік. ПСУМС, 23

ПЕДУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Педагогічний інститут (університет). *Вона педуху закінчила.* БСРЖ, 425.

ПЕЙЗАЖИ́СТКА, -и, *ж.*; *крим.* Повія, яка віддається на природі. СЖЗ, 79

ПЕ́КАР, -я, *ч. мол.* Людина, що має звичку напиватися й блювати. ПСУМС, 51

ПЕКТИ́, печу́, пече́ш, *недок*, *кого*; *мол.*, *жрм*; *вульґ.* Інтенсивно здійснювати статевий акт з кимсь. [Що єднає тебе] *з узбеком, котрий вічно готує плов і потім заманює на його тлустий запах не одну голодну студентку? І напихає її пловом, набиває її пловом, як опудало*

тирсою, і вона ціпеніє, робиться опудалом, і тоді він пече її, а в неї з рота, і з вух, і з носа сиплеться плов (Ю. Андрухович, Московіада).

ПЕНЗЛЮВА́ТИ, -лю́ю, -лю́єш, *недок.; мол., жрм*; *зах.* Іти.– *Ну, то пензлюй собі куди треба, а не повторюй безконечно, як зомбі, «я мушу йти, я мушу йти!» – скипів Хомський* (Ю. Андрухович, Рекреації); *Пензлює Швейк, старий контрабандист, і сяє весь. Бо він уже стомився* (І. Бондар-Терещенко, Постебня); *Пензлювати в ніч попідруки з підхмеленим далай-ламою, прислухаючись до його безперечних мудрощів на кшталт: «Хочеться сцяти, буде світати...»* (Книжник, 2001, № 2). * Образно. <...> *і виходить із тебе просвітлений раб / і пензлює ізнову до артівських зваб* (І. Бондар-Терещенко, Постебня).

ПЕ́НСІЯ, -ії, *ж.*; *студ.*; *жарт.* Стипендія.

ПЕ́НТЮХ, -а, *ч.* **1.** *мол.* Підліток. ПСУМС, 51.

2. *комп.* Комп'ютер модифікації «Пентіум» (Pentium). БСРЖ, 427.

ПЕНЬО́НЗИ, -ів, *мн.*; *мол.* Гроші. *Їм повідомили, що з області має приїхати якесь начальство, що скажуть щось втішне про їхні зароблені, але так і не отримані кревні пеньонзи...* (Ю. Гудзь, Ісихія). ПСУМС, 51.

■ Від польськ. *pieniądze.* Слово було відоме бурс.-сем. арго.

ПЕНЬО́ШКИ, -шків, *мн.*; *мол.* Те саме, що ПЕНЬОНДЗИ.

ПЕ-ПЕ́, *у знач. вигуку*; *невідм.*; *муз.* Те саме, що **повний Пінк-Флойд.** Цеацура.

ПЕ́ПІЧКА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол.* Чех.

■ Від чеського *Repička* – пестл. форма чоловічого імені Josef.

ПЕРЕГНА́ТИ, -жену́, -жене́ш, *док., що*; *крим., бізн.* Переказати гроші з одного розрахункового рахунку на інший. *Пережени бабки на особливий рахунок – і справа в капелюсі...* (С. Бортніков, Чистильник).

ПЕРЕДЕЗЕ́, *невідм.*, *с.*; *мол.* Те саме, що ПЕРЕДОЗНЯК. * Образно. *Прочитала одним духом, попри тверде особисте переконання, що так вірші читати шкідливо: може статися «передезе»* (Книжник, 2001, № 5).

ПЕРЕДО́З, -у, *ч.*; *нарк.* Те саме, що ПЕРЕДОЗНЯК. ПСУМС, 52.

ПЕРЕДОЗНЯ́К, -у́, *ч.*; *нарк.* Передозування наркотику. * Образно. *Скопище творів Подерв'янського – це відвертий «передозняк»* (Книжник, 2000, № 8). БСРЖ, 428.

ПЕРЕДО́К, -дка́, *ч.*; *жрм, мол.* Жіночі ґеніталії. *Думаєш, що передком усі двері повисаджуєш! Думаєш, переспала раз-другий із генеральним директором каналу і тепер можеш качати права?* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 428; ЯБМ, 151. ◆ **Слаба на передок,** *жрм*; *жарт.* Про легкодоступну жінку, яка часто й охоче погоджується на статеві контакти. [Люда:] *Ну й імпотентів, звичайно* [не б'ю]. *(Обертається в бік Маші) І слабих на передок* <...> (В. Діброва, Поетика застілля). БСРЖ, 428.

ПЕРЕКИМА́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *жрм.* Трохи поспати. *Купив пляшку перед тим, випив. На вокзалі перекимарив,*

ще було відносно рано, година десята, коли я прийшов трохи до тями і коли на душі в мене стало ще гидкіше ніж будь-коли (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПЕРЕПИ́Х, -у, *ч.*; *мол.* Статевий акт; злягання. *Але ж виникає величезна спокуса відзначити буржуйське «свято кохання» повальним «перепихом», як це зараз називається* (ПіК, 2003, № 5).

ПЕРЕПИХНУ́ТИСЯ, -у́ся, -е́шся, *док., з ким.*; *мол.*; *жарт.-зневажл.* Здійснити статевий акт з кимсь.– *Ну, чоловік і жінка хочуть перепихнутися, а тому <...> беруть та й роздягаються* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 429, ПСУМС, 52.

ПЕРЕСЕТЕ́, *вигук*; *мол.* Вираження досади, роздратування. *Я забіг у бічну вуличку, один двір виявився прохідним, а другий – ні. «Пересете»!* (Б. Жолдак, Спокуси).

ПЕРЕТЕ́РТИ, -тру́, -тре́ш, *док.*, *що*, *про що*; *бізн.*, *крим.*, *мол.* Обговорити якесь питання. *Рано чи пізно – з ним треба серйозно перетерти про Рому <...>* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ПЕРЕТРА́ХАТИ, -аю, -аєш, *док., кого. мол.* Мати численні статеві контакти. *Баб хіба мало? Всіх не перетрахати. А шкода...* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ПЕРЕТРА́ХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*; *мол.* Здійснити численні статеві контакти з різними особами. *Чоловіки і жінки <...> поперепивались, перетрахались – на душі весело, бо вдавили літру коньяку* (О. Ульяненко, Богемна рапсодія).

ПЕРЕТЯ́ГА, -и, *ж.*; *нарк.* Джгут для перетягування вен.

ПЕ́РЕЦЬ, -рця, *ч* ; *мол.* Хлопець; молодий чоловік. ПСУМС, 52

◆ **Ясний перець**, *мол.* Ясна річ, звісно; як очікувалося. *«От, Олесю, що би ти хотів, щоб в тебе була жінка страшна і тебе дуже любили чи файна, і би ти її дуже любив, і всі її любили?» <...> – Страшну, ясний перець* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 430

ПЕРО́, -а́, *с.*; *крим.* Ніж.– *Добре чиниш, що мовчиш. Перо твоє в мене. З твого дозволу лише на пам'ять* (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 430, СЖЗ, 79, ЯБМ, 2, 154

◆ **Три пера**, *крим* Гонорея (трипер). *<...> думаю, доки тута маринуватися без сигарет, підхоплю три пера, переведуть до подруги <...>* (Є. Пашковський, Безодня). * Образно. *<...> ех, забульбенили б, зняли бікс, по три пера прищепили мічурінським способом <...>* (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 430

ПЕ́РСИК[1], *у знач. вигуку*; *мол.*; *схвальн.* Вираження будь-якої позитивної емоції. ПСУМС, 52.

ПЕ́РСИК[2], -а, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Персональний комп'ютер.

ПЕРСОНА́Ж, -а, *ч. мол.* Хлопець, молодий чоловік. КСМС; ПСУМС, 52

ПЕРСОНА́Л, -а, *ч.*; *нарк.* Самокрутка з марихуани, що викурюється одноосібно, без розподілу між присутніми. ПСУМС, 52

ПЕ́РТИ, *безос., кого* **1.** *нарк.* Про стан наркотичної ейфорії. *Отже, після двох кубів мене перло день, і ще два тащило* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). ПСУМС, 52.

2. Викликати у когось позитивні емоції, доводити до захвату. *Мене від попси не пре* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 429.

3. *мол.* Сміятися. *Його так перло!* (Запис 2001 р.). ПСУМС, 52.

ПЕ́СИК[1], -а, *ч.*; *мол., інтел.*; *жарт.-ірон.* Песиміст. *Ну що ж, сьогодні в мене більше підстав бути оптимістом, ніж «песиком». Песимістом. (Ба, як я кумедно скоротив слово!..)* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

ПЕ́СИК[2], -а, *ч.*; *комп.* Знак (сивол) @.

ПЕТРО́, -а́, *ч.* ◆ **Петро Петрович,** *крим.* Портвейн. СЖЗ, 79.

ПЕТРУ́ШИТИ, -шу, -шиш, *кого*; *мол.*; *жарт.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 431.

ПЕ́ТЯ, -і, *ч. мол.*; *жарт.* Учень професійно-технічного училища. *Крім Миколки, йому легко вдалося надибати ще трьох петь (петеушників себто)* <...> (В. Врублевський, Замах на генсека).

ПЕЧЕ́РА, -и, *ж.*; *мол.* Жіночі ґеніталії. *Врешті вона втомилась і просто сіла на мене, вже не рухаючись вгору – вниз, а тільки тручись об мене, тримаючи мій м'яз усередині, тручи його об стінки своєї печери* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПЕЧЕ́РКА, -и, *ж.*; *мол.* Зменш.-пестл. до ПЕЧЕРА. *Згадую наш перший раз, коли півдня мудохався, аби вставити в її незайману печерку свій болт* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ПИВА́СИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Пиво. ПСУМС, 52.

ПИВНЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Пивна ятка. *Не мав він людського імені, проте бізнес мав і грав у карти із завсідниками дешевого «пивняка», за виграші брав горілкою* (ПіК, 2001, № 18). БСРЖ, 433

ПИВОРА́К, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Алкоголік; п'яниця. ПСУМС, 52.

ПИ́ЖИК, -а, *ч.*; *мол.* Машина марки «Пежо». *«Пижик» вухами навиворіт (модель «Пежо – 206СС»)*. (УМ. 6.03.2001).

ПИ́ЗДИТИ, пи́жджу, пи́здиш, *недок., кого, що*; *мол.*; *вульґ.* Бити когось, ударяти по чомусь. [Туз:] *Ти краще скажи, де ти дівся, коли нас з Бліном ракітнянські пиздили?* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); [Привид:] *Мій сину, то рояль, а не жиди, / Його не нада пиздить, за валюту / Його я купував...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПИЗДІ́ТИ, пижджу́, пизди́ш, *недок.*; *мол.*; *вульґ.* Говорити щось; балакати. *За столом сидять два дебіла, Буратіно і Гурвінок, п'ють і пиздять* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПИЗДЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок., кого, що*; *мол.*; *вульґ.* Те саме, що ПИЗДИТИ. [Гамлєт] *пиздячить герба з ведмедем, потім заливає шампанське в рояль і шпроти запускає туди ж* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

■ Пор. у бурс.-сем. арго *пиздя́чити* – докучати.

ПИЛА́, -и́, *ж.*; *мол.* Статевий акт. *«Ні, ну правда, я підраховував, вісімдесят–дев'яносто процентів усіх розмов – про пилу! Це – нечесно! Скрізь мусить бути пропорція. Хоча, як можна боротися з цим, якщо людство не знає гострішої насолоди!»* (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 435.

ПИЛОМАТЕРІА́ЛИ, *мн.*, *невідм.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння. ПСУМС, 52

ПИЛОСО́СИТИ, -со́шу, -со́сиш, *недок.*, *кого*; *мол.*; *жарт.* Здійснювати статевий акт з кимсь. ПСУМС, 52.

ПИРІЖО́К, -жка́, *ч.*; *крим.* Жіночі ґеніталії. СЖЗ, 80; ЯБМ, 2, 162.

ПІ́ВЕНЬ, -вня, *ч.* **1.** *мол.* Панківська зачіска. ПСУМС, 52.

2. *крим.*, *мол.* Пасивний гомосексуаліст. *Ну, а що таке півень – пояснювати не треба: це й на волі знають – чоловік з нестандартною сексуальною орієнтацією* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці); – <...> *Штатні півні за пачку «Прими» такий мінет збацають...* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 431; ПСУМС, 52; СЖЗ, 80, ЯБМ, 156.

3. *крим.*; *презирл.* Працівник міліції. СЖЗ, 80.

4. *тюр.* Радіо в камері. СЖЗ, 80.

ПІВЛІ́ТРА, -и, *ж.*; *письм.* Творча асоціяція 500. *Вже чотири роки творча асоціація 500 (в народі – півлітра) проводить фестиваль «Молоде вино»* (Книжник, 2001, № 6).

ПІ́ВНИК[1], -а, *ч.*; *мол.* Пестл. до ПІВЕНЬ 2. ПСУМС, 52

ПІ́ВНИК[2], -а, *ч.*; *жрм.* Купюра вартістю п'ять рублів (радянських). *Бурмило недбало тицьнув водієві «півника»* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 431. ■ Калька з рос. *петушок* (звукова подібність *петух-пять*).

ПІДАРА́С, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ПІДЕР2. *Моя б воля – я побудував би яку-небудь ідеальну Китайську народну республіку, так щоб Китай, але без підараса Мао* <...> (С. Жадан, Біг Мак); [Сінєглазка *(ікаючи)*:] *Вже всю штукатурку оббив, підарас...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ПІ́ДАРКА, -и, *ж.* **1.** *тюр.* Кепка ув'язненого. СЖЗ, 80; БСРЖ, 434.

2. *мол.*; *жарт.* Маленька в'язана шапочка. БСРЖ, 434; ПСУМС, 52

ПІДАРМО́Н, -а, *ч. мол.* Те саме, що ПІДАР. <...> *підармонові педіка дозволено педрити до впаду й СНІДу* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). Быков, 150

ПІДГУ́ЗНИК, -а, *ч.*; *арм.*; *зневажл.* Солдат строкової служби першого півроку служби. Балабін

ПІДДА́ТИЙ, -а, -е; *жрм.* П'яний. *У мене було вже кілька приводів у міліцію. Поставили на облік, але нічого серйозного – то за бійку, то за те, що був піддатий, або за те, що розбили вітрину в кінотеатрі* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *А я, вже піддатий, не знати чому розлютився й виплеснув чарку йому в обличчя* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *Усі жертви братів-убивць потрапляли до їхніх рук «піддаті». На*

свою біду (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 445; ЯБМ, 174.

ПІ́ДЕР; ПІ́ДАР, -а, *ч.* **1.** *жрм, зневажл.* Гомосексуаліст. *Олег з варягами <...> перебив авторитетів хозарських, мечами й секірами постинав їхні голови, а тих, що лишилися живими, сраками на гострі палі повстромлював – «підерами» (сексуальними меншинами) зробив* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис); *<...> Але ти дав мені того підара перечитати.– Лорда Уайльда?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

2. *мол., жрм; зневажл., лайл.* Нікчемна людина, дії і вчинки якої викликають роздратування, обурення.– *Нє,– знову засміявся наркоман.– Ти не казьол. Ти підер, поняв? Я тебе знаю, ти з восьмого училища. Підер!* (Ю. Андрухович, Рекреації); – *Gorky був сифілітиком? – Підаром він був* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *<...> слухав, а тоді тикав прокуреним пальцем: ти мужик, а ти підар, пшол вон!* (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 434; ЯБМ, 158. ◆ **Підер рваний,** *мол.* Те саме.– *Ще й тиняється, диви! Та ти в мене потанцюєш, підер ти рваний!* (Л. Кононович, Мертва грамота).

ПІДЕРА́Л, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ПІДЕР2. *Особливо стурбувалися підерали, які люто ненавиділи одну шосту суші за тверду мораль, яка базувалась на «домострої»* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

ПІДЕРА́СКА; ПІДАРА́СКА, -и, *ж.*; *мол.* Маленька чоловіча сумочка для грошей, документів, різних дрібниць, що носиться на руці. *<...> але тут Білинкевичу сяйнула рятівна думка, і він почав щось шукати по всіх кишенях, нарешті видобув зі своєї компактної торбинки, прозваної в народі «підераскою», вчетверо згорнутий проспект, віддрукований офсетним способом на прекрасному, якомусь аж фінському папері* (Ю. Андрухович, Рекреації); *Тим часом у загартоване вікно залазять Жан Маре і Фантомас. В руках у них підараски* (Л. Подерв'янський, Жан Маре). ПСУМС, 53.

ПІ́ДЕРКА, -и, *ж.*; *мол.* **1.** Військовий кашкет. ПСУМС, 53.

2. Те саме, що ПІДАРКА2.

ПІДЗАЛЕТІ́ТИ, -лечу́, -лети́ш, *док.* **1.** (*за що*). *крим.*; *тюр.* Бути затриманим, арештованим, засудженим до позбавлення волі. БСРЖ, 445; ЯБМ, 2, 174.

2. *(на чому)*; *жрм.* Потрапити у скрутне, безвихідне становище. БСРЖ, 445.

3. *мол.* Завагітніти (про небажану вагітність). *Гінеколог зразу сказав: – Ви, гражданочка, подзалітєлі!* (В. Врублевський, Тріщини).

ПІДІГРІ́ТИ, -ію, -ієш, *док., кого*; *мол.*; *жарт.* Пригостити когось алкоголем. БСРЖ, 449; ПСУМС, 53.

ПІДІГРІ́ТИЙ, -а, -е; *мол.*; *жарт.* Трохи п'яний; напідпитку. *Перед стійкою купчиться кілька злегка підігрітих молодичок, з ними сивоголовий чоловік у чорному костюмі* (А. Дністровий, Невідомий за вікном).

ПІДІРВА́ТИ, -ірву́, -ірве́ш, *док., кого*; *мол.* Познайомитися з кимсь для здійснення статевого акту. *ДВІ ЗОРЯНИ – дві корови, інакше не назвеш, їх двох, так як нікого більше не було під рукою,*

підірвали Серьожа і Пєтя після однієї дискотеки <...> (Синопсис станіславський необов'язковий).

ПІДІСЛАНИЙ, -ого; *мол. жарт.-ірон.* Ненормальна людина. ПСУМС, 53.

ПІД'ЇЖДЖА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., до кого; жрм.* Намагатися домовитися з кимсь за допомогою лестощів, підлабузництва. *Під'їжджати – звертатися до когось з проханням, ласкаво домагатися чогось. Синон.: підкочуватись* (КСМС). БСРЖ, 451.

ПІД'ЇХАТИ, -їду, -їдеш, *док., до кого; жрм.* Знайшовши підхід до когось, домо́витися, попросити про щось. *Під'їхати до адміністратора готелю.* БСРЖ, 451.

ПІДКИ́ДКА, -и, *ж.; крим.* Крадіжка, що здійснюється з використанням підкинутого гаманця. *І йти б мені наперстки крутить, / Чи на «підкидці» – лучче* (П. Вольвач, Бруки і стерні). ЯБМ, 2, 175.

ПІДКО́ЛКА, -и, *ж.; мол.* Невеликий дружній жарт. *Ей, хлопче, глянь-но на себе в дзеркало! – пригадав одну з найбезневинніших «підколок».– Очі в тебе вже зовсім вузькі стали, а з задка хвіст росте!* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 446; ПСУМС, 53.

ПІДКОЛО́ТИСЯ, -олю́ся, -о́лешся, *док., до кого; мол.* Зацікавитися, захопитися кимсь. *Я до неї підколовся зразу ж. Тільки вона зайшла, я вже з неї очей не зводив* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПІДНІМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок., що; бізн., ком., інд.-торг.* Одержувати щось у вигляді прибутку. *Влітку замовлень було багато, деколи за тиждень я одна «піднімала» 120–150 доларів* (ВЗ, 20.04.2001). БСРЖ, 448.

ПІДНЯ́ТИСЯ, -німу́ся, -ні́мешся, *док., (на чому); мол., ком., торг.* Покращити свій матеріяльний стан, розбагатіти; підвищити свій статус. *У Сакраменто вихідцям з України вдається добре піднятися* (Телеканал 1+1, 2002 р.); *Ще декілька місяців тому я зараховував себе до когорти саме цих зажерливих суб'єктів, маючи намір «піднятися» фінансово, строчачи оди місцевим кандидатам і знімаючи на відео їхні, переважно масивні, фігури на тлі міських руїн* (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 458

ПІДО́ШВА, -и, *ж.; мол., шк.* Вчителька. ПСУМС, 53.

ПІДСІ́СТИ, -ся́ду, -ся́деш, *док., (на що).* **1.** *нарк.* Почати вживати наркотики. *Не втримався, знову підсів на цю бридоту* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 450; ПСУМС, 53.

2. *мол.* Зайнятися давно запланованою роботою. ПСУМС, 53.

ПІДСО́С, -у, *ч.* **1.** *крим.* Відсутність засобів для існування. БСРЖ, 450; СЖЗ, 80

2. *крим.* Життя на подачках. СЖЗ, 80

3. *крим.* Надання матеріяльної допомоги. *Він і справді донедавна працював кранівником, а нині перебивався «на підсосах» – никав цілими днями селищем у пошуках дармівщини, як і ще цілий легіон подібних йому бичів* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). СЖЗ, 80.

◆ **На підсосі сидіти (бути),** *мол.* 1) У стані алкогольного похмілля. 2) У скрутному фінансовому становищі. ПСУМС, 53

ПІДСТА́ВА, -и, *ж.; мол.* Зроблена комусь навмисна неприємність. *Продавці*

та їхні клієнти вирішили здійснити «чейндж» на міському кладовищі. Але то була чиста «підстава» (УМ. 26.02.2002).

ПІДСТА́ВИТИ, -влю, -виш, *док., кого; мол.* Зробити комусь навмисне неприємність; поставити в неприємне або небезпечне становище. <...> *Запам'ятай: навколо одні зрадники. За копійку матір рідну підставлять...* (С. Бортніков, Чистильник-2). * Образно. *І наше кохання хтось просто підставив* (А. Саєнко). ПСУМС, 53; ТСРОЖ, 151.

ПІДСТА́ВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *док.; жрм.* Своєю поведінкою наразити себе на неприємність, небезпеку, незручне становище тощо. *До того ж, мешканці цього притулку побоювалися навіженої вдачі свого сусіда й навряд чи комусь забрела б в голову самовбивча думка підставитись за херню собачу* (Г. Цимбалюк, Останні проводи).

ПІДСТАВЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок., кого; мол.* Робити комусь навмисне неприємність. *Зрозумівши, що його підставляють, Порох уперся рогом і все заперечував* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера).

ПІДСТАВЛЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок.; жрм.* Своєю поведінкою наражатися на небезпеку, неприємність, незручне становище тощо. *Для Анатолія Борсюка це було, напевно, одне з найбільш складних інтерв'ю за весь час «Монологів», іноді навіть до глядацької незручності за те, як він настирливо «підставляється» під майже грубість Вульфа...* (День, 5. 02.1999).

ПІ́ЗНО, *присл.* ◆ **Пізно срати,** *мол.; вульг.* Крах, кінець. *Це ж треба так нахєрачитись, сука... А потім дивись – і все, пізно срати, викликай міліцію для опознанія* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу).

ПІ́ЙЛО, -а, *с.* **1.** *крим.; несхвальн.* Дешеве вино. СЖЗ, 81.

2. *жрм; жарт.-ірон.* Спиртний напій. <...> *вишняк був його улюбленим напоєм, і він міг видудлити відро цього пійла* (Л. Кононович, Мертва грамота).

3. *мол.; несхвальн.* Кава поганої якости. *Аж до кав'ярень Відня, з найкращою у світі кавою, та придорожніх ресторанів США з найгіршим однойменним пійлом* (Книжник, 2001, № 8).

ПІКА́П, -у, *ч.; мол.* Знайомство з дівчиною з метою здійснення статевого акту. *«Пікап» (від англійського «pick-up») – спортивно-оздоровчий зйом дівчат на вулицях та в закритих приміщеннях з метою встановлення близьких відносин (по-старому ЗНАЙОМСТВО, СПОКУШУВАННЯ)* (ПіК, 2001, № 16).

■ Від амер. розм. *pick up* – познайомитися, «підчепити когось».

ПІКА́ПИТИ, -плю, -пиш, *кого; мол.* Знайомитися з кимсь з метою встановлення інтимного контакту. *Один мій знайомий «пікапив» дівчат за допомогою нехитрого способу: підходив до вподобаного об'єкта із записником чи олівцем і поважно питав: «Чи не могли б ви мені допомогти: я проводжу соціологічне опитування»* (ПіК, 2001, № 16).

ПІЛІ́КАЛО, *у знач. вигуку; мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 54.

ПІ́НГЛИШ, -а, *ч.*; *шк.* Англійська мова.

ПІНК-ФЛОЙД, -а, *ч.*; *муз.* ◆ **Повний Пінк-Флойд.** Вираження найвищого ступеня задоволення або здивування. Цеацура.

■ Від назви рок-групи «Пінк-Флойд» (Pink Floyd).

ПІНО́ККІО, *у знач. вигуку*; *мол.* Те саме, що ПІЛІКАЛО. ПСУМС, 54.

ПІНЦЕ́Т, *у знач. вигуку*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 54.

ПІ́НЧЕР, -а, *ч.*; *мол.* Пейджер.

ПІ́ПЛ. 1. -а́, *ч., мн.* піпли́; *сист.* Людина. *Рецептурник політичних страв, яких «піпли» вже не «хавають»* (ПіК, 2001, № 42). БСРЖ, 436; ПСУМС, 54.

2. -у, *у знач. збірн.*; *мол.* Народ, люди. *Він* [Тарантіна] *не може робити інакше. Якби він просто хотів шокувати піпл – з цього нічого путнього не вийшло б...* (Л. Подерв'янський: УМ, 17.01.2001); <...> *брак змістовних інтерв'ю з представниками спортивної еліти. Натомість працівники гітари та мікрофона здобули серед «піплу» зовсім інші характеристики* (Книжник, 2001, № 12); *Відразу хочеться спертися на знаного та шанованого піплом філософа К Прудкова з його екзистенційним глобалізмом і залізною впевненістю щодо неможливості неможливого* (Книжник, 2001, № 24).

■ Від англ. *people*.

ПІ́ПЧИТИ, *безос., кого*; *мол.* Бути у поганому настрої. *Щось мене піпчить сьогодні* (Запис 2001 р.).

ПІСЮ́К, -а́, *ч.*; *комп.*; *вульг., жарт.* Персональний комп'ютер. БСРЖ, 438.

ПІСЮ́Н, -а́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. ◆ **Заквасити пісюна.** Здійснити статевий акт. **Мочити пісюна.** Здійснювати статевий акт. **Пестити / попестити пісюна,** *мол.*; *жарт.* Займатися / зайнятися оральним сексом. <...> *він просить попестити пісюна, але вона опирається і відмовляє* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). **Тіпун тобі на пісюн.** Недобре побажання комусь. ■ Перекручення *тіпун тобі на язик* – побажання кому-небудь з приводу недоречних висловлювань.

ПІТНИКИ́, -ів, *мн.*; *арм.*; *жарт.* Брудні шкарпетки. Балабін.

ПІ́ЦА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Блювання. ПСУМС, 54.

ПІШКА́РУС, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Ходіння пішки. ПСУМС, 54.

◆ **Іти / прийти і т. ін. пішкарусом.** Прийти пішки. *Француз крокує «пішкарусом» лише з невеликим рюкзаком і спальним мішком за спиною* (УМ, 16.01.2002). **Приїхати (прибути) на пішкарусі,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 186.

ПЛАН, -у, *ч.*; *нарк.* Гашиш; цигарка з гашишем. <...> *їй пасувала б тоненька троянда в долоні, а не набита планом цигарка, але мені що до того, в підземному царстві кожен живе, як бажає...* (І. Андрусяк, Шарга); *У самій зоні нички були більш зловісними. Під мостинами ховали «план», пилок коноплі, іноді й «ширку»* (О. Червінський, Ничка); [Чорт:] <...> *Ваня, ти хоч плану покури* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 439; ПСУМС, 54; СЖЗ, 81; ЯБМ, 164.

ПЛА́НЕР, -а, *ч.*; *нарк.* Людина, що курить анашу, гашиш. ПСУМС, 54.

ПЛА́НКА, -и, *ж.* ◆ **Планка падає (упала),** *мол.* Хтось втрачає самоконтроль, починає поводити себе неадекватно. *У мантелеп деколи саме таким чином падає планка, краще за цим мовчки спостерігати, скажімо, зосередитися на курінні, або взагалі на якийсь час лишити її саму* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 439; ПСУМС, 54. **Планка перебита (попливла)** *в кого, жрм.* Те саме. ФССГД, 186.

ПЛАНОВИ́К, -а́ *ч.*; *нарк.* Курець анаші, гашишу. <...> *вчені помітили дві тенденції: кількість «плановиків» – голландців з часом зменшується* <...> (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 439.

ПЛЕ́ЙШНЕР, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Лисий чоловік. ПСУМС, 54.

ПЛІ́ЗОНЬКИ, *невідм.*; *мол.* Будь ласка. *Ну, плізоньки* (Запис 2001 р.).

■ Віл англ. *please.*

ПЛУГ, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Фізично сильний хлопець, переважно з села. ПСУМС, 54.

ПЛУЖА́РА, -и, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ПЛУГ.

ПЛЯ́НДЕР, -а, *ч.*; *мол.* Пляшка з алкогольним напоєм. ПСУМС, 55.

ПЛЯ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ПЛЯНДЕР. *Дорогою ми купили ще пляху досить гидкого ягідного – виключно з огляду на сміховинно невисоку ціну* (Ю. Андрухович, З «Нового роману»).

ПЛЯЩИ́НА, -и, *ж.*; *жрм.* Те саме, що ПЛЯНДЕР. *Він би чисто вдушив плящину портвейну перед дверима, потім натиснув на дзвінок, його б потім чисто люб'язно запросили до квартири, подали б чай, цукерки, печиво, все те, на що здатні добропорядні господині, а ще через десять хвилин Митько повільно відрубався б і сказав господарям «від вашого чаю я просто п'янію»* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії); *Не ховаючись, він цмулив коньяк прямісінько з горла плящини* (Л. Дереш, Культ).

ПЛЯЩИ́НКА, -и, *ж.*; *жрм.* Зменш.-пестл. до ПЛЯЩИНА. *Ось він* [львівський алконавт] *підходить з плящинкою, / Смерті печальний обранець* <...> (В. Неборак, Епос про тридцять п'яту хату).

ПОБАЗА́РИТИ, -рю, -риш, *док., з ким*; *крим., мол.* Поговорити з кимсь. *«Ну добре, побазарили й будя!»* (В. Діброва, Збіговиська); *Тільки не думай тікати – куля дістане. Я вже заспокоївся, просто хочу побазарити* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 442; ЯБМ, 169.

ПОБУТОВУ́ХА, -и, *ж.*; *міл., жрм.* Випадок, правопорушення у побуті. *Однак, ця «побутовуха» вразила навіть бувалих у бувальців правоохоронців* (УМ, 26.02.02). БСРЖ, 85; ТСРОЖ, 21.

ПОБУХА́ЙЛІВКА, -и, *ж.*; *мол.* Пиятика. ПСУМС, 10.

ПОВАЛІ́Й. ◆ **Повний повалій,** *жрм.*; *жарт.-ірон.* Стан сильного алкогольного сп'яніння.

■ Жарт. переосмислення прізвища української естрадної співачки Таїсії Повалій.

ПОВІ́ТРЯ, -я, *с.*; *крим.*, *мол.* Гроші. БСРЖ, 103; ПСУМС, 55.

ПОВ'ЯЗА́ТИ, -в'яжу́, -в'я́жеш, *док.* **1.** *кого*; *крим.*, *міл.*; *мол.* Затримати, арештувати когось. *«Що ж,– подумала,– додому у найближчі дні заявлятися не можна, бо пов'яжуть. Мати, мабуть, вже підписала папери на спецуху...»* (В. Врублевський, Замах на генсека); *Днями черкаські убозівці пов'язали двох любителів отрути* (УМ, 1.03.2001). БСРЖ, 443; СЖЗ, 81; ЯБМ, 171.

ПОГАНЯ́ЛО, -а, *с.*; *крим.*, *мол.* Кличка, прізвисько. *Останнього* [Ломбрадорця] *ніхто і в голові не тримав – звідки взялося таке чудернацьке поганяло* (О. Ульяненко, Рецидив); *Навіть спостерігаючи тривалий час за творчістю музиканта, я дізнався дещо новеньке... Наприклад, те, що Олег у дитинстві був доволі гладким, за що й отримав відповідне «паганяло»* (Книжник, 2001, № 24). БСРЖ, 443; ПСУМС, 55; СЖЗ, 81.

ПОГРЕБТИ́, -бу́, -бе́ш, *док.*; *мол.* Піти. *Погребе на кавусю, найліпшу в цім найманім місті. / Там нарід екзотичний і черга найдовша* <...> (В. Стах: Молоде вино); ... *Членистоноге тіло у безміри погребло...* (В. Неборак, Епос про рідну хату).

ПОДА́ЧА, -і, *ж.* ◆ **З подачі** *чиєїсь* (робити щось), *мол.*; *жрм.* За порадою, вказівкою когось. БСРЖ, 444; ФССГД, 188.

ПОДЛОЯ́ГІДНЕ, -ого; *мол.*; *жарт.-ірон.* Плодоягідне вино.– *До чого тут Шапіро,– чортихнувся базиль, який чекав як не продовження розмови про «подлоягідне», то хоча б сварки про нього* (Б. Жолдак, Атиклімакс).

ПОДЛЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Поляк.

ПОДРУ́ГА, -и, *ж.*; *мол.* Дівчина. *З мене курва дере, така носата / Грошогуба формійського подруга!* (Т. Лучук, Катулл у версіях...). ПСУМС, 55

ПО́ДЯ, -і, *ч.*; *мол.*; *письм.* Письменник Лесь Подерв'янський.

ПОЖЛОБИ́ТИСЯ, -блю́ся, -би́шся, *док.*; *жрм, мол.* Виявити жадібність. *Наприклад: Гамлет не вмер. Бо отрута* <...> *була застара, більше року, як їй термін вийшов. А Клавдій, дядько його, пожлобився на нову* (В. Діброва, Збіговиська).

ПОЇ́ХАНИЙ, -а, -е, *на чому*; *мол.* Надміру захоплений чимось. <...> *звичайно в них непогана зарплата, власні клієнти, поїхані на західному психоаналізі, обтяжені секспроблемами* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ПОЇ́ХАТИ, -їду, -їдеш, *док.*; *мол.*, *крим.* Збожеволіти, почати поводити себе як божевільний.– *Дівчата, а вам не здається, що ми всі «поїхали»?* (М. Гримич, Чи чуєш, Марго?); [Ж о р а :] *Совсєм поїхав пацан* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 452; ПСУМС, 55.

◆ **Криша поїхала.** Див. КРИША. **Поїхати мізками (дахом).** Те саме. *«Здається, він дещо поїхав мізками,– констатував для себе Немирич.– У психіатрів такі речі трапляються»* (Ю. Андрухович, Рекреації); *А потім, щоб не поїхати дахом, я буду тихо, дуже тихо і дуже довго напиватися з великої*

красивої пляшки (М. Мишкало, Майже європеєць).

ПОКЕМА́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *жрм*; *жарт.* Трохи поспати. <...> *піду, покемарю на вокзалі до поїзда* <...> (Є. Пашковський, Безодня); – *Сідайте та покемарте трохи.– до нас* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 453.

ПОКЛА́СТИ, -аду́, -аде́ш, *док.* **1.** *кого.*; *крим.* Убити. БСРЖ, 456; СЖЗ, 82; ЯБМ, 202.

2. *що*; *крим.* Відкинути щось. БСРЖ, 456; СЖЗ, 82.

3. *на що*; *мол.*; *зневажл.* Перестати цікавитись чимсь, перестати робити щось. *Покласти на навчання.* БСРЖ, 456; ПСУМС, 34.

4. *на кого, на що*; *мол.*; *зневажл.* Виразити свою зневагу, байдужість до когось, чогось. *Той віщує так, що всіх врятує, Той на всіх поклав і медитує...* (В. Недоступ). БСРЖ, 456.

◆ **Покласти (забити) болт (член, пеніс)** *на кого, на що*; *мол.*, *жрм.* Поставитись до когось, чогось байдуже, зіґнорувати. *...Який це кайф – покласти на все пеніс. Змести всі питання до купи, до брудної смердючої купи і накласти на них ще більшу купу* (В. Неборак, Увертюра до роману «Пан Базьо та інші»).

ПО-КНУРЯ́ЧОМУ. Присл. до КНУРЯЧИЙ. *А він мстив, як умів. За її словами – по-кнурячому. Як найпростіше образити підстаркувату дружину? Звичайно, що завести значно молодшу від неї коханку* (УМ, 19.05.2001).

ПОЛІРО́ВКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Пиво чи вино, які вживають після міцніших напоїв. *Разом із друзями хлопець набрався по саму зав'язку. І захотів ще й «поліровки». По те пиво молодик і подався у місцевий генделик* (УМ, 26.01.2002).

ПОЛІРО́ВОЧКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Пестл. до ПОЛІРОВКА. *Віра чекає саме цього моменту застілля, щоб узяти пляшку сухого (поліровочку) і розпочати правдиві задушевні розмови з подругами юності* (Є. Кононенко, Віра, Надя, Яна).

ПОЛІРУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*, *що чим*; *мол.*, *жрм.* Випивати невелику кількість спиртного напою після великої кількости іншого. *Пиво полірують вином.* БСРЖ, 455; ПСУМС, 55.

ПОЛІРУВА́ТИСЯ, -у́юся, -у́єшся, *недок.*, *(чим)*; *жрм.*; *жарт.-ірон.* Пити пиво чи вино після міцніших напоїв. *Вони вже поліруються шампанським* (Запис 1999 р.). БСРЖ, 455.

ПОЛІТУ́РА, -и, *ж.*; *жрм.* Неякісний, низькопробний алкогольний напій. <...> *а ще після кількарічного вживання «політури» причащається до шотландського віскі* <...> (Книжник, 2001, № 2). БСРЖ, 455.

■ Від. літ. *політура* – спиртовий розчин природної смоли, який використовують як лак для покриття дерев'яних поверхонь.

ПОЛУНИ́ЧКА, -и, *ж.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Щось непристойне, пов'язане із сексом, еротикою або порнографією. *У невеликому газетному дописі* <...> *п. Земляний примудрився зібрати більше «полунички», ніж п. Забужко у мемуарах, названих романом* (М. Рябчук, Критика за п'ятою графою).

ПОЛЯ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Стіл із спиртним і закусками. *Позаду – «поляна», накрита на роботі, і застілля з родичами* (Є. Кононенко, Віра, Надя, Яна); *А у відповідь наклали стільки всяких харчів, що в Єгора з товаришами вийшла справжня «поляна». Чого там тільки не було: бутерброди, огірочки, помідорчики, зелень...* (День, 17.08.2001). БСРЖ, 457; ПСУМС, 55.

ПОНЕДІ́ЛОК, -лка, *ч.*; *крим.*; *зневажл.* Розумово відстала людина. БСРЖ, 459; СЖЗ, 82; ЯБМ, 2, 206.

ПОНТ, -у, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.* Обман, хитрість; видимість чогось. *Але автора немає. Немає й літератури. Не пробуджує думку, не витискає почуттів – суцільні понти й виверти, або «соціяльний заказ-з-з-з»* (Книжник, 2001, № 19). БСРЖ, 459; СЖЗ, 82; ТСРОЖ, 157; ЯБМ, 206.

◆ **Брати на понт** *кого*, *крим.* Діяти щодо когось, у т. ч. й на слідстві, погрозами, хитрістю, залякуванням та ін.– *Не треба брати мене на понт, шановний Іване Івановичу,– у голосі Ткача дзвенів метал* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 459; ЯБМ, 2, 117. **З понтом,** *мол.* Наче, ніби.– *Ти вже командуєш, мною, Січкарю! З понтом я твій опер!* (А. Кокотюха. Повернення сентиментального ганстера). * Образно. *Сто разів воскресай, хоч і з понтом помер ти, Хто повірить, що ти достеменно воскрес ...* (І. Світличний, Голос доби). БСРЖ, 459. **З понтом** (*робити що*), *крим.*, *мол.* Навмисне, спеціяльно.– *Він завжди був на колесах. Коли й квартири не мав. З понтом лишав стару «Победу» біля «Волги» директора НДІ* (Є. Кононенко, Колосальний сюжет). **Понти бити,** *крим.* Удавати чесну людину, щоб відвести підозру. СЖЗ, 82. **Понт наводити.** 1) *крим.* Створювати видимість благополуччя. СЖЗ, 82. 2) *мол.* Створювати видимість чогось. *Купив «Чінзано» навести понти* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»). БСРЖ, 459. 3) *мол.* Переживати з приводу неможливости здійснення чогось. ПСУМС, 46. **Понти колотити.** 1) *крим.* Брехати. *З уряду Ющенка ніхто у відставку не йде, хоча проолігархічні засоби масової інформації в очікуванні звітної наради «колотили понти» ледь не в тому сенсі, що «каюк» уряду настане в унісон з «каюком» енергетичній галузі* (УМ, 10.06.2000). ПСУМС, 35; ФССГД, 190.; ЯБМ, 2, 448; 2) *мол.*, *з ким.* Товаришувати. ПСУМС, 35. **Урвати понт,** *крим.* Обдурити. СЖЗ, 104.

2. *крим.* Прибуток. БСРЖ, 459; СЖЗ, 82, ЯБМ, 2, 206.

3. *крим.*; *мол.*; *несхвальн.* Самовпевнена поведінка, самовихваляння; апломб, гонор. *Нічого мужик, понту тільки багато* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 459; ПСУМС, 55; СЖЗ, 82. ЯБМ, 2, 206. ◆ **Без понтів,** *мол.* Без вихвалянння. *Лесь* [Подерв'янський] *і в житті лишається аристократом. Без понтів* (Книжник, 2001, № 2); **Гнати понти,** *мол.* Хвалитися. Сленг-лікбез4.

ПОНТО́ВИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** *несхвальн* Той, який демонструє свою позірну вищість. *Він завжди був понтовий перець.* БСРЖ, 460; ПСУМС, 55.

2. Про річ, одяг і т. п. як засіб чийогось самовихваляння, пихи. *Сєва мав власну*

майстерню на базарі, де гострив все – *від «понтових» щипчиків для нігтів до сокир* (В. Діброва, Збіговиська).

ПОНТОВИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Людина занадто високої думки про себе, схильна до самовихваляння.

ПОНТО́ВО, *присл.*; *мол.* З претензією, виклично. *Вони теж з усіма вітаються, з нами зокрема, схожі на робітників після нічної зміни, але навряд чи італійські робітники ходять о четвертій ранку по рестораціях, надто понтово, скоріше, теж якісь меломани* (С. Жадан, Біг Мак).

ПОНТОВО́З, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Фунікулер.

ПОНТУВА́ТИСЯ, -ту́юся, -ту́єшся, *недок.*; *крим.*, *мол.*; *несхвальн.* **1.** Поводитися таким чином, щоб привернути до себе увагу; демонструвати позірну вищість. *Толя – хлопчик понтовий, бо із небагатої сім'ї. І тому понтувався ще дужче, ніж із багатих* (Б. Жолдак, У режимі вставки). БСРЖ, 460.

2. Вихвалятися. БСРЖ, 460.

ПОНЯ́ТТЯ, -я́ть, *мн.* **1.** *крим.* Зведення законів злочинного світу. БСРЖ, 460. ◆ **Жити (життя) за поняттями.** Про дотримання законів злочинного світу. *У «ничці» вирує істинне життя «за поняттями» – торгують, репетирують <...>, ненавидять і люблять* (День, 24.02.1999). БСРЖ, 460.

2. *мол.* Закон, за яким живе певна соціяльна група. ПСУМС, 55.

ПОПАНДО́С, -у, *ч.*; *мол.* Ситуація, коли руйнуються плани. *ПОПАНДОС – неприємна ситуація.* (Синопсис станіславський необов'язковий). ПСУМС, 55.

ПОПЕЙБО́ЛУ, *безос.-пред.*; *кому що*; *мол.* Байдуже, все одно. ПСУМС, 55.

ПОПЕНГА́НЕН, -у, *ч.*; *крим.* Зад, сідниці. БСРЖ, 461; СЖЗ, 83.

ПОПЕНЗЛЮВА́ТИ, -ю́ю, -ю́єш, *док.*; *мол.*; *зах.* Піти кудись; віддалитися. *А тоді попензлюю праворуч* (Ю. Андрухович, Рекреації); – *Чекай, я зараз! – кинув я Катерині і попензлював до стійки* (А. Мухарський, Попса для еліти).

ПОПИЛЮ́ШКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.*, *зневажл.* Жінка легкої поведінки.

■ Див. ПИЛА.

ПОПИСА́ТИ, -ишу́, -и́шеш, *док. крим.* Порізати що-небудь, кого-небудь. *Підвівшись, він шурхнув рукою в кишеню куртки і верескливо вигукнув: «Попишу, суки!»* (М. Омельченко, Свято біди); *Так я його опасочкою, бритвочкою ледь не пописав, поганявши по нашому ретровському домі, де з водопровідних кранів сеча сюрчить, і навпаки* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 461; СЖЗ, 83; ЯБМ, 210.

ПО́ПКА, -и, *ж.*; *тюр.*, *крим.* **1.** Наглядач, охоронник; конвоїр. БСРЖ, 461; ЯБМ, 2, 210.

2. Вартовий на вишці. <...> *нестримний потяг до волі, який кидав зека на колючий дріт «запретки» під кулю «попки» на вишці* (Книжник, 2001, № 2). БСРЖ, 461; СЖЗ, 83; ЯБМ, 2, 210.

ПОПКА́Р, -я́, *ч.*; *тюр.* Те саме, що ПОПКА. *Затхлим тюремним коридором* нарізає таси *(або ж* випав на таси *тобто ходить туди-назад)* попкар *(контролер), який пасе арештантів, себто стежить за ними* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ПОПОЛА́М, *безос.-предик., кому що; мол.* Байдуже, все одно. БСРЖ, 461; ПСУМС, 56.

◆ **Бути (прийти) в пополамі,** *мол.; жарт.-ірон.* Про стан сильного алкогольного сп'яніння. <...> *а бомж уже в пополамі* <...> (Телеканал 1+1, 2001 р). БСРЖ, 461.

ПОПРИКО́ЛЮВАТИСЯ, -юююся, -юєшся, *недок., з кого.; мол.* Пожартувати; посміятися, познущатися з когось.– *Будуть анархісти, поприколюємося* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 461.

ПОПСА́, -й, *ж., збірн.; мол., жрм; несхвальн.* Популярна естрадна музика низького художнього рівня. *ПОПСА – музика для лохів, биків, рогулів, тормозів, давнів* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 462; ТСРОЖ, 157.

■ Від англ. *pop* – популярна музика, зокрема сентиментальні пісні, призначені для масової аудиторії, на відміну від джазу і класичної музики. ТСРОЖ, 158.

ПОПСО́ВИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** *схвальн.* Гарний. *Попсовий куртяк.* // Елеґантний, сучасний. БСРЖ, 462; ПСУМС, 56.

2. Який стосується поп-музики, індустрії розваг. *Попсовий репертуар.* БСРЖ, 462.

3. *несхвальн.* Низькоякісний; примітивний. *Не купуй цей підручник: я його читав, він попсовий* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 462; ПСУМС, 56.

ПОРНУ́ХА, -и, *ж.; жрм.* Література, кінофільми і т. ін. порнографічного змісту. *Юрчик у підборі фільмів користувався виключно своїми смаками, тому на касетах переважала порнуха* (А. Кокотюха, Тупик для втікача); *Замість писати чорнуху, порнуху й дебільні серіали – граємося в інтелектуальні ігри з вогнем, виштовхуючи основну масу читачів в духовну росію* (Книжник, 2002, № 1). БСРЖ, 469; ТСРОЖ, 159.

ПОРО́ЖНІЙ₁ -я, -є; *крим., мол.* Про людину, яка не має при собі грошей.– *Приніс? – зустрів Юзь Арсена, ніби він щойно до магазину вибіг.– Я порожній.* (В. Слапчук, Втома воїна); *Я порожній, абсолютний голяк* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 491; ЯБМ, 2, 262.

ПОРОЖНЯ́К, *ч.* **1.** -у́; *крим., мол.; несхвальн.* Порожня розмова; беззмістовна або брехлива інформація. БСРЖ, 463, ПСУМС, 56; ЯБМ, 2, 212.

◆ **Гнати (ганяти) порожняк(и).** 1) *крим., мол.* Говорити дурниці. БСРЖ, 463; ПСУМС, 56. 2) Слухати низькопробну музику. ПСУМС, 56.

2. -а́; *крим.* Те саме, що ПОРОЖНІЙ. ЯБМ, 2, 212.

◆ **Жити порожняком,** *мол.* Жити без грошей. <...> *останні гроші любиш тратити, щоби від них не залежати і жити «порожняком»* (А. Дністровий, Невідомий за вікном).

ПОРОСЯ́, -я́ти, *с.; крим.; жарт.* **1.** Гаманець з грішми. БСРЖ, 463; СЖЗ, 83; ЯБМ, 2, 212.

2. Чоловічий статевий орган великого розміру. БСРЖ, 463; СЖЗ, 83; ЯБМ, 2, 212.

ПОРО́ТИ, -рю́, -реш, *недок., кого; крим., мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 463; ПСУМС, 56; ЯБМ, 2, 213.

ПОРО́ТИСЯ, -рю́ся, -решся., *недок.; мол., крим.* Здійснювати статевий акт; злягатися. <...> *ми хочем кушать і поротися! поротися й кушать* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 463; ЯБМ, 2, 213.

ПОРТО́СИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Портвейн. *Це Михайло Сергійович* [Горбачов] *«присадив» народ на «шмурдяки», «портосики», «плодово-вигідні»* (УМ, 20.08.2002 р.).

ПОРТЮ́ША, -і, *ч. мол.*; *жарт.* Портвейн.

ПО́РШЕНЬ, -шня, *ч.*; *мол.* Нога. ◆ **Шевелити поршнями (матнею),** *мол.*, *жрм.* Швидко йти, поспішати. БСРЖ, 464; ФССГД, 145.

ПОСАДИ́ТИ, -аджу́, -а́диш, *док., кого, на що*; *мол.* Привчити когось до вживання наркотиків. БСРЖ, 464.

◆ **Посадити на стакан**. Див. СТАКАН.

ПОСИПУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Сіль. ПСУМС, 56.

ПОСУ́НУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*; *жрм.* З'їхати з глузду; почати поводити себе дивно. ◆ **Посунутися глуздом.** Те саме. *А ще Сану називав причинною, сказав я, та ви всі посунулись глуздом, п'єте, цілуєтесь, обнімаєтеся з людьми, яких у вічі не знаєте, потім тільки плечима знизуєте* (В. Шкляр, Ключ).

ПОТРЯ́СНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Прекрасний, чудовий; який викликає захоплення. *Ще з літака викликала службове авто, а по дорозі з аеропорту дізналася від водія потрясну новину* <...> (В. Врублевський, Нардепка). БСРЖ, 467.

ПОТУСУВА́ТИСЯ, -су́юся, -су́єшся, *док.*; *мол.* Зустрітися з друзями, приємно провести час у компанії. *Врешті троє таких вирішує, що непогано було б з нами потусуватися, порозповідати нам тупих анекдотів* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *До Львова приїздить потусуватись. Тут більше тепла, розуміння* (День, 1999, № 20). БСРЖ, 467.

ПОТУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол.* Сміятися з когось, чогось, веселитися. БСРЖ, 43, КСМС.

ПОТУ́ХЛИЙ, -ого; *мол.* **1.** П'яний. **2.** Стомлений.

ПО́ФІҐ, *безос.-пред., кому що*; *мол.* Байдуже; все одно.– *Чесно кажучи, мені пофіґ, Дано, що тобі кепсько* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 467.

ПОФІҐІ́ЗМ, -у, *ч.*; *мол.*, *жрм*; *жарт.-ірон.* Стан байдужости, апатії; відсутність інтересу до оточуючого світу; презирство до зовнішніх умовностей. *Анотаційні ж огляди цього видання незрідка рясніють речами, які можна пояснити чи то необізнаністю, чи то цілковитим «пофіґізмом» рецензентів* (Критика – 2002 – ч. 1–2); // Недбальство. *Більшість слідчих дій – хрестоматійні ілюстрації повного професійного пофіґізму* (ПіК, 2002, № 6). БСРЖ, 467, ТСРОЖ, 160; ТСРЯ, 485.

ПОФІҐІ́СТ, -а, *ч.*; *мол.* Людина, перейнята пофіґізмом; яка культивує його в собі та інших. *«Чи й треба казати, що пофіґіст виходить переможцем з герцю* (Книжник, 2001, № 5); *Коли знедуховлений і знеможений люд ледь фізично виживає, шовініст і «пофіґіст» торжествує, бо чим гірше, тим краще* (ПіК, 2000, № 2). БСРЖ, 467; ПСУМС, 56, ТСРОЖ, 161, ТСРЯ, 485

ПОФІҐІСТИ́ЧНИЙ, -а, -е; *мол.* Байдужий (про стан, ставлення до чогось). *Західні інтелектуали й аналітики своїм відстороненим, а часом пофіґістичним ставленням, вважають наш регіон сферою*

російського впливу (Кижник, 2001, № 21).

ПОФІҐІ́СТКА, -и, *ж.*; *мол.* Ж. до ПОФІҐІСТ. *А ще в книжечці можна зустріти <...> кальянне попахкування гусені-пофіґістки <...>* (Книжник, 2001, № 24).

ПОХЕ́ЗАТИ, -аю, -аєш, *док.*; *мол.*, *жрм.* Справити велику нужду. *Четвертим днем, похезавши, вихиливши зо два літри сусідського самогону, поперся в синагогу* (О. Ульяненко, Ізгої).

ПОХИЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *док.*, *(куди)*; *мол.* Піти кудись.– *Я б не відмовився зараз і від одеколону,– сказав Вітько.– Так, треба ж засосати ще... – погодився Сашко.– Похиляли в наш регіон* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 467.

ПОЦ, -а, *ч.*; *мол.*, *жрм*; *зневажл.*, *лайл.* Дуже погана й нешанована людина. *Тоді хутчіш, ніж кролик вздрочить, наш дідусь сивенький прийомами кон-фу виймає серце в поца із грудей* (Л. Подервʼянський, Король Літр); *Такий думає, як у нього стоїть, то він вже король. А він – поц, і все тут, просто козел!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ПСУМС, 56. // *крим.* Дурень. *Проживати написане – це не бути поцом, посміховиськом, а жити, як кожному Бог виділив у житті* (Книжник, 2001, № 7). ЯБМ, 2, 223.

◆ **Віспяний поц,** *мол.* Те саме. *Пензлюй, віспяний поц, і не показуйся, поки не наберешся розуму* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках).

■ З їдиш: *pots* – чоловічий статевий орган.

ПО́ЦЕНЬ, -цня, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ПОЦ.

ПОЦИДРИ́КАЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ПОЦ.

ПО́ЦИК, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ПОЦ. *Я збагнула вже доволі пізно, що в чоловікові повинна також бути жіночність, я маю на увазі не жіноподібних поциків, а сильного чоловіка, який може собі дозволити бути м'яким і слабким. Але – дозволити!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ПОЦИЛУ́НОК, -нка, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.*, *зневажл.* Те саме, що ПОЦ.

■ Жарт. перекручення літер. *поцілунок.*

ПОЦИ́НА, -и, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПОЦ.

ПОЦМЕ́ЙСТЕР, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПОЦ. ПСУМС, 56.

ПОЦНАЛЬДІ́НІ, *невідм.*, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПОЦ.

ПОЦЮ́ГА, -и, *ч.*; *мол.*; *зневажл.*, *лайл.* Те саме, що ПОЦ.

ПОШТРИ́КАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *док.*; *мол.* Здійснити статевий акт з кимсь. *Поштрикалися хвилинку, як кролики, вона сказала, що було дуже добре, я навіть тоді не повірив, але не став з'ясовувати* (С. Процюк, Love story).

ПОЮ́ЗИТИ, -ю́жу, -ю́зиш, *док.*; *мол.* Поносити чийсь одяг, чиюсь річ. *Дай мені поюзити свій бег* (Запис 2001 р).

■ Від англ. *use* – користуватися, застосовувати.

ПО́ЯС, -у, *ч.* ◆ **Дерев'яний по пояс,** *мол.*; *зневажл.*, *жарт.-ірон.* Про дурну, недоумкувату людину. БСРЖ, 469; ПСУМС, 21.

ПРА́ВИЛЬНИЙ, -а, -е; *крим., схвальн.* Справжній, гарної якости. БСРЖ, 468; СЖЗ 84; ЯБМ, 2, 225 ◆ **Правильна покупка.** Гарна здобич. СЖЗ 84; ЯБМ, 2, 225.

ПРАЙС, -у, *ч.*; *мол.* Гроші. БСРЖ, 469; ПСУМС, 57.

■ Від англ. *price* – ціна.

ПРА́ПОР[1], -а, *ч.*; *арм.* Прапорщик. *Я пригадую свого військового «прапора», котрий вражав мене поетикою своєї лайки, її величчю* (Л. Подерв'янський: ПіК, 2001, № 13); <...> *вже працюючи завскладом на молокозаводі, Олександр зустрівся із колишнім прапорщиком із зони – той прийшов проситися на роботу. До речі, «прапор» був не вельми коректним у поводженні з ув'язненими, в тому числі й з Олександром* (День, 16.06.2001). БСРЖ, 469; ПСУМС, 57.

ПРА́ПОР[2], -а, *ч.* ◆ **Прапор в руки** *кому, мол.* Дозвіл, заклик зробити щось. *Йти на контакт з адміністрацією, вислужуватися перед псами? ... Коли комусь до вподоби вилизувати чийсь зад – прапор йому в руки* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ПРЕ́ДКИ, *мн.*, -дків; *мол.* Батьки. *В Черкасах були не менш симпатичні батьки. Або «предки», як він їх називав* (А. Дімаров, Містечкові історії). БСРЖ, 470; ПСУМС, 57.

ПРЕЗ, -а, *ч.*; *крим., мол.* Презерватив. БСРЖ, 470; СЖЗ, 84; ЯБМ, 2, 226.

ПРЕ́ЗИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Презерватив. *Я зовсім забув про презик!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). <...> *хоча й гумовий може гумійовий / галоші презик й шапочок басейний* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 470.

ПРИАТА́ЧИТИ, -чу, -чиш; *комп.* Зробити додаток до повідомлення електронною поштою. *Приатач мені доки.* Синишин, 24.

■ Від англ. *attachment* – прикріплення.

ПРИБАБА́Х, -у, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Дивна звичка чи риса характеру. *Ледь знизала плечем, розважливо мовила: – У кожного свої прибабахи* (В. Слапчук, Втома воїна). ◆ **З прибабахом (прибабахами).** З дивацтвами (про людину). *Просторіччя, жаргонізми, арготизми* <...> *входять у різні, навіть «поважні» тексти (гаплик, поїхав дах, пішов банячити, ловити кайф, люди з «прибабахом»)* (О. Сербенська, Інноваційні процеси...). БСРЖ, 471; ПСУМС, 57.

ПРИБАБА́ХАНИЙ, -а, -е; *мол.* Дивний. <...> *просто вона ось така прибабахана, сидить собі у ванні, телефонує звідти – з ванної – своїм друзям* <...> (С. Жадан, Біг Мак); *Якісь сербські народні оркестри, старі саундтреки, до того ж Сільві, як завжди, мала повні кишені свого прибабаханого нового джазу, який вона всім рекомендувала і який, крім неї, ніхто не слухав, оскільки цей новий джаз слухати просто неможливо* (С. Жадан, Біг Мак).

ПРИБАМБА́С, -у, *ч., частіше мн.* прибамба́си, -ів; *мол.* **1.** Додаткові надлишкові, орнаментальні деталі чогось, що прикрашають і часто підвищують вартість. *Михась прямував тротуаром, викладеним шикарною бруківкою, минав якісь елегантні огорожі – чавунні, ковальської роботи, прикрашені безліччю усіляких металевих «прибамбасів»* (СМ, 8.10.1998); *Хлопчикам і дівчат-*

кам купуватимуть різні іграшки (одним – залізницю з фантастичними «прибамбасами»), другим – нудних ляльок (УМ, 28.03.2000); *Кросівки з прибамбасами.* БСРЖ, 471; ТСРОЖ, 163; ПСУМС, 57.

2. Те саме, що ПРИБАБАХ. *«Ти мені скажи – на хера я сюди їхав, вдома таких самих прибамбасів мав – отак-о!»* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *Набридли мені твої прибамбаси!* (А. Кокотюха, Тупик для втікача).

◆ **З прибамбасами**. 1) З надлишковими деталями. <...> *влаштуємо вам весілля по-нашому, з прибамбасами* (СМ, 24.11.1995). 2) Те саме, що **з прибабахом.** *Звісно, я не раз чула, що з «цим типом» спілкуватися непросто, що він надто високої думки про свою персону, що він «взагалі з прибамбасами»,– але такого ніяк не очікувала!* (В. Врублевський, Нардепка); *Сім моніторів безкінечно прокручують анімаційний серіал на тему «шизофренії». <...> Дві однакові на вигляд жінки. Одна – з «прибамбасами», друга – «абсолютно нормальна». Перша мовчки проколює ногу виделкою, обпікає свічкою палець...* (УС, 2001, ч. 21).

ПРИБА́ЦАНИЙ, -а, -е; *мол., жрм; несхвальн.* Несповна розуму; придуркуватий <...> *вона-бо була «поетеса гостро трагічного світовідчуття», як колись писав про неї вдома один прибацаний критик* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *Зрештою, я би міг вже поїхати додому, але вдома у мене нікого немає, а тут хоч і прибацана, але все ж компанія, і вікенд лише починається, так що поїду пізніше* <...> (С. Жадан, Біг Мак).

ПРИДОВБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док., до кого; мол.; несхвальн.* Настирливо звертатися до когось з якимись проханнями, запитанями, вимогами; набриднути комусь чим-небудь. *До мене колись придовбалося два здорових негри: «Как дєла, дєвушка, как дєла»* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ПРИЙНЯ́ТИ, прийму́, при́ймеш, *док., що; жрм.* Випити спиртного. ◆ **Прийняти на груди.** Те саме. *Учені Каліфорнійського університету стверджують: від похмілля не відкараскатися чоловікові вагою 80 кг, який «прийняв на груди» 5–6 чарчин, а 60 кг мадам вистачить і 3–5 скляночок спиртного* (УМ, 3.01. 2002). БСРЖ, 476; ЯБМ, 2, 235.

ПРИКИ́Д, -у, ч. **1.** *мол., крим.* Будь-який одяг. *На роботі на мій прикид ніхто не звернув уваги, зате всі з величезною цікавістю розглядали білий пластир на чолі* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); *Навіть Шер, відома любителька поепатувати публіку відвертими «прикидами» з прозорої тканини абощо, з'явилася у суворій чорній сукні* (УМ, 18. 06.2000). БСРЖ, 474; ПСУМС, 57; СЖЗ, 84, ТСРОЖ, 164; ЯБМ, 230.

2. *мол.; схвальн.* Гарний, дорогий, модний одяг. *В подальших контактах з'ясувалося, що Андрій – мудак із позірно аристократичним прикидом, всередині – гнилий півхуйчик* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 474

ПРИКИ́ДУВАТИ, -ую, -уєш, *док. мол.*
1. Брати до відома, уявляти собі щось. БСРЖ, 474.
2. Думати, планувати. ПСУМС, 57.
3. Приміряти, підбирати одяг комусь. БСРЖ, 474; ПСУМС, 57.

ПРИКИ́НУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.* **1.** *що.* Зрозуміти, взяти до відома, уявити собі щось. *Прикиньте, я тут цілими днями сиджу один, з котом* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Прикинути – осмислити, зрозуміти значення чогось* (КСМС).
2. Подумати, спланувати щось. ПСУМС, 57.

ПРИКИ́НУТИЙ, -а, -е; *мол.*, *крим.*; *схвальн.* Модно, гарно вдягнений. БСРЖ, 474; ПСУМС, 57; ЯБМ, 2, 230.

ПРИКО́Л, -у, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.* Жарт, розіграш; дотепний вислів. *Сєрому відомі їхні приколи* <...> (Є. Пашковський, Безодня); *Почалася розмова з тупими приколами* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Коли вони бачать на телеекрані чергову гладеньку пику вітчизняного політика, то одразу перемикають на неінтелектуальний бойовик* <...> *або на сумнівні «приколи» Вєрки Сердючки* (Критика, 1999, ч. 10); *Багато хто вважав це або чиїмось злим «приколом», або фатальною помилкою* (ПіК, 1999, № 35). БСРЖ, 474, ПСУМС, 57; СЖЗ, 85; ТСРОЖ, 165; ЯБМ, 2, 231.

◆ **Для (задля) приколу**, *мол.* Задля жарту, розваги. *Наприклад, як геї самі називають людей свого середовища? Либонь, не «гоміки» чи «педерасти» ...Втім, виявляється, що і так теж. Такі слова вони вживають для «приколу», для образи та на адресу тих, хто чіпляється до випадкових юнаків* <...> (ПіК, 1999, № 12); *Це – модель, а ціль – привернути увагу до інституту. І все безкоштовно, задля приколу* (МТ, 1999, № 17). БСРЖ, 474.
2. *тюр.* Тест на перевірку новачка в камері. БСРЖ, 474; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 231
3. *крим.* Анекдот. *Інтернет-приколи* (рубрика анекдотів у газеті «Україна молода»). ЯБМ, 2, 231.

ПРИКОЛІ́СТ, -а, *ч. мол.* Людина, яка любить жартувати, створює смішні ситуації. *Інтерівська родина «інтерівських» «золотих гусаків» поповнилася ще одним гідним членом: нещодавно клубний піджак було одягнуто на відомого «приколіста» телеканалу Єгора Бенкендорфа* (День, 17.08.2001). БСРЖ, 475.

ПРИКОЛО́ТИСЯ, -ю́ся, -єшся; *мол.* **1.** *з кого, з чого.* Посміятися з когось, з чогось, висміяти когось. *Прикололися з викладача.* БСРЖ, 475.
2. *до кого, до чого.* Полюбити когось, захопитися чимсь. *Приколовся до однокурсниці. Прикололася до чеського фольклору.* БСРЖ, 475; ПСУМС, 57

ПРИКО́ЛЬНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Потішний, смішний, достойний іронії. *Коли Моніку запитали, що вона збирається робити з тим платтям, вона відповіла: «Спалю його у каміні» Важко сказати, чи вчинить Моніка саме так. Не виключено, що це плаття згодом буде виставлено на якомусь «прикольному» аукціоні* (ВЗ, 24.07.2001); *Прикольний сюжет на телебаченні; Прикольне татуювання.* // Дотепний, іронічний (про людину). *Поплавський для них «прикольний» мужик, із ним не*

нудно, він завжди охоче йде на контакт (МТ, 1999 № 17); *Круті та прикольні – ви їх добре знаєте, але тепер вони... в білому! Команда КВН ХАІ в комедійному молодіжному серіалі* (Реклама: День, 16.06.2001). БСРЖ, 475.

ПРИКО́ЛЬНО, *присл., безос.-пред.; мол.; схвальн.* Весело, оригінально, з гумором. *Вони не ставлять дурних питань на кшталт <...> «ну розкажи що-небудь, ти так прикольно розказуєш» <...>* (С. Пиркало, Зелена Маргарита); *Сторінки до двадцятої я тихо лаялася – «що за дурню мені підсунули, сюжет кульгає не те щоб сильно, зате на обидві ноги...». Ще сторінок за десять я додавала: <...> але прикольно* (Книжник, 2002, № 10). БСРЖ, 475.

ПРИКО́ЛЬЧИК, -а, *ч.; мол.* Пестл. до ПРИКОЛ. *Свіженький прикольчик.*

ПРИКО́ЛЮВАТИСЯ, -юююся, -ююєшся, *недок.* **1.** *з когось, з чогось; мол., крим.* Сміятися з кого, з чого. *Приколюватися з анекдота.* БСРЖ, 473; ПСУМС, 57.

2. *до чого; мол.* Захоплюватися чимсь; отримувати задоволення від чогось. *Приколюватися до буддизму.*

ПРИМА́К, -а́, *ч.; жрм; жарт.* Цигарки «Прима». *Якість, звичайно, не та, але все-таки кращі за «примак» дядечка Толі* (В. Шкляр, Елементал).

ПРИМОРО́ЖЕНИЙ, -а, -е. *мол.; жрм.* Дивна людина; недоумкуватий, дурень. *Маня відверто образилась і мовчки полізла за вікно, а Конопляний для повного заспокоєння зубною пастою підвів приморожeному дідуганові вуса: нехай посміщить на обході лікаря Колегу <...>* (Є. Пашковський, Безодня).

◆ **Альоша приморожений,** *жрм.* Те саме. ФССГД, 22, 43.

ПРИМО́ЧКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Авантюра. СЖЗ, 85; ЯБМ, 232.

2. *крим.* Спосіб обману під час гри в карти. СЖЗ, 85; ЯБМ, 233.

◆ **Примочка на пуп.** Самосуд над конокрадами. СЖЗ, 85; ЯБМ, 233

3. *мол.; жарт.* Розіграш; дотепний вислів. *Банальні примочки.*

4. *муз.* Спеціяльний пристрій, елемент музичної апаратури для створення різних ефектів при обробці звуку. БСРЖ, 477; ПСУМС, 57.

ПРИПА́РЕНИЙ, -ого; *мол.; зневажл.* або *жарт.-ірон.* Психічно ненормальна людина. ПСУМС, 58.

ПРИПА́РОК, -рка, *ч.; мол.* Те саме, що ПРИПАРЕНИЙ. ПСУМС, 58

ПРИПУ́ДРЕНИЙ, -а, -е; *жрм.* Дурний (розумово обмежений). ФССГД, 194.

ПРИПУ́ХЛИЙ, -а, -е; *мол.* Зляканий: *Вздовж колони літали бойові гелікоптери, розганяючи припухлих від такої кількости бронетехніки печальних баварських ворон* (С. Жадан, Біг Мак).

ПРИПУ́ХНУТИ, -ну, -неш, *док.; мол* Злякатися чогось або когось. *Я припух, як побачив, що вони йдуть* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 477.

ПРИТАРГА́НИТИ, -ню, -ниш, *док., що; жрм.* Принести щось. *<...> ліжко з металевими бильцями (чи не якийсь зальотний «прапор» притарганив з казарми за слоїк самогонки?)* (В. Врублевський, Текля з Марією...).

■ Від діял. *тарганити* – тягти, волокти.

ПРИХІД, -хóду, *ч.* **1.** *крим.* Зупинка міського транспорту. БСРЖ, 479; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 239.

2. *крим.* Місце проживання ватажка злочинного угруповання. БСРЖ, 479; СЖЗ, 85.

3. *нарк.* Ейфорія після вживання наркотиків. БСРЖ, 479; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 239.

4. *крим.* Стан алкогольного сп'яніння. *Зелений змій на тебе чекає <...>, я швидко підійшов до холодильника, вийняв пляшку коньяку, <...> взяв кришталеву чарку грамів на тридцять, поклав на місце, взяв більшу, грамів на сімдесят, налив по вінця, ховаючи сам від себе очі, перекинув у рот, ковтнув, не чекаючи приходу, врізав скибочку сиру, з'їв, пішов у кімнату, сів у крісло... Прихід був вражаючим <...>* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). БСРЖ, 479.

ПРИШИ́ТИ, -и́ю, -и́єш, *док., кого*; *крим.* Убити когось.– *Пришити його, та й годі,– почув він раптом захриплий бас Зорби* (Ю. Кузнєцов, Лабіринт). БСРЖ, 480; СЖЗ, 85; ЯБМ, 2, 240.

ПРОБІ́Й, -óю, *ч.*; *мол.* Людина з повільною реакцією; дурень. ПСУМС, 58.

ПРОБУХА́ТИ, -áю, -áєш, *док., що*; *мол.*

1. Пропити (гроші, майно і т. ін.). *Пробухати стипендію.* ПСУМС, 10.

2. Захопившись пиятикою, не встигнути щось зробити. *Їхала в Москву, поїзд пробухала* (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

ПРОВІНЦІА́ЛЬ, -ю, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Майонез «Провансаль».

ПРОГА́РИ, -ів, *мн.*; *арм., морськ.* Військові чоботи із високими халявами. Балабін; БСРЖ, 481.

ПРОДА́БЛИТИСЯ, -блюся, -блишся, *док.*; *мол.* Сходити в туалет. БСРЖ, 482, ПСУМС, 21.

■ Див. ДАБЛ.

ПРОДИНА́МИТИ, -млю, -áмиш, *док.*; *кого, що*; *мол.*; *несхвальн.* Не дотримати обіцянки. *І справа навіть не в тому, що чимало запрошених на «Книжку року 2000» нардепів від мистецтва «продинамили» захід <...>, а радше в неприсутності на церемонії нагородження деяких видавців-переможців* (Книжник, 2001, № 9); // Пропустити призначену зустріч, не виправдати надій на сексуальну близькість.

ПРОЇ́ХАТИ, -їду, -їдеш; *док.*; *мол.* Не почути або не зрозуміти сказаного. *Я проїхав, що ти говорив.* ПСУМС, 58.

ПРОКО́Л, -у, *ч.*; *жрм*; *несхвальн.* Невдача, помилка. *Це для порядної людини бути впійманою на обмані привселюдно – ганьба. Для них – уього лише прикрий «прокол», нечиста робота* (УС, 2001, ч. 13). БСРЖ, 483; ПСУМС, 58, СЖЗ, 85; ТСРОЖ, 483; ЯБМ, 2, 246.

■ Первісно – проколювання прцівником ДАІ водійського талону за порушення правил дорожнього руху. БСРЖ, 483, ТСРОЖ, 483.

ПРОКОПА́Н, -у, *ч.*; *нарк.* Паркопан. *<...> блатні навчили в обмін на цигарки приховувати збудливий прокопан <...>* (Є. Пашковський, Безодня). ПСУМС, 58

ПРОЛЕТІ́ТИ, -ечу́, -ети́ш, *док.*; *крим.*, *жрм*; *несхвальн.* Пропустити виграш. *<...> То що риб'ята – сказав до компанії – київське «Динамо» пролєтєло?* (В. Шевчук, Сонце в тумані). ЯБМ, 2, 247.

ПРОЛЬО́Т, -у, *ч.*; *жрм.* Невдача, прорахунок. БСРЖ, 484. ◆ **Остатися в прольоті**. Не пощастило в чомусь, залишився ні з чим. ФССГД, 147.

ПРОПА́ЛЬ, -ю, *ч.*; *крим.*, *мол.* Непомітна передача краденого співучаснику під час карманної крадіжки. БСРЖ, 58; СЖЗ, 86; ЯБМ, 2, 249.

ПРОПІ́ДАР, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПІДЕР2. <...> *читати вірша про хлопченя з розумними очима і чолом високим та ясним,– про того лисого пропідара, трупоїда* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ПРОСУ́НУТИЙ, -а, -е. **1.** *мол.*, *жрм*; *схвальн.* Той, хто серйозно займається чимось, знає щось краще за інших; компетентний у своїй галузі. *Закрадається підозра, що «просунуті» вітчизняні видавці занадто перейнялися міленіумом і вирішили відчайдушно «згадати все», як Шварцнегер* (Книжник, 2001, № 3); *Підручник Гужви, Кодалашвілі, Романовської складено не для «просунутих» у мовній царині учнів, а для тих, хто має сяке-таке поняття* (Книжник, 2001, № 4). *Політично просунутий люд. Просунута молодь. Просунутий програміст.* БСРЖ, 482; ПСУМС, 59.

2. *мол.*, *інтел.* Який потребує компетенції для розуміння. *Просунутий фільм.* Югановы, 187.

ПРОТИГА́З, -а, *ч. мол.*; *жарт.-ірон.* Некрасива жінка. ПСУМС, 59. // Некрасиве жіноче обличчя. <...> *У неї ж не морда, а протигаз* (В. Діброва, Поетика застілля).

ПРОФЕ́СОР, -а, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Центральний процесор комп'ютера.

ПРОФУ́РА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.*; *зневажл.*, *лайл.* Жінка. БСРЖ, 487; СЖЗ, 86, ЯБМ, 252.

2. *мол.*; *зневажл.* Жінка легкої поведінки. *Отак поступово ти входиш у дійсність, пам'ятаючи, що гарячої води може й не бути, що профура з 303-ї ночувала не в 727-й, як було помилково заявлено в коридорі, а в 729-й ...* (Ю. Андрухович, Московіада); <...> *Це ота-таки профура? – Ага. Закохала його в себе, він і соплі розпустив.– З нею вся вулиця спала* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 487; ПСУМС, 59

■ Контамінація слів ***про***ститутка і ***фура***. Фурати – означає їхати, пересуватись. Профура – повія, яка пересувається по панелі без попередніх телефонних погоджень з клієнтами. Смирнов, 178.

ПРОХА́ВАТИ, -аю, -аєш, *док.*, *що*; *мол.* Зрозуміти щось; сприйняти зміст, значення, суть чого-небудь. *Юрія Чигирина* [поезію Ю. Чигирина] *прохавати важко* (Книжник, 2001, № 18).

■ Див. ХАВАТИ2.

ПРОЦЕ́С, -у, *ч.*; *крим.* Групове зляганння. БСРЖ, 487; ЯБМ, 2, 253.

◆ **Процес пішов,** *жрм*; *жарт.-ірон.* Рух у якийсь бік уже почався (незалежно від чиєїсь волі, команди); повернення до чогось немає. *Ще не вмерла Україна, та процес уже пішов* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 487.

■ Вислів М. С. Ґорбачова у кінці 80 – поч. 90-х рр.; пов'язаний з мовним стереотипом *невідворотній процес.* БСРЖ, 487.

ПРОША́РИТИ, -рю, -риш, *док., що*; *мол.* Зрозуміти. *Прочитаав книжку – і з понтом усе прошарив* <...> (Книжник, 2000, № 4).

ПРОШМАНДО́, *невідм.*, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що ПРОШМАНДОВКА2.

ПРОШМАНДО́ВКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*; *жрм*; *зневажл.* Повія, яка опустилася. БСРЖ, 487; ЯБМ, 2, 254.

2. *жрм*; *презирл., лайл.* Жінка легкої поведінки. *Бела забігла до кімнати, перевірила туалет, кухню та ванну, обдивилася балкон, не забула і про кладовку. «Де його прошмандовка?» – накинулася вона на господарів. Колись Михайло зняв її п'яненького чоловіка разом з манекенницею і, мабуть, фотографія та потрапила до Бели* (В. Діброва, Збіговиська).

ПРУ́ТЕНЬ, -тня, *ч.*; *мол.* Чоловічий статевий орган. <...> *ото догола роздягнеться, прутень, як пам'ятник Леніну стоїть, а ця фігурка на шиї ... ну краса та й годі!* (Л. Кононович, Феміністка); *«Наконец-то»,– зойкнув Юра, вивільнившись із майтків, і було незрозуміло, що саме він має на увазі: нашу зустріч наодинці, закінчення процесу роздягання, чи зацікавлення, що, напевно, відбилося на моєму обличчі під час розглядання його войовниче відстовбурченого прутня* (Н. Сняданко, Колекція пристрастей); *Мій прутень героїчно пульсував у Лідиній долоні, відчуваючи те саме, що відчуває курча, коли йому скручують шию* (Ю. Винничук, Обід).

ПРУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Веселе проводження часу. БСРЖ, 488; ПСУМС, 59.

ПСЕ́ВДА, -и, *ж.*; *пласт.* Ім'я, що присвоюється кожному пластуну. Пласт. сл.

ПСЕВДУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Прізвисько, кличка.

ПТЕРОДА́КТИЛЬ, -я, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Процес блювання у вікно. ПСУМС, 59.

ПУЗИ́Р, -я́, *ч.*; *мол., жрм.* Пляшка із спиртним. ◆ **Пузир Петрович,** *крим.* Пляшка горілки. БСРЖ, 489; ПСУМС, 59; СЖЗ, 87. **Роздавити пузир,** *жрм.* Випити пляшку спиртного. ФССГД, 196.

ПУ́ЛЯ, -і, *ж.*; *крим.*, *мол.* Преферанс. ПСУМС, 59; ЯБМ, 2, 259.

ПУ́НКЕР, -а, *ч.*; *мол.* Панк. БСРЖ, 490; ПСУМС, 59.

ПУРГА́, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.*; *несхвальн.* Беззмістовна розмова; теревені. БСРЖ, 490; ПСУМС, 59; ЯБМ, 2, 260. ◆ **Гнати пургу.** Говорити, писати дурницю, нісенітницю, щось абсурдне.– *Ну і куди думаєте далі? В сільське господарство? – Женеш пургу, мужик. Подамось куди-небудь до Криму. Тепло, фрукти, море...* (А. Кокотюха, Останній раз). БСРЖ, 490; ФССГД, 197.

ПУТА́НА, -и, *ж.*; *жрм.* Повія. *Для них це – просто робота. Звичайна робота звичайних київських путан* (ДУ, 2.0.1999). БСРЖ, 490; ЯБМ, 2, 292. // *крим.* Найвищий розряд в ієрархії повій, еліта, аристократія. СЖЗ, 87.

■ Від італ. *puttana.*

ПУЦАЛІ́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що ПУЦЮР. *Пішов до умивальника помити пуцалін, а там, глядь, уже води нема* (Синопсис станіславський необов'язковий).

ПУЦЮ́Р, -а, *ч.*; *жрм.* Чоловічий статевий орган.

■ Від укр. діял. *пуц(ь)ка* – чоловічий статевий орган. ■ *Пуца* від рум. *рицă* – penis. Горбач 1966, 44. Слово у формі *пуц, пуцак, пуцюрина* побутувало у бурс-сем. арго.

ПУЦЬКАКЛЯ́МКА, *у знач.вигуку*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 59.

ПУ́ШЕР, -а, *ч.*; *мол.*, *нарк.* Торговець наркотиками вроздріб. *Перша моя помилка як недосвідченого «пушера» (вуличного торговця наркотиками) полягала у моєму вбранні* (ПіК, 2001, № 5). * Образно. *Львівський гурт КОРОЛІВСЬКІ ЗАЙЦІ і є тими «пушерами», котрі не дають загнутися українському рок-н-ролу* (ПіК, 2002, № 41). БСРЖ, 492.

■ Від амер. розм. *pusher*.

ПУ́ШКА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Пістолет; вогнепальна зброя.– *Завтра. О десятій ранку.– Годиться! Виходить, за мною – «пушка»?* (С. Бортніков, Чистильник); *Матросик лиш підняв свою «пушку», як вила Охрімові пришпилили йому руку прямо до стіни* (Ю. Гудзь, Ісихія); *При ньому виявилась «пушка» – газовий пістолет* (Ровесник, 13.07.2000). БСРЖ, 492; ПСУМС, 59; СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 26.

2. Обман; шахрайство. БСРЖ, 492; СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 263.

ПШЕК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Поляк. *У Львові пшеків повно.* БСРЖ, 492.

■ Від характерної особливости фонетики польської мови. БСРЖ, 492.

П'ЯТА́К, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Місце збору злодіїв і повій. СЖЗ, 87.

2. *крим.* Особа, яку переслідує основна маса в'язнів. СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 267.

3. *мол.* Круглий танцмайданчик. ПСУМС, 59.

П'ЯТДЕСЯ́ТКА, -и, *ж.*; *жрм.* П'ятдесят років. *Теті Роксоляні під п'ятдесятку і, як мені шепнула Ліда, вона ще не грана. Ну що ж, її цнотливість цілком на сумлінні Лідиного батька* (Ю. Винничук, Обід).

П'ЯТИХА́ТКА, -и, *ж.*; *мол.* П'ятсот грошових одиниць. ПСУМС, 59; Юганови, 190.

П'ЯТІ́РКА, -и, *ж.*; *нарк.* Шприц об'ємом п'ять кубічних сантиметрів. ПСУМС, 59.

П'Я́ТКА, -и, *ж.* **1.** *нарк.* Недокурок цигарки з марихуаною, де найбільша концентрація наркотику. БСРЖ, 495.

2. *жрм.* П'ятирічний термін ув'язнення. *Оксані Мешко у 1981 п'ятку дали* (Запис 1992 р.).

П'ЯТНА́ДЦЯТКА, -и, *ж.*; *жрм.* Строк ув'язнення п'ятнадцять років. *Вишак на п'ятнадцятку замінили* (Запис 1998 р.).

П'ЯТСО́Т. ◆ **П'ятсот вісімдесят третій,** *мол.*; *жарт.* Рудий хлопець. ПСУМС, 59.

■ Від крим. жарґ. *рижик* – золото; назва проби дорогоцінного металу метонімічно позначає золото, з яким, своєю чергою, асоціюється рудий колір.

Р

РАГУЛІССІМО, *невідм.*, *с.*; *мол.* Найвищий ступінь дурости. ПСУМС, 59.
■ Див. РАГУЛЬ.

РА́ГУЛЬ, РО́ГУЛЬ, -я, *ч.*; *крим.*, *мол.* Сільський житель. *ПОПСА – музика для лохів, биків, рагулів, тормозів, давнів* (Синопсис станіславський необов'язковий); *У Львові завжди залишається приблизно та сама кількість сволоти, божевільних, патріотів, громадян, міщан, богеми, рогулів, москалів – усіх категорій населення* (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика); *Я, Віктор Неборак, солідарний з нею* [Оксаною Забужко] *в тому, що з нас, українців, уже довгий час роблять «рогулів» і «жлобів»* (В. Неборак, Повернення в Леополіс). ПСУМС, 59; ЯБМ, 2, 298.

РА́ГУЛЬСТВО, *неодн.*, *зневажл.* Дурість; примітивність. <...> *спаскудити можна навіть такий бурхливий святковий каскад – скнарнісю і відвертим рагульством* (ПіК, 2002, № 47–48).

РАДА́РИ, -ів, *мн.*; *мол.* Уші. БСРЖ, 496. ◆ **Радари наставити,** *жрм*; *жарт.* Уважно слухати. ФССГД, 198.

РАДЕ́ЙКО, -а, *с.*; *мол.* Радіо. ПСУМС, 60.

РА́ДИК, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Радіонуклеїд. ◆ **Радики б'ють** *кого*; *жрм.* Про дурну (розумово обмежену людину). ФССГД, 198.

РА́ДІСТЬ, -дости, *ж.* ◆ **Вчена радість,** *наук.*; *жарт.* Засідання вченої ради в науковій установі.

РА́КЛО́, -а, *ч.* **1.** *крим.* Босяк. БСРЖ, 500; СЖЗ, 87; ЯБМ, 2, 280. ■ Від циган. *ракло* – хлопець (не циган). Горбач 1966, 28
2. *мол.* Сільський житель.

РА́КОМ, *присл.* ◆ **До Москви раком не переставиш,** *жрм*; *жарт.*, *вульг.* Уживається на означення великої кількости жінок, з якими чоловік перебував у статевих зв'язках. <...> *за щупку махорки нахвалявся походеньками по паскудах, так іменував жінок, яких мав: «до Москви раком не переставиш»* <...> (Є. Пашковський, Безодня). **Кишки раком стають,** *мол.*; *жарт.* Про почуття голоду.– *Я страшенно голодна. Кишки раком стають* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). **Навіки раком,** *жрм*; *ірон.-зневажл.*, *вульг.* Монумент Возз'єднання України з Росією у м. Києві. ■ Жарт. перекручення *навіки разом.*

РА́КУШКА, -и, *ж. мол.* Тілиста дівчина зі слабкими розумовими здібностями. ПСУМС, 60.

РАМС, -у, *ч.*; *крим.*, *мол.* З'ясування стосунків, суперечка. ◆ **Поплутати рамси.** Помилитися. *Дехто під час розмови* плутає рамси, *себто поводить себе неправильно й не надто розуміє ситуацію, яка склалася* <...> (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). **Розвести рамси.** Довідатись про щось. *Вислів* розвести рамси *означає з'ясувати, хто правий, а хто – ні. Найчастіше це відбувається десь у кутку камери за кухлем чифіру* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 500.

РЕАНІМА́ЦІЯ, -ії, *ж. мол.*; *жарт.* **1.** Пивний бар. ПСУМС, 60.

2. Стан повного сп'яніння. ПСУМС, 60.

РЕ́БАКИ, -ів, *мн.*; *мол.* Кросівки фірми Reebok. ПСУМС, 60.

РЕ́ВЕРС, -е, *ч.*; *мол.* Процес блювання. ПСУМС, 60.

РЕЗИ́НА, -и, *ж.*; *крим.* Автобус, тролейбус. СЖЗ, 88.

РЕЙВ, -у, *ч.*; *мол.*, *муз.* Один з напрямів музики техно. *Молодь сьогодні співає реп, танцює «Самбу», дошукує екстазу з рейву* (Смолоскипи, 1997, № 2). БСРЖ, 519.

РЕЛА́ШКА, -и, *ж.*; *нарк.* Таблетки реланіюму. ПСУМС, 60.

РЕП, -а, *ч.*; *шк.* Репетитор. БСРЖ, 508.

РЕПА́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Дошкульний удар по голові за допомогою середнього пальця правої руки, якому надає прискорення ліва рука. <...> *а мені дав лункого репана / так що всі зареготалися / і забризкали слиною барокамеру кайфу* <...> (А. Коваленко: Молоде вино). ПСУМС, 60.

РИ́БА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 517; СЖЗ, 88.

2. *мол.* Пісня без слів. *Працюючи над піснями, він в основному писав лише вірші, причому це не були «тексти» чи «риба», як то зараз у більшості поетів-піснярів* (ПіК, 2000, № 35). ПСУМС, 60.

3. *інтел.* Сценарій кінофільму. *В рибі потенційного кіношедевру йдеться про молоде подружжя, що відпочиває – розважається в столиці Галичини під час візиту Папи Римського* (Книжник, № 1, 2002); <...> *а спробувати зняти за «Елементалом» кіно, то «Буржую» довелося б сховатися, бо сценарна риба «Елементалу» значно сильніша й динамічніша* (Книжник, № 1, 2002).

4. *наук.* Заздалегідь підготовлений текст рецензії, відгуку і т ін., який передається рецензентові.

◆ **Поміняти рибам воду,** *мол.* Справити малу нужду. ПСУМС, 60.

РИ́ГА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.*; *жарт.* Блювання. БСРЖ, 509; ЯБМ, 2, 294. ◆ **Поїхати в Ригу.** Виблювати. БСРЖ, 509. **Поїхати в Ригу через Горлівку**, *жрм.* Те саме. ФССГД, 201. ■ Гра слів *Рига* (ригати) і *Горлівка* (горло). ■ Слово було відоме бурс.-сем. арґо.

РИГАЛЕ́ТТО, *невідм.*, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що РИГА. ◆ **Ригалетто поїхав у Ригу**, *мол.*; *жарт.* Те саме.

РИ́ЖИКИ, -ів, *мн.* Гроші. БСРЖ, 518; СЖЗ, 88.

РІГ, ро́гу, *ч.* ◆ **Дати по рогах** *кому*; *крим.*, *мол.*; *ірон.* Сильно вдарити когось.– <...> *Давай, я зараз скажу йому все. А тоді натовчемо йому хавальник, га? – Ну, цього не треба.– Чого ти такий обережний, такий вихований? Йому треба дати по рогах, чесне слово! Якщо ти не хочеш, то я сам зроблю це!* (Ю. Андрухович, Рекреації). ЯБМ, 2, 296. **Замочити роги,** *крим.* Потрапити у неприємне становище. СЖЗ, 44. **Засадити по рогах,** *крим.* Ударити в обличчя. СЖЗ, 44. **Роги збити (обламати)** *кому*; *крим.* 1) Сильно побити когось.– *Хочеш, я наб'ю йому рило? – спитав Хома.* <...> *– Поки що не треба, Хома. Мені шкода його – він ще дуже моло-*

дий.– Йому треба обламати роги, от і все,– переконував Хомський (Ю. Андрухович, Рекреації) БСРЖ, 511; СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 94. // Побити групою за провину. <...> *завести у найближчий приймальник-розподільник і «обламати роги»* (УМ, 24.02.2001). БСРЖ, 511; СЖЗ, 89. 2) Залякати, підкорити собі когось. *Свою мету він, природно, вважав за вищу, державно вагому й навчився безпомилково відбирати серед в'язнів тих, кому слід обламати роги в першу чергу, а також матеріал, корисний для діла...* (О. Лук'яненко, Строк давності). БСРЖ, 511; ЯБМ, 1, 516.

РІНГУ́ШНИК, -а, *ч. мол.* Записна книжка (з номерами телефонів). БСРЖ, 510; ПСУМС, 61.

■ Від англ. *to ring up* – подзвонити по телефону.

РО́ВЕР, -а, *ч.* ◆ **Триколісний ровер,** *мол.*; *жарт.* Каток для укладання асфальту. ПСУМС, 61.

РОГА́ТИЙ, -ого. **1.** *крим.* Недосвідчений злодій. БСРЖ, 511; СЖЗ, 89.

2. *мол.*; *зневажл.* Провінціял; некультурна, малоосвічена людина. [Малява:] *Еге. Сюжети... Це для рогатих* (Б. Жолдак, Голодна кров). ПСУМС, 61.

3. *мол.* Тролейбус. БСРЖ, 511; СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 297.

◆ **Рогатий маршрут,** *мол.* Тролейбусний маршрут. *У Києві з'явився ще один «рогатий» маршрут, який покращить транспортне сполучення у Мінському районі столиці* (УМ, 6.09.2001).

РОГАТІ́ССІМО, *невідм.*, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що РОГАТИЙ2.

РО́ГЕР, -а, *ч.*; *мол.*; *ірон.-зневажл.* Селюк, що любить кататися на мотоциклі. ПСУМС, 61.

■ Див. РАГУЛЬ, РОГУЛЬ.

РОГОБА́Н, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що РОГУЛЬ.

РОГОВЕ́НКО, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.*, *ірон.* Те саме, що РОГУЛЬ.

РОГОПИ́Л, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що РОГАТИЙ 2. ПСУМС, 61.

РОГУ́ЛЬСЬКИЙ, -а, -е; *мол.*; *зневажл.* Недалекий, примітивний. *Львів просто на очах позбувався людей молодих, здібних, розумних. Самі вони звинуватили у своєму виборі рогульську місцеву владу* (Ю. Андрухович, Мала інтимна урбаністика).

РОДАКИ́, -ів, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Батьки підлітків. *Зависають, в основному, в когось на хаті, де немає родаків, господарів та інших сторонніх, щоб можна було нормально відірватися* (Синопсис станіславський необов'язковий). Югановы, 195.

РОЖЕ́ВО-МАЛИ́НОВО, *безос.-пред.*, *кому що*; *мол.* Байдуже, все одно. ПСУМС, 61.

■ За аналогією до ФІОЛЕТОВО.

РОЗБИ́ТИ, -зіб'ю, -зіб'єш, *док.*, *що*; *жрм.* Розміняти гроші.– *Іллюхо, розбий соточку на гривні!* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 496.

РОЗБІ́РКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* З'ясування стосунків, розв'язування конфліктів у кримінальному середовищі (звичайно із застосуванням насильства, бійками, вбивством). *Кримінальні розбірки почалися в Миколаєві* (День,

№ 29); *19 березня члени двох бандитських груп влаштували «розбірку» з автоматними чергами в центрі Одеси – Дюковському паркові* (День, 30.03.1999). СЖЗ, 89; ТСРЯ, 530; ТСРОЖ, 173; ЯБМ, 1, 272.

2. *мол., жрм.* З'ясування обставин конфлікту, обговорення спірних питань. *Ювілейні розбірки «Піснярів»* (День, 1.10.1999). ТСРЯ, 530.

РОЗВЕСТИ́, -еду́, -еде́ш, *док.*; *мол.* **1.** *на що.* Примусити когось витратити гроші, заплатити за щось. *Розвести на ресторан.* БСРЖ, 497; ПСУМС, 61.

2. Обдурити когось. *Розвести замовника.* БСРЖ, 497.

◆ **Розвести на базари,** *кого.* Примусити когось видати секретну інформацію. ПСУМС, 61.

РОЗВО́ДИТИ, -джу, -диш, *недок., кого, (на що), мол.* Обдурювати когось. *Я знаю кілька веселих дівок, котрі геть не тямлять не лише у психоаналізі, а взагалі мало що тямлять, але ти ба, дуже непогано заробляють, розводячи на психоаналіз лохів* (ПіК, 2001, № 25). БСРЖ, 497.

РОЗГІ́Н, -го́ну, *ч.*; *мол.* Татуювання. ПСУМС, 61.

РОЗДА́ЧА, -і, *ж.* ◆ **Потрапити (попасти) під роздачу,** *мол.* Бути побитим; зазнати покарання. * Образно. *Такого ж прикрого сприйняття заслуговує Іздриківський «Острів Крк», хоч ця книжка вигулькнула на обрії вже в новому тисячолітті, а тому «під роздачу» не потрапляє* (Книжник, 2001, № 3). БСРЖ, 498; ПСУМС, 61.

РОЗКІ́ШНИЦЯ, -і, *ж.*; *інтел.* Жіночий статевий орган. *Я підняв очі вгору – й просто на стелі побачив картину в золоченій рамі: гола дівчина лежить горілиць на білому простирадлі, цнотливо прикриваючи долонькою свою розкішницю* (Л. Кононович, Феміністка).

РОЗКЛА́Д, -у, *ч. мол.* **1.** План, задум, намір. БСРЖ, 501.

2. Ситуація, стан справ. *Машина записана на іншу людину, доручення – на Христю, моїх пальчиків на «волині» немає... У мокрих справах ствол не засвідчений. При такому розкладі сам Господь Бог не зможе пришити мені кримінал* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 501; ПСУМС, 61.

РОЗКОЛО́ТИ, -олю́, -о́леш, *док., кого.*

1. *крим., мілі., жрм.* Добитися потрібних свідчень; примусити когось зізнатися в чомусь (як правило, у скоєнні злочину). *Лагутський, який вже й не сподівався легко «розколоти» хлопця, посвітлішав на обличчі* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 501; СЖЗ, 89; ЯБМ, 282.

2. (*на що*); *жрм.* Примусити когось поділитися чимсь, віддати, купити комусь щось.– *Кого отак розколола? – вже мирніше спитав Шурик. (В. Шевчук, Сонце в тумані); Володимир таки зумів «розколоти» Лиса, і невзабарі, змоловши жменю брунатно-лискучих бобів, ми почали збадьорюватися* (А. Шевчук, Чорний човен неволі); – *Пляшки порожні, у кишенях вітер, і – нікого розколоти хоч би на кухоль пива* (А. Морговський, Тінь

птеродактиля). *Розколоти на бабки.* БСРЖ, 501

◆ **Розколоти на випивон** *кого, крим.* Змусити когось почастувати спиртним. СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 283.

РОЗКРУТИ́ТИ, -учу́, -у́тиш, *док., кого.* **1.** *крим., міл.* Примусити когось давати свідчення, зізнатися у скоєнні злочину. *Справу вела молодий слідчий Жовтневої районної прокуратури Наталя Куракова, яка рік тому одержала диплом. Вона і «розкрутила» вбивцю на стовідсоткове зізнання* (День, 7.09.1999). БСРЖ, 502; ЯБМ, 2, 283.

2. *на що; крим.* Збільшити строк покарання. БСРЖ, 502; СЖЗ, 89.

3. *на що; мол.* Примусити когось витратити гроші. <...> *розкрутити «на бабки» (пиво, ковбасу, квиток до Сімферополя) звичайного цивіла* <...> *не так просто* (ПіК 2002, № 38); ... *«розкрутити на каву» може означати кілька варіантів, хоча основним його значенням є підбити когось оплатити вашу каву або каву всієї компанії* (Даниленко Т. Алкоголь і кава...). БСРЖ, 502.

4. *що; нарк., крим.* Вигідно збути наркотики. БСРЖ, 502; СЖЗ, 89.

5. *крим., карт.* Обіграти в карти. БСРЖ, 502; СЖЗ, 89; ЯБМ, 2, 283.

6. *муз.* Створити гарну рекламу, спонсорувати якогось виконавця, групу. *Але немало проблем з «розкруткою» на телебаченні. Хоча сьогодні можна «розкрутити» навіть Поплавського* (ВЗ, 15.08.2001). БСРЖ, 502, ТСРОЖ, 176.

РОЗКРУ́ТКА, -и, *ж.* **1.** *крим., тюр.* Повторне слідство. БСРЖ, 502; СЖЗ, 90.

2. *крим., міл.* Дії, спрямовані на те, щоб примусити когось дати свідчення, зізнатися у скоєнні злочину. *Утім,– гебіст рішуче вчавив недопалка в попільничку,– все й так ясно! Треба приступати до розкрутки!* (В. Врублевський, Тріщини); <...> *слідство перебуває у фазі «розкрутки»* (СМ, 24.04.1998).

3. *муз.* Популяризація музичної групи, виконавця, диску (у пресі, на радіо, телебаченні). *Виштак грошей не просив, як багато хто, а відкрив перед Кучерою ще один канал примноження дивідендів – естраду, «розкруткою» якої був зайнятий Григорій* (УМ, 9.12.1999). БСРЖ, 502.

4. *ком.* Популяризація твору мистецтва, партії, освітнього закладу та ін. *Те, що зробив Поплавський для «розкрутки» свого університету,– це феномен у новітній історії культури, освіти, шоубізнесу* (МТ, 1999, № 17); <...> *до потужного арсеналу мас-медійних «розкруток» А. Курков долучив ще й телебачення та Інтернет* (Книжник, 2001, № 11).

РОЗКРУ́ЧУВАТИ, -ую, -уєш, *недок., кого.* **1.** *крим., міл.* Примушувати когось говорити правду. *Втім, подумав, навряд чи вдасться... зараз привезуть того зарізяку – й, хоч-не-хоч, а кому ж, як не мені, доведеться його розкручувати!..* (Л. Кононович, Я, зомбі). БСРЖ, 502; ЯБМ, 2, 282.

2. *на що; мол.* Примушути когось поділитися чимось, віддати, купити комусь щось. *Розкручувати однокурсника на морозиво.* БСРЖ, 502.

3. *що*; *муз.* Популяризувати рок- або поп-групу, виконавця, диску (у пресі, на радіо, телебаченні). *Соромно слухати найбільш «розкручених» українських співаків, такі неграмотні, безглузді, безпомічні тексти їніх пісень. І водночас дивно, незрозуміло: чому ніхто не «розкручує» справжню, добротну музику?* (Час, 1999, № 12); *Зараз справжнє мистецтво нікому не потрібне. «Ширвжиток» «розкручують», а щось серйозне – ні* (ВЗ, 15.08.2001). БСРЖ, 502.

РОЗКРУ́ЧУВАТИСЯ, -уюся, -уєшся.
1. *крим.* Отримувати додатковий строк ув'язнення. БСРЖ, 502.
2. *муз.* Популяризувати свою музику, ставати популярним. БСРЖ, 502.

РОЗКУМА́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *док.*; *нарк.* **1.** Ужити наркотики після довгої перерви або для зняття абстиненції. <...> *просив у блатних зажовку чаю, щоб розкумаритись від гальмівних ліків* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 503; ЯБМ, 2, 284.
2. Прийняти наркотик, відчути стан наркотичної ейфорії.– *Щас би розкумариться, чисто децил* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита). // *тюр.* Випити чифіру у компанії після напруженої роботи. БСРЖ, 503; ЯБМ, 2, 284.

РОЗКУМА́РКА, -и, *ж.*; *нарк.* Зняття абстинентного синдрому (ломки) за допомогою невеликої дози наркотику. *За що б його виміняти прокопану в блатних? І на розкумарку, коли перестане пекти драбинно обстрижена голова* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 502.

РОЗЛИВА́ЙКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Кафе невисокого рівня, де продають спиртне на розлив. *Без стопарика пильно нести тягар служби просто неможливо. Доречно поряд з об'єктом його охорони з'явилася аматорська «розливайка»* (УМ, 31.07.2001).

РОЗМОЧИ́ТИ, -очу́, -о́чиш, *док.*, *кого, що*; *спорт.* Відкрити рахунок у футбольному матчі, забити перший ґол. *«Розмочила» свій рахунок з Анандом, зробила нічиї з іншими* (СГ, 31.10.2001). БСРЖ, 499.

РО́ЗОЧКА, -и, *ж. крим.*, *мол.* Бита (з боку дна) пляшка з гострими краями, яку тримають за шийку і використовують у бійці замість ножа. *Він підняв з землі порожню пляшку з-під «Шампанського», розбив її і попрямував зі скляною «розочкою» в руці до циганів* (СМ, 9.04.1999). БСРЖ, 512.

РОЗПАЛЬЦО́ВКА, -и, *ж.*; *мол.*, *крим.* Специфічна жестикуляція членів кримінальних струтур та процвітаючих бізнесменів. *Проводилася досить жваво розпальцовка (для необізнаних: це коли хлопці тріпають та викручують пальцями наче з клубу глухонімих, або як купа злочинців, що тільки-но вийшли на волю...)* (О. Ульяненко, Рецидив). БСРЖ, 503.

РОЗСЛА́БИТИСЯ, -блюся, -бишся, *док.*
1. *крим.*, *жрм.* Відпочити. *Тепер можна* <...> *розслабитися і трохи відпочити, потім гарненько почистити пір'я, відіспатися, аби набрати свіжого вигляду* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 286.

2. *крим., мол.* Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 504; СЖЗ, 90.

3. *жрм.* Випити спиртного в компанії. *У село городяни приїхали з сумного приводу – на поминки недавно померлого родича. Там, згадуючи минуле, дозволили собі «розслабитися»* (УМ, 27.05.1999). БСРЖ, 504.

4. *нарк.* Відчути блаженство після прийняття наркотику. БСРЖ, 504; СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 286.

РОЗСЛАБЛЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок.* **1.** *жрм.* Відпочивати. *Делегат від НОК Австралії, як розкопали тамтешні журналісти, напередодні голосування чотири рази* разом *із сім'єю «розслаблявся» на гірських курортах Юта* (УМ, 16.02.1999). БСРЖ, 504.

2. *мол.*; *жарт.* Здійснювати статевий акт. БСРЖ, 504.

РОЗСЛАБО́Н, -у, *ч.*; *мол.* Полегшення, стан задоволення. *Цигарка – це не конче ознака шльондри, це розслабон, це для того, щоб не було пафосу* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Самі татусь з матусею зможуть дозволити лише тиждень «розслабону». А потім – знову до концертно-гастрольного плуга* [про Пономарьова] (УМ, 22.06.2001). БСРЖ, 504.

РОЗСЛАБУ́Н, -у, *ч. мол.* Те саме, що РОЗСЛАБОН. *Словом, пішов розслабун* (Б. Жолдак, Бог буває).

РОКСОЛА́НА, -и, *ж.*; *жрм.* Українка як об'єкт купівлі-продажу в секс-індустрії. *Українські роксолани заповнили зарубіжні борделі* (Запис 2001 р.).

РУБИ́ЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Ніс. ПСУМС, 62.

РУБО́Н, -у, *ч.*; *мол., крим.* Їжа, харчі.– *Альо! Чого ми стоїмо? – загули дитбудинківці.– Гришухо! Веди на рубон!* (Г. Тютюнник, Вибрані твори). БСРЖ, 515; СЖЗ, 90.

РУДЕ́РА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Жінка похилого віку. *Хіба така рудера може керувати відділом?* ПСУМС, 62.

■ Від польськ. *rudera* – напівзруйнований будинок.

РУКО́ПИС, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Високоякісний самогон. ПСУМС, 62.

РУ́ХАНКА, -и, *ж.*; *пласт.* Зарядка. Пласт. сл.

РУЧНИ́К, -а́, *ч.*; *авто, жрм.* Ручний тормоз в автомобілі або на велосипеді.

◆ **Знятися з ручника,** *мол.*; *жарт.* Нарешті зрозуміти щось.

РУ́ШТА, *у знач. вигуку*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 62.

РЯ́БЧИК, -а, *ч.* **1.** *морськ., крим.* Флотський тільник. БСРЖ, 519; СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 308.

2. *жрм.* Радянський рубль. *Коли Бурмило зайшов до кімнати, де борсався на ліжку у п'яних видіннях Мейдик, в кишені його джинсової куртки вже лежала сотня «свіженьких рябчиків»* (В. Врублевський, Замах на генсека); <...> – *Ти особисто багато знаєш людей, котрі частіше одного разу в десять років возять у звичайних «Жигулях» півмільйона рябчиків?* (А. Кокотю-

ха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 519; СЖЗ, 90; ЯБМ, 2, 308.

3. *тюр.* Наряд на роботу поза чергою. БСРЖ, 519; СЖЗ, 90.

РЯ́ЖАНКА, -и, *ж. крим.*; *жарт.-ірон.* Горілка. БСРЖ, 519; СЖЗ, 90.

РЯ́ХА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.*; *зневажл.* Обличчя. ПСУМС, 62; ЯБМ, 308.

С

САКС, -а, *ч.*; *муз.* Саксофон. *Єдине, що він робить,– це дуднить на саксі в якомусь нічному клубі* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 521; ПСУМС, 62.

САЛАБО́Н, -а, *ч.* **1.** *арм.* Молодий солдат строкової служби (у перші 6 місяців служби). *Що він знає? Прочитав півтори книжки й хизується. Теж мені, юнга... Салабон* (В. Діброва, Збіговиська); [Самодєлкін:] *Ха-га! Ніхуя не знаєте про матросів, салабони!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). Балабін; БСРЖ, 522.

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Юнак (як правило, дуже молодий, недосвідчений). [Борис *(сидить навкарачках і помахує коротенькими ручками, широко роззявляючи рота)*:] *Поналивало, мабуть.* [Феофан *(стрибає по плоту неприємними стрибками)*:] *Поналивало, поноливало, салабон!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 522.

САЛА́ГА, -и, *ч.* **1.** *морськ.*; *зневажл.* Молодий і недосвідчений матрос. [Джентельмен:] *Далеко пішов аж на Камчатку, в таку глушину, що й ведмедям не снилося. Рятувально-аварійний загін. Коли на кораблі пожежа чи тонуть, ми рятуємо. І цілий рік били мене, салагу* (В. Лігостов, Як я не став...). БСРЖ, 522.

2. *арм.* Солдат у перші 6 місяців строкової служби.– *А я помню, як зустрічав сімдесят другий год. В армії салагою ще* (О. Яровий, Чекання несподіванки). Балабін; БСРЖ, 522; ПСУМС, 62.

САЛЬЦЕСО́Н, -а, *ч.*; *мол.* Дуже товстий чоловік. ПСУМС, 62.

■ Від укр. літер. *сальтисон* – начинений свинячий шлунок; зближення з *сальце*.

САМ. ◆ **Сам жене,** *жрм*; *жарт.-ірон.* Самогон.

САМОВО́ЛКА, -и, *ж.*; *арм.* Самовільна відлучка з військової частини.– *Педро пішов в самоволку* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

САМОГРА́Й, -ю, *ч.*; *жрм.* Самогон. Чабаненко 1992, 4, 54.

САМОПА́Л, -у, *ч.* **1.** *мол.*, *торг.* Щось виготовлене кустарно; саморобна, нефірмова річ. *Самопал від фірми я можу відрізнити* (Запис 1997 р.). БСРЖ, 523. // *мол.* Алкогольний напій, виготовлений кустарним способом. *Під кутом зору 40°. Столиці загрожує «самопал»* (УМ, 26.01.2002).

2. *крим.* Самогон. СЖЗ, 91; ЯБМ, 2, 312.

САМОПА́ЛЬНИЙ, -а, -е; *мол., торг.* Виготовлений кустарним способом, саморобний (про речі, одяг, харчові продукти тощо). *Та найбільше було в'єтнамців – спортивні костюми, футболки, бавовна, самопальні «пуми» й «адідаси»* (А. Стасюк, Дев'ять); *Проектанти не передбачили у тому будинку вентиляційних колодязів – то ж мешканці квартир подбали про вентиляцію самостійно, пробивши у стіні отвір і зробивши «самопальну» витяжку* (УМ, 6.12.2000); *Раніше споживачам, як правило, підсовували «самопальні» горілку, вино, або мінеральну воду. Та підпільно-кустарний бізнес не стоїть на місці! Працівники служби Управління податкової міліції в Криму накрили підпільний цех з переробки та фасування кави* (УМ, 6.09.200). ТСРОЖ, 183.

■ З рос. мови, де слово походить від *самопал* – саморобна вогнепальна зброя. ТСРОЖ, 183.

САНІТА́Р, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* **1.** Боєць загону спеціяльного призначення. ПСУМС, 62.

2. Охоронець. ПСУМС, 62.

САРА́Й, -ю, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Наземний міський траспорт. *САРАЙ – тролейбус, трамвай, автобус* (Синопсис станіславський необов'язковий). ◆ **Сарай на прив'язі,** *крим.* Тролейбус. БСРЖ, 524; СЖЗ, 91; ЯБМ, 2, 314.

САРМА́К, -у, *ч. у знач. збірн.*; *крим.*, *мол.* Гроші. [А р к а н:] <...> *головне: де мак – там сармак. Тоді буде путьом: і травка, й усе буде* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 525; ПСУМС, 62; ЯБМ, 2, 315. // Гаманець з грішми. ЯБМ, 2, 315.

■ З тюрк.: *sary* – жовтий. Грачев, Мокиенко, 150.

САРМАЧИ́ЛО, -а, *с.*; *мол.* Те саме, що САРМАК. [К е ц и к: *(саркастично)*] *«Зєльонка»! «Башлі». <...> «Бакси». (Тікаючи зі сцени). «Калим». «Бабло». «Сармак, сармачило»!..* (Б. Жолдак, Голодна кров).

СА́УНД, -у, *ч.*; *муз.* Звучання, звук. <...> *саунд кльовий грали Гади / на весіллі в Мати Харі* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 525.

САЧКУВА́ТИ, -ку́ю, -ку́єш, *недок.*; *жрм.* Ледарювати; відмовлятся від виконання певних дій, обов'язків, посилаючись на причини, частіше вигадані. *Те, що Шахнович «сачкував» на своїй начальницькій посаді, я не вважаю чимось винятковим – таких начальників у радянській бюрократичній машині був легіон* (В. Шовкун, Система проти «я»); *Вона вже закінчувала другу склянку лікеру, а я безбожно сачкував, здригаючись при одному спогаді про присмак «одеколону».– Чому ти не п'єш? – Завтра в дорогу...* (С. Бортніков, Чистильник). ПСУМС, 62; Югановы, 198; ЯБМ, 2, 316.

САЧО́К, -чка́, *ч.*; *жрм*; *ірон.* або *несхвальн.* Ледар, нероба. *Я сьогодні – сачок. Я в загулі. / Хочеш – спи, хочеш – слухай зозулю* (І. Жиленко, Вечірка у старій винарні). ТСРОЖ, 184; Югановы, 198

СВЕРДЛОВИ́НА, -и, *ж.*; *крим.* Повія. БСРЖ, 540; СЖЗ, 91; ЯБМ, 2, 342.

СВЕРЧО́К, -чка́, *ч.*; *арм.*; *жарт.*– *ірон.* Солдат, який служить надстроково. *На*

першому етапі на контрактній основі служитиме більшість молодших командирів («сверчків») (УС, 2001, ч. 15). БСРЖ, 527; ПСУМС, 62.

■ Від рос. жарґ. *сверчок*.

СВИНЮ́ШНИК, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ГАДЮЧНИК. ПСУМС, 62.

СВИСТІ́ТИ, свищу́, свисти́ш, *недок.*; *крим.*, *жрм*; *несхвальн.* Розказувати вигадки; обманювати. *Не свисти...– прошепотів захоплено Жорік* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 529; ЯБМ, 2, 322.

СВИСТО́К, -тка́, *ч.* **1.** *нарк.* Пристосування з паперу, що не дає марихуані при курінні косяка випадати до рота. ПСУМС, 63.

2. *студ.*, *шк.* Дзвоник. *Скільки там іще до свистка?* (Запис 2001 р.).

СВИСТУ́Н, -а́, *ч.* ◆ **Свистун прийшов,** *гірн.* Поява в лаві метану, газу, який видає характерний звук (свист). ФССГД, 213.

СВІЖИНА́, -и́, *ж.*; *мол.*; *ірон.* Дівчина, жінка (як нова сексуальна партнерка).– *На свіжину летиш, Максе, може захочеш? <...> Ось там лежить за шторою. Може хочеш?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

■ Ймовірно від крим. *телятина-свіжина* – людське м'ясо. ЯБМ, 2, 585. Див. М'ЯСО, ТЕЛЯТИНА.

СВІНГ, -у, *ч.*; *мол.* Груповий секс. *Кохання, а точніше, секс на чотирьох, свінг, набуває все більшої популярності у США і Європі* (ВЗ, 15.08.2001).

■ Від англ. розм. *swing* – вести безладне статеве життя.

СВІ́НГЕР, -а, *ч.*; *мол.* Учасник групового сексу. *До клубу «свінгерів» допускаються лише перевірені подружні або постійні пари, що виключає ризик заражень венеричними хворобами чи СНІДом* (ВЗ, 15.08.2001). БСРЖ, 529.

СВІТИ́ТИСЯ, -ічу́ся, -і́тишся, *недок.*; *мол.*; *жрм*; *ірон.* З'являтися десь; бути помітним, поміченим десь. *Відтоді він ніяк не коментував подій у міськраді і взагалі намагався не «світитися»* (УМ, 20.04.2001). БСРЖ, 527; ПСУМС, 63; ТСРОЖ, 87.

СВОЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Своя людина у всіх компаніях. ПСУМС, 63

СЕДЕ́, *невідм*, *с.*; *комп.*; *жарт.* Те саме, що СІДЮК.

СЕЗО́Н, -у, *ч.*; *нарк.* Пора цвітіня маку. ПСУМС, 63.

СЕЙША́К, -у́, *ч.*; *мол.* Те саме, що СЕЙШН.

СЕ́ЙШЕН, -у, *ч.*; *мол.* **1.** Рок-концерт; рок-фестиваль. БСРЖ, 532; ПСУМС, 63.

■ Від анг. *session*.

2. Вечірка, пиятика. БСРЖ, 532; ПСУМС, 63.

СЕЙШЕ́НИТИ, -ню, -ниш, *недок.* **1.** Давати концерт спільно з іншими виконавцями. *Набридло сейшенити, треба вже взятися за випуск альбомів.* ПСУМС, 63.

2. Весело гуляти. *На весіллі у сусідів сейшенили цілу ніч.* ПСУМС, 63.

СЕКРЕТУ́ТКА, -и, *ж.*; *крим.*, *жрм*; *ірон.* Молода, гарна секретарка. *<...> через своїх пришмандовок, прес-секретуток закликали працювати на історію <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл). ЯБМ, 2, 329.

■ Слово-спайка, яке виникло в результаті контамінації початку першого слова ***секрет**арка* та кінцевих складів другого слова *прости**тутка.***

СЕКСОДРО́М, -у, *ч. мол.*; *жарт.* Широке ліжко. *На її ліжку, такому собі потужному «сексодромі», смачненько спало двійко дітлахів* (СМ, 28.05.1999). БСРЖ, 533; ПСУМС, 63.

СЕКСО́Т, -а, *ч.*; *крим.*, *жрм*; *зневажл.* Зрадник, донощик. [Анжеліка:] <...> *Як ти кажеш: секс-скоти, та ще й у кожному куточку? Ха-ха!* [Андрій:] *Я писав сексоти, тобто донощики, а при друкові переплутали.* (О. Миколайчук-Низовець, Територія «Б»...); *Виявилося, наш недоліток – сексот. І на ньому немає де ставити проби – видає всіх охороні...* (Л. Федорук, Хомут). БСРЖ, 533; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 329.

■ Від рос. абрев. *сексот* – секретный сотрудник (органов безопасности). ЯБМ, 2, 329.

СЕКСО́ТСЬКИЙ, -а, -е; *жрм.* Прикм. до СЕКСОТ. <...> *сексотські лави на сьогодні вже до невпізнанності розмито-затуманено іменами їхніх-таки жертв* <...> (О. Забужко: ЛП, 2001, ч. 3).

СЕМ, -у, *ч.*; *мол.* Самогон. ПСУМС, 63.

СЕНСЕЙ, -я, *ч.*; *мол.* Викладач. *В наступному семестрі, кажуть, спецкурс читатиме новий сенсей.* ПСУМС, 63.

СЕ́РВУС, *вигук*; *мол.*; *зах.* Привіт; здоров.– *Марічко, дорога, сервус! – так до мене (в мої, скажімо, 45) звертався тільки Андрій* (О. Скоробагатько, Тиха-тиха річка Зизань); *Сервус, пане Варгол* (назва пісні гурту «Плач Єремії»). ПСУМС, 63.

■ Від угор. *szervusz!* або польск. *serwus!* – привіт!

СЕ́РФІНГ, -у, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Шукання в інтернеті різманітної інформації без конкретної мети. <...> *через Інтернет можна дізнатися про останні наукові розробки космічного агентства НАСА, програму телепередач на завтра і рецепт улюбленого пирога з яблуками. Цими сайтами можна гуляти цілий день і такі прогулянки називаються «серфінгом»* (ВЗ, 10.07.2001).

СИ́ДІР, си́дора, *ч.*; *крим.* **1.** Двірник. БСРЖ, 536; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 339.

2. *крим.*, *жрм.* Мішок з харчами, речами.– *Я до того, що дорога дальня. У нас, звичайно, сидір який-не-який є, але можемо чогось гарячого* (В. Гужва, Плато над прірвою); *Один Андрій знав, що мати за всю ніч повік не зімкнула: пекла та варила, гладила та збирала до великого «сидора». Розв'яже потім «сидір» в казармі й про себе подивується: скільки мати вмудрилася впакувати в нього!* (А. Дімаров, Містечкові історії). БСРЖ, 536; СЖЗ, 92, ЯБМ, 2, 339

СИ́ЛА, -и, *ж.*; *мол.* Масивна, людина з натренованими м'язами. ПСУМС, 63.

СИ́ЛОС, -у, *ч.*; *мол.*, *крим.* Салат; овочі.– *Я вже втомився за вами ганятися, та й ви ж цілий день, окрім цього «грецького силосу», нічого не їли* (ПіК, 2002, № 31). ПСУМС, 63; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 340.

СИН, -а, *ч.* ◆ **Суркін син,** *жрм*; *ірон.-зневажл.* Народний депутат, член СДПУ(о) Григорій Суркіс.

СИ́НІЙ, *мол.* **1.** -я, -є; П'яний. <...> *майже кожен новонароджений – це уже букетик хвороб, яким нагородила «синя» чи «накумарена» та ж горененька з якимсь забродою алкоголіком чи наркоманом* (УМ, 20.08.1999). ПСУМС, 63.

2. -нього., *ч.* Те саме, що СИНЯК. ПСУМС, 63.

◆ **Сині справи,** *мол.* Пияцтво. ПСУМС, 63. **Синій у каліку,** *жрм.* Дуже п'яний. ФССГД, 111.

3. -нього. *мол.* Міліціонер. ■ Ймовірно, від кольору міліцейської форми; можливий асоціятивний зв'язок з крим. фразеолізмом *останній синій* – світло мигавки міліцейської машини, яка прямує до місця злочину, коли всі шляхи відходу для злочиців перекриті, і нема ніякої надії на спасіння; приреченість. ЯБМ, 2, 216. ◆ **Сині пригоди.** Міліція. *Сині пригоди в гуртаку банабаків в'яжуть.*

СИНО́К, -нка́, *ч.*; *арм.* Солдат строкової служби першого півроку служби. Балабін; БСРЖ, 578.

СИ́НЬКА, -и, *ж.* **1.** *мол.* Пияцтво. ПСУМС, 63. ◆ **Синьки накидатися,** *жрм.* Напитися горілки, стати п'яним. ФССГД, 215.

2. *крим.* Недороге кафе, де продають спиртне і закуски. БСРЖ, 538; СЖЗ, 92.

◆ **Змісити в синьку,** *кого*; *мол.* Сильно побити когось. *Присягаюсь, Бене, я б змісив цього підара в синьку і привіз би до київського зоопарку, але ж ти знаєш мою біду* (В. Шкляр, Ключ).

СИНЬКО́, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Те саме, що СИНЯК.

СИ́НЬО, *присл.* ◆ **Спитися на синьо,** *жрм.* Стати алкоголіком, п'яницею. <...> *їхні батьки або перевішались, або спились на синьо* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

СИНЬОЛО́БИЙ, -ого; *мол.* Те саме, що СИНІЙ2.– <....> *А там дивимся, що в вагоні сидять тож такі синьолобі, і кричим, пацани, открийте чисто двері* <...> (С. Пиркало, Зелена Маргарита).

СИНЮ́Х, -а́, *ч.*; *мол.* Те саме, що СИНЯК.

СИНЮ́ХА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол.*; *зневажл.*, *ірон.* Алкоголік, п'яниця. [Річмонд:] *Синюха трахнута, їй понти гнать, в натурі, базар-вокзал конкретно розвела...* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 538.

СИНЮ́ШНИЦЯ, -і, *ж.*; *жрм.* Те саме, що СИНЯЧКА.

СИНЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.*; *ірон.*, *презирл.* Алкоголік, п'яниця. [Клава:] <...> *Це я кому потрібна? Ти на себе подивись, синяк старий, розвалюха* (Н. Ворожбит, Житіє простих); *Там виринув невідомий Олег, взяв у нас гроші на пляшку й зник, зате з'явився якийсь неголений синяк з пластмасовим бутликом самогону* (О. Яровий, Чекання несподіванки); <...> *грілись під сонцем засмучені синяки в підтяжках і майках* <...> (Є. Пашковський, Вовча зоря). БСРЖ, 538; ПСУМС, 63.

СИНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.* Пити спиртні напої; пиячити. БСРЖ, 538; ПСУМС, 63.

СИНЯ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *ірон.*, *презирл.* Алкологічка, п'яниця. *Не бачити б нічого доброго в житті маленькій Зіні. Її народила алкоголічка – і косоока дитина теж була схожою на маленьку «синячку»* (УМ, 20.08.1999). БСРЖ, 538.

СИНЯЧО́К, -чка́, *ч.*; *мол.* Пестл. до СИНЯК. *У які ж двері тепер стукати «синячкам» і К°? Чи, може, і їх буде ліквідовано як клас?* (УМ, 13.08.1999).

СИ́РНИКИ, -ів, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Брудні чоловічі шкарпетки.

СИРОТА́, -й, *ч.*; *мол.* Товстий чоловік-охоронець. ПСУМС, 63.

СИСТЕ́МА, -и, *ж.* **1.** *мол.* Об'днання, спільність хіпі. БСРЖ, 538; ПСУМС, 63.

2. *нарк.* Систематичне вживання наркотиків. ПСУМС, 63. **Сісти на систему.** Почати систематично вживати наркотики. *Артик веселився, хоч Дімка знав, що братану не до сміху: його мама – ще гірше – «сіла на систему»* (Г. Тарасюк, Новели).

СИСТЕ́МНИЙ, *мол.* **1.** -а, -е; Який стосується хіпі, «системи»; характерний, властивий для «системи». *«Системна» зовнішність.* БСРЖ, 538; ПСУМС, 64.

2. -ого, *ч.* Хіпі. *Посеред ночі з'явились до мене два системних – хтось їм сказав, що я їх нагодую.* БСРЖ, 538; ПСУМС, 64.

СИФА́К, -у́, *ч.*; *мол.* Те саме, що СИФОН.– *У тебе сифак,– кажу їй* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

СИФО́Н, -у, *ч.*; *крим.*, *мол.* Сифіліс. <...> *на автобусній через склянку підхопив побутовий сифон* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 539; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 341.

СІДЮ́К, -а́, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Накопичувач на лазерних дисках (CD-ROM). БСРЖ, 536; ПСУМС, 64.

СІМ'Я́, -ї, *ж.* **1.** *маф.* Основна ланка мафістської структури. *Вищим досягненням олігархічної політичної системи стала «Єльцинська монархія» в Росії, де президент, а через нього – «сім'я», до якої входять найбільші російські олігархи, змінюють прем'єрів за найменшої підозри в самостійності* (День, 23.09.1999); *Кремль, тобто «сім'я», воює за подальше владарювання на два фронти – з комуністами і з Лужковим* (Поступ, 5.08.1999). ЯБМ, 2, 331.

2. *крим.* Група в'язнів, які об'єднуються за однією з ознак: земляцтво, злодійська спеціяльність, вік, стаття закону, спільне харчування. *Коли двоє – троє дружать, разом харчуються, діляться посилками, передачами, по-їхньому це називається «сім'я»* (ВЗ, 31.09.2001). БСРЖ, 534; СЖЗ, 92; ЯБМ, 2, 331.

СІ́НО, -а, *с.*; *нарк.* Суха макова соломка. БСРЖ, 534; ПСУМС, 64.

СКАНА́ТИ, -а́ю, а́єш, *док.*; *мол.* Піти кудись; зникнути. *Сканати – поспішно віддалитися кудись. Синон.: звалити, здиміти* (ПіК, 2002, № 31).

СКА́ЧКИ, -чок, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Дискотека. *Ніколи не забуду, коли на скачках у «Ювілейному» ми хапнули до чортиків, падали танцюючим дівахам під ноги* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненної дії).

СКЕС -а, *ч.*; *крим.*, *жрм*; *несхвальн.* Скупа людина. *То такий скес, що й води батькові не дасть* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 541; ЯБМ, 2, 343. Чабаненко 1992, 4, 71.

■ Можливо, від назви гри в карти з одною висвітленою – італ. *schiuso* – відкритий. Горбач 1966, 23.

СКИ́НУТИ, -ну, -неш, *док.* **1.** *крим.* При затриманні непомітно викинути речові докази злочину. *Втім, якщо це вбивство замовне, то з нетрадиційним почерком – на місці злочину зброї не знайдено. Убивця якщо й «скинув» її, замітаючи сліди, то десь в іншому місці* (УМ, 28.03.2000). БСРЖ, 541; ЯБМ, 2, 317

2. *що*; *мол.* Продати.– *Треба терміново скинути тачку. <...> – Скільки ти за неї хочеш? – Двадцять штук!* (С. Бортніков, Чистильник).

СКІН, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що СКІНХЕД. *Берні, як затятий борець з ненависним фашистським режимом, від котрого йому неодноразово діставалось, риється в кишенях, але нічого не знаходить і говорить скінові, що, мовляв, братику, вибач, у мене немає дрібних грошей* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 541; ПСУМС, 64.

СКІНХЕ́Д; СКІН-ХЕД, -а, *ч.*; *мол.* Член агресивного націоналістичного молодіжного угруповання. *Нічним Берліном снує безліч народу, туристи, японці, скін-хеди, студенти* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 541.

СКІ́НЧИТИ, -чу́, -чи́ш, *док.*, *мол.*, *жрм.* Те саме, що КІНЧИТИ. «А ти можеш раніше за мене скінчити?» – *засміялася, переповнена шумовинням сил, як бутель молодого вина* (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу).

СКЛЕ́ЇТИ, -е́ю, -е́їш, *док.*, *кого*; *крим.*, *мол.* Схилити когось до статевого контакту.– *А я скажу, що ти мене склеїла в автобусі, що завела додому і сама відтрахала!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 542.

СКЛЕП, -у, *ч.*; *мол.* Маґазин. ПСУМС, 64

■ Від польськ. *sklep* – маґазин.

СКЛО́, -а́, *с.*; *нарк.* Ампула з наркотиками. БСРЖ, 565; ПСУМС, 64.

СКЛЯ́НКА, -и, *ж.*; *жрм.* Невелике кафе, пивна з прозорими стінами. *<...> приїхали у відрядження, впали на каву до місцевої «склянки» <...>* (О. Забужко. Польові дослідження з українського сексу).

◆ **Присадити когось на склянку**. Див. СТАКАН.

СКОБ, *у знач. вигуку.* Слово, яким вітаються і прощаються пластуни. Пласт сл.

СКОМУНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш., *док.*, *що*; *мол.* Украсти щось. ПСУМС, 64.

СКОПИ́ТИТИСЯ, -чуся, -тишся, *док.*; *крим.* **1.** Дуже сп'яніти. БСРЖ, 543, СЖЗ, 93.

2. Померти. БСРЖ, 543, СЖЗ, 93; ЯБМ, 2, 345.

СКОСТИ́ТИ, скощу́, скости́ш, *док.*; *крим.* Зменшити строк покарання. *Верховний суд України «скостив» рік позбавлення волі колишньому депутату Верховної Ради Криму Василю Шпилькіну* (ДУ, 25.02.1999). СЖЗ, 94, ЯБМ, 2, 346

СКОТИ́НА, -и, *ж.* **1.** *крим.*; *зневажл.* Неавторитетна людина. БСРЖ, 543; ЯБМ, 2, 346.

2. *мол.*; *зневажл.* Дівчина легкої поведінки; повія. *Знімає скотину за 5 грн. І потрахує жадібно, жадібно* (Синопсис станіславський необов'язковий).

СКОТИ́НКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Людина. БСРЖ, 543; ЯБМ, 2, 346

2. *мол.*; *зневажл.* Те саме, що СКОТИНА2. *СКОТИНКА – термін, який означає дівчину легкої поведінки, легкої доступності. Часто С. сприймають як повію й брутально з нею поводяться. <...> Термін запозичений Маркіяном в одного державного службовця під час спільного обслуговування їх повією в готелі «Україна»* (Синопсис станіславський необов'язковий).

СКОТО́БУС, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Автобус.

СКРАПНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док*, *що*; *жрм.* Організувати пиятику, відзначити якусь подію.– *Ну как – сказав міліціонер, зупинивши машину між берізками й заглушивши двигун.– Скрапнем це дєло?* (В. Врублевський, Тріщини).

СКРУТНЯ́К, -а́, *ч.*; *нарк.* Те саме, що СВИСТОК.

СКРЯ́БИ, -ів, *мн.*; *мол.* Музичний гурт «Скрябін». *<...> ті, хто вже звертає увагу не на особистості, а власне на музику, теж унікально чудують через неспроможність вписати «скрябів» до якоїсь чіткої і зручної (для критиків) ніші* (ПіК, 2001, № 44).

СКУБЕ́НТ, -а, *ч.*; *студ.*, *викл.*; *жарт.* Студент.

СКУ́РВИТИСЯ, -влюся, -вишся, *док.*; *крим.*; *несхвальн.* **1.** Виказати спільників; порушити злодійські закони. БСРЖ, 545; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 348.

2. Припинити злочинну діяльність. БСРЖ, 545; СЖЗ, 94.

3. Розлюбити когось. БСРЖ, 545; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 348.

4. і *жрм.* Змінитися в гірший бік. *Люди скурвилися, це так, але хіба не спостерігається поступове їхнє олюднення, ну, скажи, хіба не помітно?* (В. Ковтун, Пейзаж із собакою в дусі реалізму); [Семко:] *Пожив би він тут – за місяць скурвився б!* (В. Діброва, Поетика застілля); *<...> взагалі Середа остерігається писати пісні на слова нині живих, побоюючись, що вони в майбутньому скурвляться* (Книжник, 2001, № 12); *«Скурвитись» – дієслово неперехідне* (Є. Сверстюк: ЛУ, 3.10.2002). БСРЖ, 545.

СКУ́РВЛЕНИЙ, -а, -е; *крим.*, *жрм.* Про людину, яка стала гіршою. *<...> блудні поборники бугі-вугі / скурвлені діти міцного портвейну* (С. Жадан, Пепсі). * Образно. *О музо, скурвлена Фемідо! / Нема краси без правоти* (І. Світличний, Голос доби).

СКУРИ́ТИСЯ, скурю́ся, ску́ришся, *док.*; *нарк.* Стати залежним від наркотику, який використовується при курінні. *<...> старий Перебендя коло тину / ячить собі, що, скурившись на пню, / лукаві дути <...> просрали Україну* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Навіть самі курці марихуани вживають слово «скурився», тобто став залежним* (СМ, 9.06.2000).

СЛАБО́, *у знач. частки*; *мол.*; *ірон.* Підсилює значення неможливости чи складности виконання певної дії, названої у реченні, що, як правило, вимовляється з питальною інтонацією. *<...> яка різницька фантазія – кусень звідтам, кусень звідтам, зліпили докупи – й запишалися: куди ж пак, творці! А ех*

nihilo – не пробували? Слабо? То ж то й ба... (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *Залишилося загадкою, чому присутній на презенації Олександр Пономарьов не ризикнув дебютувати у ролі моделі. Слабо?* (УМ, 1.06.2001). ПСУМС, 64.

СЛИ́ВА, -и, *ж. мол.* **1.** Пияцтво. ◆ **Давити сливу.** Пиячити. **Заливати сливу.** Те саме. ПСУМС, 64. **Роздавити сливу,** *жрм.* Випити спиртного. ФССГД, 217.

2. Ніс алкоголіка. ПСУМС, 64.

3. сли́ви, *у знач. вигуку.* Безвихідь; крах, кінець.

СЛИ́ВИТИ, -влю, -виш, *недок.*; *мол.* Пиячити. ПСУМС, 64.

СЛИВНЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Алкоголік, п'яниця. ПСУМС, 64.

СЛІДА́К, -а́, *ч.*; *крим.*, *мол.*, *міл.* Слідчий. <...> *а там, за спинами, юрмилась відставна гвардія прокурорів, слідаків, провокаторів* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 546; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 350.

СЛІ́ПИ, -ів, *мн.* ◆ **Залити (заливати) сліпи**; *жрм.* Напитися / напиватися до стану сильного алкогольного сп'яніння. *«Залити сліпи» – напитися до безтямного стану і нікого не впізнавати* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...).

СЛІПІ́, -и́х, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Сонцезахисні окуляри. ПСУМС, 64.

СЛО́ЇК, -а, *ч.*; *мол.* Пляшка, найчастіше з алкоголем або з-під нього. *Як там слоїк, ще не порожній?* ПСУМС, 64. // і *жрм.* Банка з самогоном. <...> *давненько нудить світом по підвалах шістдесятирічна «Японка» – бабище з пласким обличчям, яка відписала дарчу на двокімнатну квартиру на Подолі за трилітровий слоїк самогону* (ПіК, 2001, № 18). ПСУМС, 64.

■ Від польськ. *słoik* – скляна банка.

СЛОН, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Ключ, відмичка. БСРЖ, 547; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 352.

2. *авто*; *жарт.* Автомобіль «Мерседес».

◆ **Гнати слона,** *муз.* Відводити наречену до церкви. ПСУМС, 64.

СЛЬОЗА́, -и́, *ж.*, *мн.* сльо́зи. ◆ **Сльози Мічуріна,** *мол.* Сидр. ПСУМС, 64. **Сльози радості,** *жрм.* Горілка. Чабаненко 2001, 129.

СМА́ГА, -и, *ж.*; *мол.* Самогон. *І хильнемо шмальної смаги – / Смаги з кореня Руберо́їд* (Ю. Позаяк, Шедеври). ПСУМС, 64.

СМЕРДОГО́Н, -у, *ч.*; *жрм.* Самогон.– *З воза упав, нажлуктившись смердогону.* <...> *– Сердогоном, як я зрозумів, самогон іменуєте? – поцікавився лікар.* (Д. Міщенко, А була ж колись любов).

СМЕ́РТНИК, -а, *ч.*; *крим.* Засуджений до страти. *До речі, Коломієць – наймолодший «смертник» на Буковині за останні двадцять п'ять років* (КО, 1999, № 11). ЯБМ, 2, 354.

СМЕРТЬ, -і, *ж.* ◆ **Смерть бомжа,** *мол.* Коньяк «Сленчев бряг». ПСУМС, 64.

СМИКНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *мол.*, *крим.* Випити спиртного. <...> *похмілля душило, на поличці намацав флакон коньяку, смикнув, покурив у кватирку* <...> (Є. Пашковський, Безодня); – *Зайдемо до їдальні, по сто п'ядесят смик-*

немо, я пригощаю (В. Дрозд, Життя як життя).

СМИКОНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *мол.*, *жрм.* **1.** *(куди, звідки)*; *мол.*, *крим.* Побігти, втекти звідкись. <...> *добре, що я смиконув так, що аж три квартали ловили...* (О. Ульяненко, Ізгої).

2. Те саме, що СМИКНУТИ. *Старий, мабуть, ще перед рибою десь смиконув гранчака. Чуєш, які хармани плете?* (Ю. Гудзь, Ісихія).

СМИЧКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *док.*; *мол.* Блювати. ПСУМС, 64.

СМИЧО́К, -чка́, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган.

СМОЛЯЧО́К, -чка́, *ч.* ◆ **Упіймати смолячка,** *гірн.* Улізти в смолу. ФССГД, 218.

СМУ́ГА, -и, *ж.* ◆ **Злітна смуга,** *мол.*; *жарт.* Язик після перепою. ПСУМС, 64.

СМУР, -у, *ч.*; *мол.* **1.** Депресія. БСРЖ, 549; ПСУМС, 64.

2. Химера, галюцинація.

СМУРНЯ́К, *мол.* **1.** -у, *ч.* Те саме, що СМУР. ПСУМС, 64.

2. -а́, *ч.* Химерна, дивна людина.

СНА́ЙПЕР, -а, *ч.*; *мол.* Людина, яка не має своїх цигарок і постійно бере у когось. ПСУМС, 65.

■ Див. СТРІЛЯТИ.

СНАРЯ́Д, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Пляшка горілки. *Снаряд – пляшка горілки.* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 550. // Пляшка вина. *Повештавшись у центрі, вдушивши на табун два снаряди портвейну, повертаємось* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

◆ **Закинути натреноване тіло на улюблений спортивний снаряд,** *мол.*; *жарт.* Лягти на ліжко з метою поспати. ПСУМС, 65.

СНІ́КЕРС, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Кров'янка. ПСУМС, 65.

СОБА́КА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Висячий замок. БСРЖ, 551; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 358.

2. *крим.* Обручка. БСРЖ, 551; СЖЗ, 94; ЯБМ, 2, 358.

3. *крим.* Годинник на ланцюжку. БСРЖ, 551; СЖЗ, 94.

4. *мол.* Електричка. ◆ **Залізна собака.** Те саме.– *Але набридло вже мотатися «залізними собаками»; хочеться нарешті проїхати містами України* (Інтерв'ю з учасниками музичного гурту «Брати Карамазови»: Експрес, 1998, № 41). ПСУМС, 65.

5. *комп.* Знак (сивол) @. БСРЖ, 551.

СОБА́ЧИТИ, -а́чу, -а́чиш, *недок.*; *мол.* Пиячити. ПСУМС, 65.

СОБА́ЧКА, -и, *ж.*; *комп.* Те саме, що СОБАКА5. БСРЖ, 551.

СОВДЕ́П, *ч.*; *жрм.*; *зневажл.* **1.** -у. Радянська влада; радянська державна система. *Ще коли був «совдеп», то різниця в датах відзначення релігійних свят не була такою дошкульною* (ПіК, 1999, № 35). БСРЖ, 551; ТСРОЖ, 194.

2. -а. Радянська людина. * Образно. <...> *й забрався геть, вгризаючись у плід / абсурду і розхитуючи надра / так, щоб запався в них твій люкс і з ним / увесь совдеп з лампасами нічними* (В. Неборак, Розмова зі слугою). БСРЖ, 551.

■ З рос. абрев.: скорочення від *Советы Депутатов.*

СОВДЕ́ПІВСЬКИЙ, -а, -е; *жрм*; *презирл.* Радянський; який походить з Радянського Союзу, належить радянській системі. *Сумнівів уже не залишалося: він потрапив до борделю. До сучасного совдепівського борделю дуже низького гатунку* (Ю. Андрухович, Рекреації). *Совдепівська влада. Совдепівські часи.* ТСОРЖ, 195.

СОВДЕ́ПІЯ, -ії, *ж.*; *зневажл.* **1.** *жрм.* Те саме, що СОВДЕП1. *Піднялися на Прорізну, при совдепії прозвану Свердлова* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 551.

2. *крим.* Радянський Союз. <...> *знавець завулків і нічліжних хавір на добрій половині совдепії* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). ЯБМ, 2, 360.

СОВКО́ВИЙ, -а, -е.; *жрм*; *зневажл.*, *несхвальн.* Той, що відповідає радянському способу життя і мислення. <...> *вони з Мар'яною свої ліжка не зсували, так і лишили їх у протилежних кінцях готельної кімнати совкового дизайну...* (Є. Кононенко, Імітація); <...> *у совковій традиції лаковані підручники* <...> (ЛУ, 17.09.1998); *Гостро критикував доповідач явище совкової одностайності в сучасній літературі...* (ЛУ, 25.02.1999); *...На слухачів линув і продовжує линути потік естрадної, т. з. «совкової» пісенної убогості, змішаної на гірших традиціях вітчизняного поп-корну* <...> (Голос України, 24.04.1991). БСРЖ, 552.

СОВКО́ВІСТЬ, -вости, *ж.*; *жрм*; *несхвальн.* або *ірон.* Сукупність неґативних явищ, притаманних радянським людям, радянському способу життя. *Якщо звернутися до наших реалій, то концентрованим виявом «совковості» в Україні є* <...> *Верховна Рада* (День, 1999, № 29). БСРЖ, 552.

СОВО́К, -вка́, *ч.* **1.** *жрм*; *жарт.-ірон.* Радянський Союз. *Лілі Марлен, ти не росла у совку, / ти взагалі не знаєш, що це таке – совок* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Чи був сенс розподілу «совка» на частини? Без будь-якого сумніву* (День, 17.08.2001). БСРЖ, 552; ПСУМС, 65; ЯБМ, 2, 360.

2. *жрм*; *ірон.* або *зневажл.* Радянська людина. *Десь у глибині душі* <...> *ширяла думка, що він і далі грається сам із собою у «європейця», а насправді «совок» він і є. Тому «совок», бо вдає із себе те, чим не є насправді* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Колишній «совок» не зіллється із натовпом американців. Навіть через десять років його, мабуть, можна буде безпомильно виділити в натовпі* (А. Кокотюха, Останній раз); *То була потішна картина: радянські «совки» навіть до туалетів ходили тільки гуртом, буквально тримаючи один одного за руки. Щоб підступні агенти не застукали наодинці та не завербували до своїх розвідок* (А. Дімаров, Прожити й розповісти). БСРЖ, 552; ТСРОЖ, 197.

3. *жрм*; *жарт.-ірон.* Те саме, що СОВДЕП1. *Як це робилося при «совку»* (ПіК, 1999, № 3); <...> *немолоді вже і досвідчені музиканти та звукорежисери пригадують минуле, як то воно було «за совка», в часи тотальної регламентації і могутніх творчих спілок* (ПіК, 2001, № 4).

4. *жрм, несхвальн, зневажл* Щось пронизане радянською ідеологією *У просторі «Конотопу» < > голоси різних культур < > відповідають сучасному світовідчуттю інформаційного суспільства А надто – в його українському варіанті, здеформованому атавізмами «совка», самвидаву та трансформованого фазою первісного накопичення капіталу* (Книжник, 2001 № 20) БСРЖ, 552

■ З рос мови *сов* (скорочення *советский*) + суфікс – *ок* ТСОРЖ, 197

СОВОУ́КР, -а, *ч, інтел, зневажл* Українець як етнічний різновид *совка* [У Львові] < > *носії української майже без винятку були доволі тупою й пасивною селючнею Студенти університету < > нагадували швидше вихованців якогось імбецильного петеу А так звана національна інтелігенція демонструвала чудеса вірнопідданства й сервілізму, всю свою українськість сублімуючи в розгодовані фізії та вишивані сорочки Усе це разом становило найпаскуднішу зі знаних мені видозмін совка – совоукр* (Ю Андрухович, Мала інтимна урбаністика)

■ Контамінація частин слів ***сово*к і *укр*аїнець**

СОЛІ́ДНИЙ, -а, -е, *мол, схвальн* Гарний, якісний ПСУМС, 65

СОЛІДО́Л, -у, *ч, мол, схвальн* **1.** Щось гарне, якісне *Учорашній концерт – солідол!* ПСУМС, 65

2. у *знач вигуку* Добре, чудово

СОЛО́МА, -и, *ж, нарк* Перемелені на м'ясорубці маківки, які з'їдають звичайно у вигляді каші з молоком БСРЖ, 553 // Суха макова соломка *Такою кількістю соломи пів міста можна вбити* ПСУМС, 65

СОЛО́МКА, -и, *ж* **1.** *крим* Чай БСРЖ, 553, СЖЗ, 95, ЯБМ, 2, 365

2. *нарк* Суміш махорки з гашишем [Шура] *Ну, соломку В наше врем'я це діло називалося марафєт Чули? А по-вашому як? Дурь?* (Б Жолдак, Голодна кров) БСРЖ, 553, СЖЗ, 95

3. *нарк* Перемелені на м'ясорубці маківки – сировина для наркотиків БСРЖ, 553, СЖЗ, 95

СО́ЛЬНИК, -а, *ч муз* **1.** Сольний альбом музиканта БСРЖ, 554, ПСУМС, 65

2. Сольний концерт естрадного артиста *Ще одна нова номінація – «сольна програма», в якій був представлений сольник Андрія Данилка (Вірки Сердючки) «Титанік»* (МТ, 1999, № 4) БСРЖ, 554 ТСРОЖ, 199

3. Робочий барабан в установці БСРЖ 554, ПСУМС, 65

СОЛЯ́К, -а́, *ч, муз* **1.** Ґітара-соло, партія на ґітарі-соло (у рок-музиці) БСРЖ, 554, ПСУМС, 65

2. Соло-ґітарист БСРЖ, 554, ПСУМС 65

СОЛЯ́РА, -и, *ж, муз* Те саме, що СОЛЯК1 ПСУМС, 65

СОН, сну́ ◆ **Сон скаженого кондитера,** *інтел, жарт -ірон* Хрещатик

■ Вказівка на архітектурне оформлення будинків на Хрещатику, що нагадує кремову оздобу торта

СО́НЦЕ, -я, *с, мол, ірон -зневажл* Жінка легкої поведінки, безпринципна й аморальна, повія *СОНЦЕ – окончательна курва, повія, міньєтчиця, звідниця,*

стерва (Синопсис станіславський необов'язковий).

СОПА́ТКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Ніс. ЯБМ, 2, 365.

2. *жрм.* Обличчя. *Себе вони називали людьми, решту ж, що їх годувала й зодягала, презирливо іменували фраєрами, і коли такий фраєр потрапляв до в'язниці, його не тільки можна, а й потрібно було обібрати до нитки, дати у харю, в рило, в сопатку, у вивіску за кожним принагідним випадком* (А. Дімаров, В тіні Сталіна).

СОПЛЕ́ВИЧ, -а, *ч.*; *нарк.* Ефедрин. БСРЖ, 554; ПСУМС, 64.

СО́ПЛІ, -пель, *мн.* **1.** *крим.* Совість, стид. БСРЖ, 555; СЖЗ, 95; ЯБМ, 2, 365.

2. *муз.*; *жарт.* Сплутані шнури від апаратури. ПСУМС, 65.

СОРОКІ́ВКА, -и, *ж.*; *жрм.* Сорок років. *Намагаєшся подивитися на годинника, але випита горілка й далекозорість, яка після сороківки набирає обертів рекордними темпами, перетворюють циферблат на бліду безбарвну плямку* (О. Ірванець, Львівська брама).

СОСИ́СКА, -и, *ж.* ◆ **В сосиску (п'яний),** *мол.*; *жарт.-ірон.* Про великий ступінь алкогольного сп'яніння. БСРЖ, 556; ПСУМС, 65.

СО́СКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Те саме, що МІНЕТЧИЦЯ. БСРЖ, 556; СЖЗ, 95; ЯБМ, 2, 368.

2. *мол.*; *зневажл.* Дуже молода дівчина, яка виглядає вульґарно. БСРЖ, 556. // Неохайна вокзальна повія. ПСУМС, 65.

СОСУ́ЛЬКА, -и, *ж.*; *мол.*, *крим.* Те саме, що МІНЕТЧИЦЯ. БСРЖ, 556; ЯБМ, 2, 369.

СОСУ́ЛЬОЧКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що СОСУЛЬКА. <...> *прикучерявлювали й манікюрили юних сосульочок та педрилок, яких потім розсаджували в скверах і парках* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

СОСЮ́РА, -и, *ч.* **1.** *крим.*; *жарт.* Мінет. БСРЖ, 557. ◆ **Сосюру читати [болту].** Робити мінет. БСРЖ, 557; СЖЗ, 95; ЯБМ, 1, 369.

2. Те саме, що СОСКА1. <...> *розхвалятимуть дві сосюри-співачки, і всі вони такі грайливі, розкуті, впевнені заробляють на перецьвіріньканих трьох словах більше, ніж ти на трьох романах* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

СОСЮ́РКА, -и, *ж. мол.* Те саме, що СОСЮРА2. <...> *за сценарієм спецслужби, мали сидіти й вип'ялювати губки бантиком юні педікі і сосюрки, коли хто там промерседеситься, розімліє оком, накаже дати назад і водій запопадливо відчинить двері* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

СО́ТКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Стільниковий телефон. *Генералові хтось подзвонив по «сотці», і він махнув рукою: дій, полковнику* (В. Яворівський, Вовча ферма). ■ З рос. мови: *сотка* (*сотовый телефон* + суфікс – *ка*).

СО́ЦЬКИЙ, -ого. ◆ **Вдарити по соцькому,** *інтел.* Випити сто грам спиртного (звичайно горілки). <...> *ще вдарили по соцькому, закусили маринованими опеньками з цибулею* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

СПАЛИ́ТИ, -лю, -лиш, *док кого*
1. *крим* Підвести, видати, зрадити співучасників БСРЖ, 558, СЖЗ, 95, ЯБМ, 2, 370
2. *жрм* Видати кого-небудь *Крадькома озираєшся, чи нема часом горил-контролерів, від перекошених, колгоспних морд яких тебе починає тіпати, навіть коли маєш закомпостований квиток Заспокоюєшся, бо в такій штовханині вони одразу б себе «спалили» брутальністю, погрозами й лайками* (А Дністровий, Невідомий за вікном)
3. Розкрити чийсь задум < > *перебуваючи поблизу виходу,* [кишеньковому злодію] *легше накивати п'ятами, коли його «спалили»* (ПіК, 2002, № 2) ЯБМ 2, 370

СПА́ЛЬНИК, -а, *ч*, *жрм* «Спальний» район міста *На дитячому майданчику що знаходиться у дворі до якого з одного боку примикають п'ятиповерхівки «спальника», а з іншого – приміська зона* (СМ, 13 07 2001)

СПЕКУ́ЛЬ, -я́, *ч*, *мол*, *зневажл* Бізнесмен ПСУМС, 65

СПЕРМАКО́ЛА, -и, *ж*, *інтел*, *жарт* Безалкогольний напій «Живчик»
■ Жарт переосмислення значення слова *живчик* – чоловіча статева клітина

СПИ́НА, -и, *ж* ◆ **Сидіти на спині,** *мол*, *жарт* Спати БСРЖ, 559, ПСУМС, 65

СПИРТОМЕ́ТР, -а, *ч*, *мол*, *жарт -ірон* Алкологік, п'яниця ПСУМС, 65

СПИ́ЦЯ, -і, *ж*, *нарк* Голка шприца ПСУМС, 65

СПІВА́ЛЬНИК, -а, *ч*, *мол*, *жарт* Обличчя ПСУМС, 65

СПІ́НСТЕР, -а, *ч*, *мол*, *зневажл* Погана людина
■ Від англ *spinster* – стара діва

СПІОНЕ́РИТИ, -рю, -риш, *док*, *що*, *жрм*, *жарт* Украсти щось – *Мило не руш* < > *То моє – Все одно спіонерив* (Р Кухарук, Любити хлопчика), *Великий комбінатор «спіонерив» із сусідського поля вагон збіжжя* (УМ, 1 08 2002) БСРЖ, 559 ПСУМС, 65

СПІ́РИТИ, -рю, -риш, *док*, *мол* Те саме, що СПІОНЕРИТИ

СПОКУ́ХА, -и *ж*, *мол*, *жрм*, *жарт*, *ірон* Заклик до спокою *Спокуха, друзі Я побуду в Галі з годинку, поснідаю можливо, ще раз потелефоную до Кирила домовлюся з ним на точний час* (Ю Андрухович, Московіада), – *Спокуха спокуха! – поблажливо сказав я заходячи до кімнати й поплескав його по плечу* (Л Кононович, Мертва грамота) БСРЖ, 560, ТСРОЖ, 201, Югановы, 208

СПРА́ВА, -и, *ж* ◆ **Колійова справа,** *мол*, *схвальн* Все добре, чудово ПСУМС, 35

СПУДЕ́Й, -я, *ч*, *мол*, *студ*, *жарт* Студент – *Тю Ми ж спудеї – А що це? – Студенти* (Р Кухарук, Любити хлопчика)

СПУСКА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*, *жрм* Про сім'явилиття під час статевого акту [Іван Опанасович] < > *Я не люблю ото на простиню спускати чи на живіт* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу)

СПУСКА́ЧКА, -и, *ж*, *мол*, *жарт* Сперма

СРА́КА, -и, *ж.* ◆ **Спіймати сраку,** *мол.*; *жарт.*, *вульг.* Посковзнутися і впасти. ПСУМС, 65. **У сраку (п'яний),** *мол.*, *жрм*; *ірон.-зневажл.*, *вульг.* Про великий ступінь алкогольного сп'яніння. *Входить Гамлєт. Він у сраку п'яний. В одній руці у нього дрючок, в другій – шампанське* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

СРАКАДО́ШКА, *вигук.*; *мол.* Крах; кінець. ПСУМС, 65.

СРАКОПА́Д, -у, *ч.*; *мол.*; *вульг.* Ожеледиця. ПСУМС, 65.

СТАКА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.* Камера-бокс слідчого ізолятора. БСРЖ, 562; СЖЗ, 96; ЯБМ, 2, 378.

2. *нарк.* Одиниця виміру кількости марихуани, що дорівнює вмісту однієї склянки. ПСУМС, 65.

◆ **Посадити (присадити) на стакан (склянку)** *кого*; *мол.*, *жрм.* Привчити когось до систематичного вживання алкогольних напоїв; споїти. *Уже після смерті композитора* [Ігоря Білозора] *один львівський пісняр признався мамі, відомому педагогу і письменниці, що і його побили свого часу в кав'ярні за українську пісню. Яким же було його здивування, коли мати вибухнула: «Ти співав у гадючнику, що хотів цим сказати? Хочеш співати – співай удома. Або коли тверезий. І не кажи, що якийсь гад москаль «посадив на стакан»* (День, 9.06.2001); <...> *за прийнятну ціну вони «здали» її хатнім шахраям, які, у свою чергу, міцніше присадили ту на склянку – і виселили «на село»* (ПіК, 2001, № 18). **Присісти (сісти) на стакан (склянку),** *мол.*, *жрм.* Почати пити спиртне у великих кількостях. *Присів на стакан. Жінка втекла до мами. А він пропив майже все, що мав. Заробітки малі, а бухло подорожчало* (М. Мишкало, Майже європеєць). **Сидіти на стакані,** *мол.*, *жрм.* 1) Пити спиртне у великій кількості. 2) Бути хронічним алкоголіком.

СТАКАНЕ́РІЯ, -ії, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Кафе, де продають спиртне на розлив. ПСУМС, 65.

СТАРИ́Й, -о́го; *мол.* **1.** Чоловік, хлопець (звичайно, при звертанні). *Щось маєш, старий? – Як у голого в кишені...* (О. Яровий, Квартали ностальгій).

2. старі́, -и́х, *мн.* Батьки. ПСУМС, 66.

СТАРПЕ́Р, -а, *ч.*; *мол.*, *жрм*; *ірон.-зневажл.*, *вульг.* Чоловік похилого віку, дід.

■ Конденсація словосполучення ***стар**ий* ***пер**дун.*

СТВОЛ, ствола́, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.* Вогнепальна зброя. *Незареєстровані стволи будь-кому знадобляться* (А. Кокотюха, Останній раз); *Тоді знайшли усе, крім «ствола», який, окрім всього, зберігався незаконно* (УМ, 7.06.2000). БСРЖ, 564; ПСУМС, 66; ТСРОЖ, 202; ЯБМ, 2, 380.

2. *мол.* Сто грошових одиниць. ПСУМС, 66.

◆ **Дев'ятиміліметровий ствол,** *мол.* Людина з повільною реакцією; дурень. ПСУМС, 20.

СТВОЛИ́НА, -и, *ж.*; *жрм.* Те саме, що СТВОЛ1.

СТЕЙТСО́ВИЙ, -а, -е; *мол.*, *заст.* (поч. 70-х років XX ст.). Американський; американської якости. БСРЖ, 565.

СТЕПА́Н, -а, *ч.*; *студ.*; *жарт.* Стипендія. *Коли вони з Лесю вчилися, такого не було, «степана» (стипендію) отримували регулярно* (Ю. Голобородько, Музика для себе).

СТЕРИ́ЛЬНИЙ, -а, -е; *шк.*, *студ.*, *жарт.-ірон.* Який нічого не знає або не підготувався до екзамену, заліку. *Прийшов стерильний, по нулях* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 565.

СТЕЦО́ВО, *невідм.*; *мол.*; *схвальн.* Добре, чудово. *СТЕЦОВО – добре, чудово.* (Сленг-лікбез 1). ■ Див. СТЕЙТСОВИЙ.

СТИ́БРИТИ, -рю, -риш, *док.*; *крим.*, *жрм.* Украсти. <...> *Степан, голодне барило, надкушував добрий десяток пиріжків і облизував повидло, радесенький, що ніхто не стибрить* <...> (Є. Пашковський, Безодня). ЯБМ, 2, 381.

СТИДУ́ХА, -и, *ж.*; *мол.* Сором. ПСУМС, 66.

СТИЛЬНЯ́К, -а́, *ч*; *мол.* Модно, гарно вдягнений чоловік.

СТИЛЯ́ГА, -и, *ж.* **1.** *жрм*; *жарт.-ірон.*, *заст.* (50-і роки XX ст.). Молода людина, яка наслідує західну моду. *Тоді, у п'ятдесятих роках, серед молоді з'явилися дженджики, прозвані «стилягами», які вважали себе взірцем вишуканості й елегантності, зачіску собі робили у вигляді так званого «кока», носили вузькі штани й картаті піджаки* (В. Шовкун, Система проти «я»); *Але він прощав їм, фантазерам і мрійникам, стилягам, любителям рок-н-ролу, талановиті утопічні ідеї яких гинули у боротьбі наукових сил разом з їхніми носіями* (В. Тарнавський, Порожній п'єдестал).

2. *мол.* Те саме, що СТИЛЬНЯК. *Напідпитку два стиляги / Крутять фіфочку руду* <...> (Ю. Позаяк, Шедеври).

◆ **Стиляга-динамістка,** *крим.* Жінка, яка відвідує ресторани з незнайомими чоловіками, харчується, випиває за їхній рахунок і непомітно зникає. СЖЗ, 96.

СТИ́РЕНИЙ, -а, -е; *жрм.* Дієпр. пас. мин. ч. до СТИРИТИ. *О, уже стирена ручка.* Чабаненко 1992, 4, 105.

СТИ́РИТИ, -рю, -риш, *док.*, *що*; *крим.*, *жрм.* Украсти; взяти без дозволу. *Ви перший поляк, котрий у нас нічого не «стирив»* (УМ, 20.07.2001). Чабаненко 1992, 4, 105; Югановы, 213; ЯБМ, 2, 394.

СТІБА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, *(з кого, з чого)*; *мол.* Іронізувати, насміхатися з чогось, когось. *Бо Пиркало пише, як дихає, як говорить, як стібеться* (Книжник, 2001, № 13). БСРЖ, 564; ПСУМС, 67; СЖЗ, 96.

СТОГРА́М, *невідм.*, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Сто грам спиртного.

◆ **Без стограм не розбереш,** *жрм*; *жарт.* Дуже важко розібратися у чомусь, зрозуміти щось. <...> *ну звичайно що кавказьких / їм співа народний хір / пісеньок троха народних / <...> чи то наських чи ненаських / чи польтавських чи черкаських / без стограм не розбереш* <...> (В. Цибулько, Майн кайф).

СТОПА́Р, -я́, *ч.* **1.** *мол.*; *жрм.* Склянка для розпивання алкогольних напоїв. БСРЖ, 568; ПСУМС, 66.

2. *авто.* Задня фара на машині. *Якась наволоч уночі стопарі побила.* (ПСУМ) БСРЖ, 568; ПСУМС, 66.

СТОПИ́Р, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Дурень, тугодум з претензією на високий соціяльний статус. ПСУМС, 66.

СТОПОРНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док., кого.*
1. *крим., жрм.* Зупинити когось. *СТОПОРНУТИ – зупинити* (Сленг-лікбез 4.). ЯБМ, 1, 387
2. *крим.* Пограбувати когось. БСРЖ, 568; СЖЗ, 96.
3. *крим.* Убити. БСРЖ, 568; ЯБМ, 1, 387.

СТОПУДО́ВО, *присл.*; *мол.* Стопроцентно, обов'язково. *Повернувшись на батьківщину, Артур стопудово дізнається, що воно усе фальшивка* <...> (СМ, 23.02.2001). БСРЖ, 568; ПСУМС, 66.

СТОЯКИ́, -ів, *мн.*; *арм.*, *жарт.-ірон.* Брудні шкарпетки. Балабін.

СТРАТЕ́ГІЯ, -ії, *ж.*; *комп.* Комп'ютерна гра, в якій треба керувати арміями, країнами, поселеннями, популяціями. *«СТРІЛЯЛКИ», «БРОДИЛОВКИ» і «СТРАТЕГІЇ» – види комп'ютерних іграшок* (ВЗ, 10.07.2001). БСРЖ, 569.

СТРЕ́ЛЬНУТИ, -ну, -неш, *док.*, *що*; *жрм.* Те саме, що СТРІЛЬНУТИ. <...> *напомаджена піпетка з несформованою груддю / що тільки-но стрельнула в мене цигарку* (В. Цибулько, Піраміда).

СТРЕ́ЛЬНУТИЙ, -а, -е; *жрм.* Дієпр. пас. мин. ч. до СТРЕЛЬНУТИ. <...> *Обамбуленко дістав пачку «Мальборо» з єдиною – стрельнутою – сигаретою* (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

СТРИ́ЖЕНЬ, -жня, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. <...> *його стрижень майже боляче тиснув їй на живіт* <...> (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

СТРІЛА́, -и, *ж.*; *мол.* **1.** Те саме, що СТРІЛКА1. **Двинути стрілу.** Не прийти на побачення. ПСУМС, 66. **Забити стрілу.** Призначити побачення. ПСУМС, 66. **Перебити стрілу.** Перенести побачення. ПСУМС, 66
2. і *нарк.* Голка шприца. ПСУМС, 67.
3. Усне з'ясування стосунків. ПСУМС, 67.

СТРІЛЕ́ЦЬ, -льця́; *ч. крим.* **1.** Сторож. СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 389.
2. Висококваліфікований жебрак. БСРЖ, 569; СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 389.
3. і *жрм.* Той, хто випрошує цигарки. *Як мене вже ці стрільці дістали!* (Запис 1999 р.). ЯБМ, 2, 389. // *крим.*, *нарк.* Той, хто випрошує недопалки, в т. ч. з гашишем. БСРЖ, 569; СЖЗ, 97.

СТРІ́ЛКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Зустріч, побачення з кимсь. *Я сидів у ресторані готелю «Росія», де призначив Ібрагімові «стрілку»* <...> (В. Шкляр, Елементал). БСРЖ, 569.
◆ **Забивати / забити, (набивати / набити) стрілку (стрілки)** *з ким.* Планувати щось або домовлятися про що-небудь. БСРЖ, 569; ФССГД, 227.
2. *мол.*, *крим.*, *нарк.* Традиційне місце зустрічі злодіїв, повій, наркоманів. *Один із «сержантів»* <...> *під час конфліктної «стрілки» вистрілив Ушитому в ногу* (ВЗ, 28.03.2002); *Уявіть, яких нервів коштувала кожна «стрілка», а їх за останні чотири роки* [діяльності

драгдилера] *було не менше тисячі!* (ПіК, 2001, № 12)

◆ **Перевести стрілку (стрілки).** 1) *крим*, *мол* Відвести від себе підозру, звалити вину на когось *Господар хати, з огляду на свій стан, намагався «перевести стрілки» звинувачуючи у всьому міліцію* (СМ, 6 07 2001) БСРЖ, 569 2) *мол* Скинути на когось свою роботу ПСУМС, 66

СТРІЛЬНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док*, *що*, *жрм* Попросити, випросити у когось щось (у т ч на певний час) *Стрільнути олівця* БСРЖ, 569

СТРІЛЯ́ЛКА, -и, *ж*, *комп* Комп'ютерна гра-бойовик *Феймер – запеклий фанат «стрілялок», «бродиловок» і «стратегій»* (ВЗ, 10 07 2001) БСРЖ, 569

СТРІЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок*, *що*, *жрм*

1 Просити, випрошувати, позичати різні дрібниці у когось – *Хлопці, пошастайте може, знайдете сигарету? – Сказано ж – нема самі стріляємо,– відповів Сашко, вдивляючись у протилежний бік* (М Омельченко, Свято біди) БСРЖ, 570, ПСУМС, 66

2. *крим* Жебракувати БСРЖ, 570, СЖЗ, 97, ЯБМ, 2, 389 ◆ **Стріляти на якорі** Жебракувати, прикидаючись калікою СЖЗ, 97

СТРІЛЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок*, *з ким*, *мол*, *жарт* Зустрічатися з кимсь у певний час БСРЖ, 570, ПСУМС, 66

СТРІТ, -у, *ч*, *мол* 1. Вулиця

2. і *крим* Велика вулиця міста, села, селища БСРЖ 571, СЖЗ, 97, ЯБМ, 2, 390

■ Від англ *street*

СТРІ́ХА, -и, *ж*, *мол*, *жарт* Волосся ПСУМС, 66

◆ **Стріха поїхала.** Див ДАХ

СТРОПИ́ЛА, стропи́л, *мн*, *мол*, *жарт*

1. Ноги ПСУМС, 66

2. Підбори *Купи собі чоботи на високих стропилах і будеш діставати до компостера* ПСУМС, 66

СТРУГАНИ́НА, -и, *ж*, *мол* Те саме, що СТРУГЛІ *На землю падає її струганина і мене мало не вивертає* < > (А Дністровий, Місто уповільненої дії)

СТРУГА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок*, *мол* Блювати *І я, хитаючись, повернувся до столика – Стругав? Я кивнув* (В Канюс, Сентиментальний блюз) ПСУМС, 67

■ Від укр літер *стругати* за звуковою подібністю до *ригати*

СТРУ́ГЛІ, -ів, *мн*, *мол* Блювотні маси ПСУМС, 67

СТРУГНУ́ТИ, -ну́, -неш, *док*, *мол* Виблювати *Як смішно всі внизу / Голівки задирають – / З балкона я стругнув* (Ю Позаяк, Шедеври)

СТРУНА́, -и́, *ж*, *нарк* Те саме, що СПИЦЯ БСРЖ, 572, ПСУМС, 67, СЖЗ, 97

СТРЬО́МНИЙ, -а, -е, *мол* 1. Небезпечний, такий, що викликає страх *Совок совком, а країна як на тоталітарні часи, була доволі стрьомна* < > (Книжник, 2001, № 6), *«Промзона» – стрьомне місце Дворазовий контроль, металошукачі, незворушне «відкрийте сумочку», чорнильне тавро-перепустка на зап'ястя* < > (УС, 2001, ч 14) *Стрьомна ситуація* Югановы, 212

2. Небажаний, неприємний *Стрьомне прохання* БСРЖ, 571 ПСУМС, 67

СТУДІО́ЗУС, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Студент. *Днів за два перед операцією до нього заскочили Микола і Віталій. Двоє колишніх однокласників. А тепер – студіозусів, які відбували практику у цьому страшному інституті* (В. Івченко, Три оповідання); *Де принишклі авдиторії, де сповнені гамірними студіозусами склепінчасті коридори?* (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 572.

СТУКАНУ́ТИ, -ану́, -ане́ш, *док.*, *(на кого)*; *жрм.* Те саме, що СТУКНУТИ.– *У місті на тебе розгорнули справжнє полювання. Під час похорону матері. Хтось стукнув ментам, що ви обов'язково прибудете...* (С. Бортніков, Чистильник).

СТУ́КАТИ, -аю, -аєш, *недок.* **1** *на кого*; *крим.*, *жрм.* Доносити на когось. БСРЖ, 573; ПСУМС, 67; СЖЗ, 97; ЯБМ, 2, 394.

2. *муз.* Барабанити; бити в барабан. ПСУМС, 67.

СТУКА́Ч, -а́, *ч.* **1.** *крим.*, *жрм*; *зневажл.* Донощик, інформатор.– *Ні, ні! Комуністом я ніколи не був. Ні, вибачте, стукачем. Я все життя був українським націоналістом* (Є. Дудар, Хунта діє); *Один мій колега теж пішов у КДБ, закінчивши філологію. Він був стукачем у нашому студентському середовищі* (Час, 1999, № 12). БСРЖ, 572; ПСУМС, 67; СЖЗ, 97; ТСРОЖ, 208; ЯБМ, 2, 393.

2. *муз.* Барабанщик. ПСУМС, 67.

СТУКАЧЕ́ВСЬКИЙ, -ого; *мол.*; *ірон.-зневажл.* Те саме, що СТУКАЧ. ПСУМС, 67.

СТУКА́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Ж. до СТУКАЧ1.– *Її оперативне псевдо було – Комсомолка... більшої активістки й стукачки в фізкультурному не було, як вона!* (Л. Кононович, Феміністка).

СТУ́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*, *(на кого)*. *крим.*, *жрм*; *несхвальн.* Донести на когось. БСРЖ, 573; ЯБМ, 2, 393.

СТЬОБ, -у, *ч. мол.* **1.** Знущально-агресивне, до певної міри парадоксальне, мислення, ставлення до чогось; відповідна поведінка. *Нагромадження надуманих завчено «задорних» фраз перетворювало ідейно правдиві слова на фальш, «стьоб» і мало не викликало бажання думати навпаки* (УС, 2001, ч. 27). БСРЖ, 566; Югановы, 210.

2. Іронічний, насмішливий стиль в літературі, живопису, кіні. <...> *постмодернізм – як веселий карнавал та талановитий стьоб* (Книжник, 2001. № 20); *Віддає належне творчості В. Кожелянка і газета націоналістів «Шлях перемоги», класифікуючи його стиль як стьоб, що оздоровлює анемічну шкіру нашої літератури* (Книжник, 2001, № 21). *Авторський стьоб над читачем* (Книжник, 2001, № 22). БСРЖ, 566; ПСУМС, 67; ТСРОЖ, 203

■ Ймовірно, від літер. *стьобати* – бити кого- небудь або вдаряти чимсь гнучким; хльостати, шмагати.

СТЬО́БНИК, -а, *ч.*; *мол.* Людина, яка висміює когось, іронізує з когось, чогось.

СТЬО́БОВИЙ, -а, -е; *мол.* Іронічний, знущальний. *Державні медії відрізняються від приватних більшою помітністю (офіційної) ідеології, що відповідає їхній загалом старшій, ніж у роз-*

кутих і «стьобових» видань, аудиторії (Критика, 2001, ч 5) *Стьобова назва Стьобовий вірш Стьобові розмови* БСРЖ, 566, ТСРОЖ, 205

СУБО́ТНИК, -а, *ч*, *маф* Один день на місяць, коли повія працює безкоштовно, віддаючи весь прибуток міліціонерам або сутенеру *На «суботники» (безплатні замовлення) їздили рідко – раз на місяць або навіть рідше* (ВЗ, 20 04 2001) ЯБМ, 2, 395

СУ́БЧИК, -а, *ч* **1.** *крим* Звідник, сутенер СЖЗ, 97, ЯБМ, 395

2 *мол*, *жарт* Чоловік, хлопець *Вже біля самих дверей обернувся – Може, почекати субчика?* (Л Федорук, Хомут) ПСУМС, 67

СУЛЕМЕ́, *деабрев*, *студ* Сучасна українська літературна мова

СУ́МІШ, -і, *ж* ◆ **Гримуча суміш.** 1) *крим* Спирт, настояний на белені ЯБМ, 1, 245 2) *жрм*, *жарт -ірон* Спиртний напій < > *він спритно наповнив полустаканчики якоюсь гримучою сумішшю, проголосив перший тост* < > (А Дімаров, Прожити й розповісти) 3) *жрм*, Поєднання різних алкогольних напоїв, після випивання яких наступає швидке сп'яніння 4) *чого*, *жрм*, *ірон* Поєднання різних елементів, явищ < > *крім звичного гітарного ревіння, в їхній творчості присутні й елементи реггі дабу франку і навіть соул Така от гримуча суміш подана глядачам із невеликим домішком злого сарказму й елементами агресії* (Поступ, 29 08 1999), *Нова програма Соцпартії гримуча суміш із сталінізму, російського націонал-соціалізму та ортодоксального марксизму* (УС, 2000, ч 10), < > *країна, що донині спорадично претендує на всесвітньо-історичну роль гримучої суміші «третього Риму» і «третього Інтернаціоналу»* (Книжник, 2001, № 16) * У порівн < > *та ще гірше було із народом творчим, гримучою сумішшю похоті й вічних нещасть* < > (Є Пашковський, Щоденний жезл)

СУНИ́ЧКА, -и, *ж*, *жрм* Те саме, що ПОЛУНИЧКА *Жінка «суничку» продавала* (ВЗ, 25 09 2001) ■ Пор у бурсем арґо *суниці* – скакання в гречку до жінок

СУ́РЛО́, -а, -а, *с* **1.** *крим* Обличчя БСРЖ, 575, СЖЗ 97, ЯБМ, 2, 397 ■ Від рум *súrlă* – свиня, рило Горбач 1966, 22

2. *мол* Рот [Гамлєт] *Піти би випити у барі шампаньйоли, / Бо в сурлі мов коти понасцикали / І несвідомо хочеться лизати / Шершавим язиком гарячі зуби* (Л Подерв'янський, Герой нашого часу)

СУХА́Р, -я́, *ч*, *мол*, *жрм* Сухе вино – *Склянка «сухаря» – і ні краплини більше!* (А Морговський, Фіфті-фіфті) БСРЖ, 575, ПСУМС, 67

СУХА́РИК, -а, *ч*, *мол* Пестл до СУХАР *Після другої склянки «сухарика» Буча зарум'янився і мрійно сказав, що Інна завжди коньяк має тільки до неї не зручно йти* (О Скоробагатько, Тиха-тиха Зизань)

СУХОВІ́Й, -ю, *ч*, *крим* Те саме, що СУХАР БСРЖ, 576, СЖЗ, 98, ЯБМ, 2 399

СУШНЯ́К, -у́, *ч* **1** *мол* Сухе вино БСРЖ, 576, СЖЗ, 98

2. *мол., жрм.* Сильна спрага після вживання наркотику чи алкоголю. *Серед ночі прокинувся від сушняку і бажання помочитися* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); *Єдине, що може підняти* [після пиятики] *обох* [жінку й чоловіка] – *це сушняк* (ПіК, 2001, № 43). БСРЖ, 576; ПСУМС, 67.

СХІМІ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *док.* **1.** *що*; *нарк.* Приготувати наркотики у підпільній лабораторії. * Образно. *Якщо в господарстві м'яса / лишилось бодай із мікрон; / Завше можна схімічити / досить пристойну котлетку* (О. Забужко, Диригент останньої свічки).

2. *крим.* Здійснити шахрайський вчинок. *Одна така «тьотя Дуся» «схімічила»: про одну і ту ж квартиру дістала дві різні довідки* (УМ, 20.06.2001).

СХО́ДКА, -и, *ж.*; *крим.* Зібрання злодіїв. <...> *з'являтись інкогніто на бандитські сходки* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *Після прослуховування цих записів складається враження, ніби став свідком «сходки» на «малині»* (УМ, 21.04.2001). БСРЖ, 577; СЖЗ, 98; ЯБМ, 2, 401.

СЮР, -у, *ч. інтел.* Сюрреалізм у мистецтві. БСРЖ, 579; ТСРОЖ, 213.

СЮ́РИК, -а, *ч.*; *мол.* Твір мистецтва, літератури в стилі сюрреалізму. *То були сюрики, зроблені на п'яну голову. Я завжди малюю, коли п'яним повертаюсь у свою клітку* (В. Канюс, Сентиментальний блюз). БСРЖ, 579.

СЯБР, -а́, *ч.*; *крим.* Білорус. ЯБМ, 2, 406.

СЯБРО́, -а́, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Спільник; злочинець, який проходить з кимсь по одній справі. *Засудили твого сябра, то й тебе скоро засудять.* Чабаненко, 4, 129.

■ Ймовірно, від крим. жарґ. *ся́бер.* у тому ж значенні. БСРЖ, 579.

СЯБРУ́ШКА, -и, *ч* і *ж.*; *крим.* Те саме, що СЯБР.– *Сябрушка,– Дим угадував за вимовою білоруса. Тебе нам сам Бог послав, а нас – тобі* (В. Гужва, Плато над прірвою).

СЯ́ЙВО, -а, *с.* ◆ **Північне сяйво,** *крим.*; *жарт.* Суміш спирту з шампанським. БСРЖ, 539; СЖЗ, 80; ЯБМ, 2, 329.

Т

ТАБЛО́, -а́, *с.*; *мол.*; *жарт.-ірон.*, *зневажл.* Обличчя. *Бідон ще раз затягується, затримує дим у легенях, його табло стає схоже на розпечену електричну плиту* <...> (А. Дністровий, Міто уповільненої дії); *І коли хтось інший заробляє на його чесному «таблі», Баширов не ображається. Таке воно андеграундне життя* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 579; ПСУМС, 68.

◆ **Відрихтувати табло,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Побити обличчя. ПСУМС, 68. **Загасити табло**, *мол.* Те саме. ПСУМС, 68

ТАЛМУ́Д, -а, *ч* **1.** *крим* Документ СЖЗ, 98, ЯБМ, 2, 408

2. *мол*, *жарт* Інструкція для користування побутовою технікою, апаратурою і т ін ПСУМС, 68

3. *військ* Військовий статут Балабін

ТА́МПАКС, -а, *ч*, *мол*, *жарт* Чай в одноразових пакетиках ПСУМС, 68

ТА́НГО, *невідм*, *с* ◆ **Піти у танго,** *жрм, жарт* Про життя, сповнене веселощів, розваг *Обурений загал, дізнавшись, що Ч навіть дома не було, одноголосно вирішив, що Насті урвалась пружина та що дівка «пішла у танго» з тим халамидником, який тут щодня «вишивав» із квіточками* (СМ, 2 02 2001) ■ Від польск *pójść w tango* **Танго навприсядки,** *мол* Танці п'яної пари ПСУМС, 68

ТА́НКЕР, -а, *ч*, *мол* Довга тепла куртка з капюшоном БСРЖ, 581, ПСУМС, 68

ТА́ПКИ, та́пок, *мол*, *жарт* Фірмові кросівки ПСУМС, 68

ТА́ПОЧКИ, *невідм*, *у знач безос -пред*, *кому*, *мол* Кінець, крах < > *він буцімто досконало вивчив пророцтва українського Нострадамуса Мусія Вернигори, і «там чорним по білому написано – нам усім тапочки!»* (Л Дереш, Культ) ПСУМС, 68

ТАРА́СИК, -а, *ч*, *мол* Купюра вартістю сто гривень *Дай мені тарасика* (Запис 2001 р)

ТАРІ́ЛКА, -и, *ж*, *мол*, *жарт* Рулетка ПСУМС, 68

ТА́СКА, -и, *ж*, *мн* та́ски, та́сок, *мол* Сміх, веселощі ПСУМС, 68 ◆ **Пробирати на таску,** *кого*, *мол* Комусь смішно, весело ПСУМС, 68

ТАСУВА́ТИСЯ, -у́юся, -у́єшся, *крим* Ходити назад-вперед (по камері, бараку) < > *шастати загнано, довго, годинами, місяцями, туди й сюди, вузьким проходом, один взад, один уперед, по-блатному кажучи, тасуватись* < > (Є Пашковський, Щоденний жезл) БСРЖ, 582, ЯБМ, 2, 410

ТА́ТО, -а, *с* **1.** *крим* Ватажок злочинної групи СЖЗ, 98

2. *крим* Начальник загону в колонії СЖЗ, 98

3. *крим* Панк зі стажем СЖЗ, 98

4. *мол*, *схвальн* Шанована людина старшого віку *Один тато спонсорував фуршет у цю суботу* ПСУМС, 68

ТА́ТУ́, *невідм*, *с*, *мол* Татуювання *Прикольне тату Кольорові тату* БСРЖ, 582, ПСУМС, 68

■ Від англ *tattoo*

ТАТУ́ШКА, -и, *ж*, *мол* Те саме, що ТАТУ БСРЖ, 582, ПСУС, 68

ТАЧИ́ЛА, -и, *ж*, *мол* Легкова автомашина, таксі [Шура] < > *І як получите товар, сходу рвіть бігом кігті – і зразу в тачилу – і на ход!* (Б Жолдак, Голодна кров) БСРЖ, 582, ПСУМС, 68

ТА́ЧКА, -и, *ж*, *жрм* **1** Таксі – *Ходімо, бо я тут здохну! – сказав я – Бери тачку, я заплачу, поки ще є трохи грошей* (Ю Покальчук, Те, що на споді) БСРЖ, 582, СЖЗ, 98, ЯБМ, 2, 411

2. Легковий автомобіль – *Ходімо покатаємось на тачці – Кент недавно придбав старенькі «Жигулі»* (Є Кононенко, Великомученице кумо) ◆ **Освіжи-**

ти тачку, *авто.* Продати старий автомобіль і купити новіший, кращий. <...> *а якщо Бос виграє вибори – розщедриться на радощах, може, й тачку освіжу* (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 582; СЖЗ, 98; ТСРОЖ, 214; ПСУМС, 68; ЯБМ, 2, 411.

ТАЩИ́ТИ, *безос., кого*; *нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії. *Потім настав вечір, а мене таки добряче тащило* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). БСРЖ, 430.

ТАЩИ́ТИСЯ, -щу́ся, та́щишся, *недок.*
1. *нарк.* Відчувати стан наркотичної ейфорії. БСРЖ, 583.
2. *від кого, від чого.*; *мол.*; *схвальн.* Отримувати задоволення від чогось, насолоджуватися чимсь. *Насамперед ти маєш бути психологом, знати, що партнеру подобається, від чого він, висловлюючись молодіжним сленгом, «тащиться»* (ДУ, 2.09.1999). БСРЖ, 583; ПСУМС, 68.

ТВЕРЕЗЯ́К, -а́, *ч.*; *мол.* **1.** Медвитверезник.
2. Тверезий стан. ПСУМС, 68.

ТВІКС, -а, *ч.*; *шк.* Незадовільна оцінка, двійка. *Твікс – двійка* (КСМС). БСРЖ, 583.

ТЕАТР, -у, *ч.* ◆ **Йоперний театр,** *вигук*; *мол.*; *евфем.* Вираження досади, незадоволення. ПСУМС, 30.

ТЕЙБЛ, -а, *ч. мол.* Стіл. <...> *ще доля не була такою злою / так гамселити тейблом об чоло герою* <...> (В. Цибулько, Майн кайф). БСРЖ, 606.
■ Від англ. *table.*

ТЕЛИ́ЦЯ, -і, *ж.*; *мол.* Дівчина, молода жінка. *Вона звикла, що у чоловіка отих «телиць-однодніпок» – цілі плеяди* <...> (СМ, 17.08.2001). ◆ **Телицю зняти,** *крим., мол.* Див. ЗНЯТИ.– *Телицю в «Горняку» зняли сьогодні. Молода, все клас, вище даху, й просто сама лізла* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). СЖЗ, 99.

ТЕЛИ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.* Пестл. до ТЕЛИЦЯ.– *Кажеш, теличка була молода? Може, то якась аспірантка чи машиніста з кафедри?* (Є. Кононенко, Кароліна).

ТЕЛЯ́ТИНА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Молода дівчина. БСРЖ, 585. // *зневажл.* Тілиста дівчина із слабкими розумовими здібностями. ПСУМС, 68.

ТЕ́РТКА, -и, *ж.*; *крим., мол.* Нарада, переговори. *Я і раніше чув про такі «зустрічі на Ельбі»* <...> *і завчасно радів з передчуття цієї «тертки»* (Пік, 2002, № 6). БСРЖ, 587.

ТЕХНА́Р, -я́, *ч.*; *мол., студ.* Технічний навчальний заклад. ПСУМС, 69.

ТЕ́ЩА, -і, *ж.* ◆ **Теща з зонтиком,** *крим., жрм*; *жарт.-ірон.* Унітаз. БСРЖ, 588; СЖЗ, 99; ЯБМ, 2, 416.

ТИПА́Ж, -а́, *ч.*; *мол.* Хлопець, молодий чоловік. ПСУМС, 69.

ТИ́РСА, -и, *ж.*; *нарк.* Перемелені на м'ясорубці маківки – сировина для наркотиків.

ТИЧИ́НКА, -и, *ж.*; *шк.*; *жарт.* Український поет П. Г. Тичина. *По залу роздавалися невеличкі оголошення: УОНТЕД: Тичина Павло Григорович («Тичинка»)* (Л. Дереш, Культ).

ТІ́КЕТ, -а, *ч.*; *мол.* Квиток. БСРЖ, 588; ПСУМС, 69.

■ Від англ. *ticket.*

ТІ́ЛО, -а, *с.* ◆ **Носити тіло,** *мол.* Ходити. ПСУМС, 69.

ТІП-ТО́П, *у знач. присл., безос.-пред.*; *жрм*; *схвальн.* Чудово, прекрасно. *А так все було тіп-топ. Гості нагадували спортивну команду, яку поквапом хтось перевдягнув у твідові піджаки* (О. Ульяненко, Рецидив); *Іван Г. обурився, почав доказувати, що усе «тіп-топ», а потім витяг австралійський паспорт* (СМ, 1.10.1999). БСРЖ, 588; ЯБМ, 417.

■ Від англ. тавтологічного звороту *tip-top* – «вершина вершин», «верхівка верхівок». БСРЖ, 588.

ТІ́ТКА, -и, *ж. мол.* Дівчина. *Давай з тими тітками познайомимося.* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 589; ПСУМС, 69.

ТІ́ЧЕРКА, -и, *ж.*; *мол.* Вчителька. ПСУМС, 69.

■ Від англ. *teacher.*

ТОВА́РИТИ, -рю, -риш, *недок.*, *(кого)*; *мол.* Бити, лупцювати когось. БСРЖ, 589; ПСУМС, 69.

ТОВСТО́ЛОБИК, -а, *ч.*; *крим.* Посередник між злочинним світом і мафією, характериними рисами зовнішності якого є кругла стрижена голова, накачаний торс, мішкуватий одяг. *У юні старшого шкільного й особливо студентського віку ота хвороба на ймення «феномен товстолоБИКІВ»: бобрик на голові, задрипана турецька шкірянка та спортивні штани* (ПіК, 1999, № 15); *Є у нас навіть вузькопрофільні спеціалісти, які «аналізують» взагалі у дуже специфічному середовищі – різного роду вар'ятів, «бригадних» та інших кримінальних елементів. Це вже взагалі щось поза межами. Ви у змозі уявити потік вільних асоціацій у такого собі «товстолобика»?* (ПіК, 2001, № 25). ЯБМ, 2, 420.

ТО́ЛЯ, -і, *ч.*; *крим.* Телефон. СЖЗ, 100.

◆ **Толя з планшетом,** *мол.* 1) Ненадійна людина. ПСУМС, 69. 2) Дурень.

ТО́ННА, -и, *ж.*; *мол.*, *бізн.* Тисяча грошових одиниць. *Прикид на тонну баксів потягне* (Запис 2000 р.) БСРЖ, 590.

ТОПТУ́Н, -а́, *ч.*; *крим.* Нишпорка. *Для недосвідчених: УКП – це управління кримінального пошуку, так би мовити, міліцейська розвідка. Усім відомі «топтуни», фахівці з зовнішнього спостереження – числяться саме в цьому, найсекретнішому підрозділі* <...> (С. Бортніков, Чистильник). СЖЗ, 100; ТСРОЖ, 217.

ТО́РБА. 1. *у знач. безос.-пред.*; *кому, з чим*; *мол.* Безвихідна ситуація: крах, кінець.– *Передай, що йому торба, сказав чоловік* (А. Стасюк, Дев'ять); *Торба – кришка.* Сленг – лікбез 6. ПСУМС, 69.

◆ **Заганяти / загнати в торбу** *когось.* Створити для когось безвихідну ситуацію; поставити у залежність. *Стукачів підгодовують дрібними поблажками, поступово дедалі глибше заганяючи в торбу, щоб вони не пищали й слухняно виконували все, що їм накажуть* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). **Потрапити в торбу.** Мати великі неприємності; потрапити в безвихідну ситуацію. Сленг-лікбез 6.

2. -и, *ж.*; *студ.* Сесія. *Торба – сесія.* Сленг-лікбез 6.

3. -и, *ж.*; *нарк.* Ефект від куріння марихуани. ПСУМС, 69.

ТОРБИ́НКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ТОРБА1. ПСУМС, 69.

ТО́РБИТИСЯ, -блюся, -бишся, *недок.*; *мол.* Перебувати у безвихідній ситуації. ПСУМС, 69.

ТОРГУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *крим.* Красти; здійснювати крадіжки. БСРЖ, 592; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 422.

◆ **Торгувати хавальником.** Див. ХАВАЛЬНИК.

ТО́РМОЗ, -а, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що ГАЛЬМО. *Тормоз – повільна у своїх інтелектуальних і фізичних діях людина* (КСМС). ◆ **Тормоз на ручняку,** *жрм.* Дурень, йолоп. *Що йому не кажи, а воно не слухає ... Сказано, тормоз на ручняку.* Чабаненко 2001, 139.

ТОРМОЗИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.* Те саме, що ТОРМОЗ.

ТОРМОЗИ́ТИСЯ, -жу́ся, -зи́шся, *недок*; *гірн.* Їсти їжу (тормозок), яку бере шахтар з собою в шахту. Дзендзелівський, 351.

ТОРМОЗНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док., кого.*

1. *крим.* Арештувати, затримати когось. *Оперативники «тормознули» заїжджого наркомана* (СМ, 19.02.1999).

2. *крим., мол.* Зупинити, затримати когось десь. *Тормозни їх у себе, поки я зайду* (Запис 2000 р.). БСРЖ, 592; ЯБМ, 2, 422.

ТОРМОЗО́К, -зка́, *ч.* **1.** *гірн.* Їжа (хліб, сало, цибуля, бутерброди і т. ін.), яку бере з собою шахтар у шахту. ■ Коли шахтарі сідають їсти, в шахті вся робота зупиняється (тормозиться). Дзендзелівський, 351.

2. *крим., жрм.* Пакунок з продуктами. <...> *мить, хвилина і мозок спалахує спиртовим полум'ям, випалює з крові запах копченого сала, помідорів, часничини в тормозку* <...> (Є. Пашковський, Безодня). Чабаненко 1992, 4, 129; ЯБМ, 2, 423.

ТОРПЕ́ДА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. *Ця мантелепа ще кілька разів приходила до мене посеред дня і я добряче полірував у її розкішному тілі свою торпеду* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ТОРЧО́К, -чка́, *ч.*; *мол.* **1.** Наркоман. БСРЖ, 593; ПСУМС, 69.

2. Хлопець, молодий чоловік. *Торчок – чувак.* (Сленг-лікбез 5.)

3. Ерекція.

ТРАВА́[1], -и́, *ж.*; *крим.*, *нарк.* Будь-яка наркотична речовина для куріння (анаша, марихуана, гашиш). *Траву палю. Колюся героїном. Кохаю синій тротуар* (О. Соловей, Маргіналії); <...> *забороняють траву і аборти* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 594; ПСУМС, 70; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 424.

ТРАВА́[2], -и́, *ж.* ◆ **До трави,** *гірн.* Під час завалу обвалилося багато породи; до поверхні, до землі. Дзендзелівський, 351.

ТРАВИ́ТИ, -влю́, тра́виш. **1.** *крим.*, *жрм.* Розказувати неправдоподібне; брехати. БСРЖ, 594; ЯБМ, 2, 424.

2. *жрм.* Розповідати щось.– *Так травиш, Шурику,– сказала нарешті* <...>.

Я аж заслухалася (В. Шевчук, Сонце в тумані).

◆ **Травити баланду,** *крим.* Говорити що-небудь незначне, теревенити. СЖЗ, 100. ЯБМ, 2, 424. **Травити (гнати) мульку,** *мол.* Розказувати (звичайно довго) щось неправдоподібне, вигадане. *Баби в'язали, чоловіки, як ведеться, «травили мульку» з анекдотами* <...> (І. Павлюк, Мова молекул). БСРЖ, 361. // Розповідати, розмовляти про щось своє, невідоме, нецікаве або непотрібне для оточуючих. БСРЖ, 361; ПСУМС, 46. **Травити тюльку,** *мол.* Те саме, що **травити мульку**.– *Ей, друзі, не травіть тюльку,– зненацька розлютився охоронець.– Ти, Андрію, берись до роботи, а ти, Серього, простеж за тим, щоб за п'ять хвилин у будинку не залишилося ні душі* (С. Бортніков, Чистильник-2). ФССГД, 234. **Травити байки,** *жрм.* Те саме. *Його* [Романа Шпорлюка] *виступ нагадав мені «лайвові» виступи Тома Вейтса. Той теж, перед тим як врізать блюза, байки любить травити, жартувать по-смішному і т. д.* (Книжник, 2001, № 14).

■ З жарґону моряків: *травити* – відпускати канат. ТСРОЖ, 219.

3. *крим., мол.* Блювати. ПСУМС, 70; ЯБМ, 2, 424.

ТРАВИ́ЧКА, -и, *ж.*; *нарк.* **1.** Гашиш.– *Шукаєш травички? – Так, шукаю. Хочеться покайфувати.* <...> *Через п'ять хвилин повернулися з травичкою. Я подякував і пішов далі* (В. Канюс, Сентиментальний блюз); *Найрозповсюдженішим для споживання наркотиком є коноплі (гашиш, «травичка»)* (ДУ, 2001, № 35).

2. Пестл. до ТРАВА[1]. *Згодом мене навчили як можна безкоштовно курити «травичку». Все досить просто. Склянку купуєш марихуани, половину продаєш по дозах і цим окупаєш другу половину* (ПіК, 2001, № 12). БСРЖ, 594.

ТРА́КТОР, -а, *ч.* **1.** *крим.* Арештантський ботинок. БСРЖ, 595; СЖЗ, 100. // *мол.* Великий черевик. БСРЖ, 595; ПСУМС, 70.

2. *мол.* Масивна застібка-блискавка з великим металічним язичком. ПСУМС, 70.

3. *нарк.* Шприц. БСРЖ, 595; ПСУМС, 70; ЯБМ, 2, 100.

4. *жрм*; *жарт.* Дисковий телефонний аппарат. *У нас зіпсувався радіотелефон, так довелось поставити трактор* (Запис 2001 р.).

ТРАКТОРИ́СТ, -а, *ч.*; *крим.* Водій громадського транспорту. СЖЗ, 100.

ТРАМВА́Й, -я, *ч.*; *крим.* Цигарка. СЖЗ, 100

ТРА́СА, -и, *ж.* **1.** *сист.* Дорога, шосе, по якому можна персуватися, подорожувати автостопом. БСРЖ, 595; ПСУМС, 70.

2. *нарк.* Сліди від ін'єкцій на тілі наркомана. БСРЖ, 595; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2. 426.

◆ **Фільтрувати трасу,** *мол., авто.* Стежити за дорогою під час керування автомобілем. ■ Від фразеологізму *фільтрувати базар*. Див. БАЗАР.

ТРАСОВИ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол., пов.* Повія, яка обслуговує клієнтів на автотрасах. *Серед полтавських повій-«трасовичок», які обслуговують одну з найважливіших автомагістралей країни Київ – Харків, це вже не перша смерть на «робочому місці»* (УМ, 1.09.2001).

ТРА́ХАЛЬ, -я, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловік з великою статевою потенцією. *Такі бабки викидала, аби купити собі молодого трахаля* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). БСРЖ, 596.

ТРА́ХАЛЬНИК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ТРАХАЛЬ.– *Неправда, мабуть посварилась із тим своїм кудлатим трахальником?* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ТРА́ХАНИЙ, -а, -е; *мол.*; *евфем.* Бридкий, огидний; набридлий. <...> *безумні іспити школа життя трахане петеу* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Трахані екзистенціалісти – концептуалісти!* (О. Ульяненко, Вогненне око).

ТРА́ХАННЯ, -я, *с.*; *мол.* Дія за знач. ТРАХАТИ, ТРАХАТИСЯ. <...> *кретин я* <...>, *квазімодо кохання, лицар для серенад, а не для трахання* (С. Процюк, Love story); – *Ти тільки подумай! Цій – подарунки та сауна, цілування ручок, ресторани і трахання по дві доби!* (УМ, 18.02.1999).

ТРА́ХАТИ, -аю, -аєш, *недок. мол.* **1.** *кого.* Здійснювати статевий акт з кимсь.– *Трахати безперестанку, хоч би й королеву, нецікаво: приїдаються і вельможні пані, і ясночолі, і вирлоокі...* (А. Морговський, Фіфті-фіфті); – *Ти що, вже і сестру свою трахати почав? – спитала Віра* <...> (Ю. Винничук, Обід). ◆ **Трахала б тебе рота національних гвардійців,** *мол.* Пейоративний вислів; прокльон. *Але й воно туди ж! Диви, не інак – на здибанку повешталася! Трахала б тебе рота національних гвардійців...* (В. Врублевський, Текля з Марією...). БСРЖ, 596; ПСУМС, 70; ТСРОЖ, 219; ЯБМ, 2, 426.

2. *що.* Намагатися полагодити якийсь прилад, механізм тощо. *І все б нічо, та я ще й трахати* [комп'ютер] *не скінчив, як заходить Петя.* КСМС.

ТРА́ХАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок. (з ким).*; *мол.*; *жрм.* Вступати у статевий контакт, здійснювати статевий акт з кимсь. <...> *чи то я так влаштована, чи то моє «гостро трагічне світовідчуття», як антена комашиного вусика, всюди виловлює запах горя, і я крекчучи повзу на нього, замість весело трахатися з молодим здоровим бичечком* <...> (О. Забужко, Польові дослідження з українського сексу); *Що ж, з одного боку, без неї буде трохи тяжко в плані фізіологічному, трахається вона дуже добре, щодо легких збочень не комплексує* <...> (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); *От у Бриниха всі гарні й добрі. Нюхають заборонений кокаїн, трахаються в туалетах, а діди стріляють з газових пістолетів по моїх улюблених тваринах – котах* (Книжник, 2001, № 24). БСРЖ, 596; ПСУМС, 70; ТСРОЖ, 220; ЯБМ, 2, 426.

ТРА́ХНУТИ, -ну, -неш, *док.* **1.** *кого*; *мол.*, *жрм.* Здійснити статевий акт з кимсь. – *Знаєте звичай: наречена має протанцювати по колу з кожним бажаючим. І поки я, щаслива дурепа, танцювала, він заманив найближчу подругу до ванни і там її трахнув* (А. Дімаров, Сповідь стукача); <...> *настрій баби залежить від того, наскільки добре її трахнуть* (А. Кокотюха, Повернення сенти-

ментального гангстера). БСРЖ, 596; ПСУМС, 70; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 426.

2. *що*; *крим.* Украсти щось. БСРЖ, 596; СЖЗ, 100; ЯБМ, 2, 426.

3. *чого*; *жрм.* Випити спиртного.– <...> *Може, ми разом ту водку доп'єм? Ну, вже нєт! – сказав Шурик* <...>.– *Ти свою трахнула* (В. Шевчук, Сонце в тумані). БСРЖ, 596; ЯБМ, 2, 246.

◆ **Трахнути по самі бакенбарди**, *кого*; *мол.* Обдурити когось. ПСУМС, 4.

ТРА́ХНУТИЙ, -а, -е; *мол.* Дієпр. пас. мин. до ТРАХАТИ.– *А я вже п'яна в дим, тричі трахнута власним продюсером, проте теж весела і щаслива* (А. Мухарський, Попса для еліти). * Образно. *Моя віра в доброту і порядність трахнута як сирітка* (В. Цибулько, Ангели і тексти).

ТРА́ХНУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док.*, *з ким*; *мол.* Здійснити статевий акт з кимсь.– *Ти мені дуже сподобався і я пропоную тобі зі мною трахнутись* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Правду кажучи, я хотів з нею трахнутись, але не тут, де було повно підглядчів* (А. Мухарський, Попса для еліти). БСРЖ, 596.

ТРАХОДРО́М, -у, *ч. мол.* Велике дво- або триспальне ліжко. ПСУМС, 70.

ТРЕМ, -а, *ч. мол.* Трамвай. *Туди тільки тремом дістатися можна.* БСРЖ, 596.

■ Від англ. *tram.*

ТРЕ́НЕР, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Пляшка з алкоголем, що розпивається в даний момент. БСРЖ, 596; ПСУМС. 70.

ТРИДЦЯ́ТНИК, -а, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Тридцять років. <...> *зараз би їй мало бути під тридцятник, ми з нею приблизно одного віку* <...> (С. Жадан, Історія культури початку століття).

ТРИКУ́ТНИК, -а, *ч.* ◆ **Бермудський трикутник,** *жрм*; *жарт.* Центральний палац одруження у Києві. *Дружина дуже пишалась, що вони їхали в «чайці» і що розписувались в старовинному особняку на Печерську, а не в «бермудському трикутнику» на проспекті Перемоги, куди було перенесено Палац Щастя через декілька років після їхнього весілля* (Є. Кононенко, Дати).

ТРИМА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*, *що*; *маф.* Контролювати базар, район, приватне підприємство і под. *Співробітники управління карного розшуку головного управління МВС України в Київській області знешкодили банду, яка «тримала» аеропорт «Бориспіль»* (УМ, 24.05.2000); <...> *нещодавно «Мотиля» (Олександра), який, подейкують, «тримає» Червоноградщину, заарештували «за хуліганство»* (КО, 1999, № 41). ЯБМ, 1, 274.

ТРИНДА́, -и́, *ж.*; *жрм.* Базікання, теревені. *Тринда пішла.*

ТРИПА́К, -у́, *ч.*; *мол.*; *пов.* Трипер.– *У неї трипак!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 598.

ТРИП-ДА́ЧА, -і, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Шкірно-венерологічний диспансер. *Цей гігант сексу весною шукає любовних пригод, а потім усе літо проводить на трип-дачі* (ПСУМС). БСРЖ, 598; ПСУМС, 70; ЯБМ, 2, 430.

ТРІЙНИ́К, -а́, *ч.*; *крим.* Літр горілки. БСРЖ, 598; СЖЗ, 101.

ТРОМБО́Н, -а, *ч.*; *тюр.* Кухоль. *Тепер про тромбон. Коли тюремного кухля прикладаєш денцем до цегляної кладки, щоб через стіну перебазарити з братвою у сусідній хаті,– він робиться, як музичний інструмент, в якого дмуть лохи з симфонічного оркестру* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці).

ТРОН, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Унітаз.

ТРОС, -а, *ч.*; *нарк.* Вена. ПСУМС, 70.

ТРУБА́, -и́, *ж.* **1.** *крим.* Самовар. СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 431.

2. *крим.* Цигарка. // *мол.*, *нарк.* Порожня цигарка «Біломорканал», у яку забиваються коноплі. БРЖ, 598; ПСУМС, 70; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 431.

3. *нарк.* Вена. БСРЖ, 598; ПСУМС, 70.

4. *крим.* Анальний отвір. БСРЖ, 598; СЖЗ, 101.

5. *мн.* тру́би, труб; *мол.* Широкі від бедер джинси. *На Дзьодзеві були чорна шкірянка, джинси-«труби» і світло-коричневі тупоносі мешти* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 598. // Вузькі джинси. ПСУМС, 70.

6. *мол.*, *жрм.* Підземний перехід у певному місті. *Гадаєте, мені – насолода сидіти в цій кахльованій «трубі», сусідячи зі шльондрами, жебрачками та алкоголіками, копіюючи на папері обличчя, більшість із яких не те що малювати... дивитися на них нема охоти* (О. Яровий, Чекання несподіванки); *«Труба» – народна назва підземної частини майдану Незалежності* (ВК, 3.04.2001). БСРЖ, 598; СЖЗ, 101.

7. *жрм*; *несхвальн.* Безвихідна ситуація, крах, невдача. *Труба – «глуха» справа.* (Сленг-лікбез 4). БСРЖ, 599; ПСУМС, 70; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 431.

8. *мол.* Телефонна слухавка. *Змалку Леся полюбляла «висіти на телефоні». І навіть вилежуючись на ліжку, чверть доби проводила із «трубою» біля вушка* (СМ, 12.01.2001). БСРЖ, 599; ПСУМС, 70.

9. *мол.* Стільниковий (мобільний) телефон. БСРЖ, 599.

10. *мн.* тру́би, труб; *мол.* Макарони. ПСУМС, 70.

◆ **Труби горять.** 1) *жрм.* Про сильну спрагу при похміллі. *Пошукай погризти щось, труби з ранку горять!* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 599. 2) *мол.* Є необхідність відвідати туалет. ПСУМС, 70. **Труби залити,** *мол.* Напитися спиртних напоїв, сп'яніти.– *Труби залив – і щасливий,– каже Тюля і сміється* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії).

ТРУ́БКА, -и, *ж. мол.* Те саме, що ТРУБА9. *Я зібрав гроші і хочу купити собі нову трубку* (Запис 2001 р.).

ТРУНА́, -и́, *ж.* **1.** *крим.* Велика господарська сумка; саквояж. БСРЖ, 140; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 246.

2. *крим.* Гардероб. СЖЗ, 101.

3. *жрм*; *жарт.-ірон.* Трюмо.

ТРУХА́, -и́, *ж.*; *мол.* Холодна погода. ПСУМС, 70.

ТРУХА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *крим.*, *мол.* **1.** Відчувати страх, боятися чогось. *Ти, чувишка, не трухай, погутаримо тро-*

хи, а там ще й додому проведемо (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 600; СЖЗ, 101; ЯБМ, 2, 432.

2. Про еякуляцію під час статевого акту або при мастурбації. БСРЖ, 600; СЖЗ, 101.

ТРЮМ, -у, *ч.*; *крим.* Тюрма. [Може, авторові слід було] *відтягти п'ятнадцять діб у «трюмі»...?* (Книжник, 2002, № 3). БСРЖ, 600.

ТУ́ГРИКИ, -ів, *мн.*; *жрм*; *жарт.* Гроші. *Я одніс одержані «тугрики» в ощадкасу і ще дорогою, пам'ятаю, подумав: а чи не справити Марійці весільну сукню?* (А. Дімаров, Містечкові історії); *Я віддав сусідові куртку за ті самі гроші, за двісті зелених американських тугриків* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія); *Однак, якщо пан чи пані перекачали «тугрики» незаконно за кордон, до них Феміда буде більш суворою (якщо викриє): рахунки конфісковуватимуть* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 601; ЯБМ, 2, 434.

■ Від назви грошової одиниці Монголії.

ТУДИ́ ◆ **Туди-сюди,** *гірн.* Кліть для перевезення шахтарів.– *Чого сидимо? – Ждемо туди-сюди.* ФССГД, 176.

ТУЛИ́ТИ, *безос.*, *(кого)*; *нарк.* Давати ефект від куріння марихуани. *Скільки вже скурили і зовсім не тулить.* ПСУМС, 70.

ТУ́НДРА, -и, *ч.* і *ж.*; *крим.*, *мол.*; *ірон.* або *несхвальн.* Дурна, нетямуща людина. БСРЖ, 602; КСМС; СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 435.

ТУПОРИ́ЛИЙ, -а, -е; *крим.*, *жрм*; *зневажл.* Дурний; недотепний. *На тебе недовірливо зиркають молоді намакіяжені мармизи дівчаток-продавчинь із дурненькими суворими оченятами, наче хочуть сказати, що лох тупорилий до нас завітав* <...> (А. Дністровий, Невідомий за вікном). ЯБМ, 2, 435.

ТУ́СЕР, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що ТУСІВКА2. ПСУМС, 70.

ТУСІ́ВКА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Зустріч, зібрання молодіжних угруповань, компаній. СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 435.

2. *мол.* Компанія, група людей, об'єднаних спільними інтересами, віком, якоюсь справою. *Тусівка тут* [у Львові] *вужча, тісніша й має дещо оксамитово-сімейний характер* (День, 1999, № 20). *Літературна тусівка. Театральна тусівка.* БСРЖ, 603; ПСУМС, 70.

3. *мол.*; *муз.* Концерт різних виконавців (на відміну від сольного). *Тоді отримали запрошення на музичну тусівку «Джаз-імідж» у Римі* (Смолоскипи, 1998, № 2).

ТУСІВНИ́К, -а́, *ч.*; *мол.* Людина, яка активно відвідує тусівки. *«Випадковий гість» одразу ж обізвав когось «підаром». Усвідомивши, що «підари» тут у більшості, «тусівник» покірно дав себе вивести* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 604. // Людина, яка залюбки проводить час у певній компанії. БСРЖ, 604; ПСУМС, 71.

ТУ́СЛА, -и, *ж. мол.* Те саме, що ТУСІВКА 2, 3.

ТУСНЯ́, -і́, *ж.*, *збірн.*; *мол.* Члени якоїсь компанії, групи людей, об'єднаних спільними інтересами. *Я подивився йому в очі – маніакально добрі очі – й одразу збагнув, що маю справу з представником молодіжної християнської тусні* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу); *Підліткова тусня збиралася десь в*

іншому місці (А. Стасюк, Дев'ять). БСРЖ, 603; ПСУМС, 70.

ТУСНЯ́К, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що ТУСІВКА1.

ТУСУВА́ННЯ, -я, *с. мол.* Дія за знач. ТУСУВАТИ, ТУСУВАТИСЯ. *Та Львів артистичний жив у своєму споконвічному ритмі – у хвилях зустрічей, розмов, тусувань, акцій...* (В. Неборак, Повернення в Леополіс).

ТУСУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* Збиратися групами (за інтересами, віком і т. ін.), проводити час у компанії друзів, однодумців. *Окремі групи утворюють також трансвестити з їхніми перевдяганнями чи люди, котрі загалом не «тусують» у середовищі, а живуть постійними парами чи сім'ями (що є великою рідкістю серед геїв)* (ПіК, 2001, № 13). БСРЖ, 603.

ТУСУВА́ТИСЯ, -у́юся, -у́єшся, *недок.*
1. *мол.* Те саме, що ТУСУВАТИ. *Розкомплексуйся! І з нами тусуйся!* (УМ, 20.10.1999).
2. *мол.* Ходити, прогулюватися в певному місці. *Трава довколишнього моріжка пахла милом і бензином, бо тусувалися тут люди, хворі не лише любов'ю, але й асфальтовою недугою; їхньою єдиною ідеєю й метою було – вижити...* (І. Павлюк, Мова молекул); *А щодо роботи, то яка може бути робота, коли ті, з ким він мав нібито працювати, смажилися на пляжах, <...> тусувалися під міськими кав'ярнями <...>.* (П. Щегельський, Хата-читальня). БСРЖ, 603; ПСУМС, 71.

ТУФТА́, -и́, *ж.* 1. *крим.* Гра в карти без грошей. БСРЖ, 604; СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 437.
2. *крим.* Вид шахрайства, коли під виглядом доброякісних товарів продаються неякісні; підробка або халтура. *Лабораторний аналіз показав, що в цих консервах під маркою місцевих м'ясних продуктів пропонується «туфта» закордонного виробництва – переважно польські м'ясні консерви для котів і собак* (УМ, 17.05.2001). БСРЖ, 604; СЖЗ, 102; ТСРОЖ, 226; ЯБМ, 2, 437.

◆ **Туфту всунути.** Підмінити гарні речі неякісними. БСРЖ, 604; СЖЗ, 102; ТСРОЖ, 226; ЯБМ, 2, 437.

■ Ймовірно, з тюрк. *takta* – «дошка» як назва для пачки паперу, уживаної обманцями замість опакованої в банку в'язки банкнотів. Горбач 1966, 27.

3. *крим., мол.*; *несхвальн.* Вигадка, дурниця, брехня. *Адже та туфта про викрадену копію, яку з моєю допомогою запустив Таверне і яка дуже допомогла мені, облетіла весь світ* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Прапорщик повалив американця, заломив йому руку і вимагав, щоб той зізнався, де він навчився танцювати гопак. «У якій розвідшколі? Га, Джоні? Давай без туфти! Бо я все перевірю!»* (В. Діброва, Збіговиська). БСРЖ, 604; ПСУМС, 71; ЯБМ, 2, 437.

◆ **Гнати туфту,** *крим., мол.*; *несхвальн.* Говорити дурниці; уводити в оману, обдурювати когось.– *Я ж знаю, що пообіцяв тій «француженці» звести зі мною, а тепер туфту гониш про брата, аби тільки не виглядати перед нею базікалом.– Ніякої туфти,– забожився Булат.– Можеш сам у*

неї спитати! (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 604; ТСРОЖ, 226; ЯБМ, 2, 437.

4. *крим., мол.*; *несхвальн.* Щось недоброякісне; річ або явище, яке низько оцінюється. *Туфта – погана музика* (Сленг-лікбез 6). БСРЖ, 604; ЯБМ, 2, 437.

ТУ́ХЕС, -а, *ч.*; *крим.* Зад, сідниці. *У жирний тухес / А їдиш штик вженем тобі!* (Ю. Позаяк, Шедеври). БСРЖ, 604; ЯБМ, 2, 437.

■ З їдиш: *tuchis, tuches.* Дзендзелівський, 274.

ТЮЛЕ́НЬ, -я, *ч.*; *крим.* П'яний. СЖЗ, 102.

ТЮ́ЛЬКА, и, *ж.* **1.** *крим., мол.*; *жарт., несхвальн.* Брехня, вигадка. ПСУМС, 71; СЖЗ, 102; ЯБМ, 2, 440.

2. *крим.* Беззмістовна і непотрібна розмова; теревені. ЯБМ, 2, 440.

◆ **Травити тюльку.** Див. ТРАВИТИ.

ТЮТЮ́Н, -у́, *ч.* ◆ **Смішний тютюн,** *крим., нарк.* Гашиш. БСРЖ, 579; СЖЗ, 94.

ТЯ́ГА, -и, *ж. мол.* **1.** Сильне бажання.– *Слухай, якщо маєш тягу* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 606.

2. Задоволення, приємність. ПСУМС, 71.

3. Електричка. *Тільки зрідка у «тязі» хтось поступиться місцем літній людині* (ПіК, 2002, № 4). ПСУМС, 71.

ТЯГНУ́ТИ, -ну́, -неш, *недок.* **1.** *що*; *крим.* ◆ **Тягнути строк.** Відбувати строк покарання у місцях позбавлення волі. *Усі, хто в концтаборах був старший, пішли тягнути строк на Колиму* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину); <...> *вчорашні злочинці, які тепер керують різноманітними фірмами, дуже не хочуть повертатися в атмосферу своєї юності, коли «тягли» перший строк* (УМ, 12.05.2001). БСРЖ, 607; СЖЗ, 102.

2. *мол.* Коштувати. *Взимку «десятка» з фіатівським движком трохи більше чотирьох штук тягла* (С. Бортніков, Чистильник). ПСУМС, 71.

У

УБИ́ТИСЯ, уб'ю́ся, уб'є́шся, *док.*; *нарк.* Прийняти дозу опіятів або накуритися анаші. БСРЖ, 608; ПСУМС, 71.

УБО́ЙНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Який сильно й приємно впливає; чудовий, прекрасний. [Руслан:] *Я знаю одного фотографа, який займається виключно слайдами. Він за це отсидів три роки. І, якщо до них підібрати музику, щось таке зовсім убойне, то, я вам кажу, що це буде залізний абзац!* (В. Діброва, Поетика застілля); <...> *групи «Далеко», «Армада», «Моторола»* <...> *вліпили таку дозу убойного року, що ні пером описати, ні матом виразити* (МТ, 1999, № 16). БСРЖ, 608.

УБУХА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *док.*; *мол., жрм.* Упитися спиртними напоями. *Хоч би раз хтось посидів із ним! Відпустив би нас. Ми б десь пішли. Убухали-*

ся б. Або в кіно якесь (В. Діброва, Збіговиська).

УДАВ, -а, *ч.*; *арм.* Солдат строкової служби у перші 6 місяців служби. Балабін.

УДА́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *крим.* **1.** *кого.* Здійснити статевий акт. БСРЖ, 609; СЖЗ, 103.

2. *що.* Украсти. БСРЖ, 609; СЖЗ, 103; ЯБМ, 2, 445.

УЖАЛИ́ТИСЯ, -лю́ся, -а́лишся, *док.*

1. *нарк.* Увести наркотик у вену. БСРЖ, 610; ПСУМС, 12; СЖЗ, 103; ЯБМ, 1, 446.

2. *мол.* Випити спиртного. БСРЖ, 610; ПСУМС, 12.

УКАТРУ́ПИТИ, -плю, -пиш, *кого*; *мол.* Убити.– *А хочеш – укатрупимо їх? – змовницьки підморгнув Кент* (Є. Кононенко, Великомученице кумо).

■ Пор. у мол. жарґоні 30–50 рр. XX ст. *закатрупити* – вбити. Горбач 1966, 41.

УКОЛО́ТИСЯ, -олю́ся, -о́лешся; *крим.* Зробити ін'єкцію наркотику. [Саломон Самсонович:] <...> *ви, діду, десь чарку йобнули, чи укололись харашо...* (Л. Подере'янський, Герой нашого часу). СЖЗ, 103; ЯБМ, 2, 448.

◆ **Уколотися кавою,** *інтел.*; *жарт.* Випити кави. *Специфічним кавоманським виразом є «вколотись кавою» чи «ширнутись кавою»* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...).

УКРАЇ́НЕЦЬ, -нця, *ч.* ◆ **Щирий українець,** *мол.*; *ірон.* Єврей.

УКРА́ША, -і, *ж.*; *мол.*, *шк.* Вчителька української мови та літератури. *Украша, тобто вчителька української, просто смішила, бо очі заводила під лоба і лопотіла: «ну що за діти, не учаться, а все зволікають і зволікають!»* (Книжник 2001, № 22).

УМАТ, -у, *ч.*; *мол.* Про щось смішне, потішне. *Новий учитель фізкультури – повний умат* (ПСУМС). БСРЖ, 612; ПСУМС, 71.

УМА́ТНИЙ, -а, -е; *мол.*; *схвальн.* Смішний, веселий; який дає привід для сміху і веселощів. *Уматний гість.*

УНІВЕ́Р, -у, *ч.*; *студ.* Університет. *Вона вперше не пошкодувала, що провалилася до університету* (Б. Жолдак, Бог буває). БСРЖ, 613; ПСУМС, 71.

УНІТА́З, -а, *ч.*; *муз.* Туба. ПСУМС, 71.

◆ **Давати клятву унітазу,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Блювати. ПСУМС, 71. **Кришка унітазу,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Широка пласка кепка. ПСУМС, 38. **Лякати унітаз,** *мол.* Блювати. <...> *Васько Мейдик, зачинившись в туалеті, «лякав унітаза», звільняючи шлунок від смердоти, якою його пригощали петеушники з сусіднього гуртожитку...* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 613; ПСУМС, 71. **Обійматися з унітазом,** *мол.* Бути дуже п'яним. ПСУМС, 71.

УПА́СТИ, -аду́, -аде́ш, *де*; *жрм.* Зупинитися, присісти десь. БСРЖ, 613; ПСУМС, 15.

УРАГА́Н, *вигук*; *мол.* Вираження здивування або незадоволення, осуду.

УРЕ́Л, -а, *ч. мол.*; *зневажл.* Підліток-хуліган. БСРЖ, 614; ПСУМС, 71.

УРІ́ЗАТИ, -ію, -ієш, *док.*; *жрм.* Випити спиртного. *Дак ми як урізали – поки дві банки не спорожніли, жоден і не відсунувся* (В. Дрозд, Життя як життя).

УРЛА́, -й, *ж.* **1.** *крим.* Крадена річ. БСРЖ, 614.

■ Від тат. *urlagan* – крадений. Грачев, Мокиенко, 171.

2. *збірн.*; *жрм*; *зневажл.* Агресивні підлітки-хулігани. <...> *невже ти і справді не пам'ятаєш початку / чіпка пролетарська урла / діти розпущеного комсомолу* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 614.

УРЛЬО́П, -у, *ч.*; *мол.* Канікули. ПСУМС, 71.

■ Від польськ. *urlop* – відпустка.

УРЮ́К, -а, *ч.*; *крим.*; *ірон.* або *зневажл.* Казах, татарин. БСРЖ, 615; ЯБМ, 2, 453. // Житель Середньої Азії.– *Ти, Яромурче, хто? – Тобто? – Урюк? – Тобто? – Ну, тобто. Схож на чучмека* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). Югановы, 229.

У́СА, *невідм.*, *ж.*; *мол.* США.

■ Від англ. *USA*.

УСИНОВИ́ТИ, -влю́, -ви́ш, *док.*, *кого*; *мол.*; *жарт.* Дати комусь грошей. *Мало тебе нагодувати, тебе ще й усиновити?* ПСУМС, 72.

УСО́ХНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *крим.*, *мол.* Замовкнути.– <...> *Ти чудовий хлоп, я тебе пригощаю. Усохни! За свої беру...* (О. Яровий, Чекання несподіванки). БСРЖ, 615; ЯБМ, 2, 454.

Ф

ФА́ГОС, -у, *ч.*; *крим.*; *згруб.* Відмова, яка супроводжується показом дулі. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

ФАЗА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим.*; *ірон.* або *зневажл.* Китаєць. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

2. *крим.*; *зневажл.* Недосвідчений злодій. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

3. *крим.*, *зневажл.* Підліток. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

4. *крим.*, *арм.* Солдат строкової служби у період від року до півтора. БСРЖ, 618. // Солдат, звільнений у запас із армії. ЯБМ, 2, 459.

5. *крим.* Обман, афера. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105.

ФАЗЕ́НДА, -и, *ж.*; *жарт.* **1.** *жрм.* Дача, садово-городня ділянка. <...> *злиденні викладачі технікумів (перепрошую, коледжів), що, тримаючись за пів ставки як за підробіток до мізерної пенсії, вже ні про що не говорять в учительській, як тільки про насіння для «фазенди»* (Книжник, 2001. № 20). БСРЖ, 618; ПСУМС, 72.

2. *мол.* Будь-який дім, житлова споруда. *Його «фазенда» також знаходиться практично у центрі села* (УМ, 23.03.2001). БСРЖ, 618.

■ Від португ. *fazenda* – маєток. Слово поширилося після демонстрації у 1990 р. бразильського телесеріалу «Рабиня Ізаура».

ФА́ЙЗЕР, -а, *ч.*; *мол.* Батько.

■ Від англ. *father*.

ФА́ЙКА, -и, *ж.*; *крим.* Цигарка, папіроса, люлька. БСРЖ, 618; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2.

459. ◆ **Файка дурна.** Папіроса, цигарка, начинена наркотичною речовиною. СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

■ Від укр. діял. *файка* – люлька.

ФАЙЛО́, -а́, *с.*; *комп.* Файл.

ФА́ЙНИЙ, -а, -е; *крим.*; *схвальн.* Вірний, надійний (про людину). БСРЖ, 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 458.

■ Від укр. діял. *файний* – гарний, хороший.

ФАК[1], -у, *ч.*; *студ.* Факультет. БСРЖ, 619; ПСУМС, 72.

ФАК[2], -у, *ч.*; *мол.* Статевий акт.– *Тисяча фунтів за один фак! – він уже готовий оволодіти нею, але клята дурепа пручалась* (А. Мухарський, Попса для еліти). * Образно. *Навіки я рідному вдячний філфаку / За те, що навчився духовного факу!* (Ю. Позаяк, Шедеври). БСРЖ, 619.

■ Від англ. *fuck.*

ФА́КАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок., з ким*; *мол.*, *крим.* Вступати у статеві зносини з кимсь; злягатися. БСРЖ, 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

ФА́КЕЛ, -а, *ч.*; *крим.*; *жарт.* Синець під оком. БСРЖ, 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

ФАКТ, -у, *ч.*; *крим.*; *жарт.* Статевий акт. БСРЖ, 619; СЖЗ, 105.

■ Див. ФАК[2].

ФАКТО́РІЯ, -ії, *ж.*; *нарк.* Місце збуту наркотиків. БСРЖ 619; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 459.

ФАКУ́ША, -і, *ж.*; *крим.*; *жарт.* Жінка. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105; ЯБМ, 469.

■ Див. ФАК[2].

ФАЛУВА́ТИ, -лу́ю, -лу́єш, *недок., кого*; *крим.* Схиляти когось до статевого зв'язку. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 460.

■ Від амер. розм. *to fall for* – відчувати потяг (до когось).

ФАН, -а, *ч.*; *мол.* Фанат, пристрасний прихильник (як правило, рок-групи чи спортивної команди). *Фани ще на білоруській території не змогли порозумітися між собою* (ВК, 27.03.2001). БСРЖ, 636; ПСУМС, 72.

■ З англ. розм.: *fan* – прихильник, фанат.

ФАНЕ́РА, -и, *ж.* **1.** *муз.* Фонограма. *За кордоном «фанера» і живий звук кардинально відрізняються цінами на квитки, у нас же ніякої різниці, оплата однакова* (Україна і світ сьогодні., 1999, № 33). БСРЖ, 620; ПСУМС, 72.

2. *крим.* Гроші. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105

3. *крим.* Документи. БСРЖ, 620; СЖЗ, 105.

4. *мол.* Грудна клітка. БСРЖ, 620; ПСУМС, 81.

◆ **Пролетіти як фанера над Парижем,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Зазнати невдачі. *Ігор Сердюк на попередніх виборах пролетів, як фанера над Парижем, то мусив гибіти біля телефонів* <...> (В. Шкляр, Ключ). БСРЖ, 620; ФССГД, 236.

ФАНЕ́РНИЙ, -а, -е. **1.** *муз.* Який виконується під фонограму. *На ТБ і радіо з'являються нові передачі, присвячені живому звуку і слову; втомлені від «фанерної» клоунади слухачі із задоволенням це сприймають* (УМ, 28.03.2000); <...> *є на нашій благословенній землі і такі населені пункти, де добре «йдуть» фанерні шоу*

(В Неборак, Повернення в Леополіс) БСРЖ, 620

2. *мол*, *несхвальн* Фальшивий, підроблений * Образно *Не влила вам у плоть ваша муза фанерна / Кучерявої крові, корчів справжніх страждань* (П Вольвач, Маргінес)

ФАНТОМА́С, -а, *ч* *мол* Алкоголік ПСУМС, 72

ФАНФУ́РИК, -а, *ч*, *крим* Флакон одеколону, який уживають алкоголіки СЖЗ, 105, ЯБМ 2 469

ФА́РА, -и, *ж*, *частіше мн* фа́ри, фар 1. *крим.*, *жрм* Очі БСРЖ, 621, СЖЗ, 105, ЯБМ, 2, 463

2. *крим* Окуляри СЖЗ, 105, ЯБМ, 2, 463

3. *мол* Легкова машина, таксі БСРЖ, 621, ПСУМС, 72

ФАРАО́Н, -а, *ч*, *крим* 1. і *мол* Міліціонер ПСУМС, 72, СЖЗ, 105, ЯБМ, 461

2 *крим* Сторож СЖЗ, 105, ЯБМ, 461

ФАРМАЗО́Н, -а, *ч*, *крим* Шахрай, який збуває фальшиві діаманти БСРЖ, 621, СЖЗ 105 // Шахрай, який підробляє документи БСРЖ, 621, СЖЗ, 105

ФАРМАЗО́НИТИ, -ню, -ниш, *недок*

1. *крим* Обманювати когось БСРЖ, 621 СЖЗ, 105, ЯБМ, 461

2. *крим*, *мол* Говорити про щось незначне, неістотне, теревенити БСРЖ 621, ПСУМС, 72

ФАРТ, -у, *ч*, *крим*, *жрм* Щастя, талан, везіння БСРЖ, 521, ПСУМС, 72, СЖЗ, 105, ЯБМ, 2, 461

■ З нім мисливського жаргону, де *Fahrt* означало «слід, залишений дичиною» БСРЖ, 621

ФАРТИ́ТИ, -ти́ть, *недок*, *кому*, *безос*, *крим*, *жрм* Щастити, везти [Артур] *Ну що ж, друже Борисе, мушу визнати, що замріяним теж іноді фартить* (О Миколайчук-Низовець, Територія «Б»), *З часу її появи у товаристві банди почало страшенно «фартити»* (СМ, 6 03 1998) БСРЖ, 621, ПСУМС, 72, ЯБМ, 2, 461

ФАРТО́ВИЙ, -а, -е, *крим*, *схвальн*

1. Спритний, щасливий (про злодія) БСРЖ, 622 СЖЗ 105, ЯБМ, 2, 462

◆ **Фартовий хлопець.** Засуджений, постійний мешканець в'язниці СЖЗ 105, ЯБМ, 2, 462

2. і *мол* Успішний, відзначений щасливими подіями *Фартовий день* // Такий, що приносить щастя, везіння *Провина «талісману», який проте і цього разу виявився «фартовим» для бандитів* (СМ, 6 03 1998) БСРЖ, 622

3. Модно вдягнений БСРЖ, 622, СЖЗ, 105 ЯБМ, 2, 462

ФАРЦА́, -и, *мол* 1. *ж* Спекуляція, скуповування речей в іноземців з метою спекуляції *Один на п'ятому курсі, коли справа дійшла до розподілу і аспірантури нашептав кому слід в деканаті про готельні варіанти «фарцу» з інтуристами в туалетах сертифікатні операції, які «вони» погані, а він хороший* (В Тарнавський, Міські мотиви) БСРЖ, 622, ЯБМ, 2, 462 ■ Від англ *for sale*

2. *збірн* Товари іноземного виробництва для перепродажу *З усім його багном, всім сутеренним гноєм – / Ціною на жінок, фарцу і анашу – / Я місто це ношу / Мов камінь на душі*

<...> (О. Забужко, Диригент останньої свічки).

3. *ч.* Фарцівник (той, хто скуповує товари у іноземців). // *ж., у знач. збірн.– Не люблю фарцу, якщо чесно. Гнилуватий народець* <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 622.

ФАРШ, -у, *ч.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Гроші. БСРЖ, 622; ПСУМС, 72.

ФАСО́Н, -у, *ч.* ◆ **Фасон тримати,** *крим.* Поводити себе гордо, з гідністю. БСРЖ, 622; СЖЗ, 105; ЯБМ, 2, 463.

ФА́ТЕР, -а, *ч.* **1.** *крим., мол.* Батько. БСРЖ, 622; СЖЗ, 105.

■ Від нім. *Vater*. БСРЖ, 622.

2. *крим.* Ватажок злочинної групи. СЖЗ, 105.

ФАУ́СК, -у, *ч.*; *крим.* Біжутерія. БСРЖ, 622; СЖЗ, 106: ЯБМ, 2, 463.

ФА́УСТ, -у, *ч.*; *мол.* Пляшка алкогольного напою місткістю 0,7–0,8 л. <...> *«більшовик» (пляшка міцного вина місткістю 0,8 літра. Вона ж «бомба», «фаустпатрон» або просто «фауст»)* <...> (В. Діброва, Бурдик). ПСУМС, 72.

ФАУСТПАТРО́Н, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Пляшка спиртного місткістю 0,75 л. *Горілчаний «фаустпатрон» випромінював майже ніжність, раптовий сплеск нових почуттів* (С. Процюк, Червона троянда...). БСРЖ, 622; ЯБМ, 2, 463.

ФА́ЦЕТ, -а, *ч.*; *мол.*; *зах.* Молодий чоловік, хлопець. *Визнаю – / я став у чергу фацетів зарослих* <...> (В. Неборак, Розмова зі слугою). ПСУМС, 72.

■ З польськ. розм. *facet* – тип, особа; < з лат. *facetus*-елеґант. Горбач 1966, 32.

ФА́ЧИК, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган.

ФА́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Жінка, доступна для статевих зносин.

ФАЯ, фа́ї, *ж.*; *крим.* Хвойний ліс. БСРЖ, 622; СЖЗ, 106: ЯБМ, 2, 464.

ФЕ́ЙС, -а, *ч.*, *мн.* фе́йси; *мол.* Обличчя. *Ноги в неї криві, волосаті, груди обвислі, задниці воопше нема, волоссячко облізле, зате фейс, як у моделі* (Синопсис станіславський необов'язковий); *Фейсом на торт* (УМ, 21.06.2001); *Приємно роздивлятися на звороті обкладинки знайомі мистецькі фейси* (Книжник, 2001, № 6). БСРЖ, 636; ПСУМС, 72.

■ Від англ. *face*.

ФЕ́ЙСЕЗ, -у, *ч.*; *нарк.* Сильнодієвий галюциноген (ЛСД). ПСУМС, 72.

ФЕ́НЕЧКА, -и, *ж.* **1.** *сист.* Намисто, браслет із шкіри, бісеру, обов'язковий атрибут зовнішності хіпі. *Моє щастя не різало вени, може – фенечки на зап'ястях* (І. Бондар-Терещенко, Postебня). <...> *він – із купою старечих заморочок / з нетлями у кишенях піжами / з фенечками на жилавих зап'ястях* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); БСРЖ, 623.

2. *мол.*; *частіше мн.* фе́нечки. Будь-яка прикраса, дрібний аксесуар. *Я вийшла у своєму повсякденному вигляді, тобто волосся «у хвостик», повні руки «фенечок», штани – кльош* (ПіК, 2001, № 5). БСРЖ, 623; СЖЗ, 106; ТСРОЖ, 232.

■ Від англ. *things* – атрибути.

ФЕ́НЬКА, -и, *ж. мол.* Те саме, що ФЕНЕЧКА.– *Зараз ти захворієш ще більше,– кидає дівка, вся у «феньках»* (О. Ульяненко, Ізгої). ПСУМС, 72.

ФЕ́НЯ, -і, *ж*, *мол* **1.** *крим* Злодійський і тюремний жарґон *Автор же пропонує сприйняття головного героя своїх романів нам із вами, кому – серйозно і філософічно, кому – на фені «па панятіям»* (Книжник, 2001, № 7), *І не буде пророцтв, буде «феня»* (П Вольвач, Бруки і стерні) БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 464 ◆ **Феня в ботах.** Людина, не злодій, яка вивчає злодійський жарґон СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 464

2. *мол*, *крим*, *жарт* Сідниця БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 464

◆ **До фені** *кому що*, *мол* Когось не цікавить щось, хтось байдужий до чогось – *А чи не мокро зараз у садку? – Мокро, не мокро, мені тепер до фені – приречено мовив мій приятель* (В Шевчук, Біла нитка печалі), *Тобі чи до фені чи, може, до дупи* (Ґіґієна, 1993, № 13) БСРЖ, 624, ТСРОЖ, 234

ФЕРМЕ́НТ, -у, *ч*, *крим*, *жарт* Червоне вино БСРЖ, 624, СЖЗ 106

ФЕСТ, -у, *ч*, *мол* Фестиваль *Неординарні знахідки йдуть своєю дорогою, намагаючись не ідентифікувати себе з тусівкою фесту* (ПіК, 1999, № 31) БСРЖ, 624, ПСУМС, 72

ФЕСТИВА́ЛИТИ, -ва́лю, -ва́лиш, *недок*, *мол* **1.** Приємно, весело проводити час < > *і ви б фестивалили від забігайлівки до забігайлівки* < > (Є Пашковський, Щоденний жезл) БСРЖ, 624, ПСУМС, 11

2. Здійснювати статевий акт з кимсь ПСУМС, 72

ФЕСТИВА́ЛЬ, -ю, *ч*, *крим*, *мол*, *нарк* Вечірка із спиртним і / чи наркотиками *Частину викраденого зразу ж виміняли на горілку для продовження «фестивалю» інше сховали в підвалі* (УМ, 20 04 2000) БСРЖ 624 ЯБМ, 2 465

ФІҐА, -и, *ч*, *крим*, *зневажл* Працівник міліції БСРЖ, 624 СЖЗ, 106

ФІҐАНУ́ТИСЯ, -уся, -е́шся, *док*, *мол* Ударитися ПСУМС, 73

ФІҐА́РИТИ, -рю, -риш, *недок* **1.** *крим* Курити БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 465

2. *(за ким)*, *крим* Стежити за ким-небудь БСРЖ, 624, СЖЗ, 106, ЯБМ, 2, 465

3. *мол* Інтенсивно виконувати якусь дію *Фіґарити вечерю* БСРЖ, 624, ПСУМС, 73

ФІҐА́РКА, -и, *ж*, *крим* Папіроса, цигарка БСРЖ, 624, СЖЗ, 106

ФІҐВАМ, *у знач вигуку*, *мол* Виражає неввічливу відмову задовольнити чиєсь прохання – *Позич десятку – Фіґвам* ПСУМС, 73

■ Жарт контамінація ***фіґ*а + *вам***

ФІҐНЯ́, -і, *ж*, *мол*, *несхвальн* **1.** Дурниця, нісенітниця *Астрологи завше морозять фіґню* (С Пантюк Іменник) БСРЖ, 625, ПСУМС, 73, ТСРОЖ, 234

2. Щось погане, низької якости, те, що викликає несхвалення *Шкільна реформа, по-моєму,– фіґня* (Запис 2000 р) БСРЖ, 625

ФІҐО́ВИЙ, -а, -е, *мол*, *несхвальн* Поганий, кепський *Фіґова кава Фіґове життя* БСРЖ, 625, ПСУМС, 73

ФІ́ЗІЯ, -ії, *ж*, *мол*, *зневажл* Обличчя *Відгодовані й не спотворені розумовою діяльністю фізії випромінюють здоров'я і віру в завтра* (А Кудін, Як вижити у в'язниці) * Образно *Скільки фізій у школах тих загусло!*

(В. Неборак, Епос про тридцять п'яту хату). БСРЖ, 625.

■ Слово було відоме бурс.-сем. арґо.

ФІЗРА, -и, *ж.*; *ст.*, *шк.* Фізкультура. БСРЖ, 625.

ФІКСА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Зубний протез, золота коронка. *Сяють фіксами зуби передні* <...> (П. Вольвач, Кров зухвала). БСРЖ, 626; ПСУМС, 73; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466.

■ Від нім. арґ. *Fuchs* – золото, вимова на їдиш – *fiks*. Горбач 1966, 27.

ФІКСА́ТИЙ, -а, -е; *крим.* Той, хто має коронки або зубні протези. БСРЖ, 626; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466.

ФІЛЕ́, *невідм.*, *с.*; *комп.* Файл.

ФІ́ЛКИ́, -ів, -ів, *мн.*; *крим.*, *мол.* Гроші. *У тебе філки є?* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 626; ЯБМ, 2, 466.

ФІЛО́Н, -а, *ч.*; *крим.* Нероба; ледар. // Симулянт. СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466. ◆ **Філон чистий.** Людина, яка вдало симулює психічне захворювання. СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 466.

ФІНГА́Л, -а, *ч.*; *мол.*; *жрм.* Синяк. *Він по-фраєрськи ноги закинув одна на другу. Чувак. Має під оком фінгал. Любить си бити?* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). * Образно. *Коли ранок туман прикладає до свіжих фінгалів* <...> (А. Охрімович, Фанданго криці). БСРЖ, 626.

ФІНТ, -у, *ч.* **1.** *жрм.* Виверт, хитрість; обман. БСРЖ, 627.

◆ **Робити / зробити фінт вухами,** *жрм.* Схитрувати, використати якийсь виверт для досягнення своєї мети. *Той факт, що Президент накладає щоразу вето на прийнятий цей Закон, змусив депутатів зробити такий «фінт вухами»* (УС, 2001, ч. 15). БСРЖ, 627.

■ З англ. *feint* – обманний рух або випад (бокс, фехтування). Грачев, Мокиенко, 174.

2. *мол.*; *несхвальн.* Дивний, непередбачуваний вчинок. *І ось він, бідаха, крізь дим, сльози, габу любосного туману, який його оповив, крізь любасний одур, який і витворював отакі з ним фінти, побачив мимолітне видіння* <...> (В. Шевчук, Місяцева зозулька...); *Фінт наліво. О. Блохін увійшов до парламентської команди комуністів* (УМ, 7.06.2001). БСРЖ, 627.

ФІНТИ́ТИ, фінчу́, фінти́ш; *жрм*; *несхвальн.* Вивертатися, викручуватися. *Я обіцяю не фінтити* (Запис 1998 р.). ЯБМ, 2, 468.

ФІОЛЕ́ТОВИЙ, -а, е; *мол.* П'яний. ПСУМС, 73.

ФІОЛЕ́ТОВО, *безос.-пред, кому*; *мол.*; *несхвальн.* Абсолютно байдуже, нецікаво, все одно.– *Якщо ти заперечуєш – я зроблю все, щоб ця зустріч стала останньою. Але, по-моєму, тобі «фіолетово»* <...> *– не без жалю констатувала Таня і, не озираючись, рвонула за браму...* (С. Бортніков, Чистильник-2). БСРЖ, 627; ПСУМС, 73

ФІШ, -у, *ч.*; *крим.* Риба. БСРЖ, 627; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 469.

■ Від нім. *Fisch*. БСРЖ, 627.

ФІ́ШКА, -и, *ж.* **1.** *частіше мн.* фішки; *крим.* Гроші. БСРЖ, 627; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 469.

2. *мол.* Подія. *Мілленіум – наймодніша фішка у світі і практично весь шоу-бомонд готується до цього особливо* (МТ, 1999, № 18). БСРЖ, 628; ПСУМС, 73.

3. *мол.* Якась особливість, сутність, специфічна риса чогось, тенденція і т. ін. <...> *вся фішка в тому / що до суду ще треба дожити* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову); *Щодо дизайнерської концепції, то Євген Карась та Олександр Друганов на сторінках альбому, здається, перебрали майже всі відомі художні «фішки», якими бавилися впродовж минулого десятиліття дизайнери* (Книжник, 2001, № 20). БСРЖ, 73.

4. *мол.* Обличчя людини у стані алкогольного похмілля. *ФІШКА – обличчя з бодуна* (Синопсис станіславський необов'язковий).

ФЛАКÓН, -а, *ч.*; *мол.* Пляшка із спиртним. ПСУМС, 73.

ФЛЕТ, -у, *ч.*; *мол.* Квартира. БСРЖ, 629; ПСУМС, 73.

■ Від англ. *flat.*

ФЛЕТ-ХÁТА, -и, *ж.*; *крим.* Притон; місце збору злочинців. СЖЗ, 106.

ФЛЮ́ГЕР, -а, *ч.* **1.** *крим., мол.* Ніс. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 470.

2. *крим.* Капелюх. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 470.

ФЛЯ́ГА, -и, *ж.*; *мол.* Пляшка вина. ПСУМС, 73.

ФЛЯЖЧИ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ФЛЯГА. ПСУМС, 73.

ФЛЯ́НДЕР, -а. *ч.*; *мол.* Пляшка із спиртним. ПСУМС, 73.

ФОЛ, -а, *ч.*; *крим.* **1.** Велика сумка. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 470.

2. Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 629; СЖЗ, 106.

ФОЛЬКС, -а, *ч.*; *жрм.* Автомобіль «Фольсквагеи». *Через три тижні він приїхав у Теклівку за кермом вороного фолькса* <...> (В. Яворівський, Вовча ферма).

ФÓМКА, -и, *ч.*; *крим.* Невеликий лом (як правило, роздвоєний на кінці), що використовується для зламування замків. <...> *що можна говорити про надійність* <...> *вхідних дверей, коли їх легко відкривають «фомкою» дітлахи 12–14 річного віку* (СМ, 14.07.2000); *До крамниці «Хліб», що по вулиці Вовчинецькій, п'яні рпецидивісти добралися здопомогою «фомки»* (СМ, 14.01.2000). БСРЖ, 629; ЯБМ, 2, 470.

ФÓРА, -и, *ж.* ◆ **Дати / давати фору** *кому.* 1) *спорт.* Зарані давати перевагу комусь. 2) *жрм.* Давати комусь перевагу, зарані ставити когось у більш вигідні умови. ◆ **Діставати / дістати фору (фори),** *жрм.* Діставати перевагу, більш вигідні умови у чомусь. *Ця скотина спить чутливо. Комарі й інші кусючі комахи йому не заважають, але наближення людини розбудить його миттєво. Хотілося ж застати його зненацька, дістати хоча б пару секунд фори...* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

■ Від нім. *Vorteil* – перевага, вигода. БСРЖ, 630.

ФОРЕ́ЛЬ, -і, *ч.*; *крим.*; *жарт.-ірон.* Психічно хвора людина. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.

ФО́РИНТИ, -ів, *мн.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.

■ Від назви грошової одиниці Угорщини.

ФОРС, *мн.* форсй, -ів; *крим.* Гроші. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.

■ Від франц. *force* – сила. Горбач 1966, 24.

ФОРШМА́К, -у, *ч.*; *жрм*; *жарт.* Магазин «Фуршет». *Ти у форшмак будеш іти?* (Запис 2002 р.).

◆ **Глухий форшмак,** *крим.* Велика ганьба. СЖЗ, 30.

ФО́ТИК, -а, *ч. мол.* Фотоапарат. *Педро купив собі шорти і плавки, фотик, чотири альбоми* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

ФО́ТКА, -и, *ж.*; *крим.*; *жарт.* Обличчя. БСРЖ, 630; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 471.

ФРА́ЄР, -а, *ч.* **1.** *крим.* Жертва злодія, шулера. БСРЖ, 631. // Потенційна жертва злодія. БСРЖ, 631; СЖЗ, 106. ◆ **Ставити фраєра.** Тіснити жертву групою, загороджувати від інших (при здійсненні карманної крадіжки). БСРЖ, 631; СЖЗ, 96; ЯБМ, 2, 378. ◆ **Фраєр співає.** Потерпілий волає на допомогу. БСРЖ, 631; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 475.

2. *крим.* Людина чесна, далека від злочинного світу.– *Мені не подобаються оті фраєри на алеї* (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 631; ЯБМ, 2, 474.

◆ **Набушмачений фраєр.** Людина, яка добре знає злодійські звичаї, але не належить до злодіїв. БСРЖ, 631; СЖЗ, 70; ЯБМ, 2, 474. ◆ **Фраєр вічний,** *жарт.-ірон.* Людина, яка погано чує. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 474.

3. *крим.*, *мол.*; *ірон.* або *зневажл.* Наївна, недосвідчена людина. // Людина, яку легко обдурити.– *Ти, синку, здається, хлопчисько душевний і довірливий; так я тобі хочу дати добру пораду, не будь фраєром, не води додому перших стрічних. Обчистять за здорово живеш* (М. Омельченко, Свято біди). * Образно. *Вода виходить з берегів, пригод шукає / у цьому місті, що дурне, неначе фраєр / з Нового Світу* (Г. Безкоровайний); *МВФ не фраєр, його не обдуриш* (ПіК, 2000, № 9). БСРЖ, 632; ЯБМ, 2, 474. ■ Від нім. жарґ. *Freier* – не злодій. Горбач 1966, 23.

4. *крим.*; *несхвальн.* Недосвідчений злодій. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106.

5. *жрм.* Модно одягнений хлопець, чоловік. СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 474.

6. *мол.* Людина яка багато із себе вдає і дуже себе любить. *Він аж ніяк не був фраєром і якщо ходив зі складним ножем у кишені, то це означало тільки одне: що вільної лісової хвилини він любить повправлятися в метанні цього ножа і найчастіше попадає ним куди слід <...>* (Ю. Андрухович, Центрально-східна ревізія). ПСУМС, 74.

7. *крим.* Відповідальний працівник. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106.

8. *мол.* Будь-яка особа чоловічої статі.– *Привіт, фраєр,– кинув Зорба бармену, пірнаючи рукою в кишеню за кастетом* (Ю. Кузнецов, Лабіринт). БСРЖ, 632. ◆ **Жадоба фраєра згубила,** *жрм.* Хтось постраждав через власну жадібність. *З*

тим автоматом усе виявилось складнішим. Недарма кажуть, що «жадоба фраєра згубила» (СМ, 2.07.1999).

9. *мол.*, *жрм*; *зах.* Залицяльник; коханець. *Якщо там лежав трояк, то я вже знав, що у матері черговий фраєр, і віявся куди попало* (Ю. Покальчук, Те, що на споді). ■ Від польськ. діял. *frajer* – залицяльник. Пор. нім. *Freier* – жених.

◆ **Фраєр захарчований**, *крим.* Досвідчений злодій, що добре знає кримінальне законодавство і неухильно додержує злодійських традицій. БСРЖ, 632; СЖЗ, 106. **Фраєр зуб за два шніфти,** *крим.* В'язень, який інформує адміністрацію про справи інших в'язнів. СЖЗ, 106–107.

ФРАЄРНУ́ТИСЯ, -у́ся, -е́шся, *док.*

1. *крим.*, *мол.*; *несхвальн.* Опинитися в незручному становищі; оскандалитися. *Ні чорта собі – фраєрнулась! / Устругнула, бач, телеграмку: / Зустрічай / повернулась / прибуваю дев'ятій ранку / Зустрічай свою втрату!.. <...> ...Порожньо на пероні* (О. Забужко, Диригент останньої свічки). БСРЖ, 632; ЯБМ, 2, 474.

2. *мол.* Удати із себе багату, респектабельну людину. *<...> я хотів би з нею спати у готелях Монте-Карло / о добродію багатий фраєрнутись треба гарно / барахло нове купити і літаючу тарілку <...>* (В. Неборак, Літаюча голова).

ФРА́ЄРША, -і, *ж.* **1.** *крим.* Жінка, яка ніде не працює; матеріяльно забезпечена. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 475.

2. *мол.* Ж. до ФРАЄР6. *Узнала, наприклад, що всі чоловіки кругом дурні й рогаті. Ну, про те, що дурні, Милоська вже й сама потроху почала здогадуватись (Стьопці завдяки), а от чому рогаті – збагнула не одразу й не сама. Фраєрша підказала: – А таво рогатиї, што ми їм рогі наставляїм. Ізміняїм тоїсть* (В. Врублевський, Тріщини).

ФРАЗІ́ЄР, -а, *ч.*; *мол.* Зачіска. ПСУМС, 74. ■ Від польськ. *fryzura*.

ФРАНКО́, -а́. ◆ **Іван Якович Франко,** *інтел.* Купюра вартістю 20 гривень. *Як справжньому поетові, я дав йому «Івана Яковича Франка» і побажав ночувати в різних місцях з Василем Івановичем* (В. Шкляр, Ключ).

ФРАНТ, -а, *ч.*; *крим.* Свідок. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 475.

ФРА́НЯ, -і, *ж.*; *студ.*, *шк.* Французька мова.

ФРЕЙ, -я, *ч.*; *крим.* **1.** Багата людина. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

2. *несхвальн.* Людина, яка тримається гордовито; гордій. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

3. Табірний інтелігент. СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

4. *несхвальн.* Недосвідчений злодій. СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

5. Чоловік, хлопець.– *Ти, фрей, зараз же дістань пару пляшок горілки, а твою телицю ми залишаємо під заставу...* (М. Омельченко, Свято біди).

■ Від нім. *frei* – вільний, вільна. БСРЖ, 632.

ФРЕНДА́, -и́, *ж.*; *мол.* Дівчина; подруга.

ФРЕНЧ, -а, *ч.*; *крим.* Піджак. СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

ФРЕ́Я, -ї, *ж.*; *крим.* Жінка, яку залишив чоловік або співмешканець. БСРЖ, 632; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 476.

ФРІДРІХШТРА́ССЕ, *невідм., с.*; *мол.* Блювання. ПСУМС, 74.

ФУГА́С, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Те саме, що ФАУСТ. БСРЖ, 633; ПСУМС, 73.

ФУ́РА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Машина. ПСУМС, 74.

ФУ́РИК, -а, *ч.* **1.** *крим.* Пляшка одеколону, настоянки ліків, які уживають алкоголіки і токсикомани. СЖЗ, 107.

2. *токс.* Токсичний клей. *Той вар'ят нанюхається фурика й гонить біса.* ПСУМС, 74.

ФУРИ́ЧИТИ, -ри́чу, -ри́чиш; *крим.*, *мол.* Діяти, працювати, функціонувати (про якийсь механізм). *Наш холодильник не фурчить* (Запис 1996 р.). БСРЖ, 634; ЯБМ, 2, 477.

ФУ́ТЛІ, -тель, *мн.*; *мол.*; *жарт.* Туфлі.

ФУ́ФА, -и, *ж.*; *мол.* Кухвайка. ПСУМС, 74.

ФУФЛИ́ЖНИЙ, -а, -е; *крим.*; *несхвальн.* Поганий, кепський. БСРЖ, 635; СЖЗ, 107.

ФУФЛИ́ТИ, -лю́, -ли́ш, *недок.*; *крим.* Обманювати; не виконувати своїх обіцянок. БСРЖ, 635; СЖЗ, 107.

ФУФЛО́, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Свідома брехня. БСРЖ, 635; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 478.

◆ **Фуфло гнати (штовхати),** *крим.* Говорити неправду. *І Бетман фуфло гонить, нє хрін занятися... Вот в мене... кранти почті – мамка на трасу пішла...* (Г. Тарасюк, Новели). БСРЖ, 635, СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 478.

2. *мол.*; *зневажл.* Про щось погане, неякісне, не варте уваги. *Ну й фуфло* [театральна вистава] *москвичі привезли!* (Запис 2002 р.). БСРЖ, 635; ПСУМС, 74.

3. *мол.* Фальшива валюта. ПСУМС, 74.

ФУЦА́Н, -а́, *ч.*; *мол.*; *схвальн.* Шанований молодий чоловік. ПСУМС, 74.

Х

ХАБА́РИК, -а, *ч.*; *крим.* Недопалок. БСРЖ, 637; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

ХА́ВА, -и, *ж.*; *крим.*; *згруб.* Рот. БСРЖ, 637; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

ХАВА́ЙКА, -и, *ж.*; *крим.* Харчові продукти. БСРЖ, 637; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

ХА́ВАЛО, -а, *с.* **1.** *крим.*, *мол.*; *згруб.* Рот.– *Роззявляй хавало, ну!* (Л. Кононович, Феміністка). БСРЖ, 637.

2. *крим.* Обличчя. ЯБМ, 2, 480. // *мол.* Негарне обличчя. *Ну в нього й хавало!* (Запис 2001 р.).

ХА́ВАЛЬНИК, -а, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.*; *згруб.* Рот. *Той, доктор, тільки розкрив хавальник, як я його красномовність загасив відразу* (О. Ульяненко, Ізгої). СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

2. Те саме, що ХАВАЛО2. ◆ **Торгувати хавальником (харею),** *мол.*; *жарт.-ірон.* або *несхвальн.* Поводитися

таким чином, щоб привернути до себе увагу. *Потім якась нелегка понесла мене вдруге на ті місцини. І так я їздив щопонеділка, щедро торгуючи своїм хавальником* (О. Ульяненко, Ірка). ПСУМС, 69.

ХАВАНИ́НА, -и, *ж.*; *мол.* Їжа.

ХА́ВАТИ, -аю, -аєш, *недок.* **1.** *що*; *крим.*, *мол.* Їсти, споживати їжу.– *Хворі стільки не хавають!* <...> (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). * Образно. *Й сонце хавають ясени* (І. Павлюк). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74; СЖЗ, 107; ЯБМ, 2, 480.

2. *кого, що*; *мол.* Сприймати щось із схваленням, уподобанням. [Адам Жоржевич:] *Та я їбав бриться, я і так себя хаваю от і до* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); *Звісно, не всі «хавають» ритмічні квадрати Нового Орлеану* (ПіК, 2001, № 17); *Словом,* [критик] *насолоджується розумінням прочитаного. Або, послуговуючись молодіжним сленгом, можна сказати: «хаває» поета* (Книжник, 2001, № 18). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74.

■ З циган. мови: *te has* – харчуватися, *hava* – їм. Баранников, 155. ■ З укр. мови: *хавкати* – їсти, харчуватися, *хава* – щелепа. Грачев, Мокиенко, 176.

ХАВІ́Р, -а, *ч.*; *крим.* Особа, якій у разі небезпеки опускають у кишеню вкрадену річ, гроші. БСРЖ, 637; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

■ Не виключена можливість впливу українських слів із семантикою «ховати». Грачев, Мокиенко, 176.

ХАВІ́РА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Притон злодіїв. *Кутаючись у задубілу шкірянку, він за північ придибав до хавіри вусатої Марфи* (О. Ульяненко, Сталінка); <...> *Шура, він же завзятий картяр, іподромник, знавець завулків і нічліжних хавір на добрій половині совдепії* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 637; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

2. Місце зберігання крадених речей і заборонених предметів; потайник. БСРЖ, 637; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

3. і *мол.* Квартира, кімната; житло. *«Хавіру» він собі купив за гаражну покрівлю: померла баба Ганна,* <...> *і її внука продала Степанові хату за триста карбованців, разом з мишами, лелечим гніздом з лелеками і квітами-гайстрами попідвіконню* (Г. Тютюнник, Вибране); *Але найперше впадала у вічі в тій хавірі,– це табличка* <...> (Л. Кононович, Мертва грамота); – <...> *От коли ми приватизуємо цього магазинчика – буде «Прима», буде і до «Прими».– За чим затримка? Дорого? – Ця хавіра коштує копійки. Начальство не відпускає: вичікують, хто більше дасть на лапу* (А. Морговський, Фіфті-фіфті). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74; ЯБМ, 2, 481.

■ Від давньоєвр. *chower* – спільнота, товариство, друг, товариш. Грачев, Мокиенко, 176. Див. коментар до слова ХАВІР. ■ Контамінація *хов* (від укр. *ховати*) та іменників *квартира, квартера, фатера* (Отин2, 186).

ХА́ВКА[1], -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* **1.** Їжа.– *Дай хавки, Тамарко!* <...> (В. Шевчук Сонце в тумані); <...> *вона тутешня, сам подумай: хавка, квартира, музон – добазарилися про зустріч* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 637; ПСУМС, 74; ЯБМ, 2, 481.

2. Рот. БСРЖ, 637; СЖЗ, 108.

ХА́ВКА², -и, *ж.*; *крим.* Собака. БСРЖ, 638; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.

ХАВЛО́, -а́, *с.* **1.** *крим.* Рот.– *Закрий хавло і відпрацьовуй гроші,– сказав братан, не перестаючи тузити мене по пузу* (О. Ульяненко, Ізгої). ◆ **Хавло залити.** Напитися спиртних напоїв, сп'яніти. БСРЖ, 638; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 481.
2. *мол.* Їжа.

ХА́ВЧИК, -а, *ч. мол.* Їжа, харчі.– *Хавчик нам з волі передали?* (С. Бортніков, Літературний проєкт «Спецагенти»); <...> *самотній нічний кіоск, обвішаний невеликими кольоровими лампочками, де продається пиво, цигарки, алкоголь та дрібний хавчик* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 638; ПСУМС, 74.

ХА́ЄР, -а, *ч*; ха́єри, -ів, *мн.*; *сист.*, *мол.* Довге волосся. <...> *і ось місцеві рокзірки вилабують «один до одного» класичні «драбини до неба» і «дими над водою», відпускають хаєри під Планта чи обтягуються шкірою під Джіма Моррісона* (В. Неборак, Повернення в Леополіс). БСРЖ, 639; ПСУМС, 74.
■ Від англ. *hair*.

ХА́ЗА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Притон декласованих елементів; злодійське кубло. *Місто* [Прага], *в якому вони* [українці] *конають і пиячать, сплять по хавірах і хазах, попадаються на крадіжках у маркетах* (Ю. Андрухович, Місце зустрічі Germaschka). БСРЖ, 638; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 481.
2. і *мол.* Будинок, квартира. *Тихо розповзається по хазах / ніким не присилене покоління* (І. Андрусяк). БСРЖ, 638; СЖЗ, 106; ЯБМ, 2, 481.
■ Від угор. *ház* – дім; слово у формі *хазá* було відоме укр. арго XIX ст.

ХАЗЯ́ЙСТВО, -а, *с.*; *жрм*; *жарт.* Чоловічий статевий орган.

ХАЙ, *вигук*; *мол.* Здрастуй, привіт. БСРЖ, 638; ПСУМС, 74.
■ Від амер. розм. *hi!* – привіт!

ХА́ЙКА¹, -и, *ж.*; *мол.* Знайомство. *Хайка* (рубрика у газеті «Молодь Закарпаття», м. Ужгород), де друкують оголошення про знайомства).
■ Див. ХАЙ.

ХА́ЙКА², -и, *ж.*; *крим.*, *жрм.* Єврейка. БСРЖ, 638; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 482.
■ Від єврейського жіночого імені *Хая*. БСРЖ, 638.

ХАЙЛО́, -а́, *ч.*; *крим.*; *згруб.* Глотка, рот. БСРЖ, 639; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 482.

ХАЙНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *крим.* Випити; ковтнути щось. БСРЖ, 639; СЖЗ, 108.

ХАЙР, -а́, *ч.*; *сист.*, *мол.* Те саме, що ХАЄР. *Малаямам мав довжелезне, аж поза плечі волосся, т. зв. «хайр», як кажуть у певних колах просунутої молоді* (Л. Дереш, Культ).

ХАЙРА́ТИЙ, -а, -е; *мол.* **1.** Про людина з довгим волоссям. ПСУМС, 74.
2. *мн.* хайра́ті, -их; *жарт.* Люди творчих професій (напр. художники, музиканти). Цеацура.

ХАЙРА́ТНИК, -а, *ч.*; *мол.*, *сист.* Шнурок чи пов'язка для волосся (круг голови). БСРЖ, 639; ПСУМС, 74.

ХА́КАТИ, -аю, -аєш, *недок.* **1.** *комп.* Зламувати, змінювати програму. *Хакати – зламувати програми, сайти* (КСМС). БСРЖ, 639.

2. *студ.*, *шк.* Списувати. *Він постійно хакає у мене* (Запис 2002 р.).

3. *кого*; *мол.* Обдурювати кого-небудь.

ХА́КЕР, -а, *ч.*; *комп.* **1.** і *жрм.* Програміст, який зламує програми. *Найстрашніше те, що хакери тепер об'єднуються в могутні синдикати і протистояти їм дедалі важче* (День, 17.08.1999). БСРЖ, 639; ПСУМС, 75.

2. *жарт.* Програміст високої кваліфікації. БСРЖ, 639.

ХА́ЛА, -и, *ж.* *крим.* Хабар. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

■ Від давньоєвр. *salo* – кухня. БСРЖ, 640.

ХАЛАМИ́ДНИК, -а, *ч.*; *крим.*; *зневажл.* Дрібний злодій. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

ХАЛДЕ́Й, -я, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.* Офіціянт. *<...> він допив каву, поклав на стіл купюру.– Віддаси халдеєві, скажеш – від мене* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

2. *крим.* Людина на побігеньках. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

3. *крим.* Учитель загальноосвітньої школи при виправно-трудовій установі. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

■ З рос.; утворене від діял. *халда* – нахаба; розпусна, нахабна жінка. ■ Лексема з Біблії; *халдей* – житель азіятської країни Халдея. Грачев, Мокиенко, 177.

ХАЛТУ́РИТИ, -рю, -риш, *док.*; *крим.* Красти в квартирі, де лежить покійник. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 483.

ХАЛТУ́РКА, -и, *ж.*; *крим.* Галстук. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108.

ХАЛЯ́ВА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Задоволення потреб, отримання чого-небудь за чужий рахунок, безкоштовно. *Боже, як ми любимо халяву! Та й як її не любити – це у нас в менталітеті* (ПіК, 2001, № 21); *Ходім, бо ще накриють на гарячому – не міг ніяк відтягнути калушанина від «халяви»* (СМ, 22.05.1998); *Досить часто наївність громадян, які мріють про «халяву», значно переростає їхню свідомість* (СМ, 5.02.1999). БСРЖ, 641; ПСУМС, 75.

◆ **На халяву,** *крим.*, *мол.* Безкоштовно, за чужий рахунок. *Туалет, що біля головного залізничного вокзалу, безкоштовно обслуговує працівників охоронних органів, а для дітей та інвалідів – знижка 50 %, попри це постійними клієнтами «на халяву» тут є вокзальні цигани* (ВЗ, 10.09.2001); *«Ще б пак! – хихикнула друга.– На халяву та не випити!»* (В. Врублевський, Замах на генсека); *«Я, звичайно, не проти, а чого ж на халяву не посидіти десь у пабі»* (Ю. Покальчук Те, що на споді); *Пройдисвіти грають на людській слабинці: заробити на «халяву» гроші* (СМ, 13.08.1999). БСРЖ, 640; ФССГД, 238, ЯБМ, 2, 77. ◆ **На халяву і оцет солодкий,** *мол.*, *жрм.* Приємно те, що дістається задарма. БСРЖ, 641.

■ Можливо, від давньоєвр. *Khalav* – молоко. В давнину у єврейських містечках бідним дітям при синагогах безкоштовно видавали молоко.

2. *мол.*; *несхвальн.* Безвідповідальність, недбале ставлення до справи; непрофесіоналізм, халтура. *Було зрозуміло, що «найкращий співак України» <...> не міг дозволити собі «халяви»* (УМ,

13.06.2000); *А головне, розумієш: якщо зробив халтуру-халяву, душу не залучив, значить – це просто робота. Я за цю халяву отримав стіки-то грошей, а якщо я піду штовхати бензин або щось іще – я отримаю набагато більше* (Олег Скрипка: День, 17.08.1999). БСРЖ, 641.

3. *крим.* Повія. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

4. *крим.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 640; СЖЗ, 108. ◆ **Зачепити халяву,** *жрм.* Познайомитися з дівчиною. ФССГД, 238.

■ Пов'язане з однозвучною українською і білоруською лексемою у значенні «верхня трубчаста частина чобота, що прикриває литку». Метафора *взуття – жінка* – семантична універсалія, що виявляється у різних слов'янських і неслов'янських мовах. Мокиенко, 373. Див. ВЗУТИ.

5. *крим., мол.* Щось нікчемне, непотрібне. *Вона – у район, забрати халяву, що на мене написала* <...> (В. Дрозд, Життя як життя). БСРЖ, 641.

◆ **Давити халяву,** *жрм.* Байдикувати, нічого не робити. ФССГД, 238.

ХАЛЯ́ВНИЙ, -а, -е; *мол.* Безкоштовний; такий, що отримується за чужий рахунок або даром. *Спільники, приятелі, симпатичні жінки – доста зняти слухавку, запропонувати щось халявне* (А. Морговський, Смерть у Золотих Пісках); *Герой випадково вселяється до чужої квартири, невідомий власник якої вручає йому від неї ключ, а сам зникає. Героєві не дає спокою таке загадкове халявне «винаймання», і він починає розшукувати зниклого* (Книжник, 2001, № 14); *Паркування тепер буде «халявним»?* (ВЗ, 3.09.2001, 5). БСРЖ, 641; ТСРОЖ, 239.

ХАЛЯ́ВНИК, -а, *ч.*; *мол.* Людина, яка користується чим-небудь безкоштовно або за чужий рахунок; нахлібник, нероба. *«Наша Україна»: тут «халявників» найбільше* (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 641.

ХАЛЯ́ВЩИК, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ХАЛЯВНИК. *А може, це і був якийсь незнаний фірмовий алкоголь з Порохової Вежі? Сміливці і халявщики куштували. Але щось воно не дуже йшло* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); *Вихід із цієї ситуації енергетики бачать такий: різко збільшити нормативне споживання електроенергії для тих абонентів, які не мають лічильників. Тоді «халявщики» самі подбають про економне витрачання продукції міських електромереж* (УМ, 3.02.2000). БСРЖ, 641; ТСРОЖ, 240.

ХАМ, -а, *ч.*; *крим.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 641; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАМЛО́, -а́, *с.*; *крим.* Горілка. БСРЖ, 641, СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХА́МУЗОМ, *присл., крим.* Усі разом. СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАНА́, -и́, *ж., також у знач. безос.-пред., кому; крим., жрм.* **1.** *несхвальн.* Кепський стан справ, повний провал. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

2. Смерть, загибель. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

◆ **Хана причалу,** *крим.* Про виявлений міліцією притон наркоманів. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАНҐО́ВЕР, -а, *ч.*; *мол.* Алкогольне похмілля. ПСУМС, 75.

■ Від англ. розм. *hangover.*

ХАНДРА́, -й, *ж.*; *нарк.* **1.** Наркотик. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

2. Наркотичний голод. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 484.

ХАНИ́ГА, -и, *ч.* і *ж.*; *жрм*; *зневажл.* П'яниця, який опустився. *Вірили від дурної перекупки аж до останнього ханиги на Чоколівці* (О. Ульяненко, Жиган); *Він відразу ж замовив горілку і заговорив з якимись ханигами, ханиги тут теж очевидно були своїми, вони весело плескали Джона Леннона по плечу, говорили всілякі гадості на адресу уряду і парламенту, взагалі виявляли дивну для ханиг політичну заангажованість* (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 642; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 485.

■ Від рос. *канига* – яма, куди скидають нечистоти. ЯБМ, 2, 485.

ХА́НКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Горілка. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108. // Самогон. ЯБМ, 2, 484.

2. *нарк.* Опій, наркотик на опійній основі. БСРЖ, 642; ПСУМС, 75.

ХАНУ́РИК, -а, *ч.*; *жрм*; *зневажл.*

1. Брудна, погано одягнена, фізично слаба людина. БСРЖ, 642; СЖЗ, 108.

2. Алкоголік. <...> *подібні дива пояснювались магнетизмом Лаври, котра зманювала особистостей*: <...> *художника в павільйоні ганчір'яних декорацій, хануриків, що, гортаючи Кафку, жбурляли на кручі одеколонні пляшки* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 642; ЯБМ, 2, 485.

ХА́НЧИК, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Алкоголік, п'яниця. *У нашому дворі завжди ханчики тусуються* (Запис 1999 р.).

ХАПНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док.*; *нарк.* Зробити затяжку при курінні цигарки з наркотичною речовиною.– *Хапнемо зараз пару тяг, якщо буде бажання – можна і після вечора* (Л. Дереш, Культ).

ХА́ПОЧКА, -и, *ж.*; *нарк.* Затяжка в цигарці з марихуаною чи коноплями. ПСУМС, 75.

ХА́ПЧИК, -а, *ч.*; *крим.* Недопалок. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 485.

ХАРЕ́, *невідм.*; *крим.*, *жрм.* **1.** *безос.-предик.* Досить. БСРЖ, 653; ПСУМС, 75; ЯБМ, 2, 486.

2. Добре, гаразд.– *Харе,– мовив він* <...> *– ми завтра ждем тебе з первим автобусом* (Б. Жолдак, Бог буває). ЯБМ, 2, 486.

ХА́РИТИ, -рю, риш, *недок.*, *кого.* **1.** Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

■ Від циган. *хаг* – чоловічий статевий орган. БСРЖ, 643.

2. Обмацувати кишені жертви (при карманній крадіжці). БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

3. *безос.*; *мол.* Не хочеться. *Розумієте, я надто ледачий, я жахливо ледачий, а тому свій час ціную понад усе... Щоби витрачати його на дурниці, треба бути... ну, не знаю... Харить мене – це все, що я вам можу сказати. І все. Жодних пояснень. Харить мене, харить* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу). ПСУМС, 75.

4. *безос.*, *кого*; *нарк.* Про абсинентний синдром. <...> *а мене, пацани, вже харить – соплі метрові, у нирках кру-*

тить, ну його в баню! (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 75.

ХА́РІУС, -а, *ч.*; *крим.* **1.** Дім, у якому мешкають близькі, рідні. СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

2. Жінка як сексуальна партнерка. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

ХА́РКА, -и, *ж.*; *крим.* Коханка, співмешканка. БСРЖ, 643; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 643.

■ Див. ХАРИТИ1.

ХАРЧБЛО́К, -у, *ч.*; *пол.* Передвиборчий блок «ЗаЄду» («За єдину Україну»). «*Харчблок вдавиться „Яблуком“*»? (УМ 14.02.2002).

ХА́ТА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Злодійське кубло. БСРЖ, 644; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 487.

2. і *жрм.* Дім, квартира. *Хата в нього шикарна, в центрі. З усіма вигодами!* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 644; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 486.

◆ **Велика хата,** *інтел.* У рад. час: 1) Головна споруда КДБ у багатьох великих містах. Югановы, 208. 2) Споруда ЦК КПУ в Києві на вул. Банковій; відповідний інститут керівництва. *Перед тим його з Павличком викликали до парткому Спілки, де тоді верховодив Богдан Чалий, і передали наказ, що надійшов з «великої хати» (тодішня жаргонна назва ЦК): звільнити зі служби кількох неблагонадійних* (В. Шовкун, Система проти «я»); *Оскільки жоден із присутніх не міг похвалитися дружиною-письменницею, а також не приятелював (сім'ями) із першим помічником самого господаря «великої хати», ці розповіді справляли враження* (В. Івченко, Три оповідання).

Виставити (ставити) хату, *крим.* Здійснити квартирну крадіжку. *Познайомившись із 17-річним Віталієм Н., мати якого теж була на заробітках, Микола запропонував «виставити» чиюсь «хату» аби роздобути грошей* (День, 20.08.1999). **На хату,** *мол.* Додому. *Він розповідає йому, як краще проїхати «на хату», нагадуючи, що вчора дав ключ* (О. Ульяненко, Вогненне око); *Вона не вірила байці про якогось там відставника-порноаматора, гадала, що Бурмило хоче її заманити на «хату» й здати «на гурт»* (В. Врублевський Замах на генсека). **Хата темна,** *крим.* Квартира на замку. БСРЖ, 644; СЖЗ, 108; ЯБМ, 2, 487.

ХАТИ́НКА, -и, *ж.*; *жрм*; *ірон.* Дорогий, престижний приватний будинок. <...> *колоритна постать донецького підприємця Кубова, який щовечора зазирає в чарку, гамуючи страх зробитися мішенню для кілера, а по «хатинці» якого треба ходити лишень з мобілкою, бо щоразу наражаєшся на ризик заблукати* (Книжник, 2001, № 21); *У Криму не забули про скандал річної давності з показом по телебаченню тоді ще споруджуваного палацу з коментарями фахівців – скільки ця «хатинка» може коштувати* (ПіК, 2002, № 9).

ХА́УН, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Молодий чоловік, хлопець. *«Хаун» – слово багатозначне, але з презирливим відтінком: незнайомець, зневажуваний тип, деградант, бродяга, несимпатичний суб'єкт, одне слово, будь-хто не «старий»* (О. Яровий, Квартали ностальгій).

ХА́ХАР, -я, *ч.*; *жрм.* Коханець, співмешканець. *Ото вже як завели мову про чоловіків та хахарів* <...> (В. Врублевський, Тріщини).

ХАЧ, -а, *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Житель Кавказу. *До нас підсів якийсь апокаліптичний хач / обізвав Джевуса йогом* <...> (А. Коваленко: Молоде вино). БСРЖ, 644.

ХАЧИК, -а, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* **1.** Вірменин. БСРЖ, 644.

■ Від поширеного вірменського імені Хачик та відповідного прізвища Хачикян. БСРЖ, 644; ТСРОЖ, 241.

2. Представник однієї з кавказьких народностей. *Чомусь господарями «найжирніших» великих «секонд-хендів» економічно вигідного розташування є представники країн Близького Сходу. Кількість «хачиків», «хасанів» та «рафіків» вже сягнула критичної маси* (ПіК, 2001, № 9). БСРЖ, 644.

ХВІСТ, хвоста́, *ч.* **1.** *крим.*; *несхвальн.* Злодій, який провинився перед спільниками. БСРЖ, 644; СЖЗ, 109.

2. *крим.*, *жрм.* Стеження, негласне спостереження. БСРЖ, 644; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. ◆ **Канати на хвості,** *крим.* Стежити за ким-небудь; іти слідом за кимсь. БСРЖ, 241; СЖЗ, 50; ЯБМ, 1, 407. **Обрубати хвіст (хвости),** *крим.* Уникнути переслідування. *Це раніше, тільки звільнившись з ув'язнення, я мріяв поквитатися з ним і в такий спосіб «обрубати хвости»* (С. Бортніков, Чистильник-2). **Падати (упасти, сісти) на хвіст** *кому.* 1) *крим.* Установити стеження, спостереження за кимсь. <...> *циганська сім'я тимчасово «кинула якір» у Жовтневому районі обласного центру, двічі вислизала з-під нагляду правоохоронців, котрі «сіли на хвіст», аби збути важкий наркотик* (УМ, 26.02.1999). БСРЖ, 644; СЖЗ, 93; ЯБМ, 2, 334. 2) *мол.*, *нарк.*; *несхвальн.* Напрошуватись до когось у товариство з надією отримати щось (звичайно випивку, їжу, наркотики) за чужий рахунок. <...> *візьмем зо п'ять флакончиків еліксиру, то як, подруга впаде на хвіст?* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 644; ПСУМС, 75; ФССГД, 181. 3) Жити за чужий рахунок. *Ігор був щедрою людиною, тому хлопці часто були не від того, щоб упасти йому на хвіст.* ФССГД, 181.

3. *студ.* Академічна заборгованість. БСРЖ, 645; ПСУМС, 75.

◆ **Бити хвостом,** *крим.* Підлабузнюватися; догоджати. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. **Відкинути хвоста,** *крим.*; *несхвальн.* Померти. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. **Накритися хвостом,** *крим.* Уникнути покарання, відповідальності. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 487. **Хвіст розпустити,** *мол.* Про стан пихатости й самозакоханости. ПСУМС, 75.

ХВОРО́БА, -и, *ж.* ◆ **Асфальтова хвороба,** *крим.* Травми, отримані після падіння у нетверезому стані. СЖЗ, 12; ЯБМ, 1, 43.

ХЕ́ВРА, -и, *ж.*; *крим.* Злодійська компанія. БСРЖ, 645; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 488.

■ Від давньоєвр. *hevrah* – спільнота, товариство. БСРЖ, 645.

ХЕ́ЗАЛЬНИК, -а, *ч. крим.* Туалет. БСРЖ, 646; СЖЗ, 109.

ХЕ́ЗАТИ, -аю, -аєш, *недок.* **1.** *крим.*, *мол.* Справляти велику нужду. БСРЖ, 646; ПСУМС, 75; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 488. ■ Від но-

вогрецьк. χέζω – випорожнюватися; слово було відоме укр. арго 19 ст.

2. *крим.* Викручуватися у розмові. СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 488.

ХЕ́ЗНИК, -а, *ч.*; *крим.* Те саме, що ХЕЗАЛЬНИК. БСРЖ, 646; СЖЗ, 109.

ХЕЗТРЕ́СТ, -а, *ч.*; *крим.* Те саме, що ХЕЗАЛЬНИК. СЖЗ, 109.

ХЕР, -а, *ч.*; **1.** *жрм*; *згруб.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 646.

2. *мол.*; *вульґ.* Поганий хор. ПСУМС, 75.

ХЕ́РЩАТИК, -а, *ч.*; *жрм*; *вульґ.* Хрещатик.

ХИЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.* **1.** *(куди)*; *крим.*, *мол.* Іти, гуляти. *Хиляй і тягни випивон! А твою бабусю ми залишимо в заставу* (М. Омельченко, Свято біди). БСРЖ, 646; СЖЗ, 109; ПСУМС, 75; ЯБМ, 2, 489.

2. *мол.* Відповідати певним вимогам. БСРЖ, 646; ПСУМС, 75.

ХИ́МКА, -и, *ж.*; *нарк.* Вивар з макової соломки. ПСУМС, 75.

ХИСТ, -у, *ч. крим.* Схильність до якоїсь діяльности. БСРЖ, 648; ЯБМ, 2, 491.

◆ **Хист блатний.** Здібність до злодійства. БСРЖ, 648; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 491.

ХИТРОВА́Н, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Хитрий; крутій.– *Він хитрован. Ну й ми, слава Богу, не діти. Доїть мене на чотири цицьки!* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину). БСРЖ, 648.

ХІЛЯ́ДКА, -и, *ж.*; *мол.* Дім, квартира; кімната. «*Хілядка*» – *це житло, кімната* (О. Яровий, Квартали ностальгій).

ХІ́МІК, -а, *ч.* **1.** *нарк.* Людина, яка готує наркотики у підпільній лабораторії. *Хімік-лірик – студент-хімік, який виготовляє наркотики* (ПСУМС). БСРЖ, 647.

2. *крим.* В'язень, який відбуває покарання на примусових роботах (не обов'язково хімічного профілю). БСРЖ, 647, СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

3. і *жрм.* Шахрай. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109, ЯБМ, 2, 490.

ХІМІ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.* **1.** *що*; *нарк.* Виготовляти наркотики у підпільній лабораторії. БСРЖ, 647.

2. *крим.* Шахраювати. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 490.

ХІ́МІЯ, -ії, *ж.* **1.** *крим.*, *жрм.* Саморобні спиртні напої; суроґат. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

2. *мол.* Все спиртне, крім самогону. ПСУМС, 76.

3. *крим.* Шахраювання. БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

4. *крим.*, *тюр.* Об'єкт, де працюють умовно звільнені; примусові роботи. *Однією з наших головних задач була перевірка документів в осіб, що ошивалися біля гуртожитку, в якому селили громадян, засуджених на «хімію»* (С. Бортніков, Чистильник). БСРЖ, 647; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 490.

5. *нарк.* Наркотик, який виготовляється з хімічної речовини. *Він всього лиш поклав у кишеню одну ампулу з «хімією»* (Л. Дереш, Культ). БСРЖ, 647.

ХІМО́ЗА, -и, *ж.*; *шк.*; *жарт.-ірон.* Вчителька хімії, зовні неприваблива. *Занюхана хімоза.*

ХІП, -а, *ч. мол.* Хіпі, член хіп-системи. БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

ХІПА́Р, -я́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ХІП. *Мій старший друг і колега Берні, відомий літературний діяч, куратор кількох лі-*

тературних майданчиків Відня, колишній хіпар і активіст <...> (С. Жадан, Біг Мак). БСРЖ, 648.

ХІПОБЛУ́Д, -а, *ч.*; *мол.* Хіпі або інший представник неформальної молоді. *Коли вони прийшли на призначене місце – тінисту алейку парку, де вельми зручно робити облави на хіпоблудів,– там уже тіснилося чоловік приблизно двадцять* (Л. Дереш, Культ). ПСУМС, 76.

ХІПО́ВИЙ, -а, -е; *мол.* Помітний, ефектний (про одяг, аксесуари тощо). БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

ХІПУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* **1.** Вести спосіб життя хіпі. БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

2. Одягатися незвично, подібно до хіпі. БСРЖ, 648; ПСУМС, 76.

ХЛАМ, -у, *ч.* ◆ **У хлам п'яний (напитися),** *жрм.* Про стан сильного сп'яніння. БСРЖ, 649; ПСУМС, 76; ФССГД, 242.

ХЛІБОРІ́ЗКА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.*; *жарт.-ірон.* Рот.– *Закрийте тій суці хліборізку!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 649.

ХЛОП, -а, *ч.*; *жрм.*; *зах.* Хлопець, молодий чоловік. *Володька – здоровий хлоп, з порядної родини, пристойно заробляв – чим не влаштовував її?* (А. Морговський, Тінь птеродактиля); *Але знаєте, хлопе-то, як кльозетовий папір липнуть до кождої дупи* (Поступ, 1.04.2000).

■ Від польськ. розм. *chłop* – хлопець, чоловік.

ХЛОПА́КА, -и, *ч.*; *зах.* Те саме, що ХЛОП. *Прибацаний хлопака спокійнісінько дудлить з ним пиво і слухає його ідіотські балачки* (Книжник, 2001, № 18, 6).

ХЛО́ПЧИК, -а, *ч.* ◆ **Вічно посланий хлопчик,** *мол.* Естрадний співак Юрко Юрченко.

■ Від назви популярної пісні у виконанні співака «Я йду».

ХЛЯ́ТИ[1], -я́ю, -я́єш, *недок.*; *мол.*; *зах.* Пити алкогольні напої; пиячити. *То це зараз я тримаю себе в руках і майже не хляю, а років так із три тому мій фас і профіль знали в усіх витверезниках України* (Ю. Андрухович, Московіада).

■ Від польськ. розм. *chlać* – дудлити горілку.

ХЛЯ́ТИ[2], хливу́, хливе́ш, *недок.* *(куди)*; *крим.* Іти кудись. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109.

ХМЕЛЬНИ́К, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Медвитверезник. ПСУМС, 76.

ХО́БОТ, -а, *ч.*; **1.** *крим.* Ніс. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

2. *тюр.*; *жарт.-ірон.* Великий строк тюремного ув'язнення. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

ХО́ВА, -и, *ж.*; *крим.* Рот. СЖЗ, 109.

ХОВА́ЙСЯ, *невідм.*, *у знач. вигуку*; *мол.* Вираження незадоволення або осуду. ПСУМС, 76. ◆ **Ховайся в жито (в кукурудзу)!,** *жрм.* Емоційна реакція на щось страшне. ФССГД, 99, 139. **Ховайся, хто може!** *мол.* Те саме.

ХОВИ́РИТИ, -и́рю, -и́риш, *недок.*, *що*; *крим.* Ховати щось. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

ХОДИ́ТИ, -джу́, -диш, *недок. крим.* Красти. БСРЖ, 650; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 496.

ХО́ДКА, -и, *ж.* **1.** *крим., міл.* Судимість, строк відбування покарання. *До речі, що ж до «Артура», то він вже мав кілька «ходок до зони»* (Поступ, 15.07.1999); *Тепер молодикові вже 22 і він хизується декількома «ходками» за грати (*СМ, 12.10.2001). * Образно. <...> *твій президент мотає другу ходку* (С. Жадан, Балади про війну і відбудову). БСРЖ, 651; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 497.

2. *мол.* Один статевий акт.

ХОДУ́ЛЯ, -і, *ж., частіше мн.* ходу́лі, -ів; *крим.* Нога. БСРЖ, 651; СЖЗ, 109; ЯБМ, 2, 497.

ХОР, -у, *ч.*; *крим.*; *мол.* Групове статеве зґвалтування. БСРЖ, 653. ◆ **Кинути на хор** *кого*; *мол.* Здійснити груповий статевий акт з кимсь. *Два місяці тому ми тут кинули на хор одну викладачку-хвойду з педагогічного університету* <...> (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). **Хором пестити,** *крим.* Здійснювати груповий статевий акт. СЖЗ, 110.

ХОХЛОБА́КСИ, -ів, *мн.*; *жрм*; *жарт.-ірон.* Українські купоно-карбованці, що були в Україні в обігу після скасування радянських рублів до запровадження гривні (2 вересня 1996 р.). *Вісімнадцять мільйонів хохлобаксів неоплаченого податку того варті* (В. Яворівський, Вовча ферма). БСРЖ, 654.

ХОХЛЯ́НДІЯ, -ії, *ж.*; *жрм*; *жарт-ірон., зневажл.* Україна. <...> *тепер в Хохляндії є льон / блищить він ніби сру ... сской банькі* <...> (В. Цибулько, Майн кайф).

ХО́ХМА, -и, *ж.* **1.** *жрм.* Щось сказане чи розказане з метою викликати сміх (жарт, дотеп, анекдот, реальна подія). *Єврейська хохма: Суркіс програв ... через антисемітизм* (ВК, 16.06.1999); *Навіть соціалка там, даруйте за хохму, із людським (тобто із жіночим) обличчям* (Книжник, 2001, № 6); *Одеські хохми вийшли в Інтернет* (УМ, 3.04.1999); *«Хохма» на івриті означає «мудрість». Звідси одеська традиція передавати знання через анекдот* (ПіК, 1999, № 8). БСРЖ, 654, СЖЗ, 110; ПСУМС, 76; ТСРОЖ, 242; ЯБМ, 2, 501

2. *крим.* Фокус. БСРЖ, 654; СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 501.

■ Від давньоєвр., де слово виступало у значенні «мудрість; розумний вислів». БСРЖ, 654.

ХОХМИ́ТИ, -млю́, -ми́ш, *недок.*; *жрм.* Жартувати, шуткувати. *А коли почав трясти її, гадаючи що вона, як водиться, хохмить*<...> (Б. Жолдак, Бог буває); *Хіба не бачиш, що хохмлю. А коли хохмити перестанемо, гріш ціна нашій дружбі* (В. Шевчук, Горбунка Зоя). БСРЖ, 654; ЯБМ, 2, 501.

ХО́ХМОЧКА, -и, *ж.*; *жрм.*; Пестл. до ХОХМА.– *Без хохмочок жить скучно* (В. Шевчук, Горбунка Зоя).

ХРЕСТ, -а́, *ч.*; *мол.* Хрещатик. *Зустрілися на Хресті.*

ХРІН, -а, *ч.*; *жрм.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 654; ЯБМ, 2, 502. ◆ **На́ хрін** *(кого, що).* Вираження презирства, зневаги, бажання позбавитись когось, чогось. [Вєнік:] <...> *Так двері відчинив і у двір кинув* [жабу] *на хрін* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). **Ні (ані) хріна́.** 1) (не мати, немає). Абсолютно нічого. 2) (не розуміти, не знати). Нітрохи, ніскільки.– *Що пояснювати? Я ні хріна не розумію* (А. Кокотю-

ха, Повернення сентиментального гангстера). БСРЖ, 654. **Один хрін.** Одне й те ж, абсолютно те ж саме. *Це неподалік Бессарабського ринку, якщо повернути в місто з лівого боку – якого? – а якого захочете, один хрін спершу не втрапите* <...> (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 654. **Хрін (тобі, вам).** Ніхто нічого не одержить. *Відібрати! Хрін вам усім! Нате, вдавіться!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). **Хрін його знає.** Невідомо.– *Хрін його знає, товаришу майоре... Ні, це не до вас, Харченко, це приказка така є!* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). **Якого хріна,** *лайл.* Чому, для чого.– *Якого хріна кричиш? Стас не виспався і був похмурий* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб).

ХРІНО́ВИЙ, -а, -е.; *мол., жрм.* Поганий, кепський. *Сірий дощ, дошкульний вітер – / отаке хрінове літо. / Прохолодно, похмуро, нордично, незвично* (УМ, 1.06.2001). ЯБМ, 2, 502.

ХРОН, -а, *ч.* **1.** *мол., жрм; зневажл.* Алкоголік, п'яниця. *«А Джек Лондон <...>! Він теж був страшенний хрон!..»* (О. Яровий, Чекання несподіванки). ПСУМС, 76.

2. *нарк.* Наркоман, який систематично вживає наркотики. ПСУМС, 76.

ХРОНИ́ДЛО, -а, *с.* і *ч.*; *жрм.* Те саме, що ХРОН. [Клава:] *Яка любов, хронидло старе. За що тебе любити? Ти зі стільця плигни, вся любов відпаде. Ти на себе в дзеркало подивися* (Н. Ворожбит, Житіє простих).

ХРОНЬ, -і, *ч.* і *ж. мол., жрм; зневажл.* Те саме, що ХРОН1. ◆ **Хронь нещасна.** Те саме. *Хронь нещасна! Кожного дня підмітає біля витверезника.* ФССГД, 245.

ХРОНЯ́ЧИТИ, -чу, -чиш, *недок.*; *мол.* Пиячити. ПСУМС, 76.

ХРУСТИ́, -ів, *мн.*; *крим., мол.* Гроші. *Звідтіля постають пакунки з американськими доларами. Блаженна посмішка нарешті протинає лице КЕЦИКА.* [Кецик:] *Зелень...* [Бемц:] *Зєльонка...* [Кецик:] *Капуста.* [Бемц:] *Хрусти* (Б. Жолдак, Голодна кров). БСРЖ, 655; ЯБМ, 2, 503. // *крим.* Грошові купюри, що містяться в кишені без гаманця. СЖЗ, 110.

ХРУЩО́БА, -и, *ж.*; *жрм; ірон.-зневажл.*

1. П'ятиповерховий будинок з малометражними квартирами, побудований всередині 50-х – 60-х рр., за часів правління М. С. Хрущова. *Ми ув'язнені тут – / між «хрущоб» і соборів Мазепиних* <...> (О. Забужко, Диригент останньої свічки). БСРЖ, 656; ТСРОЖ, 243; ТСРЯ, 662.

2. Малогабаритна квартира у такому будинку. *Разом ходили до оперного. Слухали Едіт Піаф у його двокімнатній «хрущобі»* (С. Антонишин, Тюльпани на вісімнадцяте). БСРЖ, 656; ТСРОЖ, 243.

■ З рос. мови: жарт. контамінація ***Хрущов + трущоба.*** ТСРОЖ, 244.

ХРЮ́НДЕЛЬ, -ля, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Ніс. ПСУМС, 76.

ХРЯМО́ТИНА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ХАВЧИК. ПСУМС, 76.

ХРЯ́ЦАЛКА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ХРЯМОТИНА. ПСУМС, 76.

ХУ́ЛІ, *невідм., у знач. частки*; *згруб.* Уживається на початку речення, в яко-

му міститься запитання. [Саломон Самсонович:] *А хулі тут непонятного?* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); <...> *де твоя жмеринка воїне де твоя втрачена гражданка / хулі ти тут обливаєшся бромом і потом* <...> (С. Жадан, Балади про війну і відбудову).

■ З рос. мови: ***хуй ли***

ХУ́НА, -и, *ж.*; *крим.*; *зневажл.* Жінка легкої поведінки. [Толян *(до Штиря)*:] *Ти гля, яка шмара...* [Штир:] *Ніштяк так хуна. Іди, пощекочи* (О. Ірванець, П'ять п'єс); [Іван Опанасович:] *Та біс їх зрозуміє, тих хун, он краще – вино стоїть, пий...* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 657; ЯБМ, 2, 508.

ХУ́НОЧКА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Пестл. до ХУНА. *Хуночок з собою взяли б у багажнічек* <...> (Л. Подерв'янський, Пригоди хтивих павіанів).

Ц

ЦАП, -а, *ч.* ◆ **Цап медальний**, *мол.* Те саме, що МУДАК. ПСУМС, 44.

ЦВА́ЙКА, -и, *ж.*; *шк.* Двійка, незадовільна оцінка. *Цвайка тобі на екзамені гарантована* (Запис 1996). БСРЖ, 658.

■ Від нім. *zwei* – два.

ЦВИ́РКАТИ, -аю, -аєш, *недок.* **1.** *крим.* Плювати крізь зуби. ЯБМ, 2, 510. ■ Пор. у бурс.-сем. арґо: *цирка* – той, хто плює крізь зуби.

2. *мол.* Говорити дурниці. ПСУМС, 76.

ЦВІРКУ́Н, -а́, *ч.*; *мол.* Людина, яка говорить дурниці. ПСУМС, 76.

ЦЕБРО́, -а́, *ч.*; *частіше мн.* це́бра, бер; *мол.* Жіночі груди.

ЦЕНТРОВИ́Й. **1.** -а́, -е́; *крим.*; *нарк.*; *мол.* Якісний, гарний. БСРЖ, 660; ПСУМС, 76; ЯБМ, 2, 515.

2. -ого; *крим.*; *схвальн.* Товар найвищої якости. БСРЖ, 660; СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 515.

3. -ого; *нарк.* Гашиш із Середньої Азії. СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 515.

ЦЕНТРЯ́К, -у́, *ч.*; **1.** *нарк.* Первісний продукт. ПСУМС, 76.

2. *крим.*, *мол.* Товар найвищої якости; гарна, цінна річ. БСРЖ, 660; ПСУМС, 76; ЯБМ, 516.

ЦЕПУ́РА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Масивний золотий ланцюг, який носять на шиї. *Получка, обручка і цепура щезли, як «з білих яблонь дим»* (з пісні гурту «Брати Гадюкіни»). БСРЖ, 661; ПСУМС, 76; ЯБМ, 2, 515.

ЦИБУЛИ́МИР, -а, *ч.*; *письм.* Те саме, що ЦИБУЛЯ.

ЦИБУ́ЛЯ, -і, *ж.*, *письм.* Поет Володимир Цибулько. *Корнійчука, Олійника, Галана та інших товаришів оточили Маланюк, Ольжич, Самчук і п'яний Цибуля* (В. Даниленко, Дзеньки-бреньки).

ЦИВІ́Л, -а, *ч.*; *сист.* Людина, що веде загальноприйнятий спосіб життя, не є членом хіп-системи; обиватель. *Існувала*

навіть приказка – «краще найостанніший тусовщик, аніж найліпший „цивіл“» (ПіК, 1999, № 35); *Це банальні цивіли відчувають обридження до смороду, смітника та поневірянь чужим страшним світом, а бомжі – «туристи» відчувають від житейського споду майже священне піднесення* ...(ПіК, 2001, № 18). БСРЖ, 661; ПСУМС, 77.

ЦИВІ́ЛЬНИЙ, -а, -е; *мол.* Загальноприйнятий; який не стосується хіп-системи або інших неформальних молодіжних об'єднань. БСРЖ, 661. // Пристойний, гарний. *Мама зв'язала мені цивільний светр.* ПСУМС, 77.

ЦИКЛ, -у, *ч.*; *нарк.* Циклодон. ПСУМС, 77.

ЦИМБА́ЛИ, -ів, *мн.* ◆ **По цимбалах,** *мол.* Все одно, байдуже. *Натиснувши кнопку з числом потрібного поверху (а Васі Мочалкіну було, власне кажучи, по цимбалах, на якому поверсі сходити, адже всюди його приймали як брата й любили), він – барвисто висловлюючись – полинув угору* (Ю. Андрухович, Московіада).

ЦИНКОНУ́ТИ, -ну́, -не́ш, *док., кому що*; *крим.* **1.** Своєчасно повідомити щось.– *Хтось із «лохів»,– розповідав Н. колега,– «цинконув» про те, що знає будинок, дощенту заповнений усілякими гарними речами* (СМ, 23.06.2000). СЖЗ, 110.

2. Попередити про небезпеку. БСРЖ, 662; СЖЗ, 110; ЯБМ, 2, 517.

ЦИНКУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *крим.*

1. Говорити. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111.

2. Непомітно передавати крадене. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111.

3. Спостерігати за працівниками міліції. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111.

4. і *мол.* Спостерігати за кимсь, чимсь. БСРЖ, 662; ПСУМС, 77; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 517.

ЦИРК, -у, *ч.* **1.** *крим.* Групове статеве злягання. БСРЖ, 662; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 518.

2. *мол.* Місце зустрічі байкерів. ПСУМС, 77.

◆ **Цирк на дроті,** *жрм.* Про дивне, чудне явище. *А це ж дивина, це ж цирк на дроті!* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ЦИ́РЛА, -и, *ж.*; *мол.* Жінка чи дівчина, переважно тілиста. ПСУМС, 77.

ЦИТАДЕ́ЛЬ, -і, *ж. мол.* ◆ **Цитадель розміру XXL.** Тілиста дівчина.

ЦІДЮ́К, -а́, *ч.*; *комп.*; *жарт.* Те саме, що СІДЮК.

ЦІЦЕРО́НИ, -ів, *мн.*; *мол.* Великі жіночі груди.

■ Слово уживалось у бурс.-сем. арго.

ЦМУ́ЛИТИ, -лю, -лиш, *недок., що*; *жрм, мол.* Пити (переважно спиртні напої). *<...> з тупим і ледачим виразом цмулитиме собі в холодку пиво <...>* (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *Врешті-решт, в чиєму домі вони п'ють? Чиє вино цмулять?* (Є. Кононенко Віра, Надія, Любов); *Скількись часу ми обоє цмулили коньяк,– я з шийки, а собайло хлебтав просто з миски на підлозі* (Л. Кононович, Мертва грамота); *Сиджу в кав'ярні, цмулю каву, / Ніщо не провіща револьту, / Проваджу бесіду цікаву / Про Маркеса і Верхню Вольту* (Ю. Позаяк, Шедеври).

ЦОФНУ́ТИЙ, -а, -е; *мол.*; *зневажл.* Дурний; несповна розуму. *Але не слід забувати, що тваринка та ховається на японському острові Хокайдо з япон-*

ми і традиціями. Тож знайти її може японець. І лише такий цофнутий напів-гіпі, як герой роману (Книжник, 2001, № 18).

■ Від польськ. розм. *cofnięty w rozwoju* – недорозвинений.

ЦУ́ЦИК, -а, *ч.* **1.** *жрм.* Пляшка з алкогольним напоєм (звичайно горілкою, коньяком) місткістю 0, 25 л. *Оглянувся, чи не видно когось знайомого,– мовби нікого,– сховав до порожнього кошеля «цуцика» (чвертка) і плодово-ягідне...* (А. Дімаров, Містечкові історії).

2. *мол.* Те саме, що ШІСТАКА.

3. *мол.*; *мн.* цу́цики, -ів. Молодші брати та сестри.

Ч

ЧА́БАР, -а, *ч.*; *крим.* Гроші. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111.

ЧАД, -у, *ч.*; *крим.*, *нарк.* Стан алкогольного або наркотичного сп'яніння. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 519. ◆ **Повний чад,** *мол.* Вираження захоплення, захвату. *Круто – дуже добре, цілком пристойно, чудово. Синон.: кайф, клас, повний чад* (КСМС).

ЧА́ЙКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Людина, яка швидко і багато їсть. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111.

2. *тюр.* Тюрма; виправно-трудова установа. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111.

ЧАЙКО́ВСЬКИЙ, -ого, *ч.*; *крим.*, *мол.*; *жарт.* Чай. БСРЖ, 663; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520. ◆ **Ганяти Чайковського,** *жрм.* Пити чай, чаювати. ФССГД, 248.

ЧА́ЙНИК, -а, *ч.* **1.** *мол, жарт.* Голова. *Записуйте, бовдури. Беріть ручки і записуйте, бо ваші примітивні чайники все одно нічого не запам'ятають* (Ю. Винничук, Груші в тісті); <...> *ти даремно йому чайника розбила – він допомогти обіцяв* (А. Кокотюха, Тупик для втікача). БСРЖ, 664; ТСРОЖ, 245; ПСУМС, 77.

2. *мол.*, *комп.*, *спорт.*, *авто*; *ірон.* або *несхвальн.* Людина, недосвідчена в певній галузі; новачок. *Вірус для «чайників» розсекретив дані одного зі стратегічних міністерств України* (УМ, 2.08.2001). БСРЖ, 664; ПСУМС, 77; ТСРОЖ, 244.

◆ **Чайником прикинутись,** *мол.*, *жрм.* Удати із себе необізнаного, незнаючого. *Йому говорять, а він чайником прикинувся, як не до нього.* ФССГД, 248

3. *крим.* Друг, приятель. СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

4. *крим.* Таксі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

5. *мол.* Невелике кафе, де можна випити чаю. *Чайник (чіпок) – чайна серед піску. Там купуєм солодкого, два стакани сметани, пляху пива* (Р. Кухарук, Любити хлопчика).

ЧА́ЛИТИ, -лю, -лиш, *недок.* **1.** *(куди).* Іти кудись. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

2. *що*; *тюр.* Відбувати строк покарання у виправно-трудовій установі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111.

ЧА́ЛИТИСЯ, -люся, -лишся, *недок.*; *крим.* Притягатися до судової відповідальности; перебувати у місцях позбавлення волі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

ЧА́ЛКА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Перебування в ув'язненні; позбавлення волі. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

2. Тюрма. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 520.

ЧА́ТИТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок.*; *комп.* Спілкуватися за допомогою інтернету. БСРЖ, 665; КСМС.

ЧАХА́НКА, -и, *ж.*; *крим.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 664; СЖЗ, 111; ЯБМ, 2, 521.

ЧА́ЧА, -і, *ж.*; *мол.* Самогон. ПСУМС, 77.

ЧЕ́БА, -и, *ч.* і *ж.* **1.** Масивна, мускулиста людина. ПСУМС, 77.

2. і *ж.* Бридка, негарна зовні людина; потвора. ПСУМС, 77.

ЧЕ́БАК, -а, *ч.*; *мол.* Ліжко. ПУМС, 77.

ЧЕБУРА́ТОР, -а, *ч.*; *мол.* **1.** Те саме, що ЧЕБА. ПСУМС, 77.

2. Те саме, що КРУТИК. КСМС.

ЧЕКУ́ХА, -и, *ж.*; *крим.* Те саме, що ЧЕКУШКА. СЖЗ, 112.

ЧЕКУ́ШКА, -и, *ж.*; *крим.*, *жрм.* Чвертка (0,25 літра) горілки. *Кілька хвилин знадобилося, перш ніж з'ясувалося, за чим він прийшов – по другу «чекушку»* (ВЗ, 21.07.2000). ЯБМ, 2, 522.

ЧЕ́ЛЯ, -і, *ж.*; *муз.* Віолончель. ПСУМС, 77.

ЧЕ́МБО-РЕ́МБО, *невідм.*, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЧЕБУРАТОР2. КСМС.

ЧЕМЕРГЕ́С, -у, *ч.*; *крим.*, *жрм.* Самогон. *Ми й без твоєї горілки обійдемось: купим у баби Польки чемергесу* (Чабаненко 1992). БСРЖ, 667; СЖЗ, 111, Чабаненко 1992, 4, 211; ЯБМ, 2, 525.

ЧЕНДЖ, -у, *ч.*; *мол.* Кіоск обміну валют. ПСУМС, 76.

■ Від англ. *change* – обмін грошей.

ЧЕПУШИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.* **1.** Дурень. ПСУМС, 77.

2. Алкоголік. *Чепушило – алкоголік* (Сленг-лікбез 5).

ЧЕ́РЕП, -а, *ч.*; *мол.* Батько.

ЧЕРЕПА́ХА, -и, *ж.* ◆ **Випустити черепаху,** *мол.* Справити велику нужду. ПСУМС, 77.

ЧЕРПА́К, -а́, *ч.* **1.** *тюр.* Роздавач їжі в їдальні виправно-трудової установи. БСРЖ, 669; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 531.

2. *арм.* Солдат строкової служби, який відслужив рік. З *такої нагоди Ванічкін, який дослужився вже до старшого сержанта і йшов на заслужений «дембель», урочисто перевів нас у «черпаки»* (В. Верховень, Квадрат, вписаний в коло). БСРЖ, 669; ПСУМС, 77; СЖЗ, 112.

◆ **Прикидатися черпаком,** *жрм.* Удавати з себе дурня. ФССГД, 249.

ЧЕСТЬ, *вигук.*; *мол.* Дружнє привітаня. ПСУМС, 77.

■ Від польськ. *cześć* – привіт!

ЧЕТВЕРТА́К, -а́, *ч.*; *жрм.* **1.** Двадцять п'ять гривень (або інша грошова одиниця). <...> *Де зденервований мудак* <...> / *Комусь за драний четвертак* / *Вивершував фігурний вислів* (А. Охрімович, Фандаго криці). БСРЖ, 670; ЯБМ, 2, 533.

2. Двадцять п'ять років. *Свій «четвертак» Кличко відсвяткував нокаутом* (ВК, 27.03.2001).

ЧИКАЛДИ́КНУТИ; ЧИКАРДИ́КНУТИ, -ну, -неш, *док.*; *мол.*, *крим.* Випити алкогольний напій одним духом. ПСУМС, 77; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 534.

ЧИ́КАТИ, -аю, -аєш, *недок.*, *що*, *кого*; *мол.* Різати, наносити ножові поранення комусь. БСРЖ, 671; ПСУМС, 77.

ЧИНА́Р, -я́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЧИНАРИК. <...> *чинаря стрільнеш собі культурно / й нумо мріяти і вивіски читать* <...> (І. Бондар-Терещенко, Постебня); *І, закуривши чинаря, / Я повертався, мов «чайки із Кафи»* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 672.

ЧИНА́РИК, -а, *ч.* **1.** *крим.*, *жрм.* Недопалок <...> *скочило з ліжка з чинариком на губі* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 672; ПСУМС, 77; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 672. ■ Від кубансько-кавк. «букові горішки», *чинар* – бук, платан. Горбач 1966, 26.

2. *крим.* Людина низького зросту. СЖЗ, 112.

ЧИ́СТО, *присл.*; *мол.* Тільки, лиш; просто, всього-навсього.– *Ну шо, чуваки, може, давайте чисто вип'єм?..* (С. Пиркало, Зелена Маргарита). БСРЖ, 673.

ЧИСТЯ́К, -у́, *ч.* **1.** *крим.*, *тюр.* Білий хліб. СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 537.

2. *нарк.* Якісний наркотик. БСРЖ, 673. // Чистий морфін в ампулах. ПСУМС, 77.

3. *жрм.* Медичний спирт.

ЧИСТЯЧО́К, -чку́, *ж.*; *жрм.* Пестл. до ЧИСТЯК. <...> *молода мимра дякує, роздобрилась на чистячок, спирт є спирт* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ЧИТА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *мол.* Пити спиртні напої. ПСУМС, 77.

◆ **Читати ботаніку,** *крим.* Розповідати про те, що всім відоме. БСРЖ, 166; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 537. **Читати братів Стругацьких,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Блювати.

ЧИФІ́Р, -у, *ч.*; *крим.* **1.** *заст.* Чай, кава. БСРЖ, 674.

2. *нарк.*, *жрм.* Міцний настій чаю (50-грамова пачка чаю на 0,5 л води), що вживається як наркотик. <...> *якщо той клопіт для тебе не перестав бути актуальним, раджу пробити експеримент з чаєм (не плутати з чифіром!)* (І. Світличний, Голос доби); *Вдома я заварив собі справжнього чаю, це ще не тюремний чифір, але чотири ложечки «Сера Томаса» на кухоль свій ефект дають* (В. Кожелянко, Чайна Ейфорія). БСРЖ, 674; СЖЗ, 112; ЯБМ, 2, 537.

■ Від *чихирь* (міцне червоне вино), яке походить з тюрк. *čakir* – червоне вино. Фасмер, 4, 368.

ЧІ́КІ-ПА́КІ, *невідм.*, *у знач. безос.-пред.*; *мол.* Те саме, що ЧІКІ-ПІКІ. *Справи йдуть чікі-пакі, краще не придумаєш.* ПСУМС, 77.

ЧІ́КІ-ПІ́КІ, *невідм.*, *у знач. безос.-пред.*; *крим.* Чудово, прекрасно. *Просто я дуже хотів би, щоб у тебе все було чікі-пікі. Щоб наступний твій чоловік був не слабодухим нудним алкоголіком, а принаймні вдячним і стриманим мазохістом* (Ю. Андрухович, Московіада). БСРЖ, 672.

ЧІ́КСА, -и, *ж*; *мол.* Дівчина, до якої автоматично виникають сексуальні намі-

ри. *ЧІКСА – дівчина, яка більш-менш «шарить по поняттям»* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 672; ПСУМС, 77.

ЧІПЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок., кого*; *мол.* Схиляти когось до статевого акту. БСРЖ, 660; КСМС.

◆ **Чіпляти ха-ха,** *мол.* Голосно сміятися. ПСУМС, 72.

ЧІПО́К, -пка́, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЧУВАК. ПСУМС, 78.

ЧІПОЛІ́НО, *у знач. вигуку, кому*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 78.

ЧІ́ЦА, *вигук*; *мол.* Сигнал, яким попереджають про наступ міліції. ПСУМС, 78.

ЧІ́ЧІ, *мн.*; *мол.* Окуляри. ПСУМС, 78.

ЧЛЕНОВО́З, -а, *ч.*; *жрм*; *жарт.-ірон.*, *зневажл.* Урядова автомашина. *Така дорожня мода досить похапцем прийшла на Україну, про що свідчать нутрощі «членовозів»* (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 674.

ЧМИР, -я́, *ч.* **1.** *крим.* П'яниця (здеґрадований). БСРЖ, 675; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 538.

2. *жрм., мол.*; *зневажл.* Неохайна, неприємна людина. БСРЖ, 675; ПСУМС, 113, СЖЗ, 113.

3. *крим.* Похмура, непривітна, замкнена людина. ЯБМ, 2, 538.

4. *арм.* Солдат, що опустився і здеґрадував в умовах дідівщини. БСРЖ, 675.

ЧМИРЯ́КА, -и, *ч.*; *мол.* **1.** Те саме, що ЧМИР.

2. *зневажл.*, *лайл.* Нікчемна, нешанована людина. *Коли вп'яте пролунала фраза «Нікада не забуду, як реб'ята підлетіли вгору – і опадають...» – я взагалі засумнівався, чи був рейнджер на тій війні – з неї рідко поверталися балакучими. Як виявилося, був. Знайомий пояснив: «Та! Чмиряка. Він автомата тільки на присязі тримав. Друкував у штабі на машинці...»* (О. Яровий, Чекання несподіванки).

ЧМО, *с.* і *ч.*; *крим.*, *мол.*, *жрм*; *зневажл.* Неприємна людина, яка викликає відразу, огиду.– *Чмо цей твій Педро... Невже ти не бачиш, шо він має із тебе зиск? <...> Ти мене ще не знаєш, ви... – Та, що там знати. Нитик і чмо.– Чмо? – Ротік зривається з місця, та Педро хапає у руки залізне полінце. Ротік хвилю мовчить і тупає пріч* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 675; ПСУМС, 78; ТСРОЖ, 252; ЯБМ, 2, 538. ◆ **Чмо болотне (болотяне),** *жрм.* Те саме. БСРЖ, 675; ФССГД, 250. **Чмо японське,** *жрм.* Те саме. [Данко:] *Не розмишлять! Чмо японське... Іттіть!* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

■ З рос. мови: абрев. від *«человек морально опустившийся»*. Грачев, Мокиенко, 182. ■ Абрев. від *«человек Московской области»*. ТСРОЖ, 253.

ЧМОШИ́СЬКО, -а, *с.* і *ч.*; *жрм.* Згруб. до ЧМО <...> *таке не одне воно, чмошисько, що нипає, де б поцупити стихаря* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ЧМО́ШНИЙ, -а, -е; *мол.*; *зневажл.* Неприємний зовні, огидниий. *Чмошне таке, сопельки течуть* (Р. Кухарук, Любити хлопчика). БСРЖ, 675.

ЧМО́ШНИК, -а, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Алкоголік (здеґрадований). <...> *з'явився цілий ринок наркологічних послуг, що навперебій пропонують зробити із будь-*

якого чмошника повноцінного члена суспільства <...> (ПіК, 2001, № 41).

ЧМУРИ́ДЛО, -а, *с.* і *ч.*; *жрм.* Те саме, що ЧМО. <...> *а скільки ти бився над ними, витесуючи з тисячолітніх дубів цих змистеччених буратіно, і все виходило як не п'янь, так рвань, як не чмуридло, так хамидло* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ЧО́ВНИК, -а, *ч.*; *ком.*, *жрм.* Приватний торговець, який їздить за кордон і повертається назад, щоб продати товар, куплений по низькій ціні, за більш високу ціну. *Сучасні «човники», котрі завалили ніжинський, як і інші ринки, іноземним товаром, самі того не знаючи, успадковують традиції старого міста...*(День, 1999, № 21); *На думку О. Ткаченка, народні депутати мають розробити заходи щодо пом'якшення податкового тиску на підприємців та так званих човників, серед яких мільйони громадян України* (ВК, 1999, № 24); *Відтак флотилія «човників» перетягала через кордон усе більші пакунки з цигарками* (ПіК, 1999, № 34). БСРЖ, 666; ПСУМС, 78; ТСРОЖ, 245; ЯБМ, 2, 522.

ЧОВНИКО́ВИЙ, -а, -е; *жрм.* Який стосується човника, пов'язаний з його діяльністю. *Вишукані імпортні товари замінив «човниковий» ширпотреб* (День, 1999, № 21). ТСРОЖ, 246.

ЧО́МБА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що КАТАКОМБА. ПСУМС, 78.

ЧО́РНЕ, -ого; *нарк.* Морфій, виготовлений кустарним способом. ПСУМС, 78.

ЧОРНИ́ЛО, -а, *с.*; *крим.*, *мол.*, *жрм*; *жарт.-ірон.* Дешеве червоне вино низької якости.– *Ех! – відкоркував чергову пляшку «чорнила».– Якби я не послав з перепою до трахнутої матері декана, то нічого не було б і цього разу!* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 668; ПСУМС, 78. ЯБМ, 2, 529.

ЧОРНОЖО́ПИЙ, -ого; *крим.*; *презирл.*, *вульґ.* Грузин.– *Давно пора показати цим чорножопим, хто господар у місті* <...> (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гансгтера). ЯБМ, 2, 529

ЧОРНОТА́, -и́, *ж.*; *жрм.* Те саме, що ЧОРНУХА. *Блискучий жест під назвою «Купуйте бублики»* <...> *також претендував на одну з трьох премій, але з огляду на «чорноту» зображення персонажів і подій, що з ними відбуваються, удостоюється премії заохочувальної* (Книжник, 2001, № 4).

ЧОРНУ́ХА, -и, *ж.*; *жрм.* Те, що пов'язане із смертю, стражданням, злочинами; засмучує своїм змістом. *Так звана «чорнуха» властива не тільки ЗМІ, але й багатьом їхнім читачам та глядачам* <...> (День, 17.08.2001). БСРЖ, 669.

ЧОРТ, -а, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.* Міліціонер; працівник правоохоронних органів. *Чорти охороняють і сопуть* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис). БСРЖ, 671

2. *мол.* Хлопець, молодий чоловік. <...> *за нами приїдуть чорти на дутому зеленому Daewoo Leganza, і ми з ними поїдемо в «Прагу" блядувати, пити коньяк за 250 грн* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 671.

3. *мол.*; *зневажл.* Невихований, некультурний хлопець, переважно з села. ПСУМС, 15.

◆ **Чорт вокзальний,** *мол.* Бездомний, який живе на вокзалі. ПСУМС, 15.

ЧОРТИ́ЛО, -а, *с.* і *ч.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ЧОРТЗ. ПСУМС, 78.

ЧОХО́Л, -хла́, *ч.*; *мол.* Бюстгальтер. ПСУМС, 77.

ЧПО́К, *у знач. вигуку*; *мол.* Кінець, крах. ПСУМС, 78.

ЧУ́БЧИК, -а, *ч.*; *мол.* Дівчинка. *Чубчик – мала за віком дівчина.* (Сленг-лікбез 5).

ЧУ́ВА́, -и́, *ж.*; *мол.* Те саме, що ЧУВИХА. *Обидві богині – це здоровенні, масласті, невизначеного віку агресивні чуви* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ЧУВА́К, -а́, *ч.*; *крим.*, *мол.* Молодий чоловік; юнак. <...> *а перед випускними екзаменами на озері трапилося знайомство з чуваком, стриженим під військового* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 676; ПСУМС, 78; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 539.

■ Від циг. *чхаво́* – хлопець, юнак (не циган).

ЧУВАЧО́К, -чка́; *ч. мол.* Пестл. до ЧУВАК. *Стильний чувачок просто так гуляє, / Стильний чувачок нікого не кохає, / Стильний чувачок – хлопець екзотичний, / Погляд еротичний, егоїст класичний* (з пісні «Стильний чувачок» у виконанні автора тексту і музики Кості Гнатенка); *Урешті-решт і до радикальної переоцінки сексуальної інакшості в суспільстві, внаслідок чого вчорашній збоченець – лепруватий грішник у контексті християнської культури – нині перетворився на «стильного чувачка», творця нової моди та нових психо-моральних орієнтирів* (ПіК, 1999, № 11).

ЧУ́ВЕНЬ, -вня, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЧУВАК.– *Чувень, це ж на шару. Мені тут стіко талонів на халяву дали* <...> (Б. Жолдак, На небі).

ЧУВИ́РЛА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Негарна дівчина, жінка. *Ну й чувирлу він із собою привів!* (Запис 2001 р.). БСРЖ, 676.

ЧУВИ́ХА, -и, *ж.*; *мол.*, *крим.*, *жрм.* Дівчина, молода жінка. БСРЖ, 676; ПСУМС, 78; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 539. ◆ **Чувиха на ферматі**, *мол.* Вагітна жінка. ПСУМС, 72.

■ Від муз. терміна *фермата* – зупинка темпу, що виражається у збільшенні довготи звуку чи павзи.

Шедевральна чувиха, *крим.* Вродлива дівчина. СЖЗ, 115.

ЧУВИ́ШКА, -и, *ж.*; *мол.* Пестл. до ЧУВИХА.– *Іх, яка чувишка, з такою і прошвирнутися бульваром не сором! – сказав Сашко* <...> (М. Омельченко, Свято біди).

ЧУКО́ТКА, -и, *ж.*; *шк.* Задня парта у класі.

ЧУМА́, -и́, *ж.*; *крим.* **1.** Повія. БСРЖ, 677; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541. // *мол.* Негарна дівчина. ПСУМС, 78.

2. Кокаїн. БСРЖ, 677; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541.

3. *у знач. вигуку.* Вираження захоплення, захоплення.

ЧУМОВО́З, -а, *ч.*; *мол.*; *жарт.* Швидка допомога психіятричної лікарні. БСРЖ, 677; ПСУМС, 78.

ЧУРБА́Н, -а́, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Житель Кавказу, Середньої Азії. *Саме це дозволило Стасові відкинути останні вагання. Він уб'є Басмача, цього чурбана,*

худобину вузькооку (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 677.

ЧУ́РКА, -и, *ч. і ж.*; *жрм*; *зневажл.*
1. Недалека, розумово відстала людина. БСРЖ, 768; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541.
2. Те саме, що ЧУРБАН. БСРЖ, 768; СЖЗ, 113; ЯБМ, 2, 541.

ЧУХА́Н, -а́, *ч.*; *крим., мол.*; *зневажл.* Нечепурна, неохайно вдягнена людина. <...> *такого чухана запрошувати в культурне опшество!* (Є. Пашковський, Безодня.). БСРЖ, 768; ПСУМС, 78; ЯБМ, 2, 542.

ЧУХА́СИ, -ів, *мол.*; *жарт.* Джинси. ПСУМС, 78.

ЧУ́ХАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *мол.*; *жарт.* Іти. ПСУМС, 78.

ЧУЧМЕ́К, -а, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Те саме, що ЧУРКА. БСРЖ, 768; СЖЗ, 113.

ЧУ́ШКА, -и, *ч.* **1.** *тюр.*; *зневажл.* Здеґрадований в'язень, який зазнає знущань співкамерників. СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 542.
2. і *ж. мол.*; *зневажл.* Те саме, що ЧУХАН. ПСУМС, 78.

Ш

ШАБА́ШКА, -и, *ж.*; *крим., жрм.* Робота вигідна, «ліва».– *Нічого з ним не сталося. Шабашку кінчає...* (О. Костенко, Спокуса); *З'ясувалося, документи в нього викрав нечистий на руку земляк, напарник по «шабашці»* <...> (Україна і світ сьогодні, 2000, № 4). СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ШАБА́ШНИК, -а, *ч.*; *жрм*; *заст.* Член бриґади, який виконує роботу за наймом. *Кмітлива «Віра» наймає у Полтаві бригаду будівельників – «шабашників»* (УМ, 23.03.2001); *Командував цією збірною збирачів-вантажників колишній виконроб, досвідчений «шабашник» радянських часів з Донецька* (ПіК, 2002, № 5). БСРЖ, 679.

ШАБЕ́ЛЬКА, -и, *ж.* ◆ **Кинути шабельку,** *мол.* Виблювати. <...> *на будь-якому перехресті* <...> *я готовий показати історичні місця й оповісти цілу сагу – де, коли, скільки, чого і з ким було випито; де один розкомплексований поет поклав на стіл ноги; де ексцентричний бард вивергнув надлишок спожитого, чи, як ми казали, «кинув шабельку» (вловіть національний колорит!)* <...> (О. Яровий, Квартали ностальгій).

ША́БИ́ТИ, -блю, -биш, -блю́, -би́ш, *недок.*; *нарк.* Курити цигарки з наркотичною речовиною. БСРЖ, 679; СЖЗ, 114, ЯБМ, 2, 543.

ША́БЛЯ, -і, *ж.* ◆ **Брати до рук шаблю,** *мол.* Здійснювати статевий акт.– *Ось думаю, що якось давно не брав я до рук шаблі...– І він ліг на неї, зводячи їй ноги догори і вбоки, а вона втомлено зітхнула і лиш протягнула: «Оце так-так! Ну-у-у...»* (Ю. Покальчук, Те, що на споді.).

ШАБОЛДА́, -й, *ж.*; *крим.*; *презирл.* Жінка легкої поведінки. БСРЖ, 679; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ША́ВАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим.* Їсти. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ША́ЙБА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.* Великий перстень. *Діксі затряс кистю, оздобленою золотими шайбами* (О. Ульяненко, Рецидив). БСРЖ, 630.

2. *мол.* Чоловік високого зросту, кремезної статури. <...> *це, треба зізнатися, був справжнісінький шайба... Під два метри зростом, тугий, накачаний, а глибоко запалі очі так близько поставлені одне до одного, що нагадували дуло двостволки* (В. Шкляр, Елементал). ПСУМС, 79.

3. Гастроном на Печерську у м. Києві.

4. *мн.* ша́йби, шайб; *крим.* Гроші. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114.

◆ **Шайбу засадити (загнати),** *крим.*; *жарт.* Здійснити статевий акт з кимсь. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 543.

ША́ЙБАЛИ, -ів, *мн.*; *мол.* Гроші. ПСУМС, 79.

ШАЙТА́Н, -а, *ч.*; *мол.* **1.** Некмітлива людина, переважно з провінції. ПСУМС, 79.

2. *несхвальн.* Людина, яку не поважає оточення. ПСУМС, 79.

ШАКА́Л, -а, *ч.*; *зневажл.* **1.** *тюр.*; *зневажл.* Засуджений, який грабує співкамерників. БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544.

2. *крим.*, *жрм.* Нахабна людина. <...> *здимів у пошуках того шакала й падли – <...> амбала на кликуху Кран* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544.

ША́ЛА́, -и, -й *ж.*; *нарк.* Гашиш. БСРЖ, 79; ПСУМС, 79. // Напівфабрикат гашишу, що становить собою подрібнені листя й насіння індійських конопель. *Хочеться ширятися ханкою, палити план чи хоч би й шалу́* (С. Набока, Те, що сталось...). БСРЖ, 79; ЯБМ, 2, 544.

ШАЛА́ВА, -и, *ж. крим.* **1.** і *жрм*; *зневажл.* Повія; жінка легкої поведінки.– *Це намисто,– закричав Чавела,– носила чесна циганка. Циганка, навіть, коли голодна, може гадати, дурити, може вкрасти, але курвити не буде. У-у, шалава...* (Г. Шкляр, Дівчина з калєпним); *Взагалі та зокрема, Ця шалава не дріма* <...>(М. Фішбейн, ...і щастя...); <...> *той, якого по доброті душевній ти вирвав із богемної тічки пилососних шалав і зашмарканих гоміків* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл). БСРЖ, 680; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544 // Вулична дівчина. СЖЗ, 114.

2. Крадійка. БСРЖ, 680.

■ З рос. мови: діял. *шалава, шалавый* – очманілий (шальной); недоумок; навіжена жінка. Грачев, Мокиенко, 183.

ШАЛА́ЛА, -и, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Повія, яка опустилася. *ШАЛАЛА <...> дає за мінімальну плату. З шалалою асоціюється тупа рогульська морда, частогусто п'яна, на голові – дурдом, помада розмащена по писку, надмір туші на одній з вій, сигарета в зубах* (Синопсис станіславський необов'язковий).

■ Можливо, від *шалава*.

ШАЛАШО́ВКА, -и, *ж.*; *крим.*; *зневажл.* Дівчина легкої поведінки; повія. <...> *шалашовка, звичайно, трипером нагородила, оце підлікуюсь, роздеру мотюгальника суці і на Жданов звалю* <...>

(Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 681; ЯБМ, 2, 544.

ШАЛМА́Н, -у, *ч.*; *крим.* **1.** Притон декласованих елементів; нічліжка. БСРЖ, 681; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 544.

■ Від тюрк. *salma* – споруда, будова.

2. Пивниця, закусочна. БСРЖ, 681; СЖЗ, 114.

ША́МАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *крим.*, *мол.* Їсти щось. БСРЖ, 681; ПСУМС, 79; ЯБМ, 2, 545.

ШАМО́ВКА, -и, *ж.*; *крим.* Їжа. БСРЖ, 681; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 545.

ШАМО́ТИНА, -и, *ж.*; *мол.* Їжа. ПСУМС, 79.

ШАМПА́Н, -а, *ч*; *мол.*, *жрм.* Шампанське. <...> *ти п'єш шампан / я – виключно руську* <...> (І. Бондар-Терещенко, Постебня).

ШАМПА́НА, -и, *ж.*; *мол.* Те саме, що ШАМПАН. *За неї вип'ю я шампани* <...> (Ю. Позаяк, Шедеври).

ШАМПАНО́ВСЬКИЙ, -ого; *жрм.* Те саме, що ШАМПАН.

ШАМПА́НЬ, -ю, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що ШАМПАН.– *Вип'єш чогось? – спитала, підводячись. Я кивнула.– Шампань? Лікер? Горілка?* (В. Врублевський, Нардепка).

ШАМПАНЬЙО́ЛА, -и, *ж.*; *мол.* Шампанське. [Гамлет:] *Піти би випити у барі шампаньйоли* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу).

ШАМПУ́НСЬКЕ, -ого; *мол.* Шампанське. *Журналісти, коментуючи акцію «Книжка року 2000», набагато частіше писали про «шампунське» та іншу фуршетологію, проте вкрай рідко згадували про* <...> *три кращі книжки з кожної номінації* (Книжник, 2001, № 9).

ШАМПУ́НЬ, -ю, *ч.*; *мол.*; *жрм.* Шампанське. БСРЖ, 682; ПСУМС, 79; ЯБМ, 2, 545.

ШАМПУ́СИК, -у, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Шампанське. *А так чувак нічо. Любить мартіні, шампусик, картоплю-фрі з відбивною* (Синопсис станіславський необов'язковий).

ШАН, -у, *ч.*; *нарк.* Гашиш. БСРЖ, 682; СЖЗ, 224; ЯБМ, 2, 545.

ШАНХА́Й, -ю, *ч.* **1.** *крим.* Злодійське кубло. БСРЖ, 682; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 546.

2. *жрм.* Самовільно забудована окраїна міста. *Крок – / Захоплює щастя солодкими спазмами. Бо мрія, бо ти. Бо «шанхай» і димок. / І все уже є. / – хоч нічого й не сказано...* (П. Вольвач, Бруки і стерні). БСРЖ, 682; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 546.

ША́ПОЧКА, -и, *ж.* ◆ **Червона шапочка,** *арм.* Солдат, звільнений у запас з військ МВС. БСРЖ, 682; СЖЗ, 112.

ША́РА, -и, *ж.*; *мол.* Шанс, можливість. *Шари не буде.* БСРЖ, 683.

◆ **Зірвати (взяти, зняти) шару**. Отримати щось задарма. ПСУМС, 79. **На шару.** Безкоштовно, даром. *Але радянщина щезла, отож нюхати безцільно, «на шару», жебрацькі аромати та ялозити рукавами по жирних «стоячих» столах не хотілося* (О. Яровий, Квартали ностальгій); *Я люблю подорожувати, але на шару не виходить, тож все «зайве» витрачаю на подорожі* (Л. Подерв'янський: УМ, 8.05.2001). БСРЖ, 683; ПСУМС, 79.

ШАРАБА́Н, -а, *ч.* **1.** *крим., жрм; зневажл.* Голова. БСРЖ, 683; СЖЗ, 114.
2. *крим.* Автомобіль; таксі. СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 546.
◆ **По шарабану** *кому що; мол.* Байдуже, все одно. *Вони таки дістали вже всіх – всіх, крім атеїстів, яким завжди все по шарабану* (М. Бриних, Голосіння з-під снігу).

ШАРА́ГА, -и, *ж.; крим.* Злодійська компанія. <...> *вони з дільничим колись разом носилися по розкуркулених українських степах, не одну дівку перелюбили, та й з 33-го на одній роботі,– тільки дільничий здебільше спеціалізувався на поетах, а Піскаренко – яка «шарага» привалить* (О. Ульяненко, Сталінка). БСРЖ, 683; СЖЗ, 114. // *мол.; зневажл.* Компанія. *Він так імпозантно пішов до виходу, що його провела очима навіть п'яна компанія. Лукава, треба сказати, шарага, бо звернула на мене увагу тільки тоді, коли я залишився сам* (В. Шкляр, Елементал).
■ *З* рос. літер. *шарить* – «шукати навпомацки, ритися, перебирати, мацати потемки»; звідси *шарага* – «це той, хто шукає і краде» (Отин2, 75). ■ Див. коментар до ШАРАШКА.

ШАРА́ШКА, -и, *ж.; жрм; несхвальн.* Несолідне підприємство або організація, де можна трудитися суто символічно. *Після армії – знову праця на заводах та по різних «шарашках»* (М. Холодний Передмова...). БСРЖ, 683; ЯБМ, 2, 547.
■ *Шарашка, шарага* – секретний науково-дослідний або проєктний інститут, де під контролем органів безпеки працювали вчені й інженери, як правило, засуджені за «саботаж будівництва», «підрив воєнної міці СРСР» (термін з'явився у 30-х роках XX ст.).

ША́РИТИ, -рю, -риш, *недок.; мол.; схвальн.* Гарно розумітися на чомусь, швидко, добре мізкувати. *Мишка зневажливо йому кидає: «Ти не шариш у нормальній музиці!»* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). БСРЖ, 684, ПСУМС, 79.

ШАРМА́НКА, -и, *ж.; муз.* Будь-який клавішний або струнний музичний інструмент. БСРЖ, 684; ПСУМС, 79.

ШАРОВИ́Й[1], -а́, -е́, *мол.* **1.** Безкоштовний; той, що дістається даром. *Невдовзі «мобільні» версії популярних пісень, тем з кінофільмів, котрі замінюють дзвінок-виклик, перестануть бути «шаровими» і офіційно подаватимуться до 5 доларів кожна* (УМ, 13.12.2000); *27 червня громадські організації вирішили остаточно розбестити столичних підлітків, влаштували в Києві одночасно декілька «шарових» концертів* (МТ, 1999, № 13); *Рокери дали фірмі «гарбуза» і подарували 25 «шарових» пісень народу* (УМ, 14.09.2000); *«Шарове» пиво наливають там!* (ВЗ, 3.09.2001). ПСУМС, 79. Див. ШАРА.
2. Легкий. *В мене завтра іспит; він хоч і шаровий, але треба готуватися.* ПСУМС, 79.

ШАРОВИ́Й[2], -о́го, *ч.; тюр.* В'язень, який уживає наркотики. БСРЖ, 684; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 548.

ШАРОВИ́К, -а́, *ч.; мол.; несхвальн.* Людина, яка отримує щось даром або за чужий рахунок. *За покликанням це були*

істинні «шаровики», себто вміли жити за чужий кошт, прилипаючи до будь-яких компаній, де їм могла перепасти дещиця (В. Тарнавський, Міські мотиви). БСРЖ, 684.

ШАРОВИ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.* Ж. до ШАРОВИК. *Тут як тут з'являлася страшна шаровичка Галина Юмениха, вона не могла не дочути щирого запрошення на качку і горілку, бо її хата стояла поряд з хатою Миколи Краснокутського* (Н. Зборовська, Феміністичні роздуми).

ШАРО́ВНЯ, -і, *ж.*; *крим.*, *мол.* Більярдна. БСРОЖ, 684; ПСУМС, 79; ЯБМ, 2, 548.

ША́ХА, -и, *ж.*; *тюр.* Засуджений, який прислужується авторитетному в'язню. СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 549.

ШАХМА́Н, -у, *ч.*; *крим.*, *пов.* Місце зустрічі повій. БСРЖ, 685; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 549.

ШАХНА́, -и́, *ж.*; *крим.* Жіночі ґеніталії. БСРЖ, 685; СЖЗ, 114; ЯБМ, 2, 549.

ШВЕЦЬ, швеця́; *крим.* Злодій, який краде верхній одяг. БСРЖ, 686; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 550.

ШВО́РИТИСЯ, -рюся, -ришся, *недок.*; *крим.* Здійснювати статевий акт. БСРЖ, 686; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 550.

ШЕ́ВА, -и, *ч.*; *жрм*; *спорт.* Футболіст Володимир Шевченко.

ШЕ́ЛЬМА, -и, *ж.* **1.** *мол.* Молода дівчина. КСМС.

2. *крим.* Шинель. БСРЖ, 687; СЖЗ, 115.

ШЕ́МЕНТОМ, *присл.*; *крим.* Швидко, миттєво (сходити, зробити). СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 552.

ШЕФ, -а, *ч.* **1.** *тюр.* Начальник колонії. БСРЖ, 688; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 554.

2. *жрм.* Начальник, бос. *Шеф до себе викликає.* (Запис 2000 р.). Югановы, 249

3. *шк.* Директор школи. БСРЖ, 688.

4. *студ.* Керівник курсової або дипломної роботи. БСРЖ, 688.

5. *жрм.* Водій таксі або іншої машини, яку зупиняють для того, щоб доїхати кудись за плату.– *Здачі не треба, шеф!* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 688; СЖЗ, 115, ЯБМ, 2, 554.

ШИ́БЗИК, -а, *ч.*; *крим.* Людина маленького зросту. СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 554.

ШИЗ, ши́за, *ч.*, *мн.* шизи́, -і́в; *мол.* Те саме, що ШИЗА 2. *Поете-соплісте, / Нецікаво ж за сльози сісти. / Більше користи – / За формальний шиз / Весело в зоні повіс-ит-ись* (С. Либонь): – *Шизи! Ну вийди, скажи розумно, сядь почесно. Ні, закортіло йому націоналізму нам підкинути* (Л. Федорук, Хомут). * Образно. *Він бачить холодні / зелені зірки / І в оці / горить жовтий шиз* (Ю. Позаяк).

◆ **Шизи перемкнуло,** *мол.* Про дивну, неадекватну поведінку. <...> *то я вступився за чокнутого, мовляв, шизи перемкнуло, зрозумійте каліку* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ШИЗА́, -и́, *ж.*, *мн.* ши́зи; *мол.* **1.** Шизофренія. БСРЖ, 688.

2. Тимчасове потьмарення свідомости, яке виявляється у ненормальностях поведінки. *Уважно стежиш за його серйозним, майже метафізичним, обличчям і хочеш йому сказати, що все це шиза, старий,* <...> (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 688; ПСУМС,

79. ◆ **Шиза косить (наші ряди).** Те саме. *Нас косить не Смерть, / а вселенська Шиза. / І замість летіть,– нас викачують в пір'я* (Смолоскипи, 1998, № 1).

ШИ́ЗИЧКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм*; *несхвальн.* або *жарт.* Божевільна, психічно ненормальна жінка. [Валентина:] *Ну, і хто ж у такому випадку я? Придуркувата, шизичка* (В. Лігостов, Як я не став...).

ШИЗІ́ТИ, -ію, -ієш, *недок.*; *мол.* Божеволіти; поводити себе як психічно ненормальна людина. *Одна справа «шизіти» під какофонію рекламної паузи, інша – заробити дещицю грошей за цей час* (День, 5.02.1999).

ШИ́ЗКА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм.* Те саме, що ШИЗИЧКА.

ШИЗО́, *невідм.*, *с.* і *ч.*; *мол.*; *несхвальн.* Божевільна, психічно ненормальна людина. БСРЖ, 689.

ШИЗО́ЇДНИЙ, -а, -е; *мол.*; *жарт.-ірон.* або *несхвальн.* Дивний, абсурдний (про людину, явище). *Зрештою, ми купуємо* [гашиш] *і мій приятель Джон Вінстон Леннон, як і належиться старому шизоїдному европейському інтелектуалу хоче спробувати товар прямо на місці* (С. Жадан, Біг Мак); *Шизоїдна стаття.*

ШИЗОНУ́ТИСЯ, -ну́ся, -не́шся, *док.*; *мол.* Збожеволіти; почати поводити себе як психічно ненормальна людина. *Мабуть, я шизонувся, коли думки про найкращі миті з минулого приносять мені біль* (В. Канюс, Сентиментальний блюз).

ШИЗУВА́ТИ, -у́ю, -у́єш, *недок.*; *мол.* Нервувати, дратуватися з якогось приводу.– *Не шизуй! – гарикнув Море ман.– В аварію ми з нею потрапили. Я ось живий, а вона там лишилась... Дотяв тепер?* (Г. Цимбалюк, Останні проводи). БСРЖ, 689.

ШИЗУ́ХА, -и, *ж. мол.*; *несхвальн.* Шизофренія. *Після її майже езотеричного прояву шизухи, розмірковуєш над почутим* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 689.

ШИ́КСА, -и, *ж.*; *жрм*; *зневажл.* Дівчина, жінка.

■ З їдиш: *shixe* – дівчина (не єврейка).

ШИ́ПА, -и, *ж.*; *мол.* Людина з розкуйовдженим волоссям.

■ Від англ. *sheep* – вівця.

ШИ́РИВО, -а, *ч.*; *нарк.* Наркотик для внутрішньовенного введення. *На фіга мені його шириво. Мені потрібна любов, незалежно, хто її створив* (О. Ульяненко, Ізгої). БСРЖ, 690; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 556.

ШИ́РКА, -и, *ж.*; *нарк.* **1.** Шприц для ін'єкції наркотику. <...> *з'являються цупкі та в'їдливі ідеї життя за чужий рахунок, зубожілого і примарного існування верхи на голці наркотичної «ширки» чи «плавання» під слизькими стінками зачарованих склянок* (УМ, 30.03.999). БСРЖ, 690; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 556.

2. Наркотики для внутрішнього введення. *Праведним же трудом заробити на «ширку» важко* (УМ, 3.08.2001). БСРЖ, 690; ПСУМС, 80; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 556. // Саморобний наркотик, який отримують з маковок. *«Ширку», як відомо, виготовляють з макової солом-*

ки, яку обробляють із використанням будь-якого розчинника, соди та оцтового ангідриду (ПіК, 2003, № 3). БСРЖ, 690. * Образно. *Усе частіше сьогоднішні видавці (принаймні російські) пропонують бібліонаркоманам замість сумнівної ширки чистий героїн* [пречудові книжкові серії] (Книжник, 2001, № 18).

ШИРНУ́ТИСЯ, -ну́ся, -не́шся, *док.*; *нарк.* Зробити ін'єкцію наркотику. [Хлопці] *одразу заявили, що зранку ширнулися і під кайфом попрямували шмонати кишені пасажирів, щоб купити ще по дозі* (УМ, 28.03.2000). ◆ **Ширнутися кавою,** *жрм*; *жарт.* Випити кави. *Специфічним кавоманським виразом є «вколотись кавою» чи «ширнутись кавою»* (Т. Даниленко, Алкоголь і кава...). БСРЖ, 691; ПСУМС, 80, ЯБМ, 2, 556.

ШИРЯ́ТИСЯ, -я́юся, -я́єшся, *недок.*; *нарк.* Уводити собі наркотики внутрішньовенно. [Сука:] *Колись і я, дівчатком молоденьким, / Курила план, ширялася потроху* <...> (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу). БСРЖ, 691; ПСУМС, 80; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 557.

ШИ́ТИ, ши́ю, ши́єш, *недок.*; *крим.* **1.** *кого.* Убивати. БСРЖ, 691; СЖЗ, 115.

2. *кому що*; *крим.*, *жрм.* Необґрунтовано звинувачувати когось у чомусь. БСРЖ, 691.

◆ **Шити справу** *комусь*, *крим.* Необґрунтовано звинувачувати когось. СЖЗ, 115.

ШИФРУВА́ТИСЯ, -ру́юся, -ру́єшся, *недок.*; *мол.*; *жарт.* **1.** Приховувати щось, не розголошувати якусь інформацію про себе. *Як на волі, так і у в'язниці, людина видає себе дрібницями, необережними поглядами і словом. Надто яскраво це виявляється тоді, коли новоприбулий шифрується (поводиться зачаєно), а згодом зривається, не витримавши внутрішньої напруги* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). БСРЖ, 692.

2. Ховатися. *Дружбан Котяра в курсі всіх справ. Він сам, падлюка, шифрується* (А. Кокотюха, Останній раз). ПСУМС, 80.

ШИ́ШКА, -и, *ж. крим.* **1.** Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 557.

2. Гаманець з грішми. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115, ЯБМ, 2, 557.

3. і *жрм.* Впливова, авторитетна особа. СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 557.

ШІ́СТКА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Офіціянт. БСРЖ, 689; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 553.

2. *крим.*, *жрм.* Підлабузник. БСРЖ, 689, СЖЗ, 115; ПСУМС, 80; ЯБМ, 2, 553.

3. *крим.* Найнижча ланка в ієрархії злочинного світу. СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 553

4. *крим.*, *мол.* Людина, яка виконує некваліфіковану або брудну роботу. // Рядовий працівник. БСРЖ, 689; СЖЗ, 115, ЯБМ, 2, 553.

5. *мол.*, *жрм.* Людина з невисоким соціяльним статусом. <...> *і все підсилає своїх шісток, ублюдків, провокатюг і підуськує тебе* <...>, *аби покинув писати...* (Є. Пашковський, Щоденний жезл); *І абсолютно всі – і гості, і шістки, що їх супроводжували, і шістки господаря – дивилися на Дмитра як на пусте місце* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера). ПСУМС, 80; ЯБМ, 2, 553.

■ Від *шістка* – гральна карта. ТСРОЖ, 255.

ШІСТА́КА, -и, *ч.* і *ж.*; *мол.* Те саме, що ШІСТКА5.

ШКА́ЛИК, -а, *ч.*; *жрм.* **1.** Пляшка із спиртним.– *Коли по-мирному, то в мене й шкалик десь завалявся, щось довго тебе не було* (В. Шевчук, П'ятий номер).

2. Чарка; келишок. *На столику – розкоркована пляшина коньяку, шкалики і диктофон* (В. Неборак, Повернення в Леополіс); <...> *накупив Грицько на гроші колгоспні півсотні тарілок, бо де п'ють, там і б'ють, та шкаликів сотню* <...> (А. Дімаров, Ціп-ціпи).

■ Від голандського *schaal* – чаша (Фасмер). Елистратов, 582.

3. *мн.* шка́лики; *крим.* Взуття. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115.

ШКАР, -а, *ч.* **1.** *крим.* Кишеня брюк. БСРЖ, 692.

2. *мн.* шка́ри, -рів; *крим.*, *мол.* Джинси, штани. БСРЖ, 692; СЖЗ, 115.

3. *мн.* шка́ри, -рів; *мол.* Черевики, взуття. ПСУМС, 80; БСРЖ, 692. *Ці шкари почали терти мені ногу* (Запис 2001 р.).

ШКВА́РКА, -и, *ж.*; *крим.*; *ірон.* **1.** Людина низького зросту. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558

2. Засуджений підліток, який морально і фізично опустився. СЖЗ, 115.

◆ **Шкварка заширена,** *нарк.*; *ірон.* Людина, виснажена наркотиками. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115.

ШКЕТ, -а, *ч. крим.* **1.** Підліток. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558.

2. Недосвідчений злодій-одинак. СЖЗ, 115 // Молодий злодій. БСРЖ, 693; ЯБМ, 2, 558.

3. *жарт.* Людина низького зросту. *І бережись цього шкета в синьому костюмі. Не бережись – тримайся подалі* (О. Ульяненко, Рапсодія). БСРЖ, 693, СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558.

■ Від англ. *scout* – член організації скаутів. Грачев, Мокиенко, 188. ■ Від нім арґ. *Scheker* – вуличник, їдиш *seqec* – хлопець. (не єврей). Горбач 1966, 23.

ШКИ́РЛА, -и, *ж.*; *крим.* Співмешканка злодія. БСРЖ, 693; ЯБМ, 2, 558. // Коханка. СЖЗ, 115. ■ З циган. мови. БСРЖ, 693.

ШКО́ДА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** і *тюр.* В'язень, який краде в співкамерників. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115.

2. Дрібний хуліган; капосник. БСРЖ, 693; СЖЗ, 115; ЯБМ, 2, 558.

ШКО́ЛА, -и, *ж.*; *студ.* Будь-який вищий навчальний заклад. БСРЖ, 693; ПСУМС, 80.

ШКРАБ, -а, *ч.*, *мн.* шкра́би, -ів, *мол.* Взуття. ПСУМС, 80.

ШКРЕК, -а, *ч.*; *мол.* Жаба. ПСУМС, 80.

ШКРЯ́БАТИ, -аю, -аєш, *недок.*; *муз.*; *жарт.-ірон.* Невміло грати на струнних інструментах. БСРЖ, 694; ПСУМС, 80.

ШКУ́РА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Верхній одяг. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 560.

2. *несхвальн.* Жінка ненадійна. БСРЖ, 694, СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 560

3. Жінка легкої поведінки. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116.

4. і *ч. несхвальн.* Донощик. СЖЗ, 116.

5. *муз.* Пластик на барабанах, переважно поганої якості. ПСУМС, 80.

ШЛАНГ, -а, *ч.* **1.** *крим.* Чоловічий статевий орган великого розміру. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116.

2. *крим.* Дуже п'яна людина. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116.

3. *крим.*; *зневажл.* Недоумкувата, розумово відстала людина. БСРЖ, 694; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 561.

4. *мол.*; *несхвальн.* Ледар, нероба. *Тарас* [Шевченко] – *пияк і шланг, особливо на службі* (Ю. Андрухович, Bad company). БСРЖ, 694; ПСУМС, 116; ЯБМ, 2, 561.

5. *мол.*; *жарт.-ірон.* Висока людина. ПСУМС, 116.

6. *мн.* шла́нги, -ів. Великі жіночі груди.

◆ **Прикинутися (прикидатися) шлангом**, *мол.*; *жарт.* Удати з себе наївну, невинну або слабу людину. БСРЖ, 694; ПСУМС, 116.

ШЛАНГІ́СТКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* Жінка з великими грудьми.

ШЛЕ́ПЕР, -а, *ч.*; *мол.* Те саме, що ЛОХ. ПСУМС, 80.

■ З їдиш: *schlep* – незграбна або тупа людина.

ШЛЮЗ, *невідм.*, *у знач. вигуку*; *мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 80.

ШЛЬО́МКА, -и, *ж.*; *тюр.* Миска.– *Шльомка від слова «шолом», бо вона, в натурі, схожа на каску часів Великої Вітчизняної* (А. Кудін, Як вижити у в'язниці). ЯБМ, 2, 561.

ШЛЬО́НДРА, -и, *ж.*; *мол.*, *жрм*; *зневажл.* Те саме, що ШМАРА1. *Й найостанніша шльондра мріє / Про вірну і ніжну любов* <...> (Ю. Позаяк, Шедеври).

ШЛЬО́ЦИК, -а, *ч.*; *мол.* Неслухняний хлопчик. ПСУМС, 80.

ШМАЛЬ, -і, *ж.*; *нарк.* **1.** Будь-який наркотик (в основному, кустарного виробництва). *Дехто влипає в кримінал – приторговує на дискотеках екстезі, героїном та іншою «шмаллю»* (ПіК, 2001, № 16). БСРЖ, 696; ПСУМС, 80; ЯБМ, 2, 563.

2. Гашиш. *Не схоже, що вона курила шмаль, але й не схоже, що вона божевільна* (А. Дністровий, Невідомий за вікном). БСРЖ, 696.

ШМА́РА, -и, *ж.* **1.** *крим.*, *мол.*; *зневажл.* Жінка легкої поведінки; повія. *Вони виповзли звідкись із пітьми, наче з місячного кратера* <...> *- двоє* пацанів, пострижених під полубокс, *і одна* шмара *з початою пляшкою в руці* (Андрухович Ю. Центрально-східна ревізія). БСРЖ, 696; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 563.

2. *крим.*, *мол.* Дівчина, жінка. БСРЖ, 696; ПСУМС, 81; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 563.

3. *крим.* Коханка, співмешканка злодія. БСРЖ, 696; СЖЗ, 116; ЯБМ, 2, 563.

4. *нарк.* Гашиш. БСРЖ, 696; СЖЗ, 116.

ШМА́РЛЯ, -і, *ж.*; *мол.*; *зневажл.* Те саме, що ШМУРДЯК1. ПСУМС, 81.

ШМАРОВО́З, -а, *ч.*; *крим.* Сутенер. БСРЖ, 696; СЖЗ, 116.

ШМАТО́К, -тка́, *ч.*; *мол.*, *жрм.* Тисяча грошових одиниць.– *Скільки? – затрясся водій.– П'ять шматків!* (В. Врублевський, Замах на генсека).

ШМОН, -у, *ч.* **1.** *крим.*, *мол.* Обшук. <...> *коли зависло нове слово «рекет» замість «шмон»* <...> (О. Ульяненко, Сталінка); *Припніть гармидер! Будете галасувати – влаштуємо шмон з*

упередження! (Л. Федорук, Хомут); – *У мене був шмон. Чуєш?* (В. Врублевський, Замах на генсека). БСРЖ, 697; ПСУМС, 81; СЖЗ, 116; ТСРОЖ, 259; ЯБМ, 2, 566.

2. *арм.*, *мол.* Перевірка. БСРЖ, 697.

■ Від рос. діял. *шмонить* – брехати, шахраювати; підмовляти когось на крутійство, махлювати. Грачев, Мокиенко, 191.

■ Від давньоєв. *Sh'mone* – вісім. За переказом на початку двадцятого століття в Одеській тюрмі о восьмій годині вечора проводили перевірку особистих речей арештованих.

ШМОНА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.* **1.** *кого*; *крим.*, *жрм.* Обшукувати когось, влаштовувати обшук десь. <...> *справжнім кордоном між двома світами тоді була Берлінська стіна, а смуга поблизу Перемишля, де нас шмонали прикордонники,– так собі, для ока світової громадськості* (В. Дрозд, Життя як життя); *Але перше, що я побачила на пероні метрополітену – це двох міліціянтів, які «шмонали» якесь «лице підозрілої національності»*(ПіК, 2001, № 5). БСРЖ, 697.

2. *арм.* Влаштовувати якусь перевірку. БСРЖ, 697.

ШМО́ТКА, -и, *ж.*, *частіше мн.* шмо́тки, -ток; *жрм.* Одяг, носильні речі.– *Ігор Петруня. Його я знаю добре. Спеціаліст по шмотках* (Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб). БСРЖ, 69; ПСУМС, 81; ТСРОЖ, 260; ЯБМ, 2, 566.

ШМУДА́К, -а́, *ч.*; *муз.* **1.** Бубен. ПСУМС, 81.

2. Саморобний марокас. ПСУМС, 81.

ШМУРДИ́ЛО, -а, *с.*; *мол.* Те саме, що ШМУРДЯК1. *Пубертатний період характерний тим, що, окрім розминок «шмурдилом» та шарпання за гітарні струни, присутній загострений, але ще неокреслений якимись межами сексуальний потяг* (ПіК, 2001, № 8).

ШМУРДЯ́К, -у́, *ч. мол.* **1.** *зневажл.*, *жарт.-ірон.* Вино поганої якости. [Генерал Власов:] *Ха, / Його труїли ми неодноразово. / Та вся отрута в його організмі / Вмить перетворюється на шмурдяк молдавський* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); – *То що, бичі вдома? – Вона знехотя кивнула. <...> – Ой, як добре! Зараз шмурдяку вип'ємо...* (Л. Кононович, Я, зомбі). БСРЖ, 697; ПСУМС, 81. // Будь-який спиртний напій поганої якости. *То – вишукані дорогі напої, а то – просто, що трапиться під руку: шмурдяк, одне слово* (В. Палинський, Канцлер своєї величності); *Головне, Романа витягну із лабет зміїних: провітриться – і про шмурдяк забуде* (А. Морговський, Фіфті-фіфті); *Коньяк за кордоном – / Сциклистий шмурдяк!* (Ю. Позаяк, Шедеври); <...> *заливаюсь первaком, цей-во шмурдяк мені на заварку схожий* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

2. *крим.* Самогон. БСРЖ, 697; СЖЗ, 116.

ШНИР, -я́, *ч.*; *крим.* Днювальний у бараці. *Ця ничка не була функціональною – про неї знали в зоні всі – від «шниря» до «хазяїна»* (О. Червінський, Ничка). БСРЖ, 698; СЖЗ, 116, ЯБМ, 2, 568

ШНОБА́К, -а́, *ч.*; *мол.* **1.** Ніс. ПСУМС, 81

2. Людина з довгим носом.

ШНО́БЕЛЬ, -беля, *ч.* **1.** *крим., мол.*; *жрм*; *жарт.* Ніс (частіше великий). <...> *а по шноблеві як?* <...> (Є. Пашковський, Безодня). БСРЖ, 698; ПСУМС, 81; СЖЗ, 116; Чабаненко 1992, 4, 242.

■ Від нім. *Schnobel* – клюв. БСРЖ, 698.

2. *мол.* Людина з великим довгим носом.

ШНО́БИК, -а, *ч., мн.* шно́бики, -ів; *крим.* Окуляри. СЖЗ, 116.

ШНУРО́К, -рка́, *ч.*; *мол.* **1.** Батько // *мн.* шнурки́. Батьки. БСРЖ, 699; ПСУМС, 81.

◆ **Шнурки в ботинках.** Батьків немає вдома. **Шнурки в склянці.** Батьки вдома. БСРЖ, 699; ПСУМС, 81.

2. *ірон.-зневажл.* Те саме, що ШІСТКА.

◆ **Шнурки погладити,** *жрм.* Не поспішати або й не думати виконувати якусь дію.– *Чи скоро вже ти там? – аякже, зараз шнурки поглажу й бігтиму.* ФССГД, 257.

ШНЯ́ГА, -и, *ж.*; *крим.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 699; СЖЗ, 116.

ШО́БЛА, -и, *ж*; **ШО́БЛО,** -а, *с.* **1.** *крим.* Зборище злодіїв, повій.

2. *мол.*; *жарт.* Компанія.– *Ти чогось усе-таки не збагнув. Ми на тебе полювали, чи ти шобло привів? Тепер хвостом крутиш?* (В. Гужва, Плато над прірвою). БСРЖ, 699; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

ШОБЛЯ́К, -а́, *ч.*; *жрм.* Те саме, що ШОБЛА2. <...> *шобляки професійних авантюристів, нездар, невдах* <...> (Є. Пашковський, Щоденний жезл).

ШО́ПА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Задня кишеня штанів. БСРЖ, 700; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

2. Сарай. БСРЖ, 700; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

3. Склад. БСРЖ, 700; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 569.

ШО́СТИЙ, -а, -е. ◆ **Твій номер шостий,** *жрм.* Не втручайся у справи інших. ФССГД, 171.

ШО́ХА, -и, *ж.*; *жрм.* Те саме, що ШІСТКА2. Чабаненко, 4, 244.

■ Від діял. *шо́ха* – шістка (гральна карта).

ШПАКІ́ВНЯ, -і, *ж.*; *муз.* **1.** Колонка музичної апаратури. ПСУМС, 81.

2. Домра; балалайка. ПСУМС, 81.

ШПАНА́, -и́, *збірн.*; *крим.* **1.** Члени тюремної спільноти. БСРЖ, 701; ЯБМ, 2, 569.

2. і *жрм.* Хулігани; неавторитетні злочинці. БСРЖ, 701.

ШПА́РИТИ, -рю, -риш, *недок., кого*; *крим.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 701; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 572.

ШПИ́ЛИТИ, -лю, -лиш, *недок.* **1.** *крим., карт.* Грати (в карти, в рулетку). БСРЖ, 701; СЖЗ, 117.

2. *нарк.* Нюхати кокаїн. БСРЖ, 701; СЖЗ, 117.

3. *кого*; *крим., мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. БСРЖ, 701; СЖЗ, 117; ПСУМС, 81.

ШПИ́ЛЬКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. ◆ **Рибку з'їсти й на шпильку сісти,** *мол.* Бажати, щоб одночасно відбулись дві (або більше) взаємовиключні події; бажати неможливого. <...> *чого питається, заміж вискакувала, кортіло рибку з'їсти й на шпильку сісти* <...> (Є. Пашковський, Безодня).

ШПИ́НДИК, -а, *ч. мол.* Людина малого зросту.

ШПИ́ЧКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. *Отож, тільки*

трапився більш-менш годящий кущик, метнув спішно у траву піджачка, завалив Милоську, як колій свинку,– і «ввійшла у її тіло шпичка» (В. Врублевський, Тріщини).

ШПІЛІНДРИ́КАТИСЯ, -аюся, -аєшся, *недок., мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь.

ШПІЛІНДРИ́КНУТИСЯ, -нуся, -нешся, *док., мол.* Здійснити статевий акт з кимсь.– *Чувак, а ти шпіліндрикнутись хочеш?* (Б. Жолдак, Топінамбур, сину).

ШПІЛЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*; *мол.*, *муз.* Грати. ПСУМС, 81.

■ Від нім. *spielen* – грати.

ШПОК, -у, *ч.*; *жрм.* Суміш пива з горілкою, спінена ударом в закритому посуді. <...> *хлопець Геня тіпнувся, неначе пиво з горілкою, як коли їх, змішавши в склянці й затуливши долонею, рвучко вдарити об коліно – в народі таку вибухову суміш називають «шпоком»* <...> (Б. Жолдак, Антиклімакс).

ШПО́КНУТИ, -ну, -неш, *док., кого.* **1.** *крим.* Зґвалтувати. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

2. *крим.*, *мол.* Здійснити статевий акт. *Коли хлопець хоче дівку молоду шпокнути, він їй чого тільки не наобіцяє, а потім зробить своє опівночі під кущем і бувай здорова, чорноброва!* (Ю. Андрухович, Московіада). БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

ШПО́РА, -и, *ж.* **1.** *крим.* Голка для нанесення татуювання. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

2. шпо́ри, шпор; *крим.* Капронові або ґумові кільця, що надягаються на статевий орган під час статевих зносин. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573

3. *студ.* Шпаргалка. <...> *її сірі очі взагалі ніколи не зосереджувалися на близьких предметах, це він точно підмітив. Коли тягнув «шпору»* (Б. Жолдак, Спокуси); *Посібник ледачого студента або «шпора» була, є і буде* (ПіК, 2001, № 17). БСРЖ, 702; ПСУМС, 81

ШТА́ТНИК, -а, *ч.*; *крим.*, *мол.* Громадянин США. БСРЖ, 702; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 573.

ШТЕМП, -а, *ч.* **1.** *мол.* Хлопець молодий чоловік. ПСУМС, 81. // Хлопець невисокого зросту.

2. *крим.*; *зневажл.* Працівник карного розшуку. СЖЗ, 117.

ШТИ́ГЕЛЬ, -ля, *ч.*; *мол.* Цигарка. ПСУМС, 81.

ШТИМП, -а́, *ч.*; *мол.* **1.** Тупий чоловік, з яким важко спілкуватися. ПСУМС, 81.

2. Те саме, що ШТЕМП1. *Торгаші хочуть якусь срань під Шафутінського, а багаті штимпи з командою проституток замовляють «Дим над водою»* (М. Марк, Хохляцький апокаліпсис).

■ Від нім. *Stümper* – партач. Горбач О. Арго український..., 24.

ШТИН, -у, *ч.*; *мол.* Сморід. *Це інше небо музики, де під завивання джазу клубочить синій дим, де стоїть штин від випитого, де гримлять незрозумілі нікому суперечки, де світ водночас по-жорстокому реальний, але романтичний* (Книжник, 2001, № 12). ПСУМС, 81

■ Від нім. *stinken* – смердіти.

ШТИНЯ́ТИ, -я́ю, -я́єш, *недок.*; *мол.* Смердіти. ПСУМС, 81.

ШТО́РИ, штор; *мол.* Окуляри. *ШТОРИ – окуляри* (Синопсис станіславський необов'язковий) // Сонцезахисні окуляри. ПСУМС, 81.

ШТОРМИ́ТИ, *безос.*, *кого*; *мол.* Викликає неприємні емоції. *Юрія Хусточку штормить* (Заголовок замітки, в якій надрукована розповідь учасника групи «Океан Ельзи» про те, що у нього «такий період у житті, коли не може говорити про особисте»; ВЗ, 15.06.2001).

ШТОС, -у, *ч.*; *мол.* Те саме, що ПРИКОЛ1. ПСУМС, 81.

ШТРИХ, -а́, *ч.* **1.** *крим.* Літня людина. БСРЖ, 703; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 574.

2. *мол.* Людина, суть якої незрозуміла. ПСУМС, 81. // Хлопець. *Нічогенький штрих!* (Запис 2001 р.).

ШТРІ́МФЛІ, -ів, *мн.*; *мол.* Те саме, що СИРНИКИ. ПСУМС, 82.

ШТРУ́КСИ, -ів, *мн.*; *мол.* Вельветові штани. ПСУМС, 82.

ШТУ́КА, -и, *ж.*; *крим.*, *мол.* Тисяча грошових одиниць. *Як обіцяв – дві штуки буде* (А. Кокотюха, Шлюбні ігрища жаб); *Скільки «штук баксів» вивіз з України черговий московський «зайка»?* (ПіК, 1999, № 35). БСРЖ, 703; ПСУМС, 82; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 574.

■ Один ув'язнений програв іншому у карти цигарки. Дві штуки, як було домовлено. Переможець зажадав дві тисячі цигарок. Смирнов, 268.

ШТУКАТУ́РКА, -и, *ж.*; *мол.*; *жарт.-ірон.* **1.** Косметика. [Його очі] <...> *помічають не менш привабливу щілину між ногами в шатенки, яка, витягши із сумочки каталог всілякої штукатурки, старанно його переглядає* (Синопсис станіславський необов'язковий). БСРЖ, 703; ПСУМС, 82.

2. *мол.* Дівчина з пофарбованим волоссям. *Штукатурка – «перефарбована» дівчина* (Сленг-лікбез 5).

ШТУРПА́К, -а́, *ч.*; *жрм*; *зневажл.* Хлопець, чоловік. *Чіпа побіг пити на халяву «Агдам» з якимись штурпаками на вулиці і пропав* (М. Мишкало, Майже європеєць).

■ Від з укр. діял. *штурпак* – дурень, бовдур.

ШТУ́ЦЕР, -а. *ч.* **1.** *мол.* Те саме, що ШТУКА.– *А ви чули, що два дні тому брати Яйця програли штуцер зелених!* (А. Дністровий, Місто уповільненої дії). ПСУМС, 82.

2. *крим.*; *жарт.* Ніс. БСРЖ, 704; СЖЗ 117; ЯБМ, 2, 575.

3. *крим.*; *жарт.* Чоловічий статевий орган. БСРЖ, 704; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 575.

ШУ́БА, -и, *ж.*; *у знач. вигуку*; *мол.* Сигнал небезпеки. БСРЖ, 704; ПСУМС, 82.

ШУГА́ТИСЯ, -а́юся, -а́єшся, *недок.*, *чого*; *мол.* Боятися, лякатися чогось. *Шугатись – безпідставно чогось боятись* (Сленг-лікбез 2). БСРЖ, 705.

ШУЗ, -а́, *ч.*, *частіше мн.* шу́зи́, -ів, -і́в; *крим.*, *мол.* Взуття, черевики. *Гурвінок підбира з полу красівий, важкий шуз Нєзнайки і пиздить ним у тєлєвізор* (Л. Подерв'янський, Герой нашого часу); *Ти знову купиш стройові німецькі шузи* (з пісні гурту «Скрябін»). БСРЖ, 705; ПСУМС, 82; СЖЗ, 117; ЯБМ, 2, 576.

■ Від англ. *shoes*.

ШУ́ЛЯ, -і, *ж.*; *мол.* Те саме, що ШТОС. ПСУМС, 82.

ШУ́РИ-МУ́РИ, *мн.*; *жрм.* Флірт; любовні пригоди. *Хабарництво, пиятики з будь-якого приводу і «просто так», розпуста – «шури-мури старих пердунів, ґвалтування бутончиків-першокурсниць на заліках чи екзаменах, безкінечний оральний секс» <...> – ніщо не залишалося поза увагою правдолюбця* (А. Морговський, Тінь птеродактиля).

■ Від франц. *cher* і *amour* – дороге кохання або від турецького *surmur* – сум'яття. Фасмер, 4, 490 ■ Від давнього нім. арґ. *Schory Mory* – статевий акт. Горбач 1966, 28.

ШУ́РХІТ, -хоту, *ч.*; *мол.* Бурхливі події, сенсації. *Мафія наших глухонімих наробила шурхоту в Парижі* (УМ, 13.02.2001).

ШУ́ХЕР, -у, *ч.*; *крим.* **1.** Сиґнал про небезпеку. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 578.

2. Конфлікт, сварка. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 578.

3. Обшук. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118.

4. Метушня, шум.– *Знаєш, одягай їй труси, щоб без шухеру, щоб нам не навісили того, чого не було* (М. Омельченко, Свято біди); *Адже хлопи їй розповіли, що крадіжку викрито та який з того вийшов «шухер»* (СМ, 20.04.2001). БСРЖ, 707; ЯБМ, 2, 578.

◆ **Стояти на шухері,** *крим.*, *мол.* Стояти на сторожі, попереджаючи співучасників про небезпеку.– *Але ми тут, поряд, на шухері, так що можеш спокійно* (Ю. Покальчук, Те, що на споді); *Один з них відчиняв цвяховиривачем металеві віконниці, інший присвічував йому ліхтарем, а третій стояв на шухері* (СМ, 9.04.1999). * Образно. *Тільки явір стоїть на шухері / Літ, напевне, зо сім підряд / І тому він такий зашуганий <...>* (С. Пантюк: Іменник). БСРЖ, 707; ЯБМ, 388.

■ Від нім. *Sucher* – нишпорка, шукач. Грачев, Мокиенко, 193.

ШУХЛЯДА, -и, *ж.*; *мол.* Щелепа. ПСУМС, 82.

ШУ́ЦМАН, -а, *ч.*; *крим.*, *тюр.* Засуджений, який займається громадською роботою. *Хай мусорня попробує тепер з блатняками. За нами, може, не будуть жаліть, а шуцманів, то не раз згадають* (А. Шевченко, Болюче відчуття полону). ЯБМ, 2, 578.

ШУ́ШАРА, -и, *ж.*; *крим.*, *тюр.* В'язень, який краде у співкамерників. БСРЖ, 707; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 578.

Щ

ЩА́СТЯ, -я, *с.*; *мол.*; *ірон.* Венерична хвороба. ПСУМС, 82.

ЩИПА́ТИ, -а́ю, -а́єш, *недок.*; *крим.* Вчиняти кишенні крадіжки. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

ЩИПА́Ч, -а, *ч.*; *крим., мол.* Кишеньковий злодій. БСРЖ, 709; ПСУМС, 82; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

ЩІЛИ́НА, -и, *ч.*; *мол.*; *вульг.* Жіночі ґеніталії. *Взявши стаканчик соку, вона присіла за третім столиком в першому ряду. Заклала ногу за ногу. Щілина між її ногами виходить просто по периметру перед Сергієвими очима* (Синопсис станіславський необов'язковий). ◆ **Едемна щілина,** *інтел.* Те саме. *Вона не пручалась, як не пручалась і його рукам, що побігли прожогом по її тілу, як не пручалась і рукам Славка, що роздягали її знизу, водночас масуючи пальцями їй між ногами, торкаючись едемної щілини.* (Ю. Покальчук, Те, що на споді).

ЩУ́КА, -и, *ж.*; *крим.* Засуджений на тривалий строк з конфіскацією майна. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118.

ЩУ́ПАТИ, -аю, -аєш, *недок., кого, що*; *крим.* Перевіряти когось, щось. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118. ◆ **Щупати ноги.** Готуватися до втечі. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581. **Щупати плечі.** Готуватися до пограбування. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

ЩУ́ЧКА, *-и, ж.*; *крим.* Плоскогубці. БСРЖ, 709; СЖЗ, 118; ЯБМ, 2, 581.

Ю

ЮВЕЛІ́Р, -а, *ч.*; *крим.* Злодій, що краде лише золото і вироби з нього. БСРЖ, 712; СЖЗ, 118.

ЮВІЛЯ́Р, -а, *ч.* **1.** *крим., нарк.* Людина, яка вперше спробувала наркотик. БСРЖ, 712; СЖЗ, 118.

2. *крим.* Підліток, який уперше здійснив статевий акт. СЖЗ, 118.

Ю́ЗАТИ, ю́заю, ю́заєш, *недок., що*; *комп.* Використовувати, застосовувати. *Юзати – користуватися чимсь* (КСМС). БСРЖ, 713.

■ Від англ. *to use*

Ю́ЗЕР, -а, *ч.*; *комп.* Користувач комп'ютера. *Юзер – користувач комп'ютера* (КСМС). БСРЖ, 713.

ЮЗЕ́ЦЬ, *у знач. вигуку, безос.-пред., кому., мол.* Крах, кінець. ПСУМС, 82.

Ю́РТА, -и, *ж.* ◆ **Хитати юрту,** *мол.* Здійснювати статевий акт з кимсь. *Приходжу красіво, а в моїй хілядці якийсь гнійний хаун шатає юрту* (О. Яровий, Квартали ностальгій). ПСУМС, 82.

Я

ЯБЛУЧНИК, -а, *ч.*; *пол.* Член партії «Яблуко». *Бродський сказав, що партія і фракція «Яблуко» намагатимуться створити в суспільстві і парламенті, на противагу комуністам і націоналістам, «третю політичну силу» – «яблучників», «чесних людей», які виступатимуть за «право кожного громадянина стати багатим»* (ПіК, 1999, № 33); *У дебатах будуть брати участь лідер прогресивних соціалістів Наталя Вітренко та «яблучник» Михайло Бродський* (Вікна СТБ, 15.06.2001).

ЯГА́, -и, *ж.*; *мол.* Мати.

ЯЙЦЕГОЛО́ВИЙ, -ого; *мол.* Те саме, що БРИТОГОЛОВИЙ. <...> *був поміж ними один посивілий крем'язень, який явно не тягнув на «яйцеголового»* (А. Гарасим, Одні).

ЯЙЦЕТРЯ́СКА, -и, *ж.*; *мол.*; *вульґ.* Дискотека. *ЯЙЦЕТРЯСКА – дискотека, бичка* (Синопсис станіславський необов'язковий).

ЯЛОВО, *у знач. вигуку, безос.-пред.*; *мол.*; *схвальн.* Добре, чудово. *Ялово – дуже круто, чудово.* (КСМС).

ЯНТА́Р, -ю́, *ч.*; *крим.* Вино. БСРЖ, 716; СЖЗ, 119; ЯБМ, 2, 593.

ЯПО́НЕЦЬ, -нця, *ч.*; *жрм.* Товар японського виробництва. *Велика спокуса виграти за гривню справжній «японець» чи праску* (Запис 1999 р.).

ЯРМО́, -а́, *с.*; *мол.*; *ірон.-зневажл.* Арка-райдуга, яка з'єднує скульптурні групи робітників – росіянина й українця – у монументі Возз'єднання України з Росією у м. Києві. ПСУМС, 82.

Я́ЩИК, -а, *ч.*; *жрм.* 1. Телевізор.– *Тобі сподобалося? Ящик дивився?* (А. Кокотюха, Повернення сентиментального гангстера); *«Ящик» (телевізор, себто) для багатьох ніби домашня тваринка. Завжди дома є хтось живий* (ПіК, 2001, № 21). ПСУМС, 82; ТСРЯ, 696.

◆ **Бздливий ящик,** *мол.* Брехлива особа. ПСУМС, 7. **Чорний ящик,** *мол.*; *жарт.-ірон.* Стан сп'яніння, при якому людина здатна назвати тільки координати, за якими її можна допровадити до певного місця. *А найголовніше – не доходити до станів, що характеризуються двома авіаційними термінами: «автопілот» і «чорний ящик». В останньому випадку людина здатна тільки назвати свою адресу, за якою її потрібно доставити, чи свій (чи не свій) номер телефону* (ПіК, 2002, № 38).

2. *мол.*; *жарт.-ірон.* Голова. БСРЖ, 716; ПСУМС, 82.

3. *комп.* Комп'ютер.

4. *муз.* Чохол для ґітари. ПСУМС, 82.

Я́ЩІРКА, -и, *ж.*; *крим.* **1.** Негарна жінка. СЖЗ, 120.

2. Повія, яка опустилася. СЖЗ, 120.

Покажчик синонімів

АВДІОПЛЕЄР: валькман, дебільник.

АВТОБУС: бас, бус, скотобус.

АВТОМАШИНА (легкова): апарат, віз, возик, колеса, тачила, тачка, фара, фура;

«Мерседес»: мерс, слон;

«BMW» – беемвешка, беемвуха, беемка, бемло, беха, бочка, бімер;

«Jeep» – коробка, могила.

АЗЕРБАЙДЖАНЕЦЬ: азер (айзер), азербон.

АЗІЯТ: чурка, урюк.

АЛКОГОЛІК, П'ЯНИЦЯ: алік, алкалоїд, алкан, алканавт (алконавт), алкаш, алкашист, баклажан, бормотолог, бухар, бухарик, бухля, зюзік, зюзьмак, пиворак, синій, синько, синюх, синяк, сливняк, спиртометр, фантомас, ханига, ханурик, ханчик, хрон, чепушило, чмир, чмошник.

АЛКОГОЛІЧКА: алкашниця, синюшниця, синюха, синячка.

АЛКОГОЛЬНЕ СП'ЯНІННЯ (стан): армагеддон, вафлі, в пополамі, готовальня, дупель, кайф, на баньці, на кочерзі, пиломатеріяли, повний повалій, прихід, п'яний в драбадан / в дупу / в дюпель / в сосиску / у сраку / у хлам, реанімація, російська нерухомість, чад, чорний ящик.

АЛКОГОЛЬНИЙ НАПІЙ: бух, бухало, бухло, випивон, дрінк, кайф, кера, кір, пальне, пійло, хімія;

коньяк: конина, коняка;

низької якости: бормотуха, паливо, шмурдяк;

сто грам: соцький, стограм.

БАЙДУЖЕ, все одно: до лампочки, до фені, коленіарно, паралельно, по барабану, попейболу, пополам, пофіґ, рожево-малиново, по цимбалах, по шарабану, фіолетово.

БАТЬКИ: паренти, пахани, родаки, старі, шнурки;

батьки вдома: батареї гарячі, шнурки в склянці.

БАТЬКО: бос, файзер, фатер, череп.

БЕЗДОМНИЙ: бич, бичкомер, бомж, чорт вокзальний.

БЕЗКОШТОВНИЙ: на халяву, на шару, халявний.

БИТИ: валити в клуню, виписувати качелі, гасити, копати, пиздити, пиздячити, товарити;

бути побитим: блювати позаторішньою паскою, отимати звізди.

БІЗНЕСМЕН: бізнесовець, бізнесюк, бізнюк, спекуль.

БІЙКА: коцалка, махач, мочилово.

БІЛА ГАРЯЧКА: білка, білочка, білуга, білянка.

БІЛОРУС: бульбаш, зюзюк, сябр, сябрушка.

БІЛОРУСКА: бульбашка, зюзючка, сябрушка.

БЛЮВАННЯ: блювейф, блювотер, буратіно, піца, птеродактиль, реверс, рига, ригалетто, фрідріхштрассе.

БЛЮВАТИ: викликати джина, Іхтіандра (викликати, годувати, лякати), кинути шабельку, лякати унітаз (давати клятву унітазу), пускати павліна, смичкувати, стругати, травити, читати братів Стругацьких;

виблювати: поїхати в Ригу [через Горлівку], ригалетто поїхав у Ригу, стругнути.

БОЄЦЬ загону спеціяльного призначення: берко, санітар.

БРЕХАТИ: баки забивати, баланду запускати (ганяти), гнати (арапа, бодягу, платівку, фуфло), біса гнати, бузити, вісьмерити, грузити, заливати, крутити динамо, лапшати, ліпити горбатого, розводити, травити.

БРЕХНЯ: балда, буза, лажа, лапша.

ВАТАЖОК ЗЛОЧИННОЇ ГРУПИ: пахан, тато, фатер.

ВЕЛИКА КІЛЬКІСТЬ ЧОГОСЬ: вагон, грядка.

ВЕЛИКИЙ, дужий: амбал, бик (бичара), бурмило, вузький лоб, широкі плечі, гевал (гевало), громила, драб, качок, качило, плуг, сила, товстолобик, чеба, чебуратор, шайба, яйцеголовий.

ВЕНА: канат, дорога, трос, труба.

ВЕНЕРИЧНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ: щастя;

сифіліс: венера, люїс, сифак, сифон;

трипер: трипак, три пера.

ВЕРТОЛІТ: бетономішалка, борт, вертушка, джміль, млин.

ВЕЧІРКА з великою кількістю людей, яка може тривати невизначений час: зависалово.

зі спиртним і / чи наркотиками: бордельєро фестиваль, сейшн, сейшак.

ВЗУТТЯ: гади, гівнодави, педалі, шкалики, шкари, шкраби, шузи.

ВИНО: вайн, винчик, винище, дурман, янтар;

дешеве: гектопаскаль;

дешеве, поганої якости: бормота, бормотуха, жужка, марганцівка, пійло, чорнило, шмарля, шмурдяк;

натуральне: натуралка;

кріплене: кріпиш, кріпляк;

плодоягідне: антрамент, подлоягідне;

портвейн: вогнегасник, Петро Петрович, портосик, портюша, чорнило;

саморобне вино: баян саморобний;

сухе: сухар, суховій, сушняк;

червоне: красняк, фермент.

ВИПИТИ (алкогольний напій): бухнути, вдарити по соцькому, влупити, вмазати, дринькнути, забанячити, закалдирити, засадити, лигнути, мекнути, накотити, осідлати, прийняти на груди, роздавити (пузир, сливу), ужалитися, урізати, чикардикнути;

випити, відзначивши якусь подію: банку роздавити, замогоричити, запервачити, скрапнути.

ВІДЕОМАГНІТОФОН: бачик, відак (відек, відик).

ВІДПОЧИВАТИ: відриватися, відтягуватися, розслаблятися.

ВІНЧЕСТЕР, жорсткий диск комп'ютера: віник, вінт, вінч.

ВІОЛОНЧЕЛЬ: вілочлен, челя.

ВІРУС комп'ютерний: бацила, вір.

ВОЗИК РУЧНИЙ: колимага, кравчучка, кучмовоз.

ВОЛОССЯ: стріха, хайр.

ВОША: квартирант, мустанг.

ГАЛЮЦИНАЦІЯ: галюн, галюник, галя, глюк.

ГАРНИЙ:

чудовий: класний, кльовий, офіґенний, охрінезний;

якісний: каталожний, солідний, центровий.

ГАШИШ: анаша, галька, гаш, грамофон, ґандж (ґанджа), ґанджибас (ґанджюбас), гранж, джа, дим, директор, драп, палюшка, план, смішний тютюн, травичка, шала, шан, шмара;

із середньої Азії: центровий.

ГОВОРИТИ: базарити, базлати, бакланити, ботати, бухтіти, каркати, квакати;

говорити дурниці: друшляки пускати.

ГОДИННИК: клок, котли.

ГОЛКА шприца для уведення наркотику: спиця, стріла, струна;

тоненька: інсулінка, капілярка.

ГОЛОВА: байда, балабас, балда, гарбуз, дах, диня, кавун, казан, кабіна, каструля, качан, клуня, криша, купол, маклабан, чайник, шарабан, ящик.

ГОМОСЕКСУАЛІСТ: гей, голубець, голубий, гом, гомик, гомосек, педик, педрило, підар, підарасник, підармон, підер, підерал;

активний: дятел, півень (півник);

пасивний: батон, гребінь.

ГОРІЛКА: бичий кайф, біла, біленька, бімбер, бодяга, вакса, вода (вогняна, мертва, свиняча), водичка, де не плаває рибка, водичка (поросяча, пташина), водяра, водясик, газ, казенка, медицина, ряжанка, сльози радості, хамло, ханка;

літр горілки: га, трійник;

0,25 л – цуцик, чекушка, чекуха;

півлітра: палітра, рідкий долар;

суміш горілки з пивом: йорж, шпок.

ГРИВНЯ: гребінь, гривашка, гривнюк, гривняк, гриня, гришик, гришка.

ГРОШІ: акча, аржан, бабки (бабло), башлі, голуби, дріжджі, дукати, гульдени, драхми, зуза, капуста, крейцери, лаве (лавуха), леве, манка, папір (папірчики), пеньонзи, повітря, прайс, рижики, сармак (сармачило), тугрики, фанера, фарш, фішки, форинти, форси, хрусти, чабар, шайбали, шайби;

тисяча грошових одиниць: кілограм, косар, косенька, кусок, тонна, шматок, штука.

ГРУДИ жіночі: балкон, відра, вуха (спанієля), балони, цебра, ціцерони, шланги.

ГРУПОВИЙ СЕКС: групен-секс, груповичок, груповуха, груповушка, Катру-

син кінозал, колгосп, процес, свінг, хор, цирк.

ГУРТОЖИТОК: гурт, гуртак, гуртня, гуртяга.

ҐІТАРА: балалайка, бандура, весло;
погана: дерево, дошка.

ДВІРНИК: антон, гарбіджмен.

ДЕПРЕСІЯ: даун, депресняк, депресуха, кум мучить, смур, смурняк.

ДИВНА ПОВЕДІНКА: клініка, креза, шиза.

ДИВНО СЕБЕ ПОВОДИТИ: виконувати клініку, крезячитися.

ДИРЕКТОР ШКОЛИ: диря, ботинок.

ДИСКОТЕКА: бичарня, бичка, бункер, дискара, дискогопанці, скачки, яйцетряска.

ДИТИНА: кіндер, пацик.

ДЖИНСИ: джини, джойси, джопси, лівайси, чухаси.

ДІВЧИНА, ЖІНКА: баба, вівця, вовчиця, ґьорлиця, ґьорлфрендка, дірка, жаба, зозуля, клюшка, кадра, клава, кобила, кобилка, кобіта, коза, криса, мавпа, мандмуазель, мантелепа, метелик, м'ясо, подру́га, риба, телятина, телиця, теличка, тітка, факуша, френда, халява, чаханка, чува, чувиха, шикса;
гарна, приваблива дівчина: мальвіна, чувиха шедевральна;
для задоволення сексуальних потреб: двір, дворина, дунька, клава, ксюша, харіус;
доступна для статевих зносин: баруха, слаба на передок, фачка;
з пофарбованим волоссям: коросто, штукатурка;
з села: маланка, бичка;
коханка: кадра, курва, маруха, мочалка, харка, шкирла;
легкої поведінки: амазонка, бікса, жаба, камбала, кішка, клізма, курва, лахудра, лярва, мітла, мочалка, профура, прошмандовка, скотина (скотинка), сонце, хуна, шаболда, шалава, шкура, шльондра, шмара;
мала за віком (дівчина): бецалка, герла, соска, чубчик, шельма;
негарна: коробка, крокодил, протигаз, термоядерна війна, чувирла, чума, ящірка;
неохайна: лушпайка, мочалка;
середнього віку жінка: лошиця, матрона;
тілиста, повна: кабуча, кобила, мама, м'ясо, ракушка, цирла, цитадель розміром XXL;
тілиста, із слабкими розумовими здібностями дівчина: ракушка, телятина;
фриґидна: дошка, колода.

ДІД, чоловік похилого віку: ветеран, старпер.

ДІМ: хаза, хавіра, хата, харіус, хатинка, хілядка.

ДОБРЕ, ЧУДОВО: алмазно, відпад, все вище даху, кайф, клас, колійова справа, космо, круто, нехило, окейно, океєчки, пафосно, повний чад, солідол, стецово, ялово.

ДОКУМЕНТ: аусвайс, ксива.

ДОЛАР (И) США: бак, бакс, баксюк, грін, зелений, зеленка, зелень, капуста, папери.

ДОНОЩИК, ІНФОРМАТОР: дятел, качка, сексот, стукач.

ДОСАДА, РОЗЧАРУВАННЯ (вираження почуття): йокелемене, йопересете, йосип кобзон, йосипів дід, пересете.

ДРУГ, ТОВАРИШ: аміго, дружбан, друган, кадр, керя, корефан, кореш, кумпель.

ДУБИНКА міліцейська ґумова: гуманізатор, демократизатор, мусорфалос.

ДУМАТИ, метикувати: каламбоцати, кілешувати.

ДУРЕНЬ: альоша, баняк, ванька, гриць, демон, дупель, дятел, толя, тундра, чепушило;

дурний, агресивний, примітивний: лось;

дурний, упертий: йо, муфлон;

дурний, з претензією на високий соціяльний статус: стопир;

дурний, наївний: горніст;

дурний, некмітливий (тупий): бивень, броньовик, валянок, гальмо, ґумовець, даун, дев'ятиміліметровий ствол, довбак, довбень, довбло, дода, кірзак, мудило, неодупа, пробій, п'ятнадцять пачок маргарину, тормоз (на ручняку), штимп;

дурний, розумово обмежений: вася приморожений (сватівський), валет, дупель, імбецил, король чотирьох вальтів;

дурний, шкідливий: депад, дурбецил, кінь (цап) педальний, мудак, мудило, педрило.

ДУРНИЙ (прикметник): галімий, цофнутий.

ЕЛЕКТРИЧКА: собака, тяга.

ЄВРЕЙ: абраша, аїд, маланець, щирий українець.

ЖАДІБНИЙ, СКУПИЙ: асмодей, жлоб, жмот (жмут), кугут, скес.

ЖАРТУВАТИ: замолоджувати, приколюватися.

ЖЕРТВА ЗЛОЧИНУ: вівця, дятел, лох, пасажир, фраєр.

ЖИВІТ: авторитет, барило, бжух, бункер, кендюх, курдюк, мамон, матрац.

ЗАВАДИТИ просуванню якоїсь справи: компот запохабити, пересрати малину.

ЗАД, сідниці: балкон, бандура, булки, гудок, дупа, попенганен, тухес.

ЗАКУСИТИ: загризти, занюхати.

ЗАКУСКА: загризон, закусон, закусь.

ЗАХОВАТИ щось у потаємне місце: заникати, затихарити.

ЗАЦИКЛЕНИЙ НА НАВЧАННІ: заточка, заучка.

ЗЛОДІЙ

досвідчений: авторитет, академік, вуркаган (уркаган), жиган, пахан, фраєр захарчований;

недосвідчений: баклан, рогатий, фазан, фраєр, фрей, шкет;

рецидивіст: аристократ, ветеран.

ЗЛОЧИННЕ УГРУПОВАННЯ: братва, бригада.

ЗНАЙОМИТИСЯ / ПОЗНАЙОМИТИСЯ з дівчиною: зачепити халяву;

з метою здійснення статевого акту: знімати / зняти (вола, телицю), зірвати, кадритися, підірвати, пікапити.

ЗНАЧОК (символ) @: блямба, бобик, вухо, жабка, песик, собака, собачка.

ІТИ: валити, гребти, канати, костиляти, пензлювати, хиляти, чухати, шевелити поршнями (матнею).

ЇЖА: берло, хавайка, хаванина, хавка, хавчик, хрямотина, хряцалка, шамотина;

несмачна: баланда, бевка.

ЇСТИ: берляти, точити, хавати, хряцати, шавати.

КАВКАЗЕЦЬ: азер (айзер), блек, носоріг, хачик;

який торгує на базарі фруктами і квітами: банабак, гірський козел.

КАФЕ (невелике): генделик (ганделик), кнайпа;

невисокого рівня, де продають спиртне і закуски: гадючник, забігайлівка, конюшня, свинюшник, синька;

де відпускають спиртне на розлив: наливайка, розливайка, стаканерія.

КВАРТИРА: вписка, флет, хавіра, хаза, хата, хілядка.

КЕПКА широка, пласка: аеродром, кришка унітазу.

КІНЕЦЬ, КРАХ: абзац, амба, амбець, аут, вахмурки, вила, гайка (гайки), гаплик, глеваха, глина, голий вася, ґамба, дрова, кабздець, капець, клямка, кода, коньки, кранти, ласти, (мертві) бджоли, паніка, пасют, пізно срати, пілікало, піноккіо, пінцет, пуцькаклямка, рушта, сливи, сракадошка, тапочки, торба, труба, хана, чіполіно, чпок, шлюз, юзець.

КОМПАНІЯ: контора, тусівка, тусня, шарага;

весела: гоп-компанія;

неприємна: гадючник;

нецікава: колгосп.

КОМП'ЮТЕР: комп, комплюхтер, компутер, персик, пісюк, тачка, ящик;

модифікаціх «Пентіум»: пентюх.

КОНСЕРВАТОРІЯ: конса, консерва.

КОНОПЛІ:

афганські: афганка;

індійські: індюха.

КРОСІВКИ: адіки, кроси, ребеки, тапки.

КУРИТИ: фіґарити;

цигарки з наркотичною речовиною: шабити;

затягтися цигаркою з марихуаною: хапнути.

КУРТКА шкіряна: кажан, кожан, кожак;

з емблемою якого-небудь спортивного клубу: клубняк;

з косим коміром: косуха.

ЛЕДАЧИЙ: філон, шланг.

ЛЕСБІЯНКА: лесбі, лесбійка, лесбо, лесбос, лесбуха, лизьбіяна.

ЛИСИЙ: кіндер-сюрприз, плейшнер.

ЛІЖКО: бамбетель, чебак;

велике: сексодром, траходром.

ЛІКАР: айболит, ліпило.

ЛОЖКА: весло, гриб.

МАГНІТОФОН: гамнітохфон, маг, магік, магнік, мафон.

МАКІВКИ: мачиння;

перемелені на м'ясорубці: солома, соломка, тирса.

МАТЕРИНСЬКА ПЛАТА (комп'ютера): борда, мама, мамця, материнка.

МЕДВИТВЕРЕЗНИК: зеленка, тверезяк, хмельник.

МЕНСТРУАЦІЯ: гості, менстра, місячка, червона армія, червона гвоздика.

МІЛІЦІОНЕР: афен, балон, гад, гапон, мент, мільтон, мінтон, мусор, півень, синій, фараон, фіга, чорт;

дільничий: батюшка.

МІСЦЕ, де продають старі речі, товари: ведеенха, плюшкінський базар.

МОНУМЕНТ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ УКРАЇНИ З РОСІЄЮ у м. Києві: дрючба народів, навіки раком, ярмо.

МУЗИКА: лаба, лабанджос, музон.

МУЗИЧНЕ УЧИЛИЩЕ: музбурса, музилище, музло.

НАБРИДАТИ: діставати, висіти на вухах, кумарити;

повідомляючи велику кількість інформації: грузити, закумарювати;

людина, яка набридає іншим: довбанат, достоєвський.

НАБРИДНУТИ: дістати, дотиркати, забембати, задовбати, задрати, заканати, заколупати, закумарити, заманати, замахати, замуляти, запецкати.

НАЇВНИЙ: мудак, наївняк, олень, пальцем роблений, фраєр.

НАКОПИЧУВАЧ НА ЛАЗЕРНИХ ДИСКАХ (CD-ROM): седе, сідюк, цідюк.

НАПИТИСЯ (спиртних напоїв): вгаситися, набухатися, надратися, надринкатися, нажертися, нажлуктитися, наквасситися, нажльоктатися, наквасситися, накирятися, наллятися бухлом, насинячитися, нахлятися, синьки накидатися, сліпи (хавло) залити.

НАРКОМАН: ботанік, макодзьоб, наркалига, наркаш, нарком, наркоша;

людина, що курить анашу, гашиш: планер, плановик;

люди, які вживають «білі» наркотики: біла гвардія, біле братство, білі справи.

НАРКОТИК, НАРКОТИКИ: антрацит, балда, кайф, марафет, хандра, хімія;

будь-яка наркотична речовина для куріння: трава, шмаль;

героїн: біле сонце пустелі, гера;

для внутрішнього введення: ширево, ширка;

ефедрин: джеф, соплевич;

кокаїн: коко, кокс, чума;

марихуана: мар'я іванівна;

сірникова коробка марихуани: вагон, корабель;

уводити / увести наркотик: мазати / вмазати, втиратися / втертися, колотися / уколотися, ужалитися, ширятися / ширнутися;

який виготовляється з хімічних речовин: хімія.

НАСОЛОДЖУВАТИСЯ: балдіти, відтягуватися, кайфувати, качумати, кумаритися.

НАХАБНИЙ: арап, шакал.

НЕДОПАЛОК: бекас, беник, бичок, пегасик, хабарик, чинар, хапчик.

НЕЗАДОВІЛЬНА ОЦІНКА, двійка: коник, твікс, цвайка.

НИЗЬКИЙ: баскетболіст, бждонц, блоха в скафандрі, курдупель, шибзик, шкварка, штемп.

НІКЧЕМНИЙ: гондон (гандон), кондом, лох.

НІС: бушприт, дюндель, нюхало, нюхальник, рубильник, сопатка, шнобак, шнобель, флюгер, хобот, хрюндель, штуцер;

алкоголіка: слива.

НОГА, НОГИ: кеглі, клюшка, колеса, копита, лижа, стропила, ходулі.

ОБДУРИТИ: взути, відпердолити, відшампурити, влупити (на вірочку), кинути, наколоти, намахати, розвести,

трахнути по самі бакенбарди, урвати понт.

ОБДУРЮВАТИ: вішати лапшу на вуха, втирати окуляри, понти колотити, свистіти, фуфлити, фуфло гнати (штовхати).

ОБЛИЧЧЯ: бадло, будка, вивіска, віза, гризло, гудок, дупа, картка, мармиза, мордопис, паспорт, пачка, ряха, співальник, табло, фейс, фізія, фотка;

з похмілля: фішка;

повне, одутле: афіша.

ОБМАН: буза, кидалово, кидняк, кидок.

ОБМЕЖЕНИЙ, примітивний: дятел, жлоб, збуй, лохан, лохус.

ОДЯГ: ганчірки, прикид.

ОКУЛЯРИ: бінокль, ілюмінатори, фари, шнобики, штори, чічі;

сонцезахисні: велосипеди, сліпі.

ОНАНІСТ: дрочитель, дрочко, дрочуган, дрочун, мазутчик.

ОПЕРАЦІЙНА СИСТЕМА Windows: винь, вінда, віндовоз.

ОХОРОНЕЦЬ: драб, викидайло, вишибала, ганмен, компресор, санітар, сирота.

ПАТРОНИ: бананчики, горох, маслюки.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (УНІВЕРСИТЕТ): пед, педель, педуха.

ПЕРЕДОЗУВАННЯ наркотику: передезе, передоз, передозняк.

ПИВО: бірце, єлаха, пивасик.

ПИТИ (спиртні напої); пиячити: алкати, банячити, бодяжити, бухати (забухати), голитися, гудіти, давити (заливати) сливу, дрінкати (дріньчити), жлуктати, закладати, калдирити, квасити, кваситися, киряти, кирячити, ковбасити, лигати, сидіти на бутильку (стакані), синячити, сливити, собачити, хронячити, цмулити, читати.

ПИЯТИКА: баняк, бодун, бордельєро, бух, бухалівка, бухалово, бухлянка, випивон, дестрой, кера, кір, побухайлівка.

ПИЯЦТВО: сині справи, синька, слива, літрбол;

на природі: зелений ресторан.

ПІДЖАК: кліфт, лейбик, лепінь, френч.

ПІДЛІТОК аґресивно налаштований: гоблін, гоп, гопник, жужик, жужман, пацан, урел (урла)

ПІТИ, ПОЇХАТИ кудись: звалити, здиміти, здриснути, злиняти, сканати, умиватися.

ПЛЯШКА:

з спиртним: ампула, банка, батл (ботл), батя, бомба, вагон, віз, книга, пляндер, пляха, плящина, пузир, слоїк, тренер, флакон, фляндер;

пляшка алкогольного напою місткістю 0,7–0,8 л – бомба, фауст, фаустпатрон, фугас;

пляшка вина: фляга, фляжчина;

пляшка вина місткістю 0,7–0,8 л.– більшовик;

пляшка горілки: грілка, монографія, Пузир Петрович, снаряд;

пляшка горілки місткістю 1 літр: кілограм;

пляшка порожня з-під прохолодних напоїв: балон, балсанка, клізма;

пляшка з-під вина (одна): монах.

ПОБИТИ когось: відфейсувати, дати звізди, замочити, змісити в синьку;

побити обличчя: відрихтувати, загасити табло.

ПОВІЯ: бікса, бедка, бублик, кадра, катакомба, клізма, курва, мочалка, нічний

метелик, свердловина, скотина, скотинка, сонце, халява, чума, шалава, шмара;

висококласна: еммануель;
вокзальна повія: банова бікса;
молода: батон; дівчина 96 проби;
молода невеликого зросту: муха;
неохайна: соска;
яка віддається на природі: пейзажистка;
яка обслуговує шоферів дальніх рейсів на певній ділянці траси: дальнобійниця;
яка обслуговує клієнтів на автотрасах: трасовичка;
яка опустилася: шалала, ящірка.

ПОГАНИЙ: галімий, гондошний, довбаний, лажовий, фіґовий, фуфлижний, хріновий.

ПОЗБАВИТИ когось свого товариства: бортонути, відшити.

ПОЛЯК: бзденик, зденек, подляк, пшек.

ПОМЕРТИ: боти (коні) двинути, відкинути хвоста, жмурика (в жмурка) зіграти, заробити сосновий костюм, зіграти в дерев'яний бушлат, зістрибнути, кинутися, костюм (дерев'яний костюм, дерев'яний бушлат, макінтош) одягти, ласти склеїти, скопититися.

ПОПІЛЬНИЧКА: бичарня, бичкарня.

ПОХМІЛЛЯ алкогольне: ахмирка, бодун, бу-бу, кумар, ханговер;
у стані похмілля: з бодуна, на підсосі.

ПРАПОРЩИК: макаронник, прапор.

ПРАЦЮВАТИ: батрачити, ішачити, пахати.

ПРЕЗЕРВАТИВ: абажур, гальмо, гондон (гандон), гума, през, презик, тормоз.

ПРИКРІСТЬ, неприємність: западло, падлянка.

ПРИТОН: флет-хата, хаза, хавіра, хата, шалман.

ПРІЗВИСЬКО, кличка: кликуха, поганяло, псевдуха.

ПСИХІЧНО НЕНОРМАЛЬНИЙ: бамбук, вар'ят, довбонутий, джузеппе, дупель, клавесин, крейзі, підісланий, припарений, припарок, чувак з гусьми.

П'ЯНИЙ (іменник): дух, заєць, миша, потухлий, синьолобий, тюлень, шланг.

П'ЯНИЙ (прикметник): бухий, вгашений, вкиряний, готовий, готовченко, дринканутий, дринькнутий (дрінькнутий), забуханий, мекнутий, набанячений, начитаний, синій (у каліку), фіолетовий.

РАДІО: брехунець;
у тюремній камері: півень;
перша програма: колгоспник.

РЕБРО, РЕБРА: батареї, бебехи.

РОЗУМІТИ / ЗРОЗУМІТИ щось: в'їжджати / в'їхати, вкурювати / вкурити, врубатися / врубитися, доганяти / догнати, хавати / прохвати, шарити / прошарити;
зрозуміти: дати дупля, зварганити, знятися з ручника, прохавати, прошарити.

РОЗУМНИЙ: ботан, гідроцефал.

РОЗУМОВО ОБМЕЖЕНИЙ: бивень, вузьколобий, понеділок, чурка, шланг.

РОТ: амбразура, бульбоїд, гиготальник, гризло, жувальник, пахнюк, сурло, хава, хавало, хавальник, хавка, хавло, хайло, хліборізка, хова.

РУБЛЬ (КАРБОВАНЕЦЬ) радянський: дерев'яний, кербел, кербуль, керебе, рябчик.

РУКА, РУКИ: граби, грабки, граблі, кеглі.

САДОВО-ГОРОДНЯ ДІЛЯНКА: ішачка, фазенда.

САМОГОН: бімбер, божевільна вода, газолін, гаро, гомира, горе, дурман, дуст, молоко (від скаженої корови), сам жене, самограй, самопал, сем, смага, смердогон, чача, чемергес, шмурдяк;

високої якости: коньяк «Три гички», рукопис;

з буряків: буряківка, бурячиха, три гички;

міцний: божевільна водичка.

СИНЯК: автограф, бланж, фінгал;

під оком: факел.

СМІЯТИСЯ: випадати, дерти лаха, лахати, потухати;

голосно сміятися: втухати, іржати, кінчатися, чіпляти ха-ха.

СОЛДАТ:

демобілізований: дембель;

до складання присяги: запах;

що прослужив півроку на флоті: карась;

що прослужив рік: годок, черпак, фазан;

що прослужив від 1,5 до 2 років: дід;

у перші 6 місяців строкової служби: дух, зелений, підгузник, салабон, салага, синок, удав.

СПАТИ: вухо давити, давити масу, друшляти, кемарити, кімати, масувати, сидіти на спині.

СПЕРМА: вафля, малаф'я, спускачка.

СТАТЕВИЙ АКТ: бум-бум, пила, перепих;

здійснювати / здійснити з кимсь: барати, боротися, вдути, вставити, грати (на гітарі), взути, відхарити, вжарити, давати / дати, драти / відідрати, дрючити, жаліти, жарити, жаритися, жигати, журити, засадити, зірвати, натягнути, оформляти / оформити, педрати, пекти, перепихнутися, петрушити, пилососити, пісюна мочити / заквасити, поротися), поштрикатися, розслаблятися, трахати / трахнути, відтрахати, трахатися / трахнутися, ударити, факатися, фестивалити, хитати юрту, шайбу засадити (загнати), шаблю брати (взяти) до рук, шворитися, шпарити, шпилити, шпіліндрикатися / шпіліндрикнутися, шпокнути;

вивершувати / вивершити: вибухати / вибухнути, вкінчити, доїхати, завершити, кінчати / кінчити, метнути ікру.

СТАТЕВІ ОРГАНИ:

жіночі статеві органи: ворота, гітара, гудок, імперія, люся, манда, обизянка, передок, печера, пиріжок, розкішниця, шахна, щілина (едемна);

чоловічий статевий орган: антена, апарат, балда, банан, брехунець, брусок, буйок, гвинт, еклер, залупа, кінець, ковбасина, коряга, друг, дружок (милий), патик, пісюн, порося, прутень, пуцалін, пуцюр, смичок, стрижень, торпеда, фачик, фол, хазяйство, хам, хер, хрін, шишка,

шланг, шняга, шпилька, шпичка, штуцер.

СТИПЕНДІЯ: степан, пенсія.

СТРАВА НЕСМАЧНА, НЕВИСОКОЇ ЯКОСТИ: баланда, бевка.

СТУДЕНТ: скубент, спудей, студіозус.

ТАКСІ: апарат, газ, мотор, тачка, фара, чайник.

ТАТУЮВАННЯ: масть, розгін, тату, татушка.

ТЕЛЕВІЗОР: дурящик, ящик.

ТЕЛЕФОН: толя;

дисковий: трактор;

мобільний: дебільник, мобіл, мобіла, мобільник, труба, трубка.

ТЕЩА: агресор, зґнара.

ТОВСТИЙ: бройлер, сальцесон.

ТРОЛЕЙБУС: рогатий, сарай на прив'язі.

ТРУНА: броньовик, (дерев'яний) бушлат, костюм.

ТУАЛЕТ: дабл, демон відливу, гальюн, клюзет, одометрова кімната, хезальник, хезник, хезтрест;

справити велику нужду: бандероль відправити, метнути кізяк, випустити черепаху, хезати;

справити малу нужду: відлити, злити баки, поміняти рибам воду, прив'язати коня;

ходити / сходити в туалет: відкласти личинку, даблити / продаблитися, збирати гриби, пустити джина.

ТЮРМА: академія, батарея, крита, критка, трюм, чайка, чалка;

сидіти у тюрмі: баланду їсти, зону топтати, небо в клітинку бачити.

УБИТИ: вальнути, заковбасити, замокрушити, замочити, зробити, кокнути, покласти, пришити, стопорнути, укатрупити.

УДАРИТИ: дати в роговий відсік, засадити;

ударити в обличчя: засадити по рогах, зафінтилити;

ударити в щелепу: дати в бороду;

ударити по нирках: дати бокал пива.

УКРАСТИ: глісанути, зайванити, змитрити, одірвати, скомунячити, спіонерити, спірити, стибрити, стирити, ударити.

УНІВЕРСИТЕТ: бурса, бурситет, універ.

УНІТАЗ: гніздо, очко, ощадкаса, теща з зонтиком, трон.

УСТАНОВА: контора;

несолідна: шарашка.

УХО, УШІ: локатори, радари.

ФОТОАПАРАТ: фотик;

невеликого розміру: ідіот, мильниця.

ХОДИТИ: вишивати, носити тіло, тасуватися.

ХЛОПЕЦЬ, молодий чоловік: бельдик, вася, Дон Педро, гицель, грінго, кадр, кент, клієнт, крендель, кріль, мужик, пацик, перець, персонаж, субчик, типаж, хаун, фраєр, фрей, фуцан, хлоп, чіпок, чорт, чувак, штурпак;

добрий знайомий: бандит, боєць, керя;

з великою сексуальною потенцією: жигун, трахаль, трахальник;

з села: бик (бичара), бульо-мульо, жлоб, кікос, кирило, кугут, лох, мозоль, плуг (плужара), рогатий, рагуль (рогуль), рогопил, чорт (чортило), шайтан;

з яким разом пиячать: накателло, керя;

звертання: бойовик, братан, брателло, братка, браток, братушка, братуха, земляк, мужик, старий;

коханець: бойфренд, фраєр, хахар;

сексуально стурбований: жеребець, кнур (кнуряка).

ХРЕЩАТИК: Витріщатик, Гапкенштрассе, сон скаженого кондитера, Херщатик, Хрест.

ХУДИЙ: глист у корсеті (скафандрі), молоток, набір кісток на батарейках.

ХУЛІГАН: архарівець, баклан, вурка (урка).

ЦИГАРКА: гарочка, дим, нікотинова паличка, пахітоска, трамвай, труба, файка, фігарка, штигель;

гасити недопалену цигарку: бичкувати, дупкувати;

«Ватра» – ватруа, ватруха, ватряк.

ЧЛЕН УГРУПОВАННЯ РЕКЕТИРІВ, характерною ознакою зовнішності якого є кругла стрижена голова, накачаний торс: братан, браток, братка, братуха, братушка, бритоголовий, качило, качок, товстолобик, яйцеголовий.

ШАМПАНСЬКЕ: шампан, шампана, шампань, шампаньйола, шампунське, шампунь, шампусик;

суміш шампанського з спиртом: бомба, ведмідь білий, північне сяйво.

ШАПОЧКА в'язана, яка облягає голову: гандонка, підарка.

ШКАРПЕТКИ брудні: бумеранги, карасі, пітники, сирники, стояки, штрімфлі.

ШОФЕР: водило, драйвер;

дальніх рейсів: дальнобійник;

громадського транспорту: тракторист.

ШПРИЦ: агрегат, апарат, баян, голка, кобила, одиниця, машина, машинка, трактор.

Бібліографія

Художня література, публіцистика

Андрусяк Іван. «Шарга». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 109, с. 3–11.

Андрухович Юрій. *Дезорієнтація на місцевості*.– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999.

Андрухович Юрій. «З „Нового роману“». *Потяг 76. Центрально-європейський літературний часопис*.– Чернівці: Молодий буковинець, 2002, с. 102–120.

Андрухович Юрій. «Мала інтимна урбаністика». *Критика*, 2000, № 1–2, с. 9–11.

Андрухович Юрій. «Мальборк і хрестоносці». *Критика*, 2001, № 11, с. 31–34.

Андрухович Юрій. «Місце зустрічі Germaschka». *Критика*, 2002, № 5, с. 33–36.

Андрухович Юрій. *Московіада*.– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.

Андрухович Юрій. «Рекреації». Повість. *Сучасність*, 1992, № 1, с. 27–85.

Андрухович Юрій. «Центрально-східна ревізія». У виданні: Анджей Стасюк, Юрій Андрухович. *Моя Європа*.– Львів, 2001.

Андрухович Юрій. Bad company. (У друці.)

Антонишин Світлана. «Дубль із майбутнього». Оповідання. *Березіль*, 1998, № 5–6, с. 122–129.

Антонишин Світлана. «Тюльпани на вісімнадцяте». *Дзвін*, 1999, № 2, с. 61–70.

Бондар-Терещенко Ігор. *Поятебня*. Поезій книга IV.–Харків: Фоліо, 2001.

Бортніков Сергій. Літературний проєкт «Спецагенти» (у друці).

Бортніков Сергій. *Чистильник. Соло на пістолеті для безшумної стрільби*.– Тернопіль: Підручники і посібники, 2000.

Бортніков Сергій. *Чистильник-2. Тест на співчуття*.– Тернопіль, 2000.

Бриних Михайло. «Голосіння з-під снігу». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, с. 134–143.

Верховень Володимир. «Квадрат, вписаний у коло» Повість-ретро. *Березіль*, 2002, № 7–8, с. 30–95.

Винничук Юрій. «Груші в тісті». *Поступ*, 1.03.2000.

Винничук Юрій. «Обід». *Потяг 76. Центрально-європейський літературний часопис.*– Чернівці: Молодий буковинець, 2002, с. 131–146.

Вольвач Павло. *Бруки і стерні.* Поезії.– Київ: Дніпро, 2000.

Вольвач Павло. *Кров зухвала.* Поезії.– Київ: Український письменник, 1998.

Вольвач Павло. *Мартінес.*– Запоріжжя, 1996.

Ворожбит Наталя. «Житіє простих. П'єса на одну дію». У виданні: *У чеканні театру. Антологія молодої драматургії.*– Київ: Смолоскип, 1998, с. 17–40.

Врублевський Василь. *Замах на генсека.* Повісті.– Житомир: КВО «Житомирський вісник», 1992.

Врублевський Василь. «Нардепка». *Авжеж!*, 1997, № 34–35, с. 12–26; № 36, с. 6–13; № 37, с. 20–24; 1998, № 38–39, с. 40–47.

Врублевський Василь. «Текля з Марією та ще хтось третій». Міні-повість. *Авжеж!*, 1993, № 27, с. 7–20.

Врублевський Василь. *Тріщини.* Проза.– Житомир: Видавництво «Авжеж!», 1998.

Гай Костянтин. «Жахи нашого майбутнього». Оповідання-версії.– *Авжеж!*, 1977, № 34–35, с. 5–7.

Гай Костянтин. «Звичайна буденна фантастична історія». *Авжеж!*, 1998, № 40, с. 18.

Гарасим Андрій. *Одні.* Проза.– Київ: Смолоскип, 2000.

Голобородько Юрій. «Музика для себе». *Вітчизна*, 2001, № 9–10.

Грабовський Сергій. «Великий проект: відкрите суспільство, мас-медіа та свобода слова». *Сучасність*, 1998, № 12, с. 101–106.

Грабовський Сергій. «Ментальність шпани». *Сучасність*, 1998, № 3, с. 71–90.

Гримич Марія. *Чи чуєш, Марго?* Роман.– Львів: Аверс, 2000.

Гудзь Юрій. «Ісихія». *Кур'єр Кривбасу*, 2000, № 133, с. 51–74.

Гужва Валерій. «Плато над прірвою». Повість. *Вітчизна*, 1998, № 1–2, с. 10–88; № 3–4, с. 100–125.

Гужва Валерій. «Рай». *Вітчизна*, 1999, № 9–10, с. 18–89.

Даниленко Володимир. «Дзеньки-бреньки». У виданні: *Опудало.* Українська проза, сатира, гумор, іронія 80–90-х років двадцятого століття.– Київ: Генеза, 1997, с. 35–89.

Даниленко Володимир. «Кієвскій мальчик». У виданні: *Квіти в темній кімнаті.* Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 92–104.

Даниленко Тетяна. «Алкоголь і кава як одвічні антагоністи (Трактат про розмежування людства)». *Українське слово*, 2000, № 14, с. 10.

Дереш Любко. *Культ.*– Львів: Кальварія, 2002.

Діброва Володимир. *Вибгане.*– Київ: Критика, 2002.

Діброва Володимир. *Збіговиська.*– Київ: Критика, 1999.

Діброва Володимир. «Поетика застілля». П'єса на дві дії. *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 105, с. 10–70.

Дімаров Анатолій. *В тіні Сталіна*. Повісті.– Київ: Дніпро, 1990.

Дімаров Анатолій. *Містечкові історії*. Київ: Радянський письменник, 1983.

Дімаров Анатолій. «Прожити й розповісти». *Березіль*, 1998, № 3–4; № 7–8.

Дімаров Анатолій. «Сповідь стукача». *Березіль*, 1992, № 9–10.

Дімаров Анатолій. «Ціп-ціпоньки». *Київ*, 2002, № 1–2, с. 21–37.

Дністровий Анатолій. *Місто уповільненої дії*. Роман.– Київ: Факт, 2003.

Дністровий Анатолій. *На смерть Кліо*.– Київ: Смосколип, 1999.

Дністровий Анатолій. *Невідомий за вікном*.– Київ: Факт, 2001.

Дністровий Анатолій. «Учитель. П'єса на одну дію». У виданні: *У чеканні театру*. Антологія молодої драматургії.– Київ: Смолоскип, 1998, с. 93–107.

Дрозд Володимир. «Життя як життя». Короткі оповідання. *Березіль*, 2002, № 5–6, с. 18–77.

Дудар Євген. *Хунта діє*. Сатира і гумор.– Київ: Орбіта, 1993.

Жадан Сергій. *Балади про війну і відбудову*. Нова книга віршів.– Львів: Кальварія, 2001.

Жадан Сергій. *Біг Мак*. (У друці.)

Жадан Сергій. *Історія культури початку століття*. (У друці.)

Жадан Сергій. *Пепсі*.– Харків, 1998.

Жиленко Ірина. *Вечірка у старій винарні*. Вірші.– Київ, 1994.

Жиленко Ірина. «Homo feriens». *Сучасність*, 1999, № 1, с. 27–54.

Жолдак Богдан. *Антиклімакс*.– Київ: Факт, 2001.

Жолдак Богдан. *Бог буває. Drive Stories*.– Київ: Факт, 1999.

Жолдак Богдан. «Голодна кров». У виданні: *Наша драма*. Збірник п'єс.– Київ, 2002, с. 171–191.

Жолдак Богдан. «На небі». У виданні: *Опудало*. Українська проза, сатира, гумор, іронія 80–90-х років двадцятого століття.– Київ: Генеза, 1997, с. 247–253.

Жолдак Богдан. *Спокуси*.– Київ: Радянський письменник, 1991.

Жолдак Богдан. *Топінамбур, сину. Exstra drive stories*.– Львів: Кальварія, 2002.

Жолдак Богдан. «У режимі вставки». *Березіль*, 2001, № 7–8, с. 79–88.

Забужко Оксана. *Диригент останньої свічки*. Поезії.– Київ: Радянський письменник, 1990.

Забужко Оксана. *Новий закон Архімеда*. Вибрані вірші 1980–1998.– Харків: АКТА, 2000.

Забужко Оксана. *Польові дослідження з українського сексу*. Роман.– Київ: Згода, 1996.

Забужко Оксана. *Репортаж із 2000-го року*. Збірка статей.– Київ: Факт, 2001.

Захарченко Василь. «У темпі вальсу». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 118, с. 51–55.

Західний вітер. Поезії. Гордій Безкоровайний, Василь Махно, Борис Щавурський.– Тернопіль: Лілея, 1994.

Зборовська Ніла, Ільницька Марія. *Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків*.– Львів, 1999.

Івченко Володимир. «Миш'як». *Київ*, 1998, № 9–10, с. 44–47.

Іменник. Антологія дев'яностих.– Київ: Смолоскип, 1997.

Ірванець Олександр. «Прямий ефір». П'єса на одну дію з роллю режисера. *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 117, с. 75–87.

Ірванець Олександр. П'ять п'єс.– Київ: Смолоскип, 2002.

Ірванець Олександр. «Рівне / Ровно (Стіна)». Нібито роман. *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 138, с. 38–74.

Йовенко Світлана. «Хіба ти вбивця?». У виданні: *Формула любові*.– Київ: Родина, с. 29–35.

Канюс Володимир. *Сентиментальний блюз*.– Івано-Франківськ, 1998.

Квітка Цимис. «Лист до редакції». *Критика*, 2000, № 4, с. 29–30.

Ковтун Володимир. «Пейзаж із собакою в дусі реалізму». *Вітчизна*, 1990, № 10.

Кожелянко Василь. «Чайна Ейфорія». *Потяг 76. Центрально-європейський літературний часопис*.– Чернівці: Молодий буковинець, 2002, с. 44–67.

Кокотюха Андрій. «Вистава починається о сьомій вечора». У виданні: *Іменник*. Антологія дев'яностих.– Київ: Смолоскип, 1997, с. 162–171.

Кокотюха Андрій. «Останній раз». *Березіль*, 1999, № 5–6, с. 35–133.

Кокотюха Андрій. *Повернення сентиментального гангстера*. Роман.– Київ: Факт, 2001.

Кокотюха Андрій. «Стан війни». У виданні: *Іменник*. Антологія дев'яностих.– Київ: Смолоскип, 1997, с. 146–161.

Кокотюха Андрій. «Тупик для втікача, або гра з вогнем». *Київ*, 1996, № 7–8, с. 59–121.

Кокотюха Андрій. *Шлюбні* ігрища жаб. Кримінальні повісті та оповідання.– Київ: Смолоскип, 1996.

Кононенко Євгенія. «Великомученице кумо...». Оповідання. *Березіль*, 1999, № 11–12, с. 61–68.

Кононенко Євгенія. «Віра, Надія, Яна». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121, с. 420–428.

Кононенко Євгенія. «Дати». Оповідання. *Березіль*, 1999, № 11–12, с. 54–61.

Кононенко Євгенія. Два оповідання: «Різними мовами». «Елегія про старість». *Літературна Україна*, 4.12.1997.

Кононенко Євгенія. *Зрада*.– Львів: Кальварія, 2002.

Кононенко Євгенія. *Імітація*.– Львів: Кальварія, 2001.

Кононенко Євгенія. «Кароліна». *Кур'єр Кривбасу*, 1997, № 83–84, с. 27–34.

Кононенко Євгенія. *Колосальний сюжет*. Оповідання.– Київ: Задруга, 1998.

Кононенко Євгенія. «Найбільша божа благодать». *Березіль*, 1998, № 11–12, с. 85–100.

Кононенко Євгенія. «Рожеве світло на зупинці». *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 107–110, с. 10–12.

Кононович Леонід. *Кінець світу призначено на завтра*. Роман.– Київ: Джерела М, 2001.

Кононович Леонід. *Мертва грамота*.– Львів: Кальварія, 2001.

Кононович Леонід. *Феміністка*. Роман.– Львів: Кальварія, 2002.

Кононович Леонід. «Я, Зомбі».– *Сучасність*, 1993, № 4, с. 18–52; № 5, с. 13–42.

Коробчук Петро. *Загальний вагон. Вибране*. Вірші.– Одеса: Астропринт, 2001.

Косенко Валерій. «Карма». У виданні: *Квіти в темній кімнаті*. Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 193–202.

Красуцький Мар'ян. «Крик білої ворони». *Вітчизна*, 2001, № 5–6, с. 16–59.

Кудін Андрій. *Як вижити у в'язниці*. Практчний посібник по боротьбі з тероризмом.– Львів: Кальварія, 2001.

Кузнєцов Юрій. «Лабіринт». *Українська мова в середній школі*, 2000, № 4, с. 198–207.

Кустенко Олексій. «Спокуса». *Вітчизна*, 1991, № 12, с. 22–100.

Кухарук Роман. «Любити хлопчика». *Київ*, 1998, № 9–10, с. 48–114.

Лапінський Ігор. «Шо не ясно?». У виданні: Лесь Подерв'янський. *Герой нашого часу*.– Львів: Кальварія, 2000, с. 5–9.

Лижник Ярослав. «Міняйлів день». У виданні: *Квіти в темній кімнаті*. Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 203–209.

Литовченко Тимур. «Дульцінея». *Київ*, 1999, № 7–8, с. 63–79.

Лігостов Вільям. «Як я не став знаменитим психотерапевтом». *Вітчизна*, 1991, № 3, с. 18–48.

Лук'яненко Олександр. «Строк давності». *Вітчизна*, 1990, № 2, с. 16–50.

Лучук Тарас. «Катулл у версіях Тараса Лучука». «Байдики». У виданні: *Королівський ліс*.– Львів: Класика, 2000, с. 103–115.

Малко Роман. *Шкіци (з натури)*. Поезії.– Київ: Смолоскип, 2001.

Маскульт. Есеї та поезії з нових книжок (Юрій Андрухович, Андрій Бондар, Сергій Жадан).– Київ: Критика, 2003.

Марк (Михайловський) Микола. *Хохляцький апокаліпсис. Художня публіцистика, оформлена в роман-хроніку.*– Київ, 1998.

Махінчук Микола. «Володька Рекс». *Вітчизна*, 1998, № 7–8, с. 26–87.

Миколайчук-Низовець Олег. «Територія „Б“, або Якщо роздягатися – то вже роздягатися». Комедія на одну дію. У виданні: *У чеканні театру.* Антологія молодої драматургії.– Київ: Смолоскип, 1998.

Мишкало Майкл. Майже європеєць. У виданні: *Королівські ігри.*– Львів, 2000, с. 117–134.

Міщенко Дмитро. «А була ж колись любов». *Вітчизна*, 2001, № 11–12, с. 75–86.

Молоде вино. Антологія поезії. Упорядники: Максим Розумний, Сергій Руденко.– Київ: Смолоскип, 1994.

Морговський Антон. «Смерть у Золотих Пісках». *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 139, с. 44–85.

Морговський Антон. «Тінь птеродактиля». *Березіль*, 2002, №9–10, с. 81–129.

Морговський Антон. *Фіфті-фіфті, або у кропиві зґвалтований.* Роман (філософсько-еротичний конспект).– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997.

Муратов Олександр. «Із сходинок життя». *Київ*, 2002, № 3, с. 92–114.

Мухарський Антон. *Попса для еліти.*– Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2002.

Мушкетик Юрій. «Микуся виходить заміж». *Вітчизна*, 1997, № 9–10.

Мушкетик Юрій. «На кавуни». *Вітчизна*, 2000, № 5–6, с. 23–27.

Набока Сергій. «Те, що відбулось, було життям». *Сучасність*, 2003, № 5, с. 28–33.

Неборак Віктор. *Епос про тридцять п'яту хату.* Вибрані поезії.– Львів: Аз-арт, 1999.

Неборак Віктор. *Літаюча голова.* Вірші.– Київ, 1990.

Неборак Віктор. *Повернення в Леополіс.*– Львів: Класика, 1999.

Неборак Віктор. *Розмова зі слугою.* Поезії.– Івано-Франківськ, 1993.

Неборак Віктор. «Увертюра до роману „Пан Базьо та решта“». *Перевал*, 1993, № 1, с. 27–51.

Невидайло Микола, Невидайло Мирослав. «Останній із проклятих». *Березіль*, 1997, № 9–10, с. 23–40.

Неждана Неда. «Той, що відчиняє двері». *Кур'єр Кривбасу.* 1999, № 117, с. 88–107.

Нова дегенерація. Вірші.– Івано-Франківськ, 1992.

Олійник Борис. «Хто нами править?». *Дніпро*, 2001, № 1–2, с. 81–91.

Омельченко Микола. «Свято біди». *Київ*, 1999, № 7–8, с. 80–104.

Охрімович Андрій. «Фанданго криці». *Кур'єр Кривбасу*, 2002, № 151, с. 118–131.

Павлюк Ігор. «Чому бувають некольорові сни». *Кур'єр Кривбасу*, 2001, №145

Павлюк Ігор. «Біографія дерева племені поетів». Повість. *Кур'єр Кривбасу*, 2002, № 151, с. 39–88.

Павлюк Ігор. «Мова молекул». *Сучасність*, 1998, № 10, с. 11–37.

Палинський Віктор. Канцлер своєї величності.– Львів: В-во «СПОЛОМ», 1999.

Пашковський Євген. «Безодня». У виданні: *Вечеря на дванадцять персон.*– Київ: Генеза, 1997, с. 170–341.

Пашковський Євген. *Вовча зоря.*– Київ: Молодь, 1991.

Пашковський Євген. *Щоденний жезл.*– Київ: Генеза, 1999.

Пиркало Світлана. *Зелена Маргарита.* Повість.– Київ: Смолоскип. 2001.

Подерв'янський Лесь. *Герой нашого часу.*– Львів: Кальварія, 2000.

Подерв'янський Лесь. «Жан Маре». Авдіозапис.

Подерв'янський Лесь. «Король Літр». Авдіозапис.

Подерв'янський Лесь. «Пригоди хтивих павіанів». Авдіозапис.

Позаяк Юрій. *Шедеври.*– Київ, 1997.

Покальчук Юрій. *Те, що на споді.* Оповідання та повісті.– Львів: Кальварія, 1998.

Пономаренко Любов. «Невигадані правдиві історії». *Літературна Україна*, 1.07.1999.

Пропала грамота. Поезії.– Київ: Радянський письменник, 1991.

Процюк Степан. «Викрадені монологи». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121.

Процюк Степан. «Love story (Майже сентиментально-клінічна)». *Кур'єр Кривбасу*, 2000, № 132, с. 42–63.

Процюк Степан. «Там, де поплутано кольори». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121.

Процюк Степан. «Червона троянда, чорна троянда». Фройдистська повість. *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 138, с. 12–37.

Ревчун Борис. «Школа радості». *Вітчизна*, 2001, № 11–12, с. 148–151.

Рябчук Микола. «Критика за п'ятою графою». *Березіль*, 1999, № 11–12, с. 173–178.

Самоцвіти.– Київ, 1996.

Світличний Іван. *Голос доби.* Кн.1. *Листи з «Парнасу».*– Київ: Сфера, 2001.

«Синопсис станіславський необов'язковий». *Четвер*, 2002, № 13, с. 123–133.

Скоробагатько Ольга. «Тиха-тиха Зизань». Романтичний детектив. *Дзвін*, 1998, № 7, с. 64–73.

Слапчук Василь. «Втома воїна». *Березіль*, 1999, № 1–12, с. 68–92.

Слапчук Василь. «Небо в оці коня». *Кур'єр Кривбасу*, 2001, № 144, с. 51–57.

Сняданко Наталя. *Колекція пристрастей.*– Львів: ЛА «Піраміда», 2001.

Соловей Олег. *Маргіналії.* Поезії.– Донецьк, 1999.

Соловей Олег. *Осінній Хадж.* Поезії.– Донецьк, 2001.

Старчевський Борис. «Провінціал з Країни Дурнів». *Вітчизна*, 2000, № 11–12, с. 22–113.

Стасюк Анджей. *Дев'ять*. Переклад з польської Наталі Чорпіти.– Львів: Класика, 2001.

Тарасюк Галина. «Гаспид і Маргарита». Повість віртуальна. *Березіль*, 2003, № 3–4, с. 33–88.

Тарасюк Галина. «Новели». *Березіль*, 2002, № 9–10, с. 31–60.

Тарасюк Галина. «Стежкою вгору, що веде вниз». *Березіль*, 2001, № 3–4, с. 33–42.

Тарнавський Валентин. «Дерево життя». У виданні *Квіти в темній кімнаті*. Сучасна українська новела. Найяскравіші зразки української новелістики за останні п'ятнадцять років.– Київ: Генеза, 1997, с. 328–342.

Тарнавський Валентин. *Міські мотиви*.– Київ: Радянський письменник, 1983.

Тарнавський Валентин. «Порожній п'єдестал». *Вітчизна*, 1990, № 2, с. 51–104.

Тексти. Антологія прози.– Київ: Смолоскип, 1995.

Трач Ігор. *Вірою живу*. Поезії.– Стрий, 1993.

Тютюнник Григір. *Вибрані твори*.– Київ: Дніпро, 1981.

Ульяненко Олесь. «Богемна рапсодія». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 119–121, с. 254–279.

Ульяненко Олесь. *Вогненне око*. Роман.– Київ: Український письменник, 1999.

Ульяненко Олесь. «Жиган». *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 103, с. 3–7.

Ульяненко Олесь. «Ізгої». Маленька повість. *Березіль*, 2003, № 1–2, с. 52–65.

Ульяненко Олесь. «Ірка». *Кур'єр Кривбасу*, 1999, № 114, с. 82–88.

Ульяненко Олесь. «Рецидив». *Кур'єр Кривбасу*, 2000, № 128, с. 3–9.

Ульяненко Олесь. «Сталінка». Роман. *Сучасність*, 1994, № 9, с. 21–76.

Федорак Назар. *Брудершафт із собою*. Збірка віршів.– Київ: Смолоскип, 1997.

Федорук Леонід. «Хомут». *Вітчизна*, 2001, № 1–2, с. 20–50.

Фішбейн Мойсей. «...і щастя це – хвилини півтори». *Дніпро*, 2001, № 1–2, с. 51.

Холодний Микола. [«Передмова»]. У виданні: Павло Вольвач. «Кров зухвала».– Київ: Український письменник, 1998.

Цех поетів. Антологія віршів.– Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1999.

Цибулько Володимир. *Ангели і тексти*.– Київ–Львів: Асоціація «Нова література», 1996.

Цибулько Володимир. *Майн кайф*.– Львів: Кальварія, 2000.

Цибулько Володимир. *Піраміда*. Вірші та поеми.– Житомир, 1992.

Цибулько Володимир. «Чорна корова». *Плерома*, 1998, № 3.

Цимбалюк Григорій. «Останні проводи». Оповідання. *Авжеж!*, 1998, № 40, с. 2–7.

Ципердюк Іван. *Переселення квітня*. Медитації.– Київ; Смолоскип, 1996.

Червінський Олександр. «Ничка». Життєво-лексикологічний етюд. *День*, 24.02.1999.

Чорногуз Олег. *«Аристократ» із Вапнярки*.– Київ: Радянський письменник, 1979.

Шевчук Анатолій. *Чорний човен неволі*. Оповідання, повість.– Житомир, 1999.

Шевчук. Валерій. «Біла нитка печалі». *Кур'єр Кривбасу*, 1998, № 102.
Шевчук. Валерій. «Горбунка Зоя». *Сучасність*, 1995, № 3.
Шевчук Валерій. «Місяцева зозулька із ластів'ячого гнізда». У виданні: *Вечеря на дванадцять персон.*– Київ: Генеза, 1997, с. 13–85.
Шевчук Валерій. «П'ятий номер». *Вітчизна*, 1990, № 5, с. 20–76.
Шевчук Валерій. «Розлучення по-українському». *Березіль*, 1998, № 11–12, с. 34–65.
Шевчук Валерій. «Сонце в тумані». *Київ*, 1999, № 7–8, 13–62; № 9–10, с. 69–98.
Шкляр Василь. *Ключ.* Роман.– Львів: Кальварія, 1999.
Шкляр Василь. *Елементал.*– Львів: Кальварія, 2001.
Шкляр Геннадій. «Дівчина з калєпним». *Літературна Україна*, 14.10.1999.
Шовкун Віктор. «Система проти „Я"». *Київ*, 1998, № 11–12, с. 27–101.
Щегельський Павло. *Хата-читальня.* Роман.– Львів: Кальварія, 2001.
Яворівський Володимир. *Вовча ферма.*– Київ: Криниця, 2000.
Яворівський Володимир. Риба на березі. Новела. *Березіль*, 2001, № 3–4, с. 22–32.
Яровий Олександр. «Квартали ностальгій». *Літературна Україна*, 9.07.2001, с. 6.
Яровий Олександр. *Чекання несподіванки.* Оповідання. Повість.– Київ: Український письменник, 1999.

Газети, журнали та їх умовні скорочення

ВЗ – Газета «Високий замок». Львів.
ВіП – Газета «Влада і політика».
ВК – Газета «Вечірній Київ».
ГУ – Газета «Голос України».
ДУ – Газета «Демократична Україна».
Книжник – Газета "Книжник-review".
КО – Газета «Кримінальний огляд».
ЛП – Газета «Література-плюс».
ЛУ – Газета «Літературна Україна».
МЗ – Газета «Молодь Закарпаття». Ужгород.
МТ – Журнал «Музичний тиждень».
МЧ – Газета «Молодь Черкащини». Черкаси.
ПіК – Журннал «Політика і культура».
СГ – Газета «Спортивна газета».
СМ – Газета «Світ молоді». Івано-Франківськ.
УМ – Газета «Україна молода».
УС – Газета «Українське слово».

Наукова література

Балабін — В. В. Балабін.*Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу*. Дис. канд. філол. наук.– Київ, 2002.

Баранников — А. П. Баранников. «Цыганские элементы в русском воровском арго». *Язык и литература*.– Ленинград, 1931, т. 7, с. 139–158.

Горбач 1966 — Олекса Горбач. «Арґо українських школярів і студентів». *Наукові записки Українського Вільного університету*.–Мюнхен, 1964–1966, № 8, с. 3–55.

Горбач 1993 — Олекса Горбач. *Арґо на Україні*.–Мюнхен, 1993.

Мокиенко — В. М. Мокиенко. «Украинские источники русского жаргона». *Українське і слов'янське мовознавство*. На честь 80-річчя проф. Йосипа Дзендзелівського.– Ужгород, 2001, с. 365–375.

Сербенська — О. Сербенська. «Інноваційні процеси у мові сучасних засобів масової інформації». *Українська періодика: історія і сучасність*.– Львів, 2000, с. 232–235.

Фридман — М. М. Фридман. «Еврейские элементы „блатной музыки“». *Язык и литература*.– Ленинград, 1931, т. 7, с. 131–138.

Шовгун — Н. О. Шовгун.*Формування українського сленгу в мовленнєвій діяльності малих соціальних груп*. Автореф. дис. канд. філол. наук.– Київ, 2000.

Nawacka — J. Nawacka. «O heteroseksualnej miłości i seksie w rosyjskim żargonie młodzieżowym. Czasowniki». *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich*, 3.– Wrocław, 2002, с. 205–208.

Лексикографічні джерела та їх умовні скорочення

БСРЖ — В. М. Мокиенко, Т. Г. Никитина. *Большой словарь русского жаргона*.– СПб.: «Норинт», 2000.

Быков — Владимир Быков. *Русская феня*. Словарь современного интержаргона асоциальных элементов.– Смоленск: ТРАСТ-ИМАКОМ, 1993.

Грачев, Мокиенко — М. А. Грачев, В. М. Мокиенко. Историко-этимологический словарь воровского жаргона.– СПб.: Фолио-пресс, 2000.

Дзендзелівський Й. Дзендзелівський. *Українське і слов'янське мовознавство.* Збірник праць.– Львів: Наукове т-во ім. Т. Г. Шевченка, 1996, с. 350–351.

Елистратов В. С. Елистратов. *Язык старой Москвы.* Лингвоэнциклопедический словарь.– Москва: Российские словари, 1997.

ЖУМ *Жаргон уголовного мира.* Составитель Александр Житник. Издание газеты «Кримінальний огляд».– Київ, 1996.

КСМС «Коротенький словничок сучасного молодіжного сленгу». *Політика і культура*, 2002, № 31, с. 43.

Отин1 Е. С. Отин. «Материалы к словарю субстандартной лексики». *Восточноукраинский лингвистический сборник.*– Донецк, 1998, Вып. 4, с. 53–81.

Отин2 Е. С. Отин. «Материалы к словарю субстандартной лексики». *Восточноукраинский лингвистический сборник.*– Донецк, 1999, Вып. 5, с. 80–193.

Пласт. сл. «Пластовий словник». *Вечірній Київ*, 12.06.2002.

ПСУМС *Перший словник українського молодіжного сленгу.* Укладач Світлана Пиркало. За редакцією Юрія Мосенкіса.– Київ, 1999.

Синишин Р. Синишин. «Матеріали до словника українського комп'ютерного сленгу (А–В)». *Мова та історія.*– Київ, 2002, вип. 61, с. 23–25.

СЖЗ *Словник жаргону злочинців.* Упорядкування, передмова О. І. Поповченка.– Київ: ТОВ «Оберіг», 1996..

Сленг-лікбез1 *Вечірній Київ*, 21.12.1993.

Сленг-лікбез2 *Вечірній Київ*, 18.01.1994.

Сленг-лікбез3 *Вечірній Київ*, 1.03.1994.

Сленг-лікбез4 *Вечірній Київ*, 9.08.1994.

Сленг-лікбез5 *Вечірній Київ*, 18.10.1994.

Сленг-лікбез6 *Вечірній Київ*, 14.06.1996.

Смирнов В. Смирнов. *Полутолковый словарь одесского языка.*– Одеса, 2002.

ТСРОЖ О. П. Ермакова, Е. А. Земская, Р. И. Розина. *Слова, с которыми мы встречались.* Толковый словарь русского общего жаргона. Ок. 450 слов. Под общим руководством Р. И. Розиной.– Москва: Азбуковник, 1999.

ТСРЯ *Толковый словарь русского языка конца XX в. Языковые изменения.* Под ред. Г. Н. Скляревской.– СПб, 2000.

Цеацура — О. Цеацура. «Словник тлумачень музичного сленгу». *Галас*, 1999, № 4.

Чабаненко 1992 — В. А. Чабаненко. *Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини*. Т. 1–4.– Запоріжжя, 1992.

Чабаненко 2001 — В. А. Чабаненко. *Фразеологічний словник говірок Нижньої Наддніпрянщини*.– Запоріжжя, 2001.

Фасмер — М. Фасмер. *Этимологический словарь русского языка*. В четырех томах.– Москва: Прогресс, 1987.

ФССГД — В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. *Фразеологічний словник східнослобожанських і степових говірок Донбасу*.– Луганськ: Альма матер, 2002.

Югановы — И. Юганов, Ф. Юганова. *Словарь русского сленга (слова и выражения 60–90-х годов)*. Под ред. А.Н.Баранова.– Москва: Метатекст, 1997.

ЯБМ — О. Б. Хоменко. *Язык блатных, язык мафиози*. Энциклопедический синонимический словарь. В двух томах.– Киев: «ФОРТ-М», 1997.

Ставицька, Леся

С76 Короткий словник жарґонної лексики української мови: Містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень.– К.: Критика, 2003.– 336 с. Парал. тит. арк. англ.

ISBN 966-7679-31-4

У словнику зібрано сучасну жарґонну лексику різнотипного соціяльного походження, а також лексику розширеного вживання, що поповнила (жарґонізовану) розмовну мову. Словник розкриває значення слова, подає його соціяльну та стилістичну характеристику, а також короткий етимологічний коментар. За джерельну базу словника правили тексти художньої літератури, засобів масової інформації, наукових видань, зразки розмовної мови, що віддзеркалюють особливості українського жарґоновживання кінця XX – початку XXI ст. Словника адресовано найширшій читацькій авдиторії; його можуть використати філологи, письменники, працівники видавництв, перекладачі, соціологи.

Нац.-парламент. б-ка України

ББК 81.2УКР-4

Наукове видання

Леся Ставицька

КОРОТКИЙ СЛОВНИК ЖАРҐОННОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Редактор *Вадим Дивнич*
Дизайн обкладинки *Андрія Шубіна*
Технічний редактор *Майя Притикіна*
Комп'ютерна верстка *Святослава Бичка*

Підписано до друку 21.07.2003. Формат 70 × 90/16.
Ґарнітура Таймс. Папір офсетний № 1. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 24,57. Умовн. фарбовідб. 25,11.
Обл. вид. арк. 26,82. Зам. 3.94.

Видавництво «Критика». 01001, Київ-1, а/с 255.
Тел./факс: (38-044) 462-04-00, Тел.: (38-044) 228-85-41.
E-mail krytyka@gilan.uar.net http://www.krytyka.kiev.ua

ВВП «Техніка» Київ-1, вул. Білоруська, 36-а.